

מזדממה

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

✦
שנה חמישית
גיליון מספר 479

✦
אמור
תשפ"ג



להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

מני קיסר ויליאם השקט

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
08:40	08:02	06:46	ירושלים
08:37	08:05	07:02	בני ברק
08:40	08:05	06:54	חיפה
08:37	08:04	07:02	אשדוד
08:39	08:03	06:45	בית שמש
08:38	08:04	07:03	קרית גת
08:40	08:04	06:57	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס מהיר ומתקדם

רגע להתבונן

מאת הרב יחזקאל שובקס

מסר קצר שבועי

פרשת אמור תשפ"ג

ניצד לבשר את הבשורה הקשה?

אורח לרגע

תגובות הקוראים

במאמר האחרון שלך **אבא מאנ"ש מחלל שבת!** - המלצת שלא נכון הדבר ללמד ילדים קטנים על מורכבויות אצל אנשים, כי הם רגילים לצבעי 'שחור ולבן'.

אם כך לא מצאתי תשובה. אז איך זה שמלמדים ילד שאבא יכול לומר לו לחלל את השבת? הרי הוא לא מבין מורכבויות? לא קיבלתי תשובה.

אני מלמד בכיתה ו'. לא פעם נאלצתי להתמודד מול שאלות של ילדים. שאלו אותי, האם יש בימינו דבר כזה, שאבא יגיד לילד לחלל שבת? מתוך אינטואיציה (וגם קצת בהלה...), הייתי עונה שילד צריך לשמוע תמיד בקול אבא, ולא משנה מה הוא אומר לו, ואם קורה משהו חריג בבית, אז תמיד אפשר לבוא לשוחח איתי. מקווה שנהגתי נכון.

אפשר רגע?

שות קצר

שאלה: כמחנך, איך עלי להגיב כשבחור בגיל בר מצוה מתפלל שמו"ע באריכות מוזגמת?
תשובה:

באופן כללי, בגיל ההתבגרות, וקל וחומר בגיל בר-מצווה, מתפתחות שאיפות גבוהות מאוד. לעתים מנותקות מהמציאות. וזה נורמלי. כל עוד, זה לא מפריע לישיגרת החיים שלו, לא גורם להצקות מצד החברה, אין לנו סיבה להתערב. אדרבה, דווקא דברי עידוד יכולים ממש להועיל: "אני רואה שיש לך שאיפות רוחניות גבוהות".
(דגש! משפט שמחשיב את השאיפות ולא את ההישגים.)
לעתים, דווקא 'פידבק' כזה יכול למתן אותן, כי חשוב לו שישימו לב ויעריכו אותו.

וכשאנו לומדים את פרשת השבוע, אנו מבינים שהאפליה מגיעה עד המזבח ולמעלה.

ולעומת זה, הנה גמרא מפורשת (תענית כ):

מעשה שבא רבי אלעזר בר"ש... והיתה דעתו גסה עליו מפני שלמד תורה הרבה. נודמן לו אדם אחד שהיה מכוער ביותר. אמר לו: "שלום עליך רבי" ולא החזיר לו. אמר לו: "ריקה כמה מכוער אותו האיש. שמא כל בני עירך מכוערין כמותך". אמר לו: 'איני יודע, אלא לך ואמור לאומן שעשאני, כמה מכוער כלי זה שעשית'. כיון שידע בעצמו שחטא, ירד מן החמור ונשתטח לפניו, ואמר לו: "נענית לך מחול לי..."

(עיין שם כל הגמרא)

*

אז מה האמת?

האם האדם המכוער אהוב על ה', מגיעות לו כל הזכויות כמו לכל אחד, זכאי לכבוד כמו כולם? או אולי מכובד פחות, לא ראוי לעבודה בבית המקדש כי אין זה כבוד כלפי שמיא?
ובעיקר, מה אנו אומרים לילדים שלנו, שלצערנו נולדו או נעשו שונים?
לעתים חלה כאן טעות מצערת, והיא מייצרת המון עוגמת נפש.

בעל מום - הוא אדם שווה זכויות לגמרי, ראוי לכל הכבוד וההערכה כמו כל אחד אחר, ואף הרבה יותר בגלל ההתמודדות הלא פשוטה שלו.

ועדיין הוא אדם בעל מעמד שונה. ייתכן שיגיע לפסגות גבוהות בחברה, דווקא בגלל שאנשים יעריצו אותו בגין ההתמודדות שלו, אך זה יהיה מקום שונה משאר בני אדם.

יש הבדל גדול מאוד, אם אומרים לילד כזה שמתמודד: "מבחינתנו אתה כמו כל אחד מאיתנו, שום דבר לא שונה אצלך, ואתה תקבל את מה שכולם מקבלים, ותצליח כמו כולם".

או שאומרים לו: "לצערנו, גזירה משמים, רצה הבורא שתהיה אחרת. שתהיה שונה. תוכל להגיע למקומות גבוהים מאוד, אך מקומות שונים מהאחים או החברים שלך. כל החיים נכבד אותך, נעריך אותך, תקבל יחס ותשומת לב כמו כולם, ואולי יותר. תהיה תמיד יקר בעינינו מאוד".

כשהילד גדל בגישה הזאת, הוא גדל לתוך מציאות אמיתית ולא מתכחשת. הוא לומד להפנים את מצבו ולהשלים איתו. וכך הוא גדל הרבה יותר בריא בנפשו, ויוכל להגיע בחייו להרבה יותר בעז"ה.

פרשה קשה יש בפרשת השבוע, אך כדי להתחבר יותר, כדאי להשתמש בהמחשה הבאה:

זה קרה לפני כאלפיים שנה.

איתמר ילד רגשני ומתלהב, גם קצת אימפולסיבי, היה נצר למשפחת כוהנים מיוחסת. כבר בתור ילד הכין את עצמו באהבה רבה לקראת העבודה במקדש. מדי פעם היה מקים בביתו הצגה מושלמת של בית המקדש, כיוור ומזבח, והוא עצמו לבוש בתחפושת הכהן. ארשת רצינות היתה פושטת עליו, והיה מדגים לכולם את העבודה.

בגיל שש-עשרה האימפולסיביות שלו התפרצה צעד אחד מיותר מדי. הוא דילג מעל גדר עצים גבוהה, אצבעו נלכדה ונגדעה. הוא הובהל לרופא הבכיר בירושלים שיתמסר איתו.

כתום שלושה שבועות של ביקורים, בני המשפחה הקרובים והרחוקים, החברים והמכרים, סיפורי חזיון ועידוד למכביר, התיישבו ההורים לשיחה אישית עם איתמר. הם נאלצו לבשר לו את הבשורה הקשה שבחייו. שניהם דמנו כשהכריזו בפניו: **"צר לנו מאוד! לפי דברי הרופא ולמרות מאמציו הכבירים, תישאר בעל מום לכל ימי חיך"**. המשמעות היתה ברורה. החלום הענק נגדע יחד עם האצבע.

וברגע של כאב עמוק, צעק איתמר: "מה? הקב"ה דוחה אותי?! לא רוצה לראות אותי בבית המקדש?!"

*

הסיפור קשה.

בעיקר, כשאנו יודעים, שזה ממשיך לקרות עד היום הזה. המון משפחות שמתמודדות עם הכאב הזה יכולות לשתף אותנו. "ברגע שהילד שלנו נולד או הפך לבעל מום, הבנו שהחיים שלו כבר לא יהיו אותו הדבר".

בעל מום - לא אומר בדווקא אצבע קטועה. זה יכול להיות:

- כל מום פיזי / רגשי / שכלי
- לקות לימודית
- מחלה / רגישות כרונית
- קושי בקשב וריכוז
- קשיי תקשורת

אולי מצפה להם קושי בחיידר ובבית הספר. עשוי להיות להם קושי בשידוכים. ייתכנו קשיים בקבלה לעבודה, במינוי לתפקיד חשוב, בהתייחסות של הסביבה, ועוד.

לקוּטִים וּסְפוּרִים נִפְלְאִים

פרשת אמור

כאן נפגע השר עמוקות: "לבית הקברות היהודי אסור לך להיכנס כי אתה כהן, ולבית הקברות הנוצרי מותר לך, זאת אומרת שאנחנו לא חשובים אצלכם כבני אדם?"

"ויאמר ה' אל משה אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אלהם לנפש לא יטמא בעמיו" (כא, א) אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים (רש"י)

בהברקה של רגע השיב לו הרב תשובה שהניחה את דעתו, אתם הרי מאמינים באותו האיש, והוא הודיע שלא ימות ושכל המאמינים בו חיים לנצח, לכן אין הקברים שלכם מטמאים, אולם אנו מאמינים במשה רבינו שהודיע שהגיע זמנו למות, ולבסוף מת בפועל, לכן גם אנו היהודים מתים כמותו ומטמאים במותנו. (במחשבה תחילה)

"ואשה גרושה מאישה לא יקחו" (כא, ז)
במושבה מגדיאל היה כהן שעמד לשאת גרושה. בערב יום חופתו ניגש הכהן לגבאי ודרש כי מחר הוא צריך לקבל עליה, באומרו כי חתן צריך לעלות לתורה. ניגש הגבאי לרב המושבה, הגאון רבי פרץ אריאל, ושאל מה לעשות. יש לציין כי אותו אדם היה "גברא אלימא",

הוא היה יכול להבעיר את מגדיאל, והיה צריך להתנהג עמו בחכמה...
בפקחותו, הרב אריאל עשה מעשה, בשעת לילה מאוחרת כשתושבי מגדיאל נמו את שנתם יצא

יש לומר כוונת רש"י ז"ל 'להזהיר גדולים' דהיינו צדיקים גדולים 'על הקטנים', רצה לומר על עבירות קטנים שאדם דש בעקבו. (נועם אלימלך)

"לנפש לא יטמא בעמיו" (כא, א)
כשמת מדינאי צרפתי הוכרח רבה של צרפת בזמן ההוא, רבי צדוק כהן, ללכת להלווייתו. אל הרב נלווה אחד השרים החשובים בממשלת צרפת שהיה ידיד של הרב והעריכו. בדרכם חלפו הרב ומלווהו על פני בית קברות יהודי והרב - שהיה כהן - עקף אותו והאריך מעט את הדרך. השר תמה: מפני מה הרב מאריך את הדרך ולא עובר דרך בית הקברות? השיב לו הרב שהוא כהן והתורה אסרה לכהנים ליטמא למת.

"קולי אל ה' אֶקְרָא קולי אל ה' אֶתְחַנֵּן" (קמב, ב)
אֶל מַחְלַקַת טְפוּל נִמְרָץ הִגִּיעַ רוּפָא חֲדָשׁ, מְלֵא אִמְבִּיצָה וְרִצּוֹן לְהַצְלִיחַ. נִקְבְּעָה לוֹ מִשְׁמֶרֶת לִילָה, לִילָה עָמוּס בְּמִיחָד. כָּל הַחֲדָרִים הָיוּ תְּפוּסִים בְּחֹלִים, אֶבֶל רוּפְאִים בְּמִשְׁמֶרֶת - לֹא הָיוּ מִסְפִּיק. מְנַהֵל הַמַּחְלָקָה יָדַע שֶׁהַלִּילָה אֵין בְּרָרָה, הָרוּפָא הַחֲדָשׁ יֵאָלֵץ לְהִשָּׂאֵר לְבָדוֹ לְפָקֵחַ עַל הַמְאֻשְׁפָּזִים. עִם כָּל כֵּן קֶצֶת כּוֹחַ אָדָם - חֲנִיבִים לְהַתְגַּמֵּשׁ לַפְעָמִים. מִצַּד שְׁנֵי, אִם חֲלִילָה יִתְרַחֵשׁ כָּאֵן אֵינֶנּוּ אַרְוַע חֲרוּם - אֵין סְכוּי לְרוּפָא הַבּוֹדֵד וְהַמִּתְחִיל לְהַשְׁתַּלֵּט עַל מָה שְׁקוּרָה כָּאֵן. מָה עוֹשִׂים?
זְמַן אוֹתוֹ הַמְנַהֵל לְשִׁיחָה, בָּהּ סִפֵּר לוֹ מְעַט עַל הָאֶתְנֶגֶר: "תִּקְשִׁיב", פָּתַח, "לְצַעֲרֵנוּ הַמַּחְלָקָה כָּאֵן עָמוּסָה בְּמִיחָד, אֶבֶל מָה שֶׁהֵכִי מְדַאֵיג אוֹתֵנוּ - אֵלוֹהִים חֲדָרִים 207, 208 ו-209, שָׁם שׁוֹכְבִים חֹלִים קָשִׁים בְּמִיחָד.
"בְּלִילָה רְגִיל הֵם יֹשְׁנִים וְהַפֵּל בְּסֵדֶר, אֶבֶל לַפְעָמִים קוֹרָה שֶׁהַחֹלָה מִחֲדָר 207 מִתְעוֹרֵר וּמִתְחִיל לְהַשְׁתַּעַל - וְאֵנְחָנוּ כְּבָר רְגִילִים שְׁשָׁנוֹת לְאַחַר מִפְּן חוֹלָה מְסֻפֵּר 208 מִתְעוֹרֵר גַּם הוּא וּמִתְקַשֶּׁה לְנִשְׁמָה, וּבְשָׁנוֹת בּוֹדְדוֹת גַּם חֲדָר 209 מִתְעוֹרֵר, וְהַחֹלָה מִתְחִיל לְפָרֵס..."

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

יותר מכל אדם מישראל כגון אסור לשאת גרושה, אסור לכהן לשאת אפילו גיורת ואילו אתה, עומד לשאת גויה, איך תוכל לעשות זאת?! נדהם הקשיב הבחור לדברי הרבי, הוא יצא מחדרו כשהוא נסער ונרגש כולו. כעבור זמן מה נשא לו לאשה בת ישראל כשרה.

"ובת איש כהן כי תחל לזנות את אביה היא מחללת

באש תשרף" (כא, ט)

צריך להבין - מה זה "כי תחל"? לא די לכתוב "כי תזנה"? אלא, צריכים לדעת שקלקול לא קורה בבת אחת. הוא תהליך הדרגתי, שמתחיל היכן שהוא, ומהי נקודת ההתחלה? באוויר מסתובבים מיקרובים וכל מיני חיידקים וזיהומים. יכול האדם להתעסק עמהם, ולא להנזק. מדוע? כי אין לו שום חתך בידו. הנקב הקטן ביותר בעור - כבר יכול לגרום שהזיהום יחדור פנימה, עד כדי מוות. כך גם כן יצר הרע, הוא מסתובב בחוץ, וממתין לסדק קל. כשימצא אותו, הוא כבר בפנים. לפתח חטאת רובץ. "כי תחל", כאן מלמדת התורה מה הביא את האשה להדרדרות כה נוראה ולדיוטא תחתונה? ה"תחל", ברגע שיש פתח, סופו

הרב עם בנו לבית הכנסת. הניח כסא על שולחן, טיפס והזיז את מחוגי השעון חצי שעה קדימה. המעשה ארע לפני חמישים שנה, זו היתה תקופה אחרת, ולא לכולם היו שעונים. למחרת המתפללים הגיעו לשיעור לפני התפילה. השיעור הפעם היה קצר... וכך החלו להתפלל חצי שעה קודם, בתפילת "שמונה עשרה" סימן הרב לחזן שלא ימתין לו. ה"כהן" הגיע לאחר קריאת התורה...

"ובת איש כהן כי תחל לזנות" (כא, ט)

אל הרבי מליובאוויטש זצ"ל הגיעה בערב שבת קבוצת בחורים, שרצונם היה לשהות במשך השבת במחיצת הצדיק. בחורים אלו שלא שמרו תורה ומצוות, שמעו על בית הרבי כמכניסי אורחים והחליטו לבוא לטעום את טעמה של שבת. לאחר השבת עמדו בתור יחד עם קהל גדול כדי להיכנס ל"יחידות" בחדרו של הרבי. אחד מהם היה כהן, שעמד לשאת אשה לא יהודייה. הרבי שאלו לשמו והרבי אמר לו "אתה גם כהן". הלה, היה מופתע, כיצד ידע זאת הרבי והרי לא אמר לו ולו רמז, הוא השיב בחיוב. הצביע מליובאוויטש על ארון

"במצב כזה", הביט המנהל אל תוך עיניו של הרופא המתחיל, "אין לך מה לנסות להשתלט לבדך, ולכן לפני הכל - פשוט תתקשר להזעיק עזרה, ואנו, כל רופאי בית החולים, נתמצב לעזרתך. מוכן?"
"ברור!" הנהן הרופא במרץ. הוא חדש כאן, והוא אינו מעניין לאכזב את מי שננתנו בו אמון.
המשמרת החלה. שקט ננוח שרר בין החדרים, ורק צפצופים מונוטוניים של אי אלו מכשירים רפואיים שברו את הדממה.
השעות חלפו במהירות - והנה עוד רגע הוא מסיים את המשמרת, עם אפס תקלות.
אבל לפתע זה קרה.
מכוון חדר 207 בקעו קולות מחרידים של שעול. הרופא קם במהירות, מרגיע את עצמו שמדבר רק בחולה יחיד, ששאף החולים ישנים עמק, והוא בהחלט מסגל לעמד בזה...
עודו מתקרב לחדר - ואת אשר יגור בא: חולה מספר 208 החל להשמיע קולות של קשי בנשימה, ואם זה לא הספיק - גם השלישי התחיל לפרכס...
המהומה הייתה גדולה, הוא לא ידע היכן לעמד, רץ מחדר לחדר, נסה להגביר מנונים, להזריק ולבדק, להנשים ולסייע, המשיך לחדר הבא כשברקע נשמעים קולות מחרידים מהחדר השלישי... למען השם, איך משתלטים על מהומה כזו? איך?!
ולמה שמו אותו כאן לבדו, מה, הם באמת חושבים שהוא מסגל להתמודד עם מצבים מאתגרים שכאלה?! הוא לא הספיק לחשב יותר מדי לפני שהנורא מכל קרה. אחד החולים אבד את נשמת חייו והתעלה בסערה השמימה.

מי ישורנו! גם אבא כמו הכהן הגדול, לא יוכלו לעצור את ההתדרדרות! רבי שבתי יודלביץ' פגש פעם שוטר, והלה התלונן לפניו מרות על המצב של הנוער - "מי חשב שעד כדי כך ידרדר המצב?! חשבנו שתהיה מדינה חילונית, אבל לא חשבנו שנערים ידהרו לנו

הספרים הגדול שבחדרו ואמר: האם רואה אתה את ארון הספרים הזה? רואה אתה כמה ספרים הוא מכיל? אני למדתי את כל הספרים הללו, ועוד הרבה ספרים ואף על פי כן אין בכך כדי לעשותני כהן, ואילו אתה זכית בזכות גדולה של כהונה. הכהן ניחן בקדושה טבעית גבוהה ביותר ולכן חל עליו איסורי נישואין



לעי"נ האשה החשובה

מרת **מרים יוכבד** ב"ר **צבי** ליבוביץ ע"ה
כ"א מר חשון תשפ"א

הקהילות: ראש הקהל מתנשא על הציבור ומשום כך נגרמת מחלוקת בעיר. ביקש הרבי מרבי שמואל להסדיר את העניין. רבי שמואל שוחח עם ראש הקהילה והפציר בו לעזוב את תפקידו כדי שישרה שלום בעיר. השיבו האיש: "אני מרגיש שאם אוותר על התפקיד - אמות".

אמר לו רבי שמואל: "והלא פעמיים בכל יום אתה קורא 'קריאת שמע' ומקבל עליך מסירות נפש, מסור אפוא את נפשך למען השלום".

שמע האיש לעצתו, עזב את תפקידו והשלום חזר לעיר. האיש לא מת מזה...

"ונקדשתי בתוך בני ישראל" (כב, לב)

החבורה הקי מחסידי סטרעליסק שבאו להסתופף בצל הרה"ק מרוז'ין זי"ע אחרי הסתלקות רבם זי"ע, היו רגילים מקדמת דנא לספוק כף אל כף בעת התפילה,

אמר להם רבינו הק' מרוז'ין: אם כבר למחוא כפיים, הרי שצריכים מחיאת כפיים אמיתית. הבה ואספר לכם מחיאת כפיים אמיתית מהי: הסבא משפולי זי"ע טרם שנתפרסם שמו ברבים היה מלמד תינוקות, לילדים שאף מלמד לא היה יכול להחזיקם, ילדים בלתי

שיכורים על הכבישים, לא פללנו שהאלימות תשלוט בחוצות, ושבתתי הספר לא יצרכו שוקו בשקית אלא סמים, וזה עוד לפני הפשעים הקשים..." ענה רבי שבתאי יודלביץ' לאותו שוטר: פעם הייתי במגדל שלום בתל אביב, קומה שלשים ושתיים, במרפסת שם. איש אחד העביר פתאום רגל מעבר למעקה, ואחר כך את הרגל השנייה. צעקתי לעברו: 'מה אתה עושה?!' והוא ענה: 'אני קופץ...'.

'השתגעתי?!' - אמרתי לו - 'אתה קופץ??' הלא אפילו עם שפכטל לא יצליחו לגרד אותך מהכביש! אבל הוא היה בטוח מאד בעצמו. 'לא, אתה טועה, אדוני - אני קופץ רק שתי קומות ועוצר...' לא, אדוני השוטר, אי אפשר, אין אפשרות לעצור הדרדרות רוחנית! אם מתחילים להתדרדר, מגיעים עד התהום. עד הסוף.

"ומיד בן נכר לא תקריבו מום בו לא ירצו לכם" (כב, כה)

פעם אחת נכנס הגבאי למהרי"ד מבעלזא זצ"ל ואמר שמחכים בחוץ ב' אנשים, יהודי ואינו יהודי, ושאל את מי להכניס קודם.

השיב הרבי שיכניס קודם את הגוי, וטעמו, כי כלפי הגוי שבא תחילה, כל יהודי שיבוא אחריו בוודאי טוב הוא יותר ממנו, וקל וחומר שצריך וראוי להיוושע, כי כל יהודי בכל מצב רוחני שיהיה הוא תמיד יותר טוב מגוי.

"ונקדשתי בתוך בני ישראל" (כב, לב)

רבי שמואל מסלונים נהג לנסוע אל רבי דוד משה מטשורטקוב.

פעם אחת הגיעה לרבי דוד משה פנייה מאחת

הוא נשבר לרסיסים, פשההבנה חודרת לעמק תודעתו: זה קרה במשמרת שלו!!! ואם כל זה לא הספיק לו, הוא זמן למחרת לשמוע לפני העמדה לדין משמעת. שלושה מנהלים בכירים ישבו מולו, חמורי סבר ונוזפי מבט ושאלו אותו: למה? למה לא עשית את מה שהיה מטל עליך? למה נהגת בהפקרות?

הרופא הצעיר הזדעק, כל חושי הצדק והנרדפות בערו בו: "אותי מאשימים בהפקרות? אני, שנתתי את כל כוחותי, והתרוצצתי מחדר לחדר בלי לנשם, עשיתי כל מה שיכלתי - ועוד מנסים לטפל עלי האשמות חמורות שכאלו?! לא מספיקה תחושת ההפסד הצורבת שיש לי גם כן? אם אפשר להאשים מישהו, זה לא אותי - אלא את מי שהותירו אותי להתמודד לבדי עם שלושה חולים קשים, וסליחה שאני מדבר כן..."

ומנהל בית החולים שישב במרכז השלחן, רק נאנח: אכן, אי אפשר להתכחש לריצות שלך, למאמצים הכבירים שלך ולנסיונות החשובים שלך להציל חיים. אבל קצת התבלבלת בתפקיד, רופא צעיר ונכבד! חשבת שהתפקיד שלך היה לטפל בחולים - ולגמרי שכחת שהתפקיד שלך בראש ובראשונה היה להזעיק עזרה! אף אחד לא חשב להשאיר אותך לבד במצבי חרום, נתנו לך טלפון, נתנו לך הוראות, רצו לבוא לעזרתך, אבל אתה חשבת שאתה מסוגל לבד, ובחרת לנהוג בהפקרות ולנסות לבד... למה לא התקשרת?!

ממושמעם..... לימים נהיה אחד מהם גנב! והרי סוף גנב.... תפסוהו פעם בגניבה, שערך בכנסיה שלהם והעמידוהו למשפט. השופט פסק שימיר את דתו ויישאר בחיים או שישרפוהו חי רח"ל.

החינוך שספג בילדותו מהסבא משפולי



לעי"ן האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

שמא היה נגרם מכך חילול ה'... ואין לך דבר חמור מזה.

"ולא תחללו את שם קדשי" (כב, לב)

סדר יומו של רבי יהודה צדקה, ראש ישיבת פורת יוסף, היה עמוס מאד. החל מאשמורת הבוקר היה יגע בתורה ובעבודת ה' ונוהג היה לנוח בצהרי היום מספר דקות.

פעם אחת הזדמן אל בית הרב בעל מלאכה לצורך תיקון שהיה נדרש בבית. באותו היום לא נח הרב כלל, חושש אני הסביר הרב לחילול ה' שעלול להיגרם אם יראה אותי ישן באמצע היום, שכן מחשבה עלולה לחלוף בראשו: "לרב יש פנאי... כאשר הוא רוצה, הוא שוכב לישון באמצע היום... רק אני נאלץ לעבוד בלי הפסקה..."

"ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי" (כב, לב)

מסופר על רבי אלחנן וסרמן הי"ד שכשהיה בארה"ב לאסוף כסף למען הישיבה, רצו אנשים טובים לעזור לו, וארגנו ערב של הוללות כדי שכל ההכנסות יהיו קודש לישיבה.

כשמע זאת ר' אלחנן הורה לבטל מיד את

התעורר בקרבו, והוא הכריז בקול גדול 'אני מעדיף להישרף חי אך את דתי לא אמיר'.

בשעה שהוציאו לפועל את גזר הדין, שפכו על ראשו זפת חם שגלש וירד עד רגליו והציתו אותו בראשי אצבעותיו, וכשכבר החזיק במצב של יציאת נשמה התחיל לספוק את ידיו זו בזו וצעק: אמנם הנני גנב, אבל יהודי אני נשאר! וחזרה נשמתו למקור מחצבתה. סיים רבינו ואמר זוהי מחיאת כפים אמיתית.

(כתבי רבי משה חזן ע"ה)

"ולא תחללו את שם קדשי" (כב, לב)

בן תורה - אמר ה"חפץ חיים" - הרי הוא כדוגמת קצין בעל דרגה אשר מדיו מעידים על דרגתו כי הוא מקורב למלכות. כאשר קצין זה מתנהג באופן שאינו הולם, הרי שאין הוא פוגע רק בכבוד עצמו, אלא במעשהו זה יש משום פגיעה במלך עצמו!

ואכן זהירות רבה היה נזהר ה"חפץ חיים" כדי שחלילה לא יגרם על ידו חילול שם שמים! פעם אחת, המתין ה"חפץ חיים" בתחנת הרכבת. לזילנא עמדה להגיע תוך מספר דקות והוא התעתד לעלות עליה. לפתע, ניגש אדם ושאל: האם יוכל כבוד

הרב לעלות אל ביתנו? יש כאן משפחה אשר יושבת "שבעה" וחסר אדם אחד למניין.

ה"חפץ חיים", שכבר התפלל לא היסס לרגע אחד ומיהר למלא את מבוקשו של היהודי.

את הרכבת לזילנא "הפסיד", ונאלץ להמתין שעות רבות עד שבאה הרכבה הבאה, אולם ה"חפץ חיים" שמח ואמר: הכל שווה, כי אם הייתי מסרב לו,

הרבה פעמים אִנְחֵנו מוֹצְאִים אֶת עֲצֵמְנו מִתְמוּדָדִים כְּמוֹ אוֹתוֹ רוֹפֵא צְעִיר, עִם שְׁלוֹשָׁה חֲדָרִים מְאֻתְּגָרִים, 207 208 ו - 209, שְׁבַשְׁפָּה הַמְדַבֶּרֶת שְׁלֵנוּ נִקְרָאִים - 'מַחְשָׁבָה', 'דְּבוּר' ו-'מַעֲשֵׂה'... אֲפֹשֶׁר לְהִסְתוּבֵב זְמַן רַב וְשׁוּם נְסִיוֹן לֹא צִיץ, הַכֹּל נִרְאֶה חֶלֶק וְרִגוּעַ - אֲבָל לְפִתַּע בָּאָה אִיזוֹ מַחְשָׁבָה שְׁמַבְלִבֶּלֶת אוֹתָנוּ לְחִלוּטִין, אִנְחֵנו מְנַסִּים לְהִלָּחֵם אִתָּהּ - אֲבָל פְּתֹאוֹם זֶה עוֹבֵר גַּם לְשִׁלְבִים אַחֲרִים, דְּבוּרִים וּמַעֲשִׂים, וְאִנְחֵנו מוֹצְאִים אֶת עֲצֵמְנוּ נְדֻהָמִים וְשְׁבוּרִים מוֹל כְּשִׁלּוֹן מְהֻדָּה. **נְפִילָה כּוֹאֶבֶת, שְׁקֶרֶתָה בְּמִשְׁמֶרֶת שְׁלֵנוּ...** וְאִנְחֵנו שׁוֹאֵלִים אֶת עֲצֵמְנוּ: מַה קוֹרָה כָּאֵן? אִיךָ יִתְכַן שְׁמִבִּיאִים לָנוּ נְסִיוֹנוֹת כֹּה קָשִׁים, וְכִי מְצַפִּים מֵאִתָּנוּ לְעֵמֶד בְּכֹאֶלָה קְשִׁיִּים! אֲבָל הַמְנַהֵל הַרְחוּם עוֹמֵד לִידְנוּ וְרַק מִבְּקֶשׁ וּמִזְכִּיר לָנוּ - בְּכֹל יוֹם וְיוֹם יִצְרוּ שֶׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו, וְאֵלֵמְלֵא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹזְרוֹ אִינּוּ יָכוֹל לוֹ! בְּנִי, חִזֵּל נֶאֱמָן בְּקֶרֶב, אֵל תִּשְׁכַּח: לֹא מְצַפִּים מִמֶּךָ לְהִצְלִיחַ לְבִדְךָ בְּמַעֲרָכָה, זֶה כָּלֵל לֹא הַתְּפַקִּיד שְׁלֶךָ - לְהִלָּחֵם לְבִדְךָ! לֶךָ יֵשׁ תְּפַקִּיד אֶחָד בְּלִבְךָ - לְהַתְקַשֵּׁר! תִּתְקַשֵּׁר אֵלַי, בֶּן יִקָּר, תִּזְעֵק עֲזָרָה, תִּתְחַנֵּן לְסִיוֵעַ, תִּסְבִּיר כְּמָה אִינְךָ יָכוֹל לְבִדְךָ - וְאִנִּי כְּבָר אֶשְׁלַח לְךָ אֶת כָּל הַסִּיוֵעַ! אִין דוֹרְשִׁים מִמֶּךָ לְלַחֵם מִלְחָמוֹת שְׂאִינְךָ מְסַגֵּל לְעֵמֶד בְּהֵם, לֹא בְּמַחְשָׁבָה, לֹא בְּדְבוּר, וְדֹאֵי לֹא בְּמַעֲשֵׂה, כָּל אֵלָה קְשִׁים מִכְּדֵי שְׁתוּכֵל לְעֵמֶד בְּהֵם לְבִדְךָ... מִמֶּךָ דוֹרְשִׁים רַק - לְזַעֵק אֶל הַמְנַהֵל... (נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)



א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutinNiflaim@gmail.com

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש טו אייר תשפג: הדלקת נרות: ירושלים: 6:46 תל-אביב: 7:02 חיפה: 6:54 מוצאי שבת: ירושלים: 8:02 תל-אביב: 8:05 חיפה: 8:05 ר"ת: 8:38

פרשת אמור

להמנע מריב

להמנע ולמנוע ריב עם הזולת!

נלמד מהפסוק: "ויצא בן איש הישראלית והוא בן איש מצרי... וינצו במחנה בן הישראלית ואיש הישראלי" (פרק כד-י)

מדוע לא פירטה התורה שמות של הניצים? מפרש הכלי יקר: לא פירט הכתוב שמו של אחד מהם, להורות שהיו שניהם פגומים. כי כל היוצא לריב מהר וודאי פגום הוא, ואינו מן האנשים הנוודעים בשמם לשם ולהתלה, אלא מן הפחותים אנשי בליעל.

ואמנם כך אמרו חז"ל בגמרא (קידושין עא:): דבדקי בני מערבא, כי מינצו בי תרי בהדי הדדי, חזו הי מנייהו דקדים ושתק, אמרי האי מיוחס טפי [=כשהיו רבים איש עם רעהו, היו בוחנים מי מהם מקדים ושותק, סימן שהוא מיוחס יותר מחברו]. מכאן מסיק רב: שתיקותיה דבבל היינו יחוסא. וכן אמרו: אם ראית שני בני אדם שמתגרים זה בזה, שמץ פסול יש באחד מהם.

דרשו חז"ל (בתנ"ד"א רבא) על הפסוק "שפכי כמים ליבך" (איכה ב) - מה מים הללו הולכין בנהר ושוב אינן חוזרים, כך כל יחיד ויחיד מישראל שעושה מריבה עם חברו, לא ישמור עליו קנאה ונקמה בלבבו ולא יתגאה עליו, ודברי תורה לא ימנע ממנו, שנאמר (משלי כה-ח) "אל תצא לריב מהר פן מה תעשה באחריתיה..."

ובספר שבט מוסר (לז-מג) הזהיר רבינו אליהו מאיזמיר זצ"ל מפני כל ריב אף הקטן ביותר "משום שהשטן מצוי שם להגדילו לבעור כאש ולאכול מנפש ועד בשר", וכדברי רב הונא בגמרא (סנהדרין ז). "האי תגרא דמי לצינורא דבידקא דמיה כיון דרווח רווח עי"ש. [וכבר הבאנו בספרנו "איש לרעהו" ח"א מדברי השל"ה הק' שדרכו של "ריב" להתפתח בהמשכו ל"מריבה" ובכך פירש הפסוק "ויהי ריב בין רועי מקנה אברם ובין רועי מקנה לוט... ויאמר אברם אל לוט אל נא תהי מריבה..." והיינו שביקש להפסיק ה"ריב" מיד בטרם התפתח ל"מריבה"]."

ידועים דברי חז"ל: "אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שבולס את עצמו בשעת מריבה שנאמר (איוב כו) "תולה ארץ על בלימה" (חולין פט.) וכפי שאמרו חז"ל על משה ואהרן שבזכות שאמרו "ונחנו מה" - קיים העולם. וכן אמרו על רבי חנינא בן דוסה (ברכות יז.): "כל העולם אינו ניזון אלא בשביל חנינא בני".

נמצאנו למדים מכאן - כותב הגרי"ל חסמן זצ"ל (בספר אור יהל) - עד כמה גדולה מעלתו של האדם הבולס פיו בשעת מריבה, שכן אדם כזה יכול להיות פשוט בתכלית. אינו מיוחד בממדיגתו הרוחנית מעל העם. ואף על פי כן זכות זו שבולס עצמו בשעת מריבה מגדלתו ומרוממתו על כל המעשים. להיות מקיים העולם כמשה רבינו ואהרן הכהן, ולהיות נושא על כתיפו את קיום העולם כרבי חנינא בן דוסה.

"תולה ארץ על בלימה..."

אירע מעשה באחד הרבנים ששמר בליבו טינה לרב פלוני על אשר גרם לו צער ועלבון לפני שנים רבות. ניסה כ"ק האדמו"ר מגור בעל האמרי אמת זצ"ל להפיס את דעתו בדברים ולא עלתה בידו.

לפתע שלף האדמו"ר מחיקו מכתב והגישו לאיש שיחו על מנת שיקראנו.

התחיל אותו רב לקרוא שורה ושתיים והפסיק מיד. ארשת פניו החליפו גוונים מרוב בושה וצער, שכן המכתב הכיל חירופים וגידופים בלתי נסבלים כלפי האדמו"ר, ואולם האמרי אמת עמד על כך שיקרא את כל המכתב עד תומו.

אחרי שסיים הלה לקרוא, פנה אליו הרבי וסיפר כי את המכתב הזה קיבל עוד בחיי אביו ה"שפת אמת". הכותב הנהו סוחר שעמד עמו בקשרים, והיה נדמה לו בטעות שהאמרי אמת עשה לו איזה עוולה כלפיו.

"מיני אז" - הפטיר הרבי - "קורא אני מכתב זה בכל יום לפני התפילה, ואני מוחל וסולח לו בלב שלם, וגם מעתיר בעדו שלא ינזק חלילה עקב משוגתו".
ראש גולת אריאל

להתגבר ולוותר...

כשהבחין פעם הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל בנכדו שצריך לוותר למישהו והדבר קשה לו... עמד וזירזו: "דע לך, אם תתגבר עכשיו על מדה זו ותוותר לחברך יחשב לך כאילו למדת את כל הש"ס!"

והנה חלפו רגעים אחדים, והנכד עדיין לא הצליח להתגבר... הוסיף רבי יהודה ודירבן אותו: "אם תוותר עכשיו, יחשב לך כאילו הנך כבר לומד את הש"ס פעם שניה..."
וזאת ליהודה

זהירות יתירה מוטלת על בני תורה בדקדוק המצוות שבין אדם למקום ובין אדם לחברו [אף לפני משורת הדין]!

נלמד מהפסוק: "ולא תחללו את שם קדשי" (פרק כד-לב)
וכתב הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פ"ה הלכה יא): ויש דברים אחרים שהם בכלל חילול השם, והוא שיעשה אותם אדם גדול בתורה ומפורסם בחסידות, דברים שהבריות מרננים אחריו בשבילם, ואף על פי שאינם עבירות, הרי זה חילול את השם, כגון שלקח ואינו נותן דמי המקח לאלתר... או שירבה בשחוק וכו' או שדיבורו עם הבריות אינו בנחת ואינו מקבלן בסבר פנים יפות אלא בעל קטטה וכעס, וכיוצא בדברים אלו, הכל לפי גדלו של חכם צריך שידקדק על עצמו ויעשה לפני משורת הדין. [מקור דברי הרמב"ם מגמרא (יומא פו.):] היכי דמי חילול השם: אמר רב, כגון אנא אי שקילנא בישראל מטבחא ולא יהיבנא דמי לאלתר (=כגון אני, אם אקנה בשר מהטבח ולא אשלם מיד). והטעם, מפרש רש"י: "דכשאני מאחר לפרוע הוא אומר שאני גזלן ולומד ממני להיות מזלזל בגזל".

"רבונו של עולם, רק שלא יתחלל שמך..."

סיפר משמשו של החפץ חיים: כאשר עמדו למנות את הצורך הנאצי לקנצלר גרמניה, נכנס **רבי נתן מברעזא** ז"ל לפני החפץ חיים, וסיפר לו שאחינו בית ישראל אשר באשכנז עומדים בפני סכנה נוראה, שכן הצורך הסית נוראות נגד היהודים והאשימם בבגידה במולדת ובמפלת גרמניה במלחמת העולם הראשונה, בניצול משאבי המדינה ובכל תחלואי החברה והכלכלה, ועל כן יש להרבות בתפלה שהעצה תופר והצורך לא יעלה על כס השלטון.

נענה החפץ חיים ואמר: "יתן ה' וכל מה שחפץ להרשיע ישוב על ראשו". אך כעבור רגע החל החפץ חיים לבכות בכי קורע לב באומרו: "רבונו של עולם, מה אומר לך, עשה מה שברצונך, רק שלא יתחלל שמך הגדול בעולם..."
פ"י שיחות הח"ח

זהירות יתירה מחילול ה'...

בתקופה שהתגורר הגה"צ **רבי שלמה ברענודא** זצ"ל בלונדון, יצא פעם למנוחה באחד הכפרים שבסביבות העיר. לקראת שבת היה אמור לחזור לביתו, שהיה במרחק של שעתים נסיעה.

התנדב, איפוא, אחד מתלמידיו להסיעו, וקבעו שיצאו מהכפר בשעה עשר בבוקר של יום שישי. והנה לאחר כעשר דקות של נסיעה, ביקש רבי שלמה מהנהג שלו לחזור כי שכח משהו. הם חזרו ורבי שלמה נכנס לאכסניה.

לאחר כחצי שעה חזר רבי שלמה ומאומה אין בידו.. הביע הנהג את תמיהתו, ורבי שלמה השיב לו: "שכחתי לומר תודה לבעל הבית הגוי!". התפלא הנהג: "כל כך הרבה זמן לקח הדבר?".

ענה רבי שלמה: "מכיון שנכנסתי לומר תודה, אמר לי בעה"ב שברצונו להראות לי את חצרו עם כל האילנות שבה. אם הייתי מסרב הוא היה מספר לכולם: היה אצלי רב יהודי עם זקן גדול ולא התייחס אלי כראוי" והיה עלול להגרם חילול ה', על כן הוכרחתי להשאר עד שיסיים!"

חו' "מאת ה' היתה זאת"

"המיוחסים צריכים להזהר יותר..."

כאשר היו מבקשים ברכה מהגאון **רבי הלל זקס** זצ"ל, גם משום היותו נכדו של **החפץ חיים**, היה רגיל להשיב למבקשים: "אין מזה כלום מה שאני נכדו של החפץ חיים אלא רק לענין דבר אחד: היות ובני אדם רואים בכך מעלה, אם כן עלי להזהר יותר מאחרים מפני חילול ה', שכן אם חלילה אעשה עבירות עלול אני להענש יותר..."

וכך אמנם הנחה רבי הלל אף את ילדיו, והיה אומר להם תמיד שאלא כדאי לדבר על יחוסם, היות ואם חבר מכיר אותם כנכדי החפץ חיים והם נכשלים חלילה בלשון הרע או אף בחטא אחר, הרי העוון חמור יותר... לפי שיש בזה יותר חילול ה'..."

הלמות עמלים

"מפני סרך של חילול ה'..."

על זהירותו הרבה של הגאון **רבי אברהם ארלנגר** זצ"ל מפני כל סרך של חילול ה', סיפר מקורבו: ראיתי שכאשר סעד ארוחתו, היה מונח לפניו מדי פעם עתון חרדי, בו היה קורא בשעת האכילה. אני קצת תמהתי על כך שהרי שקיעותו בלימוד התורה היה לשם דבר, והיה רחוק מאוד מהתעניינות כזו בהיות העולם.

כשהבחין בפליאתי אמר לי: מכיון שעכשיו זה בתוך שנת האבל על **רבינו הגרא"מ שך** זצ"ל, ומידי יום מופיע בעיתון מדור מיוחד אשר בו מתפרסם על הרב שך מעשים ועובדות מאלפות על הליכותיו, יש לו תועלת רבה מכך והוא מנצל את השעה הזו של האכילה לקרוא, אך מיד הוסיף: "מתמיהתך אני מבין שיש בזה סרך של חילול ה' ממראית עין, אני מפקפק לקרוא בזה..." ואכן מאותו יום שוב לא עלה העיתון על שולחני.

הלמות עמלים - ח"ב

לחכמים ותלמידיהם השוקדים בתורה יומם ולילה ישנה מעלה ויחוס מיוחדים שאינם אצל המון העם, ולכן בהתאם לכך צריכה להיות הנהגתם עם הבריות. שהרי הם אלו שמייצגים ונושאים ברמה את דגל התורה ועבודת השי"ת, אליהם נשואות עיני המון העם לדעת ולהבין כי "העיקר הוא עבודת השי"ת יראתו ותורתו". (כלשון **רבינו יונה** בשע"ת-ג). ומכאן נובעת אחריותם העצומה לקדש את השי"ת ולהזהר מחילול ה' ח"ו.

אמרו חז"ל בגמרא (מגילה ג'): "כבוד תורה דיחיד חמור, תלמוד תורה דיחיד קל". מבאר הגאון **רבי אהרן קוטלר** זצ"ל (במשנת **רבי אהרן** - ח"א) שיש להתבונן מדברי חז"ל אלו מהו גודל החיוב על בני תורה הנושאים את דגל התורה, להיות מעשיהם מתוקנים, שהרי אם בן תורה שקוע כל חייו בחטא, רח"ל, כמה הוא גורם בזה בזיון לתורה ח"ו. והרי זה דומה כאילו בא אליו המלך לבקרו והוא מכניסו למקום מלוכלך שבביתו.

וביותר צריך להזהר מכל מה שהמפסיד ערך תורתו. וכפי ששינוי באבות (פ"ג משנה יז) "אם אין תורה אין דרך ארץ ואם אין ד"א אין תורה". ופירש הגאון **רבי חיים מוולוז'ין** זצ"ל: אם אין לו תורה, אי אפשר להיות לו דרך ארץ. ואם אין לו דרך ארץ, התורה תהיה לו ללא הועיל והיא כמיוותרת ח"ו, שהרי בזה מאבד את חשיבות האדם, ואין זה כבוד לתורה ואז אינה מועילת לו.

מטעם זה - כותב רבי אהרן - כבוד התורה דיחיד, חמור מלימוד התורה; וצריך להרגיש בעצמו חשיבות בכל תהליכותיו. לכבוד התורה.

נשאל החזון איש: עד היכן הגבול של היתר מלאכות בשבת, לצורך פיקוח נפש? לדוגמא: האם מותר לתקן מכונית כיבוי בשבת, בטרם באה קריאת טלפונית לכיבוי דליקה בעיר גדולה כמו תל אביב?!

השיב החזון"א כהאי לי שנא: שאלה מסוג זה ישנה באמריקה, ישנם שם יהודים שאומרים שאם יסגרו חנותם בשבת ישארו מחוסרי לחם, והרי זה שאלת פיקוח נפש למשפחתם... אולם מצינו שחילול השם חמור מפיקוח נפש, ולא עוד אלא שאותן שלוש עבירות חמורות שאין פיקו"נ עומד בפניהם, אף הם נידחות מפני חילול ה'.

עבודה זרה שנדחת מפני חילול ה', מצינו בגמרא (סנהדרין קז.) עיי"ש בדין ודברים שהיה בין דוד המלך ובין חושי הארכי. וכן גילוי עריות שנדחה מפני חילול ה', למדנו מאסתר שמסרה עצמה להצלת כלל ישראל, ומדוע? משום שאין לך חילול ה' גדול מהשמדתה של האומה שאותה בחר ה'. ושפיכות דמים שנדחה, למדנו מדברי חז"ל (יבמות עט.): "מוטב שתיעקר אות אחת מן התורה ואל יתחלל שם שמים בפרהסיא". עיי"ש.

והוסיף החזון איש: כאשר גבולות פיקו"נ מתרחבים ונוגעים למצב של עקירת הלכה לגמרי, זה מוגיע לחילול ה'. ואז אנו אומרים שחילול ה' דוחה פיקו"נ! ולכן לא התירו **החתם סופר** (בשו"ת י"ד סימן שלו) והנודע **ביהודה** (בשו"ת מהדו"ת י"ד סימן ר"ו) לנתח מת לצורך הצלת חולה, אלא א"כ החולה המסוכן מזומן באותה שעה. שאם נתיר, יעקר הענין כולו ובהו יש כבר חילול ה'. והדבר מסור להכרעת חכמי הדור לדון בכל מקרה לפי המצב והשעה.

להשתדל ולפעול למניעת צער מהזולת!

נלמד מהפסוק: "ויניחהו במשמור לפרוש להם" (פרק כד-יב)

וּכְתַב רִשׁׁי: ויניחהו לבדו ולא הניחו מקושש עמו. ששניהם היו בפרק אחד ויודעים היו שמקושש במיתה וכו'. אבל במקלל הוא אומר "לפרוש להם" שלא היו יודעים אם חייב מיתה אם לא. ומפרש השפתי חכמים: דאילו היו מניחים אותם יחד, היה המקלל סבור שהוא חייב מיתה כמו המקושש, ולכן לא הניחו אותם יחד "שמה אין המקלל חייב מיתה ויצטער לשוא". ומעתה, הרי הדברים קל וחומר: אם כך הקפידה התורה ביחס למקלל רשע, שמה עלול הוא להצטער לשוא, אף שספק אם אמנם יצטער, על אחת כמה וכמה ביחס לכל אדם שיש להזהר ביותר שלא לגרום לו צער כלשהו.

יש להסתפק ולדון, האם מותר לאדם לצער ולייסר את חברו החוטא על מנת שעל ידי כן ישוב בתשובה מחטאיו. יש בנותן טעם להביא בהקשר לכך את מה שדרש האלשיך הק' בפסוק (שמות כא-לה) "וכי יגוף שור איש את שור רעהו... ומכרו את השור החי וחצו את כספו וגם את המת יחצון". וכך דרש האלשיך הק':

"אם יגוף שור איש" - אם החלק הבהמי, הוא היצר הרע שיש באיש - "יגוף את שור רעהו" - יצער וייסר את חברו כדי לעקור את החלק הבהמי שיש לחברו, אזי יענש המצער בכך ש"יחצו את כספו" - שיאבד חלק ממה שיש לו. ומדוע לא הכל? מפי "שגם את המת יחצון" - עומדת לו גם זכות זו שהמית את היצר הרע של חברו, שעל ידי שציערו גורם שישוב בתשובה.

עד כמה יש להזהר מלצער את זולתו, למד **הסבא מסלבודקה - הגה"צ רבי נתן צבי פינקל זצ"ל**, קל חומר מהדין הנלמד מהפסוק "הלועג לרש חרף עושהו" (משלי יז), למדו חז"ל מפסוק זה ונפסק להלכה, כי ההולך בתוך ד' אמות של קבר צריך להצניע הציצית, לפי שהמת אינו יכול לקיים המצוה, נמצא שבגילוי הציצית, כאילו מלעיג על המת ועובר על "לועג לרש".

ועתה נתבונן אימתי נוהגים להשתטח על קברי צדיקים? בחודש אלול, כשלבנו שבור מאימת הדין הממשמש ובא. אז בוודאי אין לנו, חלילה, אף שמץ של הרהור ללעוג על המתים, ובכל זאת זההירונו חז"ל להצניע הציצית כדי שלא נצער במשהו את המתים.

על אחת כמה וכמה בשעה שאנו מתהלכים בין החיים עמנו, הרגישים לכל הגה וזיז כלפיהם, בודאי חייבים אנו להצניע כל זיע וניד העלול לקפח ולצער במשהו את זולתינו.

"שלא יהיה המוכר בצער"...

כאשר פתח הגאון מטשיבין - רבי דוב בעריש ויידנפלד זצ"ל את ישיבתו בירושלים, חיפשו במקומות שונים היכן אפשר לקנות בנין לצורך הישיבה. לבסוף כאשר נמצא הבנין בשכונת "קרית שמואל", הביע על זה רבי דוב בעריש את שמחתו הגדולה על כך שהמכירה היתה בלי לצער ולהעציב שום אדם.

שהרי מובא בגמרא (ברכות ה.) "מוכר עצב ולוקח שמח", והיינו שבדרך כלל יש במכירה עצב מסויים אצל המוכר על שנאלץ למכור ולהפרד מנכסיו, אבל במקרה הזה היה הבנין שייך ליורשים רבים שרצו את הכסף, ולא היה להם כל צורך בבנין. על כן זו היתה הסיבה לשמחתו של הרב מטשיבין שממעשה הקניה שלו לא יצא שום עצב וצער לאדם... **בצילו חמדתי**

"שמה יפגע ויצטער"...

באחד הימים, הגיע תלמיד חכם אל דירת הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל ובקשתו בפיו: "באתי להזמין את רבינו לשמחת הבר מצוה של בני, שתקיים בעז"ה בשבוע הקרוב. רבי שלמן זלמן ברכו בהארת פנים ואיחל לו כי יזכה לרוות נחת מילד זה ומשאר הילדים, אולם התנצל כי לא יכול להגיע לשמחת הבר מצוה, משום שיש לו באותו ערב גם חתונה וגם שמחת אירוסין של נכדו ובשתיים כבר הבטיח את השתתפותו.

הגיע יום הבר-מצוה. האב עסוק לקבל את האורחים. ומה מאוד נדהם לראות מרחוק את רבי שלמה זלמן משרך דרכו לפתח האולם. הוא רץ לקראתו בשמחה והביע פליאתו על כך שלמרות הכל טרח להגיע לשמחתו.

אמר לו רבי שלמה זלמן בפשטותו האופיינית: "נזכרתי שאצל כל שאר הילדים השתתפתי בשמחת הבר-מצוה. ועל כן אני חושש שאם לא אבוא, שמה יפגע ויצטער בנדך זה על שדוקא בשמחתו לא השתתפתי, לכן השתדלתי מאוד ועשיתי מאמץ כדי להופיע גם בשמחתו של הבן החוגג היום את בר המצוה".

בינו נא זאת! למרות זיקנותו של רבי שלמה זלמן ולמרות שהיה עליו לקצר את שהותו בשמחות האחרות, לא חס על זמנו וכוחו כאשר מדובר על ספק צער של נער בר-מצוה.

עפ"י המאור הגדול

לראות מעלת הזולת

להכיר במעלותיו של הזולת. לראות את הטוב

שבו, ולא לחפש אחר מזמיו ומגרעותיו

נלמד בדרך דרש ורמז מהפסוק: "ואיש כי יתן מום בעמיתו כאשר

עשה בן יעשה לו" (פרק כד-ט)

כלומר: כאשר מצביע אדם על חסרון בזולתו. נותן מום בעמיתו ופוסלו, הוא עצמו מפסיד מכך. "כאשר עשה בן יעשה לו" ונפסל הוא עצמו. וכמו שנרמז בדברי חז"ל (קידושין ע.) "כל הפוסל במומו פוסל". ולכן אמרו (ב"ב ס:): "קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים". כיוצא בזה ניתן לרמוז גם בפסוק "והצרוע אשר בו הנגע... וטמא טמא יקרא" (וי-מה) הטמא עצמו קורא לחברו טמא כי "כל הפוסל במומו פוסל" (השל"ה הק' בתוכחת מוסר - תזריע)

נאמר בפסוק (ישעיה ג-י) "אמרו צריק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו". שואלים חז"ל בגמרא (קדושין מ.) וכי יש צדיק שהוא טוב ויש צדיק שאינו טוב? אלא, טוב לשמים ולבריות זהו צדיק טוב. טוב לשמים ורע לבריות זהו צדיק שאינו טוב.

תמה על כך **רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל** (בספרו **בן יהודע**): היאך יתכן שאדם שהוא רע לבריות, שחטא בעבירות שבין אדם לחברו, יקרא צדיק, ואיך יתכן שיהיה טוב לשמים, והרי הקב"ה מקפיד על עבירות שבין אדם לחברו אף יותר מעבירות שבו אדם למקום?!

ותירץ הבן יהודע שאכן אין מדובר באדם שחוטא בעבירות שבין אדם לחברו, כגון שפוגע בו בגופו או בממונו, אלא באדם שמוצא תמיד חסרונות בעם ישראל ומלמד קטגוריה עליהם, ואינו רואה מעלת הזולת וממילא אינו מלמד עליו זכות. לכן רע הוא לבריות, ומכיון שכך, אף שהוא טוב לשמים, מכ"מ נקרא צדיק שאינו טוב.

לראות רק את הטוב שבאדם...

העידו על הצדיק **רבי אריה לוי זצ"ל** שלא היה מסוגל לשמוע משהו שלילי על הזולת. סיפר הסופר **רבי דוד זריצקי זצ"ל**: "זכיתי לשוחח עמו על אישיות מסוימת שביקשתי לכתוב אודותיו וידעתי שרבי אריה מכירו היטב.

לאחר שעבר על רשימותי אמר לי בחיך: "הכרתי את המנוח על כל צדדיו, אבל מצד זה שאתה שמעת ורשמת מפי פלוני, איני מכירו כלל..." הייתה זו דעה שלילית שהביע פלוני על אותו אדם בקשר לאחד מפעולותיו שלא מצא חן בעיניו. אולם רבי אריה שהכירו שנים רבות לא ידע על כך, כי מעולם לא הכיר את השלילי שבאדם.

אף לגבי אנשים שניחנו בתכונות שליליות בולטות, היה אומר: "אה, איש זה הוא ממש נפלא, אתה אינך מכירו היטב, ואילו אני מכירו טוב, הוא..." והיה הולך ומונה שבחיו.

צדיק יסוד עולם

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

המלמד שלא ידע 'איספניול'

בצורה הנכונה.

למעשה, טוען הרב אורלויק, מותר למחנך להעמיד פנים של כעס, רק פעם, או פעמיים, במהלך השנה. השימוש בכעס הפנים דומה לשימוש באנטיביוטיקה, אם משתמשים בו הרבה השפעתו פגה. אלא אם כן מעלים את המינון - וזה כמובן לא מהווה פתרון. חשוב מאוד להשתמש בכעס הפנים רק לעיתים נדירות, באופן אחר התלמיד יבין שהרבי פשוט כעס... ואזי הכעס ממילא כבר לא ישפיע עליו.

אבל לפני שמתמשים בכעס הפנים יש לדעת כלל חשוב: על מנת להפעיל לחץ בתוך מערכת של קשר אנושי, יש לוודא תחילה שהקשר חזק. הקשר חייב להיות מושתת קודם לכן על יסודות של אהבה ואימון. תחילה יש לבנות את ההדדיות, ורק אחר כך ניתן להפעיל לחץ ועדיין הקשר ישמר. אם ביסוד הקשר קיים אימון, הרי שלמרות המתחים והחיכוכים הקשר לא יפרם. לפני שכועסים על תלמיד - אפילו בכעס הפנים - יש לבנות יחסי אמון ואהבה. על התלמיד לדעת תחילה שהמחנך אוהב אותו, ורק כך הוא יתייחס נכון לכעס.

ישנו מאמר של **השפת אמת** (בתחילת פרשת מקץ) שמסביר כיצד שבע שנות השובע קודמות לשבע שנות הרעב בחייו של אדם. תחילה יש להקדים את ה'שובע', ורק אחר כך ניתן להשתמש ב'רעב'. "ביום טובה היה בטוב" אומר שלמה המלך בקהלת (ז, יד) כיון שימים אלו הם הכנה ל"יום רעה". אם לא מקדימים שנות שובע לשנות הרעב, המצב מאוד קשה אחר כך. ובכן, אם התלמיד מרגיש שהמחנך אוהב אותו אזי גם הרמת הקול מתורגמת כביטוי של אהבה "הרבי אוהב אותי". אבל אם הרמת הקול מגיעה ללא רקע מקדים של אהבה ואכפתיות הילד לא מתרגם אותה נכון.

נקודה חשובה נוספת היא לכבד את התלמיד, אין הכוונה שצריך לקום בפניו כאשר הוא נכנס לכיתה... אבל כשתלמיד אומר דבר מתייחסים אליו בכבוד. כאשר המחנך אף זוכר את מה שהתלמיד אמר לו "אה! אתמול אמרת לי משהו" אזי הוא משדר לו: אתה חשוב לי! כאשר הילד יודע שהמחנך מכבד אותו אזי גם כאשר המחנך מרים עליו את קולו התלמיד מתרגם זאת כביטוי של אכפתיות "איכפת לו ממני ולכן הוא צועק עלי".

כאשר אומרים שאסור לכעוס, אין הכוונה שיש להשאר אדישים למול מעשיו של תלמיד או בן. הסיכון באדישות הוא בכך שהתלמיד או הבן יגיעו למסקנה שלמחנך או ההורה כלל לא איכפת מהם. יחד עם זאת צריך לזכור שכעס הוא דבר מאוד מסוכן, ובפרט כיום שהדורות נחלשו.

מזה שנים שאיש החינוך, המשגיח **רבי נח אורלויק שליט"א**, מבקר בקהילות יהודים בעולם לשם 'הכשרת-מורים'.

במהלך השיעורים וההרצאות ביקש להמחיש בפני המחנכים, מה הן התחושות שהתלמיד מרגיש לפעמים. מדוע זה כל-כך חשוב? בגלל שחלק מהמחנכים כבר הספיקו לשכוח - בחלוף עשרות שנים - מה הם עצמם חשו בתור ילדים, וחלקם כלל לא הרגישו תחושות מסוימות ואינם מסוגלים להעלות על דעתם מה התלמיד חש.

כך זה התנהל בהכשרת מורים בדרום-אמריקה: קבוצת מלמדים קיבלו גמרא מתורגמת לאנגלית, והתבקשו ללמוד בה. אלה שהתקשו באנגלית הרימו מיד ידיים, ואלה שכן ידעו באנגלית זכו להערה "המבטא שלך איננו כראוי..." בהכשרת מורים בצפון אמריקה הונחו בפני המלמדים גמרות מתורגמות לספרדית... ומה יעשה מלמד שלא יודע 'איספניול'?

כללו של דבר: הרעיון היה להעמיד את המלמד במצב בו הוא לא מצליח לעמוד במשימה. כאשר הסתבר שהמלמד נכשל היה הרב אורלויק מסתכל עליו במבט "כועס"...

לא היה מדובר בכעס אמיתי, כי אם ב"כעס הפנים" היינו: כעס-מדומה שנועד לשם השגת מטרה חיובית.

כל המלמדים ידעו שמדובר ב"הצגה", בתרגיל מתוכנן מראש. כאשר כל המטרה היא רק להמחיש למלמד באיזו סיטואציה עלול תלמיד להיקלע מולו... אף אחד לא נפגע.

אף אחד!?

עד לפני 25 שנה הרשה הרב אורלויק לעצמו להשתמש בהמחשה המתוארת, אך אז הגיעה למסקנה שמלמדים עלולים להיפגע ממנו.

שימו לב: מדובר באנשים בוגרים, אשר יודעים מראש שמדובר בתרגיל בעלמא, ובכל זאת ישנם כאלו שנפגעים מעצם ההמחשה של תגובת הכעס!

למרות שמדובר בהצגה רגעית!

וזה מביא אותנו לשאלה הגדולה: מה גבולות האסור והמותר של השימוש ב"כעס הפנים" בחינוך? אם המלמד עצמו נפגע מ"כעס הפנים" קל לתאר כיצד נפגע תלמיד כאשר התרחיש מתבצע על בשרו באמת...

נכון, לפעמים קיים מצב של "זרוק מרה בתלמידים" אבל גם אז צריכים לדעת מה התלמיד מרגיש!!! ולכן, אם המלמד יודע מה התלמיד מרגיש, והוא מכבד אותו, הוא ינהג בנושא הכעס כפי שצריך. דהיינו רק במקרים נדירים ואז התלמיד יקבל זאת

הודעה חשובה ומשמחת

אנו חוזרים ומכריזים בזאת כבשנים קודמות על מבצע פרסים לעידוד וטיפוח מדות טובות. כל שעליכם לעשות: לכתוב סיפור מעניין ולא שיגרתי על מדות טובות שאירע אצלכם או אצל מכרכם, בתנאי שהסיפור עדיין לא פורסם בספר או בכתבי עת, ולשולחו לפי כתובת המכון:

"מכון אהבת אמת" רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242410 או פקס: 077-7671812 או אימייל: haemesemes@gmail.com

עשרים סיפורים שיבחרו, יפורסמו במדור זה ויזכו את שולחיהם בסך 100 ש"ח (!!)

הסיפורים שיתקבלו יופלו רק בתנאים הבאים:

1) אורך הסיפור בין 200-500 מילים (בעברית), בכתב יד ברור וקריא. (עדיף מודפס במחשב).

2) על השולח לרשום שמו, כתובתו המדויקת ומס' טלפון.

3) למכון שמורה הזכות, לפרסם את כל הסיפורים שישלחו, והרי הם רכוש המכון, (מלבד כשיש הוראה אחרת מהשולח) ורק 20 סיפורים יזכו לקבל הפרס.

4) למכון אהבת אמת שמורה הזכות, לערוך ולעבד את הסיפור לפי מדת הצורך.

5) למותר לציין כי על שולח סיפור האחריות לבדוק שהסיפור לא פורסם בספר או בכתב עת ואין עליו "זכויות יוצרים".

בשבועות הקרובים נתחיל בע"ה לפרסם את הסיפורים והזוכים הראשונים.

מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך – וגם חייך אליו

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרִשְׁת אָמוֹר - זוגיות

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה: אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים... לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמּוּיוֹ. כִּי אִם לְשָׂאֵרוֹ הַקָּרֵב אֵלָיו. לְאִמּוֹ וּלְאָבִיו וּלְבָנוֹ וּלְבִתּוֹ וּלְאָחִיו וּלְאָחֹתוֹ הַבְּתוּלָה הַקְּרוּבָה אֵלָיו אֲשֶׁר לֹא הִיְתָה לְאִישׁ לֵה יִטְמָא" (ויקרא כ"א, א'-ג')

לא יודעים מה הם עושים ביחד. הם חיתנו שלושה או ארבעה ילדים והוא מסתכל על אשתו כאילו היא היתה 'עציץ'.

הבעל אומר לעצמו: "אני לא יודע מה אני עושה איתה". הוא רוצה כל כמה שנים להתרענן. אבל התחתנתם ואתם עשרים שנה ביחד, מה קרה? הוא עבד ודאג לבית. לפרנס, לגדל ולחתן את הילדים. אבל הוא שכח לטפח את הזוגיות שלו!

התורה הקדושה קוראת לאשה: "שאר הקרוב אליו". אין לך שאר קרוב לאדם יותר מאשתו. המלבי"ם אומר: "למה אשתך נקראת שאר? כי היא הגורם להשאיר לך שם ושארית בעולם!"

בלי האשה אין המשך. אם אדם חי לבד, הוא מגיע לגיל מסוים בו תמו חיו. מי שרוצה המשך- בנים ובנות הוא חייב אשה. לכן קוראים לה שאר.

התורה מזכירה את האשה לפני אבא ואמא וכל השאר, כי היא מספר אחד אצל הבעל. כפי שהתורה הקדושה אומרת: "וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד" (בראשית ב, כד).

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	היגיון תפ
יום	18:47	19:59	20:51
ת"א	19:05	19:57	20:48
מיטב	19:07	20:00	20:51
ב"ל	19:05	19:57	20:48

מותר לכהן להיטמא לשבעה קרובים, ואלו הם: "כי אם לשארו הקרוב אליו, לאמו ולאביו ולבנו ולבתו ולאחיו ולאחותו הבתולה הקרובה אליו" (ויקרא כא, ג).

אם סופרים את השמות המופיעים בפסוק רואים רק שישה קרובים. מדוע אשתו לא כתובה בפסוק?

אלא "כי אם לשארו הקרוב אליו" רש"י הקדוש מסביר: "אין שארו אלא אשתו".

למה קשה לתורה לכתוב את אשתו? הרי כתוב: אבא, אמא, בנו, בתו, אחיו ואחותו. רק כשמגיעים לאשה כתוב: "כי אם לשארו הקרוב אליו", מדוע?

האשה נקראת שאר בשר של האיש. מי שתישאר עם הבעל אחרי שכולם יתחתנו זו רק האשה. היא הקרובה ביותר לאיש.

התורה הקדושה אומרת: "על כן יעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד" (בראשית ב, כד).

בעל ואשה צריכים להיות כמו בשר וציפורן שקשה מאוד להיכנס ביניהם ולהפריד ביניהם. בעל ואשה צריכים להיות מיקשה אחת!

לצערנו הרב הרבה זוגות לא מודרכים וחיים בכישלון מוחלט! כל דבר בחיים, אם לא מטפחים אותו- הוא נובל באמצע הדרך.

יש זוגות אחרי למעלה מעשרים שנות נישואין

הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים יליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסיר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף יליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העיניים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב

ציוג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רונית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה דרוך בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי לאה בת תמר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דינאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה ארם בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנש בת דגטו רונית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר ולילד אלחנן רפאל בן איריס ויליד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה
העלון מוקדש לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

שואל ומשיב בהלכה - ל"ג בעומר



מהם המנהגים בל"ג בעומר?

שאלה: ?

תשובה: !

הלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

יום ל"ג בעומר הוא יום שמחה וחדווה לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א. יש לעניין זה סימוכין בדברי הפוסקים. לכן נוהגים להרבות בשמחה ביום זה. אין אומרים בו תחנון. יש דעות שונות לגבי הסיבות שנוהגים שמחה ביום זה: יש אומרים שטעם השמחה מפני שמסורת ביד הראשונים, שבל"ג בעומר פסקו תלמידי ר' עקיבא למות. **מקורות:** מאירי יבמות ס"ב, ב. שו"ע תצג, ב.

יש מפרשים, שהתלמידים נפטרו גם לאחר ל"ג בעומר, אלא שביום זה רבי עקיבא התחיל ללמד תלמידים חדשים ובתוכם רשב"י הקדוש. התלמידים החדשים לא נפטרו באותה מגיפה ומהם התורה התפשטה בעם ישראל. **מקורות:** פר"ח תצג, ב.

יש מפרשים, שבל"ג בעומר ר' עקיבא סמך את חמשת תלמידיו: ר' מאיר, ר' יהודה, ר' יוסי, רשב"י ור' אלעזר בן שמוע, שהם המשיכו את מסורת התורה. **מקורות:** כה"ח תצ"ג, כו, עפ"י שער הכוונות.

יש מפרשים, מפני שמלכות הרשעה גזרה מיתה על התנא האלוקי רשב"י הקדוש ונעשה נס שהתחבא במערה. אנחנו מודים על הנס שנעשה לו. **מקורות:** שבת ל"ג ע"ב. יש מפרשים, שביום זה היתה הסתלקותו של התנא רשב"י הקדוש.

בל"ג בעומר מותר לשיר ולרקוד. אין אומרים בו תחנון. במנחה שלפניו לא אומרים תחנון. אין מתענים בו. דעת הרמ"א לקיים חתונות החל מיום זה.

מנהג בקרב יהודי אשכנז שרווח כיום בארץ לצאת לשדה עם חץ וקשת. הטעם למנהג הוא הכתוב: "לְלַמֵּד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֶשֶׁת" (שמואל ב' א, יח). יש מפרשים, שבל"ג בעומר הקשת תיראה בצבע אחר והגאולה תבוא. טעם אחר מצוי בדברי חז"ל שבימי התנא האלוקי רשב"י לא נראתה הקשת בשמיים, מכיוון שהיה בכוחו להגן מפני הפורענות והעולם לא נזקק לאות הקשת.

המנהג לעשות 'חלאקה' - תספורת ראשונה לבנים בני שלוש בבוקר ל"ג בעומר בקבר התנא רשב"י הקדוש במירון בשביל חיבוב המצווה של הנחת פאות הראש. בזה מקיימים את מצוות "לֹא תִקְפוּ פְּאֵת רֵאשֵׁיכֶם" (ויקרא יט, כז).

קיום מצוה במסירות נפש ושְׂכָרָה



בזמן המלחמה בין קוריאנה הדרומית וקוריאנה הצפונית ארצות הברית החליטה להתערב במלחמה. לצורך זה היא גייסה אלפי חיילים. בין המגויסים היו גם בחורים יהודים. אחד מהם היה ראובן גולדברג. כאשר ראובן קיבל את צו הגיוס, הוא ידע שמהמלחמה יהיה קשה לחזור בשלום לביתו.

הוא נסע אל הרבי מליובאוויטש כדי לקבל ברכה. הוא נכנס לרב וסיפר לו על מצבו. הצדיק דרש מספר דקות בענייני אמונה וביטחון. לבסוף נתן לו את ברכת הדרך. כאשר פנה לצאת מחדרו של הרבי, הצדיק עצר אותו והוסיף: "בכל מקום ובכל מצב הקפד על נטילת ידיים!".

ראובן לא הבין מדוע הרבי שם דגש דווקא על נטילת ידיים, הרי מאז שהיה ילד הוא הקפיד על נטילת ידיים. באותו ערב הוא גויס והטיסו אותו לחזית הקרב. הוא מצא את עצמו נלחם על חייו. בזמן מלחמה קשה מאוד לשמור על כל המצוות שאדם מקיים בביתו. השטח, הדריכות, הריחוק מהבית גורמים לפעמים לקושי אמיתי בקיום חלק מהמצוות.

ראובן זכר את דברי הרבי והקפיד לשמור על דרכו הרוחנית ובעיקר על נטילת ידיים. לאחר חודש של קרבות הוכרזה הפסקת אש למשך מספר שעות. המחנה שבו ראובן שירת היה מבודד. האספקה איחרה להגיע ונותר שם מעט מאוד מזון ומים. ראובן ביקש לאכול לחם. בכיסו היתה פרוסה אחת. במוחו הדהד משפטו של הרבי: "**הקפד על נטילת ידיים!**".

"האם גם בשעת מלחמה ופיקוח נפש גם אז צריך להקפיד?", חשב לעצמו. בשארית כוחותיו יצא מהמחנה. הוא הלך לעבר כפר נטוש כדי לחפש מעט מים לנטילה. שם הוא מצא באר מים, מילא את הכלי, נטל את ידיו ואכל את פרוסת הלחם הנמצאת בחיקו.

לפתע הוא שמע מטוסים חגים באוויר והדי פיצוץ מחרישי אזניים למרות ההודעה על הפסקת האש. הוא רץ אל המחנה במהירות. כשהגיע לשם, הוא גילה כי המחנה הושמד כליל. ראובן נותר לבדו. אף אחד מחבריו לא נותר בחיים. דמעות זלגו מעיניו. רק עכשיו הוא הבין את דברי הרבי: "הקפד על נטילת ידיים בכל מצב". אם חלילה הוא לא היה מקפיד לקיים את דברי הצדיק, הרי שגורלו לא היה שונה מגורלם של חבריו שנותרו בבסיס.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל kinah@yehonatan.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 226 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים- האדמו"ר הרב צבי הירש רוזנבאום זצ"ל



האדמו"ר הרב צבי הירש רוזנבאום זצ"ל- נולד ב-י"ד חשוון ה'תר"פ (1919) בסיגט שברומניה. בשנת ה'תרפ"ד (1923) אביו התמנה לשמש כאב"ד בראדשין והמשפחה עברה להתגורר בפולין. מילדותו ניכר כי הוא בעל נשמה גבוהה. בשנת ה'תרפ"ט (1928) נשלח לגור אצל סבו ר' אליעזר זאב בסיגט שחינך אותו עד היותו בר-מצווה. לאחר מכן נסע ללמוד בישיבת סטניסלוב. הרב עסק בתורה הקדושה יומם ולילה וישן מעט מאוד. בחורף ה'תרצ"ז (1936) נסע ללמוד בסאטמאר אצל דודו, ר' בערצי לייפר. למד את ספר 'התניא' מאה פעמים והכיר בו כל אות ואות. עבר את השואה במחנות ההשמדה אושוויץ ובכנוואלד. שם נלקח לעבודה במטבח והתקיים משארות ירקות. מעולם לא נגע במאכלות אסורים. כאשר חיילי ארה"ב הגיעו לשחרר את יושבי המחנה, הוא היה על סף גוויעה.



אחרי השואה עלה לארץ ושהה במחנה העקורים בעתלית. ב-כ"ח בתמוז ה'תש"ה (1945) הגיע לירושלים. בשנת ה'תש"ו (1946) לאחר חתונתו, בעצת האדמו"ר ר' אהרון מבעלז עבר לכפר אתא. שם הקים את קריית 'שיכון סיגט' הכוללת ישיבה ות"ת והתחיל לשמש כאדמו"ר מקרעטשניף. בשנת ה'תשמ"ב (1982) עבר לירושלים. הקים בתי מדרש בירושלים, בית שמש, בני-ברק ויליאמסבורג ובלונדון. קירב כל יהודי. התפרסם בעבודת ה' בעיקר בשבת שבה התפלל בהתלהבות גדולה. ערך טישים במשך שעות והלהיב את המשתתפים לקדושת שבת. שימש כשליח ציבור ובעל קורא. בשבת לא ישן. לקידוש התכונן שעות ארוכות. דרשותיו מיוסדות על תורת חסידות חב"ד. שמר על עינו באופן מדהים גם כשהיה מדובר בחשש לחייו. נפטר ב-ט"ז אייר ה'תשס"ו (2006). חי כ-87 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.



אביו: הרב ניסן חיים. **סבא (מצד אביו):** ר' אליעזר זאב מקרעטשניף. **אמו:** מרת ראצה. **אשתו:** מרת שפרה (בת דודו, האדמו"ר רבי חיים מרדכי מנדבורנה). **ילדיו:** האדמו"ר ר' ניסן (מקרעטשניף ירושלים), ר' דוד שלמה (חתן האדמו"ר מבוסטון בית שמש מכהן כרב הצעיר), האדמו"ר ר' זיידא אליעזר זאב (מקרעטשניף סיגט), מרת ראצה ברכה (נישאה לר' יעקב מנחם רבינוביץ, האדמו"ר מביאלה בני ברק). **מרבתי:** הגאונים אביו, סבא, ר' דוד הלוי איש הורביץ (אב"ד סטניסלוב), דודו, הדיין ר' בערצי לייפר, ר' יוסף צבי דושינסקי (גאב"ד העדה החרדית בירושלים). **חברותא:** ר' אלימלך אשכנזי (אב"ד מלבורן). **מתלמידיו:** הגאונים ר' יחיאל מיכל ליבוביץ (האדמו"ר מניקלשבורג), ר' יצחק מאיר מורגנשטרן (האדמו"ר מתורת חכם), ר' גמליאל רבינוביץ (ראש ישיבת שער השמיים), ר' ישכר בער לייפר (האדמו"ר מבישטינא) **מספריו:** **יתורת חיים ואמונה יקדושת צבי • רזא דעובדא • רזא דשבת**- מתורת זקנו (ר' אליעזר זאב מקרעטשניף) **פענח רזא • בית שמחה**- סיפורים והנהגות על רבינו.



הגה"צ רבי יעקב אליהו (רב 'ראשית חכמה' במונטריאול) סיפר שראה במו עינו את גודל קדושתו של רבינו ממנה ניתן ללמוד עד היכן הגיעו גדרי הקדושה של רבינו. הרב אונסדורפר אמר, שאם לא היה רואה זאת בעינו, לא היה מאמין לכך! בשנת ה'תשנ"ט הרבי סבל ממחלת מעיים קשה ל"ע שגרמה לו יסורים גדולים. היה עליו לעבור ניתוח כדי לפתור את הבעיה אך הרבי סירב. הוא ביקש מהרה"ג ר' יהודה אליעזר יונגר מקריית טאהש וסיפר ששמע ממישהו בעיר מונטריאול כי ניתן לרפא את הבעיה שלו ללא ניתוח. הוא ביקש ממנו, שיברר את העניין. ר' יהודה אליעזר בדק ולאחר זמן קצר הודיע לרבי, שניתן להגיע למונטריאול ולהתחיל בטיפול תרופתי ללא צורך בנייתו.

הרבי נסע לשם והתאכסן אצל הרב אונסדורפר. הרבי סירב להגיע לבית החולים ולכן הטיפולים נערכו בביתו. במסגרת אחד הטיפולים הרב היה צריך לקבל זריקה מסוימת שרק מי שמוסמך היה מותר לו לעשות זאת. מדובר בזריקה מורכבת שאם לא היו נותנים אותה כפי שצריך- הדבר עלול לגרום למצבים קשים. הבעיה המרכזית היתה שנמצאה רק אחות שיכולה להגיע ולתת לרבי את הזריקה. הרב כמובן לא הסכים לדבר.

בלית ברירה השיגו גבר שהסכים לתת את הזריקה. בפועל הוא לא ידע בדיוק היכן המקום שבו עליו להזריק. לאחר שהזריק הוא עזב את המקום. לא חלף זמן רב והרבי התחיל לסבול יסורים קשים נוראים. המקום התנפח במהירות והזהדה כולו. דם רב התחיל לרדת והיה צריך לקרוא לעזרה דחופה. הרבי סבל קשות אך לא הסכים שיקראו לעזרה מבית החולים שיכלו לשלוח רק אשה. המצב הלך והחמיר. הרבי נחלש משעה לשעה. יסוריו גברו וכוח הדיבור ניטל ממנו. חשש כבד נוצר למצבו הבריאותי.

הרב אונסדורפר ומקורבים אחרים ניסו כל אחד בתורם לשכנע את הרבי כי מדובר בפיקוח נפש ושיסכים להיעזר על ידי אחות. אך הרבי סירב בתקיפות. למחרת עם שחר ביקרו במקום מספר חברי ארגון ההצלה. הללו הביעו את דעתם שאין לשמוע בעת זו לרבי וצריך לקחת אותו לבית החולים נגד רצונו כדי להציל את חייו... הרבי, שהרגיש בדבר קרא לרב אונסדורפר ואמר לו במילים חריפות: "למות או לא, לא זו דאגתי כעת. להישאר חי באופן שאתם רוצים בו- זוהי צרתי היחידה בעת הזו!". במילים אלו הרבי העמידם על מקומם שאין להם לדאוג לפיתרון צרה באמצעות צרה גדולה עוד יותר... הרבי מודע בהחלט למצבו, אך הוא לא מסכים לקבל טיפול רפואי בדרך שהם רוצים! בלית ברירה הם פנו שוב לחפש אחר איש שיוכל לעשות את הדרוש. לנסות לתקן את המצב הקיים ולהחיות את הרבי.

בשעה אחת עשרה בבוקר נמצא מישהו לאחר ייסורים כמעט בלתי נסבלים של הרבי. הוא בס"ד היה השליח הטוב להציל את חיי הרבי הקדוש. הרב אונסדורפר אמר: "לא יכולתי להאמין למראה עיני- יושב אדם, שחייו תלויים לו מגנדי, אפוף ביסורים קשים מנשוא ולא מסכים בשום אופן שאשה תטפל בו. אם לא הייתי רואה את הדברים בעצמי, לא הייתי מאמין לכך!". (מעובד מתוך בית שמחה)

מְסִירוֹת נֶפֶשׁ לְמַעַן הַשְּׁבֵת



ענישה זו נחשבת לבין הקשות ביותר בכלא. אור השמש לא מגיע לשם. יש שם סבירות גבוהה לבעלי חיים כמו עכברושים וכדו').

האסיר נתקף זעזוע מהאיום. לרגע עברה בו מחשבה - אם אהיה בצינוק 30 יום, לא אוכל להניח תפילין. אולי יש היתר לחתום בשבת כדי למנוע מצב של אי הנחת תפילין למשך חודש שלם. הוא דחה את המחשבה הזאת. "אני לא אמור לעשות חשבונות כאלה", חשב. חילול שבת הוא החמור מכל! "אני מצטער", אמר לשופט באומץ לב, "אסור לי לחתום בשבת. אני יהודי והתורה שלי אוסרת עלי. אתה יכול לעשות בגוף שלי מה שאתה, רוצה אבל הרוח שלי אינה בידך".

השופט אמר: "אתה מתבייש לחתום בנוכחותי. אני אצא מהחדר וכאשר אף אחד לא יהיה כאן, תחתום". היהודי סירב בתקיפות: "אני לא הולך לחתום!". השופט יצא מהחדר לכמה דקות אבל האברך לא חתם. כשראה השופט כך הוא מימש את איומיו: "14 יום סגור בתא הכלא ו-30 יום בצינוק".

מנחם שמואל ישב סגור בתא הכלא במשך 14 ימים. כל רגע היה ארוך כמו הגלות. הוא חיכה בקוצר רוח לסיומו של השלב הראשון בעונש. הוא ידע כי ההמשך גרוע פי כמה וכמה. באחד הימים שמע קולות משונים בחלל הכלא מחוץ לחדרו. מהומה גדולה התחוללה שם. קולות וצעקות עד לב השמיים. מכיון שלא היה יכול לצאת מחדרו הוא לא ידע מה קרה.

עברו 14 הימים, הדלת נפתחה. בפתח עמד אסיר שחור גבה קומה ובעל גוף רחב ביותר. "אתה היית נעול בתא שלך שבועיים?", "כן". "האסירים האחרים לא ידעו לאן נעלמת. אתה יודע שבגללך פרצה מהומה?". "למה?". "אתה היהודי היחיד. יש לך משקפיים עם מסגרת מזהב. היה כאן אסיר שיושב מאסר עולם, אין לו מה להפסיד. הוא דיבר נגדך. הוא טען כי ליהודים יש את כל הכסף שבעולם וצריך לחסל אותם. הוא השיג סכין חדה ורצה לחסל אותך. הוא חיפש אחריו ולא מצא אותך. תוך כדי כך פרצה קטטה בינו לבין שני אסירים והם חיסלו אותו. הוא כבר לא יוכל לעולל לך דבר".

האסיר השחור אמר לו: "אני רואה שבגלל שאתה יהודי ה' שמר עליך ועזר לך. דווקא בגלל שהיית סגור כאן ניצלת ממוות ודאי. מהיום והלאה אני השומר שלך. בשכר זה אתה תספר לי על הקב"ה ותדבר איתי דיברי אמונה". בסופו של דבר בהתערבות בני משפחתו של האסיר שהפעילו את קשריהם עם שלטונות הכלא עונש הצינוק בוטל. בתום הסיפור הוסיף מרן כ"ק מרן האדמו"ר שליט"א: "היהודי הזה, שהקב"ה בעז"ה יעזור לו ויוציא אותו מבור כלאו בקרוב, מסר את עצמו על קדושת השבת ועמד בניסיון קשה מאוד ולא חתם, דווקא בגלל העונש שקיבל ניצל ממוות".

כ"ק מרן האדמו"ר מלעלוב שליט"א סיפר בבית מדרשו: אברך שהיה אצלי סיפר לי, ששמע את הסיפור מפי בעל המעשה בעצמו שיושב בבית הכלא בארה"ב. אותו אברך אמריקאי נגזר עליו בבית המשפט בארה"ב לדאבון הלב עונש כבד, מאסר של שמונה וחצי שנים בבית כלא!

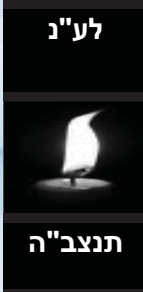
הוא רק עכשיו התחיל לרצות את עונשו בכלא. קשה לתאר את מצבו הקשה של אותו אברך - מנחם שמואל בן טוֹיֵבֶע, שה' יחוס ויחמול עליו שיצא במהרה מאפילה לאורה. הוא נמק בבית כלא שכולו עבריינים מהסוג השפל והנמוך ביותר. בבית הכלא אתה מאבד את כל זכויותיך. אחד מחוקי הכלא קובע שבבגדי האסיר אסור שיהיה דבר. הכיסים חייבים להיות תמיד ריקים לחלוטין. בבדיקה שגרתית נמצא בול דואר בכיסו, שהחזיק לצורך שליחת מכתב לבני משפחתו או לחברים.

בתא מותר להחזיק בולים. אבל בכיס - חל איסור חמור על כך! בתי הכלא הפדרליים בארה"ב מענישים בכל חומרת הדין אפילו על העבירות הקטנות ביותר. הם הביאו אותו לפני שופט על 'העבירה החמורה' שעבר. היה זה ביום שישי אחרי הצהרים סמוך לזמן הדלקת נרות.

השופט התעכב ונכנס לדין כאשר השבת ממשמשת לבוא. הוא עיין בתיק ואחרי כמה דקות חרץ את דינו של האסיר היהודי: "14 יום לא תוכל לצאת מתא הכלא!". האסירים בד"כ יכולים לצאת מתא הכלא לחדר האוכל. לחלץ קצת את עצמותיהם בחצר תחת כיפת השמיים וגם לשוחח לזמן קצר. יש כאלה שמתירים להם לשחק. מדי יום יש לכל אסיר זכות לצאת מחדרו כמה פעמים ביום וכך הוא מקל במקצת על הרגשתו הנוראה שנשללה ממנו החירות.

האסיר שמע את פסק הדין שיאסרו עליו לצאת מתא הכלא הקטן 14 ימים. אבל לא בכך הסתיים העניין. השופט ביקש מהאסיר לחתום על פסק הדין שהוא מודע לכך שעבר על חוקי הכלא והחזיק בכיסו בול. מכיון שכך נגזרו עליו 14 יום מאסר בתוך מאסר. האסיר הסתכל בחלון וראה שכבר נכנסה השבת. הוא אמר לשופט: "צר לי, אני לא יכול לחתום. אני יהודי ותורתנו הקדושה אוסרת עלינו לחתום בשבת". השופט נזף באסיר בחומרה: "אתה נמצא בבית הסוהר. כאן יש חוקים אחרים מאשר בחוץ. אפשר לתת לך עונשים חמורים. אני מבקש ממך שתחתום תיכף ומיד על המסמך. בלי להתחכם".

האסיר היה צריך תעצומות נפש מיוחדות, אבל הוא ענה לשופט בעוז: "אני לא יכול לחתום. אני יהודי!". השופט אמר: "תשמע טוב, אם אתה לא תחתום עכשיו, עונשך יוחמר מאוד. אחרי שבועיים של הסגר גמור בתא הכלא שלך, אתה תיכנס לצינוק במשך שלושים יום (צינוק הוא סוג של תא מאסר קטן וחסר חלונות, מתחת לפני הקרקע. משמש לכליאה בבידוד ומונעים מאסיר כל מגע עם אנשים מלבד סוהרים ואנשי רפואה.



הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל
רחמים בן רחל ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	יצחק יעקב בן רחל ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	מרים בן דבורה ז"ל	אברהם בן יונה ז"ל
אביחי בן אסתר ז"ל	ר' שאול בן סליבה זצ"ל	סעידה בת תופחה ע"ה
נעימה בת גורג'יה ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	מזל בת שמעון ע"ה
חי זיזי בן קלרה ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יעקב בן אסתר ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל	רחל רפאת בת השמת ע"ה
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל	אסתר בן אסתר ז"ל	לטיף בן פרחת ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	מרים בת שרה ע"ה
מישא אסתר בת זהרה ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	אביבה לוי ע"ה
מסעוד בן יקוט ז"ל	אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה	שרה בת נרקיס ע"ה



גלין מס' 1113

31 שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו ובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה ובר זיע"א

שבת פרשת אמור ט"ו אייר תשפ"ג – נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

ל אדם יעשה את עצמו עבד לה', לקדש עצמו בכל הקדושות, להיות כמו כהן גדול לעבוד עבודה הפנימית (בבית המקדש).

המקור בפרשה: "ומן המקדש לא יצא." (ויקרא כא, יב) ויתבודד במקום התבודדות וכל אדם (אחר) לא יהיה באוהל הזה (בשעה שמתבודד) וידבק את עצמו בה' יתברך ומן המקדש לא יצא. ויראה שלא יהיה בו שום עבירה כי "אדם כי יקריב מכם", והוא בעצמו קרבן לה' כמו שכתוב: "ונפש כי תקריב." על כן, מום לא יהיה בו ואז קדוש הוא לה'.

הוראה למעשה

האדם צריך ללכת בדרכים של בני ישראל שהם "רחמנים בני רחמנים" ובמידה שאדם מודד – מודדים לו ואם יתהפך להיות אכזרי, יעורר עליו דין אכזרי מלמעלה חס ושלום ולכן הזהירה התורה בזה.

המקור בפרשה: "אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד" (ויקרא כב, כח). אמרו בזוהר (פרשת אמור צב, א): למה (מצוים אנו שלא לשחוט אותו ואת

יהודי שרוצה להיות אהוב על הקב"ה, צריך להשתדל בכל כחו לחונן את בניו ובני ביתו שילכו בדרך התורה והמצוות, כמו שאמר הקב"ה על אברהם: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט למען הביא ה' על אברהם את אשר דיבר עליו" ופירש רש"י: "כי ידעתיו – לשון חיבה, לפי שהוא (אברהם) מצוה את בניו עלי (על הקב"ה) לשמור דרכי, וכך הוא מצוה את בניו: "שמרו דרך ה'", כדי שיביא ה' על אברהם את אשר דיבר עליו..." "...המכוון בזה – להיות לך לאלקים ולזרעך אחריו".

"אחד היה אברהם" – עברו עליו כמה וכמה נסיונות והוא עמד בכלם, אולם למרות עובדה זו הוא נקרא "אהובו של הקב"ה" בגלל "אשר יצוה את בניו" ולא בשל הנסיונות שעברו עליו.

החכם מכל האדם מבטיח לכל מי שידריך את בניו בדרך התורה – שיהיה מאושר בעולם הזה ובעולם הבא, וכלשון הכתוב – "יסר את בנך ויניחך ויתן מעדנים לנפשך", ומפרשים רז"ל: "יסר בנך, אם תרצה להיות במנוחה ובשקט ובשלוה בעולם הזה – יסר את בנך בקטנותו ותדריכהו על דרך טובה וישרה, ואז תהיה במנוחה, ובהשקט ובשלוה משום שלא תצטרך להצטער עליו שיצא להתרבות רעה הואיל ויסרת המשך בעמוד הבא

בנו ביום אחד) אם משום צער ועגמת נפש של הבהמה, ישחט כל אחד בבית מיוחד או שנשחט את זה עכשיו ולאחר מכן את השני? אלא (לא שוחטים את שניהם ביום אחד) מפני שישראל הם רחמנים בני רחמנים.

הוראה למעשה

האדם צריך לקדש את המועדים, לשמוח בהם לשם ה' ושתייה הסעודה כמטעמי יצחק, לעורר הרוחניות ודביקות בה' יתברך ולהשגת תורתו הקדושה ואז הם מקראי קודש. בשעה שזה קורה אומר ה' יתברך: "אלא הם מועדי."

המקור בפרשה: "מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קודש אלא הם מועדי" (ויקרא כב, ב). אמנם העושים חגים וששים ושמיים ומלאות בטנם קיא, צואה בלי מקום, עליהם נאמר: "ומועדיכם שנואה נפשי" (ישעיה א', יד). זה הטעם של איסור מלאכה במועדים, כדי שלא יהיה טרוד במלאכתו וישכח הדביקות בה' יתברך, כי המועדים מקודשים ובהם יוסיף הדביקות בה' יתברך ואז הם מועדי ה'.

הוראה למעשה

נקיי הדעת שברושלים

לשמח חתן עם כלה

את הרב ולבקשו שינוח מעט מתוך חשש לבריאותו, אך הוא לא נעתר לבקשתם. ואם הפסיק, הוא בכדי להחזיר את הנשימה לריאותיו. זכור לי שפעם אחת הוא לא הצליח לקיים את המצוה הזאת שכאמור היתה כל כך אהובה עליו. היה זה בשעה שהוא הלך לחתונת חתן מסוים עם רב חשוב נוסף. לאחר החופה, אותו הרב ביקש בתוקף שיחזירו אותו לביתו. ומכיון שאני זה שהסעתי את מורנו הרב ואת הרב השני לחתונה ולא היתה דרך אחרת להשיב אותו לביתו, נאלצנו לעזוב את האולם עוד לפני שהחתן יצא מחדר הייחוד. זכורה לי היטב הבעת הכאב שהיתה נסוכה על פניו של הרב. הוא נאנח ולחש לאוזני בקול מיוסר שמהול היה בשבר ותוגה: "הרי אני נוהג תמיד לרקוד עם החתנים, וכעת מונעים אותי לעשות זאת..."



הארץ פניו של הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א

והוא לאחר זמן קצר מאוד, התברר לנו מדוע מן השמים מנעו אותו מקיום המצוה הזאת: כחודש לאחר החתונה, החתן ברח לחו"ל ורק לאחר כמה חודשים, שלח גט לכלתו!

אחת המצוות שהיו האהובות ביותר על מורנו הרב, היתה המצוה לשמח חתנים ובמיוחד כשמדובר היה בחתנים וכלות שהיו בעלי תשובה. הוא היה נוסע למרחקים ומבטל לעיתים אפילו את שיעורי התורה ברבים שהיו כה יקרים וחשובים לו ובלבד שיוכל לשמח את אותם החתנים והכלות ששבו לצור מחצבתם.

מעולם לא קרה שהוא עזב את אולם החתונות לפני שרקד עם החתן. וגם אם הלה היה מתעכב שעה ארוכה ב"חדר היחוד" היה הרב ממתין עד שיצא משם וירקוד עמו. וכשזה היה קורה, הקהל היה עומד מסומר לרצפה ובאותה העת כאילו דבוק גם לתקרה מעוצמת המחזה הכביר והנשגב שהיה נגלה לעיניו. התרחשות וחיזיון שכזה היה כמעט בלתי מצוי בעולמנו. וגם אם משהו היה נקלע למקום החתונה מבלי לדעת שמדובר באדם גאון וצדיק שמקדיש במסירות נפש את כל עתותיו לתורה, למצוות ולאהבת ישראל, היה עומד נפעם ונסער מאותה התמונה שהיתה נגלית לנגד עיניו.

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.



שאלות קצרות ותשובות בצינן על הפרשה:

1. מה הקשר בין סוף הפרשת הקודמת - פרשת קדושים לתחילת פרשתנו - פרשת אמור?

תשובה: (עיין בבעל הטורים שמתרץ שלושה תירוצים לשאלה זאת).

הצינוי להתבדל מן הטומאה, הוא הקשר בין סוף הפרשה הקודמת לתחילת פרשתנו. בסוף פרשת קדושים מובא שאם איש או אישה מטמאים את עצמם "באוב" (שבאמצעותו ביקשו לראות עתידות), "דמיהם במ". וגם פרשתנו פותחת באזהרה לכהנים להתבדל מהמת בכדי לא להטמא.

ועוד: פרשת קדושים כאמור מסתיימת בכך שירגמו את החוטאים באבן. ואילו פרשתנו נפתחת בצינוי "לנפש לא יטמא בעמיו". ומכאן המסר הנגזר מתחילת פרשתנו לסוף הפרשה הקודמת שבזכות כך שלא נטמא ונשמר על קדושתנו, לא נקלע למציאות העגומה שירגמו אותנו באבנים בשל עוונותינו.

2. מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסופה?

תשובה: פרשתנו פותחת בעניין של מת אשר אסור להיטמא אליו ומסתיימת במת שהומת בגלל שקילל.

ועוד: רש"י פותח את הפרשה במילים: "להזהיר גדולים על הקטנים", היינו שהגדולים צריכים לחנך את הקטנים גם בעניינים שנראים לכאורה "גדולים" על הקטנים מצד עומקם וגם דברים שנראה לכאורה שהם כל כך פשוטים ומובנים מאליהם. ואילו פרשתנו מסיימת בסיפור הקשה אודות בנה של שלומית בת דברי המצרי אשר קילל את ה' ובשל כך רגמו אותו באבן. ומכאן המסר הנגזר מתחילת הפרשה ומסופה שבאם לא נחנך את הקטנים בצעירותם, עלולים הם להתדרדר למצב העגום שירגמו אותם באבן (חלילה).

3. מדוע אשתו של הכהן המרומזת כאמור במילה "שאר" מוזכרת לפני אמו ואביו שעל ציווי כיבודם ויראתם הוא מצווה מעשרת הדברות?

תשובה: הפסוק בפרשת בראשית (ב, כד) אומר: "על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד". ומכאן מובן שלמרות שהוא מצווה לכבד ולירא מאביו ומאמו מדאורייתא, אשתו נעשתה מאז שהוא נשא אותה לאשה, קרובה אליו יותר מהוריו ולכן מונה אותה הכתוב לפני אביו ואמו.

אדונייהם, קל וחומר על מצות מלך מלכי המלכים הקב"ה.

המקור בפרשה: "ונקדשתי בתוך בני ישראל" (ויקרא כב, לב).

וקראתם בעצם היום הזה מקרא קדש יהיה לכם (כג, כא).

מובא במסכת פסחים (סח, ב): "אמר רבי אלעזר, הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם, מאי טעמא? יום שנתנה בו תורה הוא", וכפירוש רש"י: "דבעינן נמי לכם, שישמח בו במאכל ובמשתה להראות שנוח ומקובל יום זה לישראל שניתנה תורה בו". ובהמשך הגמרא שם: "אמר רבה, הכל מודים בשבת דבעינן נמי לכם, אמר רב יוסף, הכל מודים בפורים דבעינן נמי לכם". ויש לומר שטעם אחד לכל שלוש המימרות, והכל מוסב על הטעם הראשון שאמר רבי אלעזר - מפני שניתנה בו תורה. כי כמו כן לענין שבת, לכולי עלמא בשבת ניתנה תורה. וכן לענין פורים, מובא במסכת שבת: (פח, א) הדר קבלוה בימי אחשוורוש (קבלו עם ישראל את התורה שבעל פה בימי האחשוורוש).

הוראות למעשה - המשך מעמוד הקודם

אותו בקטנותו ללכת בדרכי השם ית', ואז יהיה מקורך ברוך וזרעך כשר ועושה הטוב והישר בעיני הקב"ה, וימצא חן ושכל טוב בעיני אלקים ואדם". עוד אומרים רז"ל: "סר בנך ויניחך - למוד בנך תורה ויניחך מדינה של גהנום, ויתן מעדנים לנפשך שיכניסוך בגן עדן עם הצדיקים" ... "ואם חס ושלום יתקלקלו הבנים - יענשו האב והאם מאד, ואוי לאותה הבושה ולאותו הצער והבזיון בעולם הבא".

המקור בפרשה: "אמור ואמרת" (ויקרא כא, א) "להזהיר גדולים על הקטנים" (רש"י).

"להזהיר" - מלשון - "והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע", והרמז בזה הינו: הגדולים בשנים ובחכמה, יאירו ויעוררו את הקטנים - בשנים ובחכמה.

הוראה למעשה

האדם מצווה לומר קדושה בכל יום.

המקור בפרשה: "ונקדשתי בתוך בני ישראל" (ויקרא כב, לב). המקובל הרב רבי חיים ויטל צוק"ל תלמיד האריז"ל, מביא בשם הזוהר, שקדושה היא מצות עשה מן התורה, וזה לשון הזוהר ח"ג דף צ"ג ע"א: "פקודא דא - וקדשא ליה בכל יומא, ורזא דא (הוראה זו לקדש קדושה בכל יום) - ונקדשתי בתוך בני ישראל וכו'".

הוראה למעשה

"נצטוינו לקדש את השם, כלומר שנמסור נפשינו למות על קיום מצוות הדת. וכבר ביארו זכרונם לברכה מפי הקבלה ומן הכתובים באיזה ענין ובאיזו מצווה נצטוינו בזה, ובלשון הספרא: "על מנת כן הוצאתי אתכם מארץ מצרים - שתקדישו את שמי ברבים".

שורש מצווה זו: ידוע כי האדם לא נברא רק לעבוד את בוראו, ומי שאינו מוסר גופו על עבודת אדוניו, איננו עבד טוב. והרי בני אדם ימסרו נפשתייהם על

אמור אל הכהנים וגו'

פירש רש"י: "להזהיר גדולים על הקטנים". כמו שהוא לפי פשוטו גדולים וקטנים בשנים, כמו כן יש לומר על גדולים וקטנים בדיעה, שמוטל החוב על גדולי ישראל להזהיר (על דרך "המזהירים יזהירו כזהר הרקיע"), שיאירו ויעוררו לקטנים, היינו להמון העם, ולא ימנעו עצמם מלעורר ולהזהיר.

וגם בזה כנ"ל, הן לאלו שחושבים שאין כל צורך להזהירם שמעצמם ייטיבו דרכיהם, והן לאלו שלעת עתה הם רחוקים, ונראים כאילו אינם שייכים עדיין לזה.

ששת ימים תעשה מלאכה וגו' (כג, ג)

פירש רש"י: "מה ענין שבת אצל מועדות? ללמד שכל המחלל את המועדות, מעלים עליו כאלו חילל את השבתות, וכל המקיים את המועדות מעלים עליו כאלו קיים את השבתות".

לכאורה קצת מוקשה, מדוע תולה מועד בשבת, והרי כמו שנצטוינו על השבת, נצטוינו על המועד?!

אפשר שבא הכתוב לרמוז אודות הכח העצום של חכמינו זכרונם לברכה. שיום השבת קבוע וקיים מה' יתברך, ואילו המועד תלוי בקביעת החודש שבית דין מקדשין. וזה רמזו כאן, שמועדות שנקבע על ידי הבית דין, שווים לשבת שנקבע ונתקדש מהקדוש ברוך הוא.

ובקצרכם את קציר ארצכם וגו' (כג, כב)

פירש רש"י: "מה ראה הכתוב ליתנם באמצע הרגלים? ללמד שכל הנותן לקט שכחה ופאה לעני כראוי, מעלין עליו כאלו בנה בית המקדש והקריב עליו קרבנותיו בתוכו".

אפשר לפרש מדוע נכתב פסוק זה דווקא באמצע, ולא בתחילה או בסוף, שזה בא לרמוז לנו שכל תוכן עניין הרגלים הוא להאכיל לעניים.

וכלשונו של הרמב"ם (הלכות יום טוב, פרק ו, הלכה יח): "כשהוא אוכל ושותה, חייב להאכיל לגר ליתום ולאלמנה עם שאר העניים האומללים, אבל מי שנועל דלתות חצרו ואוכל ושותה הוא ובניו ואשתו ואינו מאכיל ומשקה לעניים ולמרי נפש, אין זו שמחת מצוה אלא שמחת כרסו".

וכן הוא בזוהר הקדוש: "בוא וראה, בחגים צריך האדם לשמוח ולשמח את העניים, ואם הוא שמח לבדו ולא נותן לעניים, ענשו גדול".

המורם מהנ"ל, שכל שמחת החג הוא לשמח את העניים.

ואת זה רמזה התורה שכתבה לקט שכחה ופאה באמצע הרגלים, משום שזה התוך והתוכן של הרגלים.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה בו' ניסן תשע"ג



הגניבה



רבי מרדכי מאנשי דייטש זצ"ל מאנשי ירושלים המפורסמים שנסתלק לפני כשנתיים. הוא היה מצאצאי ה"בח" ורבי אברהם מרדכי מפניטשוב זיע"א

ל ימיו חי הרב הקדוש רבי אברהם מרדכי מפניטשוב, תלמידו של רבו הקדוש, החוזה מלובלין, זכותו יגן עלינו, בדחקות ובמצור. לחם צר ומים לחץ היו מנת חלקם של בני ביתו - ואין לדבר כלל על בגד חדש או מנעל הגון לילדים. היה רבי אברהם יושב והוגה בתורה הקדושה יומם ולילה, ובני הבית אינם באים עימו בטרוניה על חלקם, שהרי מקטנותם נתחנכו בהכרה עמוקה, כי העולם הזה על כל תענוגותיו הכל הבל חולף וכי רק המצוות והמעשים הטובים, שאדם צובר, הם-המה הרכוש האמיתי והעושר הגדול.

כך חיו להם בצנעה בבקתתם הדלה והעלובה, מסתפקים ברהיטים המיושנים ובמעט הכלים השבורים, שהיו כל רכושם; ולעת סערה משתוללת בליל חורף, כשבעד הקירות המטים ליפול ילדוף הגשם וישוב הרוח - היו סותמים את החורים בסמרטוטים וכיוצא באלה ומפטירין: "כפרת עוון". על החיים האלה על אף קשייהם המרובים לא קבלה זוגתו של הצדיק מעולם; ואולם, כאשר ברבות השנים, גדלו שלוש בנותיה והגיעו לפרקן, התכווץ ליבה בקרבה למראה עיניה.

"הבט", אמרה באחד הימים לבעלה ברוב מרירות, רוב חברותיהן של אלו כבר נשואות, ורק הן יושבות שוממות. ואתה הלא יודע את טיבן - ליבן לב כשר והן יראות שמים וכלילות המעלות, ורק מחסרון כיס לא תוכלנה להינשא לבני זוגן המתאימים... "ולא יכלה האישה להתאפק ותיתן את קולה בבכי מר.

קימט רבי אברהם מרדכי את מצחו, ועל שפתיו עלתה שאלה: "נו, ומה רצונך ממני? הבה נתפלל להקדוש ברוך הוא, ובודאי ישלח לנו ישועתו".

"אמנם כן", אישרה האישה את דברי בעלה, "תפילה מועילה והקדוש ברוך הוא אב רחום. אך רצוני שמצידך תבוא איזו השתדלות, הלא רבי גדול לך, ומדוע לא תספר לו את המעיק עלינו ותבקש ממנו, שיעתיר בעדנו? והלא נאמר, כי 'צדיק גזר והקדוש ברוך הוא מקיים!' בקש נא את ברכתו, וה' יעזור..."

התאנח רבי אברהם מרדכי ממעמקי ליבו, ולא ידעה אשתו, אם על צרת נפשן של בנותיו הוא נאנח, או שמא הוא מצר על שיאלץ להטריח את הרבי בעניינים גשמיים...

עודנה מהרהרת והנה שמעה את בעלה מפטיר: "אי... להטריח על הצדיק בדמיונות, בדברי הבל, לבקשת מאיתו ברכה שנתעשר - איככה אוכל ונשאתי את פני אליו, להביט בזיו פניו האצילים שעה שאשתדל אצלו למען צרכים גשמיים כאלו?..."

עברה עוד תקופה מסויימת, ובינתיים הלך המצב ודחוק, וכאשר באו מים עד נפש, הפצירה האישה בבעלה - הלא אי אפשר לסבול עוד את המצב הנורא! כלום במותרות ובעושר תחשק נפשך? הרי כל כוונתה להיוושע במעט כסף, כדי להשיא את בנותיה לתלמידי חכמים הגונים! ולא יכול רבי אברהם מרדכי עוד לראות בצער אשתו ויפן וילך לבקש את ברכתו של "החוזה".

כאשר נכנס לפניו ולפנים לחדרו של הרבי, נשתכח ממנו כמעט לשם מה הוא בא, ויעמוד לפני הצדיק, באימה וברטט, ירא לפתוח בדיבור על אודות הדברים הגשמיים אשר רצה לבקש.

אבל החוזה הביט אליו בעינים מאירות ומעודדות

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

בעל המלון לוודא, אם אורחו בעל ממון הוא או סתם עני, שהרי הכרת פניו וחזותו אינן עונות בו כלל כי בעל אמצעים הינהר...

אכן המתין האכסנאי להזדמנות נאותה; ובשעה שהאורח נעדר מחדרו נכנס וחיטט בחפציו ובכליו, והנה נתאמתו חששותיו: אין בארגו כי אם הטלית והתפילין, כמה בגדים מהוהים ומעט ספרים - ואין בו צל צילו של כסף! משנוכח לראות כי אין ביכלתו של האורח לשלם את דמי ההארכה, החליט לגשת אליו מיד עם שובו למלון ולהמציא לו את החשבון, שהוא חייב לו בעד כל התקופה שחלפה. אם ישלם, יניחנו לשבת במלוננו עד כמה שליבו יחפוץ, ואם לאו, יטול ממנו את חפציו המועטים, כדי למכרם, וישלחנו אחר כבוד.

ויהי עד כה ועד כה ואורחים חדשים הגיעו למלון, ומחמת היותו טרוד בסידורם לא פנה בעל המלון אל אורחו המשונה והחליט לסור אליו למחרת, לאחר שהאורחים החדשים כבר יהיו מסודרים כנאות וכיאות.

באותו לילה, ורבי אברהם מרדכי ישב כדרכו מתעמק בלימודו, והנה קול נקיש על דלת חדרו. קם רבי אברהם מרדכי ופתח את הדלת, ובפתח מסתמנת למולו דמותו השחוחה של המשרת היהודי - שהיה גם משרתו האישי של בעל המלון - ועל פניו ארשת של מבוכה ניכרה. הרגיש רבי אברהם מרדכי, כי עליו לקרבו ואמר לו לבבית: "הכנס-נא ושב".

נכנס המשרת החדרה בצעד כושל, סדר את הדלת בעדו סגור היטב, אף נעל אותה במנועול, וכמו לא די בכך עמד לידה וצותח בדריכות, שמא עקב משהו אחריו ומצוות עתה מן העבר השני. לבסוף, משנוכח כי אין איש עומד בחוץ, ישב לו על אחד הכיסאות, נאנח ממעמקי ליבו וניסה לפתוח את פיו לדבר, אך מחמת ההתרגשות לא הצליח להעלות הגה מגרונו. ביד רועדת שלף ממחטה מכיס בגדו ומחה את הזעה מעל מצחו החיוור, ורבי אברהם מרדכי מביט אליו ברוב חמלה ובמבט מעודד ומחזק. אחר שעה קלה, משחייתה רוחו בקרבו מעט, פתח המשרת את פיו ואמר:

"יסלח לי מר על שבאתי להפריעו מלימודו... עקבתי אחריו זה כמה שבועות וראיתי, כי מר איש-אלוקים הוא ושכל עולמו אך תורה ועבודה, ואמרת לי בלי הנה זה האיש, שלפניו אוכל לפרוק את סודי מעל ליבי ולהקל עליו מכובד החטא, הרובץ עלי והמכתי את נפשי... ומאד-מאד חפץ אני לחזור בתשובה על הדבר הזה... אכן, אם יבטיחני מר, כי לא יגלה את סודי לשום אדם אוכל לספר לו את אשר מעיק על ליבי. ועל ידי כך ירווח לנפשי הדואבת, ומר יזכה במצוה גדולה עד מאד..."

ראו רבי אברהם מרדכי את גודל הצער, שזה האדם מצטער על החטא, אשר חטא, והבטיחו לשמור את סודו מכל משמר וגם לעזרו כפי יכולתו.

כשמוע המשרת כדברים האלה, נאנח אנחת רוחה, פתח את פיו והחל בסיפורו. "מאז ומתמיד מתפרנס אני בדחקות, ולפרנסה ברווח לא זכיתי מעולם. ולא עוד אלא נע ונד אני תמיד, רחוק מביתי וממשפחתי ומתגלגל בבתיים של אחרים, ורק לפסח ולסוכות חוזר אני אל בני ביתי לחוג עמם את החג, ואין עימי אלא צרורי הדל - שכר הטרחה והמעמל הקשה והמפרך. מה אומר ומה אדבר?" התאנח המשרת, "מצב הדלות המשך בעמוד הבא



הגניבה - המשך מעמוד קודם

שהצטבר, החריש שעה קלה ולבסוף הפטיר: "רבי יהודי! דבר סתר לי אליכם. אם תבטיחו לי, שלא תשאלו שאלות, אגלה לכם הכל". הסתקרן בעל הבית מאד לדעת מה אורח זה רוצה לגלות לו והסכים מיד לתנאי - לבילתי שאול שאלות.

"שבו נא ואספר לכם דבר מה", ביקש רבי אברהם מרדכי. ישב המלונאי וחיכה בקוצר רוח למוצא פיו של האורח. "הגנבו מכבודכם סכום כסף נכבד?" שאל האורח.

ברגע הראשון השיב המלונאי בשלילה, כי כבר חלפו מאז עשר שנים, והדבר נשתכח מליבו. אבל מיד לאחר-מכן נזכר ומיהר לאשר, כי אמנם כן - לפני עשר שנים נגנבו ממנו עשרת אלפים רובל. "ובכן, הנה הגנבה לפניכם", אמר רבי אברהם מרדכי ושלף את הארנק המיושן והניחו לפני המלונאי הנדהם.

"מהיכן זה הגיע?..." נפלטו המילים מפיו של בעל-המלון. אך מיד חזר בו בהיזכרו בתנאי, שאסור לו לשאול שאלות. שעה קלה הביט, מופתע, אל האורח ולאחר מכן מנה את הכסף, הסכום היה במלואו.

"אמנם לשאול שאלות בקשר לגנבה לא אוכל, כי כבר הבטחתי זאת, פתח המלונאי לאחר כמה רגעים של שתיקה, "אבל שאלות מסוג אחר הרי מותר לשאול. ובכן, יגיד לי כבודו מה מעשיו פה, לשם מה בא למלונאי הכדי להחזיר את הגניבה? אם כן, מדוע לא עשה זאת מיד?" "בעניין הגניבה אין ברצוני לדבר", הסביר רבי אברהם מרדכי. "ברם, זאת אגיד לכם: שלוש בנות יש לי בביתי, שהגיעו לפרקן. כאשר באתי לבקש את ברכתו של הרבי, שלח אותי הנה מבלי שאדע לאיזו מטרה, ומן השמים סיבבו מה שסיבבו..."

הבין בעל הבית למה הרבי התכוון ומבלי לחשוב הרבה ביקש מרבי אברהם מרדכי, שיגיש לו חשבון מפורט בכמה פעלינה הוצאות הנישואין לשלוש בנותיו. בסבר פנים יפות מסר המלונאי את הסכום הנקוב, ולאחר שנפרד ממנו לשלום, נסע רבי אברהם מרדכי לדרכו.

למותר לציין את השמחה, שהשתררה בביתו של רבי אברהם מרדכי. בנותיו נישאו לתלמידי חכמים מובהקים - הכל כנאות וכיאור.

כעבור זמן מה כאשר נכנס רבי אברהם מרדכי לחוזה, הפטיר הצדיק: "היודע אתה, מדוע שלחתי אותך לקרשניק? כי צערו ומוסר כליותיו של אותו משרת לא נתנו לי מנוח... לא יכולתי לישב בשלווה בידועי עד כמה מתייסר אותו יהודי אומלל, הרוצה לחזור בתשובה ואינו יודע כיצד, על כן שלחתי אותך, שבאמצעותך יתכפר לו חטאו, ועל ידי כך תושע גם אתה..."

את העלון ניתן לקרוא מידי שבוע
בחוברת "טועמיה" מבוחר עלוני
השבת, אותו ניתן לקבל חינם בבקשה
למייל: m025004569@gmail.com

באותו לילה כבר לא יכולתי, כל ימי נזהרתי מן החטא, ועתה, בעמדי לפני הנסיון, לא הצלחתי לעמוד בו ונכשלתי. דמעות מרות עלו בעיני. רגע חשבתי לרוץ ולהחזיר את הכסף אל המגרה, אך משנהו נרתעתי מלעשות כן, פן יתעורר אי-מי מבני הבית ויראה אותי בקלקלתי - וזא איכה אשא את קלונאי? למחרת סובבתי בבית כסהרורי, הכסף העיק עלי פי מאה מן העניות; ואף על פי שטמנתי בחשאי את הארנק בחצר, לליבי לא רווח. ובינתיים קם בבית רעש גדול.

בעל הבית נוכח בהעדד כספו וזעק זעקה גדולה ומרה. חיפשו בני הבית היטב בכל המקומות, אך את הכסף, כמובן, לא מצאו. בי לא חשדו כלל, כי על כן מוחזק אני בעיניהם לאדם כשר וירא חטא. אכן, כעבור זמן התייזשו מלמצוא את הכסף, אבל חיי כבר לא נחשבו בעיני למאומה. פעמים מספר כבר חשבתי בליבי, לבוא לפני בעל הבית ולפול לרגליו ולגלות לו את הכל, אך לא היה בי די אומץ לצעד כזה. וכך עברו עשר שנים. בכסף הגנוב, כמובן, לא נגנתי, אבל מוסר כליותי לא פסק. נדרף אני על צווארי יומם ולילה, והעניות דומה בעיני לשחוק לעומת מוסר הכליות. ועל משכבי בלילות מבקש אני מאדון העולם, שירפא לנפשי רבוצת החטא והנדכאה ויפתח לי פתח לתקן את אשר עויתי. והנה לפני שבועות הגעתם הנה", המשיך המשרת, "ובליבי נצנץ רעיון, שאולי על-ידכם אוכל להיושע: אספר לכם, אמרתי בליבי, את המעשה כולו, שום פרט לא אחסיר, ואגלה לפניכם כמה אני מצטער על הנסיון הזה שבה לידי ולא עמדתו בו..."

יאמין לי מר, כי צריך לומר בכוונה גדולה: 'ולא לידי ניסיון' - שהקדוש ברוך הוא לא יעמיד אותנו במבחן הנסיון, כי צריכים כוחות אדירים, כדי לנצח... ועתה, לו ידע מר עד כמה אני מצטער במשך כל השנים הללו, שהגנבה לא הוחזרה, ידע טעמו ועוגמת נפשו של עובר עבירה! הגנבה זועקת אלי מן האדמה ואינה נותנת לי מנוח... ועתה אבקש: יקח נא ממני את הארנק המכיל את הסכום הגנוב וימסור אותו לבעל הבית. כך ישקוט עלי מצפוני ולא אצטרך לעזוב בבושת פנים את הבית, שאני מרוויח בו את לחמי..."

ויהי ככלותו לספר את סיפורו, הוציא המשרת ארנק מיושן מכיסו וביד רועדת הושיטו לרבי אברהם מרדכי, שפניו החווירו למשמע אזונו. והמשרת היה מביט לנוכח רבי אברהם במבט של תחינה ובלב רוגש - שמא לא יסכים הלזה לשליחות המבוקשת. "היסכים להחזיר את הגניבה בעילום שם?" גמגם המשרת. "מצוה גדולה זו תעמוד לו ולזערו..." הוסיף בהתרגשות.

ביד רוטטת נטל רבי אברהם מרדכי את הארנק מידו של המשרת. "לך לשלום והאל הרחום יכפר עווןך... יברכך ה' בכל מעשיך, ובטוחני, כי חטאך כבר נתכפר", עוודדו, ובקושי רב יצאו המילים האלה מפיו. רוח חדשה קמה בו במשרת. הוא לא מצא בפיו די מילים להודות למיטיבו, וכאשר יצא חרש מחדרו של האורח והביט אל פאתי הרקיע, הבחין, כי כבר עלה עמוד השחר.

למחרת נכנס בעל הבית לחדרו של רבי אברהם מרדכי, ובידו החשבון, ובצעדים מאוששים ניגש אל האורח והגישו לו. עיין רבי אברהם מרדכי בסכום הנכבד,

והעניות, שבני ביתי שרויים בו, תמיד נגע לליבי בעליבות ובאביונות, אשר אשתי וילדי נתונים בהן, היה ליבי מתפלץ בקרבי. אך במה יכולתי אני לעזור להם יותר? הרי כל מה שביכולתי היה לעשות - עשיתי בשבילם, ובכל זאת לא שפר גורלם.

נאלץ הייתי להשלים עם המצב ולדחוק את הצער מעלי, אבל תמיד בהגיע החג, ובראותי, כי הכסף המועט, שהבאתי ליום טוב, לא הספיק לקניית בגד חדש לילד או נעל לרגל יחפה, על-כרחי הייתי ממורמר ודואב. ותכף לצאת החג שוב הייתי נאלץ לעזוב את בני ביתי לאנחות ולחזור למלאכתי לתקופה נוספת של עבודת פרך. **היה זה בדיק לפני עשר שנים, כשהגעת י אחרי חג הפסח למלון הזה, להמשיך בתפקידי כבימים ימימה. מזג האוויר היה נאה ביותר, רוחות אביב פשטו בעולם, בכל המקומות פרוח הצמחים והפיצו ריחות מחיים; ואני - ליבי לא היה נתון לכל אלה, והייתי מהרהר בילדי הצנומים, שיותר מפת קיבר אינו בא לפיהם ואשר האושר מהם והלאה, ורואה לעומתם את בני בעל המלון, האוכלים לשובע והנראים תמיד מדושנים ומלאים מרוב אוכל ושבעה. ניסיתי לגרש את המחשבות האלה מליבי, אך הללו לא הירפו ממני.**

כשהגעת למלון, נודע לי, כי בעל הבית נעדר זה ימים מספר, כי יצא לרגל מסחר נכבד וכי ביום זה עתיד הוא לחזור. אכן, לא עברו אלא שעות מועטות, והוא חזר, עמוס מזוודות, עייף, אך קורן משמחה, ודומה היה, כי ההצלחה האירה לו פנים. רצו ילדיו לקראתו בשמחה ותבקוהו ונשקו את ידיו, והוא הושיט לכל ילד וילד את המתנות, שהוא הביא בשבילם מן היריד - צעצועים נאים, מושכי-לב ומשובבי נפש כל ילד. ושוב עלו על ליבי הרהורים נוגים ועל כרחי ערכתי השוואה בין הילדים המדושנים הללו לבין ילדי, אשר מיום היוולדם לא ידעו אלא מחסור. היה בעל הבית מסובב בחדרים, ודעתו מפורזת עלי; וכאשר החל לפרוק את מזוודותיו, שם את ארנק הכסף מבלי משים באחת ממגרות השולחן ולא נעל אותה כלל. ואני ראיתי כל זאת, ויצרתי בעל בקרבי. ובלילה, כאשר הכל נמו את שנתם, התגנבתי בלאט לאותו חדר וניסיתי לשלוף את המגרה - רק אעפף מבט ואראה מה הסכום, שהביא עמו בעל הבית, ומיד אחזיר הכל למקומו..."

- הכסף אינו שייך לך! שמעתי קול מאיים, קולו של המצפון. ואולם, אני לא שעיתי לעצת השכל. היצר הוא שהחנני. פתחתי את המגרה ושלפתי מתוכה את הארנק התפוח, החילותי לספור את הכסף, וליבי דופק לפי קצב הספירה... וכך מניתי וספרתי סכום של עשרת אלפים רובל... קרב עז התחולל בקרבי. היצר הטוב מייעץ ומתחנן: השב את הכסף ושוב לך לחדרך! מה יהיו חייך שווים, אף אם הכסף לא יחסר בכיסך, בהיותך מודע לחטא הכבד, חטא של גניבה, הרובץ על מצפונך?! אבל מצד שני עמד היצר הרע והשיאני בהציגו לפני מראות עלובים מביתי וממפחתי: ילדי המבוססים בבון ובשלוליות המים ברגלים יחפות והזועקים לתבשיל ואין, ואשתי החולה ואין ידה מגעת לקניית תרופה...

באותו רגע שלשתי את הארנק לתוך כיסי, סגרת את המגרה וחזרתי לישון. מה אגיד ומה אספר? לישון

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנוי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.



פרשת אמור

"וּנְכַרְתָּהּ הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִלִּפְנֵי אֲנִי ה' " (כב, א).

מובא בספר "דבר טוב": שמעתי מעשה נורא שאירע פעם ליהודי אחד שהיה חוכר אצל פריץ במדינת גליציה, והלך אצל בית הפריץ בחול המועד פסח כדי לעבור עמו על חשבונות החכירה. סוף דבר, אחר זמן ארוך שהיו טרודים בחשבונות, הגיעו למסקנה שהכל הוא על הצד היותר טוב, ישר ונכון. והנה, הוציא הפריץ בקבוק יין-שרף כדי לשנות לחיים על גמר החשבונות. ואחרי ששתה היהודי והלך לדרכו נזכר פתאום שפסח היום ויאחזנו רעדה על שנכשל ושתה חמץ גמור בפסח.

ויילך היהודי אצל הגאון רבי יוסף שאול נתנזון ז"ל, אב"ד למברג, בעל שו"ת "שואל ומשיב", ויבקש שיסדר לו הרב סדרי תשובה על חטאו הנורא. בעל ה"שואל ומשיב" אמר ליהודי שיילך לאדמו"ר מבעלזא ויציע לפניו את תוגת לבו. אלא שהוסיף וציוה עליו, שלא לשאול כמו חסיד תמים, אלא כאשר האדמו"ר יתן לו עצה מה לעשות, ישאל אותו מדוע נותן לו דווקא עצה זו.

האיש עשה כמצות ה"שואל ומשיב" ונסע לבעלזא. האדמו"ר, אחרי ששמע את סיפורו של היהודי, אמר לו שימכור את עסקו ויעקור ממקומו ויקבע את דירתו בארץ ישראל. כמצות הרב "שואל ומשיב", שאל אותו יהודי מה ראה על ככה ליתן לו דוקא עצה זו.

ענה לו האדמו"ר, שני נימוקים עמי: האחד הוא מכח מדרש באיכה רבה (פרשה א, פסוק כח) לכך נאמר גלתה יהודה מעוני על שאכלו חמץ בפסח כמו שנאמר (דברים א, טז) "לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עוני", הרי שבגלות יש תיקון על עוון אכילת חמץ.

ועוד טעם שני, שבפסוק (שמות יב, ט) "כי כל אוכל מחמצת ונכרתה הנפש וגו'", הנגינה על תיבת ונכרתה היא גרשיים, ושונה בזה משאר מקומות שכתוב בהם ונכרתה, שיש להם גניזה אחרת, ובזה יש רמז דביגורש אפשר לצאת ידי חובת ה"ונכרתה" הזו. ואם יש כבר צורך לגלות ממקומו למקום אחר, אז בוודאי עדיף לנסוע לארץ הקודש.

וכשהלה חזר אל הגאון בעל "שואל ומשיב" והציע לפניו את הדברים, הוציא חומש והתחיל לבדוק בכל המקומות שכתוב בהם ונכרתה עד שמצא שבפרשת אמור יש עוד פעם שכתוב "ונכרתה", ונגינתו גרשיים. "כל איש אשר יקרב מכל זרעכם אל הקודשים אשר יקדישו בני ישראל לה' וטומאתו עליו, ונכרתה הנפש ההיא מלפני אני ה' ". אמר לו ה"שואל ומשיב": בוודאי לפני צאתך לדרך לנסוע לארץ ישראל, תפקוד עוד פעם את בית האדמו"ר מבעלזא כדי לקבל ממנו ברכת פרידה ואז תשאל ממנו מה עם המקרא הזה שגם בו נמצאת נגינת גרשיים על תיבת ונכרתה.

ואכן כך הוה. היהודי נכנס אל האדמו"ר ואמר לו שה"שואל ומשיב" ביקש שאשאל כך וכך.

עונה לו הרב: הבט ברש"י. רש"י על המקום אומר: "ונכרתה - יכול מצד זה לצד זה, יכרת ממקומו ויתישב במקום אחר, תלמוד לומר: אני ה', בכל מקום אני". מדוע ראה רש"י לנכון לומר זאת דוקא כאן? התשובה היא: כי כאן הטעם על "ונכרתה" הוא גרשיים. הוקשה איפוא לרש"י: שמה הכונה כמו הגרשיים ההוא, שניתן לכפר על עוון זה באמצעות גלות ממקום למקום? - תלמוד לומר "אני ה' " נמצא בכל מקום, וכאן גלות אינה מכפרת. **הפלא ופלא!**

(נפלאותיך אשיחה)

"שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּתוֹן" (כב, א).

הגאון רבי דב בער רפפורט זצ"ל, אב"ד מעז'בוז', שם את ליבו לדיוק לשוני מעניין כאן ובפסוקים אחרים העוסקים בציווי שמירת השבת.

בשלושה מקומות בתורה - בפסוק שלפנינו, וכן בפרשת ויקהל (שמות לה, ב), וכן בפרשת כי תשא (שמות לא, טו) מופיע הלשון "שבת שבתון". לעומת זאת, בעשרת הדיברות שבפרשת יתרו (שמות כ, ט) וכן בפרשת ואתחנן (דברים ה, יג) לא נאמר "שבת שבתון" אלא רק "וביום השביעי שבת". **מה פשר השינוי?**

הגאון הנ"ל ביאר זאת על פי דברי הגמרא בברכות (לה:): "בזמן שישראל עושים רצונו של מקום מלאכתם נעשית ע"י אחרים". ואם כן, אלו שעושים רצונו של מקום וזוכים שמלאכתם נעשית על ידי אחרים, לגביהם כל ששת ימי המעשה הם שבת, שהרי אף בשאר ימות השבוע הם שובתים ממלאכה, ומכיון

שלגביהם ימי החול הם כשבת - השבת עצמה לגביהם, הרי היא כ"שבת שבתון".

לעומת זאת, אלו שאינם בגדר "עושים רצונו של מקום", ועושים הם בעצמם את מלאכתם בששת ימי המעשה, עבורם השבת היא רק שבת, ולא "שבת שבתון".

מעתה יושבו הדברים כפתור ופרח: הן אצלנו, והן בפרשת ויקהל ו-כי תשא, הניקוד מתחת לאות כ' שבמילה "תעשה" או מתחת לאות ל' שבמילה "יעשה" הוא צירי, והרי זה כאילו כתוב היה "ששת ימים תעשה מלאכה" או "יעשה מלאכה", ומכאן שאותם פסוקים עוסקים באלו העושים רצונו של מקום, שעל כן נאמר לגביהם שהמלאכה "תיעשה" בשאר ימות השבוע **מאליה**, ולכן בכל אותם פסוקים נאמר גם "שבת שבתון".

בעשרת הדברות וכן בפרשת ואתחנן, לעומת זאת, נאמר במפורש "ששת ימים תעבוד", הרי שהפסוק מדבר באלה שאינם עושים רצונו של מקום, ועל כן נאלצים הם לעשות בעצמם את מלאכתם בששת ימי המעשה, ועל כן ביום השבת נאמר לגביהם רק "וביום השביעי שבת", ולא "שבת שבתון". **ודברי פי חכם חן!**

(כמוצא שלל רב)

"וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת" (כג, טו).

נמצאים אנו בעיצומם של ימי הספירה. ואמרו חז"ל **בגמרא ביבמות (דף סב:):** "שנים עשר אלף זוגות תלמידים היו לו לרבי עקיבא... וכולם מתו בפרק אחד מפסח ועד עצרת, מפני שלא נהגו כבוד זה לזה והיה העולם שמם וכו'".

להלן מעשה נורא המלמד על זהירות בכבוד הזולת (הובא בספר "חיים שיש בהם"): **הגאון רבי ישראל יצחק אהרון לנדסברג זצ"ל** (לימים אב"ד גרויסווארדיין), כאשר נכנס ללמוד בישיבת ה"חתם סופר" זצ"ל בפרשבורג, היה עני וחסר כל אמצעים מינימליים. בעקבות כך, הציע לבחורים כי מוכן הוא לכתוב את כל חידושיו של ה"חתם סופר" מילה במילה ואפילו לתאר כל תנועה ותנועה שלו, והם הבטיחו לשלם לו על כך.

והנה, כשהגיע החת"ס לשיעור, חש באווירה קלילה בעקבות נסיונו של אותו בחור צעיר לחקות אותו, והוא תבע מאחד הבחורים לספר לו מה זה ועל מה זה. התלמיד נאלץ לספר לו על ההסכם שהיה עם אותו עילוי צעיר לכתוב את חידושיו ולמוסרם לפני התלמידים באותו אופן בדיוק שהרב מוסרם. החת"ס הגיב בהקפדה, סגר את הגמרא ועזב את הישיבה.

למחרת היום, ציווה החת"ס למסור לכל הבחורים שעליהם להתייצב לשיעור ללא יוצא מן הכלל, איש בל יעדר, ומי שלא יבוא לא יורשה להיות בישיבה, וגם איציק אהרון (אותו בחור) חייב להשתתף, ואם יסרב יש להביאו אף נגד רצונו. לא נותרה ברירה לאותו בחור והוא בא, כולו רועד כעלה נידף, כשהוא לא היה מסוגל לעמוד על רגליו ובעקבות כך הבחורים העמיסו אותו על כתפיהם והביאוהו לישיבה. הוא פחד ממה שמצפה לו...

כאשר כולם התיישבו במקומותיהם, פתח החתם סופר ואמר: בניי היקרים! אתמול בעת השיעור לא התנהגתי כשורה, במקום לשבח את הבחור איציק אהרון על מידת חביבותו לחידושי התורה של רבו, ולחביבותו שלו בכלל ועל כשרונותיו הנעלים ועל זכרונו המופלא בפרט, נכשלתי בעוון של "המלבין פני חברו ברבים".

כאן פריך מון החת"ס בכבי מר שזעזע את כל הנוכחים. רגעים ארוכים נשמע בכיו של החת"ס בהיכל הישיבה, כשהוא חוזר ואומר ש"המלבין פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא", והמשיך ואמר: על כן אינני רואה עצמי ראוי להמשיך וללמד כאן. אבל ברצוני לפייסו, על כן הנני מבקש מכם, תרחמו עליי, בניי, חוסו עליי! אנכי מבקש מהקב"ה שימחל לי וכן ממך יצחק אהרון מבקש אני ממך מחילה, אנא בני מחל לי! וחזר ושאל, האם הינך מוחל? כמובן שהתלמיד ההמום "מחל" לרבו, ורק כאשר היה ברור לחת"ס כי אין לו שום קפידא עליו חידש את שיעורו בישיבה.

כל זה עשה ראש הישיבה, מגדולי הדור, וממנהיגי היהדות כולה, בפני כל תלמידי הישיבה כולה, שמנו אז שלוש מאות ותשעים בחורים...

כמה מוסר השכל למדים אנו ממעשה נורא זה, בזהירות יתירה בכבוד הזולת, ועל בקשת סליחה והתרצות כלפי מי שפגעו בו...

(אוצרות התורה)

לבקשת רבים:

בס"ד יצא לאור קונטרס 'שש אנכי' (ה"ב), ובו כל היפנינים' בהלכה ובאגדה שכתב העורך בשנים האחרונות ופורסמו בעלון, עם הוספות רבות ונכבדות ובעריכה מאירת עינים. ניתן לקבלו ע"י שליחת בקשה למייל: 052717688@gmail.com

סיפור הרב ישראל גליס שיחי:

הוא היה ילד ששרד את מוראות השואה והצליח לעלות לארץ. כמו כל הילדים אז, שהגיעו לארץ ללא משפחה, שלחו אותו לקיבוץ חילונו. בראיון הקבלה עם מזכיר הקיבוץ, שאל אותו המזכיר מה שמו, והוא ענה "בעריש שיינפלד".

המזכיר, שרצה להתאים את הילד למקום, מיד ניסה ל'עברת' לו את השם:

"השם שלך לא מתאים כאן בארץ ישראל. התרגום של בעריש זה דב, ושיינפלד פירושו צמר, אז נקרא לך כאן דב צמרי, דב צמרי זה שם עברי יפה ומתאים לקיבוץ".

הילד בעריש לא התבלבל: "תשמע אדוני. ההורים שלי נלקחו ברכבת לאשוויץ, ומאז לא ראיתי אותם. אבא שלי אמר לי רק דבר אחד לפני שהוא עלה לרכבת: 'אני מבקש ממך בעריש, את השם שלך אל תשנה! אתה קרוי על שם סבא שלך, ותישאר תמיד בשם הזה'. לכן אני את השם שלי בשום מצב לא משנה! השם שלי הוא הזיכרון לאבא שלי".

כשראו שהילד מתעקש אז וויתרו לו, וקיבלו אותו לקיבוץ עם השם שלו: בעריש שיינפלד. הוא גדל כחילונוי באותו קיבוץ, ואחרי שהתבגר עזב את הקיבוץ, הקים משפחה, ועבר לגור ברמת גן ברחוב הירואה שבגבול בני ברק.

הוא עובד שנים רבות בהסתדרות, וכשכבר היה מבוגר, ארגנו מטעם ההסתדרות טיול לגליל.

תוך כדי הנסיעה באוטובוס ברחבי הגליל, המדריך נטל את המיקרופון לידיו ואמר לנוסעים: "אתם

יודעים שהיום ל"ג בעומר, אנחנו משנים מעט את כיוון הנסיעה כדי להגיע למירון, שם נעצור לכמה דקות כדי לראות את החגיגות הגדולות של ל"ג בעומר".

האוטובוס הוריד אותם מטה - באחד מהחניונים, ולראשונה בחייהם הם עלו במעלה ההר, ולמול עיניהם נראה המחזה: אנשים דתיים וחרדים, עם שטריימלים ועם הרבה ילדים, רוקדים בשמחה ובששון. אותו ועם הרבה ילדים, למרות שכבר שנים לא היה דתי, התפעל מאוד מהאווירה המיוחדת ונשבה בקסמה.

לאחר כרבע שעה שהם טיילו במתחם, נשמע לפתע פתאום רמקול רב עוצמה שמכריז על חיפושים של: "בעריש שיינפלד!"

הוא ניסה לראות מי מחפש אותו, וראה שהרמקול מגיע מנקודת ילדים אבודים שליד תחנת מד"א. מתוך סקרנות הוא התחיל להתקרב למקום, כשהוא שומע שוב את הכרוז: "בעריש שיינפלד! סבא שלך מחכה לך ליד תחנת מד"א".

אחרי כמה רגעים כשהצליח להגיע לתחנת מד"א, הוא ראה שהביאו לשם ילד קטן בוכה, וסבא שלו מחבק ומלטף אותו: "בערישקה, איפה היית? לאן נעלמת?" הסבא נותן לו נשיקה ובמבה, עד שהוא מצליח להרגיע אותו.

בעריש הרמת גני החילונוי ניגש לסבא החרדי ושאל אותו: "סליחה אדוני, מה עניין השם הזה בעריש שיינפלד?" הסבא ענה: "היה לי אח שנהרג בשואה בשם הזה, והנכד שלי קרוי על שמו".

בעריש פתח זוג עיניים גדולות, הסתכל עליו בשתיקה כמה שניות, ואז צעק לעברו בהתרגשות: "יודלה, איך ליב! אני חי!"

בעריש זיהה שהסבא שמולו הוא אח שלו. הוא הוכה בתדהמת חייו, הלב שלו כמעט נפל.

"כך נפגשו, שני אחים שלא נפגשו במשך למעלה משישים שנה מאז השואה, אצל רשב"י, מסכם הרב ישראל גליס את הדרמה. "הם בכלל לא ידעו אחד מקיומו של השני, ופתאום כל אחד רואה לפניו את אח שלו חי".

את החיבוק והבכי של שני האחים שנפגשו, קשה לתאר. היה כאן גם מרכיב חשוב מאוד, שזכות הצוואה של האבא הוא שמר על השם שלו. מי יודע אם היה מחליף שם לדב צמרי, אם היה זוכר שבעצם מדובר עליו. לאחר זמן מה אט אט שב למקורות, והפך לחסיד וז'ניץ נלהב.

הרב גליס ממשיך ומוסיף עוד נדבך אחד לסיפור: הסיפור הזה התרחש לפני חמש עשרה שנים בערך. סיפורתי אותו אז באותה תקופה, ולאחר מכן קיבלתי טלפון מהבן של אותו בעריש שיינפלד. היהודי אומר לי כך: "תשמע טוב, שני האחים האלו שנפגשו גרו במשך שנים במרחק של עשר דקות הליכה אחד מהשני. תאר לעצמך, ברחוב הרא"ה ברמת גן יושב אח אחד, וברחוב ירושלים של בני ברק יושב האח השני, ובלי רשב"י הם לא היו נפגשים".

(מהספר החדש 'בך בטחוני' ויקרא - מאת הרב צבי נקר)

פינויה לשבת בענייני הלכה ואגדה

מדוע לא מברכים על מוזיקה טובה?

שאל רבי יעקב חאגיז זצ"ל בשו"ת הלכות קטנות (ח"ב, סימן קס), מדוע לא תיקנו חז"ל ברכה על שמיעת קול שיר, כמו שתיקנו על הריח ועל שמיעת בשורות טובות?

והשיב, וזה לשונו, "לא מצאתי טעם מבואר. ובספר מטה-משה (לרבי משה מט זצ"ל תלמידי המהרש"ל, סי' שגא ד"ה ויש) נראה לי שיש קצת טעם, ואפשר לומר שכל ההנאות נשאר רושם התועלת בגוף אף משיעבור זמן הפעולה, אבל השיר משמח בשעת שמיעה ברוחני, ומשיעבור לא יישאר תועלת גשמי, והו"ל כדבר שאין בו ממש, דמשום הכי ריח שאין בו עיקר אין מברך עליו". וכן פסק בדרכי משה (או"ח רטז א), ובכנ"א (סק"ב) בשם המס"מ.

והמעניין ב'מטה-משה' יראה, שהגדיר שם את הדברים כך: 'כי הקול אין בו ממשות, כגוף הפה ממש. וא"ת יש בכינור או בעוגב או באדם ממש, אינו דומה, כי הריח יוצא מגוף הפרי, והקול אינו אלא מן האויר הפוגע בהבל היוצא מן הפה והגרון'.

בהערות גן הלק"ט (לרב נח גדליה קצ'קוב שליט"א) הביא, שיש שביארו באופן נוסף, ע"פ דבריהם המפורסמים של הראשונים במסכת כתובות (ז): לגבי קידושין, ובתשובת הר"ן בן פלאט (הובא באבודרהם [סדר ברכות], ובשו"ת הרשב"א ח"א [סי' ח"ו] בתשובה לגבי ברכה על נתינת צדקה לענין) ד"אין מברכין על מצוה שאינה תלויה כולה בדעת העושה, מפני שאפשר שלא יתרצה בה חברו ונמצא מעשה מתבטל". וכמו כן כאן, שברכתו תלויה בנגן או בזמר, ויתכן ויפסד קולו או שלא תעלה נגינתו יפה ולא יהנה כלל ותהיה ברכתו לבטלה.

ובספר 'דברי עני' (לרב דברי יוסף אזולאי, עמ' וז) העיר על ביאור זה, דזה ניחא כשאחרים מנגנים, אך כשהוא מנגן והכל תלוי בדעתו ולא תיפסק הנגינה, מדוע שלא יברך. ע"כ, וליתא, שלענ"ד אין הסיבה רק מצד הפסקת הנגינה, אלא גם מצד שמוא לא תהיה הנאה מהפעולה, והיינו, שהנגינה לא תהיה נעימה לאוזן, וזה ודאי דבר ששייך גם באדם עצמו. ופשוט.

יש שביארו באופן נוסף, ע"פ מה שהביא רבי שלמה אלקבץ זצ"ל בספרו 'מנות הלוי' על מגילת אסתר (ז, א) בשם רבי מאיר עראמה זצ"ל (בנו של העיקידת יצחק), וכן בפירוש 'מנחת ערב' (שם), שבמשתה אחשוורוש לא היו כלי זמר כיון שאין זו הנאה השווה לכולם ומה שנהנה זה לא בהכרח שיהנה חברו, ורצון אחשוורוש היה לעשות 'כרצון איש ואיש' (והארכתי בענין זה בקונטרס 'שש אנכי' ח"א, שער המועדים, אות ח, עמ' צז). ולפי זה, אפשר לומר שלא תיקנו ברכה אלא על דבר שהוא ודאי הנאה, ואף שתיקנו ברכה על מה אכילים, תיקנו על הנאת גרונו שהיא הנאה האכילה, ואם בארץ האיש לאכול דבר זה ודאי ערב הוא לחיכו, אך השירה אינה הנאה בעצם אלא תלויה בדעתו של השומע אם תערב לו השירה הרי זו הנאה, ואם לאו הרי זה עינוי, והואיל ואינה הנאה בודאי אין מברכים עליה.

ויש להוסיף, שבאכילת דבר מתוק לדוג', רוב ככל העולם נהנים מזה, ואף אם אדם אינו 'אוהב' לאכול מתוק, מ"מ סוף-סוף החיך נהנה מדבר שהוא בעצמותו טעים, אך בשמיעת שירים שאינם לרוחו, האדם כלל לא נהנה בשום צורה שהיא, ואין 'בעצם' השירים הנאה.

ובהגות הרח"ה מראדזין על צואת ר"ה הגדול (פיק יג) ביאר באופן אחר, לא

משולחנו של העורך

מצד החיסרון ב'נהנה' כביאור המטה משה, אלא מצד החיסרון ב'מהנה': שאין מברכין אלא על דבר שיש לו עיקר ומותפס בגשם, והנה, מראה וריח אף שאין בהם ממש מ"מ הם מותפסים בגשם, משא"כ בקול, אין הכלי או האדם המנגן נחשבים לעיקר כלל, כידוע למבין. עכת"ד.

וביאור דבריו: כשהאדם רואה בריות נאות או דברים שדעתו של האדם מתפעלת מהם, או שהראיה אין בה ממש, אך הוא רואה דבר שיש בו ממש, שהוא האדם המהנהו, משא"כ בנגינה, האדם או הכלי מרעידים גלי-קול שאינם נראים כלל, ורק הם אלו שגורמים את ההנאה, וא"כ אין כל דבר ממשי בהנאתו זו שיכול להתפיס עליו את ברכתו, והוא 'כצל הנמשך מעמוד, שהצל אינו אלא העדר, לא מציאות ולא יש נגדר', כלשון הגאון יעב"ץ במור וקציעה (ר"ס רטז), שקדם לו וביאר סברה זאת מדיליה, באורך רב ובטוב טעם ודעת, ע"ט.

ובשו"ת ים הגדול (לרבי יעקב משה טולידאנו זצ"ל ממצרים, סי' יא) הביא סברה כעין זו בשם ספר 'שולחן של ארבע' (המיוחס לרבינו בחיי, סוף שער א), שכתב שאין לברך שאין לברך על קול ערב כי אינו מעצמותו של הדבר אלא מהרוח המנשב בו, היינו שאין הכלי גורם את הקול אלא צורתו של הכלי גורמת להשמיע קול, וא"כ אין הדבר נוצר מהחפץ שיברך עליו. עכת"ד. וכן הביא בדרשות הר"י אבן שויעב [ובשו"ת יביע אומר (ח"ו, או"ח סי' לז, אות ג) כתב, שדברי השלחן של ארבע הם כהמטה-משה הנ"ל. ע"כ. ואחר נשיקת עפר כפות רגליו, לכאורה החילוק מבואר, דלמטה-משה הוא מצד שאין ב'נהנה' דבר ממש, ולשלחן של ארבע וסיעתיה, הוא מצד שאין ב'מהנה' דבר גשמי. וצ"ע. וכנראה הבין מן הגר"ע זצ"ל, שאין זה חילוק].

ביאור נוסף מצאתי בפירוש הברכות והתפלות (לר"י בן יקר, ח"ב, עמ' ט-ג) שכתב, "ובדבר שאין בו ממש, כגון קול, אע"פ שכתוב 'כי קולך ערב' אין מברכין אפילו על קול ערב וכו', ולא דמי ממש לריח הפירות, שהרי יש ממש בפירות. ואע"פ שיש ממש בשורר, לא דמי (להוצאת הקול להוצאת הריח, שהקול נמשך במקום אחר". ע"כ. מדבריו עולה סברה נוספת, שהקול נשמע למקום אחר שאינו שייך למקום הוצאתו, ולכן לא דומה לברכת הריח. ודו"ק.

ובמור וקציעה הביא סברה נוספת מדוע לא תיקנו חז"ל ברכה, משום שאסור להשתמש בו כי אם במקום מצוה, כמו שאמרו חז"ל בגמ' בסוטה (מה). 'אודנא דשמע קל זמרא תעקר', ובמיוחד משהחבר ביהמ"ק שפסק השיר מבית המשתאות. וממילא, היכן שמשתמש בו במקום מצוה אין לברך על הנאות, דמצוות לאו ליהנות ניתנו (עייבון לא), אע"ג שההנאה באה לו ממילא.

ומאידך, בתשובת הרדב"ז (החדשות, ח"א, סי' רצז) כתב בפשיטות, שמברכים על קול ערב. ובפשיטות נראה, שהרדב"ז חולק על הלק"ט והסבור הנ"ל. אך עיין בים הגדול שיישב שאין מחלוקת ביניהם, שכל דברי הרדב"ז הם דוקא כשתופס כלי עצמו ומנגן בו, אבל השומע קול מאחר שמנגן, אינו מברך. והוסיף, שחילוק כזה מצינו גם לענין מעילה, דהגם שאין מעילה בקול (פסחים כו), מ"מ כשלווקח כלי של הקדש ומנגן בו, מעל, וכמו שכתב המשנה למלך (פ"ח מהל' כלי מקדש ה"ו).

וסיים הים הגדול, שמדברי השלחן של ארבע' נראה בהדיא שסבר, שבכל אופן אינו מברך על הקול מהטעם הנ"ל, ע"ט. וע"ע בשו"ת מעשה איש (או"ח, סי' ה, אותיות ג-ד), ובספר טעמי המנהגים (ענייני ברכות, אות רכ, עמ' קז) בשם המחזה אברהם. ודו"ק היטב.

**נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!**

בס"ד גיליון: 1061

הדלקת הנר: 19:01 צאת השבת: 20:05 רבינו תם: 20:45 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: והכהנים הלויים (יחזקאל מד).

או צרות הפרשה

פרשת "אמור"

"אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו" [כא, א].

עשה ולא תעשה הנהגים בעולם.

מהו "אמור" – ואמרת? בזמן שביית המקדש היה קיים, רוב מצוות העבודה שבבית המקדש היו על הכהן – הקטרת הקטורת, שחיטה וזריקת הדם של הקורבנות. אך היום, שחרב בית המקדש ובטלה עבודת הקורבנות, נשארו לכהנים מצוות עשה ומצוות לא תעשה: "אמור – ואמרת".
"אמור" – זו מצוות עשה של ברכת כהנים הנוהגת גם כיום: "כה תברכו את בני ישראל אמור להם". "ואמרת" – זהו האיסור להיטמא למת אשר חל על הכהן גם כיום: "ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו".
ברכת כהנים היא מצווה חשובה מאוד. אמנם היא חלה על הכהן, אך יש הפוסקים שגם הישראלים, בשמעם את הברכה מפי הכהנים, מקיימים מצוות עשה. מעלתה של ברכה זו גדולה מאוד, היא מבטלת צרות וגזרות, ולכן יזהר אדם שלא להפסידה.
האר"י ז"ל אומר: שאם נאנס אדם ולא שמע ברכת כהנים – כגון שלא התפלל במניין, שהוצרך לעזוב את בית הכנסת באמצע התפילה, שלא היה כהן בתפילה, או שהמתפלל היה באמצע תפילת עמידה והפסיד את הברכה – טוב שילך לבית כנסת אחר לשמוע את הברכה.

צא ולמד מה שכתב הרב חיד"א בספרו "מדבר קדמות": יש שתי אמירות שסגולתן חלה על כל פנים, בלי שום תנאי, ואלו הן: "ברכת כהנים וי"ג מידות. בברכת כהנים מתברכים השומעים אפילו אין להם שום זכות, שנאמר: "כה תברכו את בני ישראל", כמו כי אמירת סדר י"ג מידות משפיעה לטובה, גם אם אין למתפללים זכות, וגמרא מפורשת היא: "אמר רבי יוחנן: אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאמרו, מלמד שנתעטף הקב"ה כשליח ציבור, והראה לו למשה סדר תפילה, אמר לו: כל זמן שישראל חוטאין – יעשו לפני כסדר הזה ואני מוחל להם".

לצערנו יש המבטלים אמירת תחנון, י"ג מידות ונפילת אפים על כל סיבה קלה, ולא נכון הם עושים. וכי קלה היא בעינינו לאבד סגולה זו של "יעשו לפני כסדר הזה ואני מוחל להם"!

מדוע זכו הכהנים שנשארה להם מצווה זו של טהרה, שלא להיטמא למת? אומר המדרש בפרשתנו: "אמור אל הכהנים, הדא הוא דכתביב 'יראת ה' טהורה עומדת לעד', אמר רבי לוי: מיראה שנתירא אהרון מלפני הקב"ה, זכה וניתנה לו הפרשה הזו, שאינה זזה ממנו ולא מבניו ולא מבני בניו עד סוף כל הדורות, ואיזו – זו פרשת המת". כלומר ביסודו של דבר, כשם ששאר הדינים אינם שייכים היום אצל הכהנים, גם מצווה זו של טומאת כהן הייתה מתבטלת והתורה הייתה פוטרת את הכהנים מדיני טומאה וטהרה. אבל הקב"ה נתן לאהרון את המצווה הזו כימתנה, שגם כיום הכהנים מצווים להיבדל ולהישמר שלא להיטמא למתים. ומדוע זכו הכהנים שמצווה זו תוסיף ותתקיים בהם? בגלל יראת ה' שהייתה לאהרון הכהן.

על כך אומר המדרש, כי דבר נרמז בפסוק: "יראת ה' טהורה עומדת לעד", דהיינו, בגלל "יראת ה'" שהייתה לאהרון הכהן, הם זכו ש"טהורה עומדת לעד" – מצוות הטהרה נשארה לכהנים גם לאחר שחרב הבית ובטלה העבודה.

הפרשה הקודמת – פרשת קדושים – מדברת על הקדושה שצריכים בני ישראל להתנהג בה. "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוקיכם". כאן אומרת התורה, שבתוך עם ישראל ישנה עוד מעלה של קדושה, של הכהנים, שהם מובדלים ומפורשים משאר העם. כי הכהנים צריכים לעבוד בבית המקדש, לכן עליהם להיות מובדלים. ומפני מה נאסר עליהם להיטמא למת?

ישנן שבע טומאות: נידה, זב, זבה, מצורע ועוד – וטומאת מת היא הקשה מכולם. מי שנגע במת נחשב "אב בטומאה" וטמא שבעת ימים. ומי שנוגע בנוגע במת, טמא יום אחד וטובל בערב. מדוע טומאת המת כל כך קשה?

מבאר רבנו חיים בן עטר: אין בעולם דבר קשה כמו עוון בטול תורה. כשהיהודי חי ולומד תורה, כל השפע שבעולם בזכותו. כשנפטר ולא לומד תורה, הוא סמל הביטול בעולם ולכן הוא מטמא, ועליו נאמר: "ואדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו".

כשמרן הרב אלישיב זצ"ל חלה, שמעו ממנו שאמר, שאם אינו יכול ללמוד, ברצונו להסתלק מן העולם, אין לו מה לעשות כאן (דורש ציון).

"לא ייקרחו קורחה בראשם ופאת זקנם לא יגלחו... ולא יחללו שם אלוקיהם" [כא, ה-ו].

המבט הנכון על אבלות.

מנהג הגויים היה למוטט שערות ראשם ולשרוט שריטות בעורם ובבשרם, כאשר נפטר משהו מקרוביהם. בני ישראל הוזהרו שלא לנהוג כך. אם יהודי תולש שערותיו או שורט בשרו מחמת אבלות ח"ו, הוא מחלל את השם, שהרי נאמר על איסור זה: "ולא יחללו שם אלוקיהם". מדוע עוון זה הוא חילול השם, יותר משאר עוונות? הגוי המורט שעריו והשרט את בשרו עושה זאת משום צער המופלג. בני ישראל אמנם מצטערים על הנפטר, ומתאבלים על פי כל דיני האבלות, אך לצערם יש גבול, שהרי יודעים הם שמאת ה' היה הדבר, וכל מעשי ה' עימם בחסד וברחמים. כמו כן, בני העם היהודי יודעים, שלא לנצח נלקח מהם הנפטר האהוב, אלא עלה לבית עולמו וזוכה שם לשכר, והוא יקום לתחייה באחרית הימים.

אף בחומש דברים נצטוו ישראל ציווי מעין זה: "בנים אתם לה' אלוקיכם לא תתגודדו ולא תשימו קורחה בין עיניכם למת".

מבאר רבי אברהם איבן עזרא: "וטעם בנים, אחר שתדעו שאתם בנים לה' והוא אוהב אתכם יותר מהאב לבן, אל תתגודדו על כל מה שיעשה, כי כל אשר יעשה לטוב הוא. ואם לא תבינוהו, כאשר לא יבינו הבנים הקטנים מעשה אביהם רק יסמכו עליו, כן תעשו גם אתם, כי עם קדוש אתה, ואינך כשאר כל הכנענים, על כן לא תעשה כמעשיהם".

חז"ל קבעו כיצד ועד כמה יש להתאבל על הנפטר, ואין להוסיף על כך. וזה לשון הגמרא במסכת מועד קטן: "אל תבכו למת ואל תנודו לו", אל תבכו למת יותר מדי, ואל תנודו לו יותר מכשיעור כיצד? שלושה ימים לבכי, ושבעה להספד, ושלושים לגיהוץ ולתספורת.

מכאן ואילך אמר הקדוש ברוך הוא, אי אתם רחמנים בו יותר ממני".

חכמים המשילו על כך משל: למלך אחד, גדול ואדיר, היה בן שטר מן הדרך הישרה ועשה מעשים מכוערים. לא הועילו כל תוכחות המלך, ובבליט בררה שלחו האב מארמונו עד שייטיב מעשיו. נדר בן המלך בדרכים בודד ועזוב, עד שהגיע לעיר אחת שגר בה אוהבו הגדול של המלך. הכניסו הלה לביתו, האכילו והשקהו ודאג לכל מחסורו.

לאחר זמן שמע המלך, שהיטיב הנסיך את דרכו. בלב מלא שמחה מיהר המלך שלוח שליחים להשיב אליו את בנו האהוב. הבן, שהיה צעיר לימים בעת שעזב את הארמון, לא זכר את החיים הטובים אשר חי שם. הוא בכה בכי תמרורים על שעזב הוא את מקום גלותו.

לרפואת גיתי בת מונירה הי"ו, אסנת בת תקווה הי"ו, מרים בת קטי הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, אסנת בת אסתר הי"ו, מיכל אפרת חיה בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

לאחר שהורגל כבר לשפה, למאכלים ולמנהגי המקום. ראהו חכם אחד, ותמה לפשר בכיו. הן צריך בן המלך לשמוח שמחה גדולה, ששב הוא אל אביו המלך, האהוב אותו אהבה רבה, ומנעים את חייו בכל התענוגות שבעולם, ומדוע יבכה!! והנמשל: כאשר נולד תינוק, אנשים שמחים ועושים סעודות בשירה ובזמרה. לעומת זאת, כאשר אדם נפטר לבית עולמו, בוכים עליו ומצטערים צער גדול ונורא. והרי אותו אדם, שנפטר מן העולם, שב אל אביו שבשמים, ועומד לקבל שכר נפלא. אם כן, מה טעם יש לבכות עליו בכיה גדולה!! אכן, יש דיני אבלות, וחובה לקיימם, אך אין להתאבל יתר על המידה. מן הראוי להתבונן על כל המתרחש במבט של אמת: כשנולד תינוק, יש לא מעט סיבות לבכות – מי יודע מה יעבור עליו; מי יודע כמה עברות יבואו לידו, ולא ינצל מהן? מי יודע כמה יכשל? מי יודע בידי איזו אישה ייפול? מי יודע איך תהיה פרנסתו, שמא יהא חלקו עוני ומחסור? מי יודע אם לא יסבול ח"ו חולי ומכאוב? מי יודע כמה התמודדויות והרפתקאות תעבורנה עליו? לעומת זאת, כאשר אדם מסיים את חייו לאחר שמונים או תשעים שנה, ויוצא מן העולם בשם טוב, כשבאמתחתו תורה ומצוות, יש סיבה לשמחה ולהודיה.

ניתן להמשיך את החיים לשייט בספינה. בימי קדם, כאשר הוכרח אדם להפליג בספינה מעבר לים, עברו עליו טלטלות מרובות, וסכנות רבות רחפו מעל ראשו. סערות עזות היו עלולות להטביע את הספינה. שודדים היו עלולים להתנפל על הנוסעים התמימים, לשדוד את רכושם ולהורגם, או לקחתם בשבי. גם עלולים היו לתעות בדרך, ולהיות בודדים בין גלי הים, עד שיכלו המזון והשתייה. לפיכך, כאשר היו אנשים הולכים ללוות את קרוביהם, שיצאו למסע באונייה, היו בוכים. מי יודע, אם יגיעו בשלום למחוז חפצם? ומי יודע, האם יזכו לשוב ולהתראות עימם? פלאפונים וטלפונים לא היו אז, ואפילו מכתבים לא יכלו לשלוח בדואר מעבר לים, ועל כן לא ניתן היה לקבל אות חיים אף במשך חודשים ארוכים. לעומת זאת, כאשר הייתה האונייה שבה אל הנמל בשלום, והיו הנוסעים יורדים אל החוף ופוגשים את בני משפחותיהם, היו שמחים ורוקדים ושרים.

לדת תינק דומה לאונייה שיוצאת מהחוף, ומפליגה הרחק אל לב הים. מי יודע מתי יגיע, איך יגיע ומה יעבור עליו? כשאדם מסיים את תפקידו בשלום, ונפטר לבית עולמו עטור בתורה ובמעשים טובים, הריהו כאותם נוסעים ששבו למקומם בשלום, לשמחת לב קרוביהם ומכריהם... (דורש ציון).

"אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד" [כב, כח].

נוכל להעז ולומר: מושג זה תופס אותה בחינה של הבהמה, שיש בה משום תחילת התקרבות לאופיו של אדם. אנוכיות, אהבה עצמית ודאגה לצרכי עצמה – הן הן המניעי העו המפעיל את חיי הבהמה. הקרבה עצמית לצורך קיומו של הוולד, ודאגה מתמסרת לשלומו – הן המתולות ברחמי האם של הבהמה בשעת טיפול בוולד; והן הן תחילת ההתרוממות לאותה שיכחה עצמית, המאפיינת את אהבת האדם, ואהבה כל בני האדם איש לרעהו, היא הקו האלוקי שבאצילות אופיו של האדם (רש"י הירש).

* * * בספר 'מצווה ועושה', הביא המחבר רבי שמואל דוד פרידמן שליט"א, סיפור נפלא ששמע מרבי אברהם ישעיה קניבסקי שליט"א, נכדו של מרן הסטייפלר זצ"ל. וזה תוקף המעשה: רגיל היה רבי אברהם ישעיה אצל זקנו הסטייפלר לעת זקנתו, והיה משמשו ונאמן ביתו. כשראה הנכד שהאנשים מרבים להגיע לזקנו ברציפות, ועומדים עליו ביום ובלילה, והדבר למעלה מכוחותיו החלשים, היה נועל את הדלת כדי שיוכל זקנו לנוח מעט, ולתת רווח בין הדבקים.

הסטייפלר הבחין שלפתע הפסיק זרם הנכנסים לחדרו, והבין כי מאן דהוא נעל את הדלת. קם ממקומו לאלתר, ניגש בכבודו ובעצמו אל הדלת ופתח אותה, כדי שיוכל כל הממתנים להיכנס. כששקע בלימודו, הלך הנכד ונעל שוב את הדלת, מבלי שזקנו הבחין בכך. כשהבחין הסטייפלר שהדלת שוב נעולה, קם והלך לפתחה. שדחוק היה גדול, מחמת ריבוי העם הבאים, ושוב הלך הנכד ונעל את הדלת. וכך חזר הדבר כמה פעמים, הנכד סוגר והסבא חוזר ופותח.

משהבחין הסטייפלר ז"י"ע כי נכדו הוא האחראי לנעילת הדלת, והרגיש בתמיהת הנכד על שהוא מתאמץ לפתוח ולהכניס את הציבור על אף חולשתו הגדולה, נענה ואמר לנכדו: 'וכי מהיכן אתה יודע באיזו זכות אני חי?!... דהיינו, אתה רוצה לנמנע את הציבור מלבוא, כי הינך חס על כוחי, מנא לך הא, שמא דווקא בזכות שהנני מקבל את האנשים ועושה עמהם חסד, שמא בזכות זה אני חי! כששמעתי מעשה זה, מסיים המחבר, אחזתי רעה ונתרגשתי מאוד. דברים אלו נאמרו על ידי גאון ישראל וקדושו, לעת זקנותו, לאחר שעברו עליו כל השנים בעמלה של תורה, במסירות נפש למצוות, בעבודת השם נפלאה, ובהרצת תורה לאלפים, ואפילו הכי היה מתיירא ואומר מי יודע באיזו זכות אני חי, שמא הכל הודות לחסד שאני עושה עם קהל הבאים אלי.

* * * מעשה מופלא הובא בקובץ 'ישורון' (י"ג), על שר התורה, הגאון רבי דוב בעריש ווידנפלד זצ"ל, 'הרב מטשעביץ. רבי פנחס פרטנג סיפר, שבהיותו בחור צעיר התלווה אל הגאון בדרכו מבוכרה דרך פרס לארץ ישראל.

בדרכם, הגיעו ערב שבת לעיירת הגבול אשכנז. בראות הפליטים היהודים הרבים פנים חדשות, ובשומעם כי רבינו בדרכו לארץ ישראל, התקבצו כולם סביבו, ובקשוהו ליידיע את בני משפחתם הגרים בארץ ישראל שהם בחיים. האחד פנה: 'שמי כך וכך, יש לי אחות בחיפה ברחוב פלוני, והשני יאני... יש לי בן דוד בראשון לציון ודודה ב...'

סיפר ר' פנחס, בליל שבת לנו במלון. והנה, כאשר התכוננתי לעלות על משכבי, שמעתי פתאום את הרב: 'עכשיו לא נישן, צריך לחזור על כל השמות, והתחיל לחזור ולשנן את השמות והכתובות של כל אחד ואחד.

בבואו לארץ ישראל, יצר קשר עם כולם, אחד לא נעדר! הרי מעשה בו היו שותפים ראשו הגאון וליבו הטהור.

* * * סיפר אחד מתלמידיו של מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל: בתפילת שחרית באחד הימים, ראיתי את רבינו חולץ את התפילת לפני חזרת השי"ת וכוונתו לחזור לביתו. הדבר היה חריג ומוזר, שכן הגרש"ז נהג לבוא ראשון לבית הכנסת ולצאת כמעט אחרון. הסקתי מכך שכנראה מרגיש מאוד לא טוב. ואכן התברר שרבי שלמה זלמן סבל יסורים נוראים, ומחמת גודל הכאבים לא יכל להשאר עד לסיום התפילה. התלויתי אליו, והנה באמצע הדרך ניגש אליו יהודי לשאול שאלה. אני שחרדתי למצבו של הרב, הקדמתי ואמרתי לאותו אדם שהרב אינו חש בטוב ואולי ידחה את השאלה למועד אחר.

אך רבי שלמה זלמן היסה אותי וקבע: "אם יש לו שאלה שישאל כעת!" ובעודו מתייסר הקשיב באורך-רוח ובהארת פנים לשאלה הבאה: "הסרת את השטיחים מרצפת דירתך כי קשה לי לנקותם, אבל האשה שגרה מתחת טוענת ששומעת פסיעותיי, האם עלי להתחשב ולהחזיר את השטיחים?"

השיב לו הגרש"ז: "ראוי להתחשב ולהחזיר את השטיחים". הרב ומלווהו מיהרו ליעדם, אך הלה נזכר שיש לו שאלה נוספת... "באיזה תכשיר הרב ממליץ לנקות את השטיחים?"... חשבתי שאני 'מתפקע', העיד המלווה, אך רבינו האיר לו פנים, והסביר לו בנועם ובסבלנות שיש חומר מיוחד לניקוי שטיחים, 'תפנה לחנות פלוגית הסמוכה, ותאמר לבעל החנות ששלחתי אותך, ואני מבקש שתתן לו את היעוץ הטוב ביותר...'

כנראה שהגרש"ז הבחין בארשת פני שהביעו פליאה רבתי, ובהמשך הליכתנו, כשהוא מתייסר במכאוביו, פנה אלי ואמר: "כאשר יהודי שואל שאלה, צריך להשיב לו!"

* * * סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: שמעתי מתלמיד חכם מחשובי ירושלים, שלאחר שנות הזעם בשואה האיומה, נקלע לאנגליה, ונכנס ללמוד בישיבה בעיר לונדון. אלא שהיה אז צעיר בהרבה משאר הבחורים, ומטבע הדברים, לא התאים עדיין ללימוד בישיבה שם. האפשרות היחידה מבחינתו להישאר בישיבה, היתה על ידי עזרת בחורים שיסכימו ללמוד עמו ולקדמו. והנה, נמצאו שני בחורים בלבד שהסכימו ללמוד עמו. לאחד קראו טוביה, ולשני משה.

סיים התלמיד חכם: ברבות הימים, אמנם רבים מתלמידי הישיבה נעשו לתלמידי חכמים, מכל מקום רק אותם השניים נהיו למנהיגי וגדולי הדור, הלא המה: הגאון רבי יצחק טוביה ווייס שליט"א גאב"ד ירושלים, והגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א ראב"ד ירושלים! (ועיוני תמורה ט"ז: : ואם מלמדו – את ה'רש' בתורה – מאיר עיני שניהם ה') (ופריו מתוק).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"ג מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"ג מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"ג ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"ג מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"ג דוד בן כורשיד ז"ל, לע"ג אליהו בן שלום ז"ל, לע"ג יצחק בן ליבה ז"ל, לע"ג ניסן בן ננה ז"ל, לע"ג דוד בן שרה ז"ל, לע"ג טובה בת כורשיד ז"ל, לע"ג יהודה בן מרים ז"ל, לע"ג ענייט בצלאל בן כשוור ז"ל, לע"ג דוד חסבון בן רבקה ז"ל, לע"ג בנימין בן רחל ז"ל, לע"ג משה בן כורשיד ז"ל, לע"ג יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"ג אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"ג יונה בן אסתר ז"ל, לע"ג לי חת בת פולין ז"ל, לע"ג מאיר בן עזיזה ז"ל, לע"ג אליהו בן מרים ז"ל, ולע"ג כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com



לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

481

פרשת אמור תשלפ"ג

וביום השביעי שבת שלבתון (כג, ג)

היה זה ביום שישי אחרי הצהרים סמוך לזמן הדלקת נרות. השופט התעכב ונכנס לדיון מאוחר כאשר השבת כבר ממשמשת לבוא. הוא עיין בתיק ואחרי כמה דקות חרץ את דינו של האסיר היהודי דנן: "ארבע עשר יום לא תוכל לצאת מתא הכלא שלך!". [יש להדגיש כי באופן כללי, האסירים יכולים לצאת מתא הכלא שלהם לחדר האוכל. וכן לחלץ קצת את עצמותיהם בחצר תחת כיפת השמיים, וגם לשוחח בחברה לזמן קצר, ויש כאלה שמתירים להם לשחק. אמנם הם סגורים בתא המאסר בכלא, אבל מדי יום יש לכל אסיר זכות לצאת מחדרו כמה פעמים ביום וכך הוא מקל במקצת על הרגשתו הנוראה שנסללה ממנו החרות].

האסיר דנן שמע את פסק הדין, ואין צריך לומר שהדבר לא גרם לו שמחה וגיל... כעת היה עליו להיות בכלא אמיתי שבועיים ימים - כלא בתוך כלא. לא לצאת מתא הכלא הקטן 14 יום. אבל בכך עדיין לא הסתיים העניין. השופט מבקש מהאסיר לחתום במו ידיו על פסק הדין, לאשר שהוא מודע לכך שעבר על חוקי הכלא והחזיק בכיסו בול, ומכיוון שכך, נגזר עליו 14 יום מאסר בתוך מאסר.

מיודענו מסתכל בחלון ורואה שהשמש שקעה וכבר מזמן נכנסה שבת. השמיים כבר השחירו, זה כבר ליל שבת. אי לכך נענה ואמר לשופט: "צר לי, אבל אינני יכול לחתום, אני יהודי ותורתנו הקדושה אוסרת עלינו לעשות מלאכה בשבת, וחתימה שלי על מסמך היא מלאכה".

השופט לא האמין למשמע אוזניו. האסיר מתחצף!. הוא נזף באסיר בחומרה: "אתה חושב שזה משחק? אתה הרי יודע שאתה בבית הסוהר, וכאן ישנם חוקים אחרים מאשר בחוץ. אפשר לתת לך עונשים חמורים. אני מבקש ממך שתחתום תיכף ומיד על המסמך. בלי להתחכם".

האסיר היה צריך תעצומות נפש מיוחדות אבל הוא ענה לשופט בעוז: "אני לא יכול לחתום, אני יהודי!".

השופט החל להשתמש בשפת האיומים. "שמעני היטב", אמר לאסיר. "אם אתה לא חותם כאן ועכשיו, עונשך יחמר מאוד ואחרי שבועיים של הסגר גמור בתא הכלא שלך, אתה תוכנס לצינוק למשך שלושים יום [צינוק הוא סוג של תא מאסר קטן וחסר חלונות, מתחת לפני הקרקע. צינוק משמש בעיקר לכליאה בבידוד, צורת ענישה שבה מונעים מאסיר כל מגע עם אנשים מלבד סוהרים ואנשי רפואה. צורת ענישה זו נחשבת לבין הקשות ביותר בכלא. אור השמש לא מגיע לשם, ולעומת זאת יש שם סבירות גבוהה לרחישת בעלי חיים מאוסים כמו עכברושים וכדומה].

בפרשתנו הזכרה מצוות שמירת מועדי ה'. בראש המועדים מתייצבת מצוות שמירת השבת שהיא הראש לכל המועדים - 'ראשון הוא למקראי קדש, יום שבתון יום שבת קדש'. ובאמת, החמירה התורה בשבת יותר מכל המועדים בזה שמצוות שמירת השבת ואיסור חילולה מלווים באזהרה חמורה ובעונש קשה - 'מחלליה מות יומת', חיוב כרת וסקילה, ר"ל. אומר ע"ז ה'חידושי הרי"מ' רעיון נפלא: הרי כידוע מידה טובה מרובה ממידת פורענות, ואם ראינו שהמחלל את השבת עונשו כך, אם כן - על אחת כמה וכמה שהמקדש את השבת ושומרה כראוי, השבת תיתן לו חיים ואריכות ימים...

* * *

סח כ"ק האדמו"ר **מלעלוב** שליט"א: אברך שהיה אצלי סיפר לי סיפור ששמעו מפי בעל המעשה בעצמו, היושב כיום בבית כלא בארה"ב. אותו אברך אמריקאי, לאחרונה - לדאבון לב - נגזר עליו בבית המשפט בארה"ב עונש כבד, מאסר של שמונה וחצי שנים בבית כלא. ולפני כשנה החל לרצות את עונשו בכלא. קשה לתאר את מצבו הקשה של אותו אברך [-מנחם שמואל בן טויבע - שהשי"ת יחוס ויחמול עליו, שיצא במהרה מאפילה לאורה ומבור כלא לחירות, אמנ!]. אברך זה הוא היהודי היחידי הנמק באותו בית כלא, שכולו עבריינים מן הסוג השפל והנמוך ביותר.

בבית הכלא, האסיר מאבד את כל זכויותיו... עד כדי כך שאחד מהחוקים בכלא הוא, שבבגדיו של אסיר אסור שיהיה שום דבר - הכיסים שלו חייבים להיות בכל עת ריקים לחלוטין...

והנה, יום אחד בבדיקה שיגרתית נמצא בכיסו של אותו אברך-אסיר לא פחות ולא יותר מאשר: בול... בול דואר שהחזיק לצורך שליחת מכתב לבני משפחתו או לחברים.

בחדרו של האסיר מותר לו להחזיק בולים כאוות נפשו, אבל בכיס... איסור חמור בהחלט!. וכיון שבבתי הכלא הפדרליים בארה"ב, מענישים בכל חומר הדין אפילו על העבירות הקטנות ביותר, כמו החזקת בול בכיס, תיכף ומיד הביאו אותו לפני שופט על 'העבירה החמורה' שעבר.

מיודענו הזדעזע מהאיום המפחיד. הוא הבין שהשופט לא מדבר דיבורים בעלמא, אלא יממש בכל חומר הדין את ההבטחה ואחרי שיסיים שבועיים של כלא לפניו מכלא, עוד יתגעגע לעונש הזה כאשר יוכנס לצינוק תת-קרקעי. לרגע עברה בו מחשבה: 'הרי אם אהיה בצינוק 30 יום, לא אוכל להניח תפילין, ואולי יש היתר לחתום בשבת כדי למנוע מצב של אי הנחת תפילין למשך חודש שלם'. אבל ברגע הבא, דחה את המחשבה הזאת. 'אין זה מתפקידי לעשות חשבונות כאלה', אמר לעצמו, 'חילול שבת הוא החמור מכל!'

"אני מצטער", אמר לשופט באומץ לב, "אסור לי לחתום בשבת. אני יהודי והתורה שלי אוסרת עלי את הדבר הזה באיסור חמור, אתה יכול לעשות בגוף שלי מה שאתה רוצה אבל הרוח שלי אינה בידך".

השופט ניסה למצוא מוצא מן הסבך. "אני מבין את הבעיה שלך", אמר לאסיר בשמץ מפתיע של אנושיות, "אתה מתבייש לחתום בנוכחותי. ובכן, אני אצא מהחדר וכעת כאשר אף אחד לא יהיה כאן, אתה יכול לחתום ברוגע וכאשר אחזור לכאן תן לי את המסמך החתום".

"לא, לא! לא בזה המדובר! חבל על הזמן שלך וחבל על היציאה שלך מהחדר", אמר מנחם שמואל בתקיפות, "אני לא הולך לחתום!".

אבל השופט נשאר בשלו. הוא יצא מהחדר לכמה דקות כדי לאפשר לאסיר לרדת כביכול מן העץ של התעקשותו התמוהה, שעלולה להמיט עליו עונש הרבה יותר גרוע. אבל מנחם שמואל היה 'ירא שמים' באמת ובתמים והוא לא חתם. כאשר שב השופט לחדר וראה שהמסמך נותר לא חתום, עלה כל הדם לראשו והוא חרץ את דינו: "14 יום סגור ומסוגר בתא הכלא ו-30 יום בצינוק".

מי שלא היה בתא כלא בארה"ב אינו יודע על מה מדובר. בתי הכלא בישראל הם מלון חמישה כוכבים לעומת תאי הכלא בארה"ב. אבל אפילו בבתי הכלא הממשלתיים של ארה"ב, לכל אסיר יש כמה שעות של חסד ביום, כאשר הוא מורשה לצאת מהתא הקטן לחדר אוכל ולחצר, לראות קצת את כחול השמיים. אבל מנחם שמואל יושב מסוגר ומוחלט בתא כלאו אין יוצא ואין בא. הימים עברו באיטיות מרגיזה, וכל רגע היה ארוך כמו הגלות. הוא חיכה בקוצר רוח לסימומו של השלב הראשון בעונש גם כאשר ידע כי ההמשך יהיה גרוע פי כמה וכמה.

והנה, באחד הימים הוא שומע קולות משונים בחלל הכלא מחוץ לחדרו. לא ידע ולא הבין מה פשר הקולות. מהומה גדולה התחוללה שם. קולות וצעקות עד לב השמיים. מכיוון שלא היה יכול לצאת מחדרו ולא ראה אף אחד, לא ידע מה פשר המהומה הגדולה שהתחוללה. בקיצור... סוף סוף עברו להם 14 הימים הקשים והדלת נפתחת, ומנחם שמואל

יכול כבר לצאת, ואז הוא רואה אסיר אחר, שחור, גבה קומה ובעל גוף רחב ביותר, עומד בפתח החדר ומחכה לו.

"אתה היהודי?", הוא פונה אליו, "היית נעול בתא שלך שבועיים?".

- "נכון".

- "האסירים האחרים לא ידעו את זה, לא הבינו לאן נעלמת. אתה יודע מה התחולל כאן בהיעדרך?".

- "לא!".

"אז אני אספר לך", אמר השחור בהתלהבות, "המהומה הזאת הייתה בגללך!".

- "מה? למה?!"

- "אני אספר לך. אתה היהודי היחיד כאן בכל בית הכלא, ויש לך משקפיים עם מסגרת מזהב. היה כאן אסיר אחד, שחור גם הוא, מר נפש, שישב כאן במאסר עולם, ואין לו מה להפסיד. הוא החל לדבר נגדך, שיש לך משקפי זהב, וליהודים יש את כל הכסף שבעולם וצריך לחסל אותם וכו', הוא השיג סכין חדה ורצה לחסל אותך עם הסכין. הוא תר אחריו וחיפש אותך בכל מקום בכלא ולא מצא אותך, כי היית כלוא בחדר. ואז תוך כדי שהוא מחפש אותך עם הסכין, פרצה קטטה בינו לבין שני אסירים אחרים והם חיסלו אותו ושלחו אותו מן העולם. כעת הוא כבר לא יוכל לעולל לך כל רע...".

האסיר השחור הגברתן התקרב אליו ופניו שופעות ידידות. "אני רואה שבגלל שאתה יהודי, האלוקים שומר עליך ועוזר לך. שדווקא בגלל שהיית סגור כאן, ניצלת ממוות וודאי. לכן מהיום והלאה אני השומר שלך כל הזמן, ותמורת זה אתה תספר לי על האלוקים ותדבר איתי בענייני אמונה...".

בסופו של דבר גם עונש הצינוק בוטל, בהתערבותם של בני משפחתו של האסיר שהפעילו קשרים עם שלטונות הכלא וגאלו את מיודענו מהעונש הנורא.

בתום הסיפור הוסיף כ"ק האדמו"ר מלעלוב שליט"א: "יהודי זה מסר עצמו על קדושת השבת, ועמד בניסיון קשה מאוד ולא חתם, ודווקא בגלל העונש שקיבל ניצל ממוות. ונשאלת השאלה: מה הניסיון שלנו? מה הניסיונות שאנחנו עוברים לכבוד שבת? הלא אין אצלנו מצב שמכריחים אותנו לחלל שבת וכדו'. אבל באמת אנחנו צריכים לדעת שהניסיונות שלנו בשמירת השבת הם - לקדש את יום השבת, לכבדו ולטהרו, לעסוק בתורה, להתפלל בכוונה, ולנצל את השבת להתעלות רוחנית. שבת היא עונג, וצריך לכבדה במאכל ומשתה וכו', אבל אסור לשכוח שזה לא העיקר, יש מעבר לזה - 'שבת נועם הנשמות', בשבת יש סייעתא מיוחדת לזכות לעונג רוחני, להרגיש את ה-להתענג על ה', ליהנות מהחיבור עם הקב"ה. וגם אם צריך להשתדל במסירות נפש

להגיע לזה, צריכים אנו להתאמץ, ואז נזכה שהשי"ת יברכנו בברכת השבת, לברכה והצלחה בכל העניינים".

[מתוך 'אוהל מועד'- הרב יאיר וינשטוק]

וְסִפְרֵתֶם לָכֶם מִמְּוֹזֶרֶת הַשְּׁלֵפֶת (כג, טו)

ערב ערב, בהתרגשות וכמיהה, אנו סופרים יום ועוד יום. ההתרגשות והגעגוע הולכים וגוברים ככל שאנו מתקרבים למועד קבלת תורתנו האהובה. התורה הקדושה, מפיה אנו חיים, היא חיינו ואורך ימינו, התורה שהיא ציר החיים המרכזי שלנו! ימי ההכנה למעמד הגדול והמרגש הזה, הם ימי ספירת העומר, ההכנה לקבלת התורה. כי למעמד כמו מתן תורה לא נכנסים כבדרך אגב, אלא התורה מעניקה לנו מתנה נוספת, ואומרת לנו להקדיש שבעה שבועות של הכנה והתבוננות לזכך נפשנו ולרומם רוחנו.

אלא שלמרבה הפלא, עבודת השבועות הללו ממוקדת במיוחד בתיקון היחס לזולת, בהטמעת הערך של לתת כבוד איש לרעהו, לנהוג בהערכה איש כלפי זולתו. אנו מצטערים בימים אלו על הטרגדיה הבלתי נתפסת - בימים אלו הסתלקו 24,000 תלמידי רבי עקיבא, קדושי עליון שאין לנו שמץ השגה במעלתם, ואך משום שלא נהגו כבוד זה בזה - נגזרה עליהם גזירה כה קשה, דווקא בשל ענין תיקון המידות.

משהו כאן דורש מחשבה והתבוננות: אם אנו נערכים לקראת מתן תורה, מדוע אנו שמים את עיקר הדגש על תיקון המידות?! לכאורה אולי היה עלינו להקדיש יותר זמן ללימוד הלכות תלמוד תורה, או לחילופין - לעסוק באינטנסיביות באותה מתנה יקרה ואהובה - היא התורה. למה אנו כה ממוקדים בתיקון המידות דווקא?!

הענין יתבאר עפ"י דברי רבינו יונה (בביאורו למסכת אבות פ"ג) שכותב: 'האדם צריך תחילה לתקן עצמו במידות - ובזה תשכון התורה עליו, שאינה שוכנת בגוף שאיננו בעל מידות טובות!'

מדהים! לפני קבלת התורה, לפני שמשכנים את התורה בליבנו - קודם כל יש להתחיל לתקן את המידות. כי התורה לא נכנסת, לא מתקבלת, ולא שוכנת, במי שאינו נוהג כבוד ברעהו, במי שמידותיו בהתנהגותו עם זולתו אינן מתוקנות. הבסיס לכל - מידות טובות, ומכאן ואילך אפשר לזכות לקבלת התורה.

* * *

במעשה דלהלן נראה כמה מקפידים במרומים על מידות טובות, ועד כמה לא מוותרים על פגיעה בזולת: שמוליק נחשב לפאר הישיבה, כל הורה היה גאה בבן כזה. מתמיד עצום, עמקן ייחודי, בקי גדול, מיטיב להבין, בעל מידות נאצלות, אהוב ונחמד על כל מכריו. כשהגיע לגיל השידוכים,

הכל חשבו כי עלם חמודות שכזה - בוודאי ימהר להיחטף, כאשר טובי השדכנים יעוטו לשדך לו את בת גילו... אלא שחודש וגם חודשיים עוברים, ואף הצעה לא נראית באופק...

עוד חצי שנה חולפת, ובהגיע שמוליק לגיל 21 וחצי החלו ההורים להיות מודאגים, אפילו מודאגים מאוד... הם ניסו לברר, אולי יצא עליו שם רע, אך הביורורים העלו רק שבחים ומחמאות, ועדיין לא ברור כיצד יתכן שבחור כה מצוין, בגיל מתבגר - איש אינו מתעניין בו!

בשלב מסויים, כששמוליק כבר התקדם לקראת גיל 24 ולאחר שנערכו עבורו תפילות וסגולות ועדיין לא הגיע עת גאולתו, הבינו כולם כי יש דברים בגו. הוריו החליטו כי זה הזמן להיכנס לרבע שליט"א, ולשטוח בפניו את יגון ליבם.

עם כניסתם לחדר הרבי פרצו בבכי מר ומטלטל, סיפרו על כמעט 3 שנים של ציפייה מאכזבת, ועל כך, שאיש אינו מתעניין בבנם המוכשר והמצוין...

הרבי האזין להם בקשב, ומצחו נחרש קמטים. דקות ארוכות חכך הרבי בדעתו, לפני שהשיב במילים קצרות ומדודות: "כאב לב כה גדול, מי יודע, לבי אומר לי שהוא יכול להיגרם מיהודי אחר שחווה כאב לב... מי יודע, פגיעה בזולת, יש לה כוח כה הרסני, אולי כאן טמונה הבעיה... אולי כדאי שתבדקו את הענין, תשוחחו עם בנכם ותנסו להעלות בזכרונכם..."

ההורים שבו לביתם, וישבו לשוחח עם בנם. הועלו השערות שונות, עברו שנה אחר שנה בשנות ילדותו, ואחר כך בשנות בחרותו. מי היו מחנכיו, מי היו חבריו לכתה, מי היו חברי החדר בחדרו בפנימיה...

הם ישבו שעות ארוכות וניסו לחקור ולהיזכר ולא עלה בידם דבר, שכן שמוליק נחשב לאדם נוח שאינו פוגע. אלא שלפתע נייער שמוליק וכמו זיק תקוה ניצת בו: "אולי, אולי זה הסירוב שלי בקשר להרב גולדפרב?".

- - שם הקוד הזה אמר הכל, לא היה צורך להוסיף...

הסיפור היה, שבעת סיום שנותיו בישיבה קטנה, ביקש ממנו רבו באותה עת - הרב גולדפרב, להישאר בישיבה שנה נוספת, ובאמצעות קבוצת עילית של תלמידים טובים - יוכלו לפתוח שנתון נוסף בישיבה. היה ברור שהכל תלוי בבחור הטוב והעילוי שבחבורה: אם שמוליק יסכים - ייפתח השנתון הנוסף, כששמוליק יוביל אותו להצלחה, ואם שמוליק יסרב - אין מנוס אלא לבטל את הכוונה לפתוח את השנתון הנוסף...

שמוליק חכך בדעתו, התייעץ, ובסוף החליט כי עדיף לו לעבור ללמוד בישיבה אחרת, ולא להימנות על קבוצת הבחורים שתפתח את השנתון הנוסף. תשובתו השלילית חרצה את גורלו של השיעור הנוסף - שלא הוקם, הישיבה

בה למד - התאכזבה מאוד, והרב גולדפרב נפגע מכך עמוקות...

"זה כנראה הסיפור הזה..." - אמר שמוליק בלחש, "יתכן שצדקתי באותה החלטה, אבל אולי לא לקחתי בחשבון את הפגיעה שתיגרם לרב גולדפרב, אולי הצורה בה הודעתי היתה לא מכובדת, אולי יצרתי סחף שליילי... ייתכן שהצוות בישיבה נפגע עמוקות, ומעולם לא ביקשתי את מחילתם..."

עוד באותו לילה, התקשר שמוליק אל הרב גולדפרב שהתרגש מאוד לשמוע את קולו של תלמידו לשעבר.

"מה שלומך? איך הולך?" - התעניין בו הרב גולדפרב בכנות, רצה לשמוע על הצלחת תלמידו המצויין והכשרוני...

שמוליק השיב לו בנימוס ובשמחה, ולבסוף - העלה את אותו סירוב לבקשת הרב, שאירע לפני כמעט עשר שנים...

הרב זכר היטב את הענין, והגיב: "שמוליק יקירי! אני זוכר היטב את המקרה ההוא, כמה זה כאב לי באותה עת... כמה רצינו לפתוח שיעור חדש, הכל היה תלוי בך, ולצערי הרעיון נגדע באיבו... אבל עברה מאז תקופה כה ארוכה, באמת שמחתי לשמוע שעשית חיל בלימודיך, למרות שהיה בלבי עליך... אני דווקא שמח שהתקשרת, סייעת לי למחוק את התחושה העוקצנית שעולה בי כשאני נזכר בזה... אני מוחל לך בלב שלם, שמוליק היקר, ומי יתן שתזכה בקרוב ממש לבנות בית נאמן בישראל, ותשלח לי הזמנה לחתונה כמובן!..." - סיים הרב את דבריו, ושמוליק הניח את שפופרת הטלפון, מרגיש כי סלע ענקית נגולה מעל לבו...

המשך הסיפור, לא פחות ממדהים: פחות מ-72 שעות אחר כך, מתקשר שדכן. "כבר הרבה זמן אני רוצה להציע לכם את השידוך הזה", אמר מיד בהתחלה, "לא יודע למה זה נדחה עד עכשיו. מדובר בהצעה כלילת המעלות..." - פתח. הוא פירט את דבר ההצעה - הנערה, המשפחה, הקהילה והסביבה, והתברר שאכן מדובר בהצעה מיוחדת ממש, המתאימה ככפפה ליד לשמוליק שלהם... שבועיים וחצי אחר כך, בלבבות נרגשים, הוזמנו בני המשפחה לשמחת האירוסין, שנחגגה באולם צנוע בשכונה. שמוליק - הבחור שהכל סחו בשבחו ודיברו על מעלותיו ומידותיו הנעלות - התארס בשעה טובה, 'סימן טוב ומזל טוב יהא לנו'...

החתן בעצמו סיפר לנו את סיפורו, והובא כאן בדיוק, בשינוי פרטים מזהים. הוא מוסיף ומציין, כי היתה זו ההצעה הראשונה שהוצעה לו, וגם האחרונה... מאז הוא חי באושר, שמח ומודה לה' שפקח את עיניו לראות, כי הדבר שערכב והעביר על שמחתו, הסיבה מדוע נאלץ להמתין כשלוש שנים לרגע המרגש בחייו, היתה אחת ויחידה: פגיעה בזולת. נכון שאולי היו לו את כל הסיבות הטובות ביותר, ונכון שיתכן שהחלטתו היתה מוצדקת וראויה, אבל בסופו של דבר - רבו נפגע, והפגיעה הזו עיכבה את יום שמחתו! כי כשמדובר ביחס בין אדם לחברו, פגיעה היא ארס, רעל. היא עלולה

חלילה להשבית שמחות, לנעול שערי שמים, למנוע את הרגעים המרגשים בחיים.

גם אם הגענו למסקנה שחייבים לעשות פעולה מסוימת, גם אם נראה שאין מנוס מביצוע מהלך מסוים - הבה נחפש את הדרך לעשותו בלי לפגוע, תוך כבוד לזולת, לעשות את אותן פעולות רק בכבוד הראוי!

שמירה על כבוד הזולת היא מפתח לברכה, מפתח לישועה. אומר לנו בורא עולם: 'מה אני מבקש מכם? אלא שתהיו אוהבין זה את זה ומכבדין זה את זה!' - זה הכל! כבוד הזולת - זה המפתח לפתיחת שערי השפע!

* * *

במעלה הגבעה ברחוב מינץ בבני ברק, הנהיג את עדתו כ"ק האדמו"ר מנדבורנה זצ"ל. מחלון החדר בו קיבל קהל, היה ניתן להביט אל מורד הגבעה, ולראות למרחק רב יחסית. עובדה זו, עמדה לצדו ברגע חשוב ומכריע: היה זה כשנכנס אליו יהודי, שבגדיו הדיפו ריח לא נעים במיוחד... בכל זאת, הרבי ישב עמו בסבלנות רבה, שוחח אתו בנעימות, ולא ביקש אפילו לפתוח את החלון. זמן ממושך ישב הרבי בחדר שהפך למצחין מרגע לרגע, אך לא הגיב דבר...

כשיצא אותו יהודי מחדר הרבי, הבחין הגבאי בריח הלא נעים בחלל, ורגע לפני שפתח את החלון לאוורר את המקום, בירר הרבי אם האורח עזב כבר. כשהגבאי השיב שהאורח יצא מן החדר אך הוא עדיין בבית, חייך הרבי ואמר: "אין די בכך, הבה נמתין עוד קצת" - ונותר סובל את הצחנה עוד דקה או שתיים...

עתה בישר הגבאי כי האורח עזב כבר את הבית. שוב אמר הרבי: "אין בכך די, הוא עדיין עלול לבדוק... נמתין עוד קצת..." - והמשיך לנשום את הריח הלא נעים, למרות שהדבר העיקר עליו מאד...

ושוב שאל הגבאי: "הוא כבר ממש הרחיק מכאן, אפשר כבר לפתוח את החלון?"

השיב לו הרבי: "תבדוק נא עד קצה האופק, עד קצה הרחוב למטה, תראה אם עדיין רואים את דמותו. אולי ייטוב לאחור, אולי יראה שהחלון נפתח לפתע, ויבין שהעיקר עלי בניחוחותיו... אסבול את הריח הנורא עוד כמה דקות, כדי למנוע כל סרך פגיעה באותו יהודי אם יסתובב לאחור..."

עוד כמה דקות חלפו, ודמותו של אותו יהודי נעלמה. רק אז נפתח החלון למלוא אורכו ורוחבו, והרבי הצליח לנשום לרווחה - תרתי משמע...

את הסיפור שמענו מפי הגבאי, ולמדנו בא: הערך העליון של כבוד הזולת עשוי להיות כרוך באי נעימות, ועדיין - כדאי להקפיד על כבוד הזולת, כדאי להשקיע מחשבה למנוע כל פגיעה בו! [מתוך 'פניני פרשת השבוע']



לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה



לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: ספירת העומר

פרשת אמור

בס"ד | גליון מס' 428

כיצד פגישה אקראית בציון הרשב"י הניבה ישועה?

וספרתם לכם (כ"ג, ט"ו)

העובדים שלנו לא עשו בשלימות את המוטל עליהם, ועל אחת כמה וכמה בכל המצבים השגרתיים והרגילים - הבה נזיהר לא לפגוע איש בזולתו, לא לאבד ולו אחוז אחד מהכבוד ההדדי בינינו. כך נזכה לנצל את הימים הללו היטב, ונתכונן בלב טהור לרגעים המרוממים של קבלת התורה!

מפגש מטלטל בהר מירון...

הסיפור המסעיר הבא, משתרע על פני יותר משני עשורים. הוא מתחיל בירושלים בימי שגר, ומסתיים במירון - ביום ל"ג בעומר. זה סיפור שכדאי להפנימו אל הלב...

יחיאל נחשב לבחור טוב, שמו הלך לפניו כמוכשר וחרוץ, ועד מהרה הקדים את חבריו למחזור השנתי כשנישא בשעה טובה, והקים את ביתו עם רעייתו תחי'. הבית שהקים נהנה מתורה וגדולה כאחד, האשה זכתה בפרנסה טובה שהעניקה לבעלה יכולת לשקוד על לימודיו, והעניד נראה מהיר. חוץ מפרט אחד: בני הזוג המתווכח היוושושע בזרע של קיימא, אך מפתח של בנים כמו דילג על פתח ביתם, וכל מאמציהם, תפילותיהם, הסגולות שערכו והשיטות שניסו - דבר לא הושיע...

באחת הפעמים, כשר' יחיאל נכנס לרבו והזכיר את צרתו, נשא אליו רבו עיניים טובות ורחומות, והציע: 'ראה נא, כבר עשיתם הכל, ניסיתם הכל, והישועה מבוששת לבוא. אולי תנסה להיזכר האם פגעת פעם במישהו, האם גרמת צער לזולתך, האם ביזית או השפלת מישהו. אלו הדברים היכולים לעצור את צינורות השפע, לסתום לחלוטין את זרימת הישועות. תנסה להיזכר...'

ר' יחיאל יצא מרוב בפיק ברכיים, ושב הביתה אפוף מחשבות. הוא התיישב יחד עם רעייתו בפינת האוכל, והחל מעביר את חייו כבסרט נע. היכן היה ומה ראה, כיצד התנהג ומתי עבר בין המוסדות השונים. לפתע, בהבזק של רגע, ראה בעיני רוחו ילד צעיר נכה קלות - - -

הוא קימט את מצחו, ניסה להיזכר בשמו, ואז זה היכה בו כברק: נח - - -

הם למדו בצוותא בתלמוד תורה נחשב בירושלים. יחיאל היה אז רק בן שבע, כשקיבל את המינוי 'מלך הכיתה'. אמרנו 'קיבל' אך זה לא מדויק - יחיאל היה פשוט ילד חזק באופיו, גבוה וחסון, בעל כריזמה אישית ופה מתגלגל. עד מהרה הפך יחיאל ל'מוכתר' הבלתי רשמי של הכיתה. לעומתו, היה בכיתה ילד נוסף בשם נח. נח היה ילד שקט ואצילי, שמהלך בצדי הדרכים ואינו דורש יחס מיוחד. נח סבל מנכות קלה, ויחיאל - מ'מרום מעמדו' הכיתתי - נהג ללעוג לו, ואף הדביק לו כינוי גנאי...

נח כבר התרגל, ממילא היה שקט ומופנם, ועדיין - כל פגיעה צרבה את לבו כמכוות אש, כל אמירה פצעה את נפשו כמדקרת חרב. כששנות הלימוד בת"ת הסתיימו והשניים נפרדו ליישובות שונות, נח שחרר אנחת רוחה משמעותית...

אנו מצויים בעיצומם של הימים הנעלים והנפלאים, ימי ספירת העומר. רק לפני כחודש חגגנו את הציאה ממצרים, הגאולה מכל מיצרי הגוף והיצרים המאיימים עלינו, לקראת עמידתנו בעוד כמה שבועות למרגלות הר סיני, לקבל את התורה. הימים הללו שביניהם מוקדשים לספירת העומר, בהם ערב ערב, מתוך רוב התרגשות ושמחה, אנו סופרים יום אחר יום, בדרך לקבלת התורה באהבה.

ודווקא בימי ההכנה לקבלת התורה, אנו נוהגים מנהגי אבל. לא נמצא קול משוש ומצהלות חתנים, אין שמחות נישואין ולא ריקודי שמחה. אנו נוהגים מנהגי אבל בימים שבין פסח לעצרת, כי בימים הללו נפטרו 24,000 תלמידי רבי עקיבא, טרגדיה בלתי נתפסת שקשה לתאר.

הפער בין שני המאפיינים הללו של ימי ספירת העומר - עצום. מחד גיסא - מדובר בימי הכנה לקבלת התורה, ימי התרגשות וציפיה למאורע השמח ביותר עלי אדמות, שהפך אותנו לעם יהודי, ייחודי באיכותו. מאידך גיסא - אנו מצטערים ומתאבלים, ודווקא על הסתלקות מוסרי התורה, התנאים הקדושים תלמידי רבי עקיבא, אלו שהנחלת התורה היתה משוש ליבם. מה אפוא הקשר בין שני הדברים? מדוע נפטרו תלמידי רבי עקיבא דווקא בימי ספירת העומר - בהכנה לקבלת התורה?!

אך עוד יותר מכך, עלינו להתבונן ולהבין: רבותינו מספרים כי תלמידי רבי עקיבא הסתלקו בימי ספירת העומר, והאיל ולא נהגו כבוד זה בזה. האם עדי מי ספירת העומר תלמידי רבי עקיבא כן נהגו בכבוד זה בזה? האם רק בהגיע ימי ספירת העומר לפתע פסקו מלנהוג בכבוד, ולכן נגזרה עליהם הגזירה האיומה הזו?!

הנה תגלית מרוממת, שתעניק לנו את המימד הנכון על הימים הללו, ובעיקר - על העוצמה הטמונה בהם: לימי ספירת העומר, דווקא בגלל שהם ימי ההכנה לקבלת התורה, יש תפקיד ייחודי. כל אחד מבין שההכנה לקבלת התורה היא ההתנהגות בכבוד זה עם זה, ההתייחס יפה איש לרעהו, לתת לכל אחד ואחד את היחס הנפלא ביותר, כדי להיות ראויים לקבלת התורה - הניתנת רק באחדות מרוממת 'כאיש אחד בלב אחד', כפי שהיה בעת קבלת התורה.

ומכאן התשובה: הואיל וזה תפקידם של ימים אלו - להתחזק בהם באחדות ובכבוד הדדי, נענשו תלמידי רבי עקיבא דווקא בימים אלו, כי אלו הימים המיועדים להתחזקות בנהיגת הכבוד. ומידת הדין פגעה דווקא בהם, והאיל והם היו מיועדים למסור את התורה, הם אלו שעמדו לקבל את התורה ביתר עוז בחג השבועות, ומשלא נהגו בכבוד ולא התאחדו זה עם זה בימים אלה כראוי לפי דרגתם - נענשו למרבה הצער, כי לא ניצלו את הימים המיועדים לחיזוק בנהיגת כבוד איש ברעהו!

את המסר הנפלא הזה גילה הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל, ומשמנו מובאים הדברים בספר 'דורש טוב'. הגילוי המסעיר הזה מלמד אותנו על תפקידנו בימים אלו, לשפר את היחס לזולת, את רגשי הכבוד וההערכה כלפיו, את האהבה והאחדות.

הבה ננצל את ההזדמנות הזו, את הימים שאנו בעיצומם. גם אם נכנסנו הביתה והדברים אינם מתקתקים כראוי, גם אם הגענו לבית הכנסת והאחרים לא פעלו כמצופה, גם אם

ריצה בגיל מופלג...

כמדי יום ביומו, גם היום עבר החזון איש זצ"ל תחת ביתו של פלוני, אותו הוא מכיר משכבר הימים. בדרך כלל היה החזון איש עובר כאן לאיטו, מהלך על משענתו עקב גילו המבוגר. הפעם - למרבה הפלא והתדהמה, כל עוברי האורח נשאו עיניים תמהות לעברו: החזון איש רץ כעלם צעיר, כבורח מפני משהו...

כשהגיע לביתו מתנשם ומתנשף, שאלו מי ממקורביו: 'מדוע הרב רץ היום? לאן הרב כה מיהר עד שרץ את הדרך כנער צעיר לימים?'

השיבו החזון איש תשובה שכדאי שכולנו נזכור: 'בעוברי ברחוב, לא רחוק מכאן, עברתי מתחת ביתו של יהודי אחד ממכריי. מהבית עלו קולות מריבה, צעקות הדדיות, לא נעים... חששתי כי הלה ישים לב שאני עובר למטה, ויחוש בושה על השייתי עד לכך. לפיכך רצתי משם, כדי שלא ישים לב...'

מדהים! עד כמה הזהירות בכבוד הזולת מחייבת, עד כמה היא מעשירה. החזון איש לא העלה בדעתו לפגוע, אך כיוון שעצם מעברו היה עלול לגרום בושה למישהו - רץ במהירות כנמלט מן האש, כדי לוודא שאיש לא יפגע ממנו אף לא בעקיפין! הבה נראה את ריצת החזון איש לנגד עינינו. למען נטמיע בנפשנו כמה גדולה החובה ועמוקה הזכות לשמור על כבוד הזולת!

מצאה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה ה"ד רזנוברג

מזקני חסידי בעלזא, נעקה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

16 זמורה ספיז ספיז פרשת אמור תשפ"ב

לעילוי נשמת

ר שלמה פרוץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל)

ת.נ.צ.ב.ה.

טעות לרגע, אחריות לשנים!

היה זה בשעת ערב מוקדמת, בעיצומו של קיץ תשמ"א. בדלת הבית ברחוב חזון איש 5 בבני ברק נקש יהודי, שבימים כתיקונם מסובב על הפתחים. הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל פתח את הדלת, וחיש קל זיהה את האיש, שנוקש כאן מדי פעם ומבקש צדקה. הרב שטיינמן העניק לו מטבע והלה הלך לדרכו, אלא שכעבור שתי דקות שב ונקש בדלת...

הרב שטיינמן שב ופתח את הדלת, והחווה בידו כאומר 'כבר נתתי לך'. להפתעתו המרובה, הלה הסביר כי הוא מבקש להיכנס לשוחח, וכשנכנס - סיפר כי הוא מבקש להכניס את בנו ללמוד בשנה הבאה בישיבת פוניבז' לצעירים - תחת ידי האמונות של ראש הישיבה. הרב שטיינמן, כדרכו, הגיב כי הוא אינו מתערב בנושא שבסמכותו הבלעדית של הגרמ"ל ליפקוביץ' זצ"ל, אך הסיכויים קלושים ממילא - כי המחזור מלא עד אפס מקום...

ובכל זאת, התעניין הרב שטיינמן וביקש להבין: 'תמיהני עליך, הן נקשת בדלתי אך לפני שתי דקות לקבץ צדקה ולא דיברת עמי בנושא זה דבר. האם בשתי הדקות הללו עלה הדבר ברעיוןך?'

אותו יהודי כחכח בגרונו במבוכה, והשיב כי גם בפעם הקודמת שנקש בדלת, רצה לשוחח עם ראש הישיבה בענין בנו, לפעול כדי שיתקבל לישיבה. אלא שכשראש הישיבה העניק לו מיד מטבע בחושבו כי הוא בא כרגיל לקבץ נדבות, הרהר כי כדאי לקחת את המטבע, ואף להשלים 'סיבוב' קיבוץ נדבות בין שכני הרב לבנין, ואחר כך לשוב ולדבר על הנושא לשמו הגיע - קבלת בנו לישיבה.

כשהרב שטיינמן שמע את הדברים - החוויר כסיד. לפתע התברר לו, שבעת הנקישה הקודמת - אותו אדם לא הגיע הפעם לקבל צדקה כמנהגו, אלא הגיע לשוחח על נושא חשוב פי כמה - על נפש בנו יקירו וקבלתו לישיבה. 'אוי ואבוי, הפכתי אותך למקבץ נדבות' - לחש ראש הישיבה בחדרה, 'אני מבקש את סליחתך, אוי לי שפגעת בך...'

'אין צורך להגזים', נענה הלה, 'הלא ראש הישיבה צודק, אני מקבץ נדבות, זו פרנסתי וזה מקצועי כבר רבות בשנים... אלא שהפעם באתי למטרה אחרת... ראש הישיבה לא המציא כלום, וכמובן שלא נפגעת, שהרי מכיר אני את מקומי...'

אך למרות ההסבר, לא נחה דעתו של הרב שטיינמן. 'ראה נא, פגעת בך, ועליי למצוא כל דרך לכפר על הענין. כפי שאמרת, בדרך כלל אינני מתערב בקבלת בחורים לישיבה והדבר אינו בסמכותי. אך הפעם - הואיל ופגעת בך - אחרוג ממנהגי...'

מכאן ואילך, החל הרב שטיינמן במלאכת שתדלנות נפלאה, שנמשכה לאורך שנים ארוכות!!! למען אותו בחור, בנו של המ'קבץ נדבות בדרך כלל אבל לא הפעם'. באותה שנה התקבל הבחור ללמוד בישיבת פוניבז' - כשהרב שטיינמן משמש כרבו, ועוקב אחריו מדי יום בימו במסירות נפלאה ויוצאת דופן, לסייע לצמיחתו התורנית. לאורך שנת הלימודים התמסר אליו הרב שטיינמן כאילו הוא בנו, השקיע בו את מיטב הכוחות והמאמצים, כדי שיגדל ויתפתח בתורה וביראת שמים.

אך הרב שטיינמן לא הסתפק בכך, עדיין חש כי לא כיפר כראוי על הפגיעה באביו. ולפיכך, כשעמד הבחור לעלות לישיבה גדולה, ניגש הרב שטיינמן מיוזמתו לאביו, ודן עמו על עתיד הבן. כשהתברר שהמקום הטוב ביותר למען הבן הוא להמשיך בישיבת פוניבז' הגדולה - פעל הרב שטיינמן כדי שיתקבל בה, אף שבדרך כלל נמנע מללחוץ בעזרת מעמדו...

ואותו בחור, קם והיה לאחד ממרביצי התורה המפורסמים בדורנו. נקל לשער כי ההתפתחות המרשימה של הנער הינה פרי רוחו ועידודו של הרב שטיינמן, שלאורך כעשור ראה את הבחור הזה כבנו, השקיע בו כל כח ומאמץ, ופעל עבורו בכל עת.

וכל זאת למה? כי פעם אחת!, בטעות!, התייחס לאביו כמקבץ נדבות. ולא שהוא לא היה מקבץ נדבות - הוא היה גם היה, אלא שהפעם לא הגיע כדי לקבץ נדבות, והרב שטיינמן טעה ביחסו אליו. ולנוכח הפגיעה' הזו ככבודו - ראה הרב שטיינמן את חובתו לעשות הכל למען הנער, לפעול למענו ולהתאמץ להצלתו, ללוותו לאורך שנים לצמיחתו בתורה וביראת שמים!

את הסיפור המפעים הזה סיפר לנו הרה"ג ר' אברהם ברלין שליט"א - נכדו של הרב שטיינמן, כדי ללמדנו עד היכן מגיעה החובה לשמור על כבוד הזולת. עד כמה מגיעת הפגיעה ממנו חשובה, קריטי, מכריעה ומחייבת, עד כמה אם חלילה פגענו בכבוד הזולת - עלינו לטנש מותניים כדי לתקן את הדבר, לעשות הכל כדי לכפר...

רגע לפני שנפתח את הפה לקראת זולתנו, הבה נראה לנגד עינינו את דמותו של הרב שטיינמן, את מסכת השתדלנות הרבה ומאמציו הנפלאים למען אותו בחור, כדי שנבין ונפנים מה משמעותה של פגיעה בזולת, עד כמה הדבר חמור, מכריע, דרמטי.

הבה ניקח את המסר לתשומת ליבנו, להתחזק בימים הללו המסוגלים לכך ולשמור על כבוד הזולת, לעשות הכל כדי למנוע כל פגיעה בו. כך נזכה להתכונן כראוי לקבלת התורה, ולהיות ראויים לעמוד למרגלות הר סיני זכים וטהורים, כאיש אחד בלב אחד!

עתה, יחיאל ישב בביתו, ונזכר בנח. 'אם יש מישהו שפגעת בו כמו שלא צריך - זה נח. זה הוא!' - שב וקבע, רוקע ברגליו בכאב. 'אני חייב למצוא אותו, לבקש את מחילתו. חייב!'

עוד באותו לילה החל לנסות לאתר את נח, אך התברר כי המלאכה אינה קלה. חודשים של חריש מודיעיני עמוק הניבו מספר טלפון של מי שאמור להיות אחד מאחיו של נח, אך למרבה הצער המספר היה מנותק. כל קצה חוט לא הניב את התוצאה, נח כמו נעלם לחלוטין, כל המאמצים עלו בתוהו...

אתא ובא יום ל"ג בעומר. ר' יחיאל ורעייתו תכננו לעלות לציון הקדוש במירון, לומר בו את כל ספר התהלים, לחלק מזון ומשקה, לנקוש בעקשנות בשערי רחמים. אולי יחוס ה' ואולי ירחם שבזכותיה דבר יוחאי יימצא נח האבוד. הדרך העולה מירונה מתפתלת, שפתותיו של ר' יחיאל רוחשות תפילה, עיניו כבר דומעות, מלבו פורצת זעקה אילמת: 'כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עלי בשעת הדחק! יש שעת דחק גדולה מזו? יש דוחק קשה מהמתנה כה מייסרת, שבועות, חודשים, שנים?'

הוא יורד מהאוטובוס, עולה במעלה ההר. ואז - - -

הוא מזהה את הנכות של האיש שלפניו, לא את מראה פניו שהתבגר. עוד מבט מאומץ, ו... כן. זה נח. אין ספק בכלל! הנה הוא ניצב לנגד עיניו, לבוש בבגדי שבת, עושה חלאקה לבנו השלישי, מוקף בזאטוטיים מאושרים. הוא מתבונן טוב, בוחן את אותה תנועה מוכרת לה לעג בילדותו. אכן - אלו אותם צעדים, זה נח!

סערת נפשו גברה, עיניו החלו לדמוע. 'סליחה', הוא פנה אליו מיד, והרעיף עליו שאלות למכביר, בבבלוב ובמבוכה גוברים: 'שמך נח? למדת בת"ת פלוני בירושלים? אתה זוכר ילד בשם יחיאל?'

האיש הנהן בראשו פעמיים, ובפעם השלישית הנהן והעווה את פניו. 'זוכר אותי? אני יחיאל, אני מחפש אותך כבר למעלה מחצי שנה!'

'ונו?' - שאל נח באי הבנה, 'מה אתה רוצה? אינך רואה שאין לי זמן כרגע?' - התגובה הטיבה לבטא את מה שחש נח. הזכרת שמו של יחיאל - די היה בה כדי לעורר מחדש את אותם רגשות מודחקים, טראומות ילדות שכבר התכסו בענני אבק. 'לא, אני חייב לשוחח איתך, כמה דקות!' - התחנן יחיאל על חייו...

שעת אמצע הבוקר, רבבות עולים ויורדים לציון הרשב"י. בימין השביל ניצבים שני אנשים בגיל שלושים, 'אייבי ידות' מושבעים, במפגש מסעיר. 'מלך הכיתה' של אז עומד מול 'נח המסכן', מתחנן שקידוש לו שתי דקות...

כששמע נח שיחיאל מבקש את סליחתו, החווה את פניו ימינה ושאלה: 'אני לא מסוגל. לא יכול. אני רוצה לסלוח לך, אבל לא יכול. הפצע עודו פעור, כעשרים שנה חלפו ועדיין אני כאוב. לא יכול לסלוח!'

יחיאל לא אבה לוותר, הבין שכאן תלוי הסיכוי שלו. הוא הוסיף להתחנן, תיאר את הכאב העובר עליו, חילה את פני נח בשפל קול. לבסוף, נענה נח ואמר: 'ראה נא, אני באמת רוצה לסלוח לך, אך אני חש שאינני יכול. הבה ניכנס שנינו לציונו של רשב"י, אני אתפלל עליך שתזכה להיושע בילדיים, ואתה תתפלל עליי שאצליח לסלוח לך. ניפגש ביציאה מהציון בעוד כמחצית השעה!'

השניים נפרדו זה מזה, ונכנסו אל הציון. שתי תפילות נישאו שם מעומק הלב, מלוות בנחלי דמעות. כעבור כמחצית השעה נפגשו השניים מחוץ לציון, עיניהם מאירות, פניהם התרחבו בחיוך רחב, והם לחצו ידיים בחום: 'מחול לך, מחול לך, מחול לך!' - הכריז נח בשמחה, עתה חש כי הפגיעה עברה, הפצע נרפא. 'מי יתן שלשנה הבאה תזכה לחבוק בן, ואל תשכח להזמין אותי לברית!' - טפח על שכם יחיאל בעידוד ונפרד ממנו לשלום...

ואכן, לשנה הבאה, כמה ימים לפני פסח, צלצל לפתע הטלפון בביתו של נח. 'מדבר יחיאל, מגיע לי מזל טוב, נולד לך בן!' - זעק יחיאל בשמחה, ונח שמח באמת בשמחתו ובירכו שיזכה לגדלו לתורה ולחופה ולמעשים טובים...

סיפור מסעיר זה, סיפר הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ' שליט"א, ואין כמוהו כדי ללמדנו על משמעותה של פגיעה, על עוצמתה, על מה שהיא מחוללת. אם חלילה אדם נכשל בפגיעה בזולתו, לעולם לא יידע מה תהא משמעותה כלפיו. הפגיעה בזולת חוסמת את ההשפעה ממרומים, עוצרת את הישועות, אינה מאפשרת להשפיע טובה וברכה על האדם...

הבה נראה לנגד עינינו בכל עת את דמותו של התינוק הקט, בנו של יחיאל, שלא הגיע לעולם עד שהפגיעה נמחקה, עד שרושמה נמחל ואיננו. לעולם לא נדע כמה התמודדויות, בעיות וקשיים היו נמנעים מאיתנו, אם היינו נוהרים יותר בכבוד הזולת, ואם חלילה נכשלנו - הבה נוודא כי ביקשנו סליחה מיד, לבל תיוותר הפגיעה בעולם, לבל תחולל נזקים חלילה.

נזכור כי במילה, במבט, בתנועה או בהתנהגות, אנו יכולים לנהוג כבוד, להעריך, לפרגן ולהעניק כח, וחלילה - לפגוע, להרוס, להביא על עצמנו נזק אדיר. הבה נתחזק בימים אלו בזיהרות בכבוד הזולת, במניעת כל פגיעה בו. זו הדרך לשמור את ציונות השפע פתוחים ועילים, זו הדרך להתכונן לקבלת התורה!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 936

פרשת אמור - "אחדות וכבוד הדדי"

חובת הכיבוד בעובדת היות הבריות יציריו של הקדוש ברוך הוא, ממילא משתמע שחובה זו אינה מוגבלת דווקא לנכבדי עם, לעשירים או לבני מעמד מסויים. כל הבריות נבראו בצלם אלוקים ומתוך כך חובה מוטלת לכבדם, כראוי לצלמו של המלך.

הדאגה לכבוד הזולת מתגלה פעמים אין ספור במעשיהם של גדולי הדורות ובאמרותיהם. הידיעה, כי האדם נברא בצלם אלוקים ויש לשמור על כבודו מכל משמר, הביאה אותם להעדיף את כבוד הזולת, גם במחיר אישי כבד ואפילו שהפגיעה באחד לא היתה נובעת מהם. בספר "טעם ודעת" מובאת עובדה מדהימה על הגר"א מוילנא זצ"ל אשר תמחיש לנו דברים אלו היטב. **בוילנא רבתי נהנו יהודי העיר מקרן כספית שהועמדה מעזבונות רבי משה קרמר, סבו של הגאון מוילנא. מן הקרן נהנו תלמידי חכמים נזקקים, ומידי שבוע היו הממונים על הקרן מעבירים לידי השמש סכום כסף, על מנת שימסרנו לידיו של הגאון מוילנא. במשך תקופה ארוכה היה השמש ממלא את תפקידו באמונה, עד שביום מן הימים החלו מחשבות אוון להתגנב אל ליבו. "הגאון מסתפק במועט, ואילו אני ובני ביתי גוועים ברעב, שמא אקדיש את משכורתו של הגאון עבורי?". וכך, כעבור תקופה מסויימת, חדל לפתע השמש להעביר את הכסף לידי הגאון. הוא היה בטוח שבצדקותו וחסידותו, לא יאמר הגאון מאומה, ואכן כך היה. הגאון לא התלונן בפני איש והשמש התהלך שמח וטוב לב. פרנסה קבועה נוספה לו ולבני ביתו, ואילו מצד הגאון לא ניכרה תרעומת כל שהיא. איש מבני הקהילה לא ידע, כי בבית הגאון שורר רעב של ממש. העוללים מבקשים לחם ואין, והגאון ורעייתו אינם פוצים פה. רק כחלוף שנים רבות, כאשר חלה השמש את חוליו האחרון ובני ה"חברא קדישא" התאספו סביבו, לומר עמו את הוידוי, פצח השמש בוידויו האישי וסיפר בשלל קול כיצד עשק במשך שנים את לחמו של הגאון. בשלשלו לכיס את התמיכה המיועדת לגאון. השמש עצם את עיניו ונאסף אל בית עולמו, והקהילה היהודית בוילנא געשה ורעשה. הכל היו המומים ונסערים נוכח צדקותו המופלגת של הגאון מוילנא, שבעבור כבודו של יהודי שפל, היה מוכן להפסיד מידי חודש את הכסף המגיע לו ולא לספר על כך לאיש. והנה בעניין זה של זהירות בכבוד האדם מצאנו זהירות הנדרשת גם בכבודם של חוטאים, מדברי המשנה האומרת במסכת (פסחים פרק ז, משנה ח) כי כאשר קורבן פסח נטמא, כולו או רובו, דינו בשריפה. את הקורבן הטמא שורפים לפני הבירה, כלומר, לפני ירושלים, כדי לבייש את האדם שלא נזהר בטהרתו של הקורבן ולגרום לכל הרואים להיזהר בכך. אולם הקורבן אינו נשרף בעצים רגילים, אלא בעצי המערכה. ומדוע? כדי שלא לבייש את מי שאין לו. כלומר, מכיוון שישנם אנשים שאין להם אפשרות לרכוש עצים לשריפת הקורבן הטמא, תיקנו רבותינו שכל קורבנות הפסח הטמאים יישרפו בעצי המערכה, עצים מבית המקדש. והרי זה יסוד נפלא. גם כאשר מגיעה לאדם מנת בושה בגין אי זהירותו בטהרת הקורבן, גם כאשר מטרת שריפת הקורבן ברבים הינה לבייש את המטמא, עדיין, כל זה אינו נוגע ואינו פוגע בחובת ההקפדה על כבודו של יהודי. גם במעמד שכוהן, עשו רבותינו חשבונות דקים, מה עלול לגרום לאדם בושה שאינה מגיעה לו, ותכננו כיצד למנוע זאת. מגיעה לאדם בושה על כך שטימא את הקורבן? אזי יישרף קורבנו ברבים.**

על הפסוק בפרשתנו **"וספרתם לכם וגו'"** (כג, טו) כתב בספר "פניני פרשת השבוע" כי הנה אנו מצויים בעיצומם של הימים הנעלים והנפלאים, ימי ספירת העומר בהם אנו סופרים את הימים לקראת מתן תורה. רק לפני כחודש חגגנו את היציאה ממצרים, הגאולה מכל מיצרי הגוף והיצרים המאיימים עלינו, לקראת עמידתנו בעוד כמה שבועות למרגלות הר סיני, לקבל את התורה. הימים הללו שביניהם מוקדשים לספירת העומר, בהם ערב ערב, מתוך רוב התרגשות ושמחה, אנו סופרים יום אחר יום, בדרך לקבלת התורה באהבה, ודווקא בימי ההכנה לקבלת התורה, אנו נוהגים מנהגי אבל. לא נמצא קול משוש ומצהלות חתנים, אין שמחות נישואין ולא ריקודי שמחה. אנו נוהגים מנהגי אבל בימים שבין פסח לעצרת, כי בימים אלו נפטרו 24,000 תלמידי רבי עקיבא, טרגדיה בלתי נתפסת שקשה לתאר. הפער בין שני המאפיינים הללו של ימי ספירת העומר – מצד גיסא – מדובר בימי הכנה לקבלת התורה, ימי התרגשות וציפיה למאורע השמח ביותר עלי אדמות, שהפך אותנו לעם יהודי, ייחודי באיכותו. מאידך גיסא – אנו מצטערים ומתאבלים, ודווקא על הסתלקות מוסרי התורה, התנאים הקדושים תלמידי רבי עקיבא, אלו שהנחלת התורה היתה משוש ליבם. מה איפוא הקשר בין שני הדברים? מדוע נפטרו תלמידי רבי עקיבא דווקא בימי ספירת העומר – בהכנה לקבלת התורה?! הנה תגלית מרוממת, שתעניק לנו את המימד הנכון על הימים הללו, ובעיקר – על העוצמה הטמונה בהם: לימי ספירת העומר, דווקא בגלל שהם ימי ההכנה לקבלת התורה, יש תפקיד ייחודי. כל אחד מבין שההכנה לקבלת התורה היא ההתנהגות בכבוד זה עם זה, להתייחס יפה איש לרעהו, לתת לכל אחד ואחד את היחס הנפלא ביותר, כדי להיות ראויים לקבלת התורה – הניתנת רק באחדות מרוממת "כאיש אחד בלב אחד", כפי שהיה בעת קבלת התורה. ומכאן התשובה: **הואיל וזה תפקידם ימים אלו – להתחזק בהם באחדות ובכבוד הדדי, נעשו תלמידי רבי עקיבא דווקא בימים אלו, כי אלו הימים המיועדים להתחזקות בנהיגת הכבוד. ומידת הדין פגעה דווקא בהם, והואיל והם היו מיועדים למסור את התורה, הם אלו שעמדו לקבל את התורה ביתר עוז בחג השבועות, ומשלא נהגו בכבוד ולא התאחדו זה עם זה בימים אלה כראוי לפי דרגתם – נענשו למרבה הצער, כי לא ניצלו את הימים המיועדים לחיזוק בנהיגת כבוד איש ברעהו!**

על עניין חובת מתן הכבוד לכל אדם כבר נאמר במשנה (אבות פרק ד משנה א): "בן זומא אומר... איזהו מכובד? המכבד את הבריות, שנאמר (שמואל-א, פרק ב פסוק ל): כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו". המפרשים תמחו אודות האסמכתא שהביא התנא לדבריו. הן הכתוב דן במי שמכבד את הקדוש ברוך הוא ולא במי שמכבד את הבריות ואיך הקיש התנא מזה לזה? משיב על כך ה"שפת אמת" (בביאורו ל"אבות") ומדבריו גם למדנו מהיכן נובעת החובה לכבד את הבריות. לדבריו הכבוד שהאדם מעניק לבריות, יסודו בהכרה שהם בריותיו של הקדוש ברוך הוא, וכיוון שכך, הרי הם ראויים להערכה ולכבוד מרביים. נמצא, שבכבוד שהאדם חולק לבריותיו של מקום, בעקיפין הוא מכבד את בוראם, ועל זה אומנם מעיד הפסוק: "כי מכבדי אכבד". כעין זה כתב בקיצור גם ה"בית אהרן" מקרלין זצ"ל: "צריך לכבד כל הבריות, כי צריך לידע שהם כולם בראוי ה"י". כיוון שמקור

אולם האם הכל צריכים לדעת שאין לו יכולת לרכוש עצים לשם כך? לא ולא. ובכן, יהא הקורבן נשרף מעצי המערכה. חשבון מופלג, זהירות מדוקדקת, כדיני נפשות ממש. ולשם מה? כדי שלא לפגוע בכבודו של יהודי, ואפילו יהא זה יהודי חוטא.

זהירות רבה נדרשת בכל הנוגע לכבודו של הזולת, זהירות הגובלת במסירות נפש של ממש. וכפי שפסקו לנו רבותינו בנחרצות (סוטה י'): "נוח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש, ואל ילבין פני חברו ברבים". ברם, כנגד הזהירות המתבקשת במיוחד בעניין הלבנת פני הזולת, עלינו להתבונן עד כמה חמור הוא עונשו של המלבין פני הזולת. וכך אומרת המשנה (אבות פרק ג משנה יא): רבי אלעזר המודעי אומר: "המחלל את הקודשים, והמבזה את המועדות, והמלבין פני חברו ברבים וכו', אין לו חלק לעולם הבא". והדברים נוראים, הרי עונש זה לא נאמר אפילו ברציחה. אפילו מי שנטל את הנפש ונסקל בעונו, אינו מאבד את חלקו בעולם הבא. ואילו מי שהלבין פני חברו, איבד את חלקו, את חלק נשמתו בעולם הבא. ומכיוון שכך, הרי הוא רחוק מן התשובה. ומי שרחוק מן התשובה, כיצד יזכה בעולם הבא? הגמרא (בבא מציעא נח): מחמירה עוד יותר בעניין זה ומבארת, כי ישנה דרגה נוספת, אשר למראה עינינו הינה קלה מהלבנת פנים, אולם לאמיתו של דבר היא חמורה עד מאוד. וכך אומרת הגמרא: אמר רבי חנינא "כל היורדים לגהנום – עולם, חוץ משלושה שירודים ואינם עולים. ושניים מהם זה, המלבין פני חברו ברבים, והמכנה שם רע לחברו". שואלת הגמרא, האם "המכנה שם רע לחברו" אינו פרט מההגדרה הכוללת של "הלבנת פנים"? מדוע נתייחד בפני עצמו? ומתרצת תירוץ נורא. "אף על גב דדש בשמיה". כלומר, "למרות שהורגל בשם זה". הגמרא מבארת, כי גם כאשר הבריות מכנות את ראובן בכינוי שכולם הורגלו להשתמש בו, הדבר אסור בתכלית האיסור. ולא זו בלבד, אלא שהעונש על כך הוא אותו עונש המגיע לאדם שהלבין פני חברו. אמנם כן, פניו של מי שהתרגל לכינוי מסויים כבר אינן משתנות, מאדימות ומחווירות, אך עדיין, זוהי פגיעה בכבודו, ועל פגיעה בכבודו של אדם, מגיע עונש חמור במיוחד. כן, לעיתים איננו מבינים מדוע אנו לא מצליחים בבית, בעסקים, מדוע תפילותינו ממאנות להתקבל... לא פעם התשובה טמונה במעשים שלך כלפי חברך. מספיקה פגיעה קטנה בחברך והקפדה שלו על מעשיך כדי למנוע ממך הצלחות בהמשך חייך. פגיעה באחר היא כמו מגע אש, גם אם לא התכוונת להכניס את ידך לתוך האש אתה תיכווה, גם אם לא התכוונת לפגוע בחברך והוא נפגע אתה חייב לבקש את סליחתו. הקפד על מעשיך, בדוק היטב אם כשאתה בדרך למעלה ההר לא דחקת את חברך למטה...

צריך לזכור שכול אדם נברא בצלם אלוקים, לכן אסור לצחוק על הזולת ואסור לזלול בו בשום אופן, והרי אמרו גם רבותינו שאין אדם שאין לו שעה ואם כן אף פעם לא נדע אם נצטרך דווקא את זה שזילולנו בכבודו... הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. נו, אז מה התכונות? לחזור לכנופיית האופנוענים שלך ולשדוד שוב עד שתיתפס בפעם הבאה?" אמר קרלוס הסוהר בלעג לביג-ג'ון ברגע שפתח את שער התא הכבד. ביג-ג'ון התעלם מדבריו הפוגעניים של קרלוס הסוהר שהביא לו את בגדיו האזרחיים ועזר לו להתארגן לקראת שחרורו אשר יתרחש בעוד כשעה וענה ברצינות גמורה: "אני אכן הולך לשוב לאחיי האופנוענים אבל מהיום נעשה מעשים טובים ולא נפגע באחרים". אבל קרלוס פרץ בצחוק מתגלגל ולעגני: "אתם?! מעשים טובים?! כל מה שאתה יודע לעשות זה שלושה דברים – לרכב על אופנוע ההארלי-דווינסון הענק שלך, להפחיד אנשים תמימים ולחשוב שאתה הכי מגניב בעיר. אף אחד מהדברים האלה לא יכול לעזור לזולת...". כשראה קרלוס שביג-ג'ון לא מגיב לדבריו הוא הוסיף להקניט אותו ואמר: "הדבר היחיד שאתה יכול לעשות למען האנשים הוא להתרחק מהם ולרכב רק במקומות ריקים מאדם...". כעבור שעה וחצי ישב ביג-ג'ון בספסל

האחורי של מונית שלקחה אותו מבית הסוהר לביתו. היה לו מוזר לנסוע ברכב סגור ולא באופנוע והמונית הייתה קצת קטנה עבור מידותיו הגדולות. הוא נזכר בחבריו שמחכים לו בביתו כדי לצאת לרכיבה משותפת לאחר שנה וחצי בהן היה מאחורי סורג ובריה בשל שוד שביצע. לפתע, תוך כדי ההרהורים, הוא הבחין בנער מבוהל שהתפרץ לכביש וכמעט נדרס. נהג המונית עצר בחריקת בלמים וצפר בחמת זעם. ואילו ביג-ג'ון מיהר לצאת מהמונית ולראות האם הנער בסדר. התברר שלא הייתה פגיעה פיזית, אך עם זאת הנער רעד כעלה נידף והתנשף במהירות. הנער הצעיר הביט לאחור וכשלא ראה שם איש החל להירגע. "מה קרה לך?" שאל אותו ביג-ג'ון. "ברחתי מכמה חבר'ה מהכיתה שלי... הם רדפו אחריי, צחקו עלי והקניטו אותי. זה ככה כל יום אחרי הלימודים". שיחה מהירה בין השניים העלתה שלנער קוראים צ'ארלי דין וכמעט ואין לו חברים. רבים מתלמידי בית הספר צוחקים על כך שהוא שמן והוא מושא קבוע ללעג ולקלס של החבר'ה. "אתה יודע?" אמר לו ביג-ג'ון, "אני הייתי כמוך בדיוק. לא היו לי חברים בכלל, הידרדרתי לרחוב ולפשע ולקח לי שנים לגבש סביבי חבורה של אופנוענים כמוני שכיום אנחנו החברים הכי טובים בעולם. בוא נחליף מספרי טלפון ואחשוב על דרך לעזור לך!". למחרת, בעוד תלמידי בית הספר נמצאים בהפסקה, רעש מחריש אוזניים של מנועים נשמע מרחוק והלך והתקרב במהירות, כל התלמידים רצו לכיוון השער והגדר כדי להציץ ולראות במה מדובר. ולהפתעתם הם הבחינו בכ- 15 אופנועי הארלי-דווינסון ענקיים, נוצצים ורועשים מתקרבים לעבר בית הספר. שריקות התלהבות, קריאות עידוד והמוני פלאפונים שנשלפו והחלו לצלם קיבלו בברכה את פניהם של הרוכבים שעצרו בשורה מסודרת ממש מול השער. ראש חבורת האופנוענים – איש גדל מידות בעל זקנקן מסודר – ירד מהאופנוע וצעד לכיוון השער. "בוקר טוב!" קרא בקול בס עבה ומרשים אל עבר התלמידים שמעברו השני של השער, "צ'ארלי דין נמצא כאן היום? הוא חבר טוב שלנו ובאנו לבקר אותו". לשמע שמו של צ'ארלי התלמידים היו בהלם. לחשושים ומלמולים החלו להישמע מכל עבר וכעבור דקה הופיעה ליד השער דמותו של צ'ארלי, הנער המבוהל, כשחיוך מבויש על שפתיו. נראה כי לראשונה הסתכלו עליו שאר התלמידים בהערצה ובקנאה. "מאיפה אתה מכיר אותם?" נשמעה לעברו קריאה: "אתה באמת חבר שלהם?! וואו!", "איזה כיף לך!", "הלוואי וגם לי היו חברים מגניבים כמו שיש לך!" נשמעו קריאות מבין הנערים. צ'ארלי יצא מהשער, ביג-ג'ון נתן לו קסדה והעלה אותו על אופנועו. "נצא לסיבוב של עשר דקות לנשום קצת אוויר ונחזיר אותך לבית הספר", אמר לו בחיוך והוסיף בקול רם לכיוון שאר התלמידים: "צ'ארלי חבר טוב שלי. אני מקווה שתמיד תתנהגו כלפיו יפה!". בתום הסיבוב, כשחננו ליד השער לקול שריקות התלמידים הצופים, שאל צ'ארלי את ביג-ג'ון: "אם באמת מישהו יציק לי, מה תעשה? אתה תבוא לאיים עלי ולחריבן לו? כי אני לא רוצה שתעשה משהו כזה...". "בחיים לא!" ענה לו ביג-ג'ון בצורה חד משמעית עוד בטרם הסתיימה השאלה: "אני עם התנהגות עבריינית ואלימה כבר סיימתי. אני לא חוזר לדברים הנוראיים האלה! אם מישהו יציק לך – פשוט אספר לו את סיפור חיי שיבין שאין לו זכות להרוס חיים של מישהו אחר. עכשיו לך לשיעור ובסוף היום אבוא לראות שלא מציקים לך". צ'ארלי הנהן בראשו הסכמה ואמר: "היום אבא שלי יבוא לקחת אותי, אבל אני אשמח שבכל זאת תהיה", אמר צ'ארלי ונכנס לבית הספר. בתום יום הלימודים, בעודו צועד לכיוון אביו, נפנף צ'ארלי בידו אל עבר ביג-ג'ון שישב על אופנועו בסמוך. "האיש הזה הציק לך או פגע בך?" שאל אביו בבהלה. "ממש לא, אבא. הוא עזר לי מאוד ורק בזכותו אני מחייך עכשיו". האבא ניגש אל ביג-ג'ון, לחץ את ידו ואמר: "אני מתנצל שפקפקתי בך, ביג-ג'ון. לימדת אותי שברגע שאדם יכול לקבל החלטה נחושה לשנות את דרכו, הוא יכול באמת לעשות את זה עד

הסוף. יותר לא אזלול באף אחד, גם לא באסיר משוחרר". ביג-ג'ון הביט בו בחיוך: "זה בסדר קרלוס הסוהר, אני סולח לך. ויש לך בן מקסים!"... כן, חשיבה על עזרה וסיוע לאחר במקום הקנטתו או זלזול בכבודו, תביא איתה הרבה ברכה לזולת, לנו עצמנו ולעולם כולו. רק כדי ש'נראה כל אחד מעלת חברינו ולא את חסרונם'.

התחנה הסופית של החיים ממתנה עבור כל בן אנוש. החיים באשר הם מזמנים לאדם התמודדויות שונות ומגוונות. מתוקף היותו כך, הציבה התורה עבורו סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, סולם זה שליבות רבות לו, כל שליבה ותבניתה. פעמים נדרש הוא לניסיון של לימוד תורה, פעמים נדרש הוא לדקדוקי הלכה ופעמים נדרש לתורת חסד להיטיב עם זולתו. את הדרך לנקודת הפסגה אליה שואף האדם, הוא עושה באותן התמודדויות בהם הוא נדרש להמליך את שכלו על הרגש, את דעתו על יצרו. הוא עושה זאת בעליה, פעמים בירידה לצורך עליה, פעמים בנפילה שממנה יקום צדיק שבע פעמים. האם ישנה פסגה נשגבת ביותר עבור האדם בחייו, שאם צלח והגיע אליה מילא את תכליתו כבחיר הנבראים? האם ישנו סולם נישא ומרומם שאדם יכול להביט ממרום גובהו, כמי שעשה את הדרך הטובה ביותר אליו? שאלה זו נשאל מרן החזון איש זצוק"ל, איש התורה המובהק ודקדוק ההלכה הצרופה. מה תשובה השיב? לעבור את השבעים שנה בלי לפגוע בבן אדם? מאי משמע בלי לפגוע בבן אדם? לצלוח את משובות הניעורים, את ימי הבחרות, את ימי השחרות, כבעל, כאב, כחתן, כגיס, כשכן, את ימי הזקנה על חולשות הכעס שבה והצורך בהזדקקות לאחר. "לעבור את השבעים שנה מבלי לפגוע בבן אדם". איזו יומרה היא זו? מי גיבור בגיבורים שיכול להתעטר בדרגות גבורה כאלו? את החרדה הזו חרדו גדולי עולם, שבו ופשפו במעשיהם, חישובו חשבונות רבים לבל יפגעו חס ושלום בזולתם, ואם באה תקלה על ידם לא נחו ולא שתקו עד שתיקנו את עוותתם. כן, ככל שנתחזק יותר לשמור על כבוד הזולת, ככל שנחפז דרכים ונקדיש ושמות לב מירבית להשקיע בכבוד הזולת, ככל שנתמקד במחשבה כיצד נוכל להוסיף כבוד, למנוע כל צער, להבריא כל כאב מזולתנו – כך בוודאי יפתחו לנו שערי שמים, לעטרנו ברכות טוב! כי כבודו של הזולת ומניעת צער מיהודי, הם משימות ראשונות במעלה. אף אחד מאיתנו לא עושה זאת בכוונה חלילה, לאיש מאיתנו אין כל רצון לפגוע באדם אחר, זה פשוט וברור. אך לא פעם אולי יהודי נפגע מחמתנו, אולי עשינו איזו פעולה שגרמה צער ליהודי, אולי אמרנו איזו מילה שבסופו של דבר פגעה במישהו אחר – וזה כל כך לא כדאי! הבה נתחזק בשמירת כבוד הזולת, הבה נתאמץ יותר לכבד כל יהודי. יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך!

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, המוביל אותנו לתובנה, על ההשלכות של זלזול בכבודו של הזולת ועד היכן הדברים מגיעים ...

כבנות דודות הגרות בדרום, התרגלנו לחיים השונים במקצת מתושבי המרכז, ולא רק בגלל "הצבע האדום" שנוטה לצבוע כל כמה חודשים את המרחב (ועל זה לבד לא ייבש הדיו האדום, אינסוף סיפורים, מעשי ניסים שמתרחשים כאן). לכן כשהגענו לגיל בו מתחילים ללמוד מקצוע, ידענו שהיעד הוא ירושלים. בדרום ההיצע נמוך יותר (ואני מדברת על לפני כעשרים שנה), ובכלל במרכז יש הרבה יותר מה להציע, הן באיכות, בסגנון ובמסלולי הלימוד המגוונים והמבוקשים. היות שבגיל כזה אין שירותי פנימייה במוסדות, נאלצנו למצוא בעצמנו מקום בו נוכל ללון לאורך ימות השבוע. בתחילה חיפשנו דירות של בנות מטעם המוסד בו התעתדנו ללמוד, אך כולן היו מלאת עד אפס מקום. התחלנו לנסות להסתדר בצורה אחרת. כל אחת מאיתנו ניסתה בדרכה למצוא פתרון טוב, מבחינה רוחנית וגשמית כאחד, וזול עד כמה שניתן. ואז הגיעה ההצעה. אחת השכנות סיפרה לאמי שאחיינית שלה הייתה גרה עד לא מכבר אצל אלמנה מבוגרת בירושלים. היות שהיא נשארה לבד, היא חיפשה בת אחת או שתים לכל היותר

שישנו איתה בדירתה תמורת תשלום צנוע בלבד. כל רצונה היה לא להתגורר בגפה. כעת האחיינית, ברוך ה', התארסה, והיא עוזבת את הדירה. אולי הפתרון הזה יוכל להועיל לי. זה נשמע מאוד טוב. אמי ביררה על אותה אישה, ושמעה על יראת השמים שלה. הדירה שלה היתה ממש במרכז, סמוך מאוד למקום לימודי. בשיחה איתה היא נשמעה אישה חמה ולבבית, לא חופרת ונותנת מרחב ופריטיות, וגם בבירורים עליה עלה כך. התקשרתי אליה, ואכן, לא נמצאה עדיין יורשת למקומה של הכלה. שאלתי אותה אם יהיה לה מקום נוסף עבור בת דודתי, והיא הסכימה. כך יצא ששתינו יכולנו להיות יחד בדירה, מה שהקל עלי מאוד, באופן אישי, את המעבר לירושלים, למקום זר ושונה לי מהבית אליו התרגלתי. סוגרתי איתה מיד, התקשרתי לעדכן את בת דודתי, ומכאן התחלנו להתכונן למעבר הנרגש. תחילת שנת הלימודים. הגעתי אל הדירה. בעלת הדירה הייתה נחמדה כל כך ולבבית, בדיוק כמו שאמרו לנו. שמחתי מאוד על התנאים והסייעתא דשמיא לה זכינו. היא נתנה יחס מצוין, אבל היה חשוב לה מאוד להבהיר לנו פרט חשוב: קשה לה מאוד שמגיעים בשעה מאוחרת מדי. היא נתנה לנו מפתחות של הדירה, אבל ממש התחננה ואמרה שזה מלחיץ אותה לשמוע דלתות נפתחות בשעות הקטנות של הלילה, אז אם אפשר בבקשה להימנע מכך, זה יקל עליה מאוד. לא ייחסנו לבקשתה הרבה מחשבה. אמרנו "כן, ודאי", והמשכנו הלאה לארגן את החפצים שלנו בחדר. בתחילה ממש הקפדנו לעמוד על בקשתה. הלימודים מילאו את ימינו, והיינו עייפות כל כך לאחר סיום הלימודים, כך ששום דבר מעבר לא ממש עניין אותנו. בהמשך השנה, כשכבר נכנסנו יותר לתלם, והיה סוף סמסטר, התחלנו "לזגזג" יותר. בתחילה היא לא אמרה שום דבר, אחר כך היא העירה בעדינות. התנצלנו, אבל לא ממש התכוונו לכך. אט-אט זה התחיל להציק לנו, מה גם שהתחילו להפריע לה עוד כמה דברים שרואו לנו שטוטיים, ולא התחשק לנו לכבד זאת. באותם ימים. לא חשבנו הרבה. ראינו אותה כעוד אחת שמגיעה לחנך אותנו, לא חשבנו לרגע על מצבה, על הצורך שלה שנגור אצלה ושלכן היא מארחת אותנו, מלבד התשלום. וכך היינו מזלזלות בה, צוחקות עליה מאחורי גבה, והיא היתה שותקת, אבל הצער ניכר על פניה. אדייק בדברי, שלא תבינו לא נכון. שתינו היינו בנות טובות מבית טוב, גדלנו על ערכים של גמילות חסד ודרך ארץ, אני התנדבתי פעמיים בשבוע בארגון לחולי סרטן ובת דודתי היתה מתנדבת קבועה באחד ממוסדות החינוך המיוחד. אהבנו לעזור ולעשות חסד, גם איתה. לא אחת היינו מנקות לה את הבית ומארגנות לה אוכל מיוחד, או סתם יושבות לדבר איתה, להעביר לה את הערב ושתרוגיש טוב. ובכלל, אהבנו אותה באמת. היה לנו בסך הכל נחמד איתה, וגם לה איתנו, יצאנו איתה כמה פעמים לעיר, אירחנו לה לחברה, היינו סוג של נכדות. רק כאן, בבקשה הספציפית הזו, די זלזלנו. ראינו זאת כחרדה אישית שלה שמגבילה אותנו על לא עוול בכפנו. עם כל זאת נשארו אצלה עד תום הלימודים. התקשינו מאוד להיפרד ממנה, וגם היא קנתה לכל אחת מאיתנו מתנה אישית. היה נראה שסיימנו בטוב. לא הרבה אחרי, התארסתי בשעה טובה. מיד לאחר החתונה התחלתי לעבוד. בת דודתי מצאה אף היא עבודה, במקביל לחיפוש אחרי השידוך שלה. עברו מספר שנים. בת דודתי עדיין ברווקותה, ואני ממתינה לישועה. יש לי הכל – אבל הבית שומם, דממה מעיקה בין כתליו. בכל פעם שאני מגיעה הביתה, עור התוף שלי מחשב להיקרע מעומק השקט. הבה לי בנים – התחננתי לבוא כל הנשמות, ואם לא - מתה אנוכי. זו לא היתה קלישאה, הרגשתי כך באמת. שש שנים מנישואי, ועדיין אני מחכה לפרי בטן. ממתינה וקוצרת אכזבות. טירוף הדעת שנגרם מהוואקום של החלל הריק, לא ניתן להבנה למי שלא היה שם. זהו ניסיון קשה וכואב מאוד. ההמתנה מייסרת ממש. התפללתי, התחזקתי באמונה, אך נראה היה ששום דבר לא הולך להשתנות. פקדנו את כל קברי הצדיקים בארץ, תרמנו לכל הסגולות,

ובחצרות שונות, אבל הובילו לאותה נקודה. גלים של נקיפות מצפון וחרטה עלו בי. כיום, ממרומי גילי, הבנתי את מצבה המיוחדת, את הבדידות המנסרת ואת הלב השבור, הרגיש בעקבות המצב, כשכל דבר קטן כואב הרבה יותר. יצרנו קשר, כל אחת מאיתנו בנפרד. סיפרתי על מצבי, על השקט ועל הישועה הממאנת לבוא. התחננתי למחילה. ואכן, היא פתחה את לבה וסיפרה שבהתחלה היא ממש נפגעה, אבל בהמשך היא התרגלה אלינו וראתה את היופי והשמחה שהכנסנו לחייה, אז היא העבירה את זה. אבל כנראה משהו נשאר שם, כי הכאב שלה כאשר היא דיברה היה ניכר לעין וללב. פייסתי אותה בדברים. היא מחלה מיד ואמרה זאת בקול. גם בת דודתי עברה אותו מסלול, בסופו היא קיבלה מחילה בלב שלם. באותו החודש נפקדתי. זה היה ברור ומוחשי, מעל הטבע. באופן נסי ופלאי זה קרה, ללא עזרת רופאים, רק ידו של ה' יתברך שהחליט לפתוח את השמיים בעבורי. תשעה חודשים אחר כך ילדתי בן, בכור, בריא - מושלם. ילד של תפילות. גם לאחר שנפקדתי, בת דודתי עדיין המתינה לישועתה. התפללתי עליה, והזכרתי אותה רבות בתפילתי. לברית היא הגיעה, כמו תמיד, עושה רושם חיובי על כל רואיה. לא היה צריך הרבה כדי שהיא תצוד את עינה של אחת הדודות, שמיד החליטה שהיא הכלה המתאימה לבן שלה. לא אלאה אתכם הרבה, אבל לפדיון היא כבר לא הגיעה לבד. הם הגיעו זוג מאורס ומאושר. זו הייתה סגירת מעגל מרגשת. מאז אני נזהרת שבעתיים, משתדלת להיות זהירה עד כמה שאפשר בבין אדם לחבירו, למדתי על בשרי כמה חביב אדם שנברא בצלם, ומשתדלת לשמר אותו!...

ועדיין, בצורת שמימית. עברתי ימים ולילות של כאבים, של ייסורים, והכל כדי לזכות לאושר הצרוף בדמות תינוק שיצרח לי לתוך הליל וינסר לי את חלומות הביעותים שלי. שלא יניח לי לישון, העיקר שיבוא. אבל הוא לא בא. ביקשנו ברכות מצדיקים, ועדיין. ואז, באחד מימי החנוכה, בעלי מקבל טלפון בהול מחבר. אחד מגדולי הדור נמצא בבית של השכן שלו. הוא אמר: "תבוא לכאן הרגע. זוהי שעת רצון, ימי חנוכה, תבוא, אני אתחנן שיכניסו אותך, זו ההזדמנות שלך". והוא הגיע, טרוף נשימה. החבר עמד בדיבורו והצליח להכניסו אל הקודש פנימה. בעלי שטח את הבקשה, והתחנן לברכה. הרב עצם את העיניים ואמר: "אני לא יכול". בעלי פרץ בבכי. קרוב לשבע שנות עקרות וציפייה קרסו מולו. נראה שהרב נמלך בדעתו, ואז הוא אמר לו: "צריך לפייס את מי שנפגע". בעלי ההמום ניסה שוב, אך הרב בשלו. "מהשמים מונעים ממני לברך, בין אדם לחברו זה אש". עם המידע השורף הזה בעלי הגיע אלי. ניסינו לחשוב מי נפגע על ידינו, העלינו השערות שונות ואפילו יצרנו קשר עם כולם, אך עדיין לא ראינו את הישועה. ואז הגיע הטלפון מבת דודתי. באורח פלא, בדיוק בימי החנוכה אביה הלך להשתתף באחת ההדלקות של אדמו"ר מסוים. לאחר מכן, כשעבר לקבל ברכה עבור בתו, האדמו"ר אמר לו: "יש קפידה גדולה מהשמיים עליה, אולי יש מישהו שנפגע על ידה בשוגג". אביה סיפר לה זאת, המום כולו. בת דודתי חשבה הרבה, עד שעלתה לה לראש אותה אישה אלמנה שהתגוררנו אצלה כשנתיים. היא נזכרה בצחוק שצחקנו עליה לעיתים, ובכך שלא ייחסנו חשיבות לרצונה. היא מיד הרימה אלי טלפון וסיפרה לי את כל השתלשלות העניינים. הייתי המומה מאופן המאורעות שהתרחשו במקביל

אחים יקרים!

בעיצומם של ימי ההכנה למתן תורה, זה הזמן להתבונן במשמעות האבל על תלמידי רבי עקיבא, ולקחת לקח ודרך חיים. הבה נהפוך את הימים האלה למנוף של שיפור יחסינו עם הזולת, לתקופת הטבה בנהיגת כבוד איש ברעהו, לשבועות בהם נמקד מאמץ במידות טובות, בבריחה ממחלוקת ומשנאת חינם. אם יש לנו יחסים עכורים עם מישהו – זה הזמן לטפל בהם, לבקש סליחה ומחילה, לפתוח דף חדש של חברות וידידות אמת, ללא משקעי עבר. וככל שנשפר את נהיגת הכבוד והיחס לזולתנו, ככל שנצל את הימים האלו להתבוננות ולשיפור מעשינו והתנהגותנו במידות טובות – כך נזכה להתכונן כראוי לחג מתן תורה.

גם אם לעיתים הגענו למסקנה שחייבים לעשות פעולה מסויימת, גם אם נראה שאין מנוס מביצוע מהלך מסויים - הבה נחפש את הדרך לעשותו בלי לפגוע, תוך כבוד לזולת, לעשות את אותן פעולות רק בכבוד הראוי! שמירת על כבוד הזולת היא מפתח לברכה, מפתח לישועה. אומר לנו בורא עולם: 'מה אני מבקש מכם? אלא שתהיו אוהבים זה את זה ומכבדים זה את זה!' - זה הכל! כבוד הזולת זה המפתח לפתיחת שערי השפע והברכה בזה ובבא, אמן.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

העלון מוקדש

לרפואת שפרה בת ציפורה, לרפואת הילד יעקב בן רבקה חיה
ולרפואת אבישי יוסף בן שרה לרפו"ש בתוך שאר חולי ישראל



אור השבת

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם • מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לקבלת העלון במייל בכל

שבוע, הרשמו לרשימת

התפוצה:

alon089945291@gmail.com

מייל המערכת

(לתגובות, הערות והארות בלבד):

alon7148454@gmail.com

טלפון: 052-7148454

קו החיידות: 077-4103900

פקס: 08-9941870

זמן למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

אין לקרוא את העלון
בזמן התפילה וספרי חז"ל

העלון מוקדש לע"נ מו"ר
הגה"צ רבי עזריאל בן כוכבה עטיה זצ"ל

מעשיות בפרשה

"שמרתם לפני ד' אלהיכם שבועת ברית"

א"ר יהושע ב"ח, כשהיינו שמחים שמחת בית השואבה לא ראינו שינה בעיינינו (סוכה י"ג)
כיצד אפשר לראות שינה בעינים?
ברם, הכוונה שבדבר היא, שלא ישנו אז שינה כזו שבה העינים פקוחות שהרי "יושב בטל כישן דמי"? והבטלה אינה אפוא אלא שינה בעינים פקוחות כי אם עסקו תדיר בעבודת השם ולא ישבו בטל אף רגע אחד... (בשם החתם סופר ז"ל)

"ולקחתם לכם ביום הראשון"

ראשון לחשבון עונות (מדרש).
אם בימים הנוראים היה מקום לומר, שתשובתם של בני ישראל אינה אלא מיראה - הרי משמגיע חג הסוכות ובני ישראל אצים לקיים את מצוות החג לשם שמים, רואים בעליל שהתשובה היא מאהבה. והלא אמרו חכמינו, כי כל החזור בתשובה מאהבה - זדונותיו נעשים לו כזכיות, ממילא מחשבים את העונות לזכיות והיינו "חשבון עונות" ... (בעל קדושת לוי ז"ל)

"אלה מועדי ד' בקרא קריש אשר הקראי אתם במועדים"

אתם - אפילו שוגגים, אפילו מזידין אפילו מוטעין (גמרא).
אפשר ללמוד מזה קל וחומר - מה כאן שנאמר "אתם" בחולם, דורשים בכליזאת את הכתוב כאילו נאמר "אתם" וילפינן מזה: אפילו שוגגים, מוסעין ומזידין - הרי על אחת כמה וכמה בפסוק: "בנים אתם לד' אלהיכם" (דברים יד - א), שנאמר בו בפירוש "אתם", ודאי שהכוונה היא: "אתם" - אפילו שוגגים, מוטעין ומזידין - בכליזאת בנים אתם לד' אלהיכם... (בשם המגיד מקהנין זצ"ל)

דיון הלכתי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א



ל"ג בעומר במירון או חתונת חבירו

בשנת תשפ"א כמה ימים לפני ל"ג בעומר נשאלתי בדין הנסיעה לל"ג בעומר, במקום חתונה חבירו אבל לא קרוב אליו, שיש לו אפשרות או זה או זה, הי מנייהו עדיף, דלכאורה עדיף לשמח את חבירו בחתונתו ויום שמחת לבו שלא יהיה לו הרבה בחורים בחתונה לשמוח עמהם, ואמרתי שמצוות שמחת חתן וכלה עדיף, ואח"כ אפשר לעלות לקבר הרשב"י, [ולמעשה בחצות בערך אירע אסון מירון, ואפשר שע"י ששמחו ביותר שמחת חתן וכלה לא היו בהר מירון, ואפשר שניצלו ממות].

ובעיקר השאלה הידועה לעלות לאתרא קדישא מירון במקום ביטול תורה, וידוע כמה גדולים וצדיקים עלו לאתרא קדישא מירון בליל ל"ג בעומר, וכמ"ש בספר שדי חמד (חלק ו מערכת ארץ ישראל אות א) ע"ש, ובבן איש חי (עת שערי רצון עמוד קמד) כתב כך: מי שגר בארץ ישראל, מצוה לנסוע למירון להיות בשמחה הגדולה, של המלאך הקדוש רבי שמעון בר יוחאי, ובודאי יהיו לו ישועות, ויתמלאו כל משאלות ליבו לטובה, אכן יש הרבה מגדולי התורה שנמנעו בזה מכמה סיבות, וכמו שידוע שעורר הגר"ע יוסף זצוק"ל בגדול המכשולות, ואמנם כעת אפשר דרא ויש דרך מהדרין, ומי שמעורר לבו לנסוע לרשב"י לקבל יראת ושמחת ה' מה טוב, אך כבר מובא בס' השקדן (ח"ב) שכאשר שוחחו לפני הגר"ש אלישיב על העניין של הנסיעה לקברו של רשב"י במירון בל"ג בעומר הגיב מיד רבי שמעון הוא נמצא כאן בגמרא. וכל אחד יעשה כעצת רבותיו [ועיין עוד בספרי שערי יוסף אורחות הישיבה במה שהארכת בזה] (הר"י יוסף אביטבול שלט"א)

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזכרים מתפרסמים אחת לשלוחה 3). בבנות 'גידול תורה ויאיר'.

7665190@gmail.com

חידה: על מי אמרו "אפילו שומר הפתח של גיהנם לא עמד לפניך?"

החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

שובר ברשת פ'רסטור | כוס כים | כרטיספר | עט יוקרתי | אוזניות בלוטוס | אונקי בעיצוב יוקרתי

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו 0774103900 - שלוחה 5

הצלחה בחברה: תהיה אתה

לפעמים יש פחד לבחור לפתוח את פיו, שמא הדברים לא ימצאו מספיק חן, או שמא זה יוריד קצת מערכו. במיוחד הדבר מצוי כאשר נראה לו שכבר רכש איוה שהוא מעמד של "חכם" ע"י דברי החכמה שאמר אתמול בצורה שקולה, וסבור שאולי עדיף כי מעתה ישקול בתכלית הדקדוק כל מילה לפני שמוציאה מפיו (האם מילה זאת באמת תתרום למעמדו הרם או לא). וכך לאט לאט מתרגל הבחור לחיות בצורה לא טבעית, ובנוסף על כך שמאבד את "טעם החיים", הרי שגם הורס בכך את כל "אישיותו".

ועוד, שאף מטרה זו גופא שסימן לעצמו לרכוש חברים, אינה מושגת, ובסופו של דבר הוא רק מפסיד, שהרי הוא אמור לחיות עם הבחורים הללו לא רק אותו היום בלבד, וא"כ במשך הזמן בוודאי כולם יכירו את כולם, ולא יועילו 'הצגות' כלל. ואדרבה, האמת היא שהחברה נמשכת לאלו ש"זורמים" באופן טבעי. ובייחוד, שפעמים הבחורים שהיים כביכול 'להצגה', למשך הזמן הופכים לסטרים ומסכנים - דבר שאינו מוסף כל כך חשק להתחבר עמם.

ועל כן החכם עיניו בראשו - להשתדל להיות 'טבעי', לדבר רגיל מבלי לשקול כל הזמן האם דיבור זה הוא מספיק מוצלח כדי לרכוש על ידו עוד הערכה וכדו.

אכן, כמובן אין הכוונה שיש לשחרר את הרסן ולדבר כל הזמן דברי סרק ללא שום תכלית, אולם חשוב להתרגל לומר מה שבאמת חושבים, ולא רק מה שנראה כדבר שמוצא חן בעיני רוב הבחורים. היה 'אתה' באמת. ככלל: אנשים אוהבים אישיות אמיתית, לא מזויפת. וזאת הן בהנהגה, הן בדעות, וק"ו בסברות בלימוד.

וכך סיפר אחד מגדולי המחנכים בדורנו: אין לכם מושג כמה הלחתי לעודד תלמידים שקטים וביישינים באמצעות התבוננות בביישנותו של מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל. הייתי אומר להם: "האם נובל לתאר איך היה נראה דורנו, אילולא נולד רבנו עם ביישנות מופלגת שכזו? האם יכול היה להגיע לדרגות נשגבות כאלו בתורה ללא ניסיון הבדידות המופלגת והקשה שהוזה כל ימי חייו?"

ואכן, רבינו אינו הגדול בישראל היחידי שניחון במידה זו. גם למרן הגר"ש זצ"ל מסריסן זיע"א הייתה אימאת דציבורא. על מרן הגאון רבי אהרן קוטלר זיע"א מספרים, שהתקשה אפילו להיות המזימן בברכת המזון, מחמת האימאת דציבורא והביישנות המופלגת שניחון בה. והיה זה אותו רבי אהרן קוטלר שהרעיש את העולם כולו בגדלותו ובהנהגתו.

וככלל, מרן לא ראה שום פסול במידת הביישנות, ולא סבר שמי שנחון במידה זו צריך לעבוד על עצמו ולצאת מחומות ביישנותו. כמו כן, מעולם לא עשה מאמץ להתגבר על ביישנותו, כיון שסבר כי הביישנות מידה טובה היא ואין צורך להתגבר עליה כלל ועיקר.

לכל תכונה יש מעלות משלה. ומי שנולד ביישן, ניתנה לו היכולת להיות איש פנימי, המשקיע את כל כוחותיו בפנימיותו, מבלי לעשות רושם על אחרים ומבלי לעורר רעש ולמשוך תשומת לב. הביישנים בטבעם, יכולים להגיע יותר מאחרים לעומק בלימוד התורה, משום שאינם מחפשים להבריק ולהרשים, אלא להבין ולהתעמק בסוגיה שלפניהם. (גדולה שימושה עמ' ששט)

אך מאידך, חלילה מלהיות טיפוס "דוגרי" ולפגוע בזולת, כיון שבעניין זה הדבר שהכי פוגע באדם, זוהי דווקא האמת. (ועל כגון זה נאמר שמונתר לשנות, כדי שלא לבייש ושלא לגרום מבוכה, והוכיחו זאת הפוסקים מהמעשה בגמ' סנהדרין (יא ע"א) שגב' רבי ששאל מי שאכל שום, ורבי חייא קם ואמר אני אכלתי למרות שלא הוא אכל, כדי למנוע מהאוכל מבוכה).

כמו כן תנאי ברזל להיות אהוב בחברה, זה שבחור לא יהיה ביקורתי. ובכלל, מרן הגר"א ל' שטיינמן סלד מאד מאותם אנשים ביקורתיים שתמיד רגילים לבקר את זולתם, במקום לראות מעלת כל אחד ואחד.

וכה העיד הגר"ח משיקובסקי שליט"א: 'מוצ"ש אחד נכנסתי למרן, ולפתע אמר לי שקודם ישב כאן יהודי ושיבח אדם אחר בכך שהוא "ביקורתי". ואמר לי מרן: 'וכי זה שבת? האם על עצמו הוא גם ביקורתי? בוודאי שלא, רק על אחרים הוא ביקורתי, א"כ הוא כולו מידות רעות. ואיזה שבח יש בזה שהוא ביקורתי...'

מסירות נפש ברית יוצאת דופן

הסנדקאות או לאבי הבן או לסבא שלו, ומאחר והאבא לא נמצא כאן, המסקנה המתבקשת היא שהוא, הסבא, יהיה הסנדק.

"אני הייתי בסערת רגשות, נפעמתי מזה שיהודי ששרד את כל תקופת המשטר הקומוניסטי המרושע, הוא צלח את כל התקופה הנוראה הזאת שבה עמלו שליחיו של סטאלין ימ"ש לעקור כל סממן דתי מהלב של האנשים שם, ובכל זאת, הוא זכר מה זה ברית, הוא זכר מה המנהגים שהיו מקובלים שם לגבי הסנדקאות, וידע להעריך את המצווה הזאת ולערוך לכבודה סעודה בהשקעה שמעולם לא ראתי בבריתות באוקראינה, לא לפני כן ולא לאחר מכן.

"אנחנו כמובן לא יכולנו לאכול את האכול שהכינו שם לסעודת הברית, בגלל שהכשרות שלו היתה מוטלת בספק, ואפילו לא היה לנו ספק של ממש לגבי זה...
"הם הכינו מגשי פירות עם המון סוגי פירות, דברים שלא רואים ביום יום, כך שלא נשארנו רעבים.
"הברית עברה בשלום ב"ה, התינוק נכנס בבריתו של אברהם אבינו כדת וכדין, והשמחה היתה גדולה. לאחר מכן שלף הסבא את הארנק שלו ושאל כמה הוא צריך לשלם לנו.
"השבנו לו שאנחנו לא לוקחים כסף,

אנחנו עושים מצוות, לא ביוזם. יש כבר מי שמימן את כרטיס הטיסה של המוהל, ויותר מזה אנחנו לא צריכים.

"הוא ניסה ממש לדחוף לנו כסף לידיים, אני סירבנו בתוקף כי חשוב היה לנו שהיהודים יראו ויבינו שמה שמעניין אותנו זה שהם יעשו בריתות, ושנאנחנו לא מעוניינים להרוויח על זה כסף, להיפך, אנחנו מוכנים לשלם הרבה כסף כדי לזכות אותם במצווה החשובה הזאת.
"כשראה שאנחנו לא מוכנים בשום אופן לקבל תשלום, הוא יצא אל נהג רכב ההסעות שהביא אותנו ושאל אותו אם כבר שילמנו לו. הנהג השיב בשלילה, את הכסף הוא יקבל בסוף. הסבא הוציא סכום כסף נאה מכיסו והעניק לנהג הגוי: "אל תיקח מהם אפילו לא גרוינה אחד!", הוא הורה לו, "קח אותם לאיפה שהם רוצים, כולל קברי צדיקים על הדרך אם הם יבקשו ממך, ותן להם את כל הזמן שהם רוצים כדי להתעכב שם ולהתפלל שם.

"הנהג היה מאוד מרוצה מהסכום שקיבל, אבל לנו לא היה זמן להתעכב בשום מקום, כי המוהל היה חייב לחזור לקיבוץ ולהמריא ממנה לברלין.
"כשיצאנו משם אני הרמתי עיניים לשמים ואמרתי, ריבונו של עולם, הבט לברית ואל תפן ליצר! מחרתיים יהיה יום הכיפורים, עם ישראל יעמוד לפניך לחיתום הדין, תראה את היהודי הזה, הוא עבר את כל הרדיפות נגד היהדות, והוא עדיין מעריך את מצוות ברית מילה. היא עדיין טבועה בעצמות שלו, הבט לברית, הבט לברית, ואל תפן ליצר!..."

את הסיפור המדהים הבא ראינו במוסף 'שבת קודש' וראינו לנכון לפרסמו מעל במה זו:

במהלך השיחות שקיימנו עם איש השמחה וקירוב הרחוקים גבאי הצדקה הר"ח ר' יוחנן בריזל, שמענו ממנו לא פעם סיפורים שסיפר תוך כדי דבריו, על בריתות שהשתתף בהן באוקראינה, הפעם הוא מספר לנו על ברית מיוחדת.

"במיוחד זכורה לי ברית שנערכה דווקא לתינוק כבן חודש. התינוק נולד להורים שמאוד רצו להכניס אותו בבריתו של אברהם אבינו בגיל שמונה ימים, אבל הוא היה צהוב והיו חייבים להמתין.

"זה יצא בעשרת ימי תשובה, יומיים או שלושה ימים לפני יום כיפור קיבלנו טלפון, מבקשים מוהל בעיר שנמצאת על הגבול של מולדובה, במרחק של כ-600 קילומטרים מהמרכז שלנו בקייב.

"אנחנו היינו רגילים לבקשות מהסוג הזה ולא התרגשנו מהמרחק הרב, אבל היתה לנו בעיה. איך נשיג עכשיו מוהל שיכול לבוא ולעשות את הברית הזאת, ממש לפני יום כיפור.

"אם הם היו מבקשים יום או יומיים קודם לכן, היינו מוצאים להם מוהל בקלות כי חסידי ברסלב רבים באו לראש השנה לאומן, וחלקם נשארו כמה ימים אחרי, ביניהם היו גם מוהלים. אבל כשהם התקשרו זה היה אחרי שכולם כבר חזרו לארץ, והיינו צריכים להביא מוהל במיוחד מהארץ.

"המוהל אכן מאוד הזדרז לצאת, היתה לו עוד ברית שהוא היה צריך לעשות יום למחרת בברלין, ולאחר מכן הוא היה צריך להספיק לחזור לארץ ליום כיפור.

"הוא נחת בקייב, חבר אלינו ואנחנו לקחנו אותו עם נהג מקומי, ונסענו כל הדרך לגבול של מולדובה, לא רחוק מאודסה, באזור מרוחק מאוד.

"כשהגענו התברר לנו ששם מתגוררים ההורים של היולדת, והיא נשארה בביתם עם התינוק הרך. היולדת עצמה התגוררה עם בעלה, אבי התינוק בגאורגיה, באזור מוסלמי. היא באה כדי לשהות אצל ההורים שלה לאחר הלידה, ובעלה מאוד רצה להיות בברית של התינוק אבל היו צריכים לחכות חודש עד שהוא הבריא, כך שהאבא כבר היה חייב לחזור לעבודה שלו בגיאורגיה.

"אבי היולדת, הסבא של התינוק, היה מאוד נרגש. והתברר לנו שדווקא היו להם געט מושגים ביהדות, והם שמרו על מסורת ברמה גבוהה מאוד ביחס ליהודים אחרים באזורים המרוחקים הללו, אחרי עשרות שנות המשטר הקומוניסטי.

"הסבא הכין סעודה ענקית, הוא הזמין חברים לחגיגה, ועשה מזה אירוע מאוד גדול ומכובד בהשקעה כספית גבוהה. מסתבר שהוא אדם עשיר, והוא חגג את הברית בהתאם.

"הוא קיבל את פני ושוחה אתי באידיש שוטפת, כשהוא אומר שבברית נותנים את

הוא ניסה ממש לדחוף לנו כסף לידיים, אני סירבנו בתוקף כי חשוב היה לנו שהיהודים יראו ויבינו שמה שמעניין אותנו זה שהם יעשו בריתות

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל תמאץ!
אם אירע אתכם או מכיריכם סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח' חזני 3314 נתניה 08-9941870

אכפרה

סיפור לשבת

10

חדרי הנביא

הרב מלאכי כהן שליט"א

הרב שמעון גוטסמן

מי מחביא כסף בנעליים?

מספר מגיד המשרים הרב שמעון גוטסמן שליט"א:

לפני זמן מה הלך לעולמו אביו של שכני היקר רבי חיים גולדברג שליט"א, הבנים היקרים שליט"א ישובו שבעה באשדוד והתארגנתי לנסוע באחד הערבים לנחם אותם, יצאתי מהישיבה על מנת לתפוס אוטובוס פנימי ליביא אותי לכיוון היציאה מקרית גת, שם התכוונתי לעלות על אוטובוס שנוסע לאשדוד, ומשם ללכת ברגל עד לבית האבלים, אלא שדבר מה עיכב אותי ל"שתי דקות" חשובות אשר בגינם פספסתי את האוטובוס הפנימי, מכיוון שמהרתי הזמנתי מוניית בתקווה לתפוס את האוטובוס ביציאה מהעיר.

והנה תוך כדי שאני ממתיין למונית עוצר לידי יהודי וקורא לי מתוך רכבו, הוא מבקש להסיע אותי למחוז חפצי, אמרתי לו שהזמנתי כבר מוניית והיא בעוד רגע תגיע, ובאמת מיד הגיעה מוניית, אך מיידענו פנה לנהג המוניית ובקש ממנו שיוותר וייתן לו להסיע אותי בחינם, נהג המוניית הסכים לבקשה, ועליתי על הרכב. הנהג הזכיר לי שלפני כחצי שנה הוא השתתף באחת מהרצאותי וכעת הוא שמה להסיע אותי ולנצל את הנסיעה ליעוני וחיוזק. הוא שאל להיכן אני צריך להגיע והשבתי לו שאני מעוניין להגיע ליציאה מהעיר משם אסע לאשדוד, אך הלה החליט לקחת אותי עד היעד באשדוד!

וזאת בשעה שהוא היה בכלל בדרך לבת ים. הגעתי לבית האבלים מוקדם ממצפוי וזכיתי לשבת שם הרבה זמן ולשמעו סיפורים מופלאים ביותר.

בין היתר סיפרו שם שביום פטירת אביהם ז"ל תוך כדי שעמלו בניסיונות החייאה עמד בצד החדר יהודי שאינם מכירים וקרא בקול פרקי תהלים, באחד מימי ה"שבעה" הגיע היהודי לנחם והבנים ניצלו את ההזדמנות לברר אצלו מהיכן הוא מכיר אותם, השיב היהודי: אני גר בבתי ים ועובד בחברת משלוחים לכל הארץ, ביום חמישי בלילה אמרו לי בחלום שמחר אני צריך לקרא תהלים עם יהודי שיש לו זקן לבן, והנה למחרת ביום שיש בו התמוטט אביכם שלחו אותי להביא משלוחים לאשדוד בדיוק לבית הסמוך לכאן, וכשהגעתי למקום ראיתי נידדת טיפל נמרץ והצוות עמל לסחוב ציוד רפואי כבד, הצעת את עזרתי וסחבתי איתם את הציוד, כשנכנסו לבית ראיתי את אביכם ומיד נזכרתי בחלום מיום האתמול, לכן נשארתי לקרא תהלים עם אביכם... הופתעתי לשמוע שאותו יהודי הגיע מבתי ים, ובדיוק לקח אותי לאשדוד יהודי שהיה בדרך לבתי ים, מי יודע, אולי יש קשר בין המקרים...

הסיפור הכי מופלא ששמעתי שם היה על כך שיום אחד החליטו הבנים לעשות סדר בבית האבא, כך הם פינו מהבית מלא גרוטאות אותם התקשה האב רגשותי להשליך לאשפה, הם עמלו שעות על פניו המחוסן מדברים שיהיו סיכוי שוב בשימוש, וכשסיימו את המלאכה עזבו את בית ההורים כשתחושת סיפוק ממלאה אותם. עוברים יומיים והאמא שתח' מתקשרת אליהם ואומרת להם כך: "אני הוצה לעדכן אתכם באיזה דבר עצוב, אבא בקש ממני

שלא אעדכן אתכם את הדבר הזה, כי הוא לא רוצה שתצטערו ותרגישו אשמה במה שקרה, אבל אני חושבת שאולי תוכלו לתקן את העניין ולכן אני מעדכנת אתכם שבמצע הניקיון שערכתם לפני יומיים פנינתם כפי הנראה את הנעליים הישנות של אבא לאשפה, וכעת הופתע אבא לגלות את האבידה, הוא סיפר לי שבתוך הנעליים אשר החביא מתחת למיטה הוטמנו לא פחות מאשר שבעים אלף שקלים! אולי תצליחו בכל אופן למצוא את הנעליים הללו?"

סיימה האמא בתקווה. הבנים שיערו שכפי הנראה הנעליים פונו מהבית לאשפה המקומית ואין סיכוי יומיים לאחר מכן למצוא אותם, והם החליטו לבא אל בית ההורים ולדווח את האב שיתוף אותם בדבר האבידה הגדולה, וכך הם יוכלו להתנצל בפניו, ולהתארגן לנסות ביחד לגייס כסף ולהשיבו לאבא, אלא שכאשר נפגשו עם האב וראו אותו עיזב הם ניסו להתעניין אצלו מה מטריד אותם, אך האב השיב בקצרה שהוא לא מרגיש כל כך טוב, ושחוף מזה הכל בסדר... האב הצדיק ז"ל לא רצה לצער את בנו. אחד הבנים יצא מהחדר וניגש למטבח המיוחד של פסח, שם היה ארון פנוי שאליו העבירו חלק מהגרוטאות הישנות, במקום לפנותם לאשפה, הבן אמר לעצמו "מי יודע אולי השם ריחם עלינו ובדיוק הנעליים נשאר שם", וברחם שמים לאחר חיפוש ארוך הנעליים נמצאו! הבן ניגש לאביו וסיפר לו "בתימות" שהוא "במקרה" מצא כעת את הנעליים הללו והוא רוצה לדעת היכן להניח אותם?

האב התרגש ושמה ומצא כעת את הזמן "לגלות" לבניו על "דבר האבידה הגדולה", האב הוסיף וסיפר לילדיו שבמשך שנים רבות הייתה לו מתחת למיטה צנצנת ובתוכה הוא הכניס מידי פעם שטרות לצורך חיסכון, ובכל פעם שהצטבר בצנצנת סכום של עשרת אלפים שקלים הוא העביר אותם לנעליים הישנות, כעת הבינו הבנים שעדיין לא הושבה כל האבידה... האב ניסה להרגיע את הילדים שבטח לא היה בצנצנת סכום גדול והעיקר שהכסף הגדול נמצא, אך הבנים התעקשו לשוב למשימת החיפושם ובחסדי שמים הם מצאו גם את הצנצנת ובה חמשת אלפים שקלים.

מה כל כך הפליא אותי בסיפור הזה? אפשר ללמוד ממנו כמה מסרים חשובים ביותר, אך מעל הכל הדבר הכי גדול שהפליא וחיוק אותי הוא גבורתו של האב ז"ל שלא כעס ואף עשה הכל בכדי שילדיו לא יצטערו בגין מעשה שהם בעצמם עשו. רק מי שחי חיי אמונה חזקה יכול להגיע לדרגה שכזו בה הוא מבין שגם כשיש מי שטעה ועשה מעשה לא נכון בעליל, סוף סוף הכל אך ורק מאת השם יתברך, ואם קרה מה שקרה סימן שכך בדיוק רצה השם יתברך שיקרה, והדבר הזה היה קורה בכל מצב, אם לא על ידי הילדים אז בצורה אחרת, אבל בודאי שרצון השם היה מתבצע בשלמות.

ובכל פעם שהצטבר בצנצנת סכום של עשרת אלפים שקלים הוא העביר אותם לנעליים הישנות, כעת הבינו הבנים שעדיין לא הושבה כל האבידה

החלב שנשפך אל תבכו תתחילו לאסוף. ניצול הזמן וחרטות.

אל תבכו על חלב שנשפך, זה לא ישאב אותו חזרה אל הכד, אך גם אל תהיו אדישים מול שקית חלב מטפטפת. חבל על כל רגע שעובר.

לא לבכות על חלב שנשפך, זו גבורה. אבל לפעמים כל מה שנדרש מאיתנו, זה לא להתייאש מהר מידי משקית חלב מטפטפת – לבחון מה ניתן להציל, ולהעריך את שאריות החלב שעוד נותר בשקית.

בדיוק כמו בחלב: לשים בפרופורציה נכונה מאורעות שעברו, זו גבורה. אך אם נתבונן על צידו השני של המטבע, נגלה שלזהות טיפות אנרגיה זמן ועשיה שמתבזבזים, זו חוכמה וגבורה גם יחד.

מחקר שנערך בקרב אנשים מבוגרים, גילה (?): רוב האנשים מאוכזבים שהם לא עשו משהו מהותי ומשמעותי יותר בחייהם. די הגיוני, הרי כולנו יודעים שהבזבוז הכי גדול הוא בזבוז הזמן ובזבוז החיים. יחד עם זאת, לפי מיטב הבנתי, המשתתפים במחקר היו עדיין בין החיים – הם לא אדישים מול שקית חלב שמטפטפת??

קל מאוד, להשתעשע במחשבות פילוסופיות אודות החיים ובני אנוש המתהלכים בהם. קצת יותר מורכב, להישיר מבט מול שקית חלב מטפטפת ולהתחיל לאסוף ברגע זה כל טיפה שעוד נותרה. גם אם לא כל-כך נעים לחשוב על זה, כל אחד מאיתנו יגיע בעוד עשור לאן שייגיע, ואז, איך הוא יסתכל על עצמו עשור אחורה, מה הוא יספר על שקית החלב שלו? הרי וודאי שאף אחד מאיתנו לא ירצה להצהיר: 'אני נתתי לזמן שלי לטפטף באדישות ובלי נקיפות מצפון'.

אתם עשויים לשאול, מה יגרום לעשור הבא שלנו להראות טוב יותר? התשובה ברורה: היום. רק היום. והסיבה פשוטה, אם נתחיל היום יש סיכוי שהמחר שלנו ייראה אחרת, אבל אם לא נתחיל היום ככל הנראה שלא נמצא סיבה מספיקה להתחיל מחר, וגם לא מחרתיים. כך שהסיכוי המירבי הוא, שהיום הוא שיבוא רק יגרום לנו להתחרט שלא התחלנו היום.

מהסיבה הזו חשוב כל-כך להציב מטרות, להגדיר יעדים, ולהתאמץ להגיע אליהם ולהספיק אותם. תמיד. לא בשביל המטרה שנשיג מחר, אלא בשביל העשיה של היום. בשביל טיפות החלב שעוד נותרו בשקית.

הרב מלאכי כהן הינו מטפל רגשי על פי השקפת התורה וחכמתו בעלי המוסר והסחבה. מוסמך בשיטת נל"פ. מדרוך התנים ויועץ נשואין. לתגובות ולהתייעצות: 0556741269, 086173528@gmail.com

האזינו לקו התוכן של מכון מלאכי. הקו שיעשה לכם הכי פשוט להצליח הרבה יותר. ללא עלות. חיינו עכשיו: 08-617-3528.

מעלת ימי הספירה

פנינים ומרגליות בענייני ספירת העומר
משיעוריו של הגה"צ
רבי משה אבוחצירא שליט"א

קדושת ימי הספירה בקדושת ימי חול המועד

ידועים דברי הרמב"ן ע"ה, בענייני הספירה שאלו ימים גבוהים מאוד וימים קדושים. וכותב שם שפסח זה חג ראשון ושבועות שזה חג מתן תורה זה חג אחרון, ובינתים זה קדושת חול המועד. ובאמת רואים שהימים הללו הם ימים נשגבים, ימים גבוהים מאוד הלא דבר הוא שכל יום אנו סופרים וסופרים בימים הקדושים של העומר.

השפע הרוחני שיוצא בימי הספירה בכלל ובמהלך השנה בפרט

כתוב בספה"ק שצריך לדעת שאנו מחכים ליום הגדול והנורא של יום מתן תורה מה שעשו אבותינו ביציאת מצרים. ושנית כל ההכנות שמחכים זה בשביל לקבל את התורה. זה לא מחלוקת בין הדברים אלא דבר אחד משלים את השני, שכל המהות של ספירת העומר זה פשוט הכנה רבתית של כל אדם בשביל שיהיה כלי שיוכל לקבל את התורה. כידוע שבכל שנה ושנה בכל החגים נפתחים השמים, נפתחים ההשפעות אותה השפעה שהייתה ביום הראשון שנוצר החג הזה, אותם השפעות גם יורדות בכל שנה ושנה באותו התאריך. וגם שישראל היו במ"ט שערי טומאה שהיו במצרים, וכשהם יצאו אחר כך ממצרים לאט לאט יצאו כל יום משער טומאה אחד ונכנסו לשער של קדושה, עד שהגיעו ליום החמישים וקיבלו את התורה.

על ידי הכוונה במוצות מגיעים ליסודות עמוקים ונשגבים

העניין שצריך לספור גם ימים וגם שבועות זה אומר דורשני ואנו נדרשים קצת לחכמי הקבלה, שממש אנו שואבים את כל העניינים, את כל הסודות, ומשם אנו למדים כמה עניינים גבוהים יש בכל מצווה ומצווה. בוודאי שבכל מצווה ומצווה יש כוונות ויש יחודים וזה מה שמראה לנו את הדברים העילאיים שיש, למרות שאנו לא מבינים ואנו לא יודעים אבל אנו מקיימים את המצוות כמו שאנו יודעים, כמו שכתוב בשולחן ערוך. אבל יש דברים נסתרים שעומדים ברומם של עולם. יש יחיד סגולה שהם יודעים ומכירים את זה ורוב העולם לא מכיר ולא יודע אבל הדברים הם גבוהים.

חזרה

סיפורי אבאקיס

אור השבת

מעשה היה באסיר קומוניסטי, שהיה צעיר שחצן וגס רוח, והשתדל להוציא את רבי אריה לוי (המכונה 'רב האסירים') מכליו. כל אימת שהיה רואה את רבי אריה בא ביום השבת לבית הכנסת שבחצר הכלא, היה מצית סיגריה בפניו "להכעיס" ורוגז על שלא עלה בידו להרגיז את רבי אריה. אך את רבי אריה אין להוציא מכליו, הלא נוקט היה במנהגו להקדים שלום לכל אדם ולברכו בברכת 'שבת שלום', וכשאותו אסיר פנה אל רבי אריה ואמר לו: "מדוע אתה מתעסק עם שקרנים ורמאים?" ענה לו רבי אריה: "בני, מדוע תוציא לעז על בני אדם?" אמר הצעיר: "וכי סבור אתה שהאסירים האלו דתיים המה? אני יושב עמם בכלא ורואה כיצד הם אוכלים ושותים בגלוי ראש, אך צבועים הם". השיב רבי אריה: "האם את אלה תכנה שקרנים ורמאים? חלילה לך! האמן לי, שאיני נותן עיני בראשם, אם מכוסה הוא אם לאו, אני מתבונן בלבם, ולפני הם גלוי לב, והוא חס ויוקד... לא חלפו ימים רבים ואף אסיר זה, כשהיה מבחין ברבי אריה, היה ממחר לחבוש כיפה לראשו ונמנה על המבקרים הקבועים בבית הכנסת! כך, על ידי עין טובה של כף זכות, העלה רבי אריה לוי וצ"ל, אנשים שהיו בתוך תהום הנשייה של החטא.

בא יהודי לפני הגאון רבי ישראל מאיר מראדין, ה"חפץ חיים" זצוק"ל, והתאונן לפניו על צרותיהם של עם ישראל. מתקשה אני לשאת את הצרות הרבות, התלונן האיש. החל ה"חפץ חיים" מעודד אותו בדברים: "עוד רגע קט תבוא הגאולה, ואז יגאלו ישראל מצרותיהם". שמע היהודי ואמר בצער: הרי כבר אמרו חז"ל שאין ישראל נגאלים אלא בתשובה, והמצב רק הולך ומדרדר, עד שלא מובן כיצד ישובו ישראל מחטאיהם. השיב לו ה"חפץ חיים": משל למה הדבר דומה, לסוחר שבא אל הסיטונאי כדי לרכוש ממנו סחורה, תמיד נהג לקחת סחורה ולשלם רק לאחר שמכרה, אלא שבתקופה האחרונה נצטברו חובותיו, והסיטונאי סרב לתת לו סחורה. הן לא עמדת בהתחייבותך, וכיצד אספק לך סחורה נוספת? פרץ הסוחר בבכי מר - אם לא תספק לי סחורה, כך אמר, אתמוטט חלילה לגמרי ולא יהיה בידי לחם לילדי. שמע הסיטונאי וכבר בקש לספק את הסחורה, אך כאן קפצו עובדיו של הסיטונאי והחלו לפרט את כל חובותיו שלא שילם עד כה. נקלע למקום פיקח אחד, שמע את אשר ארע ואמר לסוחר: שמע לקולי, מדוע עליך לרכוש בבת אחת כמות גדולה של סחורה, קנה מעט, שלם במזומנים, תמכור, ושוב תקנה, עד שעסקיך יתייצבו.

"הוציאה ממסגר נפשי" - אומר הגאון רבי אליהו לופיאן: משל לאדם שנכנסה צפור לתוך כף ידו, וסגר עליה בכפו. אמר: הרי אומרים בני אדם שהציפור הזאת יש בכוחה לעוף למעלה, ואילו אני רואה שאיננה יכולה לזוז... אמרו לו: שוטה שבעולם! פתח את ירך, שחרר את הצפור, ותראה איך היא עפה מעלה מעלה...

והנמשל הוא, כשהאדם אומר: אינני יכול לעשות תשובה, אינני יכול להתקדם ברוחניות, אומרים לו: שוטה שבעולם! טמטמת את עצמך! סגרת את נפשך בתאוות ובהרגלים, לכן אינך יכול להתגבר. פתח את המסגר, השלך את שלשלאות התאוה וההרגלים הרעים מעל נפשך, ואז תראה איך אתה יכול להגיע לתשובה שלימה ולהגביה עוף עד השמים! כי "אין הדבר תלוי אלא בך"!!!

"לכבוד התנא אלוקי"

ניתן להעביר תרומות עבור חי רוטל למעמד ההדלקה המרכזית בהשתתפות
מאות בני ישיבה לאחר סדר רצופות של שלוש שעות. אנו זקוקים לתרומה
שלכם עבור רכישת שתיה ומיני מאפה. ניתן לפנות: 052-7148454
| ניתן להקדיש את הברכות לע"נ / רפואה / הצלחה וכדו' |

מיזם מיוחד מבית "אור השבת": מדרבים זכויות
אסונות רבים מתדפקים לפתחנו מידי יום מידי שעה. וכידוע אין להם לעם
ישראל כח אלא בפה. תפילה, גמילות חסדים לימוד תורה התחזקות בבין
אדם לחבירו. ויש עוד דבר חשוב מאוד והוא להודות לה' יתברך!!
אנו מזמינים אתכם להשתתף במיזם המיוחד לשלוח לנו סיפור
אישי של השגחה פרטית שאירע אתכם ונשתף אותו לרבבות
קוראינו בארץ ובעולם.

ניתן לשלוח את הסיפורים למייל: alon089945291@gmail.com

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זכה בת רחל ורחל בת שמחה

662

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו 1,000 ש"ח בשבוע ומופץ 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ש או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת מורנו הרב שלום כהן זצוק"ל לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

חדשה שהגיעה אלי.

בתוך שבועיים הוא התארס.

חברה אחרת ביקשה שאחותה תזכה בזרע של קיימא.

כעבור שנה היא ילדה.

שאר החברות לא עדכנו אותי מה ביקשו, כנראה בקשות אישיות.

רגע, הסיפור לא נגמר - הוא בקושי התחיל...

חלפה שנה מאז ונודע לי דבר שגרם לי לטלטלה.

אותה בת שצירפנו לחברתנו עברה באותו זמן התמודדות קשה

מאוד. היה לה בן משפחה חולה, ואמא שלה לא יכלה לנהל את הבית,

וכך כל עול ניהול הבית נפל על כתפיה השחוחות, וזאת מלבד העומס

הרגשי הקשה בו היתה נתונה, והדאגה התמידית לשלום אחיה הקטנים

ולשלום בן המשפחה החולה.

כאשר התחילו להתארגן לנסוע למחנה התלבטה מאוד אם להצטרף,

מכיון שלא היו לה חברות. לבסוף החליטה לקפוץ למים בניסיון 'לשכוח

קצת מהצרות'. העובדה שקירבנו אותה בצורה כה עמוקה, הזריקה לה ים

של כוחות עצומים להמשיך להתמודדות הקשה, עד שכל ימי חייה היא

לא מסוגלת לשכוח את הכיף שהיה מנת חלקה באותו מחנה.

אם תרצו, זה שווה יותר, והרבה יותר, מהבקשות שנענו.

רק מנסה לחשוב אם לא היתה לנו הסייעתא דשמיא לתפוס את

עצמנו ברגע האחרון, במה היינו נכשלים. לעולם לא היינו סולחות לעצמנו.

(מתוך גליון 'איש לרעהו'. נשלח על ידי בעלת המעשה)

הבזקים של אור

בעל המעשה מספר:

מיד לאחר האירוסין, הזמנו ורצינו תאריך מסוים בלי להתפשר, וב"ה

התאריך היה פנוי. החתונה נקבעה ליום שני פרשת חוקת. לאחר כמה

ימים התקשר בעל האולם וביקש והתחנן שנוותר על יום שני משום

שמישהו מתעקש שהוא הזמין את התאריך הזה.

שאלנו את בעל האולם באיזה תאריך קרוב האולם פנוי, והוא אמר

שהאולם פנוי למחרת ביום שלישי בפרשת חוקת. בקשתי ממנו לחכות

כדי שנוכל לדבר עם המחותר, שהרי מדובר ביום אחד, וזכור לו היטב

שהוא הזמין את התאריך הזה, אז למה להתנוכח איתו? שיחה קצרה עם

המחותר הובילה אותנו להסכמה מלאה. החתונה תיחדה ביום אחד, לא

נורא, הכל נקבע משמים, והעיקר שהיה בנין עדי עד.

מועד החתונה הלך והתקרב. ההזמנות הודפסו וחולקו, ההכנות

לחתונה התנהלו בהילוך גבוה. אנחנו, ההורים של החתן, דאגנו גם לשבת

האופורף הקרבה ובאה. ציפיה ואושר ריחפו בביתנו, ואז ביום רביעי אחר

הצהריים, בדיוק ברגע שבו הגיע לביתו המשלוח של כל הכלים החד

פעמיים, צלצל הנייד.

על הקו היה בנו הבכור של המחותר. מבעד לטלפון אפשר היה

לשמוע איך הוא עוצר את דמעותיו. הבן סיפר לי בקצרה שאביו הגיע

הביתה מהשיעור היומי, אכל ארוחת צהריים, ובאמצע הארוחה התמוטט.

אמו הזמינה אמבולנס ואביו הוביל לבית החולים לטיפול נמרץ.

הבן סיים את דבריו והשתתק, ואני הרגשתי שנשמתי נעצרת בבת

אחת. חשבתי על המחותר שלי, הוא אדם מבוגר אבל בריא בדרך כלל,

כמה ימים לפני החתונה של בתו קיבל התקף לב? איך הוא מרגישגשי

עכשיו, איך אני בתור אבא של החתן אמור להגיב? בקשתי את שמו

התוצאות הטובות לא איחרו לבוא

זה קרה כשהייתי בתיכון, בכיתה י"א יצאנו למחנה חורף. היום הראשון מוקדש כולו לטיול ארוך ומהנה, ורק בערב מגיעים לבית הארחה שם מתארגנים בחדרים, אוכלים ארוחת ערב וממשיכים בתוכניות אל תוך הלילה.

היינו חמש חברות טובות, 'קבוצה', ובמהלך הטיול היינו כל הזמן ביחד. חמשתנו בעלות מרץ עם רעיונות מוגונים, זה כלל גם קצת שטויות, אבל העיקר שכולנו נהנינו ולא הזקנו לאף אחד.

לפחות כך חשבנו...

אבל היה משהו קטן, ואולי גדול, שפגם בהנאה. היינו קבוצה מגובשת,

והנה מגיעה בת חדשה שהחליטה שגם היא שייכת לקבוצה שלנו. האמת

שלא היו לה כל כך חברות, אז היא החליטה לבד שהיא החברה שלנו

וזהו. היא הצטרפה אלינו במשך כל הטיול, 'נדחפה' בתמונות ועוד, בצורה

שעצבנה אותנו.

במבט לאחור עצוב לכתוב את המילים כפי שהן נכתבות, אך בשעת

מעשה, עם כל ההתלהבות של המחנה והטיול, חשבנו רק על דבר אחד,

ליהנות. והיא, איך לומר פגמה לנו את ההנאה. 'כי מי קראה לה בכלל?'

וכדומה, מחשבות שבמבט לאחור מצטערים עליהן, אך בשעת מעשה

ההתלהבות עשויה לעזור את העיניים.

במהלך יום הטיול היינו עסוקות ב'איך נלער אותה מעלינו', 'איך

להתחמק' וכו'.

אבל בערב הסתבר שזו היתה רק ההקדמה.

כאשר הגענו לבית הארחה היינו צריכות להתארגן בחדרים. החלוקה

היתה עצמאית, כל כמה בנות לקחו חדר וזהו. מכיון שידענו את הצפוי לנו

עם החברה הבלתי קרואה, שוחחנו איך וכיצד לפתור את הבעיה.

ידענו שהבת ש'נדבקה' אלינו במהלך כל היום, בוודאי תרצה גם

להצטרף לחדר שלנו. היה ברור שאם נסרב לך היא מאוד תיפגע. הבנו

שאנו עומדות בפני הכרעה. במשך הטיול עוד ניסינו לחמוק ממנה בצורה

כזו או אחרת, אבל הפעם זה חייב להיות מוכרע לכאן או לכאן - אין

דרך אמצע. או שהיא מצטרפת לחדר שלנו, היא מרוצה ואנחנו פחות, או

שהיא לא מצטרפת אבל המחיר יהיה פגיעה בה.

ואז זה קרה...

פתאום תפסתי את עצמי ואמרתי: "בואו נקבל אותה לחדר בשמחה,

בואו נראה לה שהיא רצויה, בואו לא נחכה שהיא תבקש ותתחנן ותידחף,

בואו ניגש אליה מיוזמתנו ונזמין אותה להצטרף, בואו ניתן לה את ההרגשה

הכי טובה, וכל אחת מאיתנו תבקש ברגע זה מהקדוש ברוך הוא בקשה

שלבטח תיענה. זה לא קל לנו, אבל בואו נתפוס את ההזדמנות".

באותה שניה חל המהפך בלב כולנו.

מאז ועד לסיום המחנה, היא לא צורפה רק לחדר שלנו, אלא לקבוצה

שלנו. דאגנו במשך כל הזמן שתחוש רצויה, שווה בין שווים, ושתינה

מאירוע המחנה בדיוק כמונו.

התוצאות הטובות לא איחרו לבוא.

אני ביקשתי שזה יהיה לישועת אחי שהיה זקוק לשידוך. כבר בדרך

הביתה מהמחנה שוחחתי עם אחי והוא עדכן אותי על הצעת שידוך

בור ועם הארץ, וזלזלה בו.

פעם אחת זלזלה בו יותר מדי. שמע רבי מנחם מנדל והקפיד. הוא גער באשתו הרבנית ואמר לה: "אל תתגאי כל כך בחוכמתך ובלמדנותך, סוף סוף הוא גבר ואת אינך אלא אישה, ויפה כוחו של פחות שבזכרים מכוחה של מעולה שבנקבות".

שמעה הרבנית את גערת בעלה ושמרה את הדברים בליבה. הגיע ערב שבת והרבנית הכינה בשר עוף לסעודה. בליל שבת ויומו אכל רבי מנחם מנדל מן הבשר ונהנה מסעודת השבת. המרק היה טעים, והבשר רך ומתוק לחיך. לשבת הבאה שוב הכינה הרבנית בשר עוף לכבוד סעודת השבת, אכל רבי מנחם מנדל ולא נהנה, המרק היה כחוש והבשר קשה ללעיסה.

תמה הרב ושאל את אשתו: "למה בשבת שעברה היה האוכל טעים מאוד, ואילו בשבת זו אין כל טעם לא בבשר ולא במרק?"

"אגיד לך את האמת", החזירה לו הרבנית בחיך, "בשבת שעברה הכינתי בשר של תרנגולת, ואילו בשבת זו הכינתי בשר של תרנגול. רציתי להראות לך כי זכרו נקבה, נקבה עדיפה יותר".

שחוק קל עבר על שפתי הרב, והוא אמר לה: "אומנם כן הצדק איתך, אבל זה דווקא לאחר מיתה..."

ברור מאוד שצדיקים אלו כיבדו מאוד מאוד את נשותיהם ולא התכוונו להכעיסן חלילה, אלא עשו זאת בדרך הלצה ובדיחה. ואדרבה, למדים אנו מכאן שהיו חיים בשלום ובשלווה ועל כן הרשו לעצמם להתבדח, כי הצד שכנגד בטוח היה שאין כאן כוונה רעה, ואשרי אדם המשרה בביתו אהבה ואחוה, שלום ורעות.

(הרב אהרון זכאי שליט"א)

(24/7)

ידוע הדבר כמה גדלה מעלת אהבת רעים, עד שאמרו רבותינו ז"ל (ירושלמי נדרים פ"ט ה"ד) "ואהבת לרעך..." זה כלל גדול בתורה,

ופרשוה רבותינו ז"ל (שבת לא, א), דרצונם לומר דעלך סני לחברך לא תעבד. והנה לפי גדל הטובה, כך יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום, עד שבעוונותינו בעונ שנתת חנם חרבה עירנו ושמם מקדשנו וגלינו מארצנו, ועדין השטן מרקד בינינו לשטננו, איש לבצעו פנה ואינו חושש לתקלת חברו, ויש שהוא שמח לאיד, ויש שבשביל הנאה כל דהוא איש את רעהו חיים בלעו. אוי לעינים שכך ראות כי עינינו תכלינה אל צפיתנו צפינו לישועה, ומושיע אין כל עוד שמדה זו מצויה בינינו. לכן צריך להתחזק לעורר את האהבה... והוא, שצריך לקים בענין זה "סור מרע ועשה טוב" (תהלים לד 10), וצריך לסור מרע בדבור ובמעשה:

בדבור דעלך סני לחברך לא תעבד. צריך לזהר ולהשמר מלדבר אל חברו או על חברו שום דבור שאינו רוצה שידברו לו או עליו, ובזה נכלל לשון הרע ואונאת דברים וכהנה רבות. וכן על זה הדרך צריך לסור מרע: במעשה שלא להזיק בחברו או לגרם לו שום נזק, כל דלא ניחא לה שיעשו לו. וצריך להעמיק בזה, כי רבו הטעויות היצר הרע. וביותר צריך לזהר במקום שיש חסרון כיס, שאדם עשוי לאורוית התרא לנפשה ולנטות אחרי הבצע המגיע לו אפילו בהפסד חברו. ולא לחנם אמרו (ערובין טה ב): אדם נכר בכיסו אשרי איש ירא את ה' ואוהב את ה' בכל מאודו ולא יטה אחרי הבצע:

וכן צריך לקים במצוה זו "ועשה טוב" בדבור ובמעשה: בדבור לדבר דברים טובים ונכונים לשמח אנשים, כגון בשורות טובות ועצות טובות ולהרים מכשול מדרך חברו, להודיע לו אם יודיע שיגיע לו שום נזק בשום אופן ולנחמו בעת צרתו וכהנה רבות...

(פלא יועץ)

המלא של אביו, בירכתי אותו ברפואה שלמה וסיימתי את השיחה. הבן שלי, החתן, הגיע הביתה, ניצב לידי חיווה גם אשתי והילדים התייצבו לידי. "אני לא יודע מה קורה", אמרתי פוכר את ידי ביאוש. "השווער שלך במצב לא טוב, הבן שלו התקשר אלי ודיווח שאביו התמוטט והוא מאושפז בטיפול נמרץ".

שעות של מתח וחרדה עברו עלינו. האורחים שהוזמנו לאופרף התקשורו כדי לתאם פרטים אחרונים, ונענו בתשובות לא ברורות. איך נענה תשובות ואנו לא יודעים מה המצב של המחוקת, איזו שבת אופרף הולכת להיות לנו, ואיך נחגוג אותה בצורה שתכננו? האם המחוקתים יבקשו שתהיה זו מתכונת מצומצמת, או בכלל... לאף אחד מאיתנו לא היה נעים להתקשר. בסופו של דבר אשתי התקשרה למחותנת, וזו הרימה את הטלפון מבוהלת מאוד, אבל השתדלה להישמע מאוששת ולהבטיח שהכל יהיה בסדר. את השבת נחגוג בעזרת ה' כמתוכנן. בעלי יהיה בבית החולים עם אחיו, אנחנו נבוא בהרכב מלא לשבת, כמו התוכנית המקורית.

לומר שהכל התנהל כמו התוכנית המקורית? לגמרי לא. היה מוזר לראות את כל המשפחה בלי אב הכלה.

לקראת השבת השתפר מצבו של המחוקת, התקשר ואיחל מזל טוב לי ולחתן. הערכתי מאוד את השיחה הזו, כך נכנסו לשבת רגועים ושלווים יותר. במוצאי שבת התברר שמצבו ברוך ה' השתפר מאוד לטוב, וביום ראשון כבר דיברו על שחרורו. המחוקת השתחרר ביום שני אחר הצהריים. אמנם צריך לנוח ולשמור על עצמו, ויכול מחר לבוא ולהשתתף בחתונה של בתו. התקשר אלי, קולו היה נשמע לבבי ושופע כמו שהכרתי אותו בעבר, ושמתתי לשמוע שהכל ברוך ה' בסדר.

"אתה זוכר איזה יום היום?" שאל אותי המחוקת, "בוודאי" השבתי נבוך, "יום שני".

"ואתה זוכר מה היה צריך להיות היום?" "מה היה צריך להיות היום?" את זה לא זכרתי כל כך. לאחר מחשבה נזכרתי, שהיום היתה צריכה להיות החתונה. 'החתונה' אמר המחוקת וקולו נשנק לרגע.

"ברגעים אלו היינו צריכים לפסוע לעבר החתונה. רק עכשיו חזרתי מבית החולים, אני לא יכול לדמיין איך הייתי מצליח להיכנס לתוך אוירת החתונה". הוא שתק לרגע, ואחר כך המשיך "נס, נס שלא שאלנו שאלות ולא חיפשנו דרך להתמקח על הזכות שלנו לקיים את החתונה במועד שחשבנו מראש. נס שהסכמנו לוותר ליהודי האלמוני על התאריך".

"עכשיו יש לי עוד יום שלם להירגע, להתארגן, לנוח ולהגיע לחתונה בריא שלם ומאושר בעזרת ה' יתברך".

למחרת נחוגה החתונה שהיתה שמחה במיוחד. היו בה הרבה אקורדים מאושרים של הודיה עמוקה לה' על הכל, ותפילה על העתיד, בעזרתו יתברך. כחוט השני נשזר בה גם מסר - מלוותר לא מפסידיים, בטח לא בעולם הבא, ולפעמים גם כאן יש הבזקים של אור שבהם ניתן לראות איך ההשתדלות להתקרב ולקרב בין אדם לחברו עשויה להפיק רווח טוב ומוחשי.

מתי נקבה עדיפה יותר?

מסופר על הגאון רבי מנחם מנדל, רבה של ליסקה, שהיתה לו אישה פיקחית וחכמנית. לא פעם התריסה נגד השמש של רבי מנחם מנדל, שמש

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח יכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. תבורכו מפי עליון!

לידיוני הרבים: בית הוראה יחוה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730

לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון

לעילוי נשמת: זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי, עמנואל בן אירן, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זולכיה, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, זמן שרה בת סלמנט, סלמנט בת טאווס

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!
יחזקאל בן מהין ורעייתו כ'רמית בת שרה, מנשה בן טוביה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, יירון מנשה בן פניה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל
להצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה
נא להתפלל לזוג הגון:
אימתר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, משה נחמן בן אורנית תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל
העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזוג הגון ליוסף בן שולה

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה 21:00 - 22:30
טל: 03-6766049
שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה 9:00 - 10:00 058-3297225
ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il
מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 0583207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.

סגולה מרבי נחמן ליש"ה

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"



פרשיות אמור - בהר בחקתי תשפ"ג ♦ עלון מס': 113

השגחה שבועית

המכתב המרגש: השיר הציל אותי

הפעם, במקום הקדמה נביא מכתב מרגש ביותר, ונראה לי שכל מילה מעבר לזה, מיותרת. וזו לשון המכתב, ששלח לי יהודי ביום ראשון פרשת תזריע מצורע:

"זכות עצומה היא לי להיות ממשפחת קו השגחה פרטית. התקשרתי אליך כעת, חשבתי שאולי זה מוקדם מדי, אך לא יכולתי להתאפק... רציתי שתשמע את קולי, שתקשיב להתרגשותי, ותהיה שותף לרגשי לבני... לא ענית, ולכן אנסה בס"ד להעביר את הדברים בכתב, אך שתדע, שיותר ממה שכתוב כאן כתוב על לוח ליבי. לענייננו:

'החמישי, שאין אין ביד אחד מן הברואים, אין ביד אחד מן הברואים להרע או להיטיב, כי אם, כי אם ברשות הבורא יתברך שמו...'

את המילים האלה שרים בשיר ה'בוך טוב' של הקו בכל יום. שבעת הדברים של בעל חובות הלבבות. שיר חזק, יסודי. מעורר השראה ונותן כוחות ותעצומות נפש בכל עת ובכל שעה.

בשבת האחרונה עברתי ניסיון נורא. מישהו ביזה אותי ברבים באופן שאיני יכול לתאר לך, הוא קיים בהידור 'מכה רעהו בסתר', ובייש אותי ברבים בצורה נוראה ביותר, אזיל סומקא ואתי חיוורא כפשוטו.

הרגשתי את נשמתי יוצאת, כן, דמי נשפך, אדגיש שוב, ברבים! בשטיבל, מול החברים הכי קרובים שלי. אבל לא הגבתי.

לא בזמן הביזיון. לא במהלך כל השבת. גם לא כאשר ניסו לדובב אותי בעניין. אפס.

שיננתי לעצמי המון פעמים את השיר הנ"ל, וידעתי: הוא לא עשה כלום, הוא לא אשם, הוא רק המקל. הוא רק השליח.

ואילו לא ניתנה לו הרשות להזיק ולפצוע, לא יכול היה לעשות כלום.

את הכוח להבליג שאבתי מכס. אילו לא בא הקו לעולם, אלא בשביל מקרה זה, דיינו. על אחת כמה וכמה טובה כפולה ומכופלת למקום עלינו, כאשר יש עשרות ומאות סיפורים שכאלו.

אשריכם שזכיתם להרבות כבוד שמים, עלו והצליחו."

בימים אלו אנו מתחילים בס"ד, שנה שישיית של קו השגחה פרטית.

מתנה נוספת הקב"ה נתן לנו עכשיו: "מגזין השגחה פרטית לכל המשפחה". אלפים שכבר הצטרפו לקוראי המגזין, מעידים שזה נתון לכל המשפחה את הרגע והשלווה, את החוזק והעוצמה של האמונה. כמה צריך להודות ולהלל לקב"ה על כל החסד, ולהמשיך ולהתפלל שזוכה להגיע לכל היהודים בכל העולם ממש. אמן כן יהי רצון.

שבת שלום ומבורך,
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

המקום יצילני מפיזור הנפש

צורך בכסף מזומן ונוזיל. בגלל כל הטרדות האלה הוא מתעורר בכל שעה, ואינו יכול לישון מרוב ריבוי המשימות.

יש עוד הסבר לפסוק זה, והוא שמי שאוכל הרבה מדי, השובע מזיק לו ומביא איתו תופעות של כאבים ומחושים, שמפריעים לו לישון. כך או אחרת, אנו רואים שהעשירות האמיתית אינה מגיעה מריבוי ממון, אלא כמו שאמרו באבות פרק ד', 'איזהו עשיר? השמח בחלקו'. יש מי שיש לו שני מיליון, אבל כשרואה שלחברו יש שלושה מיליון, הוא לא רגוע, הוא לא מרגיש את העושר שלו, אלא רואה מה שחסר לו. לעומתו, מי שיש לו כרגע אלפיים שקלים והוא שמח עימם שמחה גדולה, הוא העשיר האמיתי, כי הוא שמח בחלקו, ולא חסר לו! כי הוא מאמין באמונה שלמה, שכשיצטרך עוד כסף, המלך הגדול יזמין לו מאוצרו הטוב. הוא אינו דואג את דאגת העתיד.

הבוטח בה' ישיג תועלת הממון. נכון שהוא אינו חולש על עסקים נרחבים, אבל הממון שיש לו מביא לו פרנסה, כי מי שנותן חיים - נותן גם מזון, וכך יש לו ליהודי שמתחזק כל מה שהוא צריך.

האם באמת אי אפשר לעשות עסקים? האם לא ייתכן להשקיע בכמה מקומות, ועם כל זה לחיות בשלווה? על זה אמר הסבא קדישא מנובהרדוק, כי מבין האותיות אי ב' ג' ד' ה', מרכיבות את המילה 'דאגה' כולן מלבד ה'. כי כשיש בטחון אין דאגה.

אפשר לעשות עסקים, אפשר להתפרנס בהרחבה בסייעתא דשמיא. רבינו מביא גם מצב של יהודי בעל ממון, ומורה לו כיצד יתנהג ויבטח בה'. כי זה הכלל, ללמוד שער הבטחון, לחזור ולשנן עוד ועוד, ולא לחכות למצב של ניסיונות קשים. לשמוע שיעורים בשער הבטחון ולהתחזק בעקביות. כך נוכל להתמודד בכל המצבים, הן במצב של צמצום וקושי, והן במצב של הרחבה ועושר. כולם צריכים לבטחון, והיי רצון שזוכה לסייעתא דשמיא, ולהצלחה בכל מעשה ידינו, אמן סלה.

(מתוך שיעור 16 בשער הבטחון. לשמיעת השיעור הקיסו 4 לאור בחירת השפה, או בחיוב ישיר 02-3011904.)

בפתיחה לשער הבטחון משבח רבינו את החסיד שאמר, 'המקום יצילני מפיזור הנפש'. שאלו אותו, מהו פיזור הנפש? הוא ענה, 'שיהיה לי ממון בראש כל נהר ובראש כל קריה'. אותו חסיד חשש ממצב שבו יהיו לו המון נכסים בהרבה מקומות. תהיה לו רשת עסקים בפריסה ארצית, הכוללים גדלין בכל מיני ערים וקריות, השקעות בארץ ובחו"ל, ועניינים חובקי עולם אותם צריך לנהל, לתחזק, לעקוב אחרי פעילותם, לבדוק שהממונים עושים את מלאכתם כראוי, ולשמור מפני נוכלים וגנבים. במצב כזה, הראש אינו יכול להיות ממוקד בדבר אחד. המחשבות מתפצלות מקצה אחד של הארץ למשנהו, מההשקעה במטוסים להשקעה בקידוחי הנפט, כשבכל רגע נתון קורה משהו באחד מענפי מסחרו המרובים, והוא צריך להביע דעה, לקבוע החלטה, לברר עניין ולערוך קניין. זהו פיזור הנפש. הנפש מפוזרת. כשאתה עומד ומדבר אתו על דבר אחד, ודורש את תשומת ליבו המלאה, הוא אינו מצליח לתת לך אותה, כי בזמן הזה יש לפחות שלושים דברים דחופים שעליו לסדר.

על זה אמרו חז"ל במסכת אבות פרק ב': 'מרבח נכסים מרבח דאגה', ורבינו עובדיה מברטנורא מביא אף הוא שם את דברי החסיד, שיצילו ה' מפיזור הנפש.

בדומה לרעיון זה, אומר החכם מכל אדם בקהלת: 'מתוקה שנת העובד, אם מעט ואם הרבה יאכל'. מי שעובד לפרנסתו די צרכו, עושה את סדר יומו ביישוב הדעת, מסיים את השתדלותו לפרנסה ופונה לשיעורי תורה, למשפחה, לצרכי הנפש והנשמה - הוא יכול לישון ברוגע. הוא יודע שעשה את המוטל עליו, ומתמודד עם כמות השפע שנכנסת, לפעמים מעט ולפעמים הרבה. בכל מצב הוא אינו טרוד מכל מיני דאגות סביב הכסף. לעומתו 'העשיר' - השובע איננו מניח לו לישון. פירוש הדבר, שריבוי הנכסים מביא דאגות גדולות. הוא לא יכול לישון בלילה, כי מחוץ יש פגישה עם מיליונר בדרום, וכך סיור דחוף בבית מלון בצפון, והוא צריך להשיג כמה מיליונים שאמנם קיימים אצלו, אבל יש

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארגן ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדרום אפריקה 07-551-8521 • מארגנטינה 00-3988-4039 • מאוקראינה 00-380-947-100-633

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

לקל עורך דין

מספר יעקב מאיר מבית שמש:

לפני כשנה, בשבוע שלפני פסח, קיבלתי דו"ח נהיגה שעליי לשלם קנס בסך 740 ש"ח, ובנוסף לכך נרשמת לי הורדה של שמונה נקודות. אין לי מושג למה הגיע לי הדו"ח שרשם לי השוט. לא ביצעתי את העבירה שפורטה בדו"ח, אני שומר תמיד על חוקי התורה, ומקפיד על נסיעה זהירה ביותר מדין "ונשמרתם". אבל זה לא עניין אף אחד. ברגע שיש דו"ח ויש קנס, צריך לטפל בזה, ואם לא, העונש רק הולך וגדל. הגשתי ערעור, אך הערעור לא התקבל. שוב הגשתי ערעור, וגם זה לא הצליח. אחרי הפעם השלישית, אמרו לי שזהו. ניצלתי את אפשרויות הערעור עד תום, ועתה, אם אני רוצה שהקנס יבוטל, או שלכל הפחות לא יורידו לי נקודות, קיימת רק אפשרות של פנייה לבית משפט. כאן כמובן כבר כדאי לקחת עורך דין. יצאתי קשר עם עורך דין מומחה, וזה אמר לי שהייצוג בבית משפט יעלה לי 1200 ש"ח. כמעט כפול ממחיר הקנס. איני חושב שסכום כזה הוא גדול מדי, כי הקנס היה החלק הקטן בסיפור, שהרי הבעיה הגדולה היתה הורדת הנקודות, שמהוות הגבלה חמורה על הרישיון. כל נהג יודע, שברגע שנוגעים לו בנקודות, הוא נמצא בצרות. עצרתי ושאלתי את עצמי: מה ה' רוצה ממני? איך שלא יהיה, אצטרך להוציא כסף, לקנס או לעורך דין. זה לא שאני כל כך קשור לארנק, מכיסי יוצאים לעתים סכומים גדולים אף יותר, אבל ככה? להשליך כסף לטמיון, להעביר אותו לעורך דין או למדינה? הרי בכסף הזה אני יכול לעשות מצוות, וחבל על המצוות שיכולתי לעשות בו.

העורך דין היה נראה לי יקר מדי, והחלטתי שלא אקח אותו. אקח לי לעורך דין את הקב"ה! כן, אני אשלם כדי להגדיל את שמו בעולם, והוא ימליץ טוב בעדי. התקשרתי למחלקת התרומות של קו השגחה פרטית, ותרמתי 540 ש"ח להפצת עלונים בארבעים בתי כנסת.

מאז שאני שומע את הקו בקביעות, אני חי את חיי ברוגע, ולא נבהל גם כשדו"ח מודבק לשמשת המכונית שלי. אבל עכשיו, אחרי התרומה, הייתי רגוע ממש לגמרי, והתכוונתי למשפט בלי שום מתח. הן לא יכול להיות עורך דין טוב יותר מהבורא יתברך.

המשפט נערך בשעה עשר וחצי. בבוקר היה לי ניסיון קטן, אם ללכת לבית מדרש שמרוחק קצת יותר, ששם מתחילים להתפלל קצת באיחור אחרי הכנה לתפילה, כמנהגי בכל יום, או ללכת לבית מדרש סמוך. אמרתי לעצמי: איך זה שלקראת המשפט, שיושבים בו בני אדם שאינם יודעים מימינם ומשמאלם, אני חרד להגיע בזמן ולהתנהג שם באופן שלא ירגזו אף אחד, ואילו עם שחרית אני מתכוון 'להסתדר'? הרי המשפט לאלוקים הוא, הוא השופט האמיתי, וכל השאר הם רק שליחים לבצע גזירת עליון. אם למצוא חן בעיני משהו, זה רק בעיני השם.

אחרי המחשבה הזאת, היתה לי כל הפניות להתפלל במתינות. וכך, מצויד בתפילה ובתרומה, יצאתי לבית משפט תעבורה הממוקם בגבעת שאול. הגעתי למקום וניגשתי לפקיד. הראיתי לו את מסמך הזימון למשפט, ושאלתי מה עליי לעשות עכשיו.

"חכה", הוא אמר, ואני חיכיתי. חיכיתי וחיכיתי, ואף אחד לא קרא לי. אנשים נכנסים ויוצאים, דלתות נפתחות ונסגרות, ואילו אני תקוע שם ולא מעניין אף אחד.

"סליחה", פניתי שוב לפקיד, "אני מחכה כבר הרבה זמן. מה עם התור שלי?" הוא שוב אמר "חכה", רק שכעת הוא כבר פנה למזכיר בכיר יותר, וזה לבכיר עוד יותר, ולבסוף חזר אליי הראשון ואמר: "אין לך משפט היום. הדו"ח בוטל". לא האמנתי למשמע אוזניי. כבר כמה חודשים שאני מסתובב עם דו"ח המרחף על ראשי, ובבת אחת אני שומע שהוא נגוז ואיננו. "ואני לא צריך איזה פתק או אישור, שהדו"ח התבטל?" שאלתי.

"כלום", אמר המזכיר, "לך הביתה".

צמרמורת אחזה בי. עורך הדין עשה את שלו בצורה הטובה ביותר! הכי קלה

צרכי שנת

כשר' צבי מרחוב צפניה בירושלים מספר על מרדף הצנון שלו, הוא לא מרגיש, שהוא בעצם מספר מעשה מופת על אבא יקר ומסור, שרואה בדאגה לילד שלו תפקיד שנמסר לו משמים, והוא עושה את כל ההשתדלות למלא אותו בשלמות. הזריזות והרצון לעזור ולחפש עוד ועוד בשביל ילד יהודי שהוא גם הבן שלך, זהו לימוד שווה בפני עצמו. ועתה נקשיב לר' צבי, בלי להתערב: יש לי בן, שהסלט היחיד שהוא אוכל בשבת זה סלט צנון. לכן בני הבית משתדלים מאוד להכין את הסלט הזה בכל שבוע, גם אם יש סלטים אחרים על השולחן. ביום שישי האחרון ביקשו ממני בבית לקנות צנון. יצאתי לחנות קרובה וחיפשתי צנון, אך לא היה שם. עברתי לחנות אחרת, וגם שם יש מחסור. בחנות השלישית ענו לי כמו ברביעית, החמישית הלכה בעקבות הקודמות לה, והשישית אף היא לא יכלה למכור לי את אשר שאלתי.

החנות השביעית, החביבה, כבר שכנה במרחק הגון מביתי. אף פעם איני נכנס לשם, שכן, כדי להגיע אליה יש צורך בשתיים עשרה דקות הליכה. רציתי לקנות שם צנון, כאשר מראהו של אברך שעמד שם, צד את עיניי. הוא עמד ובידו קופסת שימורים, ורצה לקנות אותה באמצעות כרטיס מזון שמחלקים למשפחות ברוכות ילדים. בכרטיס זה ניתן לקנות רק מוצרים בסיסיים, כמו לחם, חלב וביצים, ואתה קופסה לא נכללה ברשימה. האברך ניסה לקנות את המוצר, ואני המשכתי החוצה, כן - בלי הצנון...

בעומדי מחוץ לחנות, ביקשו ממני שאקנה מוצר דחוף כלשהו. שוב נכנסתי לחנות, ושוב אני רואה את האברך הנבוך, שמעוניין לקנות קופסת שימורים בשווי שישה שקלים, ואינו יכול, כי הכרטיס לא נועד לקופסאות כאלה. בשלב הזה התעוררו בי רגשי מצווה. ניגשתי למוכר ואמרתי לו, "קח 150 ש"ח, ותגיד לאברך שהוא יכול לקנות כאן בכל הסכום הזה".

מיד יצאתי מהמכולת, ולא ראיתי מה נעשה אחר כך. כעבור כמה ימים, כאשר שאלתי את המוכר מה נהיה עם אותם 150 שקלים, הוא התרגש לספר לי כי האברך היקר, אורו עיניו, פשוטו כמשמעו. הוא קרא לנוות ביתו אל החנות, וזו קנתה צרכי שבת בכל הסכום. כמה שמחתי על שהיה לי חלק בשבת של האברך החשוב הזה!

עדיין ביום שישי, חזרתי הביתה בלי צנון, והנה,



למה

לחכות עד שכבר לא ניתן יהיה להשלים את כל מה שפספסתם 40

הצטרפו עכשיו וקבלו

את שני המגזינים הראשונים **חינם!**

להצטרפות למשפחת המנויים שהכניסו את אור האמונה והבטחון הביתה **חייגו כעת:** 02-6246-845 או בקו השגחה פרטית 02-30-11-300 שלוחה 9

ניתן להצטרף גם בעמדת נדרים פלסטיים. פרטים נוספים על השירותים שלנו: 02-6246-845

והכי פשוטה. מי היה מאמין, שבסופו של דבר לא אשלם פרוטה, ולא תרדנה לי נקודות? זהו. אין דו"ח. אין משפט. שום דבר לא. נושעת! לגמרי! השלב הבא הוא כמובן להכניס את הסיפור לקו, וכמה שיותר מהר, שהמאזינים ישמעו אותו טרי, חם ונרגש, להודות ולהלל לשמו הגדול. הטלפון מצלצל. מתקשרים מהבית ואומרים לי, שצריך כסף. בבית יהודי צריכים הרבה כסף לפני פסח, וכמעט, רק כמעט, חשבתי לי, שאיזה מין דבר זה, להוציא 540 שקלים מהכיס, בלי לעשות את חשבון הוצאות הבית בתקופה העמוסה הזאת. אבל רק כמעט. ידעתי שמצדקה לא מפסידיים, חיכוי הרבים לא יביא לי שום חיסרון. עמדתי והתפללתי לה' במילים פשוטות, שיעזור וישלח לי כסף. והנה תוך כדי שאני עומד ומבקש, נזכרתי שסוחר אחד לקח ממני מזוזה שכתבתי, והוא הבטיח שכאשר ימכור אותה, הוא ישלם לי. התקשרתי אליו ושאלתי אותו: "מה עם המזוזה?"

"נמכרה", הוא שמח להודיע, "ויש לי בשבילך 570 שקלים!" בסופו של דבר היה לי הכול: גם מנוחת הנפש מהדו"ח שבוטל, וגם כסף, כמה שצריך. לא הפסדתי כלום, רק הרווחתי, כי בסיומו של כל הסיפור, עוד נשארתי עם הזכות של הפצת האמונה בבורא עולם.

(הבטחון היומי, יום רביעי, פרשת אח"ק תשפ"ג. לשמיעת השיעור הקישו 0-20 לאחר בחירת השפה, או בחיגו ישר 02-3011905)

רחמים בדין

הסיפור שלי התרחש לפני תשע עשרה שנה. הבת שלי היתה אז בת שנתיים. לא עליכם, היא חלתה במחלה הידועה, וכך עברה את כל הסדרות של הטיפולים - כימותרפיה, ניתוח, השתלה... וברוך השם הטוב והמיטיב, אחרי התהליך היא התרפאה לגמרי. כל מי שעבר דבר כזה, מעיד שרואים את ההשגחה לעין כול. אני רוצה להתמקד בנקודה שהיתה משמעותית ביותר באותו זמן, והוא הנושא של הבידוד. הטיפול באופן כללי מוריד את היעילות של המערכת החיסונית, ולכן במקביל לטיפולים, נערכו גם בדיקות שמעידות על המדדים של המערכת החיסונית. כאשר המדדים יורדים מדי, יש להכניס את החולה לבידוד מדי, כיוון שאם חלילה יחלה במחלה קלה, שלא תהפוך לקטלנית ל"ע. אחר כך מחכים שהמערכת החיסונית תתאושש, וחוזר חלילה. כיוון שידענו שהסיכון קיים אחרי טיפול מסוים, ביקשנו לתכנן זאת כך, שהילדה לא תצטרך להיכנס לבידוד לפני פסח, וכולנו נוכל להסב יחדיו לליל הסדר.

בכלל, כל השנה ההיא של ההתמודדות עם המחלה, היתה שנה קשה מאוד לכולנו. הילדים היו כאן ושם, שבוע במקום אחד ושבוע במקום אחר. יחלנו ממש לחג פסח מאוחד ורגוע, ועשינו את כל המאמצים בשביל זה. אני רוצה גם לציין חסד גדול שעשה עימנו השי"ת, שבכל התקופה הזאת עשינו מה שצריך, בלי להיכנס להיסטריה. הבטנו כל העת על הרחמים והחסדים, והקב"ה ברחמי הרעף עלינו כל טוב.

תכננתי עם הרופאים את זמן הטיפול, אבל תוכניות לחוד ומציאות לחוד. יומיים לפני החג עלה חום גופה של הילדה, והריצו אותה לבידוד בבית החולים. הסרט כבר עבר מול עינינו: חג פסח בו אנו מפוזרים ומפורדים, פעם אני עם הקטנה ופעם אחתי, הילדים לא כאן ולא שם, ואנה אנחנו באים.

אבל גם לזה דאג לנו הריבונן של עולם. אחרי שקיבלנו את הידיעה, ניגשה אלינו העובדת הסוציאלית במקום, ושאלה איך אנחנו מתכוונים להסתדר. "לא יודעים", ענינו בכנות.

"יש כאן וילה שאתם יכולים לשהות בה", הציעה העו"סית, וכאן היא הפנתה אותה לדירה רחבת ידיים, שמיועדת לחולים המאושפזים לתקופות ארוכות מאוד. בדירה היו חדר לחולה, חדר מוסיקה, חדר משחקים, חצר ענקית וגן שעשועים. כל זה לצד חדר משפחות מעוצב להפליא. מקום יפהפה, שבו כל המשפחה יכולה להיות ביחד!

קיבלנו את ההצעה. הדירה היתה כה גדולה, שאפילו הזמנו אורחים לשהות עימנו, ובה שהינו כל ימי החג! זה היה חג החירות, במלוא מובן המילה. אפילו מנקה נכנסה בכל שעה לנקות את הדירה, כי הרי הכול צריך להיות סטרילי. החוויה הזאת נחלקה אצלנו כחוויה חיובית ומהנה. מין פיצוי על כל התקופה הקשה. חשבנו שכניסה לבידוד תהיה גזרה קשה, ולבסוף, דווקא עובדה זו התבררה לטובה.

(יום שני שבוע של פסח תשפ"ג, לילה, סיפור 3, מסי סיפור 33839. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

רגע לפני שאני עולה, אני נזכר בחנות ירקות שממוקמת במרחק דקה מהבית. זאת החנות השמינית, וכידוע שמונה הוא מספר שמעל הטבע. כאן, בחנות הכי קרובה לבית, שימושים מה' נשכחה מתודעתי, התחבא המטמון. החנות עמוסה בצנזר בכמות שאפשר לחלק לאלף אנשים, ובשעה טובה ומוצלחת אני קונה ממנו לילדי, האחד מאלף שרק צנון משיבוע אותו. במחשבה שנייה, נראה כי המטמון התחבא דווקא בחנות השביעית, שלשם הוליכני הקב"ה כדי לספק צרכי שבת למי שהוצרך לכך. אני מלא הודיה לבורא עולם, על שמינה אותי לשליחות זו, וחיתי לקיימה באופן כה מופלא.

(הבטחון היומי, יום רביעי, פרשת אח"ק תשפ"ג. לשמיעת השיעור הקישו 0-20 לאחר בחירת השפה, או בחיגו ישר 02-3011905)

כוחו של פרק תהלים

לאחר שציפיתי את השיש במטבח, גיליתי שחסר לי כיור פלסטיק אחד. מה הבעיה? הולכים לחנות וקונים. הגעתי לחנות וביקשתי כיור בגודל סטנדרטי. "אין", אמר לו המוכר, "יש רק גדול או קטן".

ניסיתי בחנות אחרת, וגם שם קיבלתי את אותה התשובה. בחנות השלישית כבר עמדתי נבוך ממש. ערימה של כיורים גדולים וערימה של כיורים קטנים קיבלו את פניי, ואילו כיור בגודל המתאים לי, לא מצאתי. נראה שזהו הגודל המבוקש ביותר, ובשלב הזה כבר נמכרו כולם.

"מה אתה מציע לי לעשות?" שאלתי את המוכר. "אני מציע לך לומר פרק תהלים". זה מה שהיה למוכר לענות.

לקחתי את ההצעה שלו ברצינות, ואמרתי בכוונה פרק תהלים. ביקשתי מהבורא הכול יכול, שיזמן לי כיור מתאים למטבח של פסח.

רק כיליתי דברי, והנה אחתי מתקשרת אליי ואומרת, שהיא נמצאת בבתי אונגרין והיא זקוקה בדחיפות לעזרתי בסידור עניין טכני. רצתי לשם, סידרתי מה שצריך, ותוך כדי כך אני רואה שבחנות סמוכה, עומד מחוץ לחנות כיור בודד, בדיוק בגודל שאני מחפש.

"אפשר לקנות את הכיור הזה?" שאלתי.

"בהחלט", ענה המוכר.

"תדע לך, שאת הכיור הזה אני מקבל עם פרק תהלים", סיפרתי למוכר, "בשלוש חנויות הייתי ולא מצאתי".

"אז תדע שהתהלים שלך פעלו", חיך המוכר. "הכיורים בגודל הזה אזלו כבר לפני יומיים, ורק לפני חצי שעה הגיע לכאן מישהו להחזיר את הכיור, כי בסוף הוא לא צריך אותו".

וכך בכוחה של תפילה, זכיתי למטבח מהודר לפסח.

(יום ראשון חול המועד פסח תשפ"ג, אידיש, סיפור 1, מסי סיפור 33897. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

חייגו כעת:

02-6246-845

או בקו השגחה פרטית
02-30-11-300 שלוחה 9

ניתן להצטרף גם בעמדת נדרים פולט
תחת השם "מגזין השגחה פרטית" 02-30-11-300

שהכניסו את
אור האמונה
והבטחון הביתה

להצטרפות
למשפחת המנויים

כל המצטרפים עד
סוף השבוע
יקבלו חינם את שני
המגזינים הראשונים
שחולק לאלפי המנויים
בחודשי ניסן, אייר

2
המגזינים
חינם



שאלה פרטית

שאלות ותשובות באמונה, בטחון והשגחה פרטית

אנשים רבים נוהגים לערוך חשבונות מסודרים: הם מתעדים את ההכנסות שלהם מול ההוצאות, ובדקים אם ההכנסות תואמות להוצאות. רצייתי לשאול אם הנהגה זו מראה על חסר בביטחון - כי הרי האדם עושה את ההשתדלות שלו כפי יכולתו, והוא צריך לסמוך על השם שימלא לו את השאר - או שהנהגה הזו כן ראויה.

ד"ר א' מבני ברק

שאלה מספר 64

זאת למודעי, שבהוראת למעשה בכל ענייני אמונה וביטחון צריך כל אחד לקיים לעצמו 'עשה לך רב'. התשובות שמתקבלות מהקוראים החשובים, הן אך ורק כדי לזון ביחד בסוגיית הביטחון, אבל להוראה למעשה שכל אחד ישאל את רבו.

יכלול דכין

הרב משה גרוסמן מבני ברק: מי לנו גדול מהחפץ חיים וצוק"ל, שהיה גדול באמונה, ובספרו ביאור הלכה פוסק הלכה למעשה, שהאדם צריך להיות מחושב בהוצאותיו. וזו לשונו: "וזהו תוכחת מרובה על זמננו, שבעוונותינו הרבים הרבה אנשים עוברים על זה, ולא ישימו לב איך להתנהג בהוצאות ביתם, להרחיק דברים המותרים. ורבים חללים הפילה הנהגה הרעה הזו, שמביאה את האדם לבסוף על ידי זה לידי גזל וחמס, וגם לחרפה וכלימה".

הרב יהודה גבירצמן מבית שמש: חז"ל הורו, שכלכלת הבית צריכה להיעשות מתוך חשבון הוצאות והכנסות. כפי שביאר רש"י בדברי הגמרא, "טוב איש חונן ומלווה יכלול דבריו במשפט" (חולין פד ע"ב) - "לפי היכולת הוא עומד על צרכיו, ולא בכל תאוות לבו". צא וראה, שעסקים שמנוהלים ללא בדיקה מתמדת של מאזן הוצאות והכנסות, מועדים לקריסה כלכלית.

הרב אהרון בייפוס מרכסים: אדם צריך תמיד לראות, שיהיה איזון בין הצרכים שלו לבין היכולת שלו. במסכת אבות פרק ב' מונים חכמינו ז"ל מספר דברים והיפוכם, ורבי שמעון אומר שם "איהו חכם הרואה את הנולד". ומנגד הוא אומר, "לווה רשע ולא ישלם". ולכאורה אין המדובר על אדם שלווה מלכתחילה בכדי שלא ישלם, כי אדם כזה הוא גנב, אלא המדובר באחד שאינו רואה את הנולד, חי בלי חשבון ולווה בלי חשבון. מכאן לנו שיש חובה לחיות עם חשבון מסודר של הוצאות והכנסות.

הרב נתנאל קרישבסקי מירושלים: הנה ידוע שהאדם צריך להשתדל לפרנסתו, כפי ערך הוצאותיו. ומבואר הדבר באריכות בספר דרך מצוותיך מאמר תגלחת המצורע, ובספר בית הלוי פרשת מקץ ועוד. וזאת אפשר רק על ידי חישוב מדויק של ההוצאות וההכנסות. הרי לנו שדווקא בעל הביטחון, עליו להקפיד לחשב את ההוצאות וההכנסות. מאידך גיסא, מצינו מתלמידי הבעל שם טוב, שעשיית החשבון מצמצמת השפע.

הרב נתנאל שאולזון מבית שמש: מצינו ברבינו יונה במסכת אבות פרק ב', שמסביר את דברי רבי "כל שהיא תפארת לאדם", וכן לשונו: "האזהב את הממון ושומר אותו שמירה מעולה, ומתייעץ בנדיבות ועושה סדר".

בהוצאה, כדי שיספיק לו לעשות הטוב והישר, במקום הראוי להינתן בו".

ביטחון בחשבון

הרב דוד לייפער מירושלים, הרב משה יעקב רו מצפת והרב יעקב כהן מבית אל: רישום מסודר של הוצאות והכנסות, הוא בגדר ההשתדלות הנצרכת. יותר מכך, זה מביא לחיזוק האמונה והביטחון. כך אפשר לראות בחוש, שהוצאות שבת ויום טוב אינן מהחשבון, וכך גם רואים את הסייעתא דשמיא, כשבעת הדחק מגיעות הכנסות בלתי צפויות.

הרב שלמה רוטמן ממודיעין עילית: חיים בלי חשבון הם חיי הפקרות, ואינם ממידת הביטחון. אמנם כן, אנו בוטחים בה' שהוא נותן לנו את כל צרכנו, אך עם כל זה, אנו מחויבים לשמור על הכסף, ולהשתמש בו בשכל ובתבונה.

הרב שמואל אליעזר וייס מחיפה, הרב צבי פוגל ממודיעין עילית, הרב אלעזר מנחם שיבולי מאופקים, הרב מרדכי שלום לוז מירושלים, הרב שלמה שמעון רוטמן מבית שמש והרב דוד בוקר מצפת: אין שום סתירה בין הנהגה זו למידת הביטחון. לחיות עם חשבון ובצורה מסודרת, זהו דבר הכרחי. אך בד בבד יש לזכור, כי הוא הנותן לך כוח לעשות חיל, וכל מה שיש הוא רק מהקב"ה.

הרב יוסף דושינסקי מחיפה והרב מרדכי יהודה רוטשטיין מבני ברק: כאשר אדם חי עם חשבון, הוא יודע מה חסר לו ומבקשו מה', וזוכה שתפילתו נענית, ועל ידי כך מתוסף אצלו חיזוק באמונה וביטחון. ובכלל, איש יהודי חייב לחיות עם חשבון, וכאשר אין חשבון בגשמיות, אין חשבון ברוחניות.

שאלה לעלון 115

אני אברך כולל. אשתי היא המפרנסת העיקרית בבית. לאחרונה היא איבדה את מקום עבודתה, ולאחר חיפושים ארוכים, היא מצאה מקום עבודה שנותן שכר נמוך, שאינו מספיק לכלכלת הבית. שאלתי: האם אחרי שעשינו הכול כדי למצוא עבודה מפרנסת, יצאנו ידי חובת ההשתדלות, או שצריך להמשיך ולחפש משהו יותר טוב? ה"י מבית שמש

מסירת שאלות ותשובות: בקו השגחה פרטית 02-3011-300 עד 5:30 (לאחר בחירת השפה) | [מנן ההקלטה מוגבל ל-3 דקות] | במייל 023011300@gmail.com | בפקס 02-6599189 תשובות יתקבלו רק עם שם מלא ועם עיר עד יום ראשון פרשת במדבר. שם השואל יכתב בראשי תיבות ושם עיר.

הארה פרטית

מתוך שיעורי המשפיעים ב'קו השגחה פרטית'

נקודה מתוך שיעור המופלא של הרב"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א להעריך מתנת שמים

פרוטה, מצטבר אצלו סכום נאה שמספיק לו לכל הצרכותיו. וגם להיפק, כאשר מזלזלים בפרוטות, פרוטות אלה מצטרפות לחשבון גדול של חובות. בשביל להגיע לחיים על פי האמונה, מלבד העבודה המחשבתית והרעיונית, יש גם עבודה מעשית: להביט ולראות, שכל מה שיש בידינו הוא מתנת שמים. כאשר אנו מעריכים ומחשיבים כל פרוטה שיש בידינו, הרי זהו סימן לכך שאנו מאמינים אמיתיים.

ואמונה אמיתית מביאה שפע גדול. כידוע מהצדיקים, שאמונה הוא מלשון המשכה. על ידי אמונה אמיתית, מושך עליו ישועות והשפעות. יעזור ה', שנזכה כולנו לחיות באמונה ולהישפע בשפע גדול, ולא נזדקק, לא לידי מתנת בשר ודם ולא לידי הלוואתם, כי אם לידו המלאה, הקדושה והטהורה, אמן ואמן.

יהודי בעל אמונה, שידוע שכל כספו נתון בידו כמתנת שמים, שומר על כל פרוטה ופרוטה. והרי ידוע שהקב"ה חס על ממונם של ישראל, ולכן גם אנחנו, שקיבלנו מידו ממון זה, צריכים לחוס על הממון. לשמרו שלא יתבזבז לריק. בהלכות נגעי הבתים מצינו, שבטרם יבוא הכהן, צריכים לפנות את כל הכלים שיש בבית, כי אם לא כן, כאשר יבוא הכהן ויטמא את הבית, כל הכלים שבתוכו ייטמאו, ויש כלים שאי אפשר לטהרם מטומאתם, והם ילכו לאיבוד. מקשה האור החיים: הרי טומאת הבית תלויה באמירתו של הכהן, ואם כן, יש זמן לפנות את הכלים עד שהכהן יאמר שזה טמא, ומדוע צריכים לפנות את הבית לפני כן? מתרץ האור החיים: כי לרוב המהירות אפשר לשכוח את הממון הבזוי, והקב"ה חס גם על ממון זה, והם הפכים לגושים העשויים מחרס, שאי אפשר לטהרם. פרוטה לפרוטה מצטרפת. כאשר האדם מחשיב כל

שיעורי הרב"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א נמסרים פעם בשבועיים באידיש ופעם בשבועיים בעברית, בלוחה 42 (לאחר בחירת השפה)

השפעה פרטית

לפני זמן מה השארתי סיפור על נס גדול שהיה לי. האמת היא שלא ידעתי כמה כוח יש בהשארת הסיפור, אך לאחר שעמתי תגובות מידידים ומכרים, שסיפרו לי על גדול החיזוק שהיה להם מהסיפור, או אז גם אני בעצמי התחזקתי ממנו ביותר. ייער כוח למערכת החושבה, וייער כוח לכל משאירי הסיפורים.

מצד התקילים

מבית אחד מגדולי הדור שליט"א, נשלח אלינו סכום נספ עבר הפצת העלון, כשאותו גדול אומר, שהסכום נמסר בידי פדיון נפש, עבר נער שסר מהדרך, כדי שיחזור בתשובה. והמשיך ואמר: "זכות הפצת האמונה תועיל בעוונותי' ועבורו שיחזור בתשובה".

מצד הנותנים

הנצחה פרטית

לזכות עידן ישראל בן טרזן אסתר וחוגי איריס נועה בת סוליקה ויוצ"ח שחייו

שותפות בכל החיזוקים באמונה בכלל העולמי השגחה פרטית

לזכות שמואל צבי בן יטל קענדל וכל משפחתו, יוסף דב בער בן מלכה וכל משפחתו, פעטיא בת מלכה וכל משפחתה להצלחה בכל העניינים, משה בן מלכה

ליווג הגון במהרה והצלחה בכל העניינים.

התודה והברכה

לכ"ק מרן אדמו"ר מבערעניץ הגה"צ רבי נחמן רוטנר שליט"א אשר לקח על עצמו סכום קבוע מהוצאות הגיליון

עלונים ל-40 בתי כנסת

הבתחתי להפיץ עלונים ל-40 בתי כנסת ונושעתי

רביד נחמה בת רחל ליוויג הגון

ויכבד מיכל בת עליזה אלס ליוויג הגון בקרוב וכל הישועות

בעילום שם לזכות התורם להצלחה ולכל הישועות

לזכות משה אריה בן שרה

בעילום שם לברכה והצלחה בכל העניינים ופרנסה בשפע ועילום בית אמיתי

לזכות משה בן אביבה מיכל ליוויג הגון בקרוב ממש

קח גם אתה שותפות קבוע בהפצת האמונה בעולם

ותזכה להבטחת הווה ולמזכי הרבים: בניים ובני בניים יראים ושלמים

התקשר עכשיו

לקו השותפות 02.6313.742

העברה לבנק | משלוח בדואר | בעמדות נדרים | 902 סניפי 5475 | לת.ד. 5475 | פולס על שם חשבון 57390056 | ירושלים | 'שער הבטחון'

המעוניינים להפיץ את העלון מוזמנים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-5866-075

מענה אנטי ביין 13:00-15:00

ניתן להשאיר הודעה בבל שעות היעדרות ונחזור אליכם בסדר

משלוח הגיליונות יהיה ללא תשלום למימנים 250 עותקים ומעלה

בבגזת נקודות חלוקה או 20 עלונים במחיר משלוח בלבד

מייל לעיליות סיפורים: A023011902@GMAIL.COM

העלון יוצא לאור גם באידיש, אנגלית וצרפתית

למחיר זול במייל 023011300@GMAIL.COM

דרכסה יפרינט-גויט

הכלית העלון הוא, לקרב את האדם לבורא עולם. חלילה שהוא יהיה זה שייפריע ולהתפיל ולשמוע קריאת התורה

ניצוד מוכיחיו?

עלון מס' 24

הטכסיסים

והלוהט, והביצים היו מונחות בחלון במשך כל הלילה, ואף עוד קודם לכן ספק גדול אם הן היו טריות וכשירות למאכל... הוא הלך וכתב מודעה בפתח חדר-האוכל, על דעת עצמו, שהכל ידעו כי הסלט שמוגש הערב בארוחה, הוכן מהביצים ששהו כל הלילה בחלון, ושומר נפשו ירחק מהן...

המקרה עורר תסיסה רבה בקרב הבחורים. אחד מהם אף לקח את החוק לידי, ועשה מעשה שלא יעשה. הוא אסף את סלט הביצים מהשולחנות לקערה אחת גדולה, ובעזות מצח שפך את תכולתה בפתח משרדו של אחד מרבני הישיבה... והישיבה כולה רעשה וגעשה.

למזלו 'הטוב' של אותו בחור, חלף רבי גדליה במקום בדיוק באותה שעה, והבחין במעשהו. ליבו של הבחור החל לפעום בחוזקה כאשר הבין שנגלה קלונו, והיה בטוח כי עתה יקבל נזיפה חמורה מהמשגיח. אך רבי גדליה שהכיר את הבחור ידע כי הוא בחור איכותי וטוב בלימודו ובהתנהגותו, ובדרך כלל הוא נוהג כראוי.

עקב כך שיער כי היתה כאן מעידה חד-פעמית שנבעה מחוסר שליטה על מידת הכעס שנתגברה בו באותו רגע, ולכן ניגש ואמר לו בחיור: 'אני רואה עליך שאתה בחור מאד אכפתי מטבעך. אתה דואג לחברים שלך ואכפת לך שיהיה להם טוב. נו, אם כך, לך אל 'אוצר הספרים' של הישיבה ותראה איזו עזובה שולטת בו. לדוגמא, יש שם כוס עם שיירי תה העומדת באותו מקום בלי תזוזה כבר קרוב לחודשיים. אולי תתפוס יוזמה ותשתמש עם האכפתיות החיובית שלך לטפל ב'אוצר', לשכללו ולטפחו.'

זו היתה תוכחתו המקורית והמחוכמת במקרה הזה. לא גערה חמורה וחריפה, לא הטפת מוסר נוקבת, אלא 'עקיצה' חכמה ומעודנת שחדרה לבחור היישר ללבו. כך ניצל מעשה שלילי כדי לכוונו ולזרזו, לפעול ולהשתמש באותן תכונות באופן חיובי.



התקרב רבי גדליה לעברו בבית-המדרש, ואז נעצר לפסק זמן של מחשבה והרהור, כמנהגו לעיתים קרובות. לבסוף ניגש אליו ושאלו בחיור: "עזרא! איך אתה מרגיש?". "ברוך השם טוב! מדוע המשגיח שואל?" - שאל רבי עזרא. "הלא אתמול לא באת לסדר?" - אמר לו רבי גדליה כמתפלא, והמשיך: "אולם אני

אחד מטכסיסי החינוך של המשגיח הנודע של ישיבת קול תורה, רבי גדליה אייזמן זצ"ל, היה העצמתם והכוונתם של תלמידיו למעשים חיוביים ולעליה על בסיס תכונות שליליות שנתגלו בהם. משום כך לא תמיד נזף וגער בחריפות על מעשים חמורים שלא יעשו. לעתים הגיב באופן ענייני ונינוח כדי לדרבן את התלמיד דוקא מכוח מעשהו, והשתמש וניצל את הפגם והחיסרון שלו לעליה ול'עשה טוב'.

מספר תלמידו משכבר הימים, רבי יעקב וייל, לימים ראש ישיבת 'שערי תורה':

התקופה בה למדתי בישיבה התאפיינה בקושי גדול מהבחינה הכלכלית. מאוחר יותר היא נקראה 'תקופת הצנע'. בין היתר סבלנו ממחסור חמור בביצים, ובלית ברירה נאלצה הישיבה לרכוש ביצים שייבאו אותן מתורכיה. הן היו ביצים ישנות ולא טריות, וגם הטעם שלהן לא היה משהו...

והנה באחת השבתות בסעודה שלישית הוגשו ביצים תורכיות. לאחר קילופן ראינו שהן היו כל כך לא טריות עד שאיבדו את צבען המקורי ונעשו חומות. גם הריח שנדף מהן לא היה כה נעים... אחד הבחורים אסף אותן מהשולחנות והניחן על אדן החלון מתוך כוונה להראותן למחרת לגאון רבי **אלחנן משה קונשט** זצ"ל, מראשי הישיבה, ולבקש ממנו לדאוג לכך שמקרה כזה לא יחזור על עצמו.

אך בפועל הדבר פרח מזיכרונו של אותו בחור. רק למחרת, ביום ראשון בשעת הצהריים, הוא נזכר, ורץ לחדר-האוכל כדי לקחתן ולהראותן לרבי אלחנן. אולם כשבא לחדר-האוכל, נכח לראות כי הביצים לא מונחות שם. הוא פנה לאדון רוט, שהיה האחראי על המטבח, ושאלו: 'היכן הביצים?' והלה השיב בטבעיות: 'העובדים הכינו מהן סלט לארוחת ערב הקרובה'... הבחור הזדעזע מעצם הרעיון. הן היה זה בעיצומו של הקיץ החם

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"נ, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

מניח שאם לא באת כנראה היה זה מחמת שלא הרגשת טוב... והמשיך הלאה בדרכו. כך הוכיחו בחכמה, ונתן לו להבין כי הוא אינו מרוצה מכך שנעדר אמש מהסדר.

תלמיד נוסף נזכר בתוכחה עקיפה אך נוקבת שהוכיחו רבי גדליה במטרה לרתום אותו ולדרבנו ליתר שקדנות והתמדה. הגם שהיא היתה מאד נוקבת אבל היא נאמרה בעקיפין ובטון ענייני ונינוח, וכקודמתה אף היא לוותה בקורטוב של הומור. עילת התוכחה היתה רפיון מסוים בשקידת התורה שרבי גדליה



מספר הרב גמליאל רבינוביץ' שליט"א:

הבחין בו אצל אותו תלמיד, ולכן ניגש אליו ואמר לו בפנים כאובות: "היום הלכתי ברחוב וראיתי את אביך בא מולי. אך לצערי עברתי במיוחד לצד השני של הכביש כדי שלא אצטרך להיפגש עמו וממילא גם לדבר איתו עליך. הלוא אתה יודע את יחסי הידידות שיש לי איתו, אז פשוט לא רציתי לצער אותו... תפוס את עצמך בידיים ותתחיל ללמוד ברצינות כדי שבפעם הבאה שאראה את אביך לא אצטרך לחצות את הכביש..."

(מתוך הספר רבי גדליה)

ילד נחמד ממשפחה טובה באחת מערי הנגב, נשלח ללמוד בתלמוד תורה חשוב בעיר בני ברק, עם פנימייה מסודרת. משום מה היה אותו ילד ממורמר מאוד על מצבו, בהיותו רחוק מן הבית ורחוק מן המשפחה וכו'. פעם כשנערך מבחן בכיתה, נטל הילד את המבחן לידו וברוב מרירותו כתב עליו תיכף: "איני יודע כלום!", וניגש כך ראשון למלמד להגיש את המבחן...

בטוח היה הילד שהמלמד יכעס עליו, ואולי אף יזרוק אותו החוצה... אך להפתעתו קרא לו שיגש אליו ונשקו על ראשו, ותחב בידו 'ממתק' טעים ויוקרתי, ואמר לילד ההמום: בטוח אני שבמבחן הבא תדע בוודאי לענות לפחות על שאלה אחת שהרי מתפלל אני כל יום להצלחתך!

התנהגות זו של המלמד, שהמשיכה במשך שנה תמימה בדרכי אהבה וקירוב, גרמה לכך שבסופו של דבר גדל הילד וצמח לאילנא רברבא! עד שכיום הוא ראש ישיבה גדול בישיבה חשובה. ללמדך כיצד ואיך להתנהג עם ילד ממורמר! - במקום לרחק ולסתור, ניתן לגשת באהבה ובקירוב נפש.

בדורנו אנו כיום קשה עד מאוד לצעירים תינוקות של בית רבן לקבל דרך של 'שמאל דוחה', ואין בכוחות נפשם החלושה להחזיק בדרך של גערה וענישה ובדרך תקיפה וחריפה. ויש להשתדל בעיקר בחינוך בדרך ההפוכה, של 'ימין מקרבת', באהבה ובחיבה בנועם וברוך, לקרב לבבם ונפשם אל אהבת התורה הקדושה.

כאשר דיבר פעם כ"ק אדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל על דרכי החינוך, אמר:

פעם בדור שלפני השואה הייתי זורק בחור מן הישיבה יותר בקלות, כי ידעתי שתיכף תימצא עבורו ישיבה אחרת, ואם אינו מצליח בישיבה זו יוכל להתעלות בישיבה אחרת - אך כיום נשתנו העתים, כיום אינני זורק בחור החוצה בשום

אופן! כי מי ערב לי בדבר שילך הבחור ללמוד בישיבה אחרת? שמא ילך להסתובב ברחובות, ובכל מיני מקומות מקולקלים ומפוקפקים?... בזמנינו אין שום עצה כי אם על ידי קירוב ואהבה, וחינוך בדרך הטובה והישרה.

ומוסיף הרב גמליאל: הלום ידעתי מקרוב על בחור צעיר אחד שהשתולל מאוד בישיבה, התנהגותו היתה מתחת לכל ביקורת, ולאחר כמה התראות שלא הועילו כלום, נאלץ צוות הישיבה לזרוק את הבחור מן הישיבה! לאחר 'אסיפת צוות' קשה ונוקבת בה הועלו על השולחן כל מעשיו הקשים של אותו בחור, התקבלה החלטה פה אחד שאין מקומו של בחור זה בישיבה! ההחלטה הוגשה בפני ראש הישיבה, והוטלה עליו משימת ביצוע הגזירה 'להעיף' את אותו בחור מן הישיבה, אחת ולתמיד!

ניגש אפוא ראש הישיבה אל הבחור, ואמר לו: האמת, שלפי החלטת הצוות מוכרח אני ועומד לזרוק אותך לאלתר מהישיבה! - מכה זו כנראה תפגע בך, ותפעל את פעולתה כדי שתבין היטב שמוכרח אתה להשתנות, ושוב תיכנס לישיבה אחרת ותתחיל ללמוד שם בהתמדה גדולה, עד שתיעשה לתלמיד חכם חשוב!!!

וכי היכן היושר שבדבר? הנה אנו סבלנו ממך כאן בישיבה זה שנתיים ימים, אנו אכלנו כאן מרורות, והישיבה היא תקצור את הפירות... ותרוויח בחור מתמיד גדול בתורה וביראת שמים!?! הבה נא נחשוב בינינו כמי שכבר זרקו אותך זה עידן מן הישיבה... ותתחיל כבר מעתה לקחת את עצמך בידיים כאן ועכשיו ללמוד בהתמדה גדולה! ובכך נמצא שאנחנו בישיבה זו, שעברנו עמך את כל התהליך, נהנה גם מן הפירות היפים... ואף אתה תמנע מעצמך וממשפחתך את כל הצער ועוגמת הנפש הכרוכים בכך!

הדברים נכנסו ללב התלמיד, והוא אכן שינה את דרכו מקצה לקצה, ונעשה מן הבחורים הטובים בישיבה! (טיב הקהילה, חוקת תשע"ט, מתוך שיחת חינוך בבית שמש)

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם על ידי ידיד נאמן לזיכוי הרבים

אופק חדרה

כניסת שבת	ציאת רבינו תם		
18:54	20:04	20:38	לוח מקומי
19:05	19:56	20:48	אור החיים



ל'חבוד שבת קודש
אנוך התשפ"ג
 שושנה שירה חגי' בת אברהם, מיכאל חגי' בן סעדיה, לזכות אריה חגי' בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעיד הינדי, ציון נגר בן סעדה, אסתר תוהמי בת סעיד, נפתלי ברזילי בן עוזר, זיקלה בת אסתר וישאל, חביבה בת צביה, נחש ששון בן רבקה, אסיה (אילנה) בת הלה, סעידה בת יהודה, חנה מנצור בת יוסף, רחל שון בת שולמית, כלנית בת אסתר ורפאל, רותי בת לאה, אילנית בת שושנה, נוה בת מרים, אביבה אסתר בת שלום, עופר בן רוזה, חיים בן דוד בן ארי, חיים בן יפת וימימה יששכר, יאיר בן שמואל, אויל בן ניסים וחנה, נגריאל בן זכריה, סעידה בת יהודה, רוזינה בת מרטוטה

נאצלות, אהוב ונחמד על כל מכריו. כשהגיע לגיל השידוכים, הכל חשבו כי עלם חמודות שכזה - בוודאי ימהר להיחטף, כאשר טובי השדכנים יעוטו לשדך לו את בת גילו...

אלא שחודש וגם חודשיים עוברים, ואף הצעה לא נראית באופק. נראה כי תקלה מסתורית תקפה את חברת הטלפון, כאשר הקו אינו מקבל שיחות טלפון משדכנים... עוד חצי שנה חולפת, ובהגיע שמוליק לגיל 21 וחצי החלו ההורים להיות מודאגים, אפילו מודאגים מאוד... הם ניסו לברר, אולי יצא עליו שם רע, אך הביירוטים העלו שבחים ומחמאות, ועדיין לא ברור כיצד יתכן שבחור כה מצויין, בגיל מתבגר - איש אינו מתעניין בו!

בשלב מסוים, כששמוליק כבר התקדם לקראת גיל 24, ולאחר שנערכו לו תפילות וסגולות ועדיין לא הגיע עת גאולתו, הבינו כולם כי יש דברים בגו. הוריו החליטו כי זה הזמן להיכנס לרבם שליט"א, ולשטוח בפניו את יגון ליבם. עם כניסתם לחדר הרבי פרצו בבכי מר ומטלטל, סיפרו על כמעט 3 שנים של ציפיה מאכזבת, ועל כך שאיש אינו מתעניין בבנם המוכשר והמצויין...

הרבי האזין להם בקשב, ומצחו נחרש קמטים. דקות ארוכות חכך הרבי בדעתו, לפני שהשיב במילים קצרות ומרודות: 'כאב לב כה גדול, מי יודע, ליבי אומר לי שהוא יכול להיגרם מיהודי אחר שחוה כאב לב... מי יודע, פגיעה בזולת, יש לה כח כה הרסני, אולי כאן טמונה הבעיה... אולי כדאי שתבדקו את העניין, תשוחחו עם בנכם ותנסו להעלות בזכרוכם...'

ההורים שבו לביתם, וכינסו אסיפה עם בנם, הועלו השערות שונות, ועברו שנה אחר שנה בשנות ילדותו, ואחר כך בשנות בחורו. מי היו מחנכיו, מי היו חבריו לכתה, מי היו חברי החדר בחדרו בפנימיה... במשך זמן רב של תחקיר מעמיק לא עלה בידיהם דבר שכן שמוליק נחשב לאדם נוח שאינו פוגע. אלא שלפתע ניעור שמוליק וכמו זיק תקוה ניצת בו:

'אולי, אולי זה הסירוב שלי בקשר להרב גולדפרב? - - -'
 שם הקוד הזה אמר הכל, לא היה צורך להוסיף... הסיפור היה, שבעת סיום שנותיו בישיבה קטנה, ביקש ממנו רבו - הרב גולדפרב, להישאר בישיבה שנה נוספת, ובאמצע קבוצת עילית של תלמידים טובים - יוכלו לפתוח שנתון נוסף בישיבה. היה ברור שהכל תלוי בבחור הטוב והעילוי שבחבורה: אם שמוליק יסכים - ייפתח השנתון הנוכחי כשמוליק יוביל אותו להצלחה, ואם שמוליק יסרב - אין מנוס אלא לבטל את הכוונה לפתוח את השנתון הנוסף...

שמוליק חכך בדעתו, התייעץ, ובסוף החליט כי עדיף לו לעבור ללמוד בישיבה אחרת, ולא להימנות על קבוצת הבחורים שתפתח את השנתון הנוסף, תשובתו השלילית חרצה את גורלו של השיעור הנוסף - שלא הוקם, הישיבה בה למד - התאכזבה מאוד, והרב גולדפרב נפגע מכך עמוקות...

'זה כנראה הסיפור הזה...' אמר שמוליק בלחש, 'יתכן שצדקתי באותה החלטה, אבל אולי לא לקחתי בחשבון את הפגיעה שתיגרם לרב גולדפרב, אולי הצורה בה הודעתי היתה לא מכובדת, אולי יצרתי סחף שלילי... יתכן שהצוות בישיבה נפגע עמוקות, ומעולם לא ביקשתי את מחילתם...'

עוד באותו לילה, התקשר שמוליק אל הרב גולדפרב, שהתרגש מאוד לשמוע את קולו של תלמידו לשעבר. 'מה שלומך? איך הולך?' - התעניין בו הרב גולדפרב בכנות, רצה לשמוע על הצלחת תלמידו המצויין והכשרוני... שמוליק הקשיב לו בנימוס ובשמחה. ולבסוף - העלה את אותו סירוב לבקשת הרב, שאירע לפני כמעט עשר שנים...

הרב זכר היטב את העניין, והגיב: 'שמוליק יקירי! אני זוכר היטב את המקרה ההוא, כמה זה כאב לי באותה עת... כמה רצינו לפתוח שיעור חדש, הכל היה תלוי בך, ולצערי נדעע באיבו... אבל עברה מאז תקופה כה ארוכה, באמת שמחתי לשמוע שעשית חיל בלימודיך, למרות שהיה ליבי עליך...'

אני דווקא שמח שהתקשרת, סייעת לי למחוק את התחושה העוקצנית שעולה בי כשאני נזכר בזה... אני מוחל לך בלב שלם, שמוליק היקר, ומי ייתן שתזכה בקרוב ממש לבנות בית נאמן בישראל, ותשלח לי הזמנה לחתונה כמובן!... סיים הרב את דבריו, ושמוליק הניח את שפורפת הטלפון, מרגיש כי סלע ענקית נגולה מעל ליבו...

"וספרת לכם..." (כב, טו)

ערב ערב, בהתרגשות וכמיהה, אנו סופרים יום ועוד יום, כבר עברו כמחצית ימי ספירת העומר, וההתרגשות והגעגוע הולכים וגוברים ככל שאנו מתקרבים למועד קבלת תורתנו האהובה. התורה הקדושה, מפיה אנו חיים, היא חיינו ואורך ימינו, התורה שהפכה אותנו לאנשים איכותיים ומרוממים יותר, התורה שהיא ציר החיים המרכזי שלנו!

ימי ההכנה למעמד הגדול והמרגש הזה, הם ימי ספירת העומר, ההכנה לקבלת התורה, מתוקף העובדה שמתן תורה הוא אירוע כה דרמטי ומרגש, מסעיר ומרומם, אנו משקיעים את שבעת השבועות הקודמים לו בהכנה אישית - נפשית, לקראת הרגע הגדול. כול למעמד כמו מתן תורה לא נכנסים כבדרך אגב, אלא התורה מעניקה לנו מתנה נוספת, ואומרת לנו להקדיש שבעה שבועות של הכנה והתבוננות לזכך נפשנו ולרומם רוחנו.

אלא שלמרב הפלא, עבודת השבועות הללו ממוקדת במיוחד בתיקון היחס לזולת, בהטמעת הערך של לתת כבוד איש לרעהו, לנהוג בהערכה איש כלפי זולתו. אנו גם מצרים בימים אלו על הטרגדיה הבלתי נתפסת, כאשר בימים אלו הסתלקו 24,000 תלמידי רבי עקיבא, קדושי עליון שאין לנו שמץ השהה במעלתם, אך משום שלא נהגו כבוד זה בזה - נגזרה עליהם גזירה כה קשה, דווקא בשל ענין תיקון המידות. משהו כאן דורש מחשבה והתבוננות: אם אנו נערכים לקראת מתן תורה, אם אנו מתרגשים וכמהים לקראת קבלת התורה, אם הלב שלנו כה משתוקק לחבוק את התורה - למה אנו שמים את עיקר הדגש על תיקון המידות?! היה עלינו להקדיש יותר ללימוד הלכות תלמוד תורה. אולי ללמוד יותר על מעמד הרב סיני, לעסוק באינטנסיביות באותה מתנה יקרה ואהובה - היא התורה, למה אנו כה ממוקדים בתיקון המידות דווקא?!

יותר מזה, הרי כל הנושא של מידות טובות, כתוב בתורה ברמז בלבד. אין ולו מצווה אחת המדברת ברורות על הצורך לכבד כל יהודי, לנהוג באופן ראוי איש ברעהו. מדוע תיקון המידות לא מוזכר בתורה? והואיל ואינו מוזכר - מה טעם יש לעסוק בו כהכנה לקבלת התורה?!

התשובה היא כי עוד לפני שמדברים על התורה, על המצוות, על חיי תורה ואיכותיים, הציוד הבסיסי, הראשוני, המתחיל - הוא תיקון המידות, שיפור היחס שלנו לזולת. נהיגה בכבוד איש ברעהו. קיום התורה אינו אפשרי בלי מידות טובות, חיי תורה אינם מתחילים ללא נהיגה בכבוד איש בזולתו. זו נקודת הבסיס, מכאן אפשר להתחיל ולהתקדם, לקנות קנייני תורה.

וכך חושף אחד מגדולי הראשונים - רבינו יונה, בביאורו למסכת אבות פ"ג: 'צריך תחילה לתקן עצמו במידות - ובזה תשכון התורה עליו, שאינה שוכנת בחוף שאיננו בעל מידות טובות!'

מדהים! לפני קבלת התורה, לפני שזוכים לחבוק את התורה, לפני שמשכנים את התורה בליבנו - קודם כל יש להתחיל לתקן את המידות. כי התורה לא נכנסת, לא מתקבלת, ולא שוכנת, במי שאינו נוהג כבוד ברעהו, במי שמידותיו בהתנהגותו עם זולתו אינן מתקונות. קודם כל, לפני הכל, כבסיס לכל - מידות טובות, ומכאן אפשר לזכות לקבלת התורה!

ולכן, מובן היטב מדוע תיקון המידות לא כתוב בתורה באופן מפורש, כפי שמגלה רבי חיים ויטאל זי"ע סוד מכיבשונה של כתובת התורה: המידות הטובות לא נכתבו, כי הן עוד לפני התורה, הן הבסיס, מהן יוצאים לדרך התורה, זולתן - אין סיכוי לקבל את התורה, בלעדיהן - אי אפשר לזכות בתורה. לכן המידות הטובות אינן מוזכרות בתוך התורה, כי הן קודמות לה, הן הבסיס שלה, הרי 'דרך ארץ קדמה לתורה!'

לפיכך, בימי ההכנה, בהיערכות הגדולה לקבלת התורה, הבה נתמקד בתיקון הבסיס, היסוד, נקודת ההתחלה. הבה נחפש לנהוג בכבוד איש ברעהו, נבדוק היכן נוכל להוסיף בכבוד הזולת, כיצד נימנע כל פגיעה באדם אחר, איך נוכל לקבל את הזולת במלוא הכבוד וההדר המגיע לו.

כך נוכל להיכנס לחג מתן תורתנו זכים ונקיים, כלים ראויים לקבלת התורה, בלב נקי ומוזכך, מכובד - ובעיקר מכבד! שמוליק נחשב לפאר הישיבה, כל הורה היה גאה בבן כזה. מתמיד עצום, עמקן ייחודי, בקי גדול, מיטיב להבין, בעל מידות

המשך הסיפור, לא פחות ממדהים: פחות מ-72 שעות אחר כך, התקשר שדכן. 'כבר הרבה זמן אני רוצה להציע לכם את השידוך הזה', אמר מייד בהתחלה, 'לא יודע למה זה נדחה עד עכשיו. מדובר בהצעה כלילת המעלות...' - פתח, פירט את דבר ההצעה - הנערה, המשפחה, הקהילה והסביבה, והתברר שאכן מדובר בהצעה מיוחדת ממש, המתאימה ככפפה ליד לשמוליק שלהם!

שבועיים וחצי אחר כך, בלבבות נרגשים, הוזמנו בני המשפחה לשמחת האירוסין, שנחגגה באולם צנוע בשכונה. שמוליק - הבחור שהכל סחו בשבחו ודיברו על מעלותיו ומידותיו הנעלות - התארס בשעה טובה, שימן טוב ומזל טוב יהא לנו!

החתן בעצמו סירר לנו את סיפורו, והובא כאן בדיוק, בשינוי פרטים מזהים, הוא מוסיף ומציין, כי היתה זו ההצעה הראשונה שהוצעה לו, וגם האחרונה. מאז הוא חי באושר, שמח ומודה לה' שפקח את עיניו לראות, כי הדבר שעייב והעיב על שמחתו, הסיבה מדוע נאלץ להתמתין כשלוש שנים לרגע המרגש בחייו, היתה אחת ויחידה:

פגיעה בזולת, אי שמירת כבוד מקסימלי בזולתו. נכון שאולי היו לו את כל הסיבות הטובות ביותר, ונכון שיתכן שהחלטתו היתה מוצדקת וראויה, אבל בסופו של דבר - רבו נפגע, והפגיעה הזו עיכבה את יום שמחתו!

כי כשמדובר ביחס בין אדם לחברו, כשעומדת על השולחן שאלת פגיעה בזולת, פגיעה היא אדם, רעל. היא עלולה הלילה להשביט שמחות, לנעול שערי שמים, למנוע את הרגשים המרגשים בחיים. גם אם הגענו למסקנה שחייבים לעשות פעולה מסויימת, גם אם נראה שאין מנוס מביצוע מהלך מסויים - הבה נחפש את הדרך לעשותו בלי לפגוע, תוך כבוד לזולת, לעשות את אותן פעולות רק בכבוד הראוי!

שמירה על כבוד הזולת היא מפתח לברכה, מפתח לישועה. אומר לנו בורא עולם: 'מה אני מבקש מכם? אלא שתהיו אוהבין זה את זה ומכבדין זה את זה!' - זה הכל! כבוד הזולת - זה המפתח לפתיחת שערי השפע!

בתחנת הרכבת בעיירה הקטנה, המתינו שניים לרכבת הנוסעת לעיר מרוחקת. עם שקשוק קול הרכבת ניתן האות, והשניים עלו על הקרון שנפתח לקראתם, חיפשו מקום ישיבה.

שני מקומות צפופים וצמודים נותרו בקרון. הצעיר שבניהם, עלם צעיר כבד משקל וגס רוח - מיהר להיכנס למושב הפנימי, והותיר ליהודי המבוגר - אותו לא הכיר, את המקום שלצידו. הלה מיהר להתיישב במקום הפנוי, והרכבת המשיכה בנסיעתה.

האיש המבוגר היה רזה וצנום, כפוף קומה מעט וזקן הדור לו. הנער הצעיר החליט לחמוד לו לצון, ולאורך הדרך החל להתרווח במושב עזר ועוד, תוך שהוא מצמצם את שטח המושב של היהודי המבוגר. הוא לא בחל בשום דרך, פעם התעטש ופעם השתעל, פעם התרווח ופעם התמתח - התוצאה היתה שווה: מושבו של הצעיר הלך והתרווח, מושבו של המבוגר הלך והצטמצם...

בתחילה היה ניתן לחשוב שהצעיר לא שם לב לתוצאות מעשיו. אך בנקוף שעות הנסיעה וככל שהמבוגר הלך ואיבר עוד ועוד אחוזים ממקום מושבו - כבר היה ברור כי הנער זומם מעשה קונדס...

וכך אכן היה. באחד מעיקולי הדרך, כשהרכבת הישנה רעדה וקיפצה בינות לאבני החצץ, דחק הצעיר עוד מעט את המבוגר, אשר נפל מהמושב והשתטח ארצה. הנער החל לצחוק בקול ממשובת הנעורים שביצע, ואילו היהודי המבוגר נעמד בפינת הקרון, והמתין לסיום הנסיעה המתמישה והלא נעימה...

כשהגיעו לתחנת היעד, עוד מחלון הרכבת היתה ניכרת תכונה רבתי, מאות יהודים עמדו נרגשים, מהם שהביאו עימם את ילדיהם. מעל התחנה נתלה שלט: 'ברוכים הבאים למרן הגאון רבי חיים מבריסק שליט"א.'

הנער הצעיר הביט בתכונה החגיגית, ובהה בה בחוסר הבנה, הן לא ידע כי אמורה להגיע לכאן איזו אישיות חשובה, רב נערץ או אחד מגדולי הדור. הוא נחפז לרדת ראשון מהקרון, דחף קצת פה וקצת שם, והנה הוא במרכז העניינים...

'הרב מבריסק אמור להגיע?!' - שאל בהפתעה את אחד מהנוכחים. 'כן כן, התכנסנו כולנו לכבודו, לקבל את פניו של גדול הדור', השיב הלה בהתרגשות. 'הוא אמור לרדת כל רגע מהרכבת הזו... הנה, הנה... אני כבר רואה אותו!' - הוסיף האיש בפנים זורחות...

הנער נעמד על קצות אצבעותיו, הטיב את ראייתו והביט ביורדים מהרכבת. לפתע התעלם החוויר, וכמעט שנפל ארצה מתעלף... היהודי המבוגר בו התעלל בדרך, אותו יהודי כפוף שהיה הקורבן למעשה הקונדס שלו - אינו אלא רבי חיים מבריסק, גדול הדור המפורסם, ענק הרוח בעולם היהודי כולו...

אין מילים לתאר את ההלם, את הבושה, את חוסר הנוחות ואת אי הנעימות. נכון, הוא נער שובב הרבה ואולי גם גס קצת, אבל בשום שלב לא התכוון לפגוע בכבודו של גדול הדור... הוא פנה מבייש לפינת תחנת הרכבת וכאילו ביקש שהאדמה תבלע אותו מבושה...

רק בשעת לילה מאוחרת, העז להתגנב לבית האכסניה בו השתכן הרב מבריסק. בפנים חיוורות כסיד וברכיים כושלות, נפל רגליו והחל לבקש את סליחתו. 'כבוד הרב', ביקש בתחנונים, 'לא ידעתי כי אתם הרב מבריסק, לא שיערתי שאני חומד לצון לגדול הדור

אנא, שהרב יסלח וימחל לי...' 'לא ולא!' - השיב לעומתו הרב, 'אינני יכול לסלוח לך, הן לא פגעת בי - פגעת ביהדות כולה!' הכל עמדו מסביב המומים. מקורבי הרב כמו גם הנער, עמדו משתאים לנוכח הדברים. 'אמרתי משהו על היהדות? אימתי פגעת ביהדות?! מדוע הרב אינו יכול לסלוח לי?!' - שאל הנער מופתע ומבוהל...

אך הרב השיב בתשובה מנומקת ונוקבת: 'על כבודי כהרב מבריסק - אני מוחל גם מוחל. על כך שפגע בי באופן אישי - מחלתי וסלחתי עוד לפני שבא לפניי לבקש את סליחתי... התברר לו שפגע ברב מבריסק, אך לולא מעמדי כרב, אילו הייתי יהודי מן השורה - היה עובר לסדר היום...'

ואז הוסיף הרב והרעים בקולו: 'זו פגיעה ביהדות כולה! החשיבה אילו הבעיה לפגוע היא רק ביהודי בעל מעמד - היא פגיעה בערכם של היהודים כולם, היא פגיעה בערכי היהדות הבסיסיים. אינני יכול ואינני מוסמך לסלוח על הזלזול במהות היהדות, אינני רשאי למחול למי שחש כי פגיעה ביהודים פשוטים הינה דבר מתקבל על הדעת!'

הנוכחים כולם האזינו לדברי הרב בקשב, ודבריו נכנסו לליבם, והותירו לנו מסר עד ימינו אלה: אין דבר כזה יהודי פשוט או מכובד, אין מציאות של אדם שבו מותר לפגוע ואדם אחר בו אסור לפגוע. איננו מכבדים אנשים כי אנו פוחדים מהם, רוצים למצוא חן בעיניהם, מבקשים מהם משהו...

אנו מכבדים יהודים, באשר הם יהודים, כי הם יהודים! אין קשר למעמדם, אין קשר למצבם, יש קשר לעובדה כי הם בני אדם, כי הם זקוקים וזכאים ליחס הולם ומכבד, להתייחסות נאותה ומעריכה. בימים אלה נשנן את המסר העולה מדברי הרב מבריסק, נקרב אותו לליבנו: כל יהודי זכאי לכבוד, בכל יהודי עלינו לנהוג באופן מכובד, להיזהר מלצער, להימנע מלפגוע, לדאוג לכבודו. לא בגלל שהוא יהודי ורם מעלה, אלא בגלל שהוא יהודי, בגלל שהוא יהודי! (פניני פר' השבוע)



הילכות צדקה - המשך

- כל הנותן צדקה לעני בפנים רעות וכבושות בקרקע, אפילו נותן לו אלף שקלים איבד זכותו והפסידה, ועובר על 'ולא ירע לבבך בתתך לו' (דברים טו, טז). אלא צריך ליתן בסבר פנים יפות ובשמחה, ויתאונן עימו על צרתו, וידבר לו דברי תנחומים וניחומים.

- יש להיזהר ליתן את הצדקה בהסתר בכל מה שאפשר, ואם אפשר ליתנה באופן שהוא בעצמו אינו יודע למי נותנה וגם העני אינו יודע ממי קיבלה מעלתה גדולה מאוד. ועל כל פנים לא יתפאר האדם בצדקה שהוא נותן.

- כל מי שאינו צריך ליטול מהצדקה ומרמה את הבריות ונוטל, אינו מת עד שיצטרך לבריות. וכל מי שצריך ליטול ואינו יכול לחיות אלא אם כן יטול, כגון זקן או חולה או בעל יסורין, ומרוב גאוותו אינו נוטל - הרי זה שופך דמים ומתחייב בנפשו, ואין לו בצערו אלא עוונות וחטאים. וכל מי שצריך ליטול ומצער עצמו ודוחק את השעה וחי חי צער שלא יטריח את הציבור - אינו מת עד שיפרנס אחרים, ועליו הכתוב אומר (ירמיה יז, ט): "ברוך הגבר אשר יבטח בה", והיה ה' מבטחו".

הילכות ביקור חולים

- מצוה על כל אדם לבקר את החולה, שכן מצינו בהקדוש ברוך הוא שמבקר חולים, כמו שדרשו רבותינו זיכרונם לברכה (סוטה יד): "זיירא אליו ה' באלוני ממרא" (בראשית יח, א) - מלמד שבא אליו לבקר את אברהם שהיה חולה באותו היום.

- עיקר המצוה לברר מה צריך החולה שיעשו לו, ושימצא נחת רוח עם חבריו. וגם שיתן דעתו עליו ויבקש עליו רחמים מאת ה' יתברך, ואם ביקר ולא ביקש עליו רחמים לא קיים המצווה. (אורות)

שבת שלום ומבורך

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

פניני ביה"כ

שנ"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

ספירת העומר – לב טוב

ושכן טוב, והוא יזכה גם לראות את הנולד, לב טוב מביא להכל. גם מי שיש לו את שאר המעלות, יכול לזכות ולהגיע לכל המעלות, אבל מסתמא תהיה לו עבודה קשה יותר, כי לב טוב משמעו שלמות, ולמרות שצריך עבודה רבה בשביל להגיע לכך, לכל הפחות צריכים אנו לשאוף שיהיה לנו לב טוב ונקי, שמונע מאיתנו קנאה ושנאה ותחרות וגאווה וכל מיני מידות רעות. עיננו רואות אנשים רבים, תלמידי חכמים וגם בעלי בתים, שעבדו על כך במשך שנים רבות, וזכו להשיג לב טוב. בראש ובראשונה, מי שיש לו לב טוב זוכה לחיות את הזולת, רואה מה האחר צריך ועוזר לו עד כמה שידו משגת, נכנס לתוך חיי הסובבים אליו וחי איתם בשמחתם ולהבדיל בצרתם, וכך מסופר על אחד מתלמידי חכמים שהתגורר בשכונת בית וגן, שנפטר לפני כשנה, הרב גבריאל גברא זצ"ל, הרב היה תלמיד חכם מופלא ומו"צ בישיבת "קול יעקב", גדול בתורה ובמידות ובגמילות חסדים, עם לב שהיה פתוח לכל עם ישראל. ידוע שהרב היה מוהל בחסד, וזכה למול אלפי תינוקות, ולא רק בקהילות של בני תורה, אלא גם עבור יהודים שהיו רחוקים מתורה ומצוות, היה הרב נוסע לכל מקום ומל אותם, והכל חנים אין כסף. והנה יום אחד התקשר אליו יהודי מספרד, שלפי תוכן השיחה היה ניכר שהוא לא מהקרובים לה' ולתורתו, והוא סיפר לרב שנולד לו בן בשעה טובה, והוא רוצה שהרב יהיה המוהל. חשב הרב, הרי הוא שקוע כולו בעשיה מבוקר עד ערב, מילא אם היו מזמינים אותו לכמה בריתות ואירועים, אבל האם ימריא עד לספרד הרחוקה בשביל ברית אחת? לאחר שחשב השיב הרב, "ישנם הרבה מוהלים טובים, אסדר לך מוהל טוב ותלמיד חכם במקומי". אבל אותו אדם השיב לרב, "אני רוצה את הרב, ואם הרב לא יבוא, אחכה ולא אעשה ברית מילה". מששמע כך הרב הוא השיב בחיוב, והכל בשמחה ובלב שלם.

לבינתיים הזמינו את הרב לעוד ברית באותו היום. הרב המריא לספרד, ותכנן לערוך את הברית הראשונה אליה הזמן במקור, ולאחריה לנסוע לעבר השניה. הרב הגיע ועשה את הברית הראשונה בחסד עליון, ואחרי הברית פגש ברופא נחמד מאוד, מומחה במחלקת כירורגית ובעל שם טוב, הם התיידדו ואותו רופא הביא לרב את כרטיס הביקור שלו, ואמר לו, "אם אתה נמצא באזור, דע לך שבעניינים האלו אני לרשותך". הרב שמח לשמע הדברים, ובפרט שמוהלים צריכים לעיתים התערבות של רופא כירורג.

מצאים אנו בעיצומם של הימים המיוחדים של ספירת העומר, ארבעים ותשעה יום לקראת מתן תורה, ואומר הבני יששכר, שארבעים ותשעה בגימטריא זה "לב טוב", ואכן בימים הללו אנחנו עובדים ומתאמצים ומשתדלים להגיע למידות טובות לקראת קבלת התורה, אבל העיקר הוא שיהיה לאדם לב טוב, וכך הוא יכול להשפיע טוב על הכל, וזו למעשה העבודה שלנו בימים הללו, שהלב יהיה לב זהב, שיקרין וישפיע על אחרים.

ישנם מקומות רבים, הנוהגים בימים הללו לקרוא ולקחת אחד בכל יום אחד ממ"ח קניינים בהם נקנית התורה (כמבואר במסכת אבות ו,ו), וביום הארבעים ותשעה לחזור על הכל, ואם נשים לב, הקניין השלושים ושניים הוא - "אוהב את הבריות", וכידוע בימים הללו עד ל"ג בעומר מתו עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא, והגמרא (יבמות סב:) אומרת שהסיבה היא "שלא נהגו כבוד זה בזה", וביום השלושים ושתיים קיבלו התלמידים על עצמם לאהוב האחד את השני, שיהיה להם לב טוב, ולנהוג בכבוד אחד כלפי השני, ומיד ביום למחרת נעצרה המגיפה ופסקו מלמות. ללמדנו, שברגע שמגיעים ללב טוב ולמידות טובות, לא צריך סגולות אחרות, וזה מה שהציל אותם ממימות משונות.

הדרך לקנות את המעלה הזאת אינה פשוטה, וצריכה השקעה ועבודה רבה, לא כל אחד נולד עם לב טוב מטבעו, אבל זהו למעשה יסוד מרכזי בחיי האדם ובעבודת ה', כמו שהמשנה אומרת (אבות ב, ח-ט) "חמישה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי", כולם תנאים קדושים כגון רבי אליעזר הגדול ורבי יהושע, ושאל הרב את תלמידיו, "איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם?". כל אחד צריך שתהיה לו דרך טובה בעבודת ה', אם כן שאל אותם רבן יוחנן, באיזו דרך ידבק האדם, ובה ילך עד הסוף, והיא זאת שתביא אותו לשלמות?

כל תנא אמר מעלה גדולה אחרת, עין טובה, חבר טוב, שכן טוב, איזוהי חכם הרואה את הנולד, והתנא האחרון רבי אלעזר בן ערך השיב, שהדרך הטובה שידבק בה האדם היא 'לב טוב', ועל כך אמר רבן יוחנן בן זכאי, "רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריכם, שבכלל דבריו דבריכם". כלומר, השיב להם רבן יוחנן זכאי, שכל הדרכים טובות בעבודת ה', אבל הדרך שהציע רבי אלעזר, זו הדרך שיכולה להגיע לכל הדרכים בעבודת ה' ולכל המעלות. דהינו, מי שיש לו לב טוב, תהיה לו גם עין טובה, ויזכה לחבר

רבי אלעזר בן ערך השיב, שהדרך הטובה שידבק בה האדם היא 'לב טוב', ועל כך אמר רבן יוחנן בן זכאי, "רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריכם, שבכלל דבריו דבריכם... זו הדרך שיכולה להגיע לכל הדרכים בעבודת ה' ולכל המעלות.

המשך בעמוד 4 >>

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים	ר"ת	מוצ"ש	הדלקת נרות	לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל	לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל	לע"נ רוג'ר אשר בן מרסל ז"ל	לע"נ רחל בת שושנה ע"ה
	20:51	19:58	18:47				

עץ חיים היא למחזיקים בה

את זה", אבל העורך דין עונה לי בחזרה, "רגע רגע, אל תמהר להדפיס. אני בדרך ללוויה של הלקוח שלי, העשיר שאתה פסקת בדין שלו. הוא נפטר בשבת מדום לב, ובקשר ליורשים זה סיפור חדש." הייתי המום. דום לב! כמה ארעי הוא אדם. מתעקש על עשר מיליון דולר, ואינו יודע אם יוכל להנות מהם. העשיר הזה שנפטר היה בצד המפסיד! הוא היה אמור לדעת על ההפסד כבר ביום שישי. אתם יודעים מה זה אומר? אם הפסק היה מתפרסם אז, מה היו אומרים? העשיר המפורסם מת בגלל האכזריות של הבורר. הוא ראה שהוא הפסיד עשר מיליון דולר, ומרוב הלם וצער נדם ליבו. הלקוח ז"ל היה אדם מפורסם מאד, ואין ספק שהתקשורת היתה עושה מטעמים מהסיפור הזה, עוד היו מזמנים אותי למשפט על גרימת מותו של אחד מעשירי תבל. הייתי עלול לאבד את הנאמנות שלי, ולסגור את המשרד אחת ולתמיד. אבל הקב"ה ריחם עלי, ואיש לא חושב שיש קשר בין הפסק למותו של העשיר. המדפסת לא עבדה, ואני זכיתי לעמוד בניסיון באותו רגע גורלי של חצות היום בערב שבת. למדתי פרק חשוב בחיים. קל ונעים לקבל קבלות טובות, אבל כשיש סיוע מן השמים וזוכים גם לעמוד בהן עד הסוף, רואים את ההצלחות שהן מביאות, ברוך ה' שזכיתי לראות את הברכה. ברור לכל בר דעת, שכל אחד מישראל מצווה לקיים את כל מצוות התורה, בלי יוצא מן הכלל, ואמנם ישראל הקדושים עסוקים בתורה ובמצוות במשך שעות היום, אבל לכל מצווה ומצווה יש עניינים ודקדוקים רבים, ומי הוא זה אשר יוכל לומר שהוא מדקדק בכל מצוות התורה קלה כבחמורה.

מי אברהם, ואני עוסק בבוררות. אנשים שיש להם סכסוך ביניהם מגיעים אלי, מקבלים קנין, וחותרים שיקבלו את ההכרעה של הבורר. בכך אנשים חוסכים דיונים ארוכים בבית הדין, ומצליחים להגיע להסכמה מבלי להגיע לדין תורה. כמובן, כל תהליך הבוררות הינו לפי דיני התורה הקדושה, וברוך ה' זכיתי לסייע ליהודים רבים ליישב את הסכסוך ביניהם. במשרד שלי מופיעים יהודים מכל שכבות הציבור, גם כאלו שעדיין אינם שומרי תורה ומצוות. בסייעתא דשמיא קניתי נאמנות גם בקרב אנשים כאלו. הם השתכנעו שאם רוצים צדק אמתי ודין של אמת, כדאי להם לדון על פי דיני התורה. המעשה שאני רוצה לספר לכם עוסק בשני בעלי דין כבדים, שני עשירים בסדר גודל, שכל אחד מהם טען בעלות על שורה של בניינים. הטענות שלהם סבבו סביב רווח או הפסד של עשרה מיליון דולר! לאור גורליות הפסק הם החליטו לבוא אלי, כדי שאכריע ביניהם. החומר הכיל המוני מסמכים, ראיות, חוזים, אסמכתאות, ואני הוצרכתי לקרוא את כל החומר, בלי לדלג על שום פרט, ואחר כך לערוך את הפסק בכובד ראש, ולהוציא לאור דין אמת. חישבתי פחות או יותר כמה ימי עבודה אצטרך להקדיש לכך, ובסופו של דבר הודעתי ללקוחות שעד סוף החודש, שיחול ביום שישי, יהיה הפסק מוכן. קבעתי תאריך כזה, שאוכל לעמוד בו, כיוון שהיה לי חשוב מאד לעמוד בדיבורי. הרבה מהמוניטין שיצא לי, בסייעתא דשמיא, קשור לזה שאני מתאמץ לשמור את מוצא פי, ולעמוד בזמנים.



הקב"ה ריחם עלי, ואל מוחי נכנסה מחשבה טהורה. חשבתי, הן העורך דין לא נמצא עלי שאדפיס לו את הפסק הערוך, אבל הקב"ה נמצא גם נמצא! הוא כאן, רואה הכל... מעמיד אותי בניסיון ומבקש ממני לעמוד בו

עבדתי קשה. קראתי את כל האותיות הקטנות, הסעיפים והכוכביות, למדתי את החומר היטב ואחר כך ניגשתי לעומק העניין ההלכתי, ואכן, בסופה של עבודה מייגעת ערכתי את הפסק, שדרש גם הוא ניסוח שקול ומחושב, ובאותו יום שישי, כפי התאריך שנקבתי, ניגשתי אל המדפסת במשרד, ונתתי לה פקודה, "הדפס". עוד רגע קט, והפסק יצא לאור. אפס. המדפסת אינה מגיבה. אני בודק את המכונה, והכל נראה תקין. אולי יש משהו שתקוע בפנים? אני מרים את החלק העליון של המדפסת, אבל אז נחות עיני על השעון. עכשיו חצות היום. בדיוק. יום שישי, ערב שבת בחצות, ואני עומד במשרד וצריך להקדיש רק עוד כמה דקות כדי לשכנע את המכונה לעבוד. מצד שני, יש לי קבלה שאני עומד בה כבר כמה שנים, מאז שלמדתי מסכת פסחים, דף נ' - העושה מלאכה בערבי שבתות וימים טובים מן המנחה ולמעלה אינו רואה סימן ברכה לעולם. אחרי שלמדתי את כל העניין שמואב שם, בגמרא, ועיינתי בדברי הפוסקים בשולחן ערוך, החלטתי החלטה נחושה - בערב שבת ויו"ט, מחצות ואילך, אני סוגר את המשרד ופונה להכנות לקראת שבת קודש. ברוך ה', מאז שקיבלתי זאת על עצמי, אני עומד בזה שבוע אחרי שבוע. מה יהיה השבוע?

ומדקדק בקוצו של יוד בכל מצווה? חלילה, אין כוונת הדברים ליאש אף אחד מישראל, אלא להיפך! בשוררות אלו ננסה להבהיר לקוראים היקרים מה כוחה של מצווה אחת! כאשר האדם מקבל עליו להחזיק בה בכח גדול ובהתמדה.

זאת יעשה על ידי שיבחר מצווה אחת הקרובה לליבו שבה יתחזק במיוחד, וד"ר רכה יחזיק בתורה כולה, וכך אומר ספר חרדים (מהדורת ירושלים תשמ"ד, פרק סא): "אף על פי שחייב אדם להיזהר בכל המצוות, מכל מקום יש לו להחזיק באחת מכל המצוות בכוח גדול ובהתמדה, שלא יעבור עליה כל ימי חייו. לפי שכללות התורה, שהם תרי"ג מצוות, נקראים עץ חיים, כדכתיב 'עץ חיים היא למחזיקים בה', והאוחז ענף אחד מן האילן יפה - אוחז בכלן, שכל שאר הענפים נמשכין אחר אותו הענף, שכולם גוף אחד. אבל אם בא לאחוז בכל הענפים יחדיו, לא יוכל לאחוז כולם."

בתוכי מתגוששות שתי דעות. העורך דין של הלקוח שלי, שמחכה לפסק, והנאמנות שהשגתי ביושר על ידי העמידה בזמנים. הרי העבודה הזאת משולמת כהוגן, ואני צריך להוכיח שהתשלום שווה את העבודה, ומצד שני יש לי כבר קביעות להפסיק בחצות. משהו בתוכי דחק בי להתעסק עם המדפסת רק עוד כמה דקות, הן בלי להדפיס את הפסק ולחתום על כל עמוד אין ערך לכל העבודה, אבל הקב"ה ריחם עלי, ואל מוחי נכנסה מחשבה טהורה. חשבתי, הן העורך דין לא נמצא אתי כאן בחדר ועומד עלי שאדפיס לו את הפסק הערוך, אבל הקב"ה נמצא גם נמצא! הוא כאן, רואה הכל. יודע את השעה ואת ההחלטה, רואה אותי ומתבונן בי, מעמיד אותי בניסיון ומבקש ממני לעמוד בו, כמו קורא אלי "אברהם! אברהם!", ואני, מה אומר? "הנני!".

כך מובא בגמרא (שבת קיח:), על תנאים ואמוראים קדושים, שכל אחד מהם ציין מצווה אחת שהוא מקפיד בה בכל כוחו, וברור שאין כוונת הדברים שאותם גדולי עולם מתרשלים בשאר המצוות חלילה, אלא באו להאיר לנו את הדרך, שידע כל יהודי מה כוחה של כל מצווה, ובפרט מה כוחה של קבלה טובה של מצווה או הידור, שיקבל על עצמו ויהי מה. נמצאים אנו בדרכנו לחג השבועות הקרב ובא, וכל אחד מאיתנו רוצה להחזיק בתורה הקדושה, הנה לנו דרך לדבוק בתורה ובמצוותיה, המסוגלת לדבק אותנו בתורה הקדושה, ובד בבד מובילה להצלחה והשגחת ה'.

באותו רגע מופלא הפניתי עורף אל המשרד, ונעלתי את הדלת, כשאני מניח מאחוריה את כל ענייני העבודה. יהיה מה שיהיה, אחרי חצות לא עובדים. אחרי כשעה התקשר אלי העורך דין לשאול מה עם הפסק. התנצלתי שאכן סיימתי את מלאכת הכתיבה, אבל המדפסת קרטעה. ביום ראשון בע"ה הוא יקבל את כל החומר. סבר וקיבל. שבת קודש פרשה את כנפיה, ואני זכיתי לחוש הפעם כי הקרבתני קרבן לה'. בהרגשה זכה וטהורה קיבלתי את פני שבת המלכה. ביום ראשון העורך דין מתקשר אלי, ואני אומר לו, "כן כן, כבר כבר ניגש להדפיס

- לע"נ אסתר בת נזירה ע"ה
- לע"נ מנחם בן תקוה גזירגיה ז"ל
- לע"נ אברהם אבהרון בן גינינה ז"ל
- לע"נ רפאל פואה בן רוזה ז"ל
- לע"נ בנימין בן טאוס ז"ל
- לע"נ אסתר בת חנה ז"ל
- לע"נ הרבנית חסיה ליליאן בת סוליקה ע"ה

כל הורה ומלמד הוא כונב!

הפאה שנחתכה

"יִפְּאֵת זְקָנָם לֹא יִגְלַחוּ" (ויקרא כא, ה)

שאלה: מעשה ביהודי ירא ה' בשם ראובן, שנכנס להסתפר במספרה. את פניו של ראובן מעטרות שתי פאות מסולסלות וארוכות. לקראת סיום התספורת, לפתע חתך הספר בטעות את אחת מפאותיו של ראובן. זינק ראובן מכסאו והביט במראה, ו...כמעט שהתעלף. "מה עשית לי?!", צעק וזעק, "לאן נעלמה הפאה הארוכה שלי? כיצד אוכל להציג מעתה את פני ברחוב?!"

הספר התנצל רבות, אך המסתפר פנה אליו ותבע: "אני דורש שתשלם לי 'דמי בושת', עבור הבושה הנוראה שגרמת לי, וגם 'דמי שִׁבְת' (תשלום עבור זמן הביטול ממלאכה) עבור הזמן שאמנע מללכת למלאכתי, עד שתגדל הפאה..." ואילו הספר טען שגזז את הפאה בלי כוונה, ועל כך אי אפשר לתבוע אותו. באו השנים לפני הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, וביקשו שיכריע בעניינם.

תשובה: בנוגע לבושות, נפסק בשו"ע (חו"מ סי' תכ"א ס"א): "אינו חייב על הבושת עד שיתכון לביישו, והמבייש את חברו שלא בכוונה, פטור". לכן, גם הספר דנן פטור מבושת, כי לא היתה כוונתו להזיק ולבייש את ראובן. והגם שפשע באופן חמור, מכל מקום חיוב בושת נאמר דוקא במתכון להזיק, ואם לא התכוון - פטור. (יעוין במ"מ חובל ומזיק א'-י"ב).

באשר לחיוב על שִׁבְת, חייבים בה גם כשלא היתה כוונה להזיק (כמבואר בשו"ע שם ס"ג), ובמסכת בבא קמא (פ"ו). מבואר, שהסך (מורח) את ראשו של חברו בסם שהשיר את שעריו, חייב בשִׁבְת, ואומרת הגמרא שמדובר באופן "דהוה מרקיד בי כובי, דבעיא מחוי גוני ארישיה", כלומר, שמלאכתו של האדם שניזק היתה לרקד כדרך הליצינים, באופן שמראה תנועות מבדחות בראשו, וכעת אינו יכול לעסוק במלאכתו, מחמת ששעריו נשרו.

ונראה שגם בענייננו, אם מדובר באופן שהניזק אינו יכול לצאת מביתו מחמת הבושה, ונאלץ להתבטל ממלאכתו (עד שתצמח פאתו), הרי שיש לחייב את הספר בדמי שִׁבְת, ויעוין בשו"ע (חו"מ סי' א' ס"ב), שאף בזמן הזה גובים תשלומי שִׁבְת (כי דבר שכוחו הוא), והיא שיטת הרמב"ם. אך הרמ"א כתב בשם הרא"ש, שאין גובים בזמן הזה שִׁבְת, וסיים הרמ"א שבכל זאת כופין בית דין את המזיק לפייס את הניזק כפי הנראה להם.

לסיכום: הספר פטור מדמי בושת, אבל עליו לשלם דמי שִׁבְת, או לפייס את המסתפר ולשלם לו עבור הפסד ימי עבודתו.

(אחת שאלתי 1, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

פרשתינו פותחת בפסוק המוכר לכל דרשן, ובפירוש רש"י המשמש יסוד ואבן פינה לכל הורה ומחנך. הקב"ה מצווה את משה שילמד את הכהנים את ההלכות הנוהגות להם, בעניין שמירה על קדושתם, וכך אומרת התורה "אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְּעִמּוּי" (ויקרא כא, א), רבותינו בגמרא הבחינו במילים שכאורה נראות מיותרות בפסוק, "אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים", ושוב "וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם", ודרשו על כך (ומובאים הדברים ברש"י) "אָמַר וְאָמַרְתָּ, לְהַזְהִיר גְּדוּלִים עַל הַקְּטָנִים".

מפסוק זה למדו בעלי המוסר מספר יסודות עצומים: א. כשם שאדם מצווה לשמור על מצוות התורה, כך הוא מצווה גם להזהיר את הקטנים על כך. ב. עליו לעשות זאת באמירה רכה, ולא בדיבור קשה, כדי למשוך את לב השומעים לעשות את רצון ה', ואף על פי ששמאל דוחה וימין מקרבת, ובחינוך צריך גם שבט מוסר וגם משענת תומכת, הימין היא החזקה והיא המקרבת, ואם כן הקשר העיקרי בין ההורה והמחנך לילד, צריך להיות קשר חם ואוהב. ג. להזהיר גדולים ואז על הקטנים - עליו לשמש דוגמה אישית, אליה ירצה הילד להידמות!

חז"ל (בבא בתרא ח:): אומרים על הפסוק "וּמִצְדִּיקֵי הָרְבִים כְּפֹכְכֵיבִים לְעוֹלָם וָעֶד" (דניאל יב, ג) - אלו הם מלמדי תינוקות (ובעצם כל הורה). הגאון הצדיק רבי חיים פרידלנדר זצ"ל, משגיח ישיבת פוניבז', השתומם מדוע נמשלו מלמדי תינוקות בפסוק לכוכבים דווקא? והסביר כך: אנשים חיים כאן בעולם הזה מביטים על הכוכבים, ובעיניהם נראה כי הכוכבים אינם אלא נקודות אור זעירות, אבל האמת היא שהכוכבים הם גופים ענקיים, ומהם יש שגדולים יותר מכדור הארץ עשרת מונים.

כך בדיוק תפקידם של מחנכים ומלמדי תינוקות, אומר רבי חיים. למרות שבעת עבודתם לא מורגשת כל כך חשיבותם והשפעתם על התלמידים, אבל באמת במעשיהם הם יוצרים עולמות ממש. כל תלמיד שיגדל וילך בדרך הטובה שהתוו עבורו, נזקף לזכותו של אותו הורה או מחנך, והרי זו תוצאה ברורה של השקעתם וטיפוחם. אם הצליחו בחינוכו, ההצלחה מתקיימת ומשפיעה לדורי דורות, וכן להיפך, עיוות או קלקול בחינוכו מהווה עיוות לדורי דורות. אם כן, כל הורה וכל מלמד הוא כוכב-על בפני עצמו, המאיר לאחריים את הדרך, ומשום כך באה התורה ומלמדת את אהרן הכהן יסודות, כיצד לדאוג שבניו יהיו ראויים להיות ממשיכי דרכו בקודש, ואשרי הזוכה.

השקפה לבית היהודי

נלים לקבלת התורה - חלק א'

רוב ימי הספירה כבר חלפו להם, וכבר בשבוע הקרוב נציין את ל"ג בעומר. הזמן הולך ומתקרב להופעה הבינלאומית של הבריאה. למה הופעה? פסוק מפורש! "וַיֹּאמֶר ה' מִסִּינַי בָּא, וְזָרַח מִשְׁעֵיר לְמוֹ, הוֹפִיעַ מִהָר פְּאָרְזָן" (דברים לג, ב). אומרים בעלי המוסר, שבמעגל השנה, בכל מועד בזמנו, יורדת עמו גם ההארה הרוחנית של אותה שעה. למשל, בפסח של השנה ירדה אותה השפעה רוחנית שירדה לעולם לפני 3335 שנים, וכך עתיד להיות בחג השבועות הקרוב, ופירוש הדבר, שגם ב-ו' בסיון הקרוב תקיים ההופעה של בורא עולם בהתגלות נפלאה, ומי שיכין את עצמו היטב, יזכה בכרטיס כניסה חנין להופעה ויקבל מאותה הארה. כידוע, להופעה צריך לבוא בלבוב חגיגי. אבל איך מתכוננים רוחנית להופעה מרוממת שכזו? בפרשת ראה מופיע הפסוק, "שִׁבְעָה שָׁבָעַת תִּסְפָּר לְךָ מִהַחֵל חֲרַמְשׁ בְּקָמָה תַּחַל לְסִפְרֵי שִׁבְעוֹת" (דברים טז, ט), מכאן למדו חז"ל שספירת העומר נאמרת בעמידה: "אל תקרי בקמה, אלא בקומה", ועל דרך המוסר - "מִהַחֵל", כלומר מהתחלת הספירה, "חֲרַמְשׁ בְּקָמָה!", תוריד את הקומה והגאווה! ואז



על דרך המוסר - "מִהַחֵל", כלומר מהתחלת הספירה, "חֲרַמְשׁ בְּקָמָה!", תוריד את הקומה והגאווה! ואז תַּחַל לְסִפְרֵי שִׁבְעוֹת, זה הראשית, עיקר ההכנה לקראת קבלת התורה היא להגיע למידת הענוה.

"תַּחַל לְסִפְרֵי שִׁבְעוֹת", זה הראשית, עיקר ההכנה לקראת קבלת התורה היא להגיע למידת הענוה, שאלמלא הענוה, התורה לא נכנסת פנימה.

כך הקביל ר' חיים מוולוז'ין בצורה נפלאה, שהאדם דומה לכלי, שככל שדפנות הכלי עבות, זה בא על חשבון קיבולת הכלי, וככל שהדפנות דקות, הקיבולת מרובה. כשהאדם ממלא את עצמו ב"אני ואני ואני...", החוזה מתנפח, הדפנות מתעבות והקיבולת לקבלת הוראות התורה מתמעטת, כי מי יאמר לו מה תעשה ומה תפעל? הלא הוא מבין ויודע הכל, ומה נלמד אותו? אבל כאשר הוא מקטין עצמו, מבין שלא הכל הוא יודע, מוריד את עצמו אפילו בפני קטנים ממנו, הוא הראוי שהתורה תחדור לתוכו ותמלא אותו בחכמתה.

מסיים ר' חיים מוולוז'ין ואומר, שאם בדרונו היה משהו עם "דפנות" דקות כמו שהיו למשה רבנו, היתה בו גם תורה כמשה רבנו, שזו היא מציאות בטבע. כעת נבין, כיצד זכה אדם מרומם כמשה, שביטל את עצמיותו לגמרי כשהלך לפייס את דתן ואבירם, שמן הראוי היה צריך "לשמור על פאסון", בתירוץ כמו "אני לא אלך אליהם, זה כבוד התורה", ובפרט אחרי שהם היו צריכים לבקש מחילה מגדול הדור - ולכן זכה שהתורה נקראת על שמו, "זָכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה עֲבַדִּי" (מלאכי ג, כב). המשך אי"ה בשבוע הבא.

(ר' עמירם טובי הי"ו)

פלאים בזכות לב טוב של יהודי. אדם צריך לרצות שיהיה לו לב כזה, ואז מתחוללים דברים נפלאים שאי אפשר לשער, כמו בסיפור המופלא הזה, הרב ממריא במיוחד לברית בספרד, ומכיר במקרה רופא מומחה, טועה בדרך לברית השנייה ויורד בבושת פנים באמצע הדרך, ולפתע בחור מסכן קורא לעזרה, וזוכה לברית מילה כדי להפוך ליהודי כשר. לכולנו יש לב כזה, רק צריך לעבוד עליו, שיהיה לב טוב ופתוח לכל צרכי עם ישראל, לתורה ולאהבת הבריות.

בשבוע שעבר היה יום הפטירה של ענק שבענקים, רבי ישעיה מקרעסטיר זיע"א. בשנים האחרונות אלפים פוקדים את קברו שבהונגריה, ורואים ישועות ממש מעל לטבע, ושמעתי סיפור אמיתי מאדם ששמע ממכיל ראשון, על אמא מסכנה אחת, שלא עלינו הבת שלה הלכה עם גוי, ועם הזמן אפילו קבעו תאריך לחתונה, והיו ממש שבועיים לפני החתונה. האמא היתה בוכה יומם וליל, עד שהגיעה אליה אחת משכנותיה ואמרה, לעזור לך איני יכולה, אבל עצה טובה אוכל לתת לך, סעי לציונו של רבי ישעיה, תבכי על ציונו הקדוש ותקראי תהילים, ובעזרת ה' תזכי לישועות ונפלאות.

מה לא מוכנים לעשות בשביל הילדים! האם כבר ניסתה כמעט הכל, אבל מיד כששמעה כן גמרה בדעתה להגיע לציון. היא קנתה כרטיס והגיעה לציון, ושם התפללה ובכתה מעומק הלב, וסיימה ספר תהילים שלם. זמן קצר לאחר שחזרה לביתה, התקשרה אליה הבת ואמר, שהחתן המיועד, אותו גוי מתועב, נפל מהקומה החמישית ומת במקום, וזהו סיפור אמיתי ששמעתי מאדם שמכיר את המשפחה, וגם כאן הישועה הגיעה בזכות לב יהודי של אשה, שכאב לה מצבה העגום של השכנה.

כך היה רבי ישעיה בעצמו, בעל חסד מופלג המוכן לסייע לכל אדם בכל יכולתו. ידוע שרבי ישעיה היה ענק בהכנסת אורחים, ובכל מוצאי שבת היה פותח את ביתו לכל דכפין, ועורך שולחן מלכים עד שהיה נראה שהשבת עדיין בעיצומה, והיו אופים לחמים טריים ומגישים בשר ודגים, לא יאומן כי יסופר, ממש עד עלות השחר. הכנסת אורחים היתה בדמו ובנפשו, ולא זו בלבד, הלב שלו כלפי כל אחד מעם ישראל היה לב רחמן, והיה אוהב את עם ישראל באופן נדיר ביותר.

זה מה שצריך להיות לכל יהודי - 'לב טוב', "לב טהור ברא לי אלקים, ורוח נכון חדש בקרבי" (תהילים נא, יב). מי שיש לו לב טהור יכול להגיע לכל המעלות, ולכן בחר רבן יוחנן דווקא במעלה שנקט רבי אלעזר, ואמר שהיא הדרך איתה אפשר להגיע לפסגות ולכל המעלות, לעין טובה ולשכנים ולחברים טובים. כל אחד מאיתנו צריך לשאוף לעמול על מנת שיהיה לו לב טוב, ובעזרת ה' אם נזכה לכך, הקב"ה יהיה שותף איתנו, ונזכה בעזרת ה' לבשורות טובות וישועות ונחמות אמן ואמן.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

משם הזמין הרב מונית עם נהג מקומי ונסע לעבר הברית השנייה, שהיתה במרחק של כשעה נסיעה. לאחר כשעה הבחין הנהג שהוא בכלל לא בכיוון, הוא פשוט טעה בדרך. הוא ניסה לפנות לכיוונים שונים אך לבסוף התייאש, והחליט להאשים את הרב והעליל עליו שהוא אשם בכל הטעות, בכך שמסר לו כתובת לא נכונה, ולבסוף עצר והורה לרב לרדת מהמונית.

הרב ירד ליד בנין מגורים מסוים, ולפתע שמע מישהו במרפסת מהקומות העליונות, צועק "גבריאאל, גבריאאל!!". הרים הרב את עיניו, והבחין בבחור שנראה כגוי לכל דבר וענין, שפונה אליו בעברית ומבקש מהרב, "ננעלתי במרפסת, בבקשה הכנס לביתי ותפתח את דלת המרפסת, יש ידית רק בצד הפנימי של הדלת". הרב עלה ונכנס לבית, הסתכל מסביבו ורואה חנוכיה על מדף אחד, ולצידה גם כל מיני סמלים של גוים ר"ל, ולא הבין כיצד בבית שנראה בבעלות גוי נמצאת גם חנוכיה.

הלך הרב לעבר המרפסת ופתח את הדלת, ולעבר הבית נכנס בחור נחמד כבן שמונה עשרה. אחרי רגע של התאוששות שאל הרב, "מעולם לא ראיתי אותך, מהיכן אתה מכיר אותי ויודע את שמי?", השיב לו הבחור, "אני לא מכיר אותך וגם לא קראתי לך, למעשה קראתי לשכן שגר תחתי, יהודי בשם גבריאאל, ורציתי שיבוא ויחלץ אותי, ומכיוון שאתה ענית אמרתי לעצמי שאם אתה כבר עונה, אודה לך אם תוכל לבוא ולהציל אותי".

הרב גברא נדהם, ומיד נזכר בחלום שחלם לילה לפני כן, אמא שלו הופיעה בחלום ואמרה לו, "גבריאאל, גבריאאל, יש לך שליחות!", ומיד הסתלקה. עתה הבין הרב, שאם היא באה בחלום והוא הגיע לפה, מסתמא שזה לא בטעות ולא במקרה, וכנראה שיש לו פה שליחות. לכן פנה הרב לצעיר ושאל, מי הוא ומי הם הוריו וכו', והשיב לו הבחור, "אמא שלי יהודיה ואבא שלי גוי, ומזמן רציתי לעשות ברית מילה כי אני יהודי, אבל אבא שלי לא מסכים בשום פנים ואופן, ולכן עד היום לא עשיתי ברית מילה".

הרב הבין את גודל השעה ושאל היכן ההורים שלו, והשיב לו הבחור שהם בדיוק נסעו לנופש לכמה ימים. שאל אותו הרב גברא, האם ירצה לעשות ברית, והבחור השיב שכן, האם ירצה לעשות אותה היום? ושוב השיב הבחור בחיוב ואמר, "מזמן רציתי לעשות!". עכשיו הבין הרב את גודל ההשגחה השנייה, שהרי ברית מילה לאדם בוגר היא לא ברית מילה רגילה, ומיד הוציא את כרטיס הביקור של הרופא הכירורג שפגש בברית הראשונה, והתקשר ושאל האם יש לו חדר ניתוח מיוחד וזמין לכך באזור, עבור בחור שצריך לעשות לו ברית מילה בניתוח, והרופא השיב שתוך כמה דקות הכל יהיה מוכן עבורם.

הם הגיעו לחדר הניתוח, והרב גברא עשה לו ברית מילה, והפך אותו ליהודי כשר, ומשם הזמין מונית מיוחדת ונסע לערוך את הברית השנייה, הכל בפלאי

שימו לב!
הספר יוצא לדפוס בקרוב

המעוניין לקחת זכות בהוצאת הספר ולזכות בהקדשה להצלחה, לרפואה או לע"ג

מהרו ליצור קשר:
050-7658052
058-6666447
alon.beitlevy@gmail.com

בשורה משמחת

לציבור שוחרי התורה ושומעי לקחו של הרב שליט"א
אגו שמחים לבשר כי בקרוב עתיד לצאת לאור
הספר שרבים חיכו לו

פניני בית לוי

דרשות ורעיונות על פרשיות השבוע ומועדים
נלווים בסיפורים מרתקים ולקחי מוסר נוחזקים
בתוספת חידושים רבים שלא יצאו לאור בעלון

נערך משיחות הרב שליט"א בתוספת נוסף



בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 732 במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 9779997777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 621 שנה י"ג העלון מוקדש לע"נ דינה בת זיסקו ושרה - ט"ז איר ז"ל י איר תשפ"ג

999 פ 91029

אמר - תוכן ענייני הפרשה

א. הלכות קדושת הכהנים וישראל:

- א. איסור על הכהן להיטמא למת (מלבד שבעה קרובים).
 - ב. איסור עשיית קרחת ושריטה, כצער על פטירת מת.
 - ג. איסור גילוח פיאות הראש והזקן.
 - ד. איסור לכהן לשאת אשה שאינה ראויה לקדושת הכהונה.
 - ה. מצוה על ישראל לנהוג כבוד וקדושה בכהנים.
 - ו. קדושתו המיוחדת של הכהן הגדול ביחס לטומאת המת, (ובהלווית המת) ובנישואין (כא, י-טו).
 - ז. מומים שבגוף הפוסלים את הכהנים מלהיכנס למשכן, ולהקריב קרבנות (כא, ט-כד).
 - ח. איסור אכילת קדשים לטמא ולזר (כב, א-ט).
 - ט. המותרים והאסורים באכילת תרומה וקדשים (כב, י-יט).
 - י. המומים הפוסלים בהמות מלהקריבן לה' (כב, יז-כה).
 - יא. זמן הבהמה להקדש, ולשחיטה. ואיסור נותר (כב, כו-לג).
- ב. מצוות המועדים והחגים בימות בשנה וקרבתיהם:
- א. אזהרה על השבת (כג, א-ג).
 - ב. הקרבת הפסח ביום י"ד ניסן, וקרבת ימי הפסח (ד-ח).
 - ג. מצות הקרבת קרבן העומר, ומצות ספירת העומר.
 - ד. הבאת שני הלחם מחיטה חדשה, בחג שבועות ('חג הביכורים') עם קרבנותיהם (כג, טו-כא).
 - ה. הלכות הקציר - מתנות עניים: פאה ולקט (כג, כב).
 - ו. יום זכרון תרועה - ראש השנה (כג, כג-כה).
 - ז. יום כיפורים: התענית בו, קדושתו ומצוותיו (כג, כו-לב).
 - ח. דיני חג הסוכות - לולב, ומיניו, וסוכה (כג, לג-מד).
 - ט. סידור המנורה בכל יום, ולחם הפנים בשבת (כד, א-ט).
- ג. המשך הלכות התורה:
- א. מעשה המגדף - החטא ועונשו (כד, יז-יט).
 - ב. דיני נזיקין של מכה אדם או בהמה (כד, יז-כב).
 - ג. קיום מצות עונשו של המגדף (כד, כג).



"בן האשה הישראלית" (כד, יא)

כתב הבן איש חי זיע"א (בן יהודע, ברכות נה): הטעם שאומרים שם אמו של האדם ולא שם אביו, אומרים העולם כי אמו ודאית יותר מאשר אביו, כי ברור שהיא ילדה אותו, ולא ניחא לי בטעם זה, שאדרבה יש בזה חילול כבוד לאביו שמזלזל בו ועושהו כספק אביו.

וכתב מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל: והנה נעלם מעיניו הבדולח של ה'בן איש חי' לפי שעה דברי הזוהר הקדוש (לך לך פ"ד) וז"ל: והושיעה לבן אמתך וכי לא הוה בריה דישי עד דאיהו אמר שמא דאמיא ולא דאבוה, אלא אוקימנא כד ייתי בר נש לקבל מילה עילאה לאדכרה, בעי למהך במילה דאיהו ודאי, ועל דא אדכר לאימיה ולא לאבוי, עכ"ל. (תרגום - והושיעה לבן אמתך, וכי לא היה דוד המלך בנו של ישי, ומדוע מייחס עצמו לאמו ולא לאביו? אלא ביארנו שכאשר יבוא האדם להזכיר עצמו לקבל דבר עליון, צריך הוא לבוא בדבר שהוא ברור וגם ודאי, ולכן הזכיר דוד את עצמו ואת אמו ולא הזכיר שם אביו).

[מאור ישראל, ח"א ברכות נה]

בפרשת אמר יש 24 מצות עשה, ו-39 מצות לא תעשה. החלק הראשון של הפרשה עוסק בקדושת הכהנים. ובחלק השני עוסקת הפרשה במצוות המועדים והחגים בימות בשנה וקרבתיהם.

כתוב בפרשה (כב, לב): "ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל", פסוק זה עוסק בחלול השם. וברש"י: "מסור עצמך וקדש שמך", וכן מפרש הרמב"ן "מצות עשה, שנקדש את שמו במצוות ליהרג עליהן ולא נעבור". המתנהג בדרך הגורמת לאנשים להוקיר את התורה ולומדיה - קידש את השם.

מובא ב'ספר יראים' לרבינו אליעזר ממיץ תלמידו של רבנו תם ז"ע: "ומקרא זה נוקב ויורד עד תהום, ובפירוש לאו זה ידו כל הדווים, כי חילול השם ישנו בכמה דרכים ואין להם שיעור, שכל המבזה אפילו מצוה אחת ומיקל כלל בכבוד שמים נקרא מחלל את השם. ואם הוא לומד תורה צריך שישמור עצמו מן הכיעור ומן הדומה לו ושלא יבוא לידי חשד שלא יאמרו עליו דבר רע. ואם לא עשה כן נקרא מחלל את השם"!!! "החפץ חיים" ז"ע היה חוזר ומשנן את דברי ה"יראים" הללו, ופעמים רבות דמעות זלגו מעיניו. והיה אומר לבני הישיבות, שהרבה דברים שמעיקר הדין מותר, אולם על בן תורה להיזהר לבל יהיה חילול השם מחמת ההמון שאינם יודעים ההיתר. לכן היה מחמיר על עצמו לבל ידלג בתפילה, וכאשר איחר פעם היה מנהגו להמתין למניין השני, או לילך לבית כנסת אחר להתפלל בציבור...

כן מסופר, כי החפץ חיים ז"ע סבל מחולי מעיים, והיה פעמים שלא יכל להתפלל, אבל מתוך שחשש לחילול השם, היה בא לבית הכנסת, עושה עצמו כמתפלל, אף היה אומר בקול "המעריב ערבים"!!!... אירע פעם אחת שהתאחר בסביבת מחלתו, היה דופק אחר התפילה על העמוד ומודיע את סיבת איחורו לתפילה, כדי שלא יהיה חשש כשלהו לחילול השם!!! פעם קרה שבגלל מחלתו איחר לתפילה בבית מדרשו והלך להתפלל במקום אחר, אך בדרכו נעצר ליד כל אחד והסביר את הסיבה לאיחורו. כשנשאל מדוע טורח לתרץ את עצמו לפני כל, ענהו, כיוון רוב האנשים אינם רגילים ללמד זכות על חבריהם, חייב הוא לעשות כן בכדי למנוע חשש של חילול השם"!!!

להלן סיפור מאלף על הרה"ק ה'בית ישראל' מגור ז"ע, כשהלך פעם בהשכמה ברחובות חיפה שם היה שוהה לפעמים. נעצר על יד רמזור אדום. אותה שעה הכבישים היו ריקים מכלי רכב, עמדו שם פועלים שעבדו בכביש. אחד מהם התרגש למראה צורתו הקדושה, והפטיר לעומתו: "רבי! אינך צריך להימנע מלעבור ברמזור אדום בשעה כזו, הרי הכביש ממילא ריק"!!! עם זאת, ה'בית ישראל' חיכה עד שאור הרמזור יתחלף לירוק, ורק אז עבר. בחצותו את הכביש שמע את הפועל מפטיר לחברו בהתפעלות: "אתם רואים, זה רב! גם כאשר לא רואים את מעשיו, בחשכת הלילה, הוא נוהג כמתחייב על פי חוק"!!!

ה'בית ישראל' פנה למשמש שהתלווה אליו ואמר לו: "אתה שומע, מה שהפועלים אומרים? כיום לא נשאר לנו מאומה כי אם לעשות קידוש ה' ולמנוע חילול השם"!!! והנה, בפסוק: "ונקדשתי בתוך בני ישראל", מהאותיות האמצעיות בני ישראל - יוצאת המילה "נר", שנאמר: "נר ה' נשמת אדם" (משלי כ, כז), נוציא את האותיות 'נר', ישארו האותיות: 'בי יש אל-!' דהיינו, בנשמה של כל יהודי מתגלה ומושרת בתוך בני ישראל - לקדש את השם יתברך.

מת עליו

"שבת היא לה' בכל מושבתיכם" (כג, ב)

שאלה נשאל רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: השבוע עברנו דירה לשכונה חדשה, בה מתגוררות משפחות שעדיין אינן שומרות תורה ומצוות. בשבת הראשונה, באמצע סעודת שבת, כאשר ששרנו שירי שבת כל המשפחה יחד, אנו שומעים דפיקות בדלת. בפתח עמדו שני שוטרים חמורי סבר, ובפיהם תלונה חמורה: קיבלו תלונה שיש כאן רעשים ומוזיקה מחרישת אוזניים! השעה היתה שמונה ורבע בערב. השוטרים, שהבינו מיד שאנו רק יושבים סביב שולחן שבת ושרים שירי שבת, עזבו את המקום. לאחר שעשינו בירור מי התלונן עלינו למשטרה, נודע לנו כי שכנה הגרה בסמוך הינה 'אנטי דתית' עד מאוד, והיא איימה עלינו שתמשיך להתלונן ולהזמין משטרה גם בשבוע הבא וגם בשבוע שלאחר מכן וכך בכל שבוע, עד שיימאס לנו, ונעבור דירה...

שאלתנו היא: א. האם מותר לנו לשיר שירי שבת, כשאנחנו גורמים על ידי כך לחילול שבת ע"י השוטרים הרי השוטרים לא יודעים שקוראים להם על 'תלונת שווא', והם נאלצים לבוא כאשר מתלוננים על הפרעות מצד שכנים?

ב. אנחנו עוסקים גם בקירוב רחוקים, ומידי שבת אנחנו מארחים בסעודת שבת גם אנשים שעדיין רחוקים משמירת תורה ומצוות, הרוצים לראות כיצד נראה שולחן שבת, ואנו חוששים, שכאשר הם יראו את השוטרים המגיעים ואת המריבה עם השכנה, הדבר יגרום להם, חלילה, להתרחק. האם צריך לחשוש לכך, ולא לשיר זמירות שבת?

תשובה: לפני כארבעים שנה הלכתי יחד עם קהילת 'רמת אלחנן' לפתח תקווה, כדי לעזור לרבי ברוך שמעון סלומון זצ"ל להפגין נגד המגמה של ראש העיר לפתוח חנויות בשבת בפרהסיא. באמצע הדרך עצר אותי יהודי תלמיד חכם, ושאל אותי כיצד הורו גדולי ישראל ללכת להפגנה, והרי ידוע שיבואו שוטרים ויחללו שבת, ונמצא שמצד אחד אנו רוצים להפגין נגד חילולי שבת, ומצד שני אנו גורמים לחילול שבת המוני לשוטרים שיכולים היו להיות בזמן זה ספונים בבתיהם. עליתי ל'לשכת הגזית' - אל מו"ח הגר"ש אלישיב זצ"ל, ושאלתי אותו את השאלה, והוא השיב לי שאין מטרת ההפגנה לאפרושי מאיסורא של החוטאים, או מדין מצות תוכחה, אלא מטעם שלא יהא מכשול לדורות, ולא ייגררו אחריהם, ולא תהיה השבת נדרסת ברבים, ויש בזה משום העמדת הדת על תילה, וכל מצווה שמסרו ישראל נפשם עליה - נתקיימו בידם, כמבואר בגמרא (מסכת שבת קל), ואם כן חייבים להפגין כדי שלא תתחלל השבת בפרהסיא, ולמרות שיש בזה מכשול של שוטרים והנלווים עליהם, לא חיישינן לזה.

שאין חיוב על אדם לוותר על תקנת חז"ל כדי שלא יכשל ההגמון, ולכן חייבים להינשא ביום רביעי, אף שבזה כאילו נותנים מכשול להגמון. גם בעניינינו, מעיקר הדין, אין צריך להפסיד את שירי השבת עם משפחתו בגלל שוטרים שייכשלו. אבל בכל זאת אם יכול לשיר בשקט, ולא יביא לו רפיון, והשבת שלו לא תיהפך ליגון ואנחה, ויתבל דבריו בסיפורי צדיקים ושאלות מרתקות - תבוא עליו ברכה, כדי ששוטרים לא ייסעו בשבת. ועל השאלה השנייה, נראה שאין לחוש לכך שירפו ידי המתקרבים. [שבת קודש]

לפקוח את העיניים - נקודות של אור

בעיר רחוקה אחת הוקם בית מחסה לעיוורים. שם טיפלו בהם במסירות, לימדו אותם להתנהל על אף הקושי, הרגילו אותם לקרוא בכתב 'ברייל' - והעניקו להם הזדמנות ליצור קשרים עם חברים חדשים...

יום אחד, הגיע פרופסור ידוע לבית העיוורים עם הצעה: אני יכול לבצע ניתוח שישביב לכם את הראייה! מי מוכן? נו, מי לא מוכן? כולם נעמדו בתור וביקשו לזכות בניתוח שישחרר אותם מהעולם החשוך בו הם נמצאים... לאחר שהסתיימה ההרשמה, אמר להם הפרופסור: לפני שתכנסו לניתוח - עליי להבהיר לכם פרט חשוב! הניתוח אמנם ישיב לכם את הראייה - אבל ליום אחד בלבד! עשרים וארבע שעות מאז הניתוח - תחזרו למצבכם הקודם!

אנחת אכזבה נשמעה מפי כולם. מה שווה ניתוח כזה? למה להם לעבור ניתוח קשה - בשביל עשרים וארבע שעות? שלא לדבר על המרירות שוודאי תמלא אותם לאחר שיחזרו לעיוורונם. לאחר שטעמו את טעם האור, לאחר שראו עולם - הרבה יותר קשה לחזור לשגרה! עיוור אחד אמר: אני רוצה לעבור את הניתוח - בכל מחיר! אמנם הראייה תחזור אלי לזמן מוגבל - אבל הזיכרונות מאותם שעות לא יעלמו ממני לעולם! פתאום אדע לדמיין כיצד נראים כל המקומות אליהם אני הולך, פתאום אקבל מושגים כיצד נראים אנשים, אראה שמים, אדע כיצד נראים הציפורים המצייצים כה יפה, אדע אילו צבעים יש למאכלים שאני אוכל. חיי ישתנו - אפילו אם לא אוכל לראות עוד!

לא פעם אנו חווים רגעים של 'גדלות המוחין', העיניים נפקחות - ואנו מבינים את תכלית החיים, מתעוררים בחשק עז להיות בקשר תמידי עם השם, מבינים עד כמה אנו בידי הרחומות של השם "כְּנִמְלָל עָלַי אֱמוּנָה". עברנו את הימים הקדושים שהתחילו בליל התקדש החג, ליל הסדר בו הרשע הגדול ביותר יכול לזכות לקרבת אלוקים, זכינו לחוג את היום בו זכתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי, אנו עולים ומתקדשים בימי הספירה מעלה-מעלה "ואטהר ואתקדש בקדושה של מעלה" עד הגיענו לרגע הגדול בו העם ראו את הקולות והלפידים וזכו לקבלת התורה, אבל הרגעים הללו הם קצרים: יום או שבוע אחד של חג, ואז כמה שבועות של אבל. יום חג נוסף, או חודש שלם של חגים וימי רצון, ושוב הכול חוזר לשגרה, ואנחנו שבים לאותו עיוורון, לאותו חושך שעוטף אותנו מכל עבר.

והשאלה הנוקבת היא, מה כל זה שווה? למה לנו להתמלא בכל פעם מחדש בתקוות שווא... הפעם זה יהיה שונה? הרי בסופו של דבר החיים ממשיכים! אבל האמת היא, שאותם רגעי אור של פקחת העיניים והבנת החיים משפיעים עלינו בצורה עמוקה, כי הם מזכירים לנו, גם בימים של חושך וכאב - שיש אמת בעולם! שיש דרך להתקרב! שיש בורא שצריך להגיע אליו! קנייני האמונה, קנייני נצח הם!

[נקודות של אור - ספינקא]

והוספנו על כך משל לאדם שגנב מתנפל עליו, וזועק להצלה, וע"י זה יגיעו גם שוטרים שיחללו בבואם את השבת, האם הדבר אסור בגלל "לפני עיוור"? נראה שמותר לו לצעוק, ואינו חייב לשתוק, ומה שיגיעו שוטרים, שלא הוא הזמינם - אין בזה חטא לצעוק, מכיוון שאינו חייב לוותר על הצלתו מהגנב בגלל חטא של שוטרים שלא הוא הזמינם ולא ביקשם שיבואו. וראיה לכך משו"ת מהר"ל דיסקין (קונטרס אחרון סימן קמ"ה) שכתב שאין אדם חייב להפסיד מכספו כשהלה מכריחו ליתן לו דבר עבירה, ואין בזה משום "לפני עיוור", ואפילו כשיצטרך לעבור על תקנתא דרבנן - לא יעבור, ואין לחשוש משום 'לפני עיוור', והוכיח זאת מהגמרא (מסכת כתובות ג:) שהקשתה למה ביטלו חז"ל התקנה שבתולה נשאת ליום הרביעי משום ההגמון, לדרוש להו דאונס שרי? ותמוה איך מותר לדרוש להן כך, הרי בזה מכשילים ההגמון, שהרי נכרים מזהירים על כך? ומוכת,



שכניע את עצמך ותתפלל להם ותתפלל בטובתם, שהרי כל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו, ומלבד שבזה אתה תמנע ותציל נפשך מהלא תעשה של "לא תשנא את אָחִיךָ בְּלִבְבְּךָ" שעוברים עליו בכל רגע ורגע, עוד תראה שאדרבה בזה תצליח יותר.

אמר לי האברך שאכן כן עשה ובכל יום התפלל על חמיו ועל אשתו ומאז הוסרה השנאה ביניהם והרגיש עצמו מרוצה מאוד, והבריא מחוליו, והתחיל לרוות נחת מהבת, וגם הצליח לאחר מכן מאוד בעסקיו. [אגן הסהר" חלק ב' עמ' 252]



״וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה מְאִישָׁה לֹא יִקְחוּ״ (כא, ז)

רבי שלמה זלמן מוולוז'ין ישב פעם בבית הגר"א מוילנא, ובינתיים נכנס יהודי פשוט ותמים ושאל: "כהן אני, האם יש לי רשות לקחת גרושה"?... לשמע השאלה התמימה, פרצו העומדים בצחוק, והאיש הנכלם יצא והלך לו.

אלא שרבי זלמל"ה ביקש להחזירו מיד. "האם לדרך רחוקה אתה רוצה לקחת את הגרושה"? השיב הלה: "לא, לדרך קצרה שלש פרסאות". "מותר לך, מותר לך!" אמר רבי זלמל"ה, והלה יצא ממנו שמח וטוב לב.

"ראו נא", פנה רבי זלמן אל הסובבים: "גם לשמוע שאלת תם, דרושה מעט פיקחות". הבנתי מיד כי היהודי הינו עגלון, ומתוך תמימות חשב כי אסור לו להסיע גרושה בעגלתו, ולכן שאלתיו אם לדרך רחוקה הוא נוסע, ומתוך תשובתו נוכחתי לדעת כי מסקנתי היתה נכונה, והוריתי לו אפוא להיתר..."

״שׁוֹר אֹו כָּשָׁב אֹו עַז פִּי יוֹלֵד וְהִיא שְׁבַעַת יָמִים תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהִלָּאָה יִרְצָה לְקַרְבָּן״ (כב, כז) - המעביר על מידותיו - סיפור

הדא הוא דכתיב (תהלים לו, ז): 'צִדְקַתְךָ כְּהַרְרֵי אֵל מְשֻׁפָּטִיד תְּהוֹם רָבָה אָדָם וּבְהִמָּה תוֹשִׁיעַ ה' (מדרש ויקרא רבה כז). והקשה בספר "וידבר משה", מה הקשר בין המדרש לפסוק זה? אלא, כתוב בספרים הקדושים שאדם רוצה לחזור בתשובה כראוי - צריך להתענות או לפדות את תעניתו באמצעות קבלת בזיונות.

עצה זו, של קבלת הביזיונות באהבה מיוסדת על דברי הנביא (איכה ג, ל): "יִתֵּן לְמַכְהוֹ לְחֵי יִשְׁבַע בְּחֶרְפָּה", אדם שרוצה לשוב בתשובה צריך בדרך כלל לצום, אבל "אם יתן לְמַכְהוֹ לְחֵי", כלומר, אם אותו אדם יקבל בזיונות, או אז הוא "יִשְׁבַע", דהיינו, אין לו צורך בצומות שזה בא במקום "חֶרְפָּה".

והנה הגמרא (מסכת חולין ה:): מבארת: "אָדָם וּבְהִמָּה תוֹשִׁיעַ ה'", אלו בני אדם שערומים בדעת ומשימים עצמם כבהמה, שומעים חרפתם ואינם משיבים", כפי שהבהמה איננה מרגישה עלבונות וביזיונות, כך אותם בני אדם אינם חשים בכך. זוהי כוונת הכתוב "צִדְקַתְךָ כְּהַרְרֵי אֵל מְשֻׁפָּטִיד תְּהוֹם רָבָה אָדָם וּבְהִמָּה תוֹשִׁיעַ ה'", אנו משבחים את הקב"ה "צִדְקַתְךָ כְּהַרְרֵי אֵל", מדוע? משום שלמען האמת "מְשֻׁפָּטִיד תְּהוֹם רָבָה", ולפי מידת הדין מגיעים לאדם צרות וייסורים נוראים על מעשיו, אבל "אָדָם וּבְהִמָּה", אדם המשים עצמו כבהמה, זוכה שבמקום ייסורים "תוֹשִׁיעַ ה'" וזו צדקתך הגדולה.

בהמשך דברי ה"וידבר משה" הוא מביא את מאמר חז"ל (מדרש ויקרא רבה כז, ה): "האלוקים יבקש את הנרדף... רבי יהודה ב"ר סימון אמר, כך אמר הקב"ה שור נרדף מפני ארי, עז נרדף מפני נמר, כבש מפני זאב - לא תקריבו לפני מן הרודפים אלא מן הנדרפין".

השור, העז והכבש כשרים לקרבן משום היותם נרדפים, והרי הם כמי ששומעים חרפתם ואינם משיבים, ומאחר והם נרדפים הם רצויים לפני ה', כאותו אדם המשים עצמו כבהמה, ובשל כך הוא זוכה שהקב"ה ירחם עליו ויעביר ממנו את הייסורים המגיעים לו על פי דין, לפיכך כאשר מזכירה התורה את הקרבנות: "שׁוֹר אֹו כָּשָׁב אֹו עַז", אומר המדרש: "הדה הוא דכתיב: 'צִדְקַתְךָ כְּהַרְרֵי אֵל מְשֻׁפָּטִיד תְּהוֹם רָבָה אָדָם וּבְהִמָּה תוֹשִׁיעַ ה'".

הגאון ר' חזקיהו מישקובסקי שליט"א סיפר ששמע מהגאון רבי ישראל גואלמן שליט"א רבה של רמות א' ששמע זאת מבעל המעשה בעצמו. הוא סיפר שהיו לו בעיות בשלום בית וחובות כספיים ובעיות עם הבת, ולבסוף הוכרח לגרש את אשתו, וחמיו תבעו למשפט ועשה לו צרות, ועל כל זאת גם חלה במחלה קשה מאוד.

הוא פנה לגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל כדי שיתן לו עצה וברכה. אמר לו הרב, אם אתה רוצה להצליח תקבל על עצמך שני דברים: דבר ראשון, להיות מהשומעים חרפתם ואינם משיבים, ותסתכל כל הזמן שהכל מהשמים ושום דבר לא יכול היה להרע לך אם לא נגזר עליך כן.

דבר שני, להתפלל על אשתך הגרושה שתצליח, וכן שחותנך לשעבר יצליח בעסקיו, ותשתדל לאהוב אותו ולבקש טובתו. ואמר האברך לרב, איך אני יכול לעשות כן הרי הם כל כך פגעו בי. השיב לו הרב, הדרך היחידה להצלחתך היא

ברכת התורה רון ברינה

״לְאָדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן״ (משלי טז, א)

לְעִלּוֹי לְעִלּוֹי בְּשִׁמְחַת מוֹר אֲבִי: יַעֲקֹב בֶּן רַחֵל וְצִדְקָה



מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: משה אהרן בן מאיר יצחק: שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד רחל: מאיר בן שמחה אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: דויד (הג'ה) בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוח בת שמשון מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה הגר בת הרטה ואהרן

להצלחה: (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: זהבה בת אטווג'ימי שמואל בן אסתר-נעמה בת אסתר-יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:
הרב מאיר ניסים בן נמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עודד בן הגר: גולן בן דינה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת תנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה איליה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נוארה: רות בת לינה: מורית בת רחל לימור הודיה, ושחנה בתות תרין יפה

לזרע של קימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: לאית בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102

בוצינא קדישא

התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי ז"ע בעל ההילולא נקרא בכל דוכתא בוזר הקדוש בשם: "בוצינא קדישא" - הגר הקדוש, המאיר וזרח בהאי יומא עילאה ל"ג בעומר הבעל"ט.

ביאור נפלא כתב בזה בספר"ק בני יששכר (אייר - ל"ג בעומר) הנה בספירת העומר סופרים אנו יום אחר יום דרגא בתר דרגא ומאירים את האורות הנצרכים לקבלת התורה. ימי הספירה הם מ"ט ימים מנין ל"ב טו"ב ומורה על הטוב הכללי שבתורה. שכן מתיבת "בראשית" שבתחילת התורה עד תיבת "טוב" (שנפסקו בראשית א ד) יזא אלקים את הארץ כי טוב] ישנם ל"ב תיבות. ויש בתורה ל"ב תיבות חכמה (ספר יצירה א א).

והיינו כי בראשית התורה הקדומה רשומה חכמתך הסתומה, כשהכל גנוז וסתור במסתרי ל"ב תיבות של ראשית תרומה הגנוזים במסתרי לב ויש לגלות ולהאיר החכמה אשר מאין תמצא והיא נעלמה. לכן נרמז ל"ב בחשבון ל"ב התיבות שמבראשית עד תיבת "טוב", שבה מתגלה אור התורה כי טוב.

כיצא בדבר מתחלקים מ"ט ימי הספירה לשני פרקים במספר "לב-טוב", כי ל"ב ימים ראשונים הן חכמה בהסתור שבלב ברוחם ימי אבלות ומיום ל"ג בעומר מתחיל להתגלות הטוב באתגליה לאיר והזריח אור התורה בעולם.

לפיכך בהגיע עת זוהים של האי יומא עילאה "ל"ג בעומר" מתגלה הטוב הוא אור הגנוז שנגנז בתורה, והאי יומא עילאה הוא יום שמחת אור הצדיקים.

לפיכך נקרא רבי שמעון בן יוחאי בשם "בוצינא קדישא", שעל ידו נתגלו באתגליה סודות התורה, סוד האור כי טוב הגנוז בתורה, כי ביומא דהילולא דיליה מתגלה "טוב" ונעשה "לב-טוב". - על כן נקרא ספרו הקדוש בשם "זוהר", שהוא אור המבהיק מסוף העולם ועד סופו אור הטוב הגנוז בתורה.

לפיכך יומא רבא הדין הוא טו"ב ימים למתן תורה, שבו מתחיל להתנוצץ האור כי טוב בתורה. ולכן ב"ל"ג בעומר דייקא הוא יומא דהילולא דרבי שמעון בן יוחאי, בוצינא קדישא שבו מתחיל האור כי טוב לאיר טו"ב ימים קודם מתן תורה. ובו ביום נתגלית נשמת בוצינא קדישא בעולם שתגלה את האור כי טוב בתורה, על כן נקרא הקדוש הוא בוצינא קדישא דהיינו הגר הקדוש.

הוה פשר סוד מנגה ישראל תורה, להדליק נרות מדורות ומאורות ביום זה, לכבוד האור כי טוב שמתחיל לאיר ולהתנוצץ ביום זה היקר ל"ג בעומר טו"ב ימים קודם מתן תורה, ולכבוד נשמת מאור התורה בוצינא קדישא אשר נתגלה ביום הוה, וביום הוה עלה לשמי מרומים, והוא יומא דהילולא דיליה לאורו נסע ונלך, 'אור מופלא רום מעלה, ולכבוד ספרו הקדוש זוהר המאיר ומבהיק מסוף העולם ועד סופו. והוא מאיר לנו בגלותנו עד כי יבא משיח צדקנו, שנאמר בו 'יאמר אלקים יהי אור - זה אורו של מלך המשיח, שיבוא במהרה בימינו ויגלה לנו האור הגנוז, והמשכילים יזהירו כוזהר הרקיע, אמן. [עיינן שם שהארץ בטוב טעם ודעת, כיד ה' הטובה, ושפתי פי חכם הן].

וכבר הארכנו הרבה בחסדי השי"ת בענייני ל"ג בעומר ובענייניו של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי ז"ע, בספר "טיב הרשב"י, עיינן שם ותרוה נחת.

סיפר לי הרה"ג רבי בן ציון גוטפארב שליט"א שבצעירותו חיבר בסיעתא דשמיא קונטרס קטן, ביאור על זמר 'בר יוחאי, שחיבר המקובל האלקי רבי שמעון לביא זצוק"ל [ונרמז שמו בראשי תיבות הזמר]. - כאשר תמיד חש רגשי התלהבות מיוחדת ביומא רבא ד"ל"ג בעומר, ובפרט בזמר המקודש והמופלא של "בר יוחאי", שכידוע מלא סודות התורה יציעים ופרחים וכדי לזכות את ישראל שייבינו לכל הפחות בדרך פשט את תיבות הזמר, חיבר קונטרס קטן "בר יוחאי המפורש".

כשהציג את קונטרסו בפני אחד מגדולי התלמידי חכמים שבירושלים החמיץ הלה את פניו, באומרו: זה כל מה שחיברת? זה כל מה שאתה יכול?... [דאס איז ד'אנצנע? - ו...!].

הדיבורים האלה נקבו וכאבו לו מאוד, הוא היה עצוב ומדוכדך, לאחר שטרח ועמל לפרש את הכל בשפה ברורה ונדיבה, ולערון ולהסדיר

לדפוס וכו', וכבר היה מלא התלהבות ושמחה מהכנת הקונטרס. אך עתה כבר לא ידע מה לעשות עם כל זה, ספקות שונות התעוררו בליבו, האם בכלל ראוי הוא הספר להעלות על מזבח הדפוס, והתהלך כך ימים מספר במנוכתו הגדולה.

כשראהו אביו הגדול רבי יצחק דוד זצ"ל בצערו ומבוכתו, יעץ לו לעלות עם הקונטרס אל בית כ"ק מרן הגאב"ד בעל המנחת יצחק זצוק"ל, מרא דארעא דישראל, בהטעימו שביתו כמו 'לשכת הגזית, ובכל מה שהאדם מסתפק ונבוך עליו לשאול בדעתה של תורה הקדושה.

עשה ר' בן ציון כמצות אביו ועלה אל בית הרב, ומשנתקבל בקודש פנימה אמר בבושתו שחיבר קונטרס חדש ואינו יודע אם הדבר טוב וראוי, ומגיע בשליחות אביו להתיעץ בזה ולהראותו בפני הרב. המנחת יצחק שמח לקראתו וקיבלו בכבוד ובסבר פנים יפות הוא הושיבו על ידו ברוב חיבה ואהבה, ולאחר מכן נטל לידו את הקונטרס ועיין בו.

משסיים את עיונו העלה חיוך רחב על פניו, וכי מה מקום ספק יש כאן? תהא, הרי זהו שופרא דשופרא! וציווה להכניס משקה ומיני תרומא לכבוד הספר החדש, ושתה עמו 'לחיים' להצלחת הספר, וברכו באיחולים רבים ולבביים שכן יזכה עוד להגדיל תורה ולהאדירה וכו'.

תוך כדי חלוקת המזונות מיני המרקחת והמשקה, שאלו הגאון בחיור: וכיצד פירשת את הקטע: "בר יוחאי כל עלית ללקוט בו מרקחים סוד תורה כעצים ופרחים? - הנוכחים כולם נהנו מן ההברקה, שבה בעת שהיו כולם מלקטים מיני מרקחים, שאלו הרב לפירוש אותו הזמר שאנו מזמרים לכבודו של בר יוחאי שעלה ללקוט מרקחים...

אך ר' בן ציון נשאר בארשת רצינת מיוחדת, והרצה לפני הרב בדחילו ורחימו את מה שפירש בקונטרסו על דרך הקרוב אל הפשט. - תוך שהוא מצטנע בענוות הן, שבדאי יש כאן עומק גבוה מעל גבוה, אבל הוא השתדל לצמצם את הפירוש הקרוב אל פשטות הדברים.

נטל המנחת יצחק שוב את הקונטרס בידו הק' ועיין היטב במה שפירש באותו קטע וכשסיים קרא בהתפעלות: נפלא! אתה פירשת כאן יפה ממני - אף אני דרשתי בס"ג בשבת קודש מקטע זה, ופירשתי בו בסייעתא דשמיא בכמה דרכים, אבל אתה פירשת יפה ממני... - כך הגאב"ד בענוותנותו המפורסמת.

והעיד בפני ר' בן ציון, שיצא אז מבית הרב מלא חיזוק ועידוד עצום הביקור הזה היה לו למשיב נפש, והוא חרוט על לוח ליבו. אותו קונטרס זכה כמונן להתקבל ברוצן ובשמחה בבית ישראל, בזכות ברכתו של צדיק. ומאז זכה לחבר ולהוציא ספרים רבים וטובים, וחמיד מלווה אותו החיזוק והעידוד הגדול ששאב בבית הרב, לאורך ימים ושנים טובות.

בהאי יומא רבא ל"ג בעומר חל גם יומא דהילולא של הרב הרמ"א זצוק"ל, הלא הוא הפוסק הגדול רבי משה איסרליש, בעל ה"מפה" - על שם המפה שהגדרת שפרס בהגותו המאירות על השולחן הערוך. זכה הרמ"א שכל בני אשכנז נוהרים והולכים לאורו, וכבר המליצו עליו גדולי הפוסקים בדורות קדומים בלישנא דקרא (שמות יז, ח) ובני ישראל יצאים ביד [רמה] רמ"א!

[משפחתנו זכתה להימנות מצאצאי, ולהיות מבני בניו. ומשום כן מוטל עלינו חוב קדוש ללכת ולנהוג על פי הגהותיו ופסקיו, כי הם חיינו ואורך ימינו ולאורם ניסע ונלך, ולהמשיך בדרכו בקודש בלימוד ההלכה ובמקצוע ההוראה].

מעשה מופלא מבית מדרשו של הרמ"א קיבלתי מפי אבי מורי זצוק"ל. כידוע שימש הרמ"א זצ"ל ברבנות העיר 'קראקא' הגדולה לאלקים בתוקף תפקידו היה אחראי על כל ענייני הקהילה, דבר קטן ודבר גדול, הכל היה נחתך על פיו. ובימים ההם היה כוח הרבנים תקיף וחזק, הן מטעם המלכות והן במה שהיה בכוחם להטיל חרמות וקנסות כידוע.

פעם בשנה התקיים בעיר קראקא [קראקוב] 'יריד ענק', אליו נהרו מכל ערי פולין וגליציה, לרכישת סחורות טובות ומשובחות במחירים מוזלים במיוחד שנוצרו מכוח התחרות הגדולה שבין הסוחרים הרבים שביריד.

העיר כולה וסביבותיה נהפכה ליריד אחד ענק, שהתנהלו בו כל סוגי המסחר, והתפרסו על פני הרבעים השונים שבעיר הגדולה, רובע הבדים והטקסטיל, רובע הבהמות והבשר, רובע הכלים והמכשירים, רובע יינות וי"ש, ועוד כהנה וכהנה, והעיר כולה היתה כמקרה.

באחד מימי היריד הגדול ביקש רבינו הרמ"א ממשמשו להתלות אליו בצאתו לחוצות העיר. הגבאי שהיה אדם נשוא פנים ושימש גם כספרא דדיינא' בבית הדין הגדול של קראקא, היה רגיל בכך, דא כאשר מפעם לפעם חפץ היה הרב לבחון מקרוב את הנעשה בקהילתו, ובפרט בימי היריד הגדולים.

הפנשן בעמוד הבא <

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

רגליו מוליכין אותם

נסעתי באוטובוס לשמחת אירוסין של מכרים לאולם שאני לא מכיר באזור שאני לא מכיר. נוסף לכל האי הכרות שלי האוטובוס סטה לפתע ממסלולו, ונסע בדרך אחרת לחלוטין בלי להיכנס לשכונות עקב הפגנות וחסימת כבישים. עכשיו גם הסטורים שקבלתי באיזה תחנה לרדת כבר לא הועילו. פניתי נואשות לשתי ילדים שישבו על ספסל ליד, ושאלתי אם הן מכיזין את האולם. בתחילה הרימו גבה עד שאמרתי את שם האולם בהגהה חסידית, ואז נפל להן האסימון ובבת צחוק אמרו שהן בדיוק בדרך לשם ויראו לי היכן האולם. התברר שהן משפחה מצד הכלה והיו בדרך לשמחת האירוסין, כאשר מכל האוטובוס בשעת הלחץ כיוון אותי. ההשגחה העליונה לשאל דווקא אותן. הנהג הוריד אותנו לצד כביש סואן וחושך - היינו היחידים שידנו שם ויחד צעדנו איתם לאולם בלי לדאוג בכלל.

בעל המעשה:ה.א.

כי הם חיינו ואורך ימינו'

אחרי לבטים רבים עליתי לביתו של הרב גמליאל שליט"א ושפכתי את ליבי, סיפרתי שיש ברשותי מכשיר לא כשר ורבות מכשלות הביאה עלי, אך קשה עלי פרידתי מהמכשיר למרות הנזקים הרוחניים הקשים שהוא טומן בחובו.

אחרי ששמע אותי הרב והרגשתי שהוא מבין לליבי הציע שמכיוון שעתה הגעתי בשברון לב ובהבנה שזה מזיק לי, טוב אעשה אם אשבור את המכשיר ברגע התעוררות שיש בכוחו לשבור את כוח היצר. בנוסף הוסיף שבזכות זה אזכה לאריכות ימים ושנים. הרמתי גבה ואמרתי לרב שאני צעיר לימים ומה לי ולברכת אריכות ימים? אמר לי הרב, אתה אינך יודע אבל בזכות זה תזכה לאריכות ימים חוץ משאר הברכות. זה היה קשה אבל התגברתי והרסתי את המכשיר שהרס לי את החיים. יצאתי שמח עם הקלה גדולה.

למחרת נסעתי ברכיבי ורכב אחר נכנס בנתיב שלי ופגע בי חזיתית. הרכב נמער! הנהג הפוגע נפצע ואני יצאתי מהרכב ללא שריטה!!! זכרתי היטב את הברכה המיוחדת ועל כן באתי להודות בתוך רבים אהללנו!!!

בעל המעשה:ה.ב.

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזמן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס נפקס: 15326517922

אלא שהפעם הרחיק הרמ"א לכת ולא הסתפק בהילוכו על פני רחובותיה העמוסים של קראקא אלא המשיך בטוילו בין שבילי השדות המוריקים שמתוך לעיר. הסתובבו להם הרב עם תלמידו בינות לעצים כשהרב כולו מהורהר ואחוז שרעפי קודש. לפתע נשמעה קול צהלת סוסים המתקרבת מרחוק נראתה שיירה גדולה של בהמות סוסים חמורים וגמלים ולאחריהם עגלות וכרכרות רבות נושאות 'סחורה' טרייה ומשובחת כשהם ממחרים אל 'יריד קראקא' הגדול. – היה זה מראה מצוי בימי היריד, כשסוחרים רבים נהרו עם עגלות סחורותיהם השונות אל היריד. כיוון השיירה הפעם היה אל עבר 'דובע הבהמות והבשר', קבוצת סוחרים גדולים של בשר ובהמות התאגדו יחד מכל ערי הסביבה, ויצאו יחדיו כדרכם מדי שנה למסע מכירות ענק בידי קראקא.

הבה נבחון את הסחורה החדשה! הורה פתאום הרב הרמ"א למשמש בקודש, אשר הופתע מעט מן ההוראה המוזרה, מה לו לרב ולסחורות השיווק השונות? הרי מעולם לא התערב בענייני השוק, ולא עסק במקח וממכר שבין הדוכנים והסוחרים. – אך את פקודת רבו שמרה רוחו, הוא התקרב מעט עם הרב לעבר השביל המרכזי, בו חלפה השיירה עם הסוחרים והסחורות, והרב הביט נכחו ובחן היטב את הסחורות בעיניו הקדושות. והנה פונה הרב אל המשמש כשהוא מצביע בידו על אחת העגלות בתווך שהיתה עמוסה בבשר טרי ומשובח עגלה אחת מני רבות שכמותה, שהובאו למכירת ענק עבור הקצבים הרבים המתאספים ביריד, ורוכשים כמויות גדולות של בשר, שיספיקו להם לכמה חודשים.

אותה עגלה שעליה הצביע הרמ"א נראתה בדיוק כמו שאר העגלות שום שינוי לא ניכר בה, והיא התקדמה לה לאיטה בין שאר כרכרות הבשר הרבות. – פני הרמ"א האדימו והרצינו מאוד, ולמשמשו שעמד תורה לצידו אמר: רואה אתה את עגלה זו, הנה היא מכילה בשר טריפה! כל העגלה הזו עם כל הבשר שבה הכל טריפה גמורה! רוץ נא אפוא היישר אל הסוחר היהודי בעל הבית, ותהייר אותו באזהרה חמורה, לבל יהיין למכור מאותה סחורה ליהודי העיר!

עשה המשמש כמצווה עליו, הוא ניגש אל הסוחר הגדול, ומסר לו את הוראתו הברורה של הרב. הסוחר הופתע ונדמה מה פתאום טריפה? הזדעק, הכל כאן כשר וישר 'גלאט'! אבל המשמש דמתא לא קיבל כמובן את תשובתו, אם הרב אומר 'טריף' הוא 'טריף'! פסק, וחזר שוב על ההוראה המפורשת האוסרת עליו למכור את תכולת אותה עגלה ביריד.

הסוחר העשיר כבר ידע היטב שבהוראתו של הרב מרא דאתרא אין לזלזל, ולפיכך ניסה להתחכם... אם כך, אמר למשמש, אמכור נא עתה כאן ועכשיו את תכולת הבשר שבעגלה זו לשאר סוחריו השיירה, אפוד את הכל בין הסוחרים שעיינו כאן, ולא אמכור מסחורה זו כלום בתוך היריד. כשחזר המשמש אל הרב עם תשובתו המתמקת של הסוחר, כעס הרב על התחכמותו, והורה למשמש לקרוא אליו את אותו סוחר תיכף ומיד שיבוא להתייצב לפניו, והוסיף להזהירו שישגיח וישמור עליו היטב שלא ימכור בינתיים מאומה מן הבשר הטריף שבאותה עגלה. ואף להזהיר את הסוחרים האחרים שלא יתינו לרכוש מאותו בשר שכן כולו טריף גמור.

פתח הרמ"א את פיו בזעקה, ובקול שאגת ארי צעק: שקרן! כוב ומרמה בפין! תן תודה ואל תכחש, ותגלה נא אל נכון, מנין הוא אותו בשר שהנך מביא באותה עגלה פלונית? כראות הסוחר שהתגלתה תרמיתו, ולא נסתר דבר מן הרמ"א שעיניו כעין הבדולה והכל גלוי ויזוע לפניו, נשבר ליבו בקרבו והחל בוכה במר נפשו, הוא הודה בפה מלא שאכן אין טיבו של הבשר שבאותה עגלה כמו שאר העגלות... והוא טריפה גמורה, בשר פיגולים האסור באיסור דאורייתא! בערמוניותו ניסה 'להבריח' את אותה עגלת הטריפה בין שאר העגלות וכך חשב 'לערבב' את הסחורות, וכאשר כל העגלות שסביבותיה כולם יש בהם בשר כשר, הרי אף אחד לא יידע שאותה עגלה שונה מתברותיה, ויוכל למכור גם את הבשר הטריף במחיר הגבוה של בשר הכשר והמהודר...

אבל הרמ"א הקדוש סיכל את מזימתו המרושעת של הסוחר, והציל את ישראל קדושים מבשר שיקוצים המטמטם מוח ולב, ומן המכשול הנורא של עבירות גמורות דאורייתא, רחמנא ליצלן!

הסוחר מירד בבכי, וביקש להמציא תיקון לנפשו, כאשר הוא מבטיח בפה מלא מכאן והלאה שלא לרמות את ישראל, והתחנן לקבל את תשובתו שכן כל פרנסתו תלויה במסחר זה.

כראות הרמ"א שהאיש מתחרט בלב שלם המציא לו דרך תיקון ותשובה. והצמיד אליו 'משגיח' שומר, שיתלווה אליו מכאן ואילך בכל ענייני מסחרו, לבדוק ולהשיגה בכל בשר מאין הוא בא. ואילו את הבשר שבאותה עגלה הורה להוציאה מיד מיריד היהודים שבקראקא, ולמוכרה לקצבים הנכרים שיאכלו בהם את הגויים בלבד, ושלא יגיע ממנה שום סחורה אל רחובות היהודים!

בדרכם חזרה אל ביתם שאל המשמש את רבו הרמ"א כיצד ידע לצאת ולהצביע בדיוק על אותה עגלת טריפה המתקרבת ובאה אל העיר עם בשר הפיגולים, הרי היא היתה דומה בדיוק כמו שאר עשרות העגלות שסביבותיה, שכולם יחדיו עשו את דרכם בשיירת הסוחרים בואכה קראקא?

ענה לו הרמ"א והצניע בחכמתו את גדולת רוחו ונפשו, הנה כשישבתי בביתי והסתכלתי מן החלון חוצה ראיתי לפתע 'להקת עורבים' היוצאים ומקרקרים בקול רעש גדול אל כיוון היציאה מן העיר. הבנתי על אוד שיש דברים בגו, ובקריאתם מלמדים לנו דבר חשוב כד"א (תהלים קמט, ט) "לבני עורב אשר יקראו". לפיכך יצאתי תיכף החוצה והלכתי בעקבותיהם של אותם עורבים אשר סובבו והתעופפו אל השדות שמתוך לעיר. והנה בהתקרב השיירה אל העיר עם כל סחורות הענק שבעגלותיהם הצטופפו להם כל להקת העורבים יחדיו מעל אותה עגלה דווקא, כשהם חוזרים ומקרקרים מעל אותה עגלה! קבלה היא ביד, גילה הרמ"א שהעורבים רודפים אחר בשר טריפה בדווקא! ומתוך כך הבנתי, שכנראה שונה היא הסחורה שבעגלה זו משאר העגלות... ולא בכדי מקרקרים להם העורבים סביבות עגלה זו בלבד, ולא סביבות שאר העגלות הרבות שאף הן היו עמוסות בבשר, מכאן הסקתי אפוא שבאותה עגלה טמון בשר טריפה שאינו ראוי לעלות על שולחן ישראל קדוש!

זכותם הגדולה של בעלי הילולא התנא האלקי רבי שמעון ברי יוחאי ז"ע בוציגא קדישא, ושל הרמ"א זצוק"ל רבן של כל ישראל, תנן עלינו ובעדנן, להוושוע מהרה בתשועת עולמים אמן.

חזר השמש והתריע בפני הסוחר שיבוא להתייצב תיכף ומיד בפני הרב, ואם יסרב בדבר יוציא הרב 'הכרזה' כנגדו. את טיבה של אותה 'הכרזה' הכיר הסוחר היטב... באם תצא 'הכרזה' מבית דינו של הרב האוסרת את סחורתו באיסור גמור, הרי שלא יתקרב אל סחורתו אף לא יהודי אחד... ולא זו בלבד שלא יצליח למכור אף ליטרא אחת של בשר ביריד, גם ייצא הקול כנגדו שהוא מסרב לדין תורה, וכל הסוחרים והקצבים השונים ינתקו את כל קשרי מסחרם עימו, אחת ולתמיד! לא נותרה אפוא שום ברירה בפני הסוחר הערמומי, והוא נאלץ לגשת בפיק ברכיים אל הרב כפקודתו, את העגלות הרבות עם הסחורות השונות הפקיד בידי השומרים הפועלים, והוא יצא והתקרב אל הרב שהמתין עליו ממרחק.

הרב קיבל את פניו בסבר פנים יפות וברכו בברכת 'שולם עליכם', אמר נא לי יהודי יקר, שאל הרב מנין לך סחורה זו הנמצאת באותה עגלה?

הסוחר העמיד פני תם, ואמר הרי זו היא סחורה כשרה למהדרין, בשר חלק, גלאט כשר! ותיכף החל למנות בפני הרב מי השוחט, ומי הבודק, מי המנקה, ומי המולח... הלא את שחיטת הבהמות – טען הסוחר – ביצע שוחט פלוני, המקובל ומפורסם כשוחט מומחה כשר וישר, וכן מנה את שמות המנקרים והמולחים וכל העושים על המלאכה, שכולם היו מפורסמים כיראי שמים מרבים ומקובלים בהכשרם על כל יהודי האזור.

כל מה שאמרת נכון, השתקו הרמ"א אבל לא על אותה הסחורה שבעגלה זו שבה אנו עוסקים כל שאר הבשר שבעגלות האחרות אכן כשר למהדרין, כפי שמנית את שמותיהם של העושים במלאכת הקודש, אבל אני שאלתי על אותה סחורה שבעגלה זו דווקא!




וכי מה שונה היא עגלה זו משאר העגלות? – היתמם לו הסוחר, הרי כל העגלות כולם כאחד נושאות את אותה סחורה טובה ומשובחת!

אשת חיל עטרת בעלה
לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית
מת חנה הענא (רביצ'ניץ) ע"ה
מת הגה"ח רבי חזק הכהן בטלמן זצ"ל
אשת חבר בני"ש להגאון הגדול
רבי לוי הכהן רבינוביץ זצוק"ל
אביו של מורנו ורבינו שליט"א

ולב"ע ביחס שני י אייר
זכותה לנשמת את רבנית הגדול בעל מענדי השלחן ז"ע
כאשה נכסיה במסירות ואמנות ופלאה
רחב חלקה במדות רבנות ועמדתה עד ימיה האחרון
תנצבה.

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט. התורמים להפצת העלון.

 <p>גוש הפיתולים</p>	 <p>קשת הרשת פיתולי י"צ וי"ג מ"ה 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il</p>	 <p>גרפצי'ק טל: 02-5002321</p>	<p>לע"י החבור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחסי"א רבי ישראל יצחק ולב"ע י"ח נסלו תנצבה.</p>	<p>לע"י מרת חיה סאסא בת לאה ולב"ע י' סיון תנצבה.</p>	<p>שרה שיינדל בת טילה רחה להצלחה בכל העניינים</p>	<p>האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים</p>	<p>יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה</p>	<p>לע"י הרב יעקב מיכאל זצ"ל בן החבר הרב ר' ישראל זצ"ל מיינר ולב"ע י"א אל תשי"ג תנצבה.</p>
--	---	---	---	--	---	--	--	---

יר"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוינינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173



פרשת אמור

התורה
6:53
התורה
8:04
התורה
8:37



חייב להוקיר ולכבד את לומדי התורה שעליהם עומד העולם

וידבר משה אל בני ישראל אמור ואמרת, כוונת הפסוק "אמור ואמרת" היינו שהתורה מצווה את אביו של הילד הכהן ללמדו דיני טומאה וטהרה כדי שידע להזהר לא להיטמאות למת וכן להפרישו בפועל מטומאת מת וכן כל יהודי מחויב ללמוד תורה לדעת מה מותר ומה אסור ובעיקר משום שמצוות לימד תורה גם לא למעשה אלא לשם לימוד בלבד עולה על כל המצוות כמובא מסכת מועד קטן (דף ט' עמוד ב'): "כתיב (משלי ג'): "יקרה היא מפנינים וכל חפצך לא ישוו בה, - שאפילו חפצי שמים (מצוות) לא ישוו בה! שום מצווה לא משתווה ללימוד תורה במסכת מגילה (דף ט"ז עמוד ב') מובאים דברי חז"ל הקדושים

"אמר רב יוסף: גדול תלמוד תורה יותר מהצלת נפשות. וכן מובא שם, גדול תלמוד תורה יותר מבניין בית המקדש, **וכן מובא שם גדול תלמוד תורה יותר מכבוד אב ואם,** שכל אותן שנים שהיה יעקב אבינו בבית עבר שלמד תורה בבית עבר בשיבה לא נענש על שלא עסק בכבוד אב ואם".

כתב הרמב"ם בהלכות תלמוד תורה (בהקדמה) שבהלכות תלמוד תורה יש שתי מצוות עשה: (א) ללמוד תורה. (ב) לכבד מלמדיה ויודעייה. **ושם (פרק א') כתב הרמב"ם הלכה ח' -** "כל איש מישראל חייב בתלמוד תורה, בין עני בין עשיר, בין שלם בגופו בין בעל יסורין, בין בחור בין שהיה זקן גדול שתשש כחו, אפילו היה עני המתפרנס מן הצדקה ומחור על הפתחים, ואפילו בעל אשה ובנים חייב לקבוע לו זמן לתלמוד תורה ביום ובלילה, שנאמר: "והגית בו יומם ולילה". כתב בהלכה י' - "עד אימתו חייב ללמוד תורה? עד יום מותו, "

וכך פסק מרן השולחן ערוך (בהלכות תלמוד תורה, חיו"ד סימן רמ"ו הלכה א') וכותב שו"ע שם "ומי שא"א לו ללמוד, מפני שאינו יודע כלל ללמוד או מפני הטרדות שיש לו, יספיק לאחרים הלומדים". **"ומוסיף הרמ"א: ותחשב לו כאילו לומד בעצמו (טור).** ויכול אדם להתנות עם חברו שהוא יעסוק בתורה והוא ימציא לו פרנסה ויחלוק עמו השכר, אבל אם כבר עסק בתורה אינו יכול למכור חלקו

במסכת נדרים כתוב (דף ל"ב): "אמר ר' אליעזר: גדולה תורה - שאלמלא תורה לא נתקיימו שמים וארץ, שנאמר: אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתיי". היינו שאם לא יעסקו בתורה אפילו רגע אחד באיזה שהוא מקום בעולם העולם יהפוך לתוהו ובוהו הי"י לכן העולם הוא ככדור בזמן שפה לילה בדרום אמריקה עדין יום כך שכל הזמן לומדים תורה כתוב במסכת מכות (דף י"ז): "א"ר יהושע בן לוי, דרש (תהלים קכ"ב) "עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים", מי גרם לרגלינו שיעמדו במלחמה? שערי ירושלים - שהיו עוסקים בתורה".

מובא במדרש ויקרא רבה (פרשת קדושים פרשה כ"ה, א'), אמר הקדוש ברוך הוא למשה, אמור לישראל: בני עסקו בתורה, ואין אתם מתייראים משום אומה"

מובא בראשית רבה (פרשת תולדות פרשה ס"ה): "הקול קול יעקב", א"ר ברכיה בשעה שיעקב מרכין בקולו ידי עשו שולטות, דכתיב (שמות ט"ז): "וילוונו כל העדה" "ויבא עמלק", ובשעה שהוא מצפצף בקולו אין הידיים ידי עשו, אין ידי עשו שולטות.

מובא במדרש תהלים (מזמור י"ב): אדרינוס שחיק עצמות שאל: **באיזה זכות אומה זו עמדה?** אמרו לו יש בהם חסידים, **ויש בהם צדיקים שעמלים בתורה ועוסקין במצוות, מיד גזר והתיל מזה גמסאות על הארץ, כיון שנתנו עליהם העול הזה, חדלו מלעסוק בתורה,** ". אפילו הגויים ידעו שכוחם לשרוד לאורך כל הדורות הוא מכח התורה ולא מכוחם הפיזי אלא כוחנו הוא בזכות הצדיקים ולומדי התורה,

במדרש ויקרא רבה (פרשת בחוקותי פרשה ל"ה): מובא "תני בשם ר' אלעזר: הסייף והספר ניתנו מכורכין (כרוכים) אחד בשני למן השמים, אמר להם הקדוש ברוך הוא: אם שמרתם מה שכתוב בספר זה הרי אתם ניצולים מן הסייף, ואם לאו - סוף שהוא הורג אתכם".

וכן מובא בספרי (דברים פרשת עקב פיסקא מ'). **"ציון במשפט תפדה ושיבה בצדקה"**(ישעיה א', כ"ז) - בספר סללי אורות (עמ' סס"ח) מובא שרבי יוסף חיים זוננפלד רבה של ים מצא רמז נפלא בפסוק זה. "ציון במשפט תפדה" (1076) - בגימטריה "תלמוד ירושלמי" (1076),

"ושביה בצדקה" (524) - בגימטריה "תלמוד בבלי" (524), ללמדך, שרק בקיום שני התלמודים תפדה ציון מיד הגויים, ולא בחיל ובכוח.

הגמרא ביומא שואלת פעם וכתוב ועשו ארון עצי שיטים (הארון רומז לת"ח) לשון רבים ופעם כתוב ועשית לשון יחיד אומרת הגמרא מכאן שבני עירו של ת"ח מצויים לעשות לו מלאכתו

במסכת סנהדרין[דף צח] מובא כל מי שאומר מה מועילים לנו לומדי התורה שהרי הם לומדים ושונים לעצמם הרי זה נקרא אפיקורס ח"ו כיון שעל לומדי התורה העולם עומד ואם דקה אחת לא יעסקו בתורה לא יהיה קיום לעולם. כל קיום העולם הוא רק מכח לומדי התורה

מסופר בספר "אורות של תשובה" במלחמת יום הכיפורים, הצבא הסורי שועט במהירות ותופס שליטה ברמת הגולן, אביגדור קהלני מספר שהכוח שלו עמד לבד עם שלושה טנקים מול מאה וחמישים (!) טנקים סוריים. תוצאות הקרב נראות צפויות מראש, מדינות ערב מתברברות על מה שנראה כמו "הסוף של ישראל", אך לפתע קורה נס: הטנקים הסורים נעצרים בקו הטילים של ישראל (גשר בנות יעקב) והסורים משאירים בשטח תשע מאות (!) טנקים ונמלטים. בחיפוש שישנעו אחר כך התגלו בגדים אזרחיים איתם התכוונו להיכנס לערים של ישראל ולחטוף אזרחים, נשים וילדים. מה קרה שם? מדוע הטנקים הסורים עצרו כאשר כבר היו בדרך להשלים את כיבוש רמת הגולן? בשנת 1973 למנינם הופיע בעיתון בריטי דיווח אודות קטע מתחקיר שערך המוסד ובו נשאל מפקד דיוויזיה 9 הסורית מדוע הם נעצרו על קו הטילים והשיב: "אני רוצה לראות אותך חוצה את קו הטילים כשאתה רואה לפניך שורה של מלאכים ויד לבנה בשמים שמסמנת לך לעצור- אתה היית ממשיך? אני עצרתי!".

סיפר יהודי שביקר במצרים לפני מספר שנים סיפר כי בעת שישב בבית קפה ניגש אליו בעל המקום וסיפר לו "אני לחמתי נגדכם במבצע קדש במדבר, היסתערנו עליכם, הייתם מעטים ואנחנו רבים, אך לפתע הייתה סופת רוחות ונפל מן השמים, נפלנו כולנו פגרים מתים, אני ניצול, אני נשארתי יחידי בפלוגה". אלוף משנה אורי בן ארי, מח"ט חטיבה 7, כתב בספרו "נוע נוע סוף": "כמעט בלי פקודות, תוך 3 ימים, הגענו חמש עשרה קילומטרים מקו התעלה, המצרים השאירו נעליים וברחו...".

מלחמת לבנון השנייה, אחד מחבריי לחם בדרום לבנון ביחידה שרוב הלוחמים שלה הם תלמידי ישיבות. בוקר אחד עצרו להניח תפילין ואפילו הצליחו לשכנע את אחד מחברייהם, שלא הניח תפילין מימיו, להצטרף אליהם. לאחר מכן המשיכו להתקדם וחצו שדה גדול. כאשר הגיעו לקצהו השני של השדה החל ער פרות לחצות את אותו שדה, אך מיד עלו הפרות על מוקש שהתפוצץ בעוצמה. אז הבינו החיילים שהם חצו שדה מוקשים לא מסומן ורק בנס איש לא נפגע.

זמן קצר אחר כך נפתחה לעברם אש כבדה מצד המחבלים. ארבע קליעים חלפו ליד אותו לוחם שהניח תפילין בפעם הראשונה בחייו ועשו לו ארבע שריטות בדיוק במקום בו מניחים תפילין, ארבע שריטות כנגד ארבע פריטות שבתפילין, שריטות שלא גרמו לפציעה קשה אבל היו סימן לאותו לוחם, סימן שגרם לו להודות לאחר מכן כי הדבר שהציל את חייו אלו התפילין שהניח באותו בוקר בפעם הראשונה בחייו.

מספר בספר שעו האמונה במלחמת ששת הימים, באחד הקרבות על הירדן, סטה מהדרך טנק אחד של צה"ל ואיבד את הקשר עם יחידתו. הוא ניסה למצוא את יחידתו, אבל לשווא. לפתע צץ מבונקר אחד טנק ירדני מדגם "פטון", העולה על הטנק הישראלי בגודלו ובאיכותו. מפקד הטנק שלנו היה אובד עצות, מה לעשות בשעה כזאת, כי במקרה שהיה מתפתח ביניהם קרב, ברור שהניצחון יהיה בידי הטנק הירדני, אבל להתעתו הגדולה של מפקד הטנק עבר על פניו הטנק הירדני ולא ירה בו, כנראה שהוא הוכה בסנוורים ולא ראה אותו, אז סיבב הטנק שלנו את הצריח שלו וירה כמה פגזים לעבר הטנק הירדני והשמיד אותו לגמרי, ואחר המשיך בחיפוש אחר יחידתו. אבל בנוסעו הלאה פגש בחמשה טנקים ירדנים, אז היה ברור למפקד שהוא אבוד, ולא היתה לו ברירה רק לחכות לרגע למותו בקוצר רוח. אבל הפתעתו היתה גדולה מאוד כשראה שכולם חולפים על פניו בלי לירות בו, אז העמיד את עצמו בסכנה, והתחיל לירות בהם וחסיל את כולם, ובעוד הוא עומד ומשתומם על הנס הגדול שקרה לו, הגיעה יחידתו למקום שהוא נמצא שם, וכשהם ראו את המראה הגדול הזה אז כולם ביחד הודו לקב"ה על הנס הגדול שעשה. (מפי הרב מנחם הלוי) ע"כ הציטוטים לקוחים בעיקר מהרב בניזרי מפקדוטרס (תורתו אומנות)



בזכות לימוד תורה מתוך צער המערה התעלה מאד

[שבת לג, ב]. על הקשר התורני המיוחד שבין רשב"י לבין חותנו רבי פנחס בן יאיר, ניתן ללמוד מהסיפור הבא: כאשר יצא רבי שמעון מהמערה שהתחבא בה מפני השלטון הרומאי, שמע רבי פנחס בן יאיר, ויצא לקראתו. ראה רבי פנחס שגופו מלא סדקים מפאת החול שישב בו שלוש עשרה שנה, ובכה ואמר: אוי לי שראיתך בכך. אמר לו רשב"י: אשרך שראיתני בכך, ואילמלי לא ראיתני בכך, לא מצאת בי כך. ומבארת הגמרא, מהו כך שמצא בו? שמתחילה [קודם המערה] כשהיה רשב"י מקשה קושיא, היה רבי פנחס בן יאיר מתרץ לו תריסר תירוצים, ולאחר שיצא מהמערה כשהיה רבי פנחס בן יאיר מקשה קושיא, היה רשב"י מתרץ לו עשרים וארבעה תירוצים [שבת לג, ב].

הרשב"י מחיה מתים

רשב"י משום הכרת הטוב לעיר טבריה שרפאה אותו מפצעיו על ידי חמי טבריה שאל את אנשי טבריה מה אתם רוצים שאגמול לכם טובה אמרו לו שיטתה את טבריה מטומאת המתים כיון שיש הרבה ספקות אימה יש מתים ולכן הכוהנים מספק לא יכולים לעבור. נטל תורמוסים, והיה קוצצן ומשליכן, ובכל מקום שהיה בו מת, היה המת צף ועולה באורח נס. ראה אותו כותי אחד ואמר: אין אני הולך ומשחך באותו סב יהודי? נטל את, טמן אותו במקום שכבר טיהר רבי שמעון, בא לפניו ושאל אותו: לא טיהרת כבר אתר פלוני? צפה רבי שמעון ברוח הקודש שהכותי הוא זה שהניח שם את גופת המת, ואמר: גוזר אני על העליונים שירדו ועל התחתונים שיעלו. וכן היה, המת קם לתחיה והכותי נקבר באותו מקום [ירושלמי שביעית ט, א];

פוקד עקרות

מעשה באשה אחת בצידן ששהתה עשר שנים עם בעלה ולא ילדה. באו אצל ר' שמעון בן יוחאי, ואמרו לו שרוצים הם להתגרש זה מזה. אמר להם: חייכם, כשם שנזדווגתם זה לזה במאכל ובמשתה, כך אין אתם פורשים אלא מתוך מאכל ומשתה. הלכו בדרכיו ועשו לעצמם יום טוב, ועשו סעודה גדולה, ושיכרה האשה את בעלה יותר מדי. כיון שנתישבה דעתו עליו, אמר לה: בתל, ראי כל חפץ טוב שיש לי בבית וטלי אותו ולכי לבית אביך. מה עשתה? כשנרדם רמזה לעבדיה ולשפחותיה, ואמרה להם: שאוהו במיטה וקחו אותו והוליכוהו לבית אבא. בחצות, כאשר פגה השפעת היין, ננער האיש משנתו, ואמר לה: בתי היכן אני נתון? אמרה לו: בבית אבי. אמר לה: מה לי לבית אביך? אמרה לו: לא כך אמרת לי בערב, כל חפץ טוב שיש בביתי טלי אותו ולכי לבית אביך? איך חפץ טוב לי בעולם יותר ממך. הלכו לה אצל רבי שמעון בן יוחאי, ועמד והתפלל עליהם ונפקדו. ללמדך, מה הקדוש ברוך הוא פוקד עקרות, אף צדיקים פוקדים עקרות! [שיר השירים רבה יגילה ונשמחה אות ב]. 'מימי לא עלתה קללת חברי למטתי' – כלומר, שמעולם לא הסתיים היום והוא עודנו כועס על עוול שעשה לו מישחו [כלה רבתי פרק ג].

מגו מציל מרעידת אדמה

וכשיצא הרעש (רעידת אדמה) על הארץ, באו כל הישמעאלים וערלים שבאותו המקום לזה בנין של רשב"י ז"ל, והדלת היה סגור. וצעקו כולם כאן פתחו את פיהם: 'ר' שמעון ר' שמעון, מאחר שאתה אדם גדול בעולם וחשוב, וגם שמענו מפי אבותינו מחשיבותך וגם בעינינו אתה חשוב, פתח פתחך! ומיד נפתחה הדלת מהזלו והלכו כולם לפנים. וגם הבתים שלהם ונשיהם ניצלו ולא היה להם היזק כלל, ועכשיו הוא חשוב בעיניהם מאד ביותר... גם כשהיה רעש שנה ו' כסליו, ברחו כולם, היהודים וערלים וישמעאלים, לבנין של רשב"י ז"ל ככפעם הראשונה. וכשבאו קרוב לשם ראו כולם שהבנין כולו הגביה והתנשא את עצמו למעלה, וקפץ באויר כמו אדם, מלמטה למעלה ומלמעלה למטה. וכיפה מלמעלה של זה הבנין נתחלקה לשני חלקים, לחצאין, והיתה פתוחה לשנים. כיון שראו זאת נפלה חרדה גדולה עליהם ונתחללו מאוד, ופתחו כולם וצעקו: 'ר' שמעון ר' שמעון, אם הבנין שלך כך הוא, מה יהיה סופנו עמנו? וזה היה יותר מחצי שעה ואחר כך שקטה הארץ, שקט הרעש ועמד הבנין על מקומו. והכיפה של מעלה שנתחלקה לשני חלקים, נתחברה יחדיו כבראשונה, ולא היה להם היזק כלל. והאנשים אשר באו לשם ראו הנס הגדול בזה הבנין, בחוץ פניהם הם יש איהה סימן או איהה חרץ בבנין, ולא נמצא כלל שום סימן או סדק בחומה שהיתה כבראשונה. גם כ"ה ינסה היה רעש שלישי ולא היה שום היזק, ואני הייתי באותו זמן בעיר יוסף" [איירי ר' יוסף סופר מצפת].

מחיה מתים גם לאחר פטירתו

בשבת קודש בשנת תרפ"ג, אחר תפילת מוסף, נשמע רעש גדול בבנין קבר הרשב"י, ילד אחד שנדרה אמו לעשת לו 'חלאקה' כמנהג המקובל, אחזתו מחלת החולירע רח"ל ושבק חיים. הילד היה מונח באחד החדרים הבנויים למעלה בבנין, וציוו הרופאים לעשות הסגר על כל אנשי החצר למספר ימים, מחשש שנדבקו ממנו. מיד התחילו אנשים רבים לברוח מהחצר, אך שוטרי הממשלה סגרו החצר ואין יוצא ואין בא. מכל פינה נשמעו קולות ובכיות, ועל כולן נשמעו קול יללת אם הילד המת, אשר בנה הראשון והיחיד אימנה, והנפכה שמתחתה לתוכה, והילד שוכב על הארץ ירוק ונה. והנה פתאום קימה אם הילד וחגרה מותניה, ולקחה ילדה המת על ידה, וירדה ליד הציון והניחתה לילדה בסמוך לציון, ובקול מר זעקה 'אוי צדיק ר' שמעון, הנני אמתך באתי כאן לכבודך לגלח את בני יחיד אשר נתן לי ה' בבוכתך, וקיימתני את נדרי, ואתמול הביאותיו חי, ועשיתני לו תגלחת בשירי ובזמרה... ועתה איך אסע מנחם בלי ילדי', ובכיותיה היו ששמועות על כל החצר הקדושה ולב מי לא נמס כמים. ואח"כ קמה ואמרה: 'צדיק צדיק, הנני מניחתו לפניך כמו שהוא, אנא ממך אל תביישני ואל תחזיר פני ריקם, ותחזירו לפני חי ובריא כמו שהביאותיו אתמול לפניך, ויתקדש שם שמים ושמן בעולם, וידעו כי יש ה' וצדיקים שופטים בארץ'. ולסגולה סגרו הדלת של הציון, ולא נשאר רק הילד. כעבור איוה רגעים,

הקול נשמע – צעקת הילד לאמו, והחכם פתח הדלת לפניה והנה הילד קם על רגליו וצעק 'אמא תני לי מעט מים כי צמא אני', ונתנו לו מים, ונעשה שם רעש גדול מתחיית הילד המת, וכל הקהל באו לראות את הילד החי, וגם הרופאים התאספו שמה ובדקו את הילד, והודו שזהו מעשה נסים, תחיית המתים ע"י התנא רשב"י, וכל הקהל ברכו ברכת מחיה המתים.

רשב"י שלח הכסף לצדקה

היה יהודי בשם ר' יוסף טנזי זצ"ל, אשר היה עובד בשיבתנו "פורת יוסף" כמחלק כוס תה וקפה לרבני הישיבה ולאברכים, ותמיד שרתחו המים או השיתו לה הפסקה של רבע שעה, היה קורא בזוהר הקדוש. וכך בכל שנה היה מסיים את הזוהר ב"ג בעומר, ועושה סעודה גדולה בביתו לעשרה תלמידי חכמים ומכבדם לאין שיעור, ובסוף הסעודה היה נותן לכל תלמיד חכם מעטפה עם סכום כסף נכבד באומרו: "זה לכבוד רבי שמעון בר יוחאי". והנה שנה אחת, מצבו הכספי היה קשה מאוד, ואמר לאשתו כנראה השנה לא יוכל לעשות סעודת הסיום כי אין כסף, והיה מצטער על כך מאוד. והנה, שלושה ימים לפני ל"ג בעומר חלם שבא אליו תנא רבי שמעון בר יוחאי ואמר לו: "אני רוצה שתעשה הסעודה כרגיל כבכל שנה, ושתתן מעטפה לתלמידי חכמים כבכל שנה, ואני יודע שמצדך קשה, לכן תראה בעיניך ששמת לך סכום כסף בכיס חולצתך, ותלך בבוקר ותקנה כל מה שצריך, וכל הזמן ישאר אותו סכום בחולצה, רק אל תספר לשום אדם על זה, כי כשתספר ילך ברכה". ועוד אמר לו הרשב"י: "יחק עשר מעטפות ושים בצד כהרגלך, ותמיד ישאר אותו סכום בחולצה". הוא קם בבוקר והנה החלום אמיתי – הוא מצא כסף בחולצה ולא ספר אותו, מיד הלך לשוק וקנה בשפע והוא משלם ותמיד בחולצה עם אותו כסף. חזר לביתו לקח עשר מעטפות, מלא אותן בסכום הגון וסגר אותן. בינתיים באה אשתו ואמרה לו: "אני רוצה לדעת מהיכן יש לו כסף אחרי שאמרת שהשנה אתה לא עושה סעודה". מרוב הפצרות סיפר לה המעשה. ומיד אחרי שסיפר הלך לקנות משהו – קנה מה שרצה אבל הכסף נגמר. בכל אופן עשה סעודה כיד המלך, ואני הייתי באותה סעודה וקבלתי מעטפה, והמסובים הרגישו קדושה הן באוכל והן בשתייה בזכות הרשב"י זיע"א.

תרמו לצדקה את שכר העוודך זיך שהרשב"י ורבי מאיר יושעים ונושעו בזמן מלחמת העולם השנייה הונהג במרוקו משטר חירום. המושל הכריז בהודעה רשמית תקיפה בכל רחבי המדינה שמי שיש בידו עורות ומוצרי עור חייב לדווח על כך מְגִידֵת לשלטונות. אימת השלטון נפלה על כל התושבים ואיש לא העז לחשוב להעלים עורות ואף לא בכמות קטנה. אך היו שני יהודים, ר' יצחק אוחנה ושותפו ר' שלמה, שהיה להם מחסן גדול של עורות במרכז המסחרי של מקנס, זה לא שהם ניסו להתחכם ולהעלים עורות מהממשל, אלא שנייהם היו שקועים בתורה הקדושה, וכלל לא ידעו על הגזירה החדשה. מהר מאוד נודע למושל על המחסן מלא העורות שעל קיומו לא דווח. המחסן וכל תכולתו הוחרמו מיד, ועל ראשיהם של ר' יצחק ור' שלמה ריחף גזר דין קשה של קנס גדול ומאסר ממושך, ואולי אף עונש מוות. כאשר ר' יצחק שמע על כך שהוא ושותפו מואשמים בעוון כה חמור הוא מיד הלך אל ביתו של חברו ר' שלמה כדי לחזקו ולעודדו, הוא נכנס לבית שהיה אפוף באווירת נכאים, ואימה ופחד אפפו את כל הנוכחים, וכשחיזק על פניו המאירות אמר ר' יצחק לכל הנוכחים: מה אתם עצובים? הלא הקב"ה הוא כל יכול, והצדיקים מליצי יושר בעדנו, ומה לנו כי נדאג? דבריו חדרו ללב המאזינים ורוח חדשה היתה בהם. ר' שלמה אמר: עלינו לשכור פרקליט מעולה שיוכל לחלץ אותנו מהפח הנורא הזה שנפלו אליו. ר' יצחק הסכים עם דברי חברו ושאל: איזה סכום אתה מוכן להשקיע על פרקליט שימליץ טוב בעדנו? ר' שלמה נקב בסכום גדול, ור' יצחק התלהב ואמר: מצוין! יש לי שני פרקליטים מצוינים שייאותו לדבר בעדנו, ויוציאו צדקתינו לאור, הבה ונשקיע את הסכום שאמרת בצדקה לעילוי נשמות התנאים רבי שמעון בר יוחאי ורבי מאיר בעל הנס, והם יהיו הסגורונים שלנו! את הכסף נחלץ לעניים לכבוד שבת קודש, וכך גם השבת תסגור עלינו! רבי שלמה נרתע לאחור, ללא ספק, הוא יודע ומבין את חשיבות הצדקה, אף עתה הוא חש צורך נואש בשתדלנים מומחים, שייסיעו לו לטעון טענות ניצחות. כל עתידו מונח כעת על כף המאזניים, אך ר' יצחק שותפו אינו חוזר בו, הצדקה היא השתדלות וההשתדלות הטובה ביותר, וזכותם של התנאים הקדושים יוכלה להשקיע יותר מהפרקליטים הטובים ביותר שיש! כשראה ר' שלמה את נחישות לבו של ר' יצחק הסכים לדבריו, ויחד הלכו השותפים הצדיקים וחילקו את הכסף לעניים לכבוד שבת קודש. בלילה חלם ר' יצחק חלום, והנה הוא מצוי בתוך העיר, ואנשים סביבו רצים אצים נרגשים אל בית הכנסת. מה קרה? מה פשר ההתרגשות הגדולה? הוא שואל. התנאים הקדושים ר' מאיר ור' שמעון נמצאים כאן בבית הכנסת! אומרים העוברים והשבים.

ר' יצחק משתוקק אף הוא לראותם, הוא ממחר לבית הכנסת, שם יושבים התנאים 'במזרח', וביניהם מקום פנוי. לתדהמת כל הנוכחים רומזים התנאים הקדושים לר' יצחק שיבוא לשבת ביניהם במקום הפנוי, תוך כדי שהם אומרים לכל הנוכחים: אנחנו מליצי היושר שלו! הקיץ ר' יצחק משנתו בשמחה גדולה, וציפה לישועה. ר' יצחק פנה עם שותפו למושל העיר בתקווה שיתרחש להם נס. המושל הקשיב לדבריהם, אך לא הסכים לוותר כמלא נימה מהעונש הכבד. "מעשיכם חמורים ביותר", הוא אמר, "איש לא העז לעשות כן לפניכם. הסחורה שהוחרמה לא תוחזר, כנס כבד יושת עליכם ורוב הסיכויים שגם תשבו במאסר ארוך בקשה. ר' שלמה יצא מהמושל אבל חפזי ראש, אך ר' יצחק רק התחזק ובטחונו בה' יתברך. הוא אמר לשותפו: בטוח אני שה' יעזור לנו שלא נשב בבית הסוהר, ולא נצטרך לשלם קנס, ואפילו הסחורה שהוחרמה תוחזר לנו! הוא קנה דג גדול לכבוד שבת. השבת עברה עליו בשמחה עצומה מתוך אמונה ובטחון שהקב"ה יעשה לו נס בזכות ר' שמעון ור' מאיר התנאים הקדושים, ולא היה כמותו שמח ומאושר בעולם. ביום ראשון, בלא כל סיבה, המושל ביטל את עונש המאסר, וויתר על הקנס, ואף מסר להם את מפתחות המחסן שלהם שישחררו בעזרת כמות נפשים.

כ"ק מרן מהר"ש [מבעלזא] אמר פעם בסעודת ל"ג בעומר, שזהו פלא שהמעשה דרבי שמעון בן יוחאי נמצא במסכת שבת בדף ל"ג. הוסיף על זה הרב מקאמינקא, שזהו פלא שעד דף ל"ג במסכת שבת נמצאות בש"ס מימרות בשם רבי שמעון בן יוחאי, בדף ל"ג הנוכר, מעשה דרבי שמעון בן יוחאי הוא המימרא הל"ג: [אדמור"ם בעלז] באחת השנים יש בה"ה"ק מרן ה"שר שלום" זיע"א מבעלז בעריכת השולחן ביום ל"ג בעומר, ובתוך דבריו אמר כי יום ל"ג בעומר הוא יום גדול.. כמו כיפרך

[א] בחזרת השליח ציבור היו הקהל שותקים ומכוונים לברכות שמברך השליח ציבור ולענות אמן, ואם אין תשעה בני אדם מכוונים לברכותיו קרוב להיות ברכותיו לבטלה, והחזן צריך להקפיד לומר את כל החזרה בקול ולא מספיק לומר רק את חתימת הברכה בקול, ושליח ציבור שקולו נמוך ויש אומדנא חזקה דודאי הרחוקים היושבים בפינת הכנסת לא ישמעו קולו כראוי ואסור למנות שליח ציבור כזה וצריך הבי"ד להעביר ל"ש-ע-שליח ציבור צריך לכוון בתפילה לכוון להוציא הציבור ידי חובה בכל תפילת חזרה ובקדושה למי שמתפלל]: [ב] טעם של החזרה על פי הפשט להוציא מי שאינו בקי, אבל על פי הסוד הטעם לחזרה הוא משום שעושה תיקונים גדולים בשמים, לכן אין לבטל חזרה כלל אלא רק בשעת הדחק שלא נשאר זמן, או שהעשרה בצמצום וברור לו שיש בהם אנשים המונים שאין נותנים לבם לחזרה, ואפילו על אמונים לא יתנו לב לענות, דאז כל כהאי גוונא יתפלל השליח ציבור שלשה ראשונות בקול רם עם הציבור כשהם מתפללים בלחש, כדי שיאמר קדושת נקדישך ונעריצך, ואחר חתימת אתה קדוש גם השליח ציבור יסיים התפלה בלחש [ה"ע-ג] גם במקום שיש ספק אם יש תשעה מכוונים ועונים אמן עדיף חזרה קצרה]

[ג] קודם הקדושה של נקדישך יכוין האדם לקיים מצוות עשה זו שנצטוונו בפסוק ונקדשתי בתוך בני ישראל דפרשהו בזוהר הקדוש שנתחיבנו לקדש שמו יתברך [ה"ע-דעת המקובלים שזו מצווה מהתורה אבל להלכה היא רק מדרבנן]: [ד] בהגיע שליח ציבור אל נקדישך צריך האדם לחזור ולפסוע שלשה פסיעות לפניו במקום שהיה עומד בהיותו מתפלל בלחש, ויסתום עיניו בכונה גמורה, גם יזהר מאד לכוין נגדו בעת הקדושה בסוד ורגליוהו רגל שרה, ויאמר עם השליח ציבור מן נקדישך ונעריצך עד סיום כל הקדושה כולה, אמנם שתי תיבות נקדישך ונעריצך יאמר בקול רם והשאר בלחש, ורק פסוקים של קק"ק וכו' וברוך וכו' וימלוך וכו' יאמר בקול רם, ובעינים סגורות, ובדלוג כלפי מעלה כמובא באר"י ז"ל ואף על פי שהרב מ"ח כתב שאין דלוג רק בפסוק קק"ק השל"ה כותב דלוג גם בברוך וימלוך וכן נהוגים [ה"ע וכן נהוגים דלוג גם בברוך וימלוך וכן כה"הים כתב שעל פי הסוד רק בקק"ק]: [ה] כתוב בספר היכלות אמר הקב"ה אין לי הנאה בעולם אלא בשעה שמקדישים אוי בני ואומרים קק"ק ועיניהם נשואות למרום ונשואים עצמם למעלה: וכתוב בחסד לאברהם באומרו קק"ק ידלג שלשה דלוגין למעלה בעינים סגורות ונשואות למעלה, ובאומרו ברוך וכו' כורע וזוקף בשם, ומדלג דלוג א' בעינים נשואות למעלה וכן באומרו ימלוך כורע וזוקף בשם, ומדלג ועומד שם במקומו ברגלים מכוונות ודבוקות עד שיענה אמן דהאל הקדוש עכ"ל ולא נהגו לכרוע בשם כסברת החסד לאברהם:

[ו] הדלוג הוא שידלג עקביו וגופו כלפי מעלה, ולא ידלג הרבה שיתלוצצו עליו ושלשה דלוגין של קק"ק כל הגבחה בתוספת מעט על חברתה דמעלין בקודש, ואם היחיד שמעו קדושה באמצע תפלתו במקום שאינו יכול לענות קדושה, ולא ידלג הדלוגין עם הציבור אפילו בשתיקה, אלא עומד ושותק ומכוין דעתו אל השליח ציבור לשמוע ממנו [ה"ע-אם שליח ציבור לא יודע לכוון להוציא ידי חובה יכול להמשיך בתפילה]:

[ז] יחיד שהיה מתפלל וכשהגיע למקום קדושה היו הציבור אומרים קדושת ובא לציון או קדושת יוצר אינו רשאי לומר עמהם קדוש וכו', לפי שאין הקדושות שוות, וכן אם מתפלל שחרית ושמע קדושה דמוסף, אינו עונה עמהם כשהגיע למקום קדושה:

[ח] לא יענו קק"ק אלא עד שיגמור שליח ציבור תיבת ואמר, וכן ברוך עד שיאמר תיבת ואומרים, וכן ימלוך עד שיאמר לאמר, דהו"ל כמו אמן חטופה אם יקדימו לענות קודם שיגמור:

[ט] יחיד שהיה מתפלל וכשהגיע למקום קדושה לא שמע נקדישך כל השליח ציבור ורק שמע הציבור עוניו קק"ק יענה עמהם עד הסוף:

[י] אם גמר אדם תפלתו קודם שסיים השליח ציבור, לא ישיח ואל ילמד אפילו בדברי תורה בין לחש לחזרה, אלא עומד ושותק וממתין עד שיתחיל השליח ציבור בחזרה, וכיון דעתו לשמוע החזרה מתחלה ועד סוף, ולא ילמוד בתוך החזרה וכל שכן שלא ישיח [ה"ע-יכול לומר פסוקים ודברי תורה לפני החזרה וטוב שיעיין בספר בהרהור הלב ולא יהיה בטל מלימוד תורה במקום שמארכים בתפילה], וצריך שיעמוד על סוף החזרה ולא ישב, ורק זקן או חולה וחלוש המוג הרבה דקשה לו אם יעמוד או ישב [ה"ע- מותר לשבת לאחר הא-ל הקדוש אבל בריחוק ד' אמות מהחזן, וזקן, חולה יכול לשבת תוך ד' אמות והמחמיר לעמוד בחזרה תבוא עליו ברכה], ואם יש יחידים מארכים בתפלתם אין השליח ציבור ממתין עליהם, ודוקא אם מארכין יותר מדאי, אבל אם אין מארכין הרבה אלא מתפללין מלה במלה צריך להמתין עליהם ואם נזדמן דאחד שהוא חכם וגדול והאריך, וראה שהשליח ציבור ממתין עליו מותר לעשות ג' פסיעות תכף אחר שיאמר יהיו לרצון הראשון, כדי שהשליח ציבור יתחיל בחזרה, ויסיים אלהי נצור ושאר תחנונים שנוהג בהם קודם ואמרו עושה שלום בסוף פסיעותיו:

[יא] כששומע האדם הזכרת השם בכל ברכה יאמר ברוך הוא וברוך שמו, ובסוף הברכה יזהר לענות אמן כראוי וכל ברכה שהיא של שבת כונת האמן הוא רוצה לומר אמת, דהיינו אמר דשלשה ברכות ראשונות כונתם אמת, ושאר ברכות של תפלה שיש בהם שבת ושאלה יש באמן ב' כונות הוא רוצה לומר אמת, וגם רוצה לומר כן יהיה לרצון ויש אומרים שגם בשתי ברכות של מן אברהם ומחיה המתים יכוין בשתיים, ורק האל הקדוש הוא רוצה לומר אמת: [יב] לא יענה אמן אחר שהתחיל השליח ציבור את בברכה שניה, אלא יענה תכף בסיום השליח ציבור הברכה ואם השליח ציבור מהיר שתכף בסיום הברכה התחיל בברכה שאחריה לא יענה אמן, והעונש על השליח ציבור: [ג] לא יענה אמן חטופה דהיינו קודם שסיים המברך, ולא קטופה כאלו האלף נקודה בשב"א, והוא הדין שלא יאמר אמן בנקוד שור"ק או חול"ם, שאם כן לא תהיה משמעותו האמנה, וגם

לא קטופה דהיינו שמחשר הנו"י שאינו מצויאה יפה שתיחה נכרת, וכן לא יאמר אמונה כאלו מוסיף יו"ד, ולא יענה אמן יתומה שאינו יודע איתו ברכה מברך, מיהו אם שמע חתימתה והיינו בא"י מן אברהם וכן באינך סגי בהכי לענות אמן, וכל זה הדין באמן יתומה הוא רק בברכה שזה העונה חייב בה שהוא מתפלל עמהם, אבל אם הוא אינו חייב בה דאינו מתפלל עמהם, כיון דשמע עונים אמן עונה עמהם [ה"ע-אם לא שמע הברכה כלל לא יענה אמן לחוש אוסרים. ברכה שאסור לו לברך לא יענה אמן ולכן לא יענה הנוהג כמנע על המברך על תפילין של ראש אפילו שהמברך פוסק כהרמ"א וכן על ההלל בראש חודש וכן אשה המברכת על מצוות עשה שהזמן גרמא]

[יד] העונה אמן לא יגביה קולו יותר מן המברך, וצריך לשים דעתו על קול המברך, כדי שיענה בקול מדה כנגד מדה:

[טו] כשיגיע שליח ציבור למודים שוחין הציבור עמו, ולא יסחו יותר מדאי כי אם הכרנת הראש ואם יחיד עומד בתפלה יתקוף וישחה בשתיקה עם הציבור כששוחין בתבית מודים ויקפיד לענות אמן לפני מודים:

[טז] בני אדם שלא היה אצלם מנין שלם והוכרחו לעמוד להתפלל במקום אחר ביחידות, ובעודם מתפללים נוספו עליהם בני אדם שגם הם עמדו להתפלל, וכאשר נגמרו נמצא אצלם מנין שלם כיון שיש מחלוקת אם יכולים לומר חזרה אמרינן סב"ל [ה"ע- יכולים לומר חזרה כדעת מרן הב"י וכן קדיש תתקבל שהרי אפילו יחיד יכול לומר חזרה], מיהו אף על גב דקדיש תתקבל לא יאמר, עם כל זה יכולין לומר קדיש יהא שלמא אחר המזמורים, וגם קדיש על ישראל וברכו שאומרים אחר פטום הקטורת

סיפור מהזוהר מתורגם על רשב"י ר"א ורבי חייא

רבי חייא הגדול היה הולך לבעלי המשנה ללמוד מהם. הלך לרבי שמעון בן יוחאי, וראה פגוד אחד שהיה מפסיק בבית. תמה רבי חייא. אמר, אשמע דבר מפיו כמאן. שמע שהיה אומר, ברח דודי ודמה לך לצבי או לעפר האילים. כל הפסוקי שפוסקים ישאל [למפנין] מהקדוש ברוך הוא, הוא שאמר רבי שמעון, תאזנתם של ישראל שיהיה הקדוש ברוך הוא לא הולך ולא מתרחק, אלא בורח כצבי או כעפר האילים. מה הטעם? אמר רבי שמעון, אין חיה בעולם עושה כמו הצבי או כעפר האילים. בזמן שהוא בורח, הולך מעט מעט ומחזיר את ראשו למקום שיצא ממנו, ולעולם הוא תמיד מחזיר את ראשו לאחוריו. כך אמרו לראשון: רבנו של עולם, אם אנו גורמים שיתפסק מפינו, ויהי רצון שתברך כמו הצבי או כמו עפר האילים, שהוא בורח ומחזיר את ראשו למקום שהיית. זהו שכתוב (ויקרא כו) ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלתם. דבר אחר - הצבי, כשהוא יושן, הוא יושן בעין אחת, והאחרת הוא נעור. כך אמרו ישראל לקדוש ברוך הוא, הן עשה כמו הצבי, והנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל. שמע רבי חייא ואמר, אם עילוינים [פוסקים] בחוקים בבית, ואני יושב בחוץ? בכה. שמע רבי שמעון ואמר, ודאי שכניה בחוץ, מי יצא? אמר רבי אלעזר בנו, אם אני אשפרך - [כחול] לא אשפרך, שהרי השכניה מחוץ אלינו. שתפנס השכניה, ותתקח אש שלמה. שמע קול שאומר: עדין לא נסכמו הסומכים, והשערים עדין לא התקנו, ומקטני [ומאהלין] בשמים של עדין, שפעת הוא. לא יצא רבי אלעזר. ישב רבי חייא, בכה ונאנח. פתח ואמר, סב דמה לך דודי לצבי או לעפר האילים. נפתח שער הפגוד, לא נכנס רבי חייא. זקף רבי שמעון את עיניו ואמר, מזה נשמע שפנתה רשות למישהו בחוץ, ואנו בפנים! קם רבי שמעון. הלכה האש ממקומה עד מקום רבי חייא. אמר רבי שמעון, ניצוץ אור הקליטה בחוץ, של המפתח ואנו כאן בפנים! התאמץ פיו של רבי חייא. פיון שיצא פנימה, הוריד עיניו ולא זקף ראשו. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו, קום העבר ידך על פני, שלא יודע בזה, שלא רגיל בו. קם רבי אלעזר והעביר ידו על פני רבי חייא. פתח פיו רבי חייא ואמר, ראתה עיני מה שלא ראית. הידדקפתי שלא חשבתי, שטוב למות באש של זהב טוב שדולק.

במקום שזרקו שביבי אש לכל עבר, וכל שביב וישיב עולה שלשל מאות ושיבעים מרפבות, וכל מרפבה נפרדת לאלף אלפים ורבווא רבבות, עד שמיגע לעיתים הקמים שיושב על פסא, והכסא מודעוץ ממנו למאמין ולשבים עולמות. עד שמיגע למקום עדיו הצדיקים, והכסא נשמע בכל הרקיעים, וכל העליונים והתחתונים, וכלם בזמן אחד, תמהים ואומרים: זהו רבי שמעון בר יוחאי שהיה מרעיש הכל, מי יכול לעמד לפניו. זהו הוא רבי שמעון בר יוחאי שבשעה שפוחם פיו התחיל לעסק בתורה, מקשיבים וקולו כל הנסאות וכל הרקיעים וכל הקרבות, וכל אותם שמשפחים את רבונם. אין פותחים ואין מסגימים, כלם נמצאים, עד שלא נשמע (שישתמע) בכל הרקיעים שלמעלה ושלמטה פתחון פה. כשמיסים רבי שמעון לעסק בתורה, מי רואה איזה שירים? מי רואה איזה חזקה שמשפחים לרבונם? מי רואה את הקולות שהולכים בכל הרקיעים? כלם באים בשלבי רבי שמעון וכוונתם ומשפתחיה לפני רבונם, מעלים ריחות של בשמים של עדין עד עתיק הימים, וכל זה משום רבי שמעון.... ישב רבי שמעון, ורבי אלעזר בנו עומד ומקפד דברים של סודות חכמה, והיו מניי מאירות פשמש. והדברים מתפזרים וטסים בקרע. ידעו יומים ולא אכלו ולא שתו, ולא היו יודעים אם היה יום או לילה. ידעו שהיו יומים שלא טעמו דבר. קרא על זה רבי שמעון, ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל וגו'. ומה אם אנו בשעה אחת כך - משה, שהפתוח העיד בו ויהי שם עם ה' ארבעים יום וגו', על אחת כמה וכמה. כשצא רבי חייא לפני רבי וספר לו את המשנה, תמה רבי, ואמר לו רבי שמעון בן גמליאל אביו, בני, רבי שמעון בר יוחאי ארצה ורבי אלעזר בנו ארצה, ואין רבי שמעון פשאר אריות, עליו כתוב (וימס א) ארצה שאג מי לא יירא וגו'. ומה עולמות שלמעלה מודעוץ עינים ממנו - אנו על אחת כמה וכמה. איש שלא נזר תענית לעולמים על מה ששאל ובקש, אלא הוא גוזר והקדוש ברוך הוא מקים, הקדוש ברוך הוא גוזר והוא מבטל, והינו מה ששינינו מה שכתוב (שמואל ב כג) מושל באדם צדיק מושל רצאת אלהים. הקדוש ברוך הוא מושל באדם, ומי מושל בקדוש ברוך הוא? צדיק, שהוא גוזר ונזר, והצדיק מבטלה. (זוהר שמות פ' שמות טו.)

מאור יוסף

גליון שבועי לע"נ מו"א חזקיה יוסף חיים בן שרה ברכה

פרשת אמור גיליון 234

מאור יוסף

לע"נ מו"א
חזקיה יוסף חיים
בן שרה ברכה

מימתק לשולחן שיבת

צדיק רוע לו, רשע וטוב לו

מתפללים - כך הם יתפללו. איך שהם מברכים - כך הם יברכו. ואיך שהם שומרים את השבת - כך הם ישמרו. והאדם יחשוב - אם מישהו יפקיד אצלו מאה אלף דולר לשבוע, הוא הרי ישמור עליהם בשבע עיניים ואפילו יישן איתם, וודאי שלא יפקיר אותם לאחרים. ואם כן, קל וחומר שהאדם קיבל מבורא עולם פיקדון הרבה הרבה יותר יקר, שזה הבנים והבנות. ויבין כמה צריך לשמור עליהם בשבע עיניים, וק"ו שלא להפקיר אותם, ובפרט שאחרי שהאדם נפטר בניו ובנותיו שנשארו בחיים הם אלה שמכניסים אותו לגן עדן או לגיהנם על פי מעשיהם.

ומעשה בבחורה שנסעה באוטובוס ושאלה מישהו באמצע הנסיעה מה השעה. הוא ענה לה 'עשרים לחמש', וכך כל כמה דקות היא שאלה אותו, עד שהוא אמר לה 'מה קרה שאת כל רגע שואלת מה השעה?'. היא סיפרה לו שאמה, שנפטרה לא מזמן, נתגלתה לה בחלום כמה פעמים, וביקשה ממנה לחזור בתשובה, כי האמא תלויה בבתה. 'אבל אני סירבתי כי בא לי לעשות מה שבא לי', אמרה. 'ואתמול בלילה אמי נתגלתה לי ואמרה לי תבואי למקום זה וזה בשעה חמש, אני אבוא לשם לקחת אותך. ולכן אני רוצה להגיע בחמש'.

כשהגיעה לתחנה שלה היא ירדה. האישה הזה רצה לראות איך יפול הדבר, וגם ירד. הבחורה החלה לחצות את הכביש, והנה בא רכב במהירות ולקח אותה להיכן שאמא שלה נמצאת. עד כאן המעשה. בזוהר הקדוש מובא שכיבוד אב ואם לאחר מיתה גדול מאוד, ויש בעניין הזה גם הסבר ל"צדיק רוע לו רשע וטוב לו". שאם האדם היה צדיק והשאיר בן רשע - אזי ח"ו יהיה לו רע בשמים. לעומתו אם האדם היה רשע אבל השאיר בן צדיק - יהיה לו טוב בשמים.

ויאמר ה' אל משה, אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו. (פכ"א פ"א) פירש רש"י, למה כתוב גם 'אמור' וגם 'ואמרת?' להזהיר גדולים על הקטנים. דהיינו שכמו שהכהן נזהר לא להיטמא למתים בגיל בר מצווה, כך צריך להזהיר את הקטנים שלא יטמאו למתים. והדרש החינוכי הוא להזהיר את הגדולים על הקטנים, שאם האבות יהיו בסדר עם ה' ויעבדו את ה' כראוי - ממילא גם הילדים יהיו בסדר.

אך לפני שאנו מזהירים את הקטנים, צריך להזהיר את עצמנו. כי אם האבא מדבר דברי חול בבית הכנסת, איך הוא יכול להוכיח את בנו באותו נושא או אף בדברים אחרים? ואם ההורים מדברים לשון הרע, איך יוכיחו את בניהם לא לדבר לשון הרע? ואם ההורים כועסים אחד על השני, איך יוכיחו את בניהם לא לכעוס?

ומעשה באבא שרדף אחרי בנו ורצה להכותו במקל. בסופו של דבר תפס את ידו של הבן ונתן עליה מכה, אבל הבן היה זריז וסילק את ידו, והאבא קיבל את המכה. ראה זאת רבינו יוסף חיים זצ"ל ושאל את האבא 'מדוע אתה רוצה להכות את בנך?'. אמר לו האישי 'כיוון שאינו מברך ברכת המזון בקול רם אלא בשקט'. ליטף הרב את הבן ושאל 'למה אתה לא מברך בקול רם?'. אמר הבן לרב 'כי אבא שלי לא מברך בכלל'. ואז אמר הרב לאבא 'עכשיו אתה מבין למה אתה קיבלת את המכה ולא בנך?'. עד כאן המעשה.

וידוע שהדמויות הכי חשובות בעיני הבנים הם האבא והאמא שלהם, ואיך שהם יראו אותם



השיבוץ העליון מוקדש

לזיווג הגון: אפרת בת שרה, ברכה אורית ויגית רבקה בנות לאה רחל, נתנאל בן זמירה, יששכר בן סנוחה, ארוז בן יוכבד.

תשלומין לקטן

הלכה שבועית - הרב יוסף דוד סגל שליט"א



ידידה למכירה

סיפור לשבת - קובץ לוי גורן



השתתפות בצער הזולת

חתם שאלתי - יצחק זלברשטיין שליט"א



סולים בימי ספירת השומר

שאלות ומשומות - הרב דוד טייטל שליט"א



סיפור לטיבת דירה למכירה

שאלות

מנוח. האם המחיר גבוה או שמא יש פגם בדירה שמרחיק קליינטים? מעניין.

הדירה לא נמכרה עדיין ניקרה במוחה ולא נתנה לה שוורץ התפוצצה מסקרנות. היא שמעה שהקשישה מעוניינת למכור ולעבור לעיר אחרת, אבל החידה מדוע "הו ערב טוב שכנתי היקרה", גב' שוורץ כהרגלה האירה פניה לשכנתה הצעירה "מה אוכל לכבדך?".

"תראי גב' שוורץ" אמרה השכנה "אני שמה לב, שהשלט שלך ניצב ארבע שנים על עומדו, ודירתך עדיין לא נמכרה. חשבתי אולי אוכל לעזור לך במכירה... מה בדיוק קורה?". "את באמת רוצה לשמוע? אז שבי". "לאחר שהגישה לה כוס לימונדה ועוגיות תוצרת בית החלה הגב' שוורץ לספר מדוע הדירה עדיין לא נמכרה.

"ובכן שכנה יקרה, אני אשה כבת 80 ויותר, ומזה 10 שנים אלמנה. שתי בנותי מטופלות בילדים רבים וגרות בערים רחוקות. כשהרגשתי בריאה וחזקה, העדפתי שלא להטרידן כי תפקדתי היטב, אך כשחלתי הבדידות כמעט נוצחה אותי, ולכן החלטתי למכור את דירתי, ולקנות דירה בסמוך לאחת מהן. לאחר שקבעתי את השלט התחילו להגיע קונים פוטנציאליים, ואני חייבת לומר לך בלי עין הרע, אנשים נפלאים, אחד אחד. אחרי סיור בדירה הם התיישבו בסלון, הגשתי להם פירות ועוגות, בשלתי קפה. הם סיפרו לי על עצמם ואני סיפרתי על עצמי וגיליתי עולמות נהדרים של בני אדם. בדרך כלל הגיעו לכאן זוגות צעירים, שכיסם לא איפשר להם לרכוש את דירתי, אבל דאגתי שהם יצאו מכאן מרוצים ושמחים... לפעמים כשראיתי שמדובר באברך הכנסתי לו במעטפה 100 ש"ח או יותר ותחבתי לו ליד. זה המעשר שלי, הייתי משכנעת אותו... בקיצור, את לא תאמיני, הקונים הללו מילאו את חיי באור ובשמחה, עם חלקם אני בקשר טלפוני עד היום. לפני כשלוש שנים הגיע אלי יהודי נכבד, אמיד מאד עם מזוודה מלאה דולרים. גברת שוורץ שמעתי שאת מבקשת מחיר גבוה, אמר לי, אני מוסיף לך על המחיר שלך עוד 10,000 דולר, בואי נספור את הכסף, ומחר נפקיד אותו בבנק. את הדירה הזו אני קונה לבתי הבכורה שתנשא בחודש הבא בשעה טובה. בואי נסגור עסקה.

"לפתע הרגשתי שעולמי חרב עלי סיפרה הגברת שוורץ לשכנתה, הסחרחרת עמדה למוטט אותי. התיישבתי, ולאחר שנגרעתי אמרתי לאיש המכובד: תודה על נדיבותך... אבל דבר איתי בחודש הבא, אני מעדיפה בינתיים להישאר כאן. "ואני עדיין כאן. וכנראה שאשאר כאן עד יום מותי, עם השלט הדהוי ועם הקליינטים הנחמדים שיבואו ויסיירו, וישתו קפה, וינעימו לי את זמני. ואגב אני מבקשת את סליחתם לפני שהם הולכים, על כך שבעצם אינני בשלה עדיין למכור את הדירה. והם לא יוצאים מכאן בלי להגיד לי שהם סולחים, ומבלי להודות לי שבעצם הנעמתי להם את זמנם... והם הנעימו את זמני". כך סיפרה הגב' שוורץ לשכנתה. "ובכן מר לוי, לפני כשנתיים הגב' שוורץ נפטרה, ובצוואתה היא הורתה שבייתה בן ארבעת החדרים יעבור לרשות עמותה שתפעל להנעים את זמנם של קשישים ובודדים. הדירה הפכה בשעות היום למרכז תורני שוקק לבני הגיל המבוגר, ובשעות הערב פועל בו מוקד של מתנדבים צעירים וטובי לב, אשר עורכים ביקורי בית בבתי בודדים ומקדישים תשומת לב למי שמבקש.

"ואני, הרב לוי, אחד מן האנשים שנהנה מאד מן החסד של הדירה שלא נמכרה. ולא תאמין, השלט עדיין ניצב על תילו באותה מרפסת, "דירה למכירה", ואני בכל פעם בדרכי הבייתה מרים את ראשי אל-על, מביט בו וחושב, שתהיה בריאה הגב' שוורץ זכרונה לברכה, איך שהיא הצליחה להפוך

לך הרב קובי לוי, שמי חיים בן דרוו, קראתי בשבוע שעבר את הסיפור

הנוגע ללב שלך על אותו יהודי זקן שבנה בית כנסת בעשר אצבעות, וכשחלה ואושפז בבית החולים במשך חודש וחצי איש מן המתפללים לא טרח לבקרו. נורא, ממש נורא. רצייתי לדבר איתך, ולספר לך על הבדידות. גם אני איש אלמן ובודד, שני בני עזבו לחו"ל ומלבד שיחות טלפון פה ושם אין לי עמם שום קשר. פעם בשנה או שנתיים הם מגיעים לארץ למספר ימים וחוזרים, כך שיוצא לי במשך ימים ושבועות וחודשים להישאר עם עצמי, מול התמונה של אשתי ז"ל התלויה בסלון, ועם המון זכרונות עשירים על ימים טובים יותר. תראה, אני לא טיפוס נוסטלגי, ולא מתבכיין, ואין לי טענות כלפי אף אחד, אני מאמין בהשגחה הפרטית המעמידה כל אדם על מקומו בצורה מדוקדקת. מה שמוטל על כתפי, כאיש מבוגר, קצת חולה, זה לנצח את "הלבד". לא טוב היות האדם לבדו. אז כמו כל יהודי טוב, אני פותח את הבוקר בתפילה, קצת תהילים "חק לישראל", אבל באישהו שלב בשעות הערב, יורד עלי ענן של גלמודיות, אבל בחסדי שמים, גם אותו אני מצליח לנצח. והנה לפניך סיפור מענין, סיפור שאני מכיר ממקור ראשון.

"ובכן, באחת בערים המרכזיות בארץ, התגוררה אשה קשישה אחת בשם גברת שוורץ בבנין דירות גדול. גם היא, כמוני, נותרה לבדה מכל עמלה. בנותיה גרו רחוק, בעלה עזב לעולם שכולו טוב, ומה שנותר לה לעשות זה לסרוג ולהתגעגע. ואתה יודע הרב לוי, נשים הם רגישות יותר מגברים ותחושת העיזבון היתה קשה עליה. והנה גמלה החלטה בליבה: אמכור את דירתי, ואעבור לגור סמוך לאחת מבנותי, אולי ארגיש פחות עזובה, פחות גלמודה.

"ובכן, חשבה ועשתה. כבר למחרת הזמינה גב' שוורץ שלט מאיר עיניים בגודל 2 מטר על מטר, שהוצב הדוק באזיקונים על מרפסת ביתה הפונה לחזית, "דירה למכירה". שלט סטנדרטי, עם מספר טלפון בתחתיתו. "נו, והשלט כמובן עשה את שלו. סוף סוף דירתה של הקשישה היתה בשכונה איכותית בעיר מבוקשת בקומה שניה, כך שנוח ליהודי ירא שמים בשבת. לטפס בקלילות 20 מדרגות ולהגיע הביתה לקידוש, לא מותש ולא סחוט וגם בלי טובות של מעלית שבת, שיש מי שחולק על השימוש בה. הדירה היתה בת ארבעה חדרים גדולים מרוהטים היטב, צבועה לעילא ולעילא, מטבח גדול עם שני כיורים בשרי, חלבי, שני שרותים, שתי מקלחות, ומן הצד האחורי השתרע לו גן ציבורי גדול, ובו כר דשא ענק עם עצי נוי מרהיבים. במרכז הגן נדנדות ומיגלשות, וצחוקם של ילדים מאושרים מתגלגל לו בכל הסביבה.

"וכך חלפו להם חודשיים שלושה, והשלט עדיין ניצב על כנו. הדירה של גב' שוורץ לא נמכרה. חצי שנה כבר מאחורינו, בעלי ענין רבים וטובים עולים ויורדים, אך משום מה העסק תקוע. דירתה של הגברת מבחינת איכותה, ומבחינת מיקומה צריכה היתה להיחטף תוך שבועיים שלושה. ניית, העסק עמד במקום קפוא לחלוטין. אחרי שנה ושנתיים, השלט כבר איבד מזוהרו, פה ושם התקלפה אות אחת או שתיים, אבל לעוברים ושבים היה ברור שהוא עדיין ניצב וצועק: יש פה דירה למכירה!!! בואו לקנות!!!

"כך חלפו להן ארבע שנים, אחת משכנותיה של גב'

הלכה שיבועית

ע"פ פסקיו של מרן הגר"ע יוסף זצ"ל

ואף שהם בריאים לכל דבר. מיהו בנער בריא בן י"ב ויום א' ואילך נכון לחנכו גם לזה.

צרכי קטן קודם התפלה

אף שאין לו לאדם לעסוק בצרכיו קודם התפילה, מ"מ מותר לו לטפל בילדיו קודם התפילה. וכן רשאי לקנות דברי חלב וכדו' כשזה לצורך הילדים, וכן להכין אוכל לקטנים היוצאים ללימודם, שיש בכך צורכי מצוה.

תפילת תשלומים לקטן

קטן שהגיע לחינוך שטעה באופן המחייב ע"פ דין להתפלל שוב, [כגון ששכח לומר יעלה ויבוא ב"ח או בחול המועד וכדו'] מחויב אביו לחנכו לחזור ולהתפלל. וכן אם שכח או נאנס. מלהתפלל איזה תפילה יש לחנכו שישלים אותה התפילה שחיסר.

לעבור ולשבת לפני קטן המתפלל

טוב להחמיר שלא לעבור ולא לשבת תוך ד' אמות של קטן המתפלל שמונה עשרה, ובמקום צורך יש להקל בזה. אך אם מוכח מתנועותיו של הקטן שאין משים לבו כלל לתפילתו מותר לעבור לפניו. ואף יש ללמד את הקטנים שלא ישבו ולא יעברו לפני המתפלל.

לעמוד שמו"ע אחרי קטן

מותר לגדול לעמוד בתפילת שמונה עשרה אחרי קטן, גם אם יודע שהקטן יסיים התפילה לפניו ויעקור רגליו בסיום תפילתו, ויכנס בתוך ד' אמותיו.

אכילה לפני התפילה

אף שגדול אסור לו לאכול לפני תפילת שחרית מ"מ קטנים אף שהגיעו לחינוך אין למנוע מהם אכילה ושתייה קודם התפילה, מפני שצריכים זאת לחיזוק גופם, וגידולם כראוי,

לרכישת הספר ידי כהן הלכות קטן
052-764-4642

החיוך השיבועי

אחד שם ברקע מסך המחשב שלו תמונה של ר' שעייה מקרעסטי, ובאורח פלא העכבר לא עבד לו.....

הכלה אומרת לחתן: "אני מבטיחה לך שאחרי שנתחתן אני יקשיב לכל הצרות שיש לך" "אבל אין לי צרות" אומר החתן. "נכון" אומרת הכלה "אמרתני אחרי שנתחתן....."

זוה קם בבוקר. האישה פותחת את הווילון מסתכלת החוצה ואומרת: "איזה יום בהיר היום" למחרת הזוג אוכל במרפסת שוב פעם האישה אומרת: "איזה יום בהיר היום" וכך במשך כמה ימים ברציפות. לבעל נמאס והוא שואל: "מה קורה לך כל הזמן את מקשקשת איזה יום בהיר היום" עונה האישה: "פעם אמרת שביום בהיר אחד תעזוב....."

רק בישראל תשמע את המורה אומר: לא מספיק אתה לא מגיע בזמן, אלא אתה גם מאחר???

שאלות ותשובות

הרב דוד טהרני שליט"א

הוא נח מעט. ספר השקדן (ח"א עמ' 250). ומכל מקום יכול להרפות מעט מהעומס הלימודי שעליו ללמוד בנושאים יותר קלים, ובלבד שלא יעבור עליו יום אחד ללא לימוד תורה. ויקפיד כמובן גם על ק"ש ותפילה בזמנה.

מה ילמד בבין הזמנים האם מסכת חדשה או הלכות שבת/פסח?

כמבואר בתשובה הקודמת יכול ללמוד בבין הזמנים מסכת חדשה, או להרחיב את ידיעותיו במסכת שלמד בישיבה וילמד את דברי הרא"ש והר"ף על סדר המסכתא לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. ומכל מקום מן הראוי שילמד חלק מהזמן הלכות פסח, בכדי שיהיה מוכן לקראת חג הפסח הממשמש ובא, וגם בכל ימות השנה צריך ליתן את דעתו על לימוד הלכות שבת כסדרן, וכפי שכתב הגר"י אייבשיץ בספרו יערות דבש והביאו החפץ חיים בהקדמת הספר משנה ברורה חלק שלישי "כי אי אפשר כלל במציאות שינצל מאיסור שבת אם לא ילמוד כל הדינים על בורים היטב היטב". וכל שכן בשאלות אקטואליות בדברים המתחדשים חדשים לבקרים. ויוכל להעזר בלימוד משנה ברורה עם הגהות איש מצליח במהדורה החדשה הכוללת בנוסף לכל ההבדלים ושינויי המנהגים של בני ספרד ועדות המזרח, גם את דברי החזו"ע ועוד.

האם מותר לצאת לטיולים בימי ספירת העומר?

ימי ספירת העומר אינם כימי בין המצרים, ולכן ניתן לצאת בהם לטיולים הנערכים בכל גדרי הצניעות והזהירות המירבית, ובפרט אותם ההולכים במסלולי הטיולים שצריכים להקפיד על כל כללי הבטיחות שבאותו המקום, כי לצערנו הרב קיצורי הדרך וזלזול בהוראות הבטיחות גבו נפשות נקיים, וחבל. וכן אין כל מניעה להתרחץ בים בימים אלו, בכפוף להוראות המצילים והרשויות הממונות על כך. וכבר האריך בזה מופה"ד בחזון עובדיה (יו"ט עמ' עדר) ומשם באר'ה.

האם חובת הלימוד בבין הזמנים כמו בזמן, או שצריך קצת להרפות ולהחליף כוחות?

ימי בין הזמנים שבהם אין אדם משועבד לסדרי לימוד מיוחדים, הם ימים שלצד העזרה והסיוע בבית בעבודות הפסח או בשאר החגים, וכן עריכת סידורים שונים שנדחו בזמני הלימודים אל ימי בין הזמנים. אבל מאידך אדם יכול לנצל זמן זה ללמוד חומר לימודי שלבו חפץ ואינו כלול בסדרי הישיבה, ובכך להרחיב את ידיעותיו בהונה של תורה. וכמו שסיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א על חותנו הגר"י ש אלישיב זצ"ל שבימי בין הזמנים היה לומד משנה למלך על הרמב"ם, כיון שבימים אלו

אחת שיאלתי

מאוצרותיו של הרה"ג יצחק זילברשטיין

לקוח מתוך סדרת הספרים "אחת שאלתי" מאת המחבר הרב אהרן חזני

הצגת פסח בצל הזולת

וביום השביעי שבת שפתון מקרא קדש (ויקרא כ"ג, ג'). "מקרא קדש, בגמרא: "משתה" (בעל הטורים). השאלה הבאה התעוררה בסעודת שבע ברכות שנגערה בליל שבת קדש פרשת אמר, ל"ד בעומר תשפ"א: בתם הסעודה הגשו למשתתפי השמחה מנות גלידה משבחות לקוניה. לפני הכלה הגשה מנת הגלידה, והיא עמדה לברך עליה "שהכל", אך בשלב מסוים נמלכה בדעתה והחזירה אותה לשלחן.

אם הכלה חשבה שטעם הגלידה לא ערב לבתה, והציעה לה לטעם גלידה בטעם אחר. הכלה הגיבה: "השבת הזו איני רוצה לטעם מהגלידה". לנכח תמיהתה של האם המשיכה הבת ונמקה: "אני מרגישה שאין זה מן הראוי להתענג עכשו בגלידה הטעימה; הרי רק לפני פחות מיממה נהרגו 45 מאחינו הקורים באסון המזעזע במרון (שארע בליל ל"ג בעומר תשפ"א), מאות מאחינו הפכו היום לאבלים (כ-600 יהודים!), וברגעים אלו יתומים רבים, אלמנות והורים שכולים שרויים בצער ובכאב נורא. אמנם בשר ודגים אני אוכלת, כי אם לא אכל הרי זו אבלות בשבת, אבל גלידה היא לתענוג בלבד, וכיצד אוכל להתענג במרקחת מתוקה, בה בשעה שמר כל כך לרבים מאחינו העטופים בגוון?"



האם העירה בעדינות: "ברור שמטל עלינו להשתתף בצער הצבור ובכאב הזולת, אבל אולי הדבר שנגד דוקא בימות החל ולא כאשר הוא בא על חשבון מעוט בענג השבת, כי יתכן שיש בכך פגיעה בכבוד השבת".

יצער, אין לנהוג כן בשבת. (אמנם, כאשר הצענו את הדברים בפני מורנו ורבינו הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, אמר רבנו: יש להציע לכלה שמרגישה צורך להשתתף בצערם של ישראל, שתכונן להמנע מאכילת הגלידה לשם "תענית הראב"ד"; שכן ידוע הנמסר בשם הראב"ד, שהמושר ידיו ממאכל הערב לחכו, לשם כפרת עוונותיו - נחשב לו כאלו התענה. וכתבו כמה פוסקים שגם בשבת מתיר לנהוג כן לשם שבירת תאוות האכילה (ראה ב"מגיד מישורים" פר' ויקרא, וב"כף החיים" להג"ח פאלאג'י כ"ד-נ"ז).

בשאלת השאלה, האם הנהגתה של הכלה אכן אינה ראויה, או שמא היא מתרת, ואולי אף רצויה?

תשובה

(א) ראשית כל יש לציין, שהנהגתה של הכלה נובעת מרגש יהודי אמיתי, מהשתתפות בכאב הזולת ובצער, כפי שמטל על כל

לסכום: הכלה ושאית להמנע מאכילת הגלידה, ויתכונן שעושה זאת לשם פרישה ממותרות.

הצטרפו גם אתם
לאלפי מאזיני קו החיזוק הייחודי
עם רבנים מכל החוגים

מגוון-מרתק-קצר וקולע

החיזוק מפי
גדולי מגידי המישרים:

הרב יהודה יוספי | הרב יעקב לוגאסי
הרב ישעיה שוורץ | הרב אברהם משה
הרב משה וינבך | הרב יעקב בלוי
הרב אהרון בן אדיבה | הרב אהרון בירנצוויג
הרב ששון לוי ועוד...

חייגו: 0733-570-420

קו מעוצני
אחריו



מאוצרות הפרשה

של הכבלים שקמים בפני ס"ת ולא מפני גברא רבה שהורידו מארבעים מלקות לשלושים ותשע. והקשה האדמו"ר למה לא מביאים ראיה מכאן שכתוב תספרו חמישים יום ובאמת סופרים ארבעים ותשע? ותירץ שגברא רבה הוא מי שמצליח להוריד מכה מיהודי. אמר על כך הגרא"ל שטינמן זצ"ל שזה לא שאלה בכלל כי אצלנו כתוב במפורש שבע שבתות תמימות תהינה והיינו 49 ולא חז"ל הם אלו שחידשו ד"ו.

לקראת ל"ג בעומר

על מה עלינו לחשוב כאשר אנחנו מסתפרים? האם יש איזו ענין בשיער שעליו נוכל לחשוב?

הגאון ר' אביגדור מילר זצ"ל

אם תתבוננו תגלו דבר מעניין: כמות גדולה מאוד של שיער יוצאת מהקרקפת שלנו, ואצל גברים – גם מהפנים. כיצד העור שלנו מסוגל לייצר כל כך הרבה שיער? אנו מביטים ביהודי עטור זקן ארוך – כל השערות הללו צמחו מפניו. זהו נס של ממש!

השאלה היא, מנין העור קיבל את השיער הזה? התשובה היא שזה ממש ניסי ניסים! בכל פעם שאנחנו אוכלים, תאי גופנו הופכים חלק מהמזון לחומר הנקרא "קרטין", שממנו עשוי השיער. תהליך זה כרוך בניסים רבים. זהו חומר שאיננו מסוגלים לייצר בעצמנו – אילו היה מי שהיה מצליח לייצר אותו, הוא היה הופך למיליונר בין לילה! מדובר בלא פחות מנס עצום. הקב"ה ברא בגופנו יכולת מופלאה לקחת כל מזון ולייצר ממנו את החומרים הדרושים לייצור השיער. זהו דבר שראוי לחשוב עליו.

ובעודכם חושבים על כך, אל תשכחו לשים לב לנס נוסף: מדוע השיער צומח רק מפניהם של הגברים ולא של הנשים? זו נקודה נפלאה להתבונן בה. אצל מי שמתגלח – לדוגמא הגויים ברחוב, אי אפשר לראות כל כך את ההבדל, אך אצל מי שחי בטבעיות רואים שרק הגברים התעטרו בזקן, ואילו לנשים יש פנים חלקות. זה נס. עלינו ללמוד את הניסים שעושה ה' בעולמו. כמובן שכבר התרגלנו לראות את הדברים הללו ולכן איננו מכירים שזהו נס, אולם אם נתבונן בכך נבין שמדובר בנס לכל דבר וענין.

זהו יסוד גדול בכל יסוד וגישה שאנחנו מבקשים לקנות בנפשינו – חזרה היא מילת המפתח. כל יהודי שמעוניין להתעלות ולקנות קנין אמיתי ברעיונות ומבטי התורה, חייב לעבוד על ענין זה של שינון וחזרה פעמים רבות על אותו יסוד. עלינו לחזור בשכלנו שוב ושוב על היסודות הגדולים שאותם אנו מבקשים לקנות בנפשנו. ולכן כדאי לכל אחד ואחד לחשוב על הנקודות הללו שהזכרנו בכל פעם שהוא מסתפר. אם תחשבו על כך שוב ושוב, בסופו של דבר תזכו לשכל של תורה. (תורת אביגדור)

כי אם לשארו הקרוב אליו לאמו ולאביו וגו' (כא, ב)

דקדקו המפרשים מדוע הקדים האם קודם להאב, דמהראוי היה להקדים האב קודם להאם כדמצינו בכל התורה, ומתיר הרמב"ן זצ"ל משום דנשים חלשים בטבעם ומתים על פי רוב קודם אנשים עיי"ש. ומקשין העולם לפי זה אמאי גבי כהן גדול כתיב לאביו ולאמו לא יטמא, אמאי לא נכתב שם גם כן לאמו קודם, מהאי טעמא דנשים חלשים. ויש לתירץ דהנה איתא בדברי חכמינו ז"ל דשמנה פרשיות נאמרו ביום שהוקם המשכן וחד מהן פרשת טומאת כהנים, והנה במדבר בשעת הציווי לא היו כהנים יותר אלא רק אהרן אלעזר ואיתמר, דאביו ואמו של אהרן כבר מתו, ואם כן היה הציווי דפרשת טמאין רק לאלעזר ואיתמר, וידוע דלאחר מיתת אהרן נתכהן אלעזר להיות כהן גדול, ואם כן היאך היה יכול לצוות להם ולומר לאמו קודם, הא אם ימות אמו קודם לאביו עדיין מותר ליטמא לה דעדיין לא היה כהן גדול, לכן כתיב לאביו קודם דתיכף כשמת אהרן היה אלעזר כהן גדול ואסור ליטמא לו. (גן רוה)

וקדשתו כי את לחם אלוקיך הוא מקריב קדוש יהיה לך (כא,ה)
מה ענין "לחם אלוקיך" למצוות התורה "וקדשתו". וכי הקרבת הקרבן היא מעלתו האחת והיחידה של הכהן, שרק מחמתה נצטוונו "וקדשתו"?

אלא הסביר הגה"ק המהרי"ל צינץ זי"ע בספרו מלא העומר – הנה, את הדין שהולכים אחר הרוב למדים חז"ל (חולין יא) מקרבנות, שלמרות שאת ראש העולה אי אפשר לחצות כדי לבדקו בקרום המוח שמא ניקב ונטרף, אזלינן בתר רובא והקרבת בחזקת כשר. והנה, לגבי מצות "וקדשתו" עלול האדם להטיל ספק בדבר ייחוסו של הכהן לומר, מנין לי לדעת שאיש זה כהן הוא ואני מצווה לקדשו, כלום יש לו הוכחות או עדים על כך. ואף אם אביו מוחזק ככהן, מנין לנו שהוא אמנם אביו. אלא, קרבנות יוכיחו, שכמו שבהם הולכים אחר הרוב והם בחזקת כשרות, כך גם אם אדם זה מוחזק לכהן, הרי עליך לנהוג כלפיו ככהן ולקדשו. וזהו שנאמר "וקדשתו". ואם יעלה ספק בלבך ותאמר, ומי מעיד בו שאמנם כהן הוא. על כך באה התורה ואמרה "כי את לחם אלוקיך הוא מקריב", חזקתו כחזקת הקרבנות שהולכים בהם אחר הרוב. ועל כן "קדוש יהיה לך"... (פנינים)

וספרתם לכם ממחרת השבת (כג, טו)

שאלו את רבי יוסף צבי סלנט: "מדוע מברכים ספירת העמר בהתלהבות יתרה? והלא ברכה היא כשאר ברכות הנהנין והמצוות?" והשיב: "לשאלה זו אין טעם וריח, שכן באמת כל ברכה היו צריכים לברך באותה התלהבות שמברכים על ספירת העמר!" תמה השואל: "אם כך הוא, למה באמת לא מברכים כל ברכה בלהבה ולהט?" ונענה: "זו באמת שאלה טובה ונכונה..." (שבת טיש)

עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום (כג, טז)

התפרסם שרבי חיים עוזר פגש את האדמו"ר מאוסטרובצא ומאוד נהנה מהווארט שאמר לו על הגמ' במכות כ"ב: המציינת על טיפשותם

ואהבת לרעך כמוך!

ועל כל נפשית מית לא יבא לאביו ולאמו לא יטמא. (כ"א, י"א)

לכאורה יש להבין: במה השתנה הכהן הגדול עליו נאסר להיטמא אפילו לקרוביו, משאר אחיו הכהנים – המותרים להיטמא לשבעת קרוביהם? את התשובה נבין על פי המעשה הבא: את ביתו של הרב הקדוש רבי יששכר דב מבעלזא נהגו לפקוד בחורים רבים, שצו הגיוס לצבא ההונגרי ריחף מעל ראשם. מלבד הסכנה הטמונה בשליחתם לחזית לשמש כבשר תותחים בתקופת מלחמת העולם הראשונה, אצל הבחורים האמורים נוסף גם מימד של סיכון רוחני גדול. הצעירים המתגייסים נאלצו לחיות בין גויים, כמעט בלי יכולת לשמור על המצוות הבסיסיות כשבת וכשרות.

הבחורים שקיבלו את הזימון להתגייס לצבא – נהרו אל הצדיק מבעלזא לבקש את ברכתו. ואכן, רבים מהם זכו לישועה ונפטרו בדרכים מופלאות מעול השירות. אף על ביתו של הצדיק לא פסחה הגזרה הקשה. באחד הימים קיבל בנו של הרבי, מי שלימים התפרסם כהצדיק רבי מרדכי מבילגוריי, אגרת מהצבא, ובה הוא נקרא להתייצב כדי להתגייס. נטל הבן את צו הגיוס והראה אותו לאמו, הרבנית מבעלזא. היא יצעה לו שיכתוב 'קוויטל' לאביו, ויבקש ממנו את ברכתו. "אינך שונה ממאות הבחורים המגיעים הנה לבקש ממנו ברכה שלא יתגייסו", אמרה לו, "הן ספק שכפי שהרבי עוזר לכולם, הוא לא ישאיר בדד את בנו חביבו". עשה רבי מרדכי כפי שיעצה לו אמו. רשם את שמו ושם אמו על גבי הקוויטל והוסיף בקשה כי ישתחרר מן הצבא. הוא נכנס לחדר, והגיש לאביו את הקוויטל כחסיד לפני רבו. הרבי עיין בקוויטל רגעים אחדים, ולפתע פרצה אנחה עמוקה מקרבו. הרבנית שהמתינה מחוץ לחדר כל אותה העת, נבהלה מאד. היא ידעה כי לכל תנועה יש משמעות, ואם נאנח הוא – משמעות הדבר, לכאורה, כי ידו קצרה מלהושיע. מיהרה להיכנס לחדר ופרצה בבכי: "בחורים כה רבים זכו לישועה בזכות ברכתך, ולמען בנו אינך יכול לפעול?! "הסירי דאגה מלבך!" השיב הרבי, "בוודאי אתפלל עבור בנו, כמו על שאר בחורי ישראל, והוא יזכה לישועה בעזרתו יתברך. הסיבה לאנחה שפרצה מלבי נובעת מכך שכאשר קראתי את הקוויטל עלה בלבי צער רב וחשש עמוק לגורלו של בנו. ובאותו רגע עלה החשש בלבי – שמא אני מצטער בצער בני יותר משאני מצטער בצרתם של אחרים. והלא אהבת ישראל אמיתית היא לאהוב כל יהודי כמו את בני, עצמי ובשרי. ואם לרגע קל חשתי צער רב יותר – אותה הוא כי אהבת ישראל שלי פגומה, ועל כן נאנחתי". סיים הרבי ופרץ בבכי מר...

וממעשה זה למעשה נוסף, אותו סיפר הגאון רבי אברהם ארלונגר זצ"ל: יום אחד הופיע בביתו של הרב שמשון פינקוס זצ"ל, אברך ביחד עם רעייתו. בני הזוג היו מלאים תלונות הדדיות קשות, דבר שהעיד על שלום בית רעוע ביותר. הגיעו הדברים לידי כך, שהאשה הביעה את רצונה להתגרש מבעלה. מבין הטרוניות הרבות שנאמרו על ידי השניים, לא מצא הרב פינקוס סיבה של ממש שתצדיק גירושין. על כן הוא קרא לאשה הצידה וביקש ממנה כי תואיל להסביר לו מה באמת מפריע ומציק לה, עד שאינה יכולה לחיות בשלום עם בעלה. הגיבה האשה וסיפרה לרב, שבעלה איננו מחייך לעולם והיא איננה יכולה לסבול זאת. קרא הרב לבעל, הסתגר עמו בחדר ושאל אותו מדוע הוא לא מעלה חיוך על דל שפתיו? תשובתו של הבעל הפתיעה את הרב: שיניו רקובות והרוסות, ובמראה מכוער כפי שנידאוות שיניו – מתבייש הוא לגלותן. משום כך הרגיל עצמו לכסות פיו ולהימנע מחיוך... "מדוע אינך מתקן את שיניך?" – הקשה הרב. השיב הבעל: "עלות התיקון מוערכת כאלפיים וחמש מאות דולר, סכום עתק שאין ביכולתי לממן". על אתר שלף הרב פינקוס את פנקס השיקים, ורשם לאברך הנדהם את מלוא הסכום הנדרש. "למען שלום בית" – ציוה עליו – "עליך לתקן מיד את שיניך, ולהתחיל סוף סוף לחייך..." אחד ממקורבי הרב פינקוס שהמעשה הגיע לאוזניו, הביע את פליאתו בפני הרב: "היתכן?! הלא הרב שרוי בחובות גדולים, וגם פרנסתו מצומצמת. כיצד יכול להרשות לעצמו לתת סכום כה גדול כלאחר יד? "ענה הרב בטון תמה: "הרי אילו בני היה במצב דומה – בוודאי הייתה זו חובתי לתת לו כסף זה, הלא כן?! ומדוע לא תבין שעליי לתת לאברך זה את אותו היחס שהייתי מעניק לבני?"... למדנו, שעל האדם לשאוף להגיע למדרגה, בה יצליח לחוש את צער הזולת ולכאוב את כאבו – בדיוק כפי צערו האישי שלו.

ומכאן, תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של הרבי מקוצק: שכן הכהן הגדול, בתוקף תפקידו הרם – עליו להתרומם מעל ד' אמותיו, לתת מלוא דעתו על כלל ישראל ולהתרחק מנגיעה אישית כלפי בני משפחתו. משום כך נצטווה "על כל נפשות מת לא יבוא, לאביו ולאמו לא יטמא". מכיוון שכחלק מהיותו ממשפחת הכהונה נאסר עליו להיטמא למתים, חל איסור זה גם על בני משפחתו הקרובים כאביו ואמו. (מאוצרותיו של הרב מרדכי פרינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

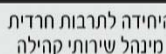
ספירה מבטאת השתוקקות

יהודי בשם רבי יעקב התפלל ערבית ב"ישמח משה", בשטיבל'אך של סאטמר. באמצע שמונה עשרה צלצל הטלפון שלו. לאחר שסיים, הסתכל על הצג וראה שהיתה זו אשתו. הוא התפלא: הרי הוא אמר לה שהוא הולך להתפלל, מדוע, אפוא, חיגה אליו בשעת התפלה? פחד התגנב ללבו... הוא חזר אליה מיד, והיא אמרה לו: "יעקב! רוץ מהר הביתה. קרה מה שקרה..." הוא רץ הביתה, וברוך השם הדברים הסתדרו. דא עקא, הוא שכח לספור ספירת העמר. למחרת, שוב באותו מקום, הוא התפלל תפלת מנחה, שתי דקות לפני השקיעה. הוא התחיל שמונה עשרה, והמחשבות החלו להמריא אל על... לפתע נזכר: לא ספרתי אתמול ספירת העמר. גם אם אטוס בתפלה על מאתים קמ"ש, אסים אחרי השקיעה, ולספור אחרי השקיעה זו בעיה... לא אוכל להמשיך לספור בברכה בימים הבאים... מה אני עושה? הוא הגיע ל"אתה חונן" וביקש מהקב"ה: 'רבונו של עולם! חנני מאתך מה לעשות? והקב"ה נתן לו עצה על המקום, והוא אמר: 'אבא שבשמים! היום כבר עשרים יום לעמר. התחלתי ללמוד ביום ראשון של חוה"מ פסח מסכת יבמות. כבר עברו עלי שבועים וששה ימים ואני עדין תקוע בדף ג'. בורא עולם, אנא האר עיני בתורתך, ברוך אתה ה' חונן הדעת'. אחרי מנחה הוא הלך לאחד מפוסקי הדור ושאל האם יצא יד"ח ספירת העומר או לא? ופסק לו שיצא. שאלה זו הובאה בספר "חשוקי חמד" (יבמות ק"ה): שכתב בתשובה שלא יצא, וזה תרף דבריו: כתב ה"חונן" (מצוה שו): "משרשי מצות ספירת העמר, על צד הפשט, לפי שכל עקרון של ישראל אינו אלא התורה, ומפני התורה נבראו שמים וארץ וישראל, והיא העיקר והסיבה שנגאלו ויצאו ממצרים, כדי שיקבלו התורה בסיני ויקימוה, והיא תכלית הטובה שלהם... ומפני כן נצטוונו למנות ממחרת יו"ט של פסח עד יום נתינת התורה, להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו, כעבד ישאף צל, וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחרות, כי המנין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא". למדנו, אפוא, ש'ספירה' פרושה ספירה של השתוקקות לדבר מסוים, וכפי שאדם שהרויח ממון סופר מתוך תענוג ושמחה את שטרותיו, שטר ועוד שטר, וכשם שילד סופר משחק אהוב עליו, כגון גוגואים, אחד ועוד אחד – כך להבדיל, בספירת כל יום ויום, מתוך צפיה דרוכה, אנו מבטאים את הגעגועים שלנו לקבלת התורה, מתי כבר נגיע ליום הנפלא של מתן תורה. ויעוין במשנה ברורה (סי' תפ"ט סק"ה) שכתב, שאם אינו מבין את לשון הספירה, אפלו ספר בלשון הקדוש אינו יוצא, כי מאחר שלא ידע מה הוא אומר – אין זו ספירה. ועל פי זה יתכן לומר בשאלתנו, שהאיש לא יצא ידי חובת הספירה, כי ספירתו אינה מבטאת כלל תשוקה ליום הנכסף של קבלת התורה, אלא אלו דברי תחנונים, בהם ציין כ'סימן' בעלמא את משך זמן למודו, אך זו לא 'ספירת' העומר. (רבי חזקיהו יוסף קרלינטיין שליט"א, נאה דורש)

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת יהודה סלומון להולדת הבן משפחת ברלב להכנס הבן לעול תורה ומצוות
גני הדר-עמישב: משפחת קופרשטוק – רוזנברג להולדת הבן הנכד משפחות אדלר – אטינגר להולדת הבן הנכד משפחת סלומון לאירוסית הבת
 משפחת גרינברג להכנסת הבנים לעול תורה ומצוות משפחות מאינץ – שחר לנשואי הבת הנכדה משפחת רוטנברג לאירוסית הבן

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com



היחידה לתרבות חרדית
 מינהל שירותי קהילה



נר לשולחן שבת

פרשת אמור

גליון 825 תשפ"ג



השבת, מנהג רבים
לומר "בר יוחאי"
בין קבלת שבת לערבית,
בהתלהבות ורגש רב

וביום השלושים ושלושה הוציאוהו מן הצינוק!

הגאון החסיד רבי לוי יצחק שניאורסון שימש כרבה של יקטרינוסלב, אחת הערים הגדולות באוקראינה. בשנת תרצ"ט נאסר בשל פעולותיו להפצת היהדות. לאחר שנה בה נחקר ועונה בידי המשטרה החשאית, נשפט ונשלח לגלות בקזחסטן.

סיפרה אשתו, הרבנית חנה:

באחד מימי חודש חשון הגיע לביתנו נוצרי צעיר. הוא עלה במדרגות ונכנס ישר אל הבית, לפי הליכתו הבטוחה סביר היה להניח כי הבית מוכר לו היטב...

מיד לאחר שכבידתי אותו לשבת, אמר האורח: "עליכם לדעת כי אם תמסרו למישהו על ביקורי זה, אני ואת בסכנת חיים!"

והתחיל את סיפורו, האיש מהנדס במקצועו, השתחרר זה עתה לאחר שישה חודשי מאסר. הוא ישב בכלא יחד עם רבי לוי יצחק שניאורסון, ובטרם שחרורו, הבטיח לרב כי מיד לאחר שיצא מן הכלא ימסור ממנו דרישת שלום לרעייתו. הרב מסר לו פרטים מזוייקים על מקום דירתנו, למען לא יזדקק לשאול איש, שלא להפנות אליו כל תשומת לב.

שלושים ושניים ימים ישב רבי לוי יצחק בצינוק, סיפר האיש, וביום הל"ג העבירוהו לתא יחד איתו.

אותו יום לא אשכח לעולם! היה זה יום הכיפורים שלכם, במשך כל היום הרב בכה, צעק בקול, התפלל וקרא פרקי תהלים עד שעה מאוחרת בלילה. במשך כל אותו יום לא דיבר אלי אף מילה אחת ולא היה בי העוז לדבר אליו מאומה!

מאוחר יותר סיפר לי הרב שלא היה לו סידור תפילה או מחזור והוא התפלל מה שזכר בעל פה.

לשאלתי אם ידוע לו במה מאשימים אותו, ענה כי אשמתו שבנה מקוה טהרה בבית הכנסת בעירו.

אכן שמש בית הכנסת העיד בפני הנק.ו.ו.ד. כי הרב אסף כספים רבים למטרת בניית מקוה. כמו כן העיד כי בשמחת תורה, במנין שנערך בביתנו הותרמו בביתנו אנשים רבים לצורך פרנסת נשותיהם של טוכצ'בסקי ובוכרין והמתעסק העיקרי היה הרב...

(לידיעת קוראי הצעירים: טוכצ'בסקי היה מרשל הצבא האדום, הגנרל שבנה אותו, וניקולאי בוכרין מראשי ומנהיגי ברית המועצות. הם הוצאו להורג בהוראתו של הרוזן האכזר סטלין באשמת בגידה - אין לך אשמה יותר מופרכת מזו...)

לשם בירור הענין הזמינו אותם יחד לחקירה במשרדי הנק.ו.ו.ד. אך כאשר ראה השמש את רבי לוי יצחק הודה מיד ששיקר בעדותו וחתם על העדות רק בגלל הלחץ שלחצו אותו והפחד.

האורח גם ביקש ממני בשם הרב שאשתדל להודיע לו בדרך כלשהי אם ראש חודש כסלו הוא יום אחד או שני ימים.

את מה שהרגשתי אז, בקבלי את דרישת השלום החיה הראשונה ממנו - אי אפשר לתאר בכתב.

(אם בישראל)

כידוע נהגו חסידים לנסוע לחסות בצל רבותיהם בשבת פנחס, פרשת המועדים. אכן, ראיתי שמביאים בשם הרבי ה"בית ישראל" כי אולי יש להעדיף את שבת אמור, שיש בה חשיבות יותר, יש בה תוספת של יום טוב שאינו נמצא בפרשת פנחס...

ערב יום הכיפורים! בפרשת אמור מובא "ועניתם את נפשתיכם בתשעה לחדש בערב" (כ"ג ל"ב), מכאן נלמד יום טוב של ערב יום כיפור. (ברכות ה) שכל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאילו מתענה תשיעי ועשירי.

יש להוסיף לזה גם את חנוכה ופורים. כמובא בספרים, שהם רמוזים בפרשת השבוע: חנוכה, בציווי על הדלקת הנרות והמנורה. פורים, לחם הפנים והשולחן. (ועיין "בני יששכר" אמונת עתק" ועוד)



ל"ג בעומר והכנה לקבלת התורה

שאלה - איך זוכים לרוממות תורה?

מצינו בזוהר הקדוש, בהרבה מקומות אודות תלמידי רבי שמעון בר יוחאי, שהיו נפגשים בשדות ובמדבריות והיו שמחים זה עם זה, מנשקים ומחבקים זה לזה, ואחר כך מובא נוסח שלם של דברי כבוד והערצה ביניהם ולאחר מכן כתוב איזה דבר תורה שאמרו שם, לפעמים כמה מילים מועטות של דרשה בפסוק אחד שבתורה...

אמר המשגיח הגה"צ רבי נתן ווכטפוגל, אם אנחנו היינו כותבים את ספר הזוהר וכדומה, וכי היינו כותבים דברים אלו, את כל המסביב הזה, מה נפקא מינה איך התנהגו מסביב לדרשה הזו? אלא מלמדים אותנו כאן שזה גופא תורה! מראים לנו לדורות איך מגיעים לתורת הנסתר. רבי שמעון בר יוחאי חינך את תלמידיו איך מגיעים לחלקים היותר מרוממים בתורה. לפני שאומרים תורה יש אהבה וכבוד לשני!

(לקט רשימות)



הגה"צ רבינו גדליה אייזמן, המשגיח של ישיבת "קול תורה", כשהיה אומר בשיבה שיחה על רבי שמעון בר יוחאי. בפתיחת השיחה היה מקדים ואומר: "בואו וניסע למירון". והיה מדבר על רבי שמעון, וכשהיה מסיים את השיחה היה אומר "עכשיו היינו במירון!"

הביאור בזה: רשב"י כולו ענין פנימיות התורה ובפנימיות אין מגבלה וגבול, לא רק במקום שנמצאת המצבה מאבן, שם נמצאת רוחו ונשמתו, אלא העוסק בתורתו של רבי שמעון בר יוחאי הוא כמו להיות במירון! (נאות אפרים" מהגאון ר' אפרים שטראוס)



השבוע יחול יום הזכרון לרבן של ישראל, מנהיג דורו, המהר"ם מרוטנבורג. "לא היה כמותו מופלג ובקי בדורו, ידע כל דעת הקדמונים".

'ובתפיסתי, את בוראי לא שכחתי ובתורתו ויראתו דבקתי!'

(שו"ת מהר"ם מרוטנבורג קנ"א)

קיסר אשכנז רודולף הראשון גזר גזירות קשות על היהודים, ועמד לחוקק שהיהודים הינם עבדי המלך, הם, נפשם ורכושם. גזירה איזומה זו הביאה לבריחתם של אלפי יהודים מגרמניה. המהר"ם מרוטנבורג נמלט עם משפחתו. על הגבול בלומברדיה זיההו מומר נבל בשם קניפפא, ומסרו לשלטונות. הקיסר כלאו בווסרבורג ובמגדל אנזיסיהיים. אך איפשר למהר"ם להורות וללמד מהכלא, בכך קיווה למנוע את בריחת היהודים מאשכנז. המהר"ם ישב בכלא שבע שנים עד פטירתו! בכל שנות מעצרו ניהלה ההנהגה היהודית משא ומתן עם ראשי השלטון על תנאי שחרורו. נעשו מאמצים גדולים לשחררו והקהילות היו מוכנות לשלם סכומי כסף עצומים. אך המהר"ם אסר עליהן לשלם, באומרו: "אין פודין את השבויים יותר מכדי דמיהם". (ס"ה)



"רוב מנהגנו, ובפרט מנהג האשכנזים לילך אחר דעתו". (שו"ת מהר"ם מיינץ)

"וקדשתו". (כ"א ה) מחלוקת גדולה בראשונים ובפוסקים, מה דינו של כהן שנשתמד-המיר דתו ועשה תשובה.

יש שכתבו שלא ישא את כפיו, משום שכהן נתנו לו מעלה מן השמים דכתיב "וקדשתו", אבל אותו כהן חילל את קדושתו. (רקנטי מ"א, שבלי הלקט ל"ג, תוס' מנחות קט.) ויש שכתבו שישא כפיו, דהוי ככהן בעל מום, שאינו פסול לנשיאת כפיים. (תוס' שם) וכדי שלא להרפות ידיהם של בעלי תשובה. (תוס' סוטה לט. רגמ"ה)

המחלוקת הובאה בטור (או"ח קכ"ז) ושם כתב שדעת רבינו המהר"ם מרוטנבורג שאין אומרים לו לעלות ואם עלה אין מוחים בו. (שו"ת מהר"ם מרוטנבורג דפוס פראג ב' עיי"ש)



תענית תפילת מנחה - במקום שאין ישראל שיודע להפטיר, לא יעלו לתורה כהן לשלישי, משום פגמו של העולה ראשון, וגם משום עצמו, שלא יאמרו שהוא בן גרושה וחלל, אלא ישראל יפטיר ואם אינו יודע יקרוהו. (שם ס"ד ועיין ב"א או"ח רפ"ד בדעת המהר"ם)



"לא יטמא בעל בעמיו להחלו". (כ"ד)

מעשה באישה שמתה וסברו שבעלה עני וקברוה מן הצדקה. עתה נודע שיש לו, רוצים הגבאים להוציא מידו הוצאות קבורתה. **תשובה:** מחלוקת בירושלמי, כשהלך אדם למדינת הים ועמד אחד ופרנס את אשתו. מכל מקום כאן שהמומן של צדקה נמצא זה פורע חובו ממעשר עני. לא כל הימנו שאדם יעשיר עצמו ויטיל עצמו על כיס של צדקה ומוציאין ממנו. (שם דפוס קרימנה ס')



"וביום השביעי שבת שבתון ..." (כ"ג)

רבינו אביגדור התיר ללחוש בשבת לאדם שחש בעיניו או בראשו, כמובא בירושלמי (שבת י"ד ג). רבי יחיאל אסר זאת, ופירש, שבירושלמי מדובר בעין הרע ובה לחושים, משום שסכנה גדולה היא, כמובא בתלמוד, שמצינו עינינים הרבה של עין הרע. סיפר רבינו אביגדור שפעם חש רבינו שמחה בעין ואישה אחת לימדה אותו לחש והיה לוחש לו בשבת על העין בבוקר ובערב והוא הדין בראש. ומעשה רב וראוי לסמוך על אילן גדול כמותו. (שם דפוס פראג נ"ה וכ"פ בשו"ת "שבט הלוי" ח"ב ר"ו להתיר ללחוש בשבת)

בן סטדא, כשפים ולחשים. (שבת קד.) תלמידיו היו מרפאים מחלות על ידי לחשים, משתמשים בשמו של ישו בן פנדרא. (ירושלמי ע"ז ב', מ"ד קהלת א')



מורי הרב מאיר אומר שמותר להדליק את הנר בערב שבת בבית ולאכול בחצר. והגיד בשם אביו שרבינו שמחה היה רגיל לעשות כן בקיץ. (שם ת"ל ועיין או"ח רס"ג ט' רע"ג ז')

"ויקב בן האשה הישראלית את השם ויקלל". (כ"ד י"א)

מקרה מחפיר נוסף היה בישיבתנו פרשבורג. היה בחור שלא זו בלבד שלא השתתף בשיעורים ולא למד, אלא גם התנהגותו לא היתה ברוח התורה והמסורה, ריננו עליו שביקר בתיאטרון כשהוא מתחפש לאישה, כדי שלא יכירוהו... ובעוד מעשים שלא יעשו ועל ידי זה קלקל את שמה הטוב של הישיבה. בהוראת ראש הישיבה, הגאון ה"שבט סופר" סילקו אותו מן הישיבה.

כתגובה, הגיש הבחור כתב הלשנה למשרד הדתות של הקיסרות, נגד ה"שבט סופר", שהוא מוציא תעודות לבחורים תמורת כסף, לשחרר אותם משיירות בצבא הקיסר ירום הודו.

העונש לפי החוק על עבירה כזאת היה חמור ביותר, חמש עשרה שנות מאסר! התיק הועבר למשרדי הפרקליטות האוסטרו-הונגרית שפתחו מיד בחקירה נמרצת בענין.

ר' יצחק רייך, יושב ראש של הלשכה המרכזית האוסטרו-כוכית בבודפשט נכנס ראשו ורובו בדבר. רק אחרי מאבק ממושך וקשה הצליח במסירות נפש ממש להציל את מורנו ורבינו ה"שבט סופר" שלא יופיע בכלל במשרדו של התובע הכללי.

למרות זאת, הבושה והפחד מפני המשפט ובית הסוהר גרמו ל"שבט סופר" דכאון קשה. הפחד שלו היה כל כך גדול שנבהל גם כשראה דוור, בחושו לפי הכובע והמדים בהם היה לבוש, שהוא שוטר שבא לעצור אותו... הרופאים הכתיבו לו מנוחה בבידוד, וזמן ממושך רבינו לא הופיע בישיבה ובבית הכנסת.

יש לציין כי אותו מלשין יצא אחר כך לתרבות רעה ונעשה לבסוף רב בקהילה רפורמית. ("עולמו של אבא" - הגאון ר' ישראל מילר)



בנו של רבי חנינא בן תרדיון יצא לתרבות רעה, תפסוהו ליסמים והרגוהו... הכניסוהו לעיר, והיו מקלסין לפניו בכבודו של אביו ואמו: "אוי ואבוי על בנו של חכם וחסיד שכך ארע לו". (שמחות י"ב י"ד)

"אין פרץ ואין ציוחה ... ברחובותינו" - שלא יהא בן שיוצא לתרבות רעה ומחטיא את הרבים. (ברכות יז)

"ברחובותינו = בר חובתינו", להיפך מכן צדיק שנאמר בו 'ברא מזכה אבא'. (מהרש"א שם)

הקטע הזה נמחק בידי הצנזור: 'ברחובותינו' מקום הרבים, על ישו הנוצרי שהיה דורש ברחובות בפני רבים הגדות דופי להדיח את ישראל', (ריטב"א שם - הרוצה להחכים בענין הדרשות ועוד יעין בספר "כלימת הגויים" י')



המגדף חוזר לעולם בגלגול - חזר בישוע וגם כאן הרשיע. ישו הנוצרי איש הבליעל שכישף והסית והדיח את ישראל מאביהם שבשמים, היה זוהמת נפש קין הורג נפש אחיו.

'קין' ראשי תיבות קין ישו נוצרי. היא נפש המקלל שרגמו אותו באבנים במדבר על שהיה מקלל את אלקים.

("עמק המלך" שער ט"ז י"ט - המקובל האלקי רבי נפתלי הרץ בנר) נ.ב. גם הוא כמו המקלל, אמו מישראל, מרים, ואביו גוי, פנדרא.



נסיים כמה שפתחנו בעמוד הראשון כל"ג בעומר - כבוד והערכה לשני יסוד גדול טמון בפרשה זו של מגדף!

שאל הגה"צ רבי לייב חסמן, לשם מה הקדימה התורה וסיפרה לנו "ויצא בן ישראלית ... וינצו" (כ"ד י') הלא העיקר הוא מה שקילל את ה' ואת מה שפסקו דינו למיתה?

אלא בזה רמזה לנו התורה על הסיבה של חטאו האיום שקילל את אלוקים. השורש הוא מה שעשה מריבה עם חברו במחנה, אם היה בכוחו להתאפק ולא לריב עימו, לא היה מתגלגל במדרון נורא זה של "ויקוב".

התורה הקדושה מלמדת אותנו כי המתקוטט ורב עם יהודי הרי הוא כמבזה מלכו של עולם, משל ודמיון, למי שיורק בפני תמונתו של המלך. מזה נלמד שהמכבד איש ישראל כאילו מכבד את הקב"ה - "כי מכבדי אכבד". ("אור יהל"ח ח"א עמ"ק קנ"א)

פניני הפרשה

אמור

עלון מס' 1187

שנה כ"ד התשפ"ג

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216
כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

השפעה סגולית

אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו

יש כאן לכאורה כפילות לשון: "אמור וגו' ואמרת"? מבאר רש"י שזה בא ללמדנו להזהיר את הגדולים על טהרתם של הקטנים. ולכן נאמר כאן לשון אמירה שהיא לשון רכה, כפי כוחם והבנתם של הקטנים.

ויש להבין, הרי קטנים עד הגיעם לגיל מצוות אינם חייבים במצוות כי לא הגיעו לכלל דעת, ואם כך בכלל המצוות קל וחומר בדיני טומאה וטהרה שהם דברים נשגבים (מדרגת "דעת" נאמרה על סדר טהרות), ואיך אפשר להנכס ולהזהירם על כך?

ובכן, ידוע המנהג להתחיל לימוד התינוקות בספר ויקרא. והנה אם היה עלינו להחליט במה לפתוח את הלימוד עם הקטנים, מתאים יותר היה ללמדם דברים שיותר קל להם להתחבר אליהם מאשר קרבנות. בכל זאת, המנהג להתחיל ללמד לתינוקות שלא טעמו טעם הטא בענייני קרבנות וטהרות, ובאופן סגולי הדבר ישפיע על נפשם הרכה, בבחינת "יבואו טהורים ועסקו בטהרה". וכן הדבר באמירה של הכהנים לבניהם. עצם הדיבורים של הכהנים לבניהם ישפיעו על טהרתם באופן סגולי. ויש מבארים, "להזהיר גדולים על הקטנים" – אינו מלשון "אזהרה" אלא מלשון "זוהר", כמו "מזהירים כזוהר הרקיע" – שצריך להאיר ולהזהיר פניו ולבניו ולהנכס באהבה, וכך הדברים יחלחלו בלבם.

*

מסופר על תלמיד חכם שבא ליטול עצה מהגר"י קנייבסקי זצ"ל בענין בנו הקטן שעושה מעשי שובבות ועוד מעשים אשר לא יעשו, וכל מאמציו לחנכו עלו בתוהו. יעץ לו הסטייפלר שכשהילד משחק בבית, יישב לידו וילמד ספר מוסר במשך עשר דקות, ובזה יטהר ויקדש עצמו ואת המקום, והילד, גם אם לא יבין, יושפע וישפר דרכיו. עשה כן ובתוך זמן לא רב ראה שינוי גדול בהתנהגות הבן.

מכל מלמדי השפלת	עצה טובה
<p>מה לומדים מ – מזוין בשכיל להנות מהמזוין ולהפיק ממנו את המיטב, תיכים לסגור את פל החלונות והפתחים שלא תהא רוח אחרת מערבת בו, ואז הוא יועיל וישפיע בדבועי. כך גם התורה, כדי שתשפיע על האדם ותטהר את נשמתו, יש לדאוג לסתם פתחים אחרים שישמרו תלמוד ולא יכרת, וגם שלא יתקדו רוחות זרות. (הרב מאיר גבאי שליט"א)</p>	<p>בא לידך מקרה ואתה מתקשה לדון לכף זכות? חשוב על מקרה דומה שאתה עצמך היית מעורב בו והצדקת את עצמך, כעת נסה להצדיק את חברך באותו אופן שהצדקת את עצמך. (ע"פ "חובת האדם בעולמו" ח"א).</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"אחרי פטירתו של אדם, עוזב כל רכושו והונו של עולם הזה ביד אחרים, וכמו שאמר הכתוב 'ועזבו לאחרים חילם'. ואפילו אם יניחנו לבניו, מכל מקום אין לו כל הבטחה שיעשו באותו הממון מצוות ומעשים טובים לנחת רוח לפניו יתברך, ושמא יעשו בו דברים המכעיסים את המקום ונמצא השתדל בעולמו לגרום כעס חס ושלום לפני המקום".
("מגיד חדשות" ח"י דרוש כ"ה).

והוא אשה בבתוליה יקח (כ"א י"ג) – "והוא בבתוליה יקח" ר"ת בגימ' י"ה, לרמוז שבן י"ה שנים יקח "אשה", כמאמר התנא באבות (פ"ה מכ"ב) בן שמונה עשרה לחופה. ועוד יש לרמוז "והוא אשה בבתוליה יקח" ס"ת בגימ' י"ט, לרמוז שבי"ט באייר שהוא ל"ד לעומר [שפרשה זו חלה תמיד בשבוע שחל בו תאריך זה] מותר ליקח אשה, וכמ"ש מרן (א"ח סי' תצ"ג ס"א) נוהגים שלא לישא אשה וכו' עד ל"ג בעומר, וביארו הפר"ח והשו"ג דהיינו עד ועד בכלל ע"ש. (הרה"ג ר' רחביה הדוק שליט"א).

נקודת חן / עובדיה חן

כדאי הוא רשב"י

עוד מעשה בזה בזוהר חדש דף ק"ד ע"א).

אם כן, המוני בית ישראל נמשכים אפילו בצורה בלתי מודעת לצדיק שמלמד עליהם זכות, ומרגישים שכדאי הוא לסמוך עליו בשעת דוחקם להעתיר עליהם עתרת ישועה ורחמים.

*

ואפשר להטעים שללימוד זכות של רשב"י, יש משמעות חשובה הרבה יותר, מכיון שרשב"י מכח האמת שבו היה כידוע פועל על פי מדת הדין, ולכן היה קשה בעיניו לראות שעוזבים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה, וכל מקום שנתן בו עיניו היה נשרף (וע"ע בנדירים ס"ו ע"ב: "ימותו כל בני אלמנה ואל יזוז שמעון ממקומו"). אם כן, דוקא הוא כשבא לפני הקב"ה ומוכיח שעל פי דין ולא בחסד אפשר לפטור את עם ישראל מעונש, "דבריו עושים פירות" (כלשון הפיוט). וכדרך שאמרו בגמרא שבת (פ"ט ע"ב) שדוקא יצחק שהוא במדת הגבורה (שהיא דין) הצליח ללמד זכות על עם ישראל, כי חישוב חיישובים שעל פי הדין לא מגיע להם עונש.

ובזה מדויק נפלא מה שאמר רשב"י "יכולני לפטור כל העולם מן הדין", מן "הדין" דייקא ולא בחסד ובזכות. וכן מדויק ממה שאמר "לפטור" ולא "לזכות", שכן לשון פטור וחיוב נאמר בדין.

דוגמא לכך שרשב"י לימד זכות על פי "דין", ניתן לראות באבות דרבי נתן (פרק ט"ז): רשב"י אומר, מכאן שאין ישראל רואים פני גיהנם לעולם. משלו משל, למה הדבר דומה? למלך בשר ודם שהיה לו שדה זבורית. באו בני אדם והשכירוה בעשרת כורין חטים בשנה. זיבלוה, עדרוה, השקוה וכסחוה, ולא הכניסו ממנה אלא כור אחד חטים בשנה. אמר להם המלך: מהו זה? אמרו לו, אדוננו המלך, אתה יודע בשדה שנתת לנו, שמתחילה לא הכנסת ממנה כלום, ועכשיו שזבלנוה וכיסחנוה והשקיננוה מים, לא הכנסנו ממנה אלא כור אחד חטים בלבד. כך עתידים ישראל לומר לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, אתה יודע ביצר הרע שהוא מסית בנו, שנאמר "כי הוא ידע יצרנו" (תהלים קג, יד).

חכם אחד רגיל היה ללמד זכות על ישראל, והיה אומר: על שלושה דברים אני מתקנא בקלי-עולם: אין הם נושאים שם-שמים לשוא, אין הם באים לידי ספק-ברכה, ובמקומות מטונפים אין הם באים לידי הרהור בדברי-תורה...

*

תופעה מופלאה אנו מוצאים בציונו של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי. באופן שלא ניתן להסבירו בדרך הגיונית, רבבות מרגישים משיכה לעלות מירונה ולפקוד את הציון הקדוש במשך כל השנה ובפרט בל"ג לעומר. זהו דבר שלא זכה לו שום צדיק לא לפניו ולא אחריו, ואפילו בקברי האבות ובציון רבו רבי עקיבא לא מצינו דבר הדומה לזה.

ציונו של רשב"י הוא אתר הקודש השני בארץ במספר המבקרים השנתי בו (לאחר הכותל המערבי). הילולת רשב"י המתקיימת בל"ג לעומר במירון, היא ההילולא הגדולה בעולם והאירוע ההמוני השנתי הגדול בישראל, כאשר בשבוע ההילולא נוהרים למירון למעלה מחצי מליון איש מכל זרמי היהדות.

המעניין הוא שבשנים קדמוניות היו יהודים שמסרו נפשם עבור מנהג זה והיו עולים למירון גם מחוץ לארץ, בעיקר מסוריה ושאר מדינות הסביבה. בעלי האמצעים היו עולים באמצעי תחבורה נוחים יותר, ומי שאין ידו משגת היה עולה ברגל. גם כיום, ישנם אלפי יהודים שבכל שנה טסים לארץ במיוחד כדי להשתתף בהילולא.

מרן הראשון לציון הגאון רבי שלמה משה עמאר שליט"א בספרו "תומת ישרים" (מועדים עמ' תכ"ח) עומד על סוד המשיכה הגדולה לאתרא קדישא מירון, ומבאר שהסיבה לכך כי רבי שמעון בר יוחאי היה מלמד זכות על עם ישראל. הוא שעמד ואמר "יכולני לפטור כל העולם מן הדין" (סוכה מ"ה ע"ב). הוא ש"ביטל כמה גזירות", והגן על דורו מכל צרה וצוקה עד שבימיו לא נראתה הקשת בענן. הוא שבימיו לא היה צריך לקבוע צום ותענית, אחר שביטל גזירות קשות במוצא פיו, בכחינת "צדיק גוזר והקב"ה מקיים" (כמבואר בזוהר הקדוש שמות ט"ו, וראה

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

פשט ברמב"ם מהרמב"ם בעצמו...

מעלה, שם תקשיב לפשט ברמב"ם מפי הרמב"ם בכבודו ובעצמו - וכי אינו עדיף?!

ועוד אמר מצינו אפילו לאמוראים בתקופת הגמרא שביטלו מתורתם למען הצלת הנפש של זולתם. מסופר במסכת סוכה (נ"ב ע"א) "אבי שמעיה למה הוא גברא דקאמר לההיא איתתא נקדים וניזיל באורחא. אמר איזיל אפרשינהו מאיסורא, אזל בתרייהו תלתא פרסי באגמא...". הרי שעזב אבי את הסטנדר עם הגמרא, ואולי גם את שיעורו ואת תלמידיו, כדי להפריש את פלוני מן העבירה...

למשמע דבריו התרגש הגר"י אברמסקי וקרא: "הלא שפך מר את כל הקערה עם כל המים...", בהתכוונו לרמוז שהגר"י בנאומו הקצר הפריך ודחה את כל דברי הרבנים שקדמוהו והצדק עמו.

עוד מסופר על הגר"י צדקה שפעם ניסה לשדל אברך מסוים שיתנדב להפיץ תורה בקרב פשוטי העם. כשהבחין שהוא מתכוון להשתמט מהתפקיד שהוא עומד להטיל עליו, אמר לו בהתרגשות: "רואה אני ניצוץ מנשמת התנא הגדול רבי חייא משתוקק להתלבש בך ואין אתה רוצה...".

והמלים הללו כשיצאו מפיו הטהור, פעלו את פעולתם כנוסחת פלא.

פעם התקיימה אסיפה של ראשי ישיבות ורבנים חשובים שדנו בשאלה אם נכון הדבר לשלוח את תלמידי הישיבות למסור שיעורים בישובי העולים החדשים וכיצא בזה, או שמא יש לחוש פן יצא שכרם בהפסדם מפני ביטול תורה.

בראש האסיפה ישב נשיא ועד הישיבות הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל בעל חזון יחזקאל, וגם הגר"י צדקה השתתף באסיפה זו. אולם הרבנים שחיוו את דעתם על הנושא אחד אחרי השני ורובם ככולם נטו לשלילה דיברו כולם ביידיש, והרב צדקה לא הבין מכל מה שאמרו מאומה. משום כך כשהגר"י אברמסקי פנה אליו במהלך האספה שיגיד גם כן את דעתו, לא פילל הרב צדקה כלל שדבריו יסתרו לחלוטין את דברי קודמיו ולא נתכוון לזה.

פתח ואמר: מצינו בגמרא (בבא מציעא פ"ה ע"א) "כל המלמד את בן חברו תורה, זוכה ויושב בישיבה של מעלה". מה כוונת הדברים? כלום רצו חכמינו ז"ל רק להבטיחנו, שלאדם כזה שמור מקום משוריין ב"כולל" גם בעולם הבא? אלא בודאי כך נתכוונו: אדם המקדיש מזמנו כדי ללמד את בן חברו, הרי עלול שיפסיד בגלל זה מלימוד התורה, ואולי יקרה שיחמיץ אי פעם את שיעורו של ראש הישיבה בסוגיא חמורה או ברמב"ם... באים איפוא חכמינו ז"ל ומבטיחים לו: אל תדאג, שסופך לשמוע אותו שיעור בישיבה של

ראשון בקודש

"הראשון לציון" הראשון

התואר "הראשון לציון" במקורו הוענק לרב הראשי של קהילת היהודים בירושלים, על פי הפסוק "ראשון לציון הנה הנם וְלירושלם מְבַשֵּׂר אֶתֶּן" (ישעיה מא, כז). הראשון שהוענק לו תואר זה הוא הגאון רבי משה גלאנטי זצ"ל שביהן בין השנים תכ"ד-תמ"ט. עם מינויו של הראשון לציון הגאון רבי חיים אברהם גאגין זצ"ל בשנת התר"ב לחכם באשי, אוחדו תפקידי החכם באשי עם תפקידי הראשון לציון, והוא קיבל סמכויות נרחבות מטעם השלטון. בימינו משמש כינוי זה כתואר כבוד של הרב הראשי הספרדי במדינת ישראל. "הראשון לציון" הראשון במדינת ישראל היה הגאון רבי בן ציון מאיר חי עוזיאל זצ"ל.

מוצאים את האוצרות - אצלנו!

"אוצרותינו"

וטועמים עונג שבת אמיתי!!!

הספר 'אוצרותינו' לוקח את הקורא למסע אל אוצרות התורה לאור חידושיהם ולקחייהם של רבותינו הספרדים, שזור בסיפורים ומשלים

ניתן להשיג בישיבת כסא רחמים

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאוזו שליט"א

שאלה: מדוע אין נוהגים להשחיר רצועות התפלין גם מבפנים?
תשובה: משום דאיתא בגמרא (מנחות לה:): ונוייהן לבר, ואם אתה משחיר מבפנים ומבחוץ, נוי זה איני יודע היכן הוא, ועיין להרב כף החיים (סימן ז"ך אות נ"ח) ע"ש. ועוד שיש קפידא שלא יתהפכו רצועות התפלין כידוע, ואם ישחירם פנים ואחור יתהפכו ולא אדעתיה. ושור"ר שכן כתב האדמו"ר ממונקאטש בנימוקי או"ח ובאות חיים (סי' ל"ג אות ב'). ע"ש.

שאלה: האם מותר לרשום שם וכתובת בצד הפנימי של רצועות התפלין?
תשובה: בשולי הרצועה ממש, או לפחות אחרי שינמור לכרוך ג' פעמים על האצבע האמצעית.

שאלה: מאיזה גיל ראוי להניח תפלין של ר"ת? וכן מה לעשות עם התפלין הישנים, כאשר מחליפים אותם בתפלין אחרים?
תשובה: מר אבא זצ"ל הניח לנו תפלין דר"ת מגיל 16. והתפלין הישנים יש לתת לגמ"ח ואין בזה קפידא כלל.

שאלה: האם בחור שאינו נשוי, צריך להניח תפלין של ר"ת?
תשובה: כדאי, כי זה ספיקא דאורייתא.

שאלה: שמענו בשם הרב נר"ו שהגם שאנו הולכים אחר רבנו האר"י ז"ל ומניחים תפלין של רש"י ור"ת יחד ומתוך כוונה ששניהם אמת, אעפ"כ ראוי לנו לצאת גם ידי חובת מרן ז"ל שפסק (בסי' ל"ד ס"ב) שאחד מהם אמת והשני כרצועות בעלמא, ע"י שיעשה תנאי כפול. האם שמועה זו נכונה היא?
תשובה: לא אמרתי כן מעולם. התנאי כפול זו המצאה של הגר"מ לוי זצ"ל שאמר לי בע"פ, ומצאתי כן בספר מעורר ישנים לר' מרדכי פרידמן ז"ל (חכם אשכנזי מלפני מאה שנה). אבל דעתי שהעיקר כמ"ד משום ספק, ואין בזה שום ספק בעולם. ודברי האר"י ז"ל יש להם פירוש אחר וכמ"ש בהגהותי לבא"ח (ש"ר, פר' וירא אות כ"א). ואכמ"ל.

שאלה: בבית הכנסת בו אני מתפלל, ישנם ששה אנשים המניחים תפלין של ר"ת לפני "אשרי". והחליטו הגבאים, כי מאחר והם רוב מנין, ואחד מהם הוא החזן הקבוע, שיקראו "הלכה יומית" לפני "אשרי" במקום לפני "תנא דבי אליהו", האם נכון הם עושים?
תשובה: יפה מאד, שלא להכביד על הקהל.

שאלה: המחמיר כדעת האר"י שלא להסתפר עד שבועות, האם רשאי לספר את שאינו מחמיר?
תשובה: רשאי.

שאלה: האם צריכים לקרוא ארבע פרשיות (קדש לי, והיה, שמע והיה אם שמוע) גם עם תפלין של ר"ת?
תשובה: כדאי.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה

לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל



מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש המגיד רבי מרדכי מטשערנוביל זצוק"ל בנו של הרבי הקדוש המאור עינים מטשערנוביל זצוק"ל נסתלק כ' אייר (תקצ"ז)

בעיר אחת התגורר חסיד גדול, שהיה רגיל לנסוע תמיד אל הרבי הקדוש רבי מרדכי מטשערנוביל, ולשהות שם מראש חודש אלול עד אחר חג הסוכות. אחיו של אותו חסיד, היה רגיל לנסוע אל הרבי הקדוש רבי בונים מפרשיסחא, וגם הוא נהג לשהות שם מראש חודש אלול עד אחר חג הסוכות, כך שהיו רחוקים איש מאחיו בכל התקופה הזו.

פעם אחת לאחר חג הסוכות, כשחזר החסיד לביתו מטשערנוביל לאחר ששהה אצל רבו המגיד הקדוש, הוא הלך אל אחיו שזה עתה חזר מפרשיסחא, ונתן לו שלום בפנים שוחקות, ואמר לו, אחי יקירי, ספר לי מה נשמע בפרשיסחא. השיב לו אחיו בתמהון, מה יום מיומיים, הרי עד עתה לא באת אלי, ולא התעניינת בי ולא כלום.

סיפר לו החסיד, שבלי ל הושענא רבא, קרא לו רבו הקדוש מטשערנוביל, וציוה עליו לאגוד את ההושענות. ותוך כדי כך התחיל לדבר ולספר משבחי צדיקים אשר בגן עדן, ובסוף עבר לספר על הצדיקים אשר עודם חיים. אחד מאנשי שלומו החשובים, רצה לדעת את דעתו של רבו, על הרבי הקדוש רבי בונים מפרשיסחא, והחל הרבי לספר עליו, ואמר בזה הלשון: "הצדיק רבי בונים מפרשיסחא הוא חכם תמיר ונעלם". והיות ששמעתי שהרבי שלך כל כך גדול בעיני מורי הרבי הקדוש מטשערנוביל, לכן שאלתי אותך מה היה אצל רבך. כדברים האלה אמר החסיד מטשערנוביל לאחיו.

השיב לו אחיו ברוב התפעלות, הלא גם אני אגדתי את ההושענות אצל רבי הקדוש מפרשיסחא בליל הושענא רבא זה, החסידים היו עומדים סביבו, ודיברו גם כן על הצדיקים, ובאמצע הוא אמר מילים אלו: "הרבי הקדוש המגיד מטשערנוביל הניח כעת את כל רעיונותיו הקדושים בנו".

לפני נסיעתו של הרבי הקדוש רבי אברהם דוב מאוריטש זצוק"ל ה'בת עין', לארץ הקודש, נסע אל הרבי הקדוש רבי מרדכי מטשערנוביל, לקבל ממנו ברכת פרידה. כשנפרדו לשלום, ביקש הבת עין מהרבי מטשערנוביל, שיתן לו 'שמירה' בדרכו לארץ ישראל. הרבי הבטיחו שישלח לו על ידי שליח את ה'שמירה' לאודיסה עיר הנמל.

הבת עין נפרד מהרבי ונסע למחוז חפצו. כשהגיע לאודיסה, החל לחפש את שליחו של הרבי, אולם לדאבונו לא מצא את מבוקשו. הוא שהה שבועיים באודיסה, והמתין לאותה 'שמירה', אך השליח לא הגיע, והוכרח הבת עין לנסוע בלעדיו.

בזמן הפלגתו באניה, גנש שם איזה עני מחז, שחזותו העידה עליו כי בן טובים הוא. הבת עין רצה ליתן לו נדבה הגונה, אולם הלה השתמט ממנו, בתאונה שהוא רוצה נדבה הגונה יותר. במשך כל ימי נסיעתם יחד, ניסה הבת עין בכל מיני אמתלות להעניק לו נדבה, אך כלו מאמצי עלו בתוהו.

כשהגיעה האניה לארץ ישראל, גילה לו העני, כי הוא הוא אותה 'שמירה', שהרבי הקדוש המגיד מטשערנוביל שלח למענו, לשמרו על הים בדרך נסיעתו.

איך ניצלו חייו של סבא בנס

ההודיה לבורא עולם שיביא לנו את הישועה

בזמן שלמדתי הבוקר עם החברותא את העמוד היומי של קהילה קדושה תולדות אהרן במסכת סוטה, בורא עולם האיר לי ווארט נפלא, ווארט שאי אפשר למכור בכסף, אי אפשר להעריך כמה כסף שווה הווארט הזה. וכך הוא לשון הגמרא בסוטה (דף לט:): שאנחנו לומדים השבוע בדף היומי: 'אמר יהודה בריה דרבי שמעון בן פזי, **מתוך שהתחיל בברכותיו של הקב"ה, מסיים בברכותיו של הקב"ה.**

חשבתי בדרש, **מתוך שהתחיל בברכותיו של הקב"ה**, בן אדם יוצא מהבית וחוטף מכה, הוא חוטף זָנָן, כואב לו היד, כואב לו הראש, כואב לו הצלעות, הוא מרגיש נורא, אך מה הוא עושה, במקום להתלונן, במקום להגיד כמה רע לו, הוא **מתחיל בברכותיו של הקב"ה**, הוא אומר, בורא עולם כמה אני מודה לך שזה לא היה מכה קשה יותר, כמה אני מודה לך, הרי זה היה יכול להיות הרבה יותר גרוע לא עליכם, הוא עוסק בהודאה, מה שכרו, **מסיים בברכותיו של הקב"ה**, בסוף הוא זוכה לברכה אמיתית, כלשון התנאי, הטוב הנראה והנגלה.

והו **אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו** (תהלים קט, ל), על אותו משקל, **אודה ה' מאד בפי**, בן אדם מודה להקב"ה מאד בפיו, למרות שקיבל מכה חזקה, עם כל זה במקום להוציא מפיו דברי טרוניא, כמה קשה לו, כמה כואב לו, הוא עוסק בהודאה. מה הוא זוכה עבור כך, **ובתוך רבים אהללנו**, בסוף הוא רואה את הישועה הגדולה שצמחה לו בזכות ההודאה, בסוף הוא זוכה לעשות סעודת ההודאה בתוך רבים, על טוב הנראה והנגלה, והוא משתף את הידידים איזה אור נהיה לו בזכות הקושי.

סיפרתי כבר בעבר בקצרה (והובא בגליון 71 - חוקת תשפ"א), הסבא שלי הצדיק רבי בנימין קובלסקי ז"ל, היה גר בוורשא שבפולין, הוא היה בן ליהודי עשיר מאד, העֶלְטֶער זְיידע - הסבא רבה, רבי משה קובלסקי ז"ל. סבא רבי בנימין קיבל בחתונתו נדוניה מאד גדולה, כסף בזמזמן, והכסף היה מונח בצד.

היה בוורשא יהודי סוחר שהוא הציע לסבא ולעוד אנשים שהיה להם כסף בצד, שישקיעו את הכסף אצלו, הוא יביא להם היתר עיסקא, ויתן להם אחזים גבוהים על הכסף. סבא התפתה להפקיד אצלו את הכסף. לא פחות ולא יותר, אותו יהודי הכריז ברבים על פשיטת רגל, אנשים איבדו את כל כספם ברגע אחת!

זה היה כזה מזעזע בוורשא, אנשים צעקו על אותו יהודי ברחוב, שִׁינְעֵן! גנב! גולן! שדדת לנו את הכסף! אך סבא לא רק שהוא לא צעק עליו, לא רק שהוא לא ביזה אותו, הוא עוד דאג לו בסופי שבוע לקראת שבת ולקראת חג, אוכל בהרחבה גדולה.

מהאיבוד הפתאומי של כל הכסף, הרגיש סבא שזה איתות שמימי, שלא טוב לו לגור בוורשא ובפולניא. סבא אמר לסבתא, שהוא רוצה לעלות להשתקע בארץ ישראל. זה היה שנה לפני פרוץ השואה האינזומה והנוראה. סבתא היתה אחיינית של סבא, היא כל כך כעסה על הרעיון, עד שאמרה לסבא [ברגע של כעס], אם הייתי יודעת שאתה מתכנן לעזוב

את כל המשפחה ואת כל העשירות שיש לנו בוורשא, ולעבור להשתקע בארץ ישראל בלי כלום, לא הייתי מסכימה לשידוך, התחנתתי על מנת לגור בוורשא!

הם הלכו לשמוע דעת תורה מהגיס, הגאון הצדיק בעל הראשית ביכורים רבי אברהם וינברג זצוק"ל הי"ד, ורבי אברהם מלע פסק להם לעלות לארץ ישראל. ומה קרה מורי ורבותי, כל המשפחה לא עליכם נספתה בשואה, רבי אברהם מלע, הסבא רבה, כל האחים והאחיות, חוץ מסבא רבי בנימין שעלה להשתקע בארץ ישראל, [ואח נוסף שהיה בשווייץ], כי רבי אברהם מלע פסק להם לעלות לארץ ישראל.

מורי ורבותי תתבוננו בסיפור, מה הציל את סבא מהשואה, הכסף שהוא איבד! זה הביא לו את הישועה. כשאנחנו חוטפים מכה, נראה לנו שזה סוף העולם, לא ולא, משם דוקא, מהמכה עצמה יוצא הישועה הגדולה, וכמו שפירש הבעל שם טוב (תירו, כו) את הפסוק (ירמיה ל, ז) ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע, שפירושו, ממנה - מהצרה עצמה ממש, נעשה הישועה.

זהו כונת הגמרא בדרש, **מתוך שהתחיל בברכותיו של הקב"ה, מסיים בברכותיו של הקב"ה**, כלומר, יש להאמין מיד בעת המכה, שזה לא מכה, אדוברה זה רפואה וישועה, ועל ידי זה יתחיל מיד בברכותיו של הקב"ה, להודות להקב"ה על המכה! ובזכות זה יזכה באמת לראות בסוף את הישועה הגדולה - **מסיים בברכותיו של הקב"ה**. שזוכה לטוב הנראה והנגלה, הראנו ה' חסדך, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - נזיר דף כט, בד"ח אדר תשפ"ג)

מורי
ורבותי
תתבוננו
בסיפור

בשבת קודש פרשת יתרו, שבת קבלת התורה, בורא עולם האיר לי כמה ווארטנים בחמלת ה' עלי ובסיעתא דשמיא בחומש רש"י, כל הווארטנים הא בהא תליא, ווארט אחד קשור לשני. **(א) ויספר משה לחותנו** (שמות יח, ח), אומר רש"י הקדוש בשם המכילתא, **למשוך את לבו לקרבו לתורה**. מה התפקיד של המחנך, החברותא, הרבי, המגיד שיעור, למשוך את לבו של התלמיד לקרבו לתורה.

(ב) אבל מה הוא צריך למסור לו, אומר רש"י בהמשך (יט, ה), **ועתה אם שמוע תשמעו בקולי, אם עתה תקבלו עליכם יערב לכם מכאן ואילך**, ס' וְעִטְּ אֶיִךְ זֵינְךָ זֵיס - יהיה לכם מתוק, אבל תדעו לכם **שכל התחלות קשות**. זאת אומרת, אם אנחנו רוצים למשוך לבו של יחיד לקרבו לתורה, אנחנו צריכים לתת לו את האמת, ומהו האמת, **שכל התחלות קשות**, אבל אחרי זה יערב לכם **מכאן ואילך**.

(ג) דרך ארץ קדמה לתורה, יש רש"י נורא בסוף הפרשה (כ, כב), **המטיל שלום בין איש לאשתו, בין משפחה למשפחה, בין אדם לחבירו, על אחת כמה וכמה שלא תבואו פורענות**. אנחנו מחפשים כל היום מופתים, ישועות, מורי ורבותי, תעסקו בהבאת שלום בין איש לאשתו בין משפחה למשפחה בין איש לחבירו, ותראו כמה ישועות יהיה לכם.

אבל בהמשך (פסוק כג) כותב רש"י, **חבירך שהוא בדמות יוצרך, ומקפיד על בזיונו, על אחת כמה וכמה**. מורי ורבותי, כמה צריך להיזהר בכבוד הבריות, לפני שאנחנו ניגשים ללימוד התורה, אנחנו צריכים את הדרך ארץ קדמה לתורה, זהו הא' ב' להצליח בתורה, כדי לזכות שבסוף יערב לכם מכאן ואילך, **למשוך את לבו לקרבו לתורה**, אנחנו צריכים לעסוק בהבאת שלום בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו.

(ד) עוד ווארט חשבת, התורה אומרת (שמות יט, ז), **וקדשתם היום ומחר**, מרן הרבי החלקת יהושע [שביום ראשון כ"א שבט היה היומא דהילולא שלן] דיבר כל הזמן על ענין זה, צריכים לראות שגם כשהולכים הביתה אחרי ההתעוררות, יהיה במה להתחזק, ולא רק בעת שמתאספים. אומרת התורה הקדושה, **וקדשתם היום ומחר**, דבר שבקדושה צריך להיות קביעא וקיימא, ולא מספיק שהבן אדם נמצא בהתעוררות רגע או דקה, רק זה צריך להיות בבחינת היום ומחר.

(ה) עוד חשבת על הפסוק (יח, יא) לאכל לחם עם חותן משה לפני האלקים, אומר רש"י, **מכאן שהנהנה מסעודה שתלמידי חכמים מצויים בה כאילו נהנה מזיו השכינה**. אולי כאן הוא המקור לחטוף שיריים מצדיק, כדי ליהנות מסעודה של צדיק והיה נחשב כאילו נהנה מזיו השכינה. שנוכה ליהנות מזיו השכינה, אמן. (מתוך הפתיחה לשיעור - נזיר דף כא, כ"ב שבט תשפ"ג)

פסח שני בצילו של אביהם של ישראל הוד כ"ק מרן הרבי הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל

רבנותינו הקדושים נהגו לערוך בליל ט"ו אייר - זמן אכילת קרבן פסח שני - כדוגמת 'ליל הסדר' ברוב רגש דקדושה, והיו מעלים על שולחנם מצות יין ומרור וכיוצא בזה, לזכרון געגועים ולאות ציפיה וכיסופין למימי ההם, עת שהבית הגדול והקדוש עמד על מכוננו, והיו מקריבים קרבן פסח שני בטהרה.

רבינו ז"ע אחז במנהג זה ברטט ובסילודין, והיה עורך את שולחנו הטהור אשר לפני ה' ברוב עם הדרת מלך, בליל ט"ו אייר - פסח שני, ומה נהדר היה מראה כהן, כשהוא מסב בראש בבגדי לבן, בלב משתפך גדוש ציפיה לגאולה השלימה, ובשברון לב על שאין אנחנו יכולים לעלות וליראות בבית ה', ושפתיו רוחשות תפילה שלשנה אחרת כבר נזכה להקריב את קרבן הפסח במועדו.

רבינו ערך את השולחן ברוב כיסופי קודש, ונהג בו חלק מהמצוות והסימנים הנהוגים בליל הסדר. וכך היה סדר הדברים: היה נוטל ידיו לסעודה כשהוא לבוש במלבוש 'סטראקעס' לבן ועטור בשטריימל. על השולחן הונחו נרות דולקים, כבכל סעודת מצוה. הניחו לפניו ג' מצות בתוך מפה, הגדת החיד"א בה השתמש בליל הסדר היתה פתוחה לפניו כשהיא עטופה בנייר לבן, ובה היה מעיין מפעם לפעם.

מזגו לו כוס ראשון מלא על גדותיו, בירך 'הגפן' ושתה מעט מהכוס. עשה 'חץ' במצה האמצעית והשאירה במקומה. מזגו לו כוס שני ושתה קצת מהכוס, ושוב עיין מידי פעם בהגדה.

נטל ידיו ואכל מצה בהסיבה מעט (ולא טבלו במלח). אכל מרור - חרין שחוק, ובירך קודם לזה ברכת האדמה על בננה וכדו'. וכן ערך 'כורך' ואמר התיבות 'זְכַר לְמִקְדָּשׁ קְהָלְךָ'. כן הוגשו תבשילים ב'שולחן עורך', ביצה וכדומה. וזימרו מזמירות חג הפסח וכמה פיוטים מן ההגדה.

בסוף הסעודה אכל אפיקומן, כשקודם לכן פתח בדברות קודש במעלת היום, והפליג בעוצם כוח ההשתוקקות וההכנעה המתגלים במצוות פסח שני. אחר כך זימן על הכוס, בירך 'הגפן' ושתה מעט מכוס שלישי. אחר כך מזגו כוס רביעי, ושתה הימנו שיעור רביעי, ובירך 'על הגפן'.

כל אותה העת היה רבינו ז"ע יושב ופניו להבים, כשההגדה פתוחה לפניו ומעיין בה בעיניו הק', וכולו אומר דביקות וגעגועים לבנין בית המקדש במהרה. בסוף המעמד שרו 'חסל סידור פסח' ברוב התלהבות ושמחה בניגון של הסב"ק על 'אחד יחיד', ואמרו 'לשנה הבאה' וגו'.

בסיום עריכת השולחן, חילק לכל הנוכחים שירי מצה מה'אפיקומן', לשמירה ולהצלחה. מלפנים נהג לחלק מיד אחר אכילת האפיקומן קודם ברכת המזון, וכשנתרבה הקהל חילק בסיוע השולחן הטהור.

מקור והשתלשלות מנהג עריכת שולחן דוגמת ליל הסדר בפסח שני

הסב"ק הרבי רבי מרדכי'לע מנדבורנה ז"ע, נהג רק באכילת מצות בלילה זה - ליל ט"ו, ולא ביום י"ד. מנהג עריכת השולחן כדוגמת ליל הסדר, נוסד על ידי מרן אדמו"ר הרה"ק רבי אליעזר זאב מקרעטשניף ז"ע. חתנו - רבינו ה"דבר חיים" ז"ע שהיה סמוך על שולחנו כשמונה שנים, אימץ לעצמו מנהג קודש זה בדחילו ורחימו. ורבינו הבאר יעקב ז"ע אחז במנהג אביו הקדוש.

פעם שח רבינו ז"ע ביחידות לאחד מצאצאיו ששאלו אודות מנהגי הקודש, וכה אמר: כ"ק אאמו"ר ה"דבר חיים" ז"ע אמר לי תחת אחד השיחים, שהוא נוהג כמנהגי חותנו זקה"ק מוהרא"ז מקרעטשניף ז"ע, רק באותם מנהגים שהשיג את טעמם ועניינם.

שאלתיו מהו איפוא הטעם למנהגו לערוך שולחן עם 'סדר' בפסח שני? והשיב לי אאמו"ר שזהו פשוט, שהרי בפסח שני נתחדש ענין גדול ונכבד, שלכל איש ישראל יש את הזכות וכוח הטענה של 'למה נגרע' (במדבר ט, ז), שבה מתגלה הרצון והתשוקה למצות ה', ונקודה זו שפיר אנו רוצים לעורר להודיע ולפרסם בפסח שני.

וכן שאלתי, איך נהג אביו אא"ז הרה"ק רבי איתמר ז"ע"א בפסח שני, וענה, שבפסח שני אכל בביתו סעודה כשהוא לבוש שטריימל, ואכל מצה ללא ד' כוסות ומרור, ושורר ניגונים של פסח וכו'.

סגולת היום

באחת השנים, בשלהי חודש שבט נכנס אברך ושטח מבוקשו לפני רבינו ז"ע לברכת הבנים, ובתוך דבריו ציין, כי כבר עשו כמה וכמה סגולות ותפילות ועד כה לא נושעו. הביט רבינו בפתקא וְנָם כְּמִשְׁחָה לְעַצְמוֹ: "הלא זה עתה חלף עלינו חמשה עשר בשבט, ומדוע לא באת ביום מסוגל זה, שמא היה בידי למצוא שעת כושר ולהשפיע לך פירות מתוקים". לאחר רגע כמימריה המשיך ועודד: "לא נורא, לא קרה כלום, שוב שנית להזכיר בפסח שני, שאף יום זה מסוגל לבנים, ובעזרת ה' שנתדל לפעול ישועה".

בעיצומו של יום פסח שני הופיע הלה והגיש פתקא, כשהוא מזכיר שרבינו הורה לו לבוא בהאי יומא. נענע לו רבנו בראשו, ונִבְרַכוּ בחמימות, ולא יצאו ימים רבים עד שנושעו.

טוב עין הוא יבורך ישר כח עצום לנכדו חביבו של הרבי זצוק"ל ראש מכון 'דבר חיים' הגאון הצדיק רבי חיים מרדכי אשכנזי שליט"א על הסיוע בנפש חפיצה בשליחת הדברים



מרן הרבי הקדוש הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל בשלהבת אש בטיש פסח שני

מאוצרות הפרשה

והקרבתם מנחה חדשה לה' (כג, טז). מ'נחה ח'דשה ל'ה' ר"ת **לחם**. והרמז בזה, כשם שבאכילת לחם מרגישים כל יום התחדשות, ולא אומרים כבר אכלתי אתמול ומה לי לאכול עוד פעם גם היום. כך גם בעבודת ה', יעשה כל יום עבודתו כ'מנחה חדשה', ולא כדבר רגיל וישן.

הדברי תורה לזכות והצלחת רבי עקיבא יוסף בן אסתר גיטל, הרבנית לאה בת מלכה, ולזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

פניני קדוש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יוצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני החסיד המפואר מוהר"ר מנחם שמואל חיים בן הרה"ח אפרים ז"ל פריערמאן

א ווארט אויף די פרשה

על פי זה יש להוסיף רמז גם בפרשת "שמן זית זך" (ויקרא כד, ב) הכתובה לאחר פרשת המועדות, ורומזת על חנוכה (דוקח"ה, סימן רכה), כי חנוכה מכוננת כנגד האופן הרביעי שבו אנו מצויים להיהרג על קידוש השם (זולת שלש העבירות הנ"ל), והוא, בשעת גזירת שמד, שאז יש למסור את הנפש גם על שאר עבירות (סנהדרין עד, א), כפי שנהגו חסמונאי ובניו שמסרו נפשם לקדש שמו יתברך גם על שאר עבירות, מחמת שהיה אז גזירת שמד. וממילא ימי החנוכה מצטרפים למועדי השנה ליתן כוחות באדם להתגבר כנגד זמני שמד רח"ל.

(קידושא רבה תשמו)



הדרך להפוך את כל ימי הספירה לבחינת "שבתות"

וספרתם לכם ממחרת השבת... שבע שבתות תמימות תהיינה (ויקרא כג, טו).

ידועים דברי הרה"ק מסטרעליסק זי"ע בפסוק (ויקרא יט, ב-ג) "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם. איש אמו ואביו תיראו" וגו', עפ"י מאמר הגמרא (קידושין ל, ב) "שלשה שותפין הן באדם, הקב"ה ואביו ואמו", הנשמה האלוקית היא מצד הקב"ה, ואילו החלק החומרי הוא מצד האב והאם.

כנגד שני חלקים אלו אמרה תורה: "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם", שמצד החלק האלוקי שבקרבכם הינכם יכולים להתקדש בניקל, ואולם, "איש אמו ואביו" מצד החלק החומרי שבקרבכם "תיראו" שלא ליפול לתוך החומר והזוהמא ח"ו. ע"כ.

והוסיף כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע, שזהו המשך הכתוב: "ואת שבתותי תשמורו", כי בשבת קודש אין לירא מחלק האב והאם, לפי שגם חלק חומרי זה מתעלה ומזדכך ע"י קדושת השבת. ע"כ.

ונראה לומר הביאור בזה, שבכל שבת הקב"ה מכניס חיות חדשה בתוך כל אחד ואחד מישראל, כמו במתן תורה (יהויד הקב"ה) טל שעתיד להחיות בו מתים והחיה אותם, שבת פה, ב), ומצד חיות חדשה זו מתרומם גם החלק החומרי (חלק האב והאם), עד כדי שלא יצטרכו לירא ממנו. כמו כן חג הפסח הוא בבחינת שבת, כי בכל שנה בליל ראשון של פסח הקב"ה מכניס חיות חדשה בקרב כל איש ישראל, כמו ביציאת מצרים, וחיות חדשה זו מרוממת את החלק החומרי שבאדם באופן שלא יצטרך לירא הימנו.

ואמנם, מהי העצה בימי המעשה שבהם איננו זוכים להתחדשות זו?

לפיכך העניק לנו הקב"ה הרבה תורה ומצוות המרוממות ומזככות את האדם לאין ערך ולאין שיעור, ועל ידן מתעלה ומזדכך גם החלק החומרי שבו עד כדי שלא יצטרך לירא מפניו.

כפירוש ה"קדושת לוי" (פר' ויצא) על המשנה (מכות פ"ג מט"ז) "רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, לזכות' מלשון הזדככות, רצה הקב"ה שידוכך גם הגוף מן ישראל עם קדושו, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות אשר הגוף גם כן נהנה מהן, והאדם... עושה הכל כדי לקיים מצות הבורא עליו... ובוזה יש גם כן הזדככות לגוף".

זהו דכתיב: "וספרתם לכם ממחרת השבת", כי ביו"ט ראשון של פסח הייתם בבחינת "שבת" עם חיות חדשה, ומצד חיות זו לא הייתם צריכים לירא מהחלק החומרי שלכם, אבל "ממחרת השבת" עליכם להתחיל בעבודה עצמית להאיר בספיר ויהלום ("וספרתם" מלשון ספיר) את החלק החומרי הנקרא "לכם" על ידי ריבוי תורה ומצוות עם כוונה זכה ש"בוזה יש ג"כ הזדככות לגוף" (כדברי ה"קדושת לוי").

ועל ידי עבודה זו, "שבע שבתות תמימות תהיינה", שכל ימי הספירה יהיו בבחינת "שבתות", ולא תצטרכו לירא מהחלק החומרי שבקרבכם.

זהו שאמרו ז"ל (ויקרא כח, א): "אימתי הן תמימות?! אימתי אנו זוכים במשך כל ימי הספירה להתעלות החלק החומרי כמו בשבת?! "בוזמן שישראל עושין רצונן של מקום", שכשני ישראל מרבים לעסוק בתורה ומצוות - עם כוונה זכה - המזככות ומרוממות אותם לעילא ולעילא (בבחינת "רצה הקב"ה לזכות לזכך את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות").

(סעודה ג' תשלג)

המירוק והכפרה הגמורה - ע"י קרבן תודה והודאה במעמד עשרה

וכי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם וזבח... ושמתם מצוותי ועשיתם אותם אני ה'. ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם (ויקרא כב, כט-לב).

הנה, כשאדם מקריב קרבן תודה להשי"ת, הריהו מבטא רגשי הודאה והכרת טובה לקונו על אשר הציל אותו מצרתו ("תודה" - הודאה), ויחד עם זאת, הוא מחשב חשבון נפשו על המעשים שעשה שבגינם באה עליו הצרה הזאת, והוא מתוודה ושב בתשובה על כך ("תודה" - וידוי; רש"י עזרא י, יא).

אז, לאחר חשבון נפשו ותשובתו לפני קונו, הוא מודה שוב לבוראו גם על הצרה עצמה שעל ידה נתמרקה ונזדככה נפשו מחטאיו ופשעיו, כי התשובה לחוד - ללא הצרה והיסורים - לא הייתה ממרקת ומזככת אותו לגמרי (כי התשובה מועלת רק על מצוות-עשה ולא-עשה, ואילו על כריתות ומיתות בית-דין צריכים גם יסורים למרק; יומא פ, א).

ואמנם, עדיין אין הודאתו בשלימות, כי עדיין נשאר חלק ה"חילול השם" שנגרם ע"י עוונותיו, שעל חלק זה אין כח לא בתשובה לתלות ולא ביסורים למרק, והנה כי כן, העבירות עצמן נתכפרו (ע"י תשובה), והעבירות של כריתות ומיתות בית-דין ג"כ נתמרקו (ע"י התשובה יחד עם הצרה והיסורים), אבל מה יהא עם "חילול השם" שבידו?!

לזאת קבעו רז"ל (ברכות נד, ב) ש"צריך לאודויי קמיה עשרה", כדי שעל ידי כך יתקדש שמו יתברך ברבים, ואז ע"י קידוש השם שבידו יכופר לו עון חילול השם שבידו ("בהרבות פעליו לקדש את השם... נסלה לו מעון החילול עם התשובה". "שערי תשובה" שער א אות מז).

זהו פירוש סמיכות הכתובים: "וכי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם וזבח", כשתקריבו תודה להשי"ת תדעו שעל ידה הינכם רצויים לפניו יתברך ונסלה לכם חטאתכם ע"י התשובה שבשעת הקרבת התודה יחד עם הצרה והיסורים שקדמו לה, ואמנם, המירוק עדיין אינו בשלימות, כי הינכם מוזהרים באזהרת "ולא תחללו את שם קדשי", שעל עון זה לא סגי בתשובה וביסורים לחודייהו, ולכן העצה עבורכם היא "ונקדשתי בתוך בני ישראל", שתהא ההודאה בשעת הקרבת התודה במעמד עשרה מישראל ("אתאי ינוך תוך, כתיב הכא 'ונקדשתי בתוך בני ישראל, וכתיב התם [במדבר טז, כא] 'ובדלו מתוך העדה הזאת', מה הלחן עשרה אף כאן עשרה", ברכות כא, ב), ומתוך כך יתקדש שמי על ידכם, וכופר לכם גם חילול השם שבידכם.

(סעודה ג' תשלג)



מועדי השנה נותנים כוחות באדם להתגבר על שלש העבירות החמורות

ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם... דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קודש אלה הם מועדי (ויקרא כב, לב, כג, ב).

יתבאר בהקדם מה שמצינו בספ"ק, ששלשת העבירות החמורות - עבודה זרה, גילוי עריות, ושפיכות דמים - הן כנגד מועדי השנה, פסח, שבועות, ומועדי חודש תשרי:

פסח - כנגד עבודה זרה, כמו שאמרו רז"ל (שמו"ר טז, ב) "משכו ידיכם מעבודה זרה וקחו לכם צאן של מצוה".

שבועות - כנגד גילוי עריות, כי התורה היא לקחת אשה מסטרא דקדושה ("תורה צוה לנו משה מורשה" [דברים לג, ד] - אל תיקרי 'מורשה' אלא 'מאורסה', פסחים מט, ב) - בניגוד לכל העריות שהן לקחת אשה מסטרא דקליפה, וכן כי בכח התורה ניצולים מעון חמור זה [אין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה, רמב"ם הלכות איסורי ביאה פכ"ב הכ"א].

ר"ה י"כ וסוכות - כנגד שפיכות דמים, כי לעומת שפיכות דמים שבה מהפכים אדם מחיים למות, בימים אלו נהפך גזר דינו של אדם ממות לחיים טובים.

והרמז בזה הוא, שמועדי השנה "נותנים עוז וחיל בנפשות ישראל להתגבר על שלשה כוחות הנ"ל" ("שם משמואל" פר' תזריע תרעא).

מעתה עולה יפה הסמיכות: "ונקדשתי בתוך בני ישראל" - קאי על שלש העבירות החמורות שעליהן אנו מצויים לקדש שמו יתברך ולהיהרג עליהן (סנהדרין עד, א), וכנגדן נתנה לנו התורה "מועדי ה' מקראי קודש" כדי להתגבר על שלשה כוחות דקליפה האלו.



שלימות עבודת
ימי הספירה - ע"י
השבתות דייקא

וספרתם לכם ממחרת
השבת מיום הביאכם את
עומר התנופה שבע שבתות
תמימות תהינה (ויקרא כג, טו).

הספירה נמשכת תשעה
וארבעים יום, שבמהלכם אנו
פועלים לתקן את נפשותינו
ולהשלים את עצמנו בשבע
המדות דקדושה.

אמנם, **שלימות** העבודה
בימי הספירה תיתכן רק ע"י
השבתות של ימי הספירה,
ועפ"י דברי **כ"ק מרן מהר"ש**
זי"ע, שכל שבת מסוגלת
לתקן למפרע את ימי המעשה
שעברו, ולהשפיע כח ועוז
לימי המעשה הבאים, ולכן
היא נקראת **"חמדת ימים"**,
כי הימים חומדים ומתאים
לה, ע"כ.

ולאור זאת, העבודה
בשבתות אלו הכרחית לצורך
השלמת עבודת ימי הספירה,
בכל שבת לפי מדת שבוע זה,
בשבת שבתון השבוע של
"חסד" - תיקון והשלמת מדת
החסד, בשבת שבתון השבוע
של "גבורה" - תיקון והשלמת
מדת הגבורה, וכן הלאה.

זהו שכתוב: **"שבע שבתות"**
- ע"י עבודת השבתות של ימי
הספירה, **"תמימות תהינה"** -
תהא העבודה בשבע שבועות
אלו בתכלית השלימות.

ועל כך אמרו במדרש
(ויק"ר כח, א): **"אימתי הן
תמימות"**, שלימות עבודת ימי
הספירה היא **"בזמן ישראל
עושי רצונו של מקום"**, בזמן
השעבודה בשבתות הספירה
- הרמוזות ב"רצונו של
מקום" (ושבת קדשך באהבה ורצון
הנחלתנו) - היא כראוי וכנכון.

(סעודה ג' תשל)

בחודש אייר בשנת תרנ"א נסע **כ"ק מרן מהר"י זי"ע** לעיר לאנצוט כדי להשתתף באסיפת רבנים שהתקיימה שם בענין מינוי נשיא לצדקת ארץ
ישראל, ביום י"א אייר - יומא דהילוליה של **הרה"ק מראפשיץ זי"ע** הטמון שם.
בהיותו שם באה משלחת מעיר ריישא הסמוכה לבקש שכ"ק מרן זי"ע יבוא גם לעירם לשבות שם שבת אחת.
קרא כ"ק מרן זי"ע אל הגבאי ר' פנחס זולקובער וביקש ממנו להיות לעד, כי מעולם לא נסע בימי ספירת העומר, רק פעם אחת כשנסע לבקר את
אחותו הרבנית איידל ע"ה בפראג כשהיתה חולנית, וזה עתה הפעם השני לצורך הנשיאות של קופת ארץ ישראל, וכיון שכך אינו יכול לנסוע כעת
לריישא, אבל יבוא אליהם איה"ש בהזדמנות אחרת.

(שיחת קודש - אדר ב' תשמא)

סיפר הרה"ק ה"אמרי חיים" מוויזניץ זי"ע:

פעם באמצע הלילה יצא **הרה"ק מראפשיץ זי"ע** לשאוף אויר צח ברחבי העיירה. באמצע הדרך פגש בשומר החנויות דמתא, ושאלו: "מנין אתה בא
בשעה מאוחרת כ"כ?!" השיבו: "הרבי אינו יודע שאני שומר דמתא בלילה?!" ותוך כדי דיבור שאל: "ומנין בא הרבי בשעה כזו?!" (כשכונתו לשאלו: "היכן שימש
הרבי כ'שומר' בשעה האחרונה?!").

כשראה הרה"ק מראפשיץ זי"ע את "חכמתו" הגדולה, אמר לו: "אה, אם כן, טוב אתה להיות גבאי שלי" (כי רצה דייקא בבנאי כמותו שלא יבין את מעשיו, ותהא מודייגתו
מכסה הימנו), ולקח אותו לגבאי (השעלע בבאי).

(סעודה ג' פר' תוריע-מצורע תשסא)

הרה"ק מלובלין זי"ע ביקש פעם **מהרה"ק מראפשיץ זי"ע** שלא יאמר "ווערטלעך" במשך שנה שלימה, והרה"ק מראפשיץ זי"ע הסכים לכך.
לאחר כמה ימים עמד הרה"ק מלובלין זי"ע זמן רב בתפילת שמו"ע, והרה"ק מראפשיץ זי"ע הסתובב בבית המדרש וחיפש יהודי עם 'אלטע בארד'
(איש זקן שזקנו מיושן כה), כששאלוהו לפרש הדבר ענה: "אני מחפש יהודי שהוא עדיין זוכר מתי התחיל הרבי להתפלל שמו"ע", ושחקו כל העם.
לאחר התפילה ראה הרה"ק מלובלין זי"ע את הציבור משחק, והבין שמסתמא אמר הרה"ק מראפשיץ זי"ע איזה "ווערטל". הורה הרה"ק מלובלין
זי"ע לקרוא לו ואמר לו בתרעומת: "הרי הבטחת לי שלא תאמר 'ווערטלעך' במשך שנה שלימה?!" ענה הרה"ק מראפשיץ זי"ע: "מה אעשה והרבי עמד
בתפילתו א יאהר מיט א מיטוואך".

וזאת יש לציין, שב"ווערטלעך" שנאמרו על ידו היו טמונים רזין עילאין, ואין לנו שמץ של השגה בעומקם של שיחות חולין אלו.
כפי שהעיד הוא גופיה על עצמו ש"מעולם לא אמר גלייך ווערטיל". ובהזדמנות אחרת אמר: "אין דבר שלם יותר מלב נשבר, ואין דבר עקום יותר
מ'גלייך ווערטיל".

(סעודה ג' פר' קדושים תשסב)

לאחר פטירת **הרה"ק מלובלין זי"ע** נתוועדו תלמידיו לדון על המשך דרכם, והיו שם יחד **הרה"ק מראפשיץ זי"ע**, **הרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב**
זי"ע ו**הרה"ק ר' מאיר'ל מאפטא זי"ע**.

הרה"ק מראפשיץ זי"ע אמר בגניחה: "עכשיו לאחר פטירת רבינו הקדוש לא נשאר לנו עוד צדיקים וקדושים להסתופף בצל קדשם ולשאוב מהם
חסידות ויראת שמים", ודעתו היתה נוטה שדרך החסידות אינה יכולה להתקיים בהעדר הצדיקים בדמות הבעש"ט הק' ותלמידיו ותלמידי תלמידיו,
ולפיכך יש לשוב למצב הקדום - לפני התגלות הבעש"ט - שישעו מגידים מעיר לעיר לדרוש בפני הציבור תוכחות ואגדות וכיו"ב.
אולם, שאר הצדיקים התנגדו לדעתו, וטענו, כי "אף שאין לנו צדיקים במדרגת הרה"ק מלובלין זי"ע וחבורתו, עם זאת, הרי אנו זכינו להכנס בחנות
של בושם (ברכות נג, א), ולהתבשם מאור צדיקי קמאי, וממילא יש בכוחנו להנחיל את מורשת החסידות לתלמידים וחסידים".
לשאלת הרה"ק מראפשיץ זי"ע "לאיזה צדיק ישעו?!" ענה הרה"ק מזידיטשוב זי"ע על עצמו, והחל למנות כשעתיים את שבחיו ומעלותיו.
לאחר מכן אמר הרה"ק מראפשיץ זי"ע: "מעולם לא ראיתי אדם שידבר על עצמו בגדולות כ"כ, ועם זאת יהא לו לב נשבר גדול כ"כ כמו הרה"ק
מזידיטשוב זי"ע".

בפועל נתמנו כולם לרביים ואדמו"רים, והמשיכו את מורשת החסידות, כל אחד במקום מושבו.

(סעודה ג' פר' קדושים תשסב; שיחת קודש אלו תשנט)

פעם, בשעת ההקפות בשמחת תורה, שמעו את **הרה"ק מראפשיץ זי"ע** אומר לעצמו בלחישתו בנעימה מיוחדת: "אדם יסודו מעפר וסופו לעפר",
והשומעים התפלאו על כך כי מה ענין פיסקא מרטיטה זו בעיצומה של **"שמחת תורה"!**

אמר להם הרה"ק מראפשיץ זי"ע:

"חשבתי לעצמי, אם היה האדם 'יסודו מזהב' ו'סופו לעפר', היו צריכים להצטרע על כך, אבל עכשיו ש'יסודו מעפר' ו'סופו' נמי 'לעפר', ובאמצע הוא
עוד שותה גלעזל יי"ש, נו, אם כך הוא המצב, איזה סיבה יש למנעו מלשמוח?!"

(כ' אייר תשסג; שיחת קודש ד"ך כסליו תשסב)



תורתנו והוקרתנו נתנה לידדינו שתרמו כהונם להצלחת הוצאת גליון זה

הרה"ח ר' הלל ארנפלד שליט"א - י"ם לרגל שמחת אירוסית בתו במז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' אהרן יהודה קוט שליט"א - י"ם לעילוי נשמת אביו הרה"ח ר' שלמה זלמן ב"ר משה אליהו ז"ל	הרה"ח ר' האלה"ח ר' יעקב פויגל שליט"א - אשדוד לרגל שמחת הולדת בתו במז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' שמעון יחזקאל קופרשטיין שליט"א - אשדוד לרגל שמחת הולדת בתו במז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' יהודה פרסטר שליט"א - י"ם לרגל שמחת הולדת בתו במז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' חיים צבי קליין שליט"א - י"ם לרגל שמחת הבר מצוה לבנו הבה"ח עזריאל יהושע נ"ו במז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' אליעזר שרגא מנדלוביץ שליט"א - חיפה לרגל שמחת הולדת בתו במז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' אלמלך פריד שליט"א - י"ם לרגל שמחת הולדת בנו במז"ט ובשעט"מ
---	--	---	---	--	---	--	---

היכל המשפט

גיליון 2 – אייר תשפ"ג



היכל המשפט

בניסיונות הגאון רבי נפתלי נוסבוים שליט"א

מתוך שיעורי הפרקטיקה של רבני בית הדין שליט"א

היכל המעשה ~

שביתה בעבודה בשל המחאה המשפטית – שכירות פועלים

עובד שהחליט לשוב בשל הרעת תנאים ■ מעביד שאינו מעלה שכר של אחד העובדים בעוד שאת שכר שאר העובדים העלה האם זו עילה לשביתה מצד העובד ■ מה לגבי שאר העובדים שמזדהים איתו, האם יכולים גם הם לשוב ■ עובד שמזדהה באופן אישי עם המחאה כנגד הרפורמה המשפטית האם יכול לשוב.

בשנים האחרונות אנו עדים יותר ויותר לתופעות של התאגדויות עובדים, ומידי תקופה מצטרפים עוד ועוד ענפי מסחר

שונים להתאגדויות העובדים, אם במסגרת פרטית או בהתאגדות כללית עם שאר ענפי המסחר, גם סוגי עסקים שבעבר לא היו התאגדויות עובדים כמו גנים



בתי ספר ועוד, הרי שבתקופה האחרונה ניתן למנות ענפי מסחר בודדים, או עסקים מועטים שאין בהם התאגדות עובדים.

מטרת ההתאגדות היא למנף את כוחם של העובדים כנגד הנהלת החברה, לשמור ולקדם את זכויות העובדים, איגוד העובדים הינו למעשה הכלי האפקטיבי ביותר להגן על זכויותיהם של העובדים, שהרי אינו דומה בקשת עובד אחד לדרישת כלל העובדים, וברגע שמגיעה דרישה מטעם ועד העובדים להעלאת שכר או להטבה כזו או אחרת, אין הרבה ברירה בידי הנהלת החברה שלא להיענות לדרישת הוועד, מאחר שבאפשרותם להשבית את העבודה בחברה מה שיביא להפסדים מרובים להנהלה, גם לפטר עובד סורר יקשה על הנהלת החברה באופן שישנה התאגדות עובדים מסודרת, שאם הנהלת ועד העובדים תחליט שפיטוריו אינם מוצדקים, הרי שבאפשרותם להכריז על סכסוך עבודה שיביא להשבתת פעילות החברה.

מחקרים מלמדים כי היקף זכויות העובדים בחברה שבה ועד עובדים מוסדר, גבוה ב-30% מאשר בחברות שבהן אין ועד עובדים מסודר.

מטבע הדברים בעלי העסק והנהלות החברות עושים ככל אשר באפשרותם למנוע את התאגדות העובדים, וזאת בכדי שיוכלו לנהל את החברה ו/או העסק כפי הבנתם ולא לפי תכתיבי ועד העובדים.

אך כפי שכבר צויין לעיל מאמציהם אינם נושאים פרי ובשנים האחרונות התאגדות העובדים במקום עבודתם, הפך למגמה שהולכת ומתפתחת בקצב חסר תקדים, מה עוד שהחוק מערים קשיים על המעביד למנוע את התאגדות העובדים.

סעיף 33 לחוק הסכמים קיבוציים קובע כי 'לכל עובד הזכות לפעול למען התארגנות עובדים עובדים ובארגון

עובדים, להיות חבר בוועד עובדים ובארגון עובדים ולפעול במסגרתם... מעביד לא יפטר עובד, לא ירע תנאי עבודה של עובד, ולא יימנע מקבלה של אדם לעבודה, בשל אחד מאלה.'

התפתחות זו באופן כללי בחיי המסחר המודרניים, וכניסתה לתוככי החברה החרדית, מעלה שאלות רבות ודיוניים הלכתיים באשר לתוקפה של התארגנות כזו מבחינה הלכתית, האם לוועד עובדים יש סמכות הלכתית כלשהו, האם מותר לוועד העובדים להכריז על סכסוך עבודה או שביתה שיש בה בכדי היוק של ממש להנהלת החברה.

ומה דינו של העובד, האם באופו שהוכרז שביתה על ידי הוועד מותר לו לשוב, או שאסור לו.

השאלות והדיונים בזה רבים הם וכמובן שלא דומה מקרה אחד למשנהו.

השאלה הבסיסית היא מתחילה באופן שהמעביד מרע את תנאי העבודה של העובד, האם בשל כך

הצגת העניין

- דבר העורך.
- היכל המעשה
- מתוך כותלי בית הדין.
- מהנעשה והנשמע.
- שו"ת ע"י רבני בית הדין.
- שואל כעניין.
- מכתבים למערכת

דבר ה'אורח' ~

עוד לא יבש הדיו מהדפסת גיליון הבכורה, שזכה ועלה על שולחן מלכים, גדולי הפוסקים, ששמחו והתרגשו כאחת למראה הדברים, ובמשך דקות ארוכות הקדישו מזמנם לקרוא ולעמוד על דיוקם של דברים.

הדיינים היושבים על מדין הביעו את התפעלותם, והרחיבו בחשיבות הרבה לתת דגש דווקא על העניינים הפרקטיים הנוגעים למעשה, שיש בהם לתת חומר למחשבה אף לפני תלמידי החכמים.

גדולי ישראל העומדים על המשמר ומלווים את פעילות 'היכל המשפט' שרואים ערך עליון להכשיר את הדור הבא של עולם הדיינות שיהיה מצוי בפרטי המציאות למצות עומק הדין, הרחיבו בחשיבות לימוד חושן משפט הלכה למעשה, וציטטו את דברי הפנים יפות (פרשת משפטים) 'ומה שהזהירו בזה במצות הדינים יותר משאר מצות מפני שאחז"ל בגמ' ב"ב (קעה:) אמר רבי ישמעאל הרוצה שיחכים יעסוק בדיני ממונות שאין לך מקצוע בתורה יותר מהן והם כמעין הנובע, ענינו שכולם הם בדרך החכמה והשכל ונלמדים בדמוינם זה מזה, מה שאינו בשאר המצות, כמו שאחז"ל (חולין מה:) אין מדמין בטריפות וכו'.

וכבר כתב מרן החזו"א (אמונה וביטחון פ"ג) על דברי ר"י סלנטר שכתב כי העיקר שברפאות תחלואי הנפש האלו הוא העיון בהלכה הדק היטב בכל פרטי סעיפיה עד שישרישו בקרבן אהבת הדין במוחלט וכת' החזו"א 'הנה מבואר בדבריו ז"ל כי בהשתדלות כללית בקנייני היראה לא מצא עדיין את העיקר והעיקר חסר בנפשו אם לא למד ולא עמל בעיון ההלכה בחושן המשפט.

אל מעלת כבוד הדיינים החשובים השלום והברכה

אני מנהל מקווה שכונתי במקום מגורי ומטבע הדברים ישנם שלוש סוגי מחירים מחיר חד פעמי בעלות של 10 ₪ כניסה, מחיר עם כרטיסיית פעימות שבו רוכש כל המעוניין סך כנסיות מסויים שנטען בכרטיס בעלות של 7 ₪ לכל כניסה, ויש מנוי חודשי בעלות של 100 ₪ לחודש שבזה המחיר הרבה יותר זול לכניסה תלוי במספר ימי החודש.

לאחרונה שמתני לב שישנם שתי שכנים שמתמשים בכרטיס מנוי חודשי אחד, כלומר שהם מתחלקים ביניהם בימים וכל אחד מהם הולך שלוש פעמים בשבוע, וכך יוצא שהם נהנים ממחיר מופחת במקום לקנות כרטיס פעימות.

כשהערתני להם על כך הם טענו שזו זכותם המלאה, ומאחר והם רכשו מנוי חודשי הרי שהם יכולים ללכת כל החודש למקווה ובאפשרותם להעביר את הזכות הזו הלאה מאחד לשני, אני לעומת זאת טענתי שהכרטיס מיועד לאדם אחד בלבד ולא לכמה אנשים, שאם לא כן ירכוש אדם מספר מנויים חודשיים ויתחיל למכור כניסות לבודדים.

אני מוכן לוותר להם על כל התקופה שהם עשו שלא כדין לטענתי, אך אני רוצה לדרוש מהם שיפסיקו השאלה היא האם הצדק איתם, או איתי.

תשובת הרבנים

אם אתה הבעלים של המקווה, הרי שבסמכותך לקבוע את הנהלים, וברצונך לאפשר להם את הדבר, וברצונך למנוע מהם זאת, והכל תלוי בהחלטה שלך.

אך אם אתה לא הבעלים ורק מנהל את המקום, אם יש מדיניות קבועה לבעל המקום הרי שעל פיו ישק דבר אך אם אין לו מדיניות בעניין, יש לבדוק את המנהג בזה.

מותר לעובד לשבות ממלאכתו, ולהזיק בכך את המעביד, כמובן שיש הרבה מקום לדיון מה נחשב להרעת תנאים.

בדיון שהתקיים לאחרונה בבית הדין תבע עובד את המעביד על הרעת תנאים, ובכירור העובדות התברר כי לאחרונה הכנים מנכ"ל החברה מנהל עבודה חדש שעושה את עבודתו נאמנה, אך העובדים שהתרגלו עד היום לעבוד לפי הקצב שלהם ותפוקת העבודה הייתה בהתאם למצב רוחם, רואים בהכנסת מנהל העבודה כהרעת תנאים, שהרי כעת צריכים הם לעבוד לפי הספקים.

ואם מדובר בתביעה להעלאת שכר, הרי ששונה הדיון, כי מאיזה טעם נתיר לעובד לחזור בו בשל טענה שרוצה הוא לשנות את תנאי העבודה.

פעמים רבות מכריח ועד העובדים את כלל העובדים לשבות בשל הרעת תנאים לאחד העובדים, ובפרט כאשר מדובר בארגון עובדים כללי דורשים מכלל העובדים במשק לשבות בשל המלחמה על שכרם של הרופאים או המורים וכיוצ"ב, וכאן הרי ודאי שאין זה עניינו האישי של העובד הספציפי.

במסכת בבא מציעא (י.) מבואר כי פועל יכול לחזור בו אפי' בחצי היום, והטעם מבואר דכתיב כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם ולא עבדים לעבדים, ומבואר

המשך בעמוד 3

מכתב למארח

אף אתה הקהה את שינוי

ראשית יש"כ על הגיליון הנפלא והאיכותי, בגיליון הקודם במדור שו"ת עם רבני בית הדין, הובאה שאלתו של אדם מחוצף שאינו ציית דינא, ואם לא די בזאת ברוב חוצפתו כי עזה, דורש הוא משכנו להיות ציית דינא, בבחינת הרצחת וגם ירשת.

אני לא נכנס לשיקולי הרבנים אך לעניות דעתי אסור לתת לאנשים שכאלו במה, ועוד להיות להם משיב כהלכה, על אנשים כגון דא נאמר ואף אתה הקהה את שינוי.

א. זייבלד

תגובת המערכת

הרבה צדדים יש לכאן ולכאן, ובכל אופן תמיד אנו צריכים לדון כל אדם לכף זכות, ואדרבה המציאות הוכיחה שדווקא ההתייחסות לשאלה באופן הראוי הביאה את השואל לשמוע את דעתנו גם בהתנהגותו מול שכינו וברוך ה' הדברים הסתדרו על הצד היותר טוב לשיבועות רצון כל הצדדים.

ארבעה צריכים להודות

זכות עצומה נפלה בחלקי להימנות על תלמידי 'היכל המשפט', וברוך ה' בימים אלו סיימתי את לימוד הלכות ריבית הלכה למעשה, וכעת אני מתכוון בסילודין לקראת המבחן הגדול המעשי שיערך בעז"ה.

מעל במה חשובה זו ברצוני להביע את הערכת העצומה לרבנים החשובים, העושים מלאכתם בהצנע לכת, ועושים ככל יכולתם להצלחת התלמידים.

לו היו שואלים אותי לפני כחצי שנה האם הדבר אפשרי לא הייתי מאמין על עצמי שאוכל להגיע למקום זה, וכיום ברוך ה' ניתן לומר שבסייעתא דשמיא מעל הטבע, עברתי את המכשול הראשון.

אני מרגיש שממש עברתי קריאת ים סוף פרטית, ומעבר לקניין ההלכות שקניתי ברוב עמל ויגיעה, אני חש שקיבלתי מתנה נוספת את האפשרות להכיר ביכולת שלי להצליח ולהגיע להישגים.

אחד התלמידים מקבוצת השימוש בבני ברק

מדור מעשי

בראשית דברי אפתח בשבח המגיע לגיליון זה, אשר למרות שאני כבר לומר חושן משפט קרוב ל21 שנה, עדיין אני רואה בו תועלת עצומה.

רציתי להציע לעורכי העלון להוסיף לעלון מיוחד זה מדור עיוני אשר בו יובאו בפני הלומדים שאלה מעשית עם מראי מקומות רלוונטיים, והעונים יוכלו להרכיב לבד את התשובה, לאחר העיון במראי מקומות והדימוי מילתא למילתא.

לענ"ד יש בזה תועלת עצומה, לפחות לאנשים כמוני שביודעי ומכירי קאמינא שלמרות שכבר עברנו על רוב מניין ובניין של חו"מ אנו עדיין חשים פחד לנתח שאלות לבד אליבא דהלכתא, ואנו צריכים את ההכוונה לכך, ולכן למדור שכזה יש מעלה גדולה ובידה לכוון את הלומדים ומעצימה את הכושר העצמי שפוחד לצאת.

מ.י איזנבך ירושלים

תגובת המערכת

תודה על ההצעה הנפלאה, קצת קשה במסגרת מצומצמת שכזו להביא דיונים ארוכים עם מראי מקומות, מה עוד שמדור שכזה על מנת שיביא תועלת מצריך מערך רבנים שיבדוק את כלל תשובות השולחים שלפי הנראה רק ילך ויגבר עם הפצת הגיליון בקרב שוחרי עולם המשפט.

אך בכל אופן במסגרת השימוש המעשי מובאים בפני הרבנים עבודות מעשיות עם מראי מקומות כמעט מידי שבוע, ואכן ניכר בחוש התועלת, גם לדיינים שכבר יושבים על מדין זה כמה שנים.

שלמה וחיים תובעים את חברת התיווך על מנת שזו האחרונה תחזיר להם את דמי התיווך בשל ביטול מקח.

מקרה הנידון

בתחילת חודש אלול שכרה הנהלת רשת הגנים מבנה שימש עבורם כגן לילדי השכונה, ההסכם נחתם בין שלמה מנהל רשת הגנים (להלן השוכר) לבין חיים בעל המבנה (להלן המשכיר), כשהעסקא נהלה על ידי חברת תיווך מקומית.

כאמור בתחילת חודש אלול נחתם הסכם מחייב לשכירות המבנה שאמור לשמש כגן ילדים למשך שנתיים ימים בסך של 7500 ₪ לחודש, עם אפשרות הארכה לעוד שנתיים, בכפוף למחיר השוק.

הצדדים שילמו כל אחד סך 10000 ₪ דמי תיווך.

בשעת חתימת ההסכם התקיימו עבודות שיפוץ למבנה ישן כששני הצדדים היו מודעים לעובדה זו, אך בעל המבנה חזר והצהיר כי העניין יסתיים עד לאחר החגים והכל יבוא על מקומו בשלום והוא אחראי לכך, בשל העדר ברירה אחרת הסכים השוכר לחתום על הסכם השכירות בתקווה שניתן יהיה לנהל אורח חיים נורמאלי למרות השיפוץ במקום.

למעשה העבודה נמשכה גם לאחר החגים ולא היה נראה איזה סיום באופן מה גם שכשאר החלה עונת הגשמים חדרו מים אל תוך מבנה הגן מה שלא אפשר להמשיך לנהל סדר יום סביר במבנה זה.

הצדדים הגיעו להבנות ביניהם וביטלו את החוזה, בטענת מקח טעות, כאשר הסיכום ביניהם שהשוכר ישלם למשכיר עלות מינימאלית על השימוש במבנה עד אשר ימצא מקום חלופי.

כאשר פנו לחברת התיווך בבקשה לקבל את כספם בחזרה בשל ביטול ההסכם נתקלו בסירוב מצדם.

התביעה

שלמה וחיים יחדיו תובעים את חברת התיווך ואת המתווך באופן אישי על מנת שאלו יחזירו להם את כספם, אשר שולם עבור תיווך המבנה ומאחר והעסקא בטילה הרי שאין מקום לתשלום זה ומשכך דורשים הם את כספם בחזרה.

טענת הנתבע

הנתבע טוען לעומתם כי מאחר ושני הצדדים היו מודעים לעובדה שבמבנה הסמוך מתקיימים שיפוצים, וכי עניין שבשיגרה הוא השיפוצים נמשכים מעבר למצופה, ומשכך אם בחרו לבטל את

החוזה אין זה אשמתו כלל ואין כאן ביטול למפרע אלא ביטול חדש, ולכן הוא לא אמור להחזיר תשלום התיווך.

בנוסף טוען המתווך שאף לו יהי שנאמר שיש כאן ביטול מקח הרי ודאי שזה באשמת המשכיר שהבטיח לשוכר כי העבודות יסתיימו עד לחגים ועל דעת כן נחתם ההסכם, ואם כן על המשכיר לפצות את השוכר על הוצאות התיווך שהוציא על פיו.

ההכרעה – עדיין לא הייתה הכרעה בתיק

בית הדין שלח שמאים לבדוק את איכות המבנה והאם אכן היה כאן טענת מקח טעות או ביטול מקח.

אך לפי הנראה כעת מהעובדות לכאורה צדקו טענות המתווך והוצאות התיווך שהוצאו על ידי השוכר הם על פי הבטחת המשכיר על כך שהשיפוצים יסתיימו בזמן.

וגם באופן שאין זה בשליטתו, ומן הסתם לא הסתמך השוכר במאת האחוזים על דבריו, הרי שמאחר ומטבע הדברים שיפוצים יכולים להיסחב יותר מהמצופה, הרי שלא היה על המשכיר להסכים לביטול החוזה, ואם עשה כן הרי שוויתר בזה על זכותו, ואין לכך כל קשר לפעולת התיווך.

המשך היכל המעשה

כי מצד ההלכה יכול כל שכיר לחזור בו באמצע העבודה, ולכן באופן שאין הפסד לבעל הבית, זכותו של העובד להפסיק את עבודתו בכל טענה שהיא, בין אם הטענה מוצדקת או שאינה מוצדקת, ומקבל את שכרו על הימים בהם עבד וכן נפסק להלכה חושן משפט (ש"ל, ג), אלא שהמעסיק לא יהיה חייב לקבל אותו בחזרה לעבודה לאחר מכן, מאחר והוא חזר בו מהסיכום ביניהם.

באופן שיש למעביד הפסד אסור לעובד לחזור בו מעבודתו ומחוייב הוא לסיים את עבודתו לפי מה שסיכם עם בעל הבית. כמבואר בשו"ע (שם סעיף ה).

אלא שכאן יש מקום נוסף לעיון שהרי העובד טוען שהוא לא חוזר בו מעבודתו, אלא רק יוצא הוא לפסק זמן כאיום על המעביד והשאלה בזה אם כעין זה נחשב לחזרה או לא.

בציין אליעזר (ח"ב סי' כג) כתב שבאם ישנו מנהג ברור בהעסקת פועלים, והמעביד חורג מהמקובל, באופן שזוהו אם נתקבל על דעת רוב בני העיר שיכולים העובדים לשבות הרי שזוהו כלי לגיטמי ומותר לעובד לשבות כשהמעביד אינו עומד במנהג המדינה, ואין זה נחשב לחזרה, אך באופנים שאין מנהג ברור וכל אחד פועל לפי כללים אחרים הרי שאין לעובד רשות לשבות מעבודתו, ואם שבת הרי שיש כאן דין חזרה.

ובאג"מ (ח"מ סי' נח נט) כת' דאם הוועד הוא מוסכם, יכולים אף להשבית על רצונם בהעלאת שכר, ולא רק באי קיום ההסכם או הרעת תנאים.

בפתחי חושן (שכירות פרק ז הערה כד) משמע קצת לאסור. ויעויין עוד בשו"ת יחו"ד (ח"ד עמ' רמו)

ומכל מקום השבתה בשל חילוקי דעות שאינם קשורים בהסכם העסקת הפועלים לכאורה אין לה שום הצדקה ואסור לשבות, ואם שבת הרי הוא כחוזר בו. 16/01/2017 ספ"ס פרשת אמור תשפ"ב

אסף כהן

לרבני היכל המשפט

בהיותי צעיר לימים, וכדרכם של בחורים ביצעתי מספר מעשי קונדס כנגד מלמדים בחיידר, יחד עם מספר חברים מהכיתה.

אני מפרסם את הדברים בכדי שיהיה זה לי גם ככפרה על מעשי, באחד המקרים היה זה בערב פורים הזמנו מספר ילדים שתי מגשי פיצה לכתובת של המלמד שלנו, כמובן שהמלמד סירב לקבל את הפיצה בטענה שהוא כלל לא הזמין, ולמחרת בכיתה דיבר על חומרת העניין.

בזמנו העניין עבר לסדר היום והדבר נשכח, כיום לאחר שכבר הגעתי לגיל המצוות נזכרתי בסיפור, ותוהה אני כיצד צריך אני לנהוג על מנת לכפר על מעשי, מצד דיני חושן משפט, והשאלה שלי מתחלקת לשתי היבטים.

א. האם צריכים אנו לשלם על מגשי הפיצה שהזמנו, האם יש מקום לחוש שאולי הוא לא הצליח למכור אותם למישהו אחר, מאחר ומדובר היה בסוף היום, או שאין צורך כלל לחוש לכך, וגם אם יש צורך לחוש, אולי אפשר שאין זה נחשב להיזק מאחר והוא יכול להשתמש בזה בעצמו או כל שימוש אחר, האם כולם צריכים לשלם או רק מי שהזמין בפועל, יצויין שאחד המשתתפים היה כבר בגיל מצוות, אך לא הוא הזמין בפועל.

ב. בדרך כלל מה שמקובל שהמשלוח עבור הפיצה הוא בחינם, השאלה כאן היא מאחר ובסוף לא לקחנו את הפיצה האם צריך לשלם עבור המשלוח, והאם יש הבדל אם המשלוח מקבל את שכרו לפי כתובת שאז היו הוצאות לבעל הבית או שהוא מקבל את שכרו לפי שעה שאז יש רק את עלויות הדלק באופן שהאופנוע של בעל הבית.

על הצד שצריך לשלם, האם אני יכול לשלם בהבלעה שאני יקנה מגש וישלם עליו פעמיים ו/או שאני יאכל במקום ויחסוך להם משלוח.

תשובות למדור זה ניתן לשלוח במייל המערכת (ולצייין עבור שואל כעניין)

המתח היה ניכר על פני הרבנים החשובים לקראת המבחן, כל זאת לאחר חזרה אינטנסיבית בליילות ובימים על חומר הלימודים, חזרה על סיכום שיעורי הפרקטיקה שמשלימה את הלימוד העיוני בשולחן ערוך ונושאי כליו, לאחר חצי שנה בה עברו הרבנים מסע ארוך ומרתק בהכרת העולם הפיננסי.

את השלב הראשון של המבחן פתחו הרבנים במבחן מסכם על כל הלכות ריבית מהראשונים ועד לפסיקה הלכה למעשה, כששיעור ההצלחה במבחנים אלו היה ממעל המשווער.

בשלב השני יעברו הרבנים מבחן מעשי, מתוך מגוון השאלות המגיעות לקו בית ההוראה. מגוון השאלות מתוך השטח המעשי המגיעות לקו המשפט מציב את הרבנים בפני המציאות האמיתית, בעולם המעשה, עם עובדות איתם



ונתקלים אנשים נשים וטף בחיי היום יום, מכיוונים שונים וסיטואציות שונות.

לאחר מכן יעלו הרבנים לשלב השלישי של המבחנים אל פסגת ההצלחה במבחנים מקיפים אצל גדולי הרבנים והדיינים.

רבני הארגון אינם מוותרים על קוצו של יוד, בכל מה שקשור לרמת הידיעה של הרבנים, ולמרות שימת הדגש על החלק הפרקטי והמעשי, התביעה מהם בידיעת ההלכה על בוריה לא פוחתת.

וכעת לאחר השלב הראשוני העבודה המאומצת הוכחה כמשתלמת ומועילה, גדולי ישראל זוכים לראות בסיפוק רב את חלומם מתגשם, הנה קם לו דור של רבנים ודיינים שידם רב להם בש"ס ופוסקים ויש להם בקיאות גם בעולם המעשה.

כאמור בימים אלו נערכים חברי הקבוצה שסיימו את הלכות ריבית לקראת השלב השני, אשר מצד אחד הוא מרתק יותר אך מצד שני הוא מחייב יותר, כאן כל טעות יכולה להיות מעותי במתן התשובה, מספר מרכיבים ישנם במבחן שכזה, ראשית כל רב נבחן על כושר הבנת השואל, בנוסף ניתן להתרשם מכושר הניתוח של הדברים, מהדימוי מילתא למילתא.

ואחרון חביב פסיקת הלכה דבר דבור על אופן, באופן רהוט שיובן על השואל, יהי רצון שחפץ ה' בידם יצלח.

לאחר השקעה בלימוד רציני ומקיף של כל הלכות ריבית, במסגרת השימוש המעשי של 'היכל המשפט' זכו חברי הקבוצה בבני ברק לעמוד בכור המבחן המסכם.

בשעה טובה ולאחר חצי שנה של לימוד מקיף ויסודי הכולל שיעורי פרקטיקה עבודות מעשיות שאלות לחזרה ומבחני סיכום, זכו חברי הקבוצה בבני ברק שהיו הנחשונים להצטרף ללגיטונו של מלך למעצמת המשפט של היכל המשפט, לקצור את פרי עמלם וליהנות מיגיע כפיהם, ולעמוד בשלב הראשוני של המבחנים על הלכות ריבית.

חלק ניכר מהרבנים העידו על עצמם כי מעולם לא זכו למתיקות התורה כמו בתקופת החזרות החוזרות ונשנות לקראת שלב ראשון של המבחנים.

לא נדיר היה לראות אברך שמעולם לא הצטיין בשקידת התורה, לא מצליח לעצור את עצמו מלחזור ולשנון, ובשעת לילה מאוחרת במקום ללכת לישון פשוט היה פותח את השולחן ערוך ושוב חוזר ומשנון, מוציא את השאלות לחזרה ובוחן את עצמו שוב ושוב.



הרוצה להחכים יעסוק בדיני ממונות בשורה טובה לשוחרי עולם המשפט

בימים אלו נפתחה ההרשמה לקבוצות השימוש המעשי להכשרת מוצי"ם ובוררים, בדיני ממונות שעל ידי בית ההוראה ומרכז הבוררות היכל המשפט בנשיאות הגאון הגדול רבי נפתלי נוסבוים וגדולי הדיינים שליט"א

שיעורים מיוחדים ומרתקים בהנעשה בבית הדין

על ידי הגאון רבי צבי ברוורמן שליט"א

ועוד מגדולי הדיינים

שיעורים בפרקטיקה המעשית מתוך עולם בית הדין

על ידי הרב מיכאל חיים רוטמן שליט"א

ועוד מומחים כל אחד בתחומו



דגש על נושאים אקטואליים

פרקטיקה בשו"ע חו"מ חלק ג' והלכות ריבית - מצגות מתוך עולם בתי הדין - תמ"א 38, טאבו משותף, רכוש משותף, סדרי דין, חברות בע"מ, מניות והשקעות בשוק ההון וקרנות פנסיה, נזקי שכנים, צוואות וירושות, בניה ונדל"ן, - עריכת חוזים, - ניהול דינוני בוררות

השיעורים יתקיימו אחת לשבוע למשך שנתיים • חומר עיוני ומסכם • עבודה מעשית בתיקי דינונים • מצגות מתוך עולם בתי הדין • בסיום המחזור ולפי החלטת הרבנים ישובצו הלומדים כרבנים ובוררים בבית הדין ובית ההוראה היכל המשפט ויוכתרו בכתר תעודת 'דין ידן' על רוב שו"ע חו"מ • ותעודת 'יורה יורה' על הלכות ריבית על ידי גדולי הדיינים בדורינו

לכבוד עורך הגליון הנפלא 'מליצי יושר'

רב תודות על הגליון הנפלא שמקבל אני במייל כל שבוע ושבו, זכות הרבים תלוי בכס, 'יתן ה' לכם כח ואומץ ויכולת להמשיך הלאה ביתר שאת ועוז.

רציתי להעיר מה שהבאתם בפ' שמיני (גליון קנ"ב) מעשה פלא עד מאוד, דבעל החזון יחזקאל מאד הצר לו כיון בדצוק העתים, שני בניו ירדו מהדרך רח"ל כשהיה בבית אסורים בסיביר, ובהזדמנות שפגש את רעו הגה"צ רבי אליהו לאפיאן, פרץ החזון יחזקאל בבכי תמוררים, ואמר: 'מה אענה על כך בב"ד של מעלה'. רבי אליהו אמר לו שהוא מבוגר ממנו בשנים, ובדרך הטבע שהוא יסתלק לפניו, וכשיגיע החזון יחזקאל לשיבה של מעלה, יבקש שיקראו את רבי אליהו, והוא יענה במקומו על גורל ילדיו. רבי אליהו ביקש מהחזון יחזקאל שיחזור על שמו 'אליהו ב"ר יעקב' הרבה פעמים, כדי שיזכור את שמו לבקש שיקראו לו, ואף נתן לו תקיעת קל על כך, ע"כ המעשה.

והנה מתקשה אני להבין המעשה, וכי החזון יחזקאל לא ידע ד'אונס' חמנא פטריה? מה היה לו לעשות אם השליכוהו לסיביר בעבור הרבצת התורה שלו? ומדוע היה צריך שרבי אליהו לאפיאן יענה במקומו? בכל אופן זה מעשה שאינו מובן, ואי אפשר להסיק מזה שום תוצאות למעשה, והייתי מציע לכם מכאן ולהבא להביא רק עובדות שיש בזה מוסר השכל ותועלת, לא סתם סיפורים.

סליחה על הביקורת
מ.ג. מינץ. ביתר

תגובת המערכת

מלבד שרואים בזה חומר הדין בב"ד של מעלה, גם רואים מזה כח הצדקים בב"ד של מעלה.

לברר ולהוציא מהם את ניצוצי הקדושה שבלעו ע"י מצוותינו. והראה הקב"ה למשה את הטומאה והחיצונים שנשארים קיימים ע"י שאין עושים את המצוות או שעוברים עבירות. 'וכן היה אומר למשה טהרות', היינו שהראה לו את הבירור שנעשה ע"י כל מצוה ומצוה כדי להחזיר את הקדושה למקומה, ומזה שהראה לו גם את חלקי הטומאה, וגם את חלקי הטהרה שבכל תערובת שיש בכל דבר, חזינן שכל כח עשיית המצוה היינו לעשות את התיקון השני וליטול מהם ניצוצי הקדושה שבלעו, כי עבור אופן התיקון הראשון שהזכר, היה די להראות רק את חלקי הטומאה ולומר לו שצריך לבטלם ע"י הייחודים והכוונות, ואין לזה ענין לניצוצי הטהרה והקדושה.

וכיון שגילה לו הקב"ה רק את אופן התיקון השני שנעשה ע"י שמוציאים מהם את מה שבלעו, לכן כשהגיע משה לפרשת אמור אל הכהנים ולא השיבו הקב"ה במה טהרתם, נתכרמנו פניו, היות שהכהנים שנקראו 'מלאכים', הרי הם קדושים ללא תערובת טומאה כלל, וכשנטמאו, נמצא שנכנסה בהם טומאה שלא היתה בהם כלל, והחול נכנס בקודש, ולכן נבהל כי חשב שאולי ח"ו לא יהיה תקומה, דדוקא במי שאינו מקיים מצוה או עובר עבירה, שעיקר קלקלתו היא בכך שאינו עושה את הבירור המצטרף, ונשאר הקדושה מעורבת בטומאה, ונותנת לו קיום,

אז תקנתו היא לחזור ולברר ולהוציא בלעם מפייהם. אך אם נטמא כהן שהוא קדוש מעיקרו, ונמצא שיש כאן תערובת ובלבול מחדש שהביא על עצמו הטומאה, ובאופן זה כל הקדושה הלכה לה, ונעשה הקודש חול, ולא שייך שוב לסלק את הטומאה, כי התורה והמצוות יכולים רק לברר את התערובת ולהוציא את הטוב והטהור משבוי בתוך הרע, ולא יועילו באופן שכל הקדושה נסתלקה. ועל כך השיב לו הקב"ה כשהגיע לפרשת פרה 'זו טהרות', והיינו שש"ע עשיית פרה יתגלה הארה חדשה, ובכך ידחו את החיצונים, וישאר הקדש קודש כמו שהיה, וזה אופן התיקון הראשון שהזכרנו לעיל. (זרע שמשון אות ב').



לע"נ הרה"ק ר' חיים ב"ר משה מליסקא זצ"ל יא"צ ט' אייר

נפש לא יטמא בעמיו. במדרש תנחומא: זה שאמר הכתוב 'אמרות ה' אמרות טהורות', כל מה שהקב"ה מזהיר את יראיו, הוא בשביל קדושתן וטהרתן, ע"כ. והכוונה, דלפי שמצינו 'כל אשר באהל יטמא שבעת ימים', וכדי שלא תחשוב שהטומאה מורה על פגם בנפש, לכן אמר, אדרבה, 'בשביל קדושתן וטהרתן' החיצונים רוצים לדבק בגוף שהיה כלי ומדור לקדושה, וניצוצי קדושה עדיין בגוף, לכן אמר 'לנפש לא יטמא בעמיו', ומדור לומר כי נמשך הטומאה מצד חסרון הקדושה שנחסר מאשר היה בחיים חיותו. [דהכי קאמר קרא: 'לנפש' מפני שהיתה לו נפש קדושה בחייו, לכן 'לא יטמא' לו הכהן, כי במקום הקדושה מתרבים כוחות הטומאה].

¹ בהערות הגרש"ז אויערבאך (על הש"ש שם אות ט"ז) תירץ וז"ל: נראה לי לחדש דאפשר דהא דאיסורי הנאה איכא איסור לתתם גם בחנם, אין זה איסור ודאי, משום דאפשר שהמקבל הוא כפוי טובה ולא יחזיר לו טובה עבור זה, ורק אסור מחמת ספק, ולכן אפשר דערלת חו"ל הואיל וספק ערלה שרי, הכי נמי "ל דגם ספק הנאה מודאי ערלה נמי שרי, וצ"ע.

² אמרו בגיטין (דף לח:): המשחרר עבדו עובר בעשה, שנאמר לעולם בהם תעבודו. מיתבי מעשה בר' אליעזר שנכנס בבית הכנסת ולא מצא עשרה, ושחרר עבדו והשלימו לעשרה. מצוה שאני. וכתב הרשב"א וז"ל: הא דאמרינן מצוה שאני, הקשה בה הרמב"ן וכי מפני מצוה להתפלל בצבור נדחה עשה שבתורה, ויתיר דאפשר דלא אמרה תורה אלא משום שלא ליתן להם מתנת חנם כענין דכתיב בגוים "לא תחנם", אבל כשהוא משחררו מפני שנתן דמי עצמו, או משום מצוה

וידבר ה' וגו' שור או כשב וגו'. ע' באלשיך הדקדוקים. ונראה שזכר **וידבר ה'** כדי **לאמור**, לפי שיש במצוה זו טעם פשוט כדי שיצא מספק נפל, וכמאמר חז"ל (שבת קלה:): כל ששהה שמונה ימים בבהמה אינו נפל, ויליף מהכא דכתיב 'ומיום השמיני והלאה ירצה'. אמנם באמת אפי' ידוע שכלו לו חרשיו שמונת להדיוט, מ"מ לגבוה אסור, דהוה מחוסר זמן, ואי הוה הטעם משום נפל לחוד, הרי אזלינן בתר רובא, ורוב ולדות של קיימא הם, ועל כרחך טעם אחרינא איכא. וזהו הכוונה 'וידבר ה' אל משה לאמר', ד'לאמור' היינו שיפרש שהטעם אינו כמובן לפום ריהטא שהוא מחשש נפל, לכן הקדים 'שור או כשב או עז כי יולד', שאפילו אם בשעה שנולד מכונה בשם 'שור', והיינו כשיודעין שכלו לו חדשיו, שאז בכלל 'שור' הוא, שהרי ראוי להתקיים, ומותר להדיוט, מ"מ לא יוכשר לגבוה עד יום השמיני. ובה מובן המדרש (ויק"ר כז:): עה"פ 'מיום השמיני והלאה ירצה', אמר ר' יצחק, משפט אדם ומשפט בהמה שוין, משפט אדם 'וביום השמיני ימול', ומשפט בהמה 'ומיום השמיני והלאה ירצה', ע"כ. ומה רצה בזה, אמנם לפי מה שכתבתי יובן שפיר, שלא תחשוב הטעם משום ספק נפל, שהרי גם באדם נאמר 'וביום השמיני ימול', אע"פ שאדם אינו יוצא מחשש נפל עד שלשים יום, וא"כ מובן מזה שאין זה עיקר הטעם משום חשש נפל.



לע"נ הנה"ר מאיר ב"ר יהודה איהו פליס זצ"ל יא"צ י"ב אייר

ערלת חו"ל, ואיסור "לא תחנם". אמרו בקידושין (דף לט:): הלכה למשה מסיני ערלה בחו"ל ודאן אסור, ספיקן מותר, ולכן מותר לאדם למכור לחברו פירות ערלה באופן שחברו אינו יודע שהם ערלה. ואמרו שם: "רב אויא ורבה בר רב חנן מספקו ספוקי להדדי", פ' דהיו עושים אחד לחבירו ספיקות בפירות ערלה, דכל אחד ליקט פירות עבור חבירו ולא אמר לו מהיכן הם, וממילא אצל חבירו הם היו ספק ערלה, ולכן מותר לאכול מהם. והקשה השב שמעתתא (שמעתתא א' פ"ב) וז"ל: קשיא לי בהא דמספקי אהדדי, דהא כיון דודאן אסור בהנאה, א"כ כי יהיב חד לחבריה, איהו ידע שערלה אסור לאתנהויי ביה, ומידי דאסור בהנאה אסור ליתן לחבירו אפילו מותר לחבירו, ואפי' במתנת חנם אסור ליתן לו, וכמבואר בתוס' (פסחים כב: ד"ה ואבר) דאסור ליתן דבר האסור בהנאה אפילו בחנם מפני שהמקבלו מחזיק לו טובה ע"ש, ואם כן נהי דחבריה דלא ידע ביה - מותרת היא לו, אבל הנותן שיוודע בודאי שהוא ערלה היכי מתהני ביה וצ"ע, עכ"ל. ותירץ האבני נזר (סימן שכ"ו) וז"ל: לפי עניות דעתי לא קשה מיד, דהנה קיימא לן כר' שמעון (פסחים כה:): דאפשר ולא מיכוין שרי, והוא אינו מתכוין שיחזיק לו טובה. רק בגוי אסור ליתן לו בחנם דכתיב "ולא תחנם" לא תתן לו מתנת חנם (ע"ז כ.), והוא הדין להושיט לו ולטרוח בשבילו אסור. אלא אם היה מכירו מותר, מפני שהוא כמוכרו לו שהנכרי מחזיק לו טובה (ע' רא"ש פ"א ע"ז ס' ט"ו). דגבי "לא תחנם" במתכוין לחון הגוי תליא מילתא, כמבואר ברשב"א (גיטין לח:).

וצורך הרב דליכא חנינה, מותר, עכ"ל. וחזינן מדבריו דאיסור "לא תחנם" תליא בכונתו, דרק אם מתכוין לטובת הגוי אסור.

אבל הכת"ס (או"ח סימן ס"א) הקשה, דהא מיד כשנותן שחרורו להעבד, הוא נעשה ישראל, ונמצא דנתן מתנה לישראל. דכל זמן שהוא עבד אין לו שום הנאה, וא"כ מדוע אסור משום "לא תחנם". ולכן כתב דאין כוונת הר"ן דאסור משום האיסור של מתנת חנם, רק כוונתו דאסור משום האיסור של "לא תתן להם חן", דג"כ נפקא לן מהלאו של "לא תחנם", דבזה גופא שהוא רוצה לשחררו, יש בזה משום נשיאות חן, ולכן אסור, דבשעה שהוא רוצה לשחררו - עדיין עבד הוא. ודוקא באיסור של "לא תתן להם חן" כתב הרמב"ן דמותר היכא דמשחררו משום טובתו, דאז אין בזה משום נשיאות חן. אבל מצד האיסור של "לא תתן להם מתנת חנם" - אסור אף אם מכוון לטובתו. וע' בחת"ס (אה"ע ח"ב סימן קנ"א) שכתב באופן אחר.

סגולת אריה"ק ע"פ הדרכת הרה"צ מ'אראד אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים

א ת"ח ויר"ש וועט טון פאר אייך די סגולה בנאמנות, די אריה"ק איז מבטיח "יבער לבו לשמים לטובה, ותראה פלאים". שטרענג קאנפידענשעל. מ'קען עס געבען פון מעשר מכוון דורות ישרים 917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

וא"כ ממה נפשך אסור, שאם אינו מתכוין שהגוי יחזיק לו טובה, רק מתכוין לטובת הגוי, הרי אסור משום "לא תחנם". ואי מתכוין שהגוי יחזיק לו טובה, דאז ליכא משום "לא תחנם", הרי משתכר הוא באיסורי הנאה. אבל בערלה בחו"ל דמספק לאחר, מותר כשאינו מתכוין שחבירו יחזיק לו טובה, דאפשר ולא מכוין קיימא לן דשרי כר' שמעון. ואפי' לרב דסבירא ליה כר' יהודה דאפשר ולא מכוין אסור, אבל הא בערלה בחו"ל קיימא לן הלכה כמאן דמיקל, ולכן קיימא לן בערלה בחו"ל כר' שמעון דמיקל, עכ"ל.

וכ"כ האבני נזר בא"ח סימן תפ"ט וז"ל: יש ליישב קושית השב שמעתתא, דמותר משום שדבר שאין מתכוין, שאין הנותן מתכוין להחזקת טובה. ודוקא במושיט לגוי דאסור ליתן לו מתנת חנם משום "לא תחנם", ורק אם מכיר הגוי מותר מפני דחשיב כמוכרו לו, והיינו שהגוי יחזיק לו טובה, א"כ על כרחך להחזקת טובה מתכוין, [ולכך אין בו משום "לא תחנם"], אבל בישראל אינו מתכוין להחזקת טובה, עכ"ל.

וכ"כ בח"מ (סימן קפ"ד) וז"ל: הא דאסור ליתן לגוי מתנת חנם הוא משום לאו ד"לא תחנם", אך היכא שמכוון לטובת עצמו שרי, וליכא כהאי גוונא "לא תחנם", כמו שכתב הרשב"א (גיטין לח: גבי משחרר עבדו). אבל הכא במספקי להדדי דמייירי לישראל חבירו, שפיר מותר לספק כשאינו מכוון להחזקת טובה מחבירו, דהוי אפשר ולא קמכוון, והכא לא שייך "לא תחנם", עכ"ל.

והוסיף האב"ז (סי' שכ"ו) וז"ל: העולה מזה, שאם אדם עושה טובה עם ישראל לא חשיב נהנה כשאינו מתכוין להחזקת טובה, וגבי גוי חשיב נהנה. וראיה לזה דגבי ישראל לא חשיב נהנה כשאינו מתכוין להחזקת טובה, דאם לא כן שומר חנם היכי משכחת לה, דהרי המפקיד מחזיק לו טובה וחשיב נהנה ויחשב שומר שכר. אלא משום דכשאנו מתכוין, לא חשיב נהנה.



לכות ש.נ.ב.ה. לרפ"ש והצלחה בכ"ע

פסח שני. ידוע כי יש ששים רבוא אותיות לתורה, וכנגדם ששים רבוא נפשות ישראל, וכל נפש מישראל יש לו חלק באותיות התורה, והנה בעת עומדם על הר סיני והיו כולם כאיש אחד בלב אחד כולו לה' חפיצים ומשתוקקים מאד בשמחה רבה לקבל עליהם עול מלכותו, והקדימו נעשה לנשמע לשון שמלאכי השרת משתמשין בו, והיינו כי אמרו נהיה כמלאכים שלא נוכל לעשות דבר נגד רצונו ית', כמו המלאך שאין מלאך אחד עושה שתי שליחויות, כי לא יוכל לשנות עצמו מתכלית הבריאה שנברא לאותו שליחות, וכמו כן אמרו ישראל ג"כ נעשה רק רצון הש"ת את אשר יצוה לנו, ולא נוכל לעשות שום דבר נגד רצון הש"ת, ובכח הדברים האלו ובהתשוקה רבה הזו, המשיכו את התורה מן השמים לארץ ע"י משה רבינו.

והנה האנשים שהיו טמאים לנפש אדם, היו אנשים צדיקים, כמו שאמרו (סוכה כה.) או שהיו מישאל ואלצפן, או שהיו נושאי אורנו של יוסף, והיו פטורין מן הדין מפסח ראשון מטעם עוסק במצוה, ומה לחצם לקרב לפני משה רבינו מצוה רבה למה נגרע? אכן עוקתם היה כי המה היו משתוקקים מאד לקיים מצות הקרבת הפסח בתוך כלל ישראל, ועל זה הצר להם שלא זכו לגשת לקודש בתוך כלל ישראל במועדו. ועל זה השיב להם משה רבינו 'עמדו ואשמעה', וכמו שאמרו (ברכות כו:) אין 'עמידה' אלא לשון תפילה, היינו התפללו להש"ת מעומק לבבכם על זה, וע"י הצעקה והתשוקה שלכם תמשיכו דבר ה' אלי, כמו שהמשיכו ישראל את התורה כולה בגודל תשוקתם, ועיד'ז' אשמע מה יצוה ה' לכם. וכן היה כי פעלו בתפילתם התחדשות הדין מהקרבת פסח שני המרמז כי יש תקוה לכל נפש מישראל אפילו לטמא ושהיה בדרך רחוקה במידה שהתרחק עצמו מלגשת אל הקודש, ואפ"ה עושה פסח שני וכו'.

¹ חקרו האחרונים ביסוד האיסור של "לא תחנם", דיש לבארו בשני אופנים: (א) האיסור הוא מה שהוא **נותן** לגוי מתנה - בלי לקבל תמורה. (ב) האיסור הוא מה **שמקבל** הגוי מתנה - בלי לשלם תמורה. וב' נפ"מ איכא בזה לדינא: (א) היכא דנותן מתנת חנם לגוי באופן שאין הישראל ממסיד ע"ז, כגון שאין המתנה שוה אצלו כלום. דאם האיסור הוא מצד הנותן - מותר, דלא מיקרי דנתן לו מתנה, כיון דאינו שוה אצלו כלום. אבל אם האיסור הוא מצד שקיבל הגוי מתנה - אסור, דס"ס קיבל הגוי מתנת חנם. ובחך יעקב (א"ח"ח סימן תמ"ח ס"ק ג"ב, בתירוצו השני, ובית שערים סימן ס"א) כתבו כצד הראשון.

(ב) היכא שנותן לו מתנה אבל אינו מכוון לטובת הגוי, רק מכוון לטובתו שהוא מרויח ע"ז מצד אחר, דאם האיסור הוא מה שהוא נותן לגוי מתנה, י"ל דהיכא דאינו מכוון לטובת הגוי, מותר. אבל אם אמרין דהאיסור הוא מה שהגוי מקבל מתנה - אסור, דסוף סוף קיבל הגוי מתנה - בלי לשלם כלום, אף שהוא לא התכוון בזה לטובתו. ומדברי האב"ז כאן, ורע"א (ע"ז סה.) חזינן כצד הראשון. וע' תשובת הריב"ז (כרם שלמה עמוד ו').

וידוע כי בליל ראשון של פסח כתיב 'ופסח ה', והיה אתערותא דלעילא מצד הש"ת להזריח בלבבות בני ישראל אור קדושתו ית' בבהירות גדולה, ואחרי זה נסתלק אותו האור, ונשארו בלבבות בני ישראל תשוקה לאותו האור שזכו בליל פסח כידוע, ולזה נצטוונו לספור שבעה שבועות שהם כנגד שבע מדות הקדושים בכדי שנטהר נפשתינו מצד אתערותא שלנו שנהיה מזוקקים שבעתיים עד חג השבועות להיות מוכן לקבלת התורה בקדושה ובטהרה.



לע"נ יהיזא ב"ר עמרם טויבער יא"צ ט"ל אייר

אמור אל הכהנים בני אהרן. איתא בזוה"ק (ח"ג פת.): ר' יהודה פתח 'מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם'. וצ"ב השייכות. ויובן לפי מה שפירש אבי מורי בספר ילקוט אליעזר דברי המדרש 'ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים', זה שאמר הכתוב 'יום יביע אומר ולילה ללילה יחיה דעת'. עוד איתא שם: הה"ד 'ראת ה' טהורה עומדת לעד'. והכוונה, ד'ראת ה' טהורה', ולא מחמת תקות שכר או עונש, רק היא 'עומדת לעד', וע"י עבודה כזו לא יכשל ברשת הפרושה על החיים, הן נסיון עושר והן נסיון עוני ועוד. וכן הכהן העומד בבית ה', מבקש ה' יראה טהורה בלי תקות שכר או עונש, ויהיה בבחינת צבא השמים העובדים עבודתם מדי יום, ומספרים כבוד קל בששון ובשמחה בלי שום תקוה לשכר ועונש. וזה הכוונה 'אמור אל הכהנים לנפש לא יטמא בעמיו בפניות שונות, רק יעבדו למען ה', ולזה הביא המדרש הכתוב 'יום יביע אומר', שהכהן יעבוד עבודתו כדוגמת צבא השמים להגיד כבוד ה' ויראת ה' טהורה כזו עומדת לעד, עכ"ד. והנה הטעם שלא גילה הקב"ה שכר עוה"ב, כי אם היה ידוע לנו משכר נועם זה, לא היה בכח שום אדם ליתן רסן בנפשו שלא להתאוות לתענוג זה ולכוון לשם שמים, ורצון ה' הוא שיהיו עובדים אותו באהבה וברצון בלי שום תקות שכר, (והארכנו בזה בפ' בחוקותי). ובזה יבואר מאמר הפסוק 'מה רב טובך אשר צפנת ליראיך', כי לא גילה בתורה הק' השכר, כי על ידי זה 'פעלת לחוסים בך נגד בני אדם', דזה ההבדל בין בטחון לחסיון, ד'בטחון' הוא ע"י הבטחה, ו'חסיון' הוא בלי הבטחה, והיינו באהבה גמורה שלא על מנת לקבל פרס. ועל כן כשהזכירה תוה"ק 'אמור אל הכהנים בני אהרן לנפש לא יטמא' שיקיימו המצוות באהבה ולא מחמת שכר, הסמך הזוה"ק שפסוק זה של 'מה רב טובך אשר צפנת ליראיך', דבו מבואר כי לא גילתה התוה"ק שכר המיועד לעושי רצונו, כדי שיוכלו לקיים המצוות לשם שמים לבד.



לע"נ הג"ה יהודה צבי ב"ר משה שטיינר ז"ל יא"צ ט"ב אייר

ואיש כי יתן מום בעמיתו כאשר עשה כן יעשה לו שבר תחת שבר וגו'. צ"ע לפי דרך הפשט, הא לא נעשה כן 'שבר תחת שבר' ממש, דרך ממונא משלם, כאשר דרשו רז"ל (ב"ק פד.). אך הענין מרמז כלפי מטילי מום בבני אדם בפינים, כי תדעו כאשר הם יזכרו לש"ר ולהוציא שם רע כדי להשפיל חבירו, על ידי כך נתקיים 'מום בס', או בזרעם ח"ו. וזה הענין מה שאמרו (קידושין ע.) 'כל הפוסל במומו פוסל', דרוצה לומר שנעשה בו המום ע"י כן רח"ל. והענין כי רז"ל אמרו (שבת קצז:): כשם שדנתוני לכף זכות כן המקום ידין אתכם לכף זכות. ובמידה שאדם מודד בה מודדין לו, ונודע מרז"ל (זוה"ק ח"א קע:): כי כל המצות הם נגד רמ"ח אברים של האדם, וש"ס"ה לא תעשה כנגד שס"ה גידין, והחושבים הם נגד המידות, כגון ראייה שמיעה ריח מישוש וכו' הם נגד המידות גאוה כעס וכו'. ולכן בדרך שמוציא דיבה ומטיל מום בחבירו, כן פוסקין לו למעלה. וכעין שאמרו רז"ל (גדרים פא.) מפני מה אין מצוין תלמידי חכמים לצאת מבניהם של תלמידי חכמים, מפני דקרו לאינשי 'חמרי', בשביל זה הקב"ה משלם כן.

אבל החת"ס (שם) כתב כצד השני, דכל זמן שאין הגוי משלם לו עבור מתנתו, אפי' שכוונתו לצרכו שהוא מרויח מצד אחר, מיקרי מתנת חנם. וכ"כ בדברות משה (חולין דף ד. אות כ"ב), והוסיף, דלפי' צריך לומר דהא דאיתא בתוספתא (פ"ג ה"ד) דבאוהבו ושכיניו מותר מפני שהוא מכירו, אין ההיתר משום שהוא יקבל איזה גמול ע"י מתנתו, דהרי גם אם מכוון לטובתו שהוא ירויח ע"ז - אסור, כיון דהגוי קיבל מתנה בחנם. רק ההיתר הוא מפני דאין זה מתנה, רק חשיב **כמכירה**, כיון דמן הנימוס שהמקבל יחזור לו איזה גמול. ומדויק בזה לשון התוספתא: "אבל אם היה אוהבו או שכיניו הרי זה מותר שאינו אלא **כמוכרו** לו. ד"ל רבי שלמה ב"ר יהודה בגירול (הקדמה לתיקון מידות הנפש): לכל חוש ארבע מדות. **לעין**: גאוה, ושפלות, בושת, ועזות. **לשמע**: שנאה, אהבה, רחמים אכזריות. **להריח**: חרון, רצון, קנאה וחריצות. **להסעם**: שמחה, דאגה, חרטה ושלוח. **להמישוש**: נדיבות, קמצנות, גבורה ומורך, עכ"ל, וע"ש שהסביר בארוכה מדוע תלמידי חכמים יצאו אל בני חושים.

ועד"ז תדע 'ואיש כי יתן מום בעמיתו כאשר עשה כן יעשה לו', במומו דייק, כדאשר פוסל והיינו 'כאשר עשה', כן ישוב בראשו או בביתו, כי ממש כן פוסקין לו למעלה. אם קורא על חבירו 'רשע', כן כותבין עליו למעלה. אם קורא לו טיפש, עושה אותו עור, ככתוב 'מי עור כי אם עבדי' (ישעיה מ"ב), [ד'עור' היינו מי שמחמת מיעוט הבנתו, טח עיניו מראות כראוי]. דעל ידי שקורא לחבירו 'טיפש', ע"י כן נסתמא בזה עינו למעלה. וזה שאמר הכתוב: 'שבר תחת שבר' ממש, כמו שפוגם למטה, כן הוא נפגם למעלה. וזה הכלל בכל עבירות, ד'שבר [למעלה] תחת שבר' [למטה], 'עין [למעלה] תחת עין' [למטה], ועל כן אם מטיל מום למטה בחבירו, כן ממש נעשה לו למעלה ברוחני, זה לעומת זה.

ויש תלמיד חכם אשר מכניס ראשו בין הרים להכניע ראשי עם קודש, ולתלות בהם תיוהא, ומשפיל כבודם בעיני עם הארץ, ועל ידי כן לא ישמעו לו ח"ו, וגורם לו שברון לפרסם קלון עליו, וע"י כן נמנעים להחזיקו כקדם, ונענש כי ע"י כן נפסק תורה מזרעו ח"ו, לכן שומר פיו ולשונו וגו', כי אם ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה, אלמלי היה זה בנו סלקא דעתך שגם כן היה מבקר עליו מומים, והבן.



לע"נ הרה"ק ר' חיים מאיר יחיאל ב"ה אבי עזריה זעליג ממגולניצא זצ"ל י"א צ"ט ו' אייר

נבילה וטריפה לא יאכל לטמאה בה. אמרו בתמורה (דף ד:): כהנים קאמרת, כהנים טעמא אחרינא הוא, דרבי רחמנא קדושה יתירה. ופרש"י: דכתב 'אמור על הכהנים לנפש לא יטמא', וכיון דחמיר קדושתיהו, החמיר עליהו טפי מישראל, דליקא אפילו אלאו שניתק לעשה, אע"ג ישראל לא לקי, עכ"ל. וכתב הפמ"ג (בגינת ורדים, כלל כ"ג ד"ה וראיתי, וע' מנ"ח סוף מצוה ח') דמסתימת לשון הגמ' ורש"י משמע, שהכהנים לוקים בכל לאו הניתק לעשה, ע"ש.

הרי שקדושת הכהן נוגע לכל המצוות, ולא רק למצות כהונה, ולכן כשהוא עובר עבירה, הדבר חמור יותר מאשר אם ישראל היה עובר עבירה זו. וז"ל הגר"י ענגיל (לקח טוב כלל ו'): מבואר מרש"י בתמורה דכהנים לוקין אפי' אלאו הניתק לעשה מפאת קדושתם היתירה, דריבה בהו רחמנא מצוות יתירות, ואפי' כשהלאו הניתק לעשה איננו לאו דכהונה כלל, רק לאו דעלמא וכו', ומוכח מזה קדושת הכהונה מתפשטת לגמרי על כל המצוות של כהנים, ואפי' הם מצוות דעלמא הנוהגים בכהנים רק מפאת היותם מכלל ישראל.

וכן מוכח עוד מהגמ' בסנהדרין (דף נא). דקאמר: ובת כהן כי תחל, יכול אפי' חיללה שבת, [כלומר, בת כהן שחיללה שבת תידון בשריפה], ת"ל לזנות, בחילול שבזנות הכתוב מדבר, ופריך חיללה שבת בת סקילה היא, [והיכי סלק"ד דהקיל בה הכתוב משאר בנות ישראל לידון במיתה קלה]. אמר רבא הא מני ר"ש הוא דאמר שריפה חמורה [מסקילה], סלק"ד הואיל ואחמיר בהו רחמנא בכהנים דרבי בהו מצוות יתירות תידון בשריפה, קמ"ל, ע"כ. הרי מבואר בזה להדיא, דקדושת הכהונה מתפשטת על כל המצוות ואפי' על מצוות שבת שאינה מצות כהונה כלל, והכהן מצווה בה אך מפאת היותו מכלל ישראל, ומשום כן ה"א שחילול שבת שלהם יהיה עונשו חמור מחילול שבת דישראל.

והנה מצאתי באהבת יהונתן (סוף אמור) דעה"פ 'נבילה וטריפה לא יאכלו הכהנים', הביא קושית הגמרא 'הא ישראל אכלי בתמיהה, ותירץ וז"ל: וז"ל דהרמב"ם (פ"ח מלכים ה"א) פסק דבמלחמה מותר לאכול נבילות, והיינו דהוא נגד היצ"ר, כמו יפת תואר דהותרה במלחמה, ולעתיד יהיה מלחמת גוג ומגוג ומותרין ישראל לאכול נבילות, משא"כ הכהנים לא יאכלו, דכמו כן כהן אסור ביפת תואר וכו', עכ"ל האהבת יהונתן. הרי דנבילה דאינה ממצוות כהונה כלל, ג"כ מחמירין בה ככהן טפי מבישראל מפאת קדושתם היתירה, דריבה בהו רחמנא מצוות יתירות, דמפאת זה הוא דאסורים ביפת תואר.



ליכות מ.ג.ב.ב. להצלחה בכ"ע

וספרתם לכם. ידוע דכל ענין הספירה בא לתקן הפגמים שפגמנו בשכינה הק', בחי' מלכות, ע"י שנהנים מתאות עוה"ז שבאים משבעים שרי אומות העולם, כמו שכתבו בספה"ק (דברי אמת מהחזרה מלובלין פרשת לך בשם הבעש"ט, וליקוטי מוה"ר"ן תורה י"ט) דכל אומה מהותה ממדה רעה, כמאמר חז"ל דבעת מתן תורה, לא רצו אדום לקבל התורה בשמעו 'לא תרצח',

וישמעאל בשמעו 'לא תנאף', וכן שאר אומות העולם בשאר תאות ששרשם ממדות הנפילות שבקליפות. ולכן כשבני ישראל משוקעים ח"ו בתאוה, האומה ששרשה בתאוה זו מתגברת, והשר שלה מקטרג עליהם, ותובע שיתנו לו שליטה למשול בשפע הירודת בשבילים. וזהו שאמרו (זהר ח"ב קנב): דבזמן הגלות לוקחים אומות העולם השפע, וישראל ניזונים מתמצית, וזה נקרא 'פגם בשכינה הקדושה' המקבלת השפע בשביל בני ישראל, ועל ידי שיקועם בתאוה, יונק שר של אותה האומה השפע, כמשל מינקת שנחלה בנה, ואינו יכול לינק החלב, והיא מוכרחת ליקח חלב ולהניקו, שיש בזה פגם ליקח הכלב טמא, וזה צער גדול, דהרי הכלב אינו מבין וכמה פעמים נושכה בשיניו, ועוד בדאגתה שחלבה הטוב נחסר מילדה החביב, אך מה תעשה שהילד השחית קיבתו ואסור להניקו, וצריך לנקות הקיבה.



ליכות מ.ג.ב.ב. לזוה"ג בקרוב ובניקל

כל מום לא יהיה בו. בתוספתא בכורות פ"ג: העושה מום בבעל מום, הרי זה לוקה דברי ר' מאיר. ונראה דכיון דלא כתיב בקרא 'מום לא יהיה בו', אלא כתיב 'כל מום לא יהיה בו', האי 'כל' לרבות אתא 'אפילו בבעל מום לא יטיל בו מום (ע' בכורות לג:), כלומר 'כל מום', אפילו שהוא מום, שאינו מום לפוסלו מקרבן, שהרי כבר פסול הוא בגלל מומו הראשון שיש בו, מ"מ לא יהיה בו. ואם תאמר איך ידעינן מהאי קרא שעובר על ל"ת בהטלת מום, דלמא קאי קרא על עצם הקרבן שלא יהיה בו מום. ויש לומר שהמום פוסלו מקרבן כבר כתוב שם בקרא שלפניו 'כל אשר בו מום לא תקריבו', ולמה חזר קרא וכתב 'כל מום לא יהיה בו', לומר דהאי קרא לא קאי על הקרבן, אך חיוב מלקות על הטלת מום.



לע"נ הג"ר אברהם משה ב"ר שמואל שואל המבורגר זצ"ל י"א צ"ט ו' אייר

ויקוב בן האשה הישראלית. בספר מנחת יהודה להגאון המקובל האלקי רבינו רבי יהודה פתיה זצוקללה"ה כתב (סוף פ' אמור) שגילו לו בחלום, כי איש המצרי הזה נתגלגל אח"כ בשמשון בן מנוח, ואח"כ ביש"ו הנוצרי שהיה הוגה את שם ה' באותיותיו, ויש"ו הנוצרי היה אומר על עצמו 'מממצרים קראתי לבני' (הושע יא:א), על שעיקרו היה בן איש מצרי, וגם הוא יש"ו היה בן אשה זונה, ולכן גם הוא וגם שמשון שניהם לא מתו מיתת עצמם, עכ"ד. ולענ"ד שדברים אלו היא פליאה עצומה, דהא מרן רבי חיים ויטל כתב שהאר"ז ל"ל גילה לו סוד הפסוק 'וישלח ה' את ירובעל ואת בדן', דאמרו רז"ל 'בדן' זה שמשון דאתי מדן. והענין הוא, כי שמשון הוא גלגול נדב בן אהרן הכהן, ולכן נקרא 'בדן', שהם אותיות 'נדב' בהיפוך, ולפי שנדב מת ולא רצה לקחת אשה, שהיו אומרים אין בבנות ישראל הגונה לנו, לכן נענש שמשון בהיותו טוחן בבית האסורים עם נשי הפלשתים האסורות. ויען בני אהרן נכנסו שותיין יין, לכן היה שמשון נזיר מן הבטן לתקן המעוות, עכ"ד.

ובזה מפרש הבן איש חי (אדרת אליהו הפטרת פרשת נשא) מה שהתפלל שמשון בבית האסורים 'ויאמר ה' זכרני נא וחזקני נא', שהכוונה 'זכרני נא' מה שהלכתי לפניך ביושר לבב בגלגול כשהייתי נדב צדיק גדול, וכמ"ש מרע"ה לאהרן 'עכשיו ידעתי שהם גדולים ממני וממך', וא"כ 'חזקני נא', ע"ש. וא"כ שמשון גבור ישראל מת בהרור תשובה ובמסירות נפש בעד עם ישראל, וגם מבואר בזוהר הק' שנשמע נדב ואביהוא התעברו בפנחס כשהרג זמרי וכו', וא"כ איך יכולים לומר מה שכבוד המקובל במנחת יהודה אומר שמשון היה גלגול איש מצרי ואח"כ באותו האיש יש"ו. ובפרט כמו שהבן איש חי מפרש הפסוק כנ"ל שלפני שמשון נהרג התפלל להשי"ת, ובאמת השי"ת שמע אותו, ככתוב בפסוק, וכמו שמשא רבינו אמר לאהרן 'עכשיו ידעתי שהם גדולים ממני וממך', ושמשון אמר 'חזקני נא', ולפי"ז שמשון מת ונהרג בתוך תשובה גדולה והיה בו נשמות גדולות כנדב וגם נשמה שנתעברה בפנחס בן אלעזר הכהן, וא"כ צריכים להבין עומק דברי מרן המנחת יהודה. (שו"ת סי' ל"ד, וע"ש שמביא כמה תשובות בדבר).

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - וואראש, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

הרב יצחק ואלמדה



ברכות דעת, נטפי וזיוק ופיקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגה"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

להתקשר עם רשב"י

התפילה והשמחה ביום ל"ג בעומר – טעמים, כוחם וגודל ערכם!

ומעתה, מכיון שהאדם בעת עשיית העבירה דומה לבהמה, שהרי נכנסה בו אז רוח שטות, ואם לאו לבהמה, הוא דומה עכ"פ לאיש כפרי שהוא בער ולא יידע, בוודאי שאין לו לשלם יותר ממה שהכפרי צריך לשלם עבור החבל, וזהו - יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין!

ולכן, ככל שהאדם מקשר עצמו לרבי שמעון, הן על ידי לימוד תורתו, הן על ידי הנסיעה על קברו והן על ידי השמחה בשמחתו, כך הוא זוכה להיכנס לעולמו של רבי שמעון ולהיפטר מן הדין, וכיון שהוא נפטר מן הדין, יפתח את פיו בתפילה ותתקבל תפילתו לרצון לפני אדון כל.

נמצאנו למדים מכל האמור, שכל ההכנות שעושים ביום הילולת הרשב"י, דהיינו השמחה והריקודים, לימוד הזוהר, אמירת תהלים על הציון ועוד, מועילות לנו שכאשר נבוא לאחר מכן לשטוח את תפילתנו לפני ה' לא נצטרך להתאמץ כל כך, כי ממילא היא תבקע ריקעים. והרי זה דומה לסדר התפילה, שבתחילה אומרים קרבנות וקטורת ופסוקי דזמרה וקדישים, ועל ידי כל אלה מכריחים את הקליפות ועוברים מעולם לעולם, ואז כשמגיעים לתפילת שמו"ע, התפילה עולה כמו מאליה.

יתפלל האדם אל אביו שבשמים שישועו על ידי שיאיר לו פניו, ויתמוך יתדותיו בזכות התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי ובגודל קדושת היום, ובוודאי יזכה להארת פנים ולביטול כל המצרים!

הרבונות

המשכת רפואה בל"ג בעומר

בספר "אמרי פנחס" כתוב לאמור: "אמר הרב שטוב להתחיל ברפואות בל"ג בעומר כי בו המידה זו הוד שבהוד".

וביאר דבריו הקדושים על פי מה שכתבו המקובלים שהתיבות "בורא רפואות" שבברכת יוצר המאורות הן כנגד מידת הוד שבהוד, ולכן יום זה שהוא מידת "הוד שבהוד" מסוגל להמשכת רפואות.

ויש להוסיף לזה גם שמה שסיפרו חז"ל, שכאשר יצאו רבי שמעון ובנו מן המערה, כל מה שניזוק על ידי הסתכלות בנו, נרפא על ידי הסתכלותו של רבי שמעון, ומעתה כיון שיום זה הוא ימרו של רבי שמעון, בוודאי הוא מסוגל לרפואה גם מצד זה.

הרה"ק הגה"צ רבי שלמה זלמן עהרנרייך זצ"ל הי"ד אב"ד שמלויה אמר, שמראשי התיבות מ"לך ר'ופא נ'אמן ו'רחמן, יוצא "מרון". ללמד שבזכות התנא הטמון במירון אפשר להמשיך רפואות!

כן אמרו חז"ל (סוטה ג, א): אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות.

ועוד כתבו בספרים הקדושים שמתוך שהיה רבי שמעון סוד התורה ראה כל יהודי בפנימיותו, ולכן ראה תיכף ומיד שכל מאוויים ורצונם של בני ישראל לעשות רצון בוראם, אלא שרוח השטות מעבירה אותם על דעתם, וממילא החשיב אותם כעושים שלא בכונה ופטרם מן הדין.

יכול רבי שמעון לפטור - ב'

עוד ביאר נאה מצאתי כתוב בטעמו של רבי שמעון שאמר יכול אני לפטור את כל העולם מן הדין.

הבינני: כי הנה הרה"ק מרוזין זיע"א הקשה על מה שאמר נעים זמירות ישראל (תהלים סב, י): "ולך ד' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו", כי לכאורה הוא סותר את עצמו מרישא לסיפא, כי במה שאמר "ולך ד' חסד" הודיע שהקב"ה מתנהג עם האדם לפנים משורת הדין, ובמה שאמר לאחר מכן "כי אתה תשלם לאיש כמעשהו", משמע שהוא נוהג עמו על פי שורת הדין?

ואלמדה: ותירך על פי משל באיש כפרי שנכנס לארמונו של מלך ונצרך לחבל. הסתכל כלפי מעלה וראה נברשת של זהב משובצת יהלומים משולשלת מן התקרה בחבל. לא חשב הרבה, נטל סכין וחתך את החבל. באחת נפלה הנברשת על הרצפה והתנפצה לרסיסים. מיד באו העבדים, התנפלו על הכפרי ואסרוהו באזיקים. כשהביאוהו אל המלך לפסוק את גור דינו, התמלא המלך רחמים ואמר: "הלא איש זה לא נתכוון להפיל את הנברשת אלא לטיול את החבל לעצמו. ישלם אפוא דמי החבל ודיו".

כשהאדם עושה דבר אחד או חושב דבר אחד שלא כרצונו יתברך, הלא הוא פוגם בכך בעולמות העליונים עד להחריד, ומעתה אילו היה האדם צריך לשלם עבור מה שפגם בעולמות העליונים, רע ומר היה גורלו. ועל זה אמר דוד המלך ע"ה "ולך ד' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו", מחסדו של הקב"ה שאינו משלם לאדם כפי מה שפגם, אלא כפי מעשיו בלבד, דהיינו כאותו כפרי שנתחייב לשלם רק עבור החבל שנטל לעצמו.

רבי שמעון לשיטתו

הבינני ואלמדה: ומעתה יבואר מה שאמר רבי שמעון: "יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין", שהרי במסכת בבא קמא (כ, א) איתא לענין בהמה שאכלה פירות ברשות הרבים, שדינה לשלם מה שנהנית, וכמה? רבה אמר: דמי עמיר, רבא אמר: דמי עגורים בזול. תניא כוותיה דרבה, רבי שמעון בן יוחי אמר: "אין משלמת אלא דמי עמיר בלבד". ופירש רש"י: "שאם אכלה שעורין כדי שביעתה אינו משלם לו אלא דמים שהיה צריך ליתן בקשין ובתבן להאכילה, דאמר ליה אי אפשר להאכילה שעורין אלא קשין ותבן".

הצדיקים הקדושים גילו לנו שיום ל"ג בעומר הוא יום גדול ליהודים והוא מסוגל לקבלת התפילות. ולמדנו מדבריהם שמלבד מה שכבר נתבאר שהמתפלל על קברו של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זוכה לישועות למעלה מדרך הטבע מחמת קדושת המקום ונפש התנא השוכנת שם, **עיצומו של יום זה מסייע לקבלת התפילות גם למי שאין בידו לעלות מירונה.**

הרה"ק רבי משה מראזוואדוב זיע"א היה אומר לבני ביתו ולחוסים בצלו, שיבואו אליו ביום ל"ג בעומר, ואז ימשיך להם ישועות!

ובספר "שער יששכר" להגה"ק המנחת אלעזר ממונקאטש זיע"א הביא שיום זה מסוגל לרפואות באשר מידת הוד שבהוד (ראה גם 'התבוננות'). והוסיף על זה **שמן הרפואה אפשר להמשיך את כל הישועות**, בהביאו מה שמקובל מזקנו בעל "שם שלמה" ממונקאטש זיע"א שבברכת רפאנו אפשר להתפלל על כל הדברים התלויים ברפואה, ולמשל להיפקד בזרע של קיימא.

יכול רבי שמעון לפטור - א'

הבינני: ומעתה שומה עלינו המלאכה לברר יותר לעומק מדוע יום זה מסוגל לישועות.

ואלמדה: והנה בספר "שפתי צדיק" הביא מה שאמר הרה"ק רבי הענין מאלכסנדר זיע"א שיום ל"ג בעומר מסוגל להתברך בו ולזכות בו לכל הרפואות והישועות.

והסביר טעם הדבר, כי הנה אנו רואים שבמוצאי יום הכיפורים אנו ששים ושמים על שהתקבלו תפילותינו לרצון, ומאין אנו בטוחים שבאמת הוא כן? בוודאי הטעם הוא מפני שיום הכיפורים הוא יום סליחה ומחילה, וכשהקב"ה סולח ומוחל לעוונותינו, ממילא מסתלקים להם כל המסכים המבדילים וכל התפילות עולות לשמים ויורד כנגדן שפע עצום לכל בית ישראל. וכמו כן הוא ביום ל"ג בעומר, שהרי כך אמר רבי שמעון (סוכה מה, ב) "יכול אני לפטור את כל העם כולו מן הדין", וכך הוא חוזר ואומר מדי שנה ביום ההילולא שלו, וכיון שמתכפרים עוונותינו ביום זה, ממילא עולות תפילותינו לשמים.

והוסיף הרה"ק מאלכסנדר זיע"א, שזהו הטעם שאנו שמים כל כך ביום ל"ג בעומר, מפזזים ומרקדים עד כלות הכוחות, שהרי כן אמרו חז"ל שלא היו ימים טובים בישראל כיום הכיפורים והטעם מפני שהוא יום סליחה ומחילה, ואם כן אף יום ל"ג בעומר כן הוא!

רבי שמעון לשיטתו

הבינני ואלמדה: והנה בספרים הקדושים מבואר שמה שאמר רבי שמעון "יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין" הלך בזה לשיטתו בכל הש"ס שדבר שאין מתכוון מתור, והלא יהודי שעובר עבירה נחשב כאינו מתכוון, שהרי

תורתו מגן לנו...

השגת התורה במשנתו של אדונינו בר יוחאי!



יש 'ידיעה' ויש 'השגה'

הבינוני ואלמדה: וביתר ביאור: יש ידיעה ויש השגה. ידיעה היא מה שהאדם רוכש באופן טבעי על ידי יגיעת מוחו, והשגה היא מה שהמוח משיג על ידי הארה שמימית. והנה תורת הסוד היא השגה, שהרי כל אחד יכול לקרוא את הזוהר הקדוש, ואף לקרוא את ביאור התיבות ולשמעו שיעורים, אך כל זה יועיל לו רק בשביל שיוכל להשתעשע עם התיבות ולא בשביל לקבל השגה. השגה מקבלים מן השמים, אי אפשר לקחתה בידיים.

[ראו דברי ספה"ק 'יושר דברי אמת' בעניין זה בזה"ל: 'זהפרש גדול בין מי שחושב בהש"ת לפרקים ובין מי שחושב בו תמיד, כרחוק מזרח ממערב. וא"א לפרש הפרש כי דבר זה תלוי באבנתא דלבא, וזה נקרא 'חכמת הנסתר'. ששמעתי מפה קדוש מו"ה מנחם מענדל [מפרימישלאן] ז"ל שנסתר נקרא דבר שאין אדם יכול להבינו לחבירו, כמו הטעם של המאכל א"א לספר לאדם שלא טעם טעם זה מעולם, א"א לפרש לו בדיבור איך ומה, ונקרא זה דבר סתר. כך ענין אהבת הבורא ויראתו ית"ש, אי אפשר לפרש לחבירו איך היא האהבה בלב זה נקרא נסתר. אבל מה שהם קוראים נסתר חכמת הקבלה, האריך הוא נסתר? הלא כל מי שרוצה ללמוד הספר לפניו, ואם אינו מבין הוא עם הארץ, ולפני איש כזה גמרא ותוספות ג"כ נקרא נסתר. אלא ענין הנסתרות שבכל הזוהר וכתבי האר"ז"ל הכל בנויים ע"פ דביקות הבורא, למי שזוכה להדבק ולהיות צופה במרכבה עליונה כמו האר"ז זלה"ה דהוי נהירין ליה שבילין דרקייע והיה מהלך בהם תמיד בעיני שכלו כמו הארבעה חכמים שנכנסו בפרד"ס כמבואר בתוס' במס' חגיגה ובהג"מ בריש ס' המדע סוף פ"ד ע"ש].

אכן היראים האמיתיים היו יוצאים מכליהם כשהיו **לומדים קבלה, כי היו זוכים להשגה שמימית**, ודווקא אותם צדיקים לא לימדו קבלה ברבים, כי ידעו שהתיבות הן רק לבוש חיצוני ומה יועיל למסור את הלבוש החיצוני לאחרים אם הללו לא מילאו כריסים בש"ס ופוסקים...

השגתו של רבי שמעון, ביצד?

רבי שמעון זכה להשגה בתורה אשר אין לנו שום שייכות אליה, ועליה העיד הוא עצמו **שזכה לה על ידי התייסרות ויגיעת הגוף**. הן כל אחד יכול להכריח את עצמו למצוא תירוץ לקושייתו של רבי פנחס בן יאיר, זאת על ידי שייגע את מוחו שעות רבות וירקע ברגליו בארץ וכו', אבל עדיין אין זה אומר שיימצא כ"ד תירוצים לכל קושיא. כשרבי שמעון תירץ כ"ד תירוצים לקושייתו של רבי פנחס בן יאיר, היה זה על ידי השגה שמימית, ולזאת זכה רק על ידי זיכור הגוף י"ג שנים במערה.

לא היה חסר כלום לשאר התנאים הקדושים בני דורו כרבי מאיר ורבי יהודה ורבי יוסי, אשר אנו צריכים להודות לה' רק על הזכות להוציא את שמותיהם מפנינו, ועם כל זה זכה הוא למה שלא זכו הם, וזאת על ידי הזדככות הגוף, וכפי שהוא העיד על עצמו באמרו לחותנו: אם לא ראינו כך, לא מצאתני כך, אלא הייתי נראה כשאר התנאים וכל אימת שהיתה מתעוררת בי קושיא, הייתי מקשה לך והיית מתרץ לי י"ב תירוצים.

ומעתה יתבאר לענין מה ששאלנו מתחילה, שבשביל לרכוש ידיעת התורה באופן טבעי, בבחינת יגיעת ומצאת תאמין, צריך האדם לקבוע מקום בלימודו כדי שיהיה מיושב בדעתו. ובשביל לזכות להשגה שהיא למעלה מידעיה, אשר בשבילה צריך האדם לסייעתא דשמיא,

ומלאכתך עראי, ופירש ב"תפארת ישראל" בדרך משל שיקבע מקום ללימודו, כי מי שאין לו מקום קבוע, אלא פעם לומד כאן ופעם שם, אינו יכול ללמוד בישוב הדעת, והרי זה כעין מה שאמרו חז"ל (ברכות ג. ב.) "הקובע מקום לתפילתו אלוקי אברהם בעזרו", שפירושו הפשוט שיעמוד במקום קבוע ויתפלל. ומצד שני אמרו חז"ל (שם ד. ד.) "הוי גולה למקום תורה", והיינו שלא יעמוד במקום הנוחות שלו, אלא יעקור את רגליו וילך לישיבה, וכך יצליח בתורה.

לכאורה שני המאמרים נראים כסותרים, כי מצד אחד צריך האדם לעשות הכל כדי שתהיה לו דעת מיושבת בעת לימודו, ומצד שני הוא צריך לעקור את רגליו כדי שלא להשאר עם כל הנוחיות שיש לו בביתו. והאמת שאין זו סתירה גדולה, כי הדברים פשוטים שהכוונה שבלכתו בגולה ייזרזר לקבוע לו מקום ללימודו. אך עם כל זה אנו רואים שיש בזה שני עניינים הפכיים, האחד לשמור על יישוב הדעת בעת הלימוד, והשני לייסר את הגוף.

"יגעתי ומצאתי" או "סייעתא מן שמיא"?

ואלמדה: ולבאר למה משמשים שני העניינים, יש להביא מה שאמרו חז"ל במסכת מגילה (ג. א.): "אם יאמר לך אדם, יגעתי ולא מצאתי - אל תאמן, לא יגעתי ומצאתי - אל תאמן, יגעתי ומצאתי - תאמן. הגי מילי - בדברי תורה. אבל במשא ומתן - סייעתא הוא מן שמיא. ולדברי תורה לא אמרן אלא לחדודי, אבל לאוקמי גירסא - סייעתא מן שמיא היא".

והנה איך שנפרש לאוקמי גירסא, אם כפירוש רש"י שהכוונה שלא תשתכח ממנו, ואם כדברי שאר הראשונים שהכוונה שיכוון לדבר הלכה, אנו רואים מזה שיש שני **חלקים בהשגת התורה, יש השגה פשוטה שהיא כתוצאה ממעשה האדם העושה את מה שהורו לו חז"ל לעשות, והיינו כשהוא מתיישב עם הספר ומתייגע בתורה, ויש השגה שהיא מעבר להשגה הפשוטה, אשר בשבילה לא יועיל לו לאדם יגיעתו בלבד, אלא יצטרך לסייעתא דשמיא.**

[ואכן כדי לזכות לסייעתא דשמיא יצטרך להרבות בתפילה כדאיתא בסוף מסכת טהרה (ג. ב.), "מה יעשה אדם ויחכם, ירבה בישיבה ויבקש ממי שהחכמה שלו", וכן יחזור על תלמודו מאה ואחת פעמים כמו שאמרו חז"ל (חגיגה ט. ב.) "אינו דומה שונה פרק מאה פעמים לשונה פרקי מאה פעמים ואחד", וכפי שפירש בעל התניא (פ"ט), שדרכם היתה לחזור על תלמודם רק מאה פעמים, וכשהאדם מוסיף על מה שהוא מחויב, הוא מגלה דעתו שהוא מתבטל לגמרי להקב"ה, וממילא הוא זוכה לסייעתא דשמיא.

ואמנם עיקר הדרך לזכות לסייעתא דשמיא הוא הביטול. ולכן אי אפשר ליתן בזה כללים ברורים מה יעשה האדם כדי לזכות לסייעתא דשמיא, כי הוא דבר המסור ללב, אלא שהתפילה כמו גם החזרה יותר מן המקובל, יכולים לעורר את הרגשת הביטול בלב כאמור].

והנה אצל רבי שמעון אנו רואים שהשגתו בתורה היתה בבחינת 'לאוקמי גירסא'. "הודך והדרך". להודיע שהשגתו בתורה היתה מעל ומעבר להשגותיהם של חכמי דורו. והרי ראינו שעלה בהשגתו אפילו על השגת חותנו רבי פנחס בן יאיר כמזכיר לעיל.

כפיטו בר יוחאי נאמר שרשב"י זכה להודו והדר בתורה על ידי ישיבתו במערה. "בר יוחאי, מושב טוב ישיבת וכו' במערת צורים שעמדת, שם קנית הודך והדרך".

והוא מיוסד על אגדת חז"ל במסכת שבת (ג. ב.), שם מבואר שבגלל גזירת קיסר רומי להרגו, הוצרך להסתיר עצמו עם רבי אלעזר בנו במערה, וישבו שם מכוסים בעפר יומם ולילה ועסקו בתורה. עוד איתא שם, שכאשר רבי שמעון יצא מן המערה, יצא חותנו רבי פנחס בן יאיר לקבל פניו. הכניסו לבית המרחץ כדי לנקות את גופו, וראה שכל גופו מלא סדקים שנוצרו משהייתו הארוכה בחול. היה רבי פנחס בוכה ונתרו דמעותיו על גופו של רבי שמעון וצרכו לו את פצעיו. אמר לו רבי פנחס לרבי שמעון: "אוי לי שראיתך בכך". השיב לו רבי שמעון: "אשריך שראיתני בכך, שאלמלא לא ראיתני בכך, לא מצאתי בך".

ואיתא שם: "מעיקרא כי הוה מקשי רבי שמעון בן יוחי קושיא - הוה מפרק ליה רבי פנחס בן יאיר תריסר פירוקי. לסוף, כי הוה מקשי רבי פנחס בן יאיר קושיא - הוה מפרק ליה רבי שמעון בן יוחי עשרין וארבעה פירוקי".

הלא הקושיא היא חסרון בהבנת התורה, והתירוץ הוא השגה יותר בהירה בתורה, השגה בהירה כל כך, עד שאפשר להסתכל על שני דברים הדומים זה לזה ולהבין בבירור שהם שני דברים שונים לחלוטין. העיד רבי שמעון על עצמו שבתחילה היה הוא זה שהקשה קושיאות, ועכשיו נתהפכה המציאות, והוא זה שמתרץ תירוצים.



אשריך שראיתני בכך

והנה יש להבין את גודל המדרגה שהגיע אליה רבי שמעון לאחר ישיבתו במערה. הרי קושייתו של רבי פנחס בן יאיר לא היו סתם קושייות, אלא הן התחילו לאחר תירוץ על קושייתו של רבי שמעון קודם ישיבתו במערה. רבי פנחס ידע את כל י"ב התירוצים על הקושיית של רבי שמעון, ואחרי כל אותם תירוצים, נולדו לו קושייות חדשות חזקות ועצומות. העיד רבי שמעון על עצמו, שעכשיו לאחר שהיה במערה, הגיע להשגה גדולה כל כך, עד שלכל קושיא שהקשה לו רבי פנחס בן יאיר, ענה הוא כ"ד תירוצים!

רבי שמעון גילה בזאת שמה שהעלה לאותה מדרגה נפלאה בהשגת התורה, הוא הצער שנצטער בהיותו במערה. לא נתכוון לומר שהתעלה כל כך עד שהפסיק להרגיש צער הגוף, כי אדרבא, הלא ראינו שכאשר דמעותיו המלוחות של רבי פנחס בן יאיר נפלו על סדקי גופו של רבי שמעון, הם צרכו לו וגרמו לו לכאבים, אלא נתכוון לומר שכדאי היה לו כל הצער הזה, כי בזכותו הוא הגיע למדרגה גבוהה כזו, וכפי שאמר לחותנו "אשריך שראיתני בכך".



"עשה תורתך קבוע" או "הוי גולה למקום תורה"?

הבינוני: והנה בענין השגה בתורה יש לכאורה מקום לשאול: מצד אחד אמרו חז"ל (אבות א. טו) עשה תורתך קבוע

לזאת צריך האדם לגלות למקום תורה ולהסתפק בפת במלח ומים במשורה.

מה אני לומדים מכך?

וכעת נבאר מה נקרא "הוי גולה למקום תורה". ביאורו שהאדם רואה שהקב"ה הכניסו למצב מסוים שכוון בקשיים נוראים. הן רבי שמעון לא העלה מעולם בדעתו שימצא את עצמו יושב טמון במערה שלוש עשרה שנה. הוא ישב עם חבריו התנאים ואפילו לא העלה ביניהם את הנידון שבעקבותיו הוצרך להסתר עד יעבור זעם. רק כששמע אומרים מה נאים מעשיה של אומה זו, התעורר למחות על הדברים: "לא כן, אלא כל מה שהם עושים, לטובת עצמם הם עושים". מאז הדברים התגלגלו כפי שהתגלגלו, הלשינו עליו והוצרך לברוח, ואם בתחילה עוד החביא עצמו בבית המדרש, כשהבין שמחפשים אחריו ויגלו את מקום מחבואו, הוצרך לברוח ולהטמין את עצמו במערה.

הוא ישב שם ולא התאונן בדיבור או במחשבה. הוא לא חשב לעצמו: לו הייתי יושב בבית המדרש ולומד, לו הייתי יושב עם משפחתי סביב שולחן השבת, הייתי יכול להועיל הרבה יותר לי ולמען כבודו יתברך... חבל שאני נמצא כאן... חבל שבני עובר עכשיו טראומה קשה כזאת, ומי יודע מה ייצא ממנו בגלל כן...

כך עבר חודש ועוד חודש, שנה ועוד שנה. לא היה נראה לו כלל שהמצב הזה הולך לבוא אל קצו. אך הדבר לא גרם לו להרהר אחר השכינה ח"ו. אם כך רוצה ה', אשב פה טמון בחול ואלמד בחברותא עם בני. מה רע בזה?

כך כתב רבינו המהרש"א על דברי רבי שמעון (סוכה מה. א.) "יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה, ואילמלי אליעזר בני עמי - מיום שנברא העולם ועד עכשיו", שזה משום שסבל את הצער והיסורים במשך כל שלוש עשרה השנים שישב במערה. והיינו שקיבלם באהבה, וכיון שקיבלם באהבה, המתיק את כל הדינים של כל הדורות!

כיצד נזכה להשגה בתורה?

הבינני ואלמדנה: כעין זה יש שהאדם מוצא את עצמו נקלע למצב קשה שלא מרצונו, והמחשבה חולפת לו במוחו: אם לא הייתי במצב זה, הייתי יכול לשבת וללמוד ולחזור על תלמודי ואף להשתלם במקצוע ההוראה...

אומר לו הקב"ה: ראה נא! אילו בשביל לרכוש ידיעות בעלמא - צדקת, אבל אתה הלא חפץ אתה לזכות להשגה שמימית, ובשביל כך הלא זקוק אתה לסייעתא דשמיא, ואם כן אינך יכול לשבת במנוחה וללמוד, כי הביטול אינו מגיע משם.

עכ"פ הקב"ה דורש מן האדם את שני החלקים. מצד אחד הוא מחויב לקיים "יגעת ומצאת תאמינ", דהיינו לשבת וללמוד, לשנן ולכתוב ולסכם וכן הלאה כל מה שיעזור לו לרכוש את ידיעות התורה. אך **ברגע שנקלע למצב שהטרדות מכבידות עליו** ואינו במקומו ואין דעתו מיושבת עליו, **יידע שיש לו מפתח נפלא בידי לזכות להשגות נפלאות בתורה.**

לו ישכיל לקבל את מצבו באהבה, ישיג יסודות ביהדות, יסודות באמונה, יסודות בתפילה, יסודות בבטחון ויסודות בקרבת אלוקים. אילו היה יושב תחת גפנו ותחת תאגנו, הגם שהיה חוקר בכל היסודות האלו, אינו מוכרח שהיה מבינם בפנימיותו, ועכשיו שגלה למקום תורה וקיבל את מצבו באהבה, יבינם בפנימיותו היטב. ואם עד כה היה הוא שואל שאלות ביסודות הדת ואחרים היו נותנים לו תשובות לשאלותיו, הרי שמעתה ואילך אחרים ישאלו והיו יענה. ולא בפנים נפולות ושפה רפה ידבר: לצערי

הייתי אף אני במצב זה ואין חכם כבעל הנסיון, אלא בפנים זורחות מאושר ידבר: אני זכיתי למפתח זה והשתמשתי בו להכנס לפני ולפנים, אף אתה יכול לעשות כמוני ויערב לך מעתה ואילך.

שם קנית הדרך והדרך. שם אפשר לקבל השגה שאי אפשר לקבל באופן אחר. **אם סובלים את המצב בשמחה ומנצלים אותו כראוי בתפילה להקב"ה ובהתבטלות אליו, זוכים לסייעתא דשמיא!**

חבל שבני עובר עכשיו טראומה קשה כזאת, ומי יודע מה ייצא ממנו בגלל כן...

אין זה סתירה. הם אמנם ישוטטו, אבל התורה לא תשתכח. עוד תראו אותו יושב בבית החולים ליד מיטת החולה ולומד משניות. לא תהיה לו אז ישוב הדעת, וממילא יהיה לו קשה עד מאוד להכריע אם הלכה כרבי יהודה או כרבי מאיר. אבל **להשגה שמימית בוודאי יזכה, כי ההשגה באה על ידי הביטול, ואל הביטול מגיע האדם דווקא באותם מצבים קשים.**

מבשרי אהזה אל-ה

רבי שמעון אמר לחבריו התנאים: הביטו נא עלי! וכי היה לי כל מה שצריך כדי לקנות את ידיעות התורה? הרי מרוחק הייתי מבייתי ומעירי ולא היה לי מה להכניס לפי חוץ מחורובים ומים, וראו נא לאיזו השגות בתורה זכיתי. אני מבטיח לכם שלא תשכח מפי זרעו. הקב"ה יכניס את בניו למצבים קשים, ויבקש מהם: אל תנסו לשנות את מצביכם, במקום זאת תשנו את לבכם ואת מוחכם ותזכו להשגה בתורה.

הבינני ואלמדנה: הלא דבר הוא שנוגע לאדם בכל עת. **בכל מצב שהוא נקלע, עליו להבין שהיות שהקב"ה הכניסו למצב זה, מוכרח הדבר שיזכה בו לאיזו השגה בתורה, מוכרח הדבר שתתורץ לו איזו קושיא. עליו רק לחפש את הקושיא, למצוא באיזו סוגיא הוא נמצא. אולי יתברר לו שהוא נמצא בסוגיא של ריבית, אולי בסוגיא של תשובה, אולי בקבלת יסורים באהבה, אולי בכונת התפילה. ילמד את הסוגיא ויראה מה קשה לו ואז יקבל השגה מלמעלה, אך זאת בתנאי שיהיה לו ביטול אמיתי להקב"ה.**

לא תשכח מפי זרעו

קעת אנו באים לאגדת כרם ביבנה (שבת קלה. ב.) "תנו רבנן: כשנכנסו רבותינו לכרם ביבנה אמרו: עתידה תורה שתשתכח מישראל, שנאמר (עמוס ח. יא) 'הנה ימים באים נאם ה' אלוקים והשלחתי רעב בארץ לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי ה'", וכתוב (שם יב.) 'ונגעו מים עד ים ומצפון ועד מזרח ישוטטו לבקש את דבר ה' ולא ימצאו'. **רבי שמעון בן יוחי אומר: "חס ושלום שתשתכח תורה מישראל, שנאמר (דברים לא. כא) "כי לא תשכח מפי זרעו". אלא מה אני מקיים ישוטטו לבקש את דבר ה' ולא ימצאו? שלא ימצאו הלכה ברורה ומשנה ברורה במקום אחד."**

כמה הדברים נפלאים! החכמים טענו שבשביל לקנות את התורה צריך לעשות את התורה קבע, צריך להיות עם דעת מיושבת. בית המקדש בתפירתו, יש רבנים, יש גדולי הדור המלמדים תורה, יש לשכת הגזית, העולם מאיר. אך כל זה הולך להתבטל, היוקר יאמיר ובני האדם יהיו אפופי טרדות, איך יוכלו לקנות את התורה? כשראו החכמים ברוח קדשם איך ייראה העולם בעקבתא דמשיחא, כאדר כולם יתהלכו כמבולבלים עמוסי טרדות ודאגות, אמרו שהתורה לא תוכל לקנות שביטה אצלם. אולי יוכלו להעביר את הסדרא, אולי יוכלו לומר תהלים, ואפשר שגם יוכלו להקשיב לשיעור דף היומי. אבל להצליח בתורה כפי שהיה בדורות הראשונים? זה לא יתכן, שהרי התורה יש כללים איך לקנותה, והכללים האלה לא יתקיימו אז.

על זה אמר להם רבי שמעון: חס ושלום שתשתכח תורה מישראל. אמנם צדקתם שהתורה לא תהיה אז במקום אחד. לא יראו אז את בני האדם יושבים ומתילגעים בתורה ח"י שעות ביום והולכים ממדרגה למדרגה וקונים את כל הש"ס ומפרשי דבר דיבור על אופן. אבל ההשגה בתורה יהיה וכמה דווקא בדורות אלו עמוסי הטרדות. **אותו יהודי שיחזיק אז באמונה - היש מי שיכול לתאר לאיזו השגה נפלאה יגיע? היש מי שיכול לשער לאיזו קרבת אלוקים יזכה אז?!** הוא אמנם לא יוכל לומר את דברי התורה מפיו בבחינת חידודי, כי יחסרו לו התנאים שבביל לקנות את ידיעות התורה באופן מסודר. **אבל ההשגה שלו תהיה לאין עוררין.**

תורת רבי שמעון אורו של עולם

עוד דבר אנו רואים, והוא נפלא עד מאוד: אורו של רבי שמעון, לא לעצמו בלבד היה, אלא לכולם, ולא רק לבני דורו, אלא לכל הדורות הבאים אחריו. ומכאן ילמד כל אדם, שכל אימת שהוא עובר באיזה מצב, הוא יכול לזכות בו להשגה שתאיר לו רק לעצמו, אלא לו ולבני דורו ולכל הדורות הבאים אחריו.

בדרך כלל, כשהאדם חושב על הטוב שיכול לצמוח מהמצב שהוא נמצא בו, הוא חושב רק על עצמו - ארויח כסף או לא ארויח? אחלץ מן החובות או לא אחלץ? אראה נחת מבני או לא אראה? אך הסתכלותו של הקב"ה אינה מוגבלת, ולכן כאשר האדם מבטל את עצמו להקב"ה על ידי קבלת יסורים באהבה ועל ידי תפילה והודאה, הוא יכול לזכות להשגה נפלאה שתשמש לא רק לעצמו, אלא תהפוך לנחלת הכלל וכולם ילכו לאורה.

וכי תורתו של רבי שמעון היתה רק שלו?! היא אמנם היתה חלקו בתורה, אבל לאחר מכן היא הפכה לנחלת הכלל, ומאז היא עוברת מדור לדור וכולם מתחממים לאורה וזוכים להשגות בתורה על ידה. כך היה אצל רבי שמעון, וכך הוא אצל כל איש מישראל, כי התורה בנויה באופן זה.

הן ידוע שיש שישים ריבוא אותיות בתורה כנגד שישים ריבוא נשמות ישראל, כי לכל אחד יש חלק בתורה, לכל אחד יש איזו פרשה בתורה אשר הוא יש לו שייכות מיוחדת אליה. ולכן רואים שאנשים מסוימים נמשכים לחלקים מסוימים בתורה יותר מאחרים, וכעין זה רואים אנשים שההשגה הובילה אותם לעסוק בחלק מסוים בתורה יותר מבשאר החלקים. וכשהאדם יודע מהו חלקו בתורה וזוכה בו להשגות על ידי התבטלותו להקב"ה, הוא מאיר חלק זה בתורה, ומזכה לכל בני ישראל כי כולם יהנו ממנו!

סוף דבר זה מה שרבי שמעון מלמדנו: חס ושלום שתשתכח תורה מישראל. חס ושלום שתשוב שמצבך הקשה יגרם לך לשכוח את התורה. להיפך, מצבך הקשה הוא זה שיביא לך השגה בתורה. ויה"ר שנזכה באמת לכך, בזכות אדונינו בר יוחאי!

פולמוס והבנתו

מנהג שריפת הבגדים לכבוד רשב"י

פולמוס גדול במנהג זה לפני 150 שנה

אחד המנהגים המעניינים שנהגו מאז ומקדם הוא, השלכת בגדים יקרים אל תוך ההדלקה של ל"ג בעומר. היה בזה ענין מיוחד בחצרות קודש רבים.

הפולמוס

לפני כמאה וחמישים שנה נוצר כבר פולמוס גדול הלכתי בענין זה. מרן הגאון רבי יוסף שאול נתנזון בעל ה'שואל ומשיב' זצוק"ל כתב שהוא ערב שאם ייקחו בגדים אלו וייתנו אותם לעניים, יעשו מצווה גדולה יותר ויהיה הנאה להם והנאה לעולם, וזה עדיף מלעבור על 'בל תשחית'. אולם, החסידיים שנהגו כן לא טמנו ידם בצלחת ואף הם כתבו לעומתו תשובות בנידון, והוכיחו בפסקי הלכות להתיר את הדבר.

שורש האיסור, בפירות, חפצים ובגדים

כדי להבין הענין, נרד בס"ד לשורש האיסור של 'בל תשחית', והוא בפרשת שופטים בפסוקים שנאמרו בשעת יציאה למלחמה לצור על עיר, שאסור להשחית עץ שעושה פירות, ובספרי כתוב שם שמוזה נלמד קל וחומר שאסור בוודאי להשחית פירות עצמם.

השאלה הנשאלת, היכן המקור לאיסור השחתת שאר דברים? - הגמרא במסכת שבת (ק"ט) דנה לגבי הקזת דם, שלאחר ההקזה יש לחמם היטב את האדם שהקזו לו דמו, ואם לאו האדם עלול להתקרר וזה סכנה עבורו. ומסופר שם בגמרא על רבה שהקזו את דמו וכדי להצית שריפה לחמם את הבית וטלו שרייפא - ספסל מכלי הבית להשליך אל האש, והקשה אביו לרבה הרי יש איסור 'בל תשחית', ואמר לו שבל תשחית דגופו הוא יותר חמור.

מכאן רואים שיש איסור גם בהשחתת חפצים אחרים, ולא רק בפירות ועצי פירות. כן יש גמרא בקידושין (צ"ג) על רב הונא שהשחית בגד כדי לבחון את בנו, האם ירתח ויכעס עליו ויעבור על מצוות 'כיבוד אב', ולכן לא נחשב הדבר לאיסור 'בל תשחית' כיוון שהיתה לו מטרה מיוחדת בענין.

ומבואר שם בתוס', שאם לא היתה מטרה זו אזי - 'רשע' הוא... שעובר על 'בל תשחית'. כאן מצאנו איסור 'בל תשחית' בבגדים.

וכן נפסק ברמב"ם שיש איסור 'בל תשחית' בכל סוגי החפצים והבגדים אבל אין לוקים על כל אלו אלא מכת מרדות. רק בעץ של פירות יש איסור מלקות, וביאור הדבר כיוון ששאר הדברים נלמדו מקל וחומר אי אפשר לחייב על כך מלקות ממש אלא במכת מרדות, אף אם היו גם איסור דאורייתא.

בספר החינוך בשורש המצווה פירש את שורש מצוה זו, כי דרך הטובים הוא להשיג היטב שלא להפסיד שום דבר בעולם ואף גרגיר של חרדל ישמרו עליו ויעשו ככל יכולתם העליונה כל דבר שלא יאבד, שלא כן הגרעיים השמחים בהשחתת עולם, ובמידה שאדם מודד מידו, והוא כדי להראות שאין משתמשים במה שהשתמש בו המלך. כל חפצי העולם, כך גם מודדים עמו שיהיה לו רק טוב.

אין איסור 'בל תשחית' כשיש תועלת בדבר

עתה באנו להבין מנין היתיר של השלכת הבגדים בהילולא דרבי שמעון, ראשית מבואר שכל האיסור הוא רק באופן שהוא השחתה בעלמא ללא שום תועלת, אבל אם ישנה איזושהי תועלת אין שום איסור. כן מצאנו בגמרא ששורפים בגדים יקרים ומיית המלך לאחר מיתו, והוא כדי להראות שאין משתמשים במה שהשתמש בו המלך.

על דרך זה יש ספר 'כבוד מלכים' מהגאון רבי שמואל העליר זצ"ל רבה של צפת ת"ו. בשו"ת 'שם משמואל' להגאון רבי שמואל הנ"ל מביא תשובה מיוחדת שכתב לאחר שחכם אחד מרבני ירושלים מחה על המנהג של השלכת הבגדים לאש ההדלקה, וכתב עליו יסוד זה שאם ישנה תועלת כלשהי בדבר אין שום איסור 'בל תשחית' וכמו שמצאנו ששורפים על המכלים.

ומביא ראייה לכך ממשנה במסכת מידות (א. כ.) שבבית המקדש אם מצאו כהן שנרדם בעת משמרתו היה רשאי הממונה עליו להכות אותו ולשרוף את כסותו, והוא מפני

התועלת להראות את גודל יקרת המקום מה נורא הוא, וכמה יש לענוש על מי שמזלזל בו. כך גם, מבאר הגר"ש הלר זצ"ל, כי מי שזוכה להבין את גודל המעמד הנורא של הילולא דרבי שמעון, מבין את סוד הענין כי בעת שריפת הבגדים הוא כעין משל שצריך האדם להשיל מעצמו את כל הלבושים והקליפות החיצוניות המכסות אותו ולבטל את עצמו לגמרי להקב"ה, רק אז יחוש את גודל קדושת ההילולא, וזהו יסוד שריפת הבגדים וממילא יש בזה תועלת גדולה.

ומביא אח"כ עוד ששמע מזקני הספרדים שבעל האור החיים הקדוש זצוק"ל בהגיעו להילולא השליך עצמו מהחמור ועלה בחרדה גדולה על ההר בפשוט ידיים ורגלים, ואח"כ שרף כמה בגדים יקרים לכבוד רבי שמעון.

בתשובה זו מצאנו את ענין השריפה שיש בה תועלת והוא מעין הפשטת הלבושים החיצוניים עבור פנימיות קדושת היום.

הבנה למעשה

תשובה נוספת ישנה מהגאון רבי יהושע מקוטנא זצוק"ל ששיגר לבעל השואל ומשיב' בענין זה, שם כתב שהענין הוא כמו שרבי שמעון ורבי אלעזר בנו ישבו במערה ללא לבושים, והוא מפני שהם תיקנו עצמם כאדם וחוה קודם החטא שאז לא הוצרכו ללבושים חיצוניים ורק אחר החטא נצרכו ללבושים, לכן אנו שורפים הבגדים לרמז על זיכור זה שהשיגו רבי שמעון ורבי אלעזר.

אם מתבוננים בדבר, אין זה רק ענין צדדי ומנהג בעלמא, אלא כאן טמון סוד יסוד קדושת התנא רבי שמעון ומה שפעל בעולם.

בספרים הקדושים מבואר על זיכור זה שעשו ביושבם במערה ללא בגדיהם וגופם נתמלא סדיקים, כי תקנו בזה תועלת לישראל עד עולם, וכמבואר בספ"ק בית אהרן שהם זיכנו בזה את גופם של ישראל עד עולם, ובזוהר הקדוש מובא שרבי חייא הגיע למירון ואמר: "עפר עפר! אל תתנאי! כי רבי שמעון לא יתבלה בך", שהיה תמה עליו: כיצד אתה יכול לבלות את גופו של רבי שמעון? ואמר, כי אכן העפר של מירון אינו מבלה את גופו הקדוש של רבי שמעון כי הוא כבר זיכר בעצמו את גופו בחייו.

ועלינו לדעת כי מה שרבי שמעון זכה לגלות סודות התורה נעשה מכח ומזכות זיכור זה של המערה, כמו שמבואר בגמרא.

ובמסכת שבת (צ"ג) מסופר על הסבל הגדול שהיה לו לרבי שמעון מפצעיו לאחר שיצא מהמערה, וחמיו התנא הקדוש רבי פנחס בן יאיר בכה עליו: "אוי לי שראיתך בכך", ואמר לו רבי שמעון שעליו לשמוח על גדולתו בתורה שזכה כעת על ידי צער המערה; שלפני שנכנסו למערה היה רבי שמעון מקשה קושייא, ורבי פנחס משיב לו שנים עשר תירוצים, ואילו לאחר המערה, על כל קושייא של רבי פנחס בן יאיר היה רבי שמעון משיב עשרים וארבעה תירוצים. [וראה עוד מאמר מיוחד בענין זה בעמוד ב].

רשב"י לכל

זיכור זה שייך לכל יהודי ויהודי, שהרי לכל אחד יש כמה וכמה חלקים בנשמתו, החלק החשוב ביותר הוא 'חידה' שזה שורש הנשמות, שם כל הנשמות מאוחדים יחד, וזה מתגלה רק בצדיק יסוד עולם שהוא כולל כל הנשמות, וענין זה נתגלה אצל רבי שמעון.

אם כן, דבר זה שייך לכולם, כי בפסגת הדבר - בנשמה הכוללת את כל הנשמות יש חיבור לכל הנשמות, וזה סוד ההרגש הגדול שכולם מרגישים אצל רבי שמעון, כפי שכתוב בספ"ק: "רשב"י לכל"..." כי בשורש הנשמה הכל אחד הוא.

ויצוין כי הרה"ק התפארת שלמה מראדאמסק זצוק"ל אף שהיה כהן, תיקן והנהיג את הנסיעה הגדולה לליז'ענסק להילולא של הרבי ר' אלימלך, והיה עושה שלוש מחיצות שיוכל לעמוד לפני הציון הקדוש; וכאשר שאלו אותו מה העסק הגדול בכך, בהביר את הדבר כי מי שיודע את סוד ההילולא של רבי שמעון יודע גם את סוד הילולא זה...

אכן כידוע, אצל הרבי ר' אלימלך גם נכתב שזיכר את עצמו ופעל ישועות עבור כלל ישראל שאל יצטרכו לעבור את הייסורים שטרם ביאת המשיח, כי הוא זיכר ותיקן נשמות ישראל עד סוף כל הדורות, ולכן כל יהודי המגיע למקומות קדושים אלו מתלהב ביותר.

ייתכן שזו גם הסיבה שהנסיעה למירון כרוכה בקשיים פה ושם, וזה לא מגיע בקלות בדרך כלל, כיוון שיש מקום לכל איש ישראל להזדכך, כדי שיהיה לו חלק מה בדרגות קדושות אלו שרבי שמעון הגיע אליהן על ידי זיכור גופו במערה, והלוואי שנזכה גם אנו להתקשר אל בעל ההילולא כראוי!

יעמדו על הברכה על אשר נדב לכם להרים תרומת קודש למען הפצת הגליון

ידידינו הר"ד בניהו
 שטרנהל שליט"א
 לזכר ולכבוד זקנו
 הרה"ק רבי מנחם
 מנדל בהרה"ק
 ר' יוסף מרימנוב זי"ע
 לרגל שמחת
 הולדת בתו למז"ט

ידידנו הר"ד בניהו
 שטרנהל שליט"א
 לזכר ולכבוד זקנו
 הרה"ק רבי מנחם
 מנדל בהרה"ק
 ר' יוסף מרימנוב זי"ע
 זכותו יגן עליו ועל משפחתו
 בדבר ישועה ורחמים

ידידנו הר"ד גפנתי
 ברמן שליט"א
 לזכר ולכבוד זקנו
 הרה"ק רבי מנחם
 מנדל בהרה"ק
 ר' יוסף מרימנוב זי"ע
 זכותו יגן עליו ועל משפחתו
 בדבר ישועה ורחמים

וה"ד שיזכו לגולה לתורה לחופה ולמעש"ט
 ולראות נחם רוח קדושה מתוך הרחבה והרוח.

לתרומות והצבת שיעור וכן לקבלת השיעור דבר יום ביומו, ניתן לפנות
 ישירות למכון 'הבינני' בדוא"ל info@machonhavivneini.com

מי לכם פה ומה לכם פה?

הקשר עם רשב"י מהו? מה טיבו וסוד עומקו?

מבחר שיעורים בענייני ל"ג בעומר ורשב"י יעלוך במעלות התורה והעבודה לאורו הבהיר!

טלפון ישיר שע"י 'קול הלשון': 0732.951.337

לשמיעת השיעורים בענייני ל"ג בעומר, לחצו מיד בכניסתכם למערכת * ואחר כך 11161.

קול הבינני
 א"י - 072.257726
 ברטניה - 0204.586.2115
 ארה"ב - 718.686.8300
 בלגיה - 03.300.0223

לקבלת תגליות בקיפיות וכן לפרטים והצטרפות לכל ענייני הגליון
 ניתן לפנות למכון 'הבינני' ישירות
 info@machonhavivneini.com



"וספרתם לכם וגו' ומיום הביאכם וגו' שבע שבתות"

"הגמרא במסכת שבת מביאה בשם ר' אליעזר "שוב יום אחד לפני מיתתך, אמרו לו תלמידיו וכי אדם יודע מתי ימות וכו' אלא ישוב היום שמא ימות למחר, וכתוב במשנה באבות "דע מאין באת ולאן אתה הולך" וזהו מה שמרומז כאן "וספרתם לכם ממחרת" - לאן אתה הולך, "ומיום הביאכם" - לעולם הזה - מאין באתם, "שבע שבתות" - מרמז על "ימי שנותינו בהם שבעים שנה" בעולם הזה.

דברי ישראל

א נקודל'ה

"וכי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם תזבחו וגו' ביום ההוא יאכל לא תותירו ממנו עד בוקר אני ה'"

מפרש הדברי ישראל כך - אדם המקריב את רצונו לה' - "לרצונכם תזבחו" - אזי התורה מבטיחה לו ש"ביום ההוא יאכל" - ה' יזמין לו יום את פרנסתו ו"לא תותירו ממנו עד בוקר" - ולא יצטרך לדאוג את דאגת המחר.

ומפרש עוד על הפסוק שכתוב בגמ' סוטה ש"האומר מה אוכל למחר הרי הוא מקטני אמונה" והדבר הזה מרומז כאן בפסוק "זבח תודה" הכוונה להודות לה' - ככתוב בתהילים: זובח תודה יכבדדנו, "ביום ההוא - יאכל" - הקב"ה דואג לך לאוכל לכל יום - "לא תותירו ממנו עד בוקר" - אל תדאג מה יהיה מחר - אלא תודה לה' על אותו יום והוא ידאג לך.

דברי ישראל

"וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם"

בפסוק כתוב שתי פעמים "מה", מימחרת השבת, מיום הביאכם אפשר לבאר על פי דברי מרן בעל אמרי יוסף זי"ע, על הפסוק שכתוב ביציאת מצרים "ולא יכלו להתמהמה", 'מה' מרמז על שתי בחינות, גדלות ויראת הבורא' ככתוב "מה אדיר שמך בכל הארץ", וישפלות עצמו' ככתוב "מה אנוש כי תזכרנו", וזהו ולא יכלו להתמהמה, שלא יכלו עם ישראל במצרים להשיג את שתי הבחינות של מה, גם גדלות הבורא וגם שפלות עצמו, וזהו שנרמז כאן שתי פעמים מה, שבכוח סגולת ספירת העומר יכול האדם להתעלות בקדושה ולהשיג את שתי הבחינות.

שיח יעקב יוסף

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון מקרא קודש כל מלאכה לא תעשו"

רש"י שואל על המקום - מה ענין שבת אצל המועדים? מסביר הגאון מווילנא שזה עולה על השבעה ימים טובים (ר"ה, יו"כ, יום א' סוכות, שמיני עצרת, יום א' ואחרון של פסח, שבועות) שביום טוב מותר לעשות מלאכה לצורך אוכל נפש אך ביו"כ גם זה אסור וזה הפירוש בפסוק "ששת ימים תעשה מלאכה" - שישה ימים טובים מותר לעשות מלאכה לצורך אוכל נפש אך ביו"ט השביעי - יו"כ "וביום השביעי שבת שבתון..כל מלאכה לא תעשו - אפילו לא אוכל נפש.

הגאון מווילנא

"ואיש כי יתן מום בעמיתו כאשר עשה כן יעשה לו"

תיבת 'מום' נקראת מימין ומשמאל, לרמז לאדם שמי שנותן מום בחברו - "כאשר עשה כן יעשה לו". וכן 'מום' ר"ת מ'הרסייד ו'מחריבייך מ'מדך יצאו, שהנותן מום בחבירו, ודאי לקוי בכך בעצמו.

חסדי דוד

וזה גם מה שהבעל שם טוב פירש על הכתוב במשנה "כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו" - כל הנגעים אדם רואה חוץ" - כל הנגעים שאדם רואה בחוץ על האחרים, הם בעצם "נגעי עצמו" - הוא עצמו נגוע בזה.

בעל שם טוב

"זכרון תרועה יהיה לכם"

שואל הישמח משה למה דווקא זיכרון "תרועה" למה לא להשתמש בזכרון תקיעה' או שברים והוא מתרץ שכתוב ששלושה ספרים נפתחים, צדיקים - נכתבים לאלתר לחיים וכו', רשעים נכתבים לאלתר למיתה והבינונים תלויים ועומדים, תקיעה הוא נגד הצדיק שאין לו עבירות והוא חלק כמו התקיעה שהוא קול חלק, שברים זה נגד הרשעים שמלאים בעבירות והתרועה הוא נגד הבינונים ומכיוון שרק הבינונים נידונים, לכך זה נקרא "זיכרון תרועה".

ישמח משה

"לאמו ולאביו... לה יטמא"

לכאורה מדוע לכהן הדיוט מותר להיטמא לקרובים שמתו והנזיר שקדושתו פחותה מכהן הדיוט אסור להיטמא לקרובים? הרי קדושת הכהן הוא קדושת עולם וקדושת הנזיר אינה קדושה רק לזמן מועט? אלא מתרץ השם משמואל שקדושת הכהן באה מכח קירבת משפחה כי אביו הוא כהן ולכן גם הוא כהן וא"כ קדושתו באה מכח משפחתו אשר הוא מקושר אליהם ולכן כשמת אחד ממשפחתו הוא צריך לוותר על כהונתו בשעה שנפרד ממנו לעולמים, אבל הנזיר לא בא קדושתו מכח משפחתו אלא מכח עצמו שקיבל עליו נזירות ואין לקדושה זו שום שייכות למשפחתו ולכן אסרה עליו התורה להיטמא למשפחתו.

שם משמואל

"יום כיפור"

הפרשה התורה מדברת על יו"כ וכתוב במשנה ביומא : "האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב אין מספיקין בידו לעשות תשובה" אומר הקדושת לוי שאם יהודי אומר "אחטא ואשוב אחטא, ואשוב אין, - אפילו יהודי שאומר שהוא יחטא ויחטא ולא ישוב - אפילו הכי אומרת המשנה "מספיקין בידו לעשות תשובה" - כי לא ידח ממנו נדח.

קדושת לוי

"שור או כשב כי יוולד והיה שבעת ימים תחת אמו"

מובא במדרש: "מכאן לתחיית המתים מן התורה". ולכאורה מאיפה בפסוק לומדים את זה? אלא באר המהר"א אסאד: שאדם כשהוא נולד הוא לא יכול לדאוג לעצמו אלא הוא נזקק לאחרים שיאכילו אותו ויטפלו בו במשך כמה שנים עד שיעמוד על רגליו. וכשמגיע לימי הזקנה – שוב הוא נצרך ונזקק לעזרה. לעומת זאת השור, הכשב או העז, שבוע לאחר לידתם הם כבר עצמאיים, ומשום כך "ביום השמיני והלאה ירצה לקרבן". הייתכן שכך יראה האדם נזר הבריאה? על כורחך שישנו המשך לאחר המיתה, אז השור וכו' הם ישר נהיים שור - המהות שלהם אבל אנו נמצאים בעולם מעבר והרי לנו תחיית המתים מן התורה ואז נחיה חיים נצחיים.

מהרי"א אסאד

"אמור..ואמרת" וברש"י "להזהיר גדולים על הקטנים"

אדם שיש לו ניסיון לעבור עבירה מסוימת - הסגולה להינצל היא על ידי להגיד את הפסוק בתורה בה מופיע הלאו, וזהו "ואמרת להזהיר" - צריך לקרוא את "להזהיר" - את האזהרה של התורה, "על הקטנים" - בזמן שאתה בקטנות - בשעת הניסיון. וזה גם מה שכתוב "אם פגע בך מנוול זה (יצה"ר) משכהו לבית המדרש" - על דרך הנ"ל.

מאיר עיני חכמים

אזיס ווארט

"ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחודש"

"אנחנו אומרים בנעילה "אתה הבדלת אנוש מראש

ותצוונו לעמוד לפניך" אמר הברדיטשובר לפני הקב"ה -

"אתה הבדלת אנוש מראש" - אתה הפרדת בין האנוש

לראש עם כל הטרדות והניסיונות בעולם הזה "ותצוונו" -

ואתה מצוה אותנו לעמוד לפניך?!

ר' לוי יצחק מברדיטשוב

"ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחודש"

שואלת הגמ' על הפסוק "וכי בתשעה מתענין והלא אין מתענין אלא בעשירי? אלא כל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי" ולכאן למה באמת כך? למה כל האוכל בתשיעי וכו' מתרץ ר' אלימלך מליז'נסעק שאדם כשעומד שעות ספורות לפני משפט הוא אינו מסוגל להכניס לפיו מאומה, וכאשר בן אדם מתבונן ונזכר כמה נורא וקדוש היום הבא עליו - הוא אינו מסוגל לאכול, היש לך עינוי יותר גדול מאותה שעה לשבת ולאכול ועל כך מעלה עליו הכתוב כאילו התענה וגוי.

ר' אלימלך מליז'נסעק

ובהמשך לזה ראיתי טעם למה אומרים וידוי במנחה בערב יום כיפור הלא זה עדיין ערב יו"כ ? אבל מאחר שהאוכל בערב יו"כ מעלה עליו הכתוב כאילו התענה וערב יו"כ גם נחשב לתענית ובתענית הרי אומרים וידוי במנחה לכן אומרים וידוי במנחה בערב יו"כ.

אמרי אמת

**הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א**

מספורי המגיד

כעבור יומיים הרים טלפון לאורי ונתן לו את האוקיי להמשך המשא ומתן. אורי לא בזבז זמן, הוא יצר קשר עם פסח שולביץ והציע לו את הזדמנות חייו, אם ייעתר להצעתו. "הבה נשמע מה יש בפך? נשמע פסח סקן מאד."

"זה לא בטלפון, את זה צריכים לדבר רק במשרד, אם אתה מעוניין לשמוע תבוא אלי למשרד".

בענייני ממונות פסח אינו פוסח, הוא תמיד אוהב הזדמנויות, את אורי הכיר מכמה איחורים ציבוריים, הוא ידע שהוא תחמן וחברמן גדול, אם הוא מציע משהו שנראה לו שזו "הזדמנות החיים" כנראה שיש לו מה להציע, עוד באותו יום הגיע לפנות ערב למשרדו המרווח.

לאחר משפטים קצרים על הפוליטיקה ומזג האויר עבר לדבר עמו על תכלית.

"פסח יש לי בשבילך רעיון אדיר ויש לי על כך הסכמה מאת המעסיק, אם אתה נענה להצעתי אתה מרוויח משכורת כפולה ממה שאתה משתכר כמנהל בית הכנסת ב"יאנג איזראל" האם אתה מעוניין לשמוע או שאתה פטרויט של המקום שלך? "מה השאלה? ודאי שאני פטרויט, לא סתם, אפשר למלאות ספרים על כך, אבל גם לזה יש גבול... שלח רמיזה דקיקה כעובי... לעו"ד שהוא לא ראש בקיר, במחיר מסוים יוכל גם לבצע עריקה ממקום חייו".

"נו אז משכורת כפולה ממה שאתה משתכר כיום, זה לא מחיר כלב!" קבע אורי בטון חגיגי.

"מברוטו או מנטו" התחמק פסח מלענות תשובה ישירה.

"או או, יש לך השגות מיוחדות, אולי תרצה גם שישלמו לך תוספת ששווה את משכורתך כעו"ד, אם כך תרויח כמו הפרזידנט של ארה"ב ואולי אף יותר". "לא עד כדי כך, אבל נאמר שאם יתנו לי 12,000\$ אשקול בחפץ לב פרישה מהמקום". "ואם תקבל 10000 ירוקים לא יספק אותך?! איפה תקבל משכורת עתק כזו?" (במושגים של הימים ההם) "אתה צודק, אבל לא אוכל לפרוש מעבודתי, אתה יודע שאני מסור בלב ונפש לבית כנסת שלי, איך אעזוב אותם באמצע, בפרט כשיש לנו כעת הרחבות רבות?"

"למה לעזוב? תשתול איש קש שלך, אני יכול לומר לך אפילו את מי".

"וואלה אני רואה שעשית עלי עבודת מחקר עצומה, אבל אני מסתקן את מי היית שותל במקומי?"

"את אחיך התאום הזהה שלך צ'קי, איש לא ידע שאיך במקום, אתה תנהל את הבית כנסת בשלט רחוק כך הוא לא ייזק ואתה תרוויח משכורת כפולה".

"בינגו הברקת... אבל לטובת איזה מקום עלי לעזוב?" מסתקן הפטרויט מאד.

"לבית כנסת "נר תמיד" השכן שלך, כך תציל את בית הכנסת משקיעה טוטאלית, פיליפ מייזעס יעשה הכל כדי שבית הכנסת יחזור לימיו הטובים".

"לא הגזמת?! לעבור למחנה הירב, על זה בכלל לא חלמתי, אתה מבין שאצא שוטה גמור ורודף בצע מושלם שזה דבר חמור בעיני הבריות, תביא לי פרויקט אחר ואשמח להיענות למבוקשך".

"פסח תחשוב על כך שאתה עומד להיות עשיר מופלג, יש לך משכורת של עו"ד שאינה מבוטלת כלל, אך היא לא קבועה כי אתה עצמאי ויש לך שכירות של מבנה, אז כמה יש לך נקי? הייתי משער שיש לך כחמש אלף \$ יחד עם הסכום שתקבל מבית הכנסת נר תמיד אתה מסודר לשנים טובות עד גיל הפרישה. כי כמה אתה צריך לשוטף? אני לא מאמין שאתה עובר את ה-4000\$ יש לך סכום נקי 6000\$ מלבד המשכורת החדשית שלך כעו"ד שזה אומר שאתה מרויח למעלה ממאה אלף לשנה.

תוך עשר שנים אתה מיליונר בלי להזיע הרבה, אז לאבד את זה בגלל מה יאמרו הבריות, נראה לי טיפשות. כמה ירכלו עליך? יומיים שלושה! תמיד תהיה סנסציה יותר מעניינת שתוריד את הקודמת לגרביטש (אשפה) אז על מה אתה דואג?"

"תן לי לחשוב על כך כמה ימים, זו החלטה לא קלה, לעזוב את ביתי זה דבר לא פשוט בכלל, אני גם מכיר את פיליפ כאדם נרגז וצר עין, הוא לא יעשה לי חיים קלים, תקח בחשבון עוד דבר, הוא מרשה למחללי שבת להתפלל אצלו, במו אוחזי שמעתי ידיעה מצמררת, בראש השנה האחרון קיבל אחד העשירים של הקהילה עליה, הוא היה זריז מאד, לא רצה לעבור על "בל תאחר" הוא שלף עט נובע מהכיס ומילא צ'ק על כל הסכום, פיליפ הצדיק לא הסתייג, אלא הרים את המפה של הבימה ורמז לו להניח את הצ'ק מתחת למפה כי הוא לא נוגע במוקצה מחמת חסרון כיס (כזאת ראיתי בעיני בבית כנסת חרדי ליד מקום מגורי חותני בניו יורק, התפללתי שם בראש השנה ושם כיבדו עשיר מופלג ביותר בעליה שמינה, הלה הוציא פנקס צ'קים ורשם את מלוא הסכום והגבאי הראה לו בעדינות שירים את המפה ויטמון את הצ'ק).

הוא הכשיר "חניון" למאות מתפללים בראש השנה ויום כיפור כדי שיגיעו היישר לבית הכנסת עם הרכב, אצלנו לא תראה כאלו תופעות, אנחנו אורתודוכסים אולי "לייט" (קלילים) אבל אין אצלנו זלזול בקדושת הימים הנוראים, גם לא בשבתות.

אם אירע פעם שנכנס אלי מחלל שבת להתפלל לא עשינו לו בושות, לא תעמוד על דם רעך נאמר בתורה זה כלל קדוש אצלנו, אבל לא כיבדנו אותו בשום כיבוד נהגנו כהלכה, שב ואל תעשה עדיף, בבית הכנסת הוא הרגיש את עצמו זר לחלוטין,

מספרי המגיד

מעבור כמה שבועות פרש, אבל ב'נר תמיד' גם למחללי שבת וימים טובים יש מעמד טוב מאד. איך אשא פני אל הקהילה שלי כאשר יתברר שעשיתי את הכל בעבור בצע כסף'.

"אני מבין שתלוי בגובה הבצע, הומ... " הגניב העו"ד הערמומי פיתוי לפסח.

פסח הסמיק כולו, קלונו נחשף, כי אכן הכל תלוי בגובה הבצע, לא היה עליו לומר את המשפט שמשמע כי הכל הוא יעשה בעד בצע כסף רק תלוי בגובהה, אלא היה לו לומר, לא ולא, אין על מה לדבר, אני לא אדריך ב'נר תמיד' בית כנסת שהוא על קו התפר של קונסרבטיבי ורפורמי. את ערכי לא אמיר בעד כל הון דעלמא. כך היה נשמע יותר אמין, אבל הוא לא אמר זאת, אלא רמז שהבושה היא החסם בעדו מלעשות את הצעד הבא.

"פסח אני מניח לפניך את ההצעה, לא אמתין זמן רב, יש לי עוד ארבעה מועמדים לא בדקתי אותם לעומק יתכן שהם לא פחות ממך, ויתכן שאיתם אצליח בעד מחיר יותר סביר.

פסח יצא כשפניו חתומות, הוא לא ידע איך לצאת מהמכמורת השקטה שפרס לרגליו העו"ד הישראלי.

על דאטפך אטפוך וסוף מטיפך יטופן:

שלום צימר הלך זחוח ברחוב, הוא קלט הדים מכל הבלגן שהקים והתמוגג על כך שהצליח למוטט את עתידו של דודי סטוויצקי שנוא נפשו, שמועות רצות להן ברחוב כי הוא אדם חולני מאד,

"כזו המצאה גאונית מי מסוגל לעלות על הדעת, הוא גמור סופית, אמנם ישנן הכחשות גורפות מכל הכיוונים, אבל "אין עשן בלא אש" כעת כל שידוך יצטוך לחשוב פעמיים אם להכניס "ראש בריא למיטה חולה, בשביל מה יש לי ראש על הכתפיים כדי לנצל זאת היטב"

הוא לא חשב לרגע האם זה דבר נאה לעשות כן למישהו מהישיבה, הלא דודי הוא רודף שמצוה לקוברו.

הוא לא שם לב אל זה ששני בחורים מהלכים מאחוריו, כשהם שומרים על מרחק קבוע, כדי שהוא לא ישם לב שעוקבים אחריו, המעקב נמשך כחצי שעה, למרות ששלום בעל חושים מיוחדים, הפעם הייתה דעתו מוסחת מהצלחתו המסחררת.

המעקב נמשך עד ששלום הגיע לסמטה צדדית בה אין כמעט דרכי מילוט, כעת החליטו העוקבים כי הגיע הזמן לפעול. הם החישו את צעדיהם עד שהדביקו את הפער, לפני ששלום הגיע אל המדרגות הצרות כשבדעתו להגיע לרחוב צר נוסף, נחתה עליו יד כבדה על הכתף.

שלום ננער ממחשבותיו בבהלה, הוא הפנה את פניו לאחור וגילה שני בחורים מבוגרי הישיבה שלא היו קטלא קניא לא בלימוד ולא בגבורה, הם אחזו בו בחזקה וביקשו ממנו לרדת מהמדרגות כי יש להם שיחת בירור קצרה.

"מה אתם רוצים ממני?" שאל בבהלה. תוך כדי שהוא אומד את הפרש בינו לבינם, אמנם שלום חזק מהם בעזות נפש, אבל הוא לא בעל גבורה פיזית כלל, כל כוחו אינו אלא בפיו.

"שלום אתה חייב להבהיר לנו משהו תמוה שעלינו עליו, ביום פלוני לפנות בקר הגחת לבית המדרש בחשאי בשעה לא שעה, בדיוק באותו זמן רצינו להיכנס לבית המדרש כדי ללמוד איזה נושא מסובך ביחד, בשעות אלו הראש צלול ביותר לא הספקנו להדליק את האור לפתע אנו רואים אותך מגיח בחשאי, אתה לא מדליק את החשמל על אף שחלפת ליד המתגים דווקא נוח היה לך לשרות בצל החושך.

התפלאנו מה לך לבית המדרש בשעות בקר כה מוקדמת, ועוד במקום חשוך לחלוטין כנגב במחתרת. אם בשעות היום אתה עסוק באלף ואחד שטויות, על אחת כמה וכמה שאיך שקוע בלימוד בשעות כאלו, אלא אם אתה באמת אחד מל'ז אלו "המסולאים מפז"

עקבנו אחריו מרחוק בסקרנות וראינו אותך ניגש ל"עמוד" חשבנו מי יודע אולי אתה עומד לערוך תיקון חצות עם כמה נשמות וגלגולים, אבל לא... טעינו. ראינו אותך שולף ניר דבק ומדביק פתק, גומר מעשיך ונעלם, אותנו לא ראית כי התחבאנו מאחורי אחד הקירות.

לאחר שיצאת ראינו את הפתק המוזר, הסתקרנו למה יצאת מגודך לעזור לדודי סטוויצקי אחרי כל מה שהיה ביניכם? אבל חשבנו, אולי התעורר בך רגש החמלה, אז שתקנו והנחנו את המצב כמות שהוא.

אך אחרי שנעשה בלגן גדול ואחרי שראש הישיבה עשה מעשה וסילק את כל הפתקים, הבנו שלא מיניה ולא מקצתיה, אתה פשוט רצית לעשות "קבורת חמור" לדודי.

כעת באנו לברר איתך, איך אתה בתור בחור ישיבה מסוגל לעשות מעשי רשע כאלו, הרי עשית לו "וידוא הריגה" מה יש לך נגד דודי שהחלטת שמותר לך לגמור את כל עתידו?."

שלום נאלם דום, הוא לא האמין לרגע שמישהו עוקב אחריו, עתה מתברר כי ישנם שני עדים, הם יכולים לדאוג לסלק אותו מהישיבה, מספיק שיבואו לראש הישיבה ויעידו בפניו כשני עדים שנאמנים בכל עניין על מה שראו, הוא לא יוכל להכחיש כי

מספורי המגיד

אין נאמנות ל'בעל דבר' כנגד שני עדים. אין ספק שראש הישיבה יסלק אותו מהישיבה בו במקום, יש לו כבר קופת שרצים גדולה שתולה מאחוריו בעקבות פרשיות שונות. האם עזות מצחו תועיל לו גם הפעם?

אבל לאחר חצי דקה התאושש, כדך החתול שנופל תמיד על כפותיו ואמר לאחד העדים.

"אם ארצה אוכל לפסול את עדותך, אני יודע בידיעה ברורה שאתה לא שומר את ד' הצומות חוץ מט' באב ויום כיפור, בחור שמזלזל בקביעות בצומות חז'ל חשוד על שקר, כך שעדיף לך לא לבוא להעיד כנגד, כי אוכל להביא כמה וכמה ראיות על כך. יש לי כמה עדים שאתה לא חולם עליהם, שראו אותך לאכול באיזו חנות בשבעה עשר בתמוז בעיצומו של יום, בעיר יפו במקום שספק אם יש לו הכשר של רבנות רגילה, אז עדיף שתשמור על המידע שלך ואני אשמור על המידע שלי".

שני הבחורים היו מזועזעים, הם לא האמינו עד כמה שלום הוא חצוף בלתי נלאה, כל הסיפור כולו בשקר יסודי, לא מיניה ולא מקצתיה, מעולם לא דרכה רגלו של אחד מהם בעיר הנידחת יפו וודאי לא בצום שבעה עשר בתמוז, אבל שלום בעזות נפשו יכול להעמיד כמה באמצע היום, למשך שתיים עשרה שעות, מהיכן הוא לוקח כאלו תעצומות נפש, לומר שקרים בצורה כל כך בוטה ובביטחון עצמי שאין דומה לו? מאיך מי היה רוצה שיבדקו אחריו, אפילו על הפרכת דיבה... וכי מה להם ולצרה זו?

אבל גם הם לא נולדו ביום אחד, הם לא זזו מעמדתם, וצחקו מדבריו.

"אדרבה לך אמור כבר עתה לראש הישיבה, ואנחנו נספר עליך דברים שלא שמעתם און עד עתה ויש לנו הרבה מה לספר, תכלה היריעה על כל מה שיש בצקלוננו לספר ואנו לא נספר לך מה אנו יודעים עליך".

מול הלא נודע, לא ידע שלום איך להתמודד. היו לו כל מיני דברים לא נעימים, הוא לא שה תמים לעולה. ואם יתחילו בביחורים על כל צעד ושעל, מי ינקה?

"אמרו לי מה אתם רוצים בדיוק ממני?" שאל בזעף

"אנחנו מבקשים שתבוא באמיצות ותספר קבל עם ועדה שחמדת לצון וכל הפתקים שנתלו היו על דעתך בלבד, עליך לטהר את שמו של דודי שהוכפש ללא תקנה".

"אני מכחיש בכל לשון שראיתם אותי, באותו יום לא הייתי בישיבה, שכבתי חולה בביתי, אוכל להביא לראש הישיבה את הורי כעדים שלא הייתי באותם ימים בקו הבריאות, יש לי פתק מחלה (סיק) שקיבלתי מד"ר שטיינהרט שבודק אותי ומצא שיש לי גריפה (שפעת) ממילא לא הייתי בישיבה ועל אחת כמה וכמה לא לפנות בקר, אם ראיתם מישהו, אולי את יענקל המשוגע שמסתובב פעמים רבות בבית המדרש והוא דומה לי מאד, בחשכת הלילה מי יכול להבחין, שהרי היה זה בזמן שאי אפשר להבחין בין "תכלת לקלא דאילן".

"אם לא היית שם מהיכן אתה יודע איך נראה היה בדיוק חשכת לילה?" התקיף אחד מהבחורים את שלום.

הפעם איבד שלום את לשונו, הוא ראה שיש כנגדו שני קליברים רציניים חריפים לא פחות ממנו והם מבוגרים יותר והתנדמית שלהם בישיבה מכובדת עשרות מונים ממנו, במאבק איתם הוא יוצא וידיו על ראשו. הוא החליט לעשות צעד אחר כדי לצאת מהפלונטר.

"אוקי אכחיש בלי נדר את כל הסיפור, רק תנו לי ללכת לביתי".

הבחורים הכירו את שלום וידעו שהוא מנסה לחמוק, הם הודיעו לו בלשון שאינה משתמעת לשני פנים כי הם נותנים לו יומיים לא יותר אפילו שעה אחת, כדי לקום ולהודות בפרהסיא כי חמד לצון וכל הסיפור מצוץ מהאצבע, הוא יכה על חטאו ברבים ויקבל עליו מכאן ולהבא שלא לעשות מעשים נלוזים כאלו.

הם הוסיפו לדבריהם איום נורא.

"והיה...אם תחמוק מלשאת בקולר אשמך, דע לך כי אנו מקללים אותך קללה נמרצת וקללת תלמיד חכם חלה אפילו על תנאי. לא כדאי לך לשחק עם השמים.

אם לא תנקה את שלום מהכתם שדבק בו ה' ירחם מה יהיה סופך. אולי אתה חושב שעם בני אדם אתה יכול לשחק כמו צעצועים, אבל מהשמים עליך לפחד, שם יודעים עליך הכל.

אנו כלל לא בטוחים שתוציא את שונך, אולי אפילו לא את החודש הזה, אבל גם אם תזכה להארך ימים יחולו עליך כל הקללות הכתובות במשנה תורה, אם תתחתן זה יהיה כבחור מבוגר ביותר, בסוף שנות השלושים, עם בעלת מום כפול שמונה ודבקה בך צרעת נעמן בך ובזרעך עד סוף כל הדורות, כדין צרעת הבאה על לשון הרע והוצאת דיבה רעה.

הפעם שלום נחרד עד עומק נשמתו, למרות היותו עז פנים, אבל אפיקורס לא היה, הוא הבין כי יש שכר ועונש, לפתע קלט כי למעשה הוא עשה מעשים חמורים ופגע באדם שאמנם פגע בו אבל הוא החמיר בכפל כפליים, הם הצליחו בדבריהם להעמיד אותו במקום.

לראשונה פרץ בבכי מר כתינוק בן חצי שנה, הבכי השפיע עליהם, הם החליטו להרפות ממנו, גם הוא יצור אנוש ואסור להם להרבות בעונשו. הם עזבו אותו לנפשו מתמוגג בבכי כתינוק בן יומו.

מניני הוד על יומא דהילולא של איתן אדונינו רשב"י זצ"ל

מלוקט מספרן של צדיקים

ל"ג בעומר תש"פ

בארץ החמה מזדהרנו

נלקט ונערך ע"י אלחנן הכהן רבינוביץ
בן אאמו"ר הגה"צ רבי לוי זללה"ה
לרגל שמחת החלאקה של הנכד היקר לוי רבינוביץ הי"ו בן הרב גמליאל שליט"א

ל"ג בעומר שנת תש"פ בצל הקורונה

בגלל מצב השורר בעולם ובארץ ישראל, מגיף הקורונה השם ירחם, סגרו השלטונות ציון רשב"י, ורק ליחידים סגולה נותנים רשות להדליק ההדלקה.

וכבר היה דבר כזה, בל"ג בעומר שנת תש"ח שאז היה מצב מלחמה עם הערבים, ולא יכלו לנסוע למירון. ואצטט כאן דבריו של אחד מגדולי ירושלים, אשר בכל נימי נפשו היה קשור למירון ונסע שם הרבה, ובשנת תש"ח שלא נסע, העלה רגשי לבו בספר, ה"ה הרה"צ המקובל רבי ישעיה אשר זעליג מרגליות זצ"ל, שסיים לכתוב ספר "כחו דרשב"י" בל"ג בעומר תש"ח, וז"ל שם בסיום הספר:

כל יושבי הארץ הקדושה, ואנשי ירושלים הנצורים, שעובר עלינו כעת ימים קשים ונוראים מאוד, ואשר מימות החורבן ביהמ"ק עד עתה לא עבר כזאת. שאנן יתבין בעקתין בישין, של שמות תהו ובהו, ופחדא דמותא ר"ל בכל רגע, וכל הגוים סבבונו באש מוקדה תמיד, וקולי התותחים היותר גדולים וכבדים, עם כדורי משחית היותר וראים ופגעי-עזים המה מרעימים ומרעישים ומפציצים על כל שכונות ירושלים יומם ולילה בלי הרף לא ינחו ולא ישקוטו, ומזעמם נעו אמות הסיפים וחלוני הבית, וכל איברי הגוף חיל ורעדה יאחזון, וכמה מאות נפשות מירושלים נהרגו ר"ל הי"ד, ונהרסו ונחרבו כמה בתי כנסיות ומדרשות ובתי משכנות ו חצרות ירושלים אשר נבנו על יסודי הטהרה והקדושה, והקול תורה שנשמע תמיד מהם, וצדו צעדינו מלכת ברחובותינו מצערי צר ואויב בשערי ירושלים, מחוץ משכלים הפגעי-עזים והיוריות מהצלפים, ובפנים אימה ופחד מות, ויושבים יומם ולילה במקלטים ובמרתפים רטובים ומלאים אבק ובלי אור, וגם ויולך חשך ולא אור, כי אין נפט ואין נרות ומאורות להדליק ולבשל, וכל עמה נאנחים מבקשים לחם, ומים אין לשתות.



וביחוד מה שנוגע לנפש, מביטול תורה ושיעורי הרבים, וביטול לימודי ה' של תשב"ר, וביטול תפלה בציבור, וביטול הטהרה שאין מקוה מים, וגם סכנה לילך לאיזו מקוה, וזקנים משער שבתו ובחורים מנגינתם, ויצא מבת ציון כל הדרה שנחרבה כל עיר ירושלים העתיקה, וכל זקני תושביה יצאו וגלו משם ושערי ציון שוממין. ורכושם של כל יושבי עיר העתיקה אשר טפחו ורבו האויב כלם, ונחלתינו נהפכה לזרים ובתינו לנכרים, ובחורינו הלכו בשבי.

אוי נא לנו שכך עלתה בימינו, ואשר אבות אבותינו ואבותינו וגם אנחנו, מזמן כבר חשבנו אשר בשנת תש"ח שנהיה עם גאולים ע"י גואל ישראל ומשיחו, ועתה בעוה"ר שיצאו מה שיצאו, אוי לעינים שכך רואות ואזנים שכך שומעות, ואין לנו יום שאין קללתו מרובה מחבירו מהשמועות הנוראות הנשמעות יום יום בעירינו ירושלים הקדושה, לבי לבי על חללי ישראל וחללי ירושלים נפשות יקרות ועדינות הנופלים יום יום ר"ל, אשר לבות כל השומעים דווים ונמוגים עליהם, ודרכי ציון אבלות מבלי באי מועד, ואיתא במדרש רבה (איכ"ר פרשה א' ס"ק ל') שאפילו דרכים מבקשים תפקידן.

ומי יודע אימתי שעוד נחיה ונזכה לחזות בנועם ה', ולבקר בשריד היכל מקדש ה' כותל-המערבי הקדושה וחברון ואמנו רחל הקדושה ושאר מקומות הקדושים אשר בארץ הקדש המה אשר בצלם אנו חיים. אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי, אשר הנני מצטער עתה מאוד, שהנני יושב כעת בביתי, ולא זכיתי להיות עתה בלילה הגדולה והקדושה הזאת במירון.

ולא לבד אני, אלא בעוה"ר שבת משוש לבנו, ונהפך לאבל מחולנו, אוי נא לנו כי חטאנו, כי שום נפש מישראל מכל הארץ אין שמה, ומירון עתה במצור ומצוק מצפר וערב אשר הם חולשים שם.

אשר תהלה לקל זה עשרות שנים שזכיתי להיות בל"ג לעומר על ההילולא רבתי דרשב"י, ולשוש ולשמח שם במקלות רבבות אחינו בני ישראל, הוא הלילה כיום יאיר משמחת ישראל הנעורים שם כל הלילה ורוקדים ושמחים בשמחת הנפש ממש עד כלות הנפש ושופכים שם לבות כמים, ורבבות ישראל נושעים שמה ברב ישועות מדי שנה בשנה, הוא הלילה ליל שמורים לכל, קוב"ה וכל צבאיו, וכל נשמות דרי מעלה ודרי מטה תאין ומתכנשין שמה כחיזו אדותא, לשוש ולשמח בשמחת ההילולא דהאי טינרא תקיפא דכולי עלמא קא סמיכי עליה במהימנותא, וכולם עונים ואומרים אשר מי שלא ראה שמחה זו לא ראה שמחה מימי. (עכ"ד).

ל"ג בעומר תשכ"ז

גם בל"ג בעומר תשכ"ז, עשרה ימים לפני פרוץ המלחמה עם הערבים (סוריה, מצרים, ירדן) היה מצב כזה שלא נסעו למירון מפחד אויב, ורק יחידי סגולה הצליחו להגיע שם במירון.

והבט וראה מה שאמר אז הרה"ק בעל חוקי חיים משומרי אמונים זי"ע, וז"ל:
כדאי רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק (ברכות ט' ע"א), הנה בכל שנה נוסעים למירון על ציון קדשו, והשנה
שאי אפשר ללכת שם להתפלל, כדאי לסמוך עליו בשעת הדחק כזה, שהוא יתפלל עלינו.

כעת הוא בבחינת "ויעבור מרדכי" (אסתר ד', י"ז), שביטל מרדכי הצדיק היום טוב של פסח, והתענו אז ביום
טוב (מגילה דף ט"ו ע"א), והוא כדי להראות לעילא איזה פנים יש לכל העולמות כשבני ישראל אינם מקיימים
הפסח, (ראה תפארת שלמה רמזי פסח ליום ב', שער יששכר מאמרי חודש תשרי מאמר אזנים למשפט ס"ק
ל"ה), וכן היום, כי בכל שנה ושנה נוסעים רבבות לציון הרשב"י, והשנה (ל"ג בעומר תשכ"ז) שלא נוסעים למירון,
מראים בזה איזה פנים יש לכל העולמות כשאינם נוסעים למירון, ובודאי רשב"י ירעיש עולמות על זה, והוא
יפטור אותנו מן הדין, כי אם בחייו אמר כן, כל שכן לאחר הסתלקותו, וזכותו יעמוד לנו להינצל מכל פגעים
רעים, אנחנו וכל בני ישראל אמן. (עכ"ד).

ולכן הימים האלה נזכרים ונעשים, בל"ג בעומר הזה תש"פ הבעל"ט, רשב"י וכל פמליא של מעלה, יראו שהשנה
לא הגיעו רבבות אלפי ישראל, לשמוח בשמחת הילולא רשב"י, יעלו במרומים, ירעישו עולמות בתחינה ובקשה
שירחם הקב"ה על עמו, ויאמר למלאך המשחית הרף, ויוציאנו מהגלות הזה במהרה אמן כן יהי רצון.

ה'נה ד'י ח'ולי ק'רונה

ובני הרה"ג ר' גמליאל שליט"א (מח"ס גם אני אודך, ופרדס יוסף החדש על מועדים) אמר פרפרת נאה, דאיתא
בגמ' (ברכות דף ט' ע"א) "כדאי הוא רבי שמעון, לסמוך עליו בשעת הדחק" "הדחק" ר"ת ה'נה ד'י ח'ולי ק'רונה.

טעם למדורות בל"ג בעומר

כל דבר שנעשה למטה בעולם הזה, יש גם בעולם העליון, והיות שבשמי מרומים נתגלה ביום זה
אור גדול ונפלא, כמו שסיים רשב"י בשעת הסתלקותו הפסוק (תהלים קל"ג, ג') כי שם צוה ה'
את הברכה (כמבואר באידרא זוטא, זוהר חלק ג' פרשת האזינו דף רצ"ו ע"ב).

והנה כל ההשפעות ששורדות למטה, נקראים למעלה אורות (כידוע מהאריז"ל), והיות שכל דבר
שמושפע מעולם העליון, צריך להקדים לה בחינת אתערותא דלתתא, בהכנת הכלים לקבל
ההשפעות, לכן עושין מדורות גדולות על קברו, (ובכל המקומות בארץ ישראל) כדי להמשיך
אורות גדולים מלמעלה למטה, בזכות רשב"י, ומאור העליון הזה, המתגלה ביום ל"ג בעומר,
נמשך התגלות אור הגנוז גם למטה.

(הרה"ק בעל חוקי חיים זי"ע, קונטרס מקראי קודש ל"ג בעומר דף תר"ז)

הוד שבהוד - השמחה יהיה אף בחוץ

ענין ל"ג בעומר שהיא ספירת 'הוד שבהוד', 'הוד' מרמז על שמחה שצריך להיות 'הוד שבהוד', היינו לא רק שמחה פנימית, אלא שייראה אף בחוץ שהוא שמח, ולשמחה יכול לזכות רק ע"י 'הוד' היינו כמו פרי עץ הדר, שמצוותו שיהיה נקי ושלם, אף האדם זוכה לשמחה רק אם הוא נקי מכל חטא ולשם בתורה ויר"ש.

(כ"ק אדמו"ר מקרעטשניף שליט"א, ל"ג בעומר תשנ"א)

הוד שבהוד - ידאג גם לאחרים

עוד י"ל 'הוד שבהוד' 'הוד' לעצמו היינו שדואג לשלימות עצמו, ע"י שעוסק בתורה ומצוות, אבל צריך גם 'שבהוד' שצריך לזכות אף לאחרים, ולראות שאף הם יעסקו בתורה ומצוות.

עוד יש לפרש בפזמון, ע"פ מה שאמרנו 'בר יוחאי היינו בנו של הצדיק 'אשרי יולדתך' הוא שמח שנולד צל הצדיק כיון שצריך להיות תולדותיהם כיוצא בהם, שצריך גם הוא לעבוד את הבורא ית', ולא רק לעצמו אלא 'אשרי העם הם לומדיך' שמלמד אחרים ג"כ איך לעבוד את הבורא ומלמד דרכי ה', והוא שמח בזה שזוכה להדריך בני ישראל בדרכי ה'.

ואשרי העומדים על סודך' שמשפיע להם ומלמד אותם חכמה וסודות התורה, ואע"פ ש'לבושי חושן' שהוא מרובה בגדים היינו שהוא גדול יותר משאר בני אדם, וצריך להיות יותר פרוש מהם, אעפ"כ 'תומיך' הוי כדוגמת הכהן גדול, שיו"ט היה עושה לאוהביו בצאתו בשלום מן הקודש, והיה שמח שמחה גדולה, כך גם הצדיק שמח אע"פ שצריך להיות מופרש, ולא עוד אלא 'ואוריך' שנראה השמחה גם מבחוץ. ועפ"ז אפשר עוד לפרש 'בר יוחאי' היינו הצדיק 'נמשחת' לשון המשכה שבזה שממשיך לאחרים ומלמד לבני ישראל תורה, 'אשריך' ושמח בזה על אף שזה טורח עבירו.

(כ"ק אדמו"ר מקרעטשניף שליט"א, ל"ג בעומר תשנ"א)

תורתנו מגן לנו היא מאירת עינינו

הוא ימליץ טוב בעדנו אדוננו בר יוחאי

עיר וקדיש מן שמיא נחית

צא תשבת מפני זרעך

בל"ג בעומר תשפ"ג
ובכל ימות השנה
נוסעים למירון

בבטחה

ונשמרתם מאד לנפשותיכם

כך נהיה בטוחים:

מקיימים "והיה מחניך קדוש" ובכך אנו בטוחים
בהבטחת התורה ש"השם מתהלך בקרב מחניך"
ונהיה שמורים מכל פגע ונזק ח"ו.

שמירה על קדושת הר הקודש מידון!

שומרים בכל הר הקודש מידון, על הקדושה והצניעות:
גדרי הפרדה כראוי ◀ מניעת תערובת גברים ונשים
שמירת דרכי מהדרין ◀ מגיעים אך ורק בלבוש מכובד
וראוי וצנוע המכסה את כל הגוף ◀ לא מוציאים כלי
טכנולוגיה שנאסרו ע"י גדולי הדור שליט"א



למען קדושת ציון התנא הק' רשב"י זי"ע, אל תסמוך רק על העוסקים בצרכי ציבור,
תיקח גם אתה אחריות אישית, זה הבית שלך, אתה רואה מפגע רוחני בגדרי הקדושה
והצניעות, תיגש לעורך על כך בדרכי נועם, ותראה איך אנשים מוכנים לשמוע ולקבל,
זה פועל נפלאות, וכך תכניס השכינה בינינו, ותביא ישועות על הכלל והפרט.

לפעול ולתפעיל

לזכור ולהזכיר כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש היא ולהכנס בחרדה וביראה וב
"היכן אני השפל נכנס למקום אש להבת, קודשא בריך הוא



בבואך
להילולת
התנא האלוקי
רשב"י זיע"א
קבל על עצמך
כאן ועכשיו
קבלה בפה
מלא ותאמר
בלב שמח
ובהתרגשות:

**"הריני מקבל
לנשים (מקבלת) על
עצמי ביומא
דהילולא
דרשב"י זי"ע
להשתדל
בל"ג בעמר
ובכל ימות
השנה
להתנהג
בכבוד ראש,
ולשמור
על קדשות
הציון הק',
הן בעצמי
והן אם יזדמן
לידי לעורך
אחרים
בדרכי נעים."**



קריאת קודש של חלק מרבני וצדיקי הדור שליט"א



כי לא תשכח...



למועין זכרם

לזכרון נצה בהיכלא דרשב"י מקום אש להבת, קודשא בריך הוא וכל במוליא של מעלה הכא וכל נשמות הצדיקים שמה

לא שוכחים את מ"ה נשמות הקדושות שנספו לכפר על הדור באסון מירון תשפ"א, כדי לעורר אותנו לשמור על כבוד וקדושת ציון התנא האלוקי רשב"י זי"ע ובפרט ביום ההילולא, ולמענם ולמען בטחוננו נשמור על כל כללי הקדושה בהר הקודש מירון!



ארגון שמן משחת קודש פועל כל ימות השנה בעמל רב לשמור על גדרי הקדושה והצניעות בציון הק' הרשב"י זי"ע, בדרכים שונות וההוצאות מרובות מאד

להשתתפות בהוצאות הפעילות ניתן לפנות בטלפון 03-7630585 שלוחה מספר - 6799 או לפקס 077-3183646 או מייל AA45454533@GMAIL.COM וכן בעמדות נדרים פלוס וקהילות

אורטיס לפרשת השבוע

כא א. אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת וגו'. ההפלאה כותב שזה בא לרמוז מה שאמרו חז"ל כיצד סדר משנה משה למד עם הגבורה כנס אהרן ולמד עמו משה ואה"כ למד עם בניו, ואה"כ עם זקנים ואה"כ עם כל ישראל הרי ד' פעמים, ברם פרשה זו נאמרה רק לכהנים אהרן ובניו, נמצא שמשא לא הוצרך ללמוד יותר מפעמיים לכן אמור ואמרת רק פעמיים. פנים יפות.

כא א. אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם. פרש"י אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים, בביאור הדבר י"ל דהנה פסק הטור יו"ד שעד דאע"פ שבכל אסור תורה אין ב"ד מצווים להפריש את הקטנים, מ"מ בטומאת כהנים ב"ד מצווים להפריש את הקטנים מלהיטמאות, והביאור בזה כשם שצריך לשמור שתרומה וקדשים לא יטמאו שה"ה צריך לשמור את הקטן, כי הוא קעין תרומה משום שהיה קדוש. 'להורות נתן'.

כא א. לנפש לא יטמא בעמיו. הקשה בהר צבי קושיה עצומה, הנה כאן מבואר בפסוק שכהן גדול אסור לו להיטמא לנפש, וקשה ע"כ הא מצינו שבאשר הוציאו להורג את רבי שמעון בן גמליאל שהיה מעשרה הרוגי מלכות נטל רבי ישמעאל כהן גדול את ראשו וצרח עליו בקול מר כשופר איה הלשון הממהרת להגות באמרי שפר וכו', ואיך בתור כהן גדול טימא עצמו עם רבי ישמעאל בטומאת מות שלא לצורך? ותיירץ ע"כ רבי ישמעאל יעקב פישבא אבן ישראל דקושיה מעיקרא ליתא, דהרי אמרו בכתובות קג: אותו היום שמת רבי יהודה הנשיא בטלה כהונה, והיינו משום שניאיתו. וכך פסק הרמב"ם (אבל ג' ו) נשיא שמת הכל מיטמאים לו אפי' כהנים, והרי רשב"א היה נשיא והוא מת ובטלה כהונתו של ר"י, לכך נטמא לו ר"י כה"ג.

כא ב. כי אם לשארו הקרוב אליו לאמו ולאביו. האבן עזרא מבאר הטעם שהקדים אמו לאביו, משום שעל פי רוב הזכר חי יותר מנקבה. ולפ"ז קשה ביותר למה הלך בפרשת טומאת כהן גדול בפסוק אי כתוב לאביו ולאמו לא יטמא. למה שם הוקדם האבא לאמא: וי"ל, **אומר האמרי בינה**, הציווי שנטווה כה"ג לאביו ולאמו נאמר במדבר ושם היו רק אהרן ובניו, ולאחר מותו כבר ההורים, וד"ו נאמר רק לאלעזר שבעשה כה"ג לאחר מות אהרן, ולא לעזר לא אמו למר בתור כהן גדול לאמו ולאביו היינו קודם האמא כי אם האבא כי אז הוא לא כה"ג והאופציה היחידה שהדין הזה יהיה נפק"מי שבילו זה רק אם האבא ימות קודם האמא, ולכך הוקדם האבא לאמא.

כא ב. כי אם לשארו הקרוב אליו לאמו ולאביו. האבן עזרא מבאר הטעם שהקדים אמו לאביו, משום שעל פי רוב הזכר חי יותר מנקבה. וקשה שהפסוק מתחיל כי אם לשארו הקרוב אליו, וברש"י וכו' ששאר אלא אשתו, והרי אישה מותר בדרי"כ אחרי ההורים וא"כ למה הקדימו את אשתו לאביו ואמו? וי"ל ע"פ ע"ז יג איתא שם שלכחן מותר לצאת לחו"ל ע"מ לשאת אישה אפילו שיש שם טומאת ארץ העמים, ולכך נכתבה האישה ראשונה, כי לאישה מותר להיטמאות (טומאת ארץ העמים) בעוד הוא צעיר שנושא אישה בדרך כלל בזכה ארץ יש לו הורים. בשם הספר יוסף נבחר. **עו"י**, אמר רבי אברהם פלאגי, איתא בירושלמי הובא ג"כ ברש"י יומא מז. ד"ה לא. שאישה צנועה זוכה לכן כה"ג. והנה כתב רבי חיים ויטאל (הובא בספרו של רבי אברהם פלאגי על התורה פרשת כי תצא) שהטעם שנשים מותרות יותר צעירות מזכרים הוא משום שקצוב לאדם מספר מילים שיאמר, וכשנגמר הוא מת, ונשים הרי נטלו ט' בקי"ן של שיחה, ובכתובות עב איתא שמיעוט שיחה באשה הוא מדרכיה הצניעות, והאמא של הכה"ג זכתה בשנה יהיה כה"ג משום שהיא צנועה והיא ממוטטת במיחה כי זה צניעות ולכן היא לא מותרת קודם בעלה.

כא ג. ולאחותו בתולה הקרובה אליו לה יטמא. הגמ' בסוטה ג. מונה שלשה דברים שנחלקו בהם ר"ש עקיבא ורבי ישמעאל: ולאחותו בתולה לה יטמא - רשות דברי ר"י, ר"ע אומר חובה. וקיימת את אשתו - רשות דברי ר"י, ר"ע אומר חובה וכו'. והקשו שם בתוס' הרי יש תרי"ג מצוות וכי ר"י פותח ג' או ר"ע מוסיף ג'? ויש ליישב, אומר רבי דוד אופנהיים, ע"פ המשנה במנחות ארבע ציציות מעכבות זו את זו, היינו שארבע ציציות הן מצווה אחת, ורבי ישמעאל אומר ארבעתן ארבע מצוות. וממילא מתיישב החשבון שלפי ר"ע ארבע הציציות זה מצווה אחת לכך הוצרך עוד ג' מצוות לחובה, מאידך לר"י הג' מצוות נמצאות בציציות.

כא ו. קדושים יהיו לאלקיהם ולא יחללו את שם אלקיהם. בירושלמי איתא ששאל אפיקורס אחד רבה כתוב אלקיהם **קדושים** הוא, שמעו שיש ב' רשויות, והשיבו לו דאדרבה לא כתוב קדושים **הזכר**, אלא קדושים **הוא**, ופירושו שהקב"ה הוא אלקיהם של קדושים, אבל אם שאלוהיה זהה יהיה טוב צורך שישראל יהיו קדושים, ואם חלילה הם לא קדושים אז הם מחללים אתו. וד"ו מרומן בפסוק שלפניו קדושים יהיו לאלקיהם וע"י זה לא יחללו את שמו.

כא ח. וקדשתו כי את לחם אלקיך הוא מקריב קדוש יהיה לך. יש להקשות מדוע נכפלה המילה קדוש פעמיים: ויש ליישב דהנה על המילה וקדשתו פרש"י בעל כרחו שאם לא רצה לגרש הלכותו. ועל קדוש יהיה לך פרש"י לפתוח ראשון בכל דבר ולברך ראשון בסעודה. והנה בתשובות מהר"ם סימן קצ"א איתא דדוקא בנשואי אישה בעבירה אמרינן שקדוש **ע"כ**, אבל דבר שהוא משום כבוד יכול למחול על

כבודו, ולכן מתחילה אמר הכתוב וקדשתו אפי' בע"כ דהיינו בנוגע לנשוא אישה האסורה לו זה בע"כ, אבל לגבי כבוד כתוב קדוש יהיה לך דהיינו מצידך הוא יהיה קדוש, אבל כשמרצונו הוא מוחל על כבודו הוא רשאי, ולכן חילקו הפסוק לבי' קדושות כי הקדוש הראשון הוא קדוש שונה מהשני. פני דוד.

כא ח. וקדשתו כי את לחם אלקיך הוא מקריב רבי ברוך דב פורסקי שליט"א סיפר שבבחרותו היה בחור בישיבה שאמר חבורה בה חידש שהקדושה של כהן היא מחמת שהוא עובד בביהמ"ק והוא יכלי שרת', והוכיח כן מפסוק זה שמבואר שהקדושה שלו היא מחמת שהוא מקריב את לחם אלקיך. ועוד ביסס את חידושו מדברי הרמב"ם ששנה דיני כהנים בהלכות כלי המקדש, ומה ענין כהנים לכלי המקדש, אמנם ע"כ קדושת כהנים היא מחמת שם הלל המקדש. אפי' כהנים רבי', לאחר שיצא רמב"ם פרנקל נפל כל היסוד שלו, משום שבדפוס שלהם הנוסח בהלכות הוא על פי כתיב"ה "הלכות כלי המקדש והעובדים בו", וכך שאין פלא מדוע נכנסו דיני כהנים בהלכות אלו.

כא יא. ושם אמו שלמית בת דברי למטה דן. למה הוזכר הייחוס הזה שהוא משבט דן? (עיין רש"י). ע"י"ל שהתורה כאן אומרת **ויניחהו במשמרו לפרש להם ע"פ ה'** ופרש"י שלא ידעו אם חייב מיתה לא לאו לכן הניחוהו. וקשה הרי במדבר היתה בדיקה מיוחדת לבדוק מי חייב מיתה, ע"י הענן, שאם הענן היה פולטו היה חייב מיתה, ואם לא אז לא, וכמו שמצינו גבי בנות מדין הוקע אותם לה' נגד השמש ידעיים שהן ביימתי כי המחוייב מיתה הענן לא היה קולטו. והנה במדרש תנחומא כי תצא י ובעה"ט בהעלותך כתוב ששבט דן כיוון שפסל מיכה היה ענימה אזי הענן פלטם, ולכן דן במגדל אומרת לך התורה ויניחוהו בשממרו, ולא יכלו לבדוק ע"י ענן, כי הוא משבט דן שענן פלטם קודם לכן.

כא יג. ובת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה ושבה אל בית אביה. יש להקשות לדעת בית שמאי דס"ל שלא יגרש אדם את אשתו אפי' מצא בה דבר ערוה, דהיינו רק שכנעלה לפסול לה רק אז מגרשה (גיטין ז'). א"כ איך שייך בת כהן גרושה תחזור לבית אביה ותאכל תרומה, הא איתא בבימות סח. שבת כהן שנבעלה לפסול לה נפטלה מהכהונה, ואם היא גרושה אז לבית שמאי בהכרח היא נבעלה לפסול וא"כ היא נפטלת לכהונה, ואיך שייך גרושה תשוב לבית אביה. וי"ל ע"פ יבמות כ: בימה שנפלה לפני חייבי לאוין לייבום ותיא לאו חייבי לאוין, ולכן אסור לקיימה ביניה שניה, ולפ"ז גם לבית שמאי יאכל גרושה אחרי ביאה ראשונה אפי' שלא נבעלה לאיש זר, וא"כ מצוינו לבית שמאי מקרה של גרושה בלי שנפלה לכהונה, ויש להוסיף שד"ו מרומן בפסוק שלנו שכתוב אלמנה וגרושה, והיינו אלמנה מבעלה וגרושה מיבמה, חוזרת לבית אביה. בשם רבי יעקב מאיר בידרמן חתן השפת אמת.

כא יח. איש איש מבית ישראל וגו' אשר יקריבו לעולה. הנה כאן כתוב איש איש ויינו לרבות עכו"ם (מנחות עג: עג) ואילו הלך בשלמים לא כתוב איש איש וזה המקור לפסק הרמב"ם (מע"ה"ק ה"ב) דעכו"ם מקבלים מהם עולות אבל לא שלמים, משום שבפרשת עולה כתוב איש איש משא"כ בשלמים.

כא כ. כל אשר בו מום לא תקריבו. מפרשת הגמ' לא תקריבו - לא תקדישו. וצ"ב מנלן הא, הרי הפסוק רק אומר לא תקריבו: וי"ל כיוון שכתוב כאן (כב יח) דבר אל אהרן ואל כל בני ישראל, בשונה מפרק כז יז, שם כתוב רק דבר אל אהרן, משום ששם מדובר על הקרבה, ממילא שמעו שבפסוק אצלנו (כב יח) מדובר גם על הקדשה, שא"כ למה הוזכרו כאן גם בני ישראל שייכים בהקרבה, אלא ש"מ האיסור אף לישראל והיינו בהקדשה.

כא כג. ושור ושה שרוע וקולט נדבה תעשה אותו ולנדר לא ירצה. רש"י מבאר נדבה חקונה לבדק הבית, ונדר הכוונה למזבח. ויש לעיין למה לבדק הבית קרא בשם נדבה, ואילו לקדשי מזבח קרא בשם נדר? וי"ל דהנה אשמו חז"ל (נדרים ט) דקדשי מזבח עדיף הקדשים רק כשמגיע לזוהר כדי שלא יבוא למעול בהם, ולכן אומרים בלשון נדר, הרי עלי, כדי שלא תהיה אפשרות למעול קודם לכן, משא"כ בקדשי בדק הבית שלא עומדים להקרבה וגם לא תמיד מביאים לידי גזר כגון כשמקדיש קרקע או בית, לכן מקדישים בנדבה ואומרים הרי זו משום שהקדשה אינה עומדת להקרבה וגם אינה צריכה בהכרח מסירה לידי גזר.

כא טז. עד ממחרת חשיבה השיבית תספרו חמישיים יום. התפרסם שרבי חיים עזר פגש את האדמו"ר מאוסטרובא ומאוד נהנה מהווארט שאמר לו על הגמ' במכות כב: המציית את טיפשותם של הבבלים שקמים בפני ס"ת ולא מפני גברא רבה שהורידו מארבעים מלקות שלשונים ותשע. והקשה האדמו"ר למה לא מביאים ראיה מכאן שכתוב תספרו חמישיים יום ובאמת סופרים ארבעים ותשע? ותיירץ שגברא רבה הוא מי שמצליח להוריד מכה מיהודי. אמר ע"כ הרב שטינמן שזה לא שאלה בכלל כי אצלנו כתוב במפורש שבע שבתות תמימות יהינה והיינו 49 ולא חז"ל הם אלו שחידשו ד"ו.

כא כז. ובקוצרכם את קצי ארצכם לא תכלה פאת שדך. למה מתחיל בלשון רבים ומסיים בלשון יחיד? וי"ל, אומר החיד"א בחומת אגן, ע"פ המשנה הקוצר חצי שדהו ומכר

פרשת אמור תשפ"ג

חצי האחר הלוקח נותן פאה לכל. וזמ"ש כאן ובקוצרכם היינו ע"י שניים לא תכלה היינו תמיד משאיר פאה. **כג כד. זכרון תרועה.** הטעם שכתוב כאן **זכרון תרועה** ולא **יום תרועה** כמו בפרשת פנחס: **"וי"ל ע"פ הגמ' ב"ה** כט שיום תרועה הוא יום שתוקעים בו, אבל כשחל בשבת נקראת זכרון תרועה כי לא תוקעים אלא רק מזוכינים, והנה כאן בפרשה מדובר ברי"ה הראשון שחל בו במדבר שיהא אז בשבת, וראיה כי הרי אמרו בשבת פז: שפסח ראשון יום ט"ו היה ביום חמישי, וא"כ ג' ש"פ היה בשבת, ולחשבון א"ית ב"ש ג"ר יוצא שרי"ה באותה שנה היא בשבת, ולכן נאמר כאן זכרון תרועה. ולפ"ז מובן למה בפסוק דל על חג הסוכות כתוב לחודש השביעי הזה, וכן לגבי יו"כ בפסוק כז כתוב הזה, ואילו לגבי לולב פסוק לט לא כתוב הזה, וי"ל שיו"כ חל בחול והוא כדיינים הנכתבים, וכן לגבי חג הסוכות שחל בשבת ג"כ יש אותם דינים, אבל לגבי לולב שנשאל שבת אינו נוטל לא כתוב הזה כי אין עליו הדינים ההם. עונג יו"ט.

כג כז. אך בעשור לחודש וענייתם את נפשותיכם. ובכג לב הוסיף: חוקת עולם לדורותיכם מערב עד ערב תשבתו. המילה אך היא לכאורה מיותרת ובשעל מה נכתב זאת? וי"ל דמציונו בפסחים לגבי אך ביום הראשון תשבתו שאור מבתים דאיך חילק וחצי יום דיד: ניסן מותר בחמש וחצי יום אסור. וא"כ י"ל דכאמ האיל איורי' הראשון שמשנה ירד עם הלחות השניות באמצע היום וממילא רק מהרגע שירד נצטוונו לצום ולפני"ז עדיין לא היה את הציווי לצום, וא"כ אך בעשור לחודש הכוונה היא חצי מיום העשירי יש להתענות כי החצי הראשון עדיין משה היה בשמים, ומשך הפסוק שזה הכל באותה השנה, אבל לדורותיכם והיינו בשאר השנים מערב עד ערב תשבתו, והיינו יום כיפור ינהג 24 שעות. שער יוסף הובא במאור שבתורה ויקהל.

כג לא. נאמר לגבי יו"כ כל מלאכה לא תעשו, חוקת עולם לדורותיכם. ובפסוק לב לגבי צום כתוב **וענייתם את נפשותיכם ולא כתוב חוקת עולם לדורותיכם.** אומר המשך חכמה שזה מרמז לגמ' במיו"כ ח. שבעת חנוכת בית המקדש ע"י שלמה המלך באותה השנה לא צמו ביו"כ משום חנוכת בית המקדש אבל מלאכה לא עשו, ולא מרומן בפסוק שלפניו לעניין מלאכה זה לחוקת עולם, אך לעניין צום לא לחוקת עולם.

כג מ. וקחתם לכם ביום הראשון וגו' ושמתם לפני ה' אלוקיהם שבעת ימים. המשנה בסוכה דף מא מביאה את תקנת רבי יוחנן בן זכאי לגבי לולב שצאו החורבן ניטל הלולב במדינה שבעה ימים כמו בבית המקדש, ומוסיפה המשנה עוד תיקן רבי"ז שיום ה"ג כולו אסור. והקשו ש בתוס' הרי הרבה תקנתו תיקן רבי"ז ומדוע הוציאו את ב' תקנות האלו? ובשלמה תקנת לולב הובאה משום דעסקינן במסכת סוכה אלא יום ה"ג אלא קשור כלל לזכור? ותיירצו שם בתוס' שבי' התקנות ניתקנו ביחד. ויש לבאר מדוע תיקן רבי"ז את ב' התקנות הללו יחדיו למרות שאין קשר ביניהן והן בזמנים שונים זה בתשרי זה בניסן, וע"כ דבמנחות סח: הגמ' הביאה רק את תקנת יום ה"ג בלבד ולא הביאה את תקנת לולב הניטל במדינה ז' ימים, ומדוע זה שונה מסוכה? ותיירץ ע"כ האמרי אמת דבשם שתיקן רבי"ז שלולב ניטל במדינה שבעה ימים היה צער גדול בישראל כי הבינו שהגלות תאריך זמן רב ושכחו מה שהיה במקדש ויחשבו שלכן עשה רבי"ז זכר למקדש ותיקן שיהיה ניטל הלולב שבעה ימים ביומא איש איש במקדש. ולכן אמר רבי יוחנן אל תעצבו כי אני גם אומר יום ה"ג כולו אסור והטעם בזה הוא כמ"ש בסוכה שם מהרה יבנה בית המקדש, ולכן בסוכה הביא את ב' התקנות יחדיו, כי התקנה השנייה הייתה לעודד את ישראל. אבל במנחות שהובא רק יום ה"ג לא הוצרך להביא את התקנה של לולב שבעה ימים כי אין זה מהעניין כלל.

כד ה-ו. ולקחת סולת ואפית אותה שתיים עשרה חלות וגו' על השלחן הטהור לפני ה'. בחגיגה כו. למדו מכאן שהיו מגביהים את לחם הפנים לפני עולי רגלים ואומרים להם ראו חיבתכם לפני המקום כי עשה נס גדול שהיה הלחם נשם במשך כל ימי השבוע. וקשה הרי כתוב שבעשרה ניסים נעשו לישראל בביהמ"ק וא"כ מה הטעם שרואים את החיבה של הקב"ה רק בזה שהלחם חם ורק ע"י זה הראו את החיבה? וי"ל ע"פ פנים עו. שאלו תלמידיו את רשב"י מפני מה לא ירד להם אמת בשנה אלא בכל יום ויום: ענה להם רשב"י משל למלך שהיה לו בן יחיד ואהוב פסק לו מזונותיו פ"א בשנה ולא קיבל את פני אביו אלא פ"א בשנה, הצטער אביו ע"י כי רצה מאוד לראותו, עמד ופסק לו מזונותיו כל יום וקיבל פני מדי יום, כי ישראל מי שהן לו אשה ובנים היה דואג בכל יום ואומר שמא לא ירד למחר ולחולו ליבם מתיים ברעב, ומתוך כך כולם תפילים ומכוונים ליבם לאביהם שבשמים. עוד תירץ רשב"י שהקב"ה רצה שיהיו יתהיים חם. ותימנו עצומה היפלא מל' דבר, האם הקב"ה אינו יכול להוריד פעם בשנה ושישאר חם, וכמו שמצינו בלחם הפנים? אלא י"ל שטעם ראשון עיקר והוא - כי הקב"ה מחבב שישראל יקבלו את פניו כל יום וכני"ל. והראיה שזה הטעם ולא משום שהוא רצה שיהיו חם היה חם מלחם הפנים, ששם זה חם שבעו. וזה מה שהראהו בחום של לחם הפנים שהטעם הוא שהקב"ה מחבב אותנו, כי אם הטעם הוא חום, לחם הפנים יוכיח שהקב"ה יכול לעשות חום גם שבעו, וזה גם כוונת רשב"י שיש עוד טעם והוא - חום. אבל זה לא נכון וראייתו לחם הפנים. ולכן מגביהים את הלחם לפני עולי רגלים כי זה סימן שהקב"ה מחבב אותנו במה שהוריד מן כל יום, ולא בשביל שיהיה חם.

מידת הרחמנות

אחת המצוות שיש בפרשתנו היא שלא לשחוט בפניהם ובנה ביום אחד. וטעם המצוה ביאר החינוך: לקבוע בנפשנו מדת החמלה ולהרחיק מדת האכזריות שהיא מדה רעה, ולכן אף על פי שהתירו לנו מיני בעלי חיים למחייתנו ציוונו לבל נהרוג אותם ואת בנו ביחד, ולקבוע בנפשנו מדת החמלה. וכי"כ הרמב"ן בעניין שילוח הקן וז"ל: למד אותנו מדת הרחמנות ושלא נתאכזר. כי האכזריות תתפשט בנפש האדם. והנה המצוות האלה בבהמה ובעוף אינן רחמנות עליהם, אלא גזירות בנו להדריכנו וללמד אותנו המדות הטובות. **וידוע מה** שאמרנו הביצה לב: אמר בר נתן בר אבא אמר בר כל המרחם על הבריות בידוע שהוא מזרעו של אברהם אבינו וכל מי שאינו מרחם על הבריות בידוע שאינו מזרעו של אברהם אבינו. ובמבינים הלכות מתנות עניים, ב: לעולם אין אדם מענין מן הזקה ואין דבר רע ולא הילק נגלל בשביל הצדקה שנאמר ויהיה מעשה הצדקה שלום, של המרחם מרחמין עליו שנאמר ונתן לך רחמים ורחמך והרבך, וכל מי שהוא אכזרי ואינו מרחם שי לחוש לחיסו, שאין האכזריות מעוה אלא בעבדים שנאמר אכזרי המה ולא ירחמו, וכל ישראל והוליה עליהם כאחים הם שנאמר בנים אתם לה' אלהיכם ואם לא ירחם האל על האח מי ירחם עליו, ולמי עניי ישראל נושאין עיניהן, הלעכו"ם שנושאין אותן ורודפים אחריהן הא אין עיניהן תלויות אלא לאחיהן עכ"ל. וכן מצינו שהקב"ה הרחיק את עמון ומואב מקהל ה' על אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמים, והיינו שהיה בהם מידת האכזריות. הגמרא אמרה במסכת בבא מציעא דף פה מספרת על רבי יהודה הנשיא שסבל יסורים איומים ונוראים משך שלוש עשרה שנה, ומתארים שם חז"ל את עוצמת ייסוריו, וזאת מפני מעשה שהיה שהובילו עגל לשחיטה, והעגל ברח והתחבא תחת כנפי כסותו של רבי, ובכה. אמר לו רבי לעגל: לך ומוסר עצמך לשחיטה, כי לכן נוצרת! אמרו בשמים: מפני שהוא אינו מרחם על העגל יבאו על רבי יסורין, והנה בא הזמן וייסוריו של רבי הלכו על ידי מעשה שאירע, שפחתו של רבי כיבדה פעם את הבית והיו מוטלים שם בני חולדה והשפחה באה לכבד אותם מהבית אמר לה רבי שבקינהו כתוב ורחמיו על כל מעשיו אמרי הואיל ומרחם נרחם עליה. **ובבבא** יושף **ערך רחמנות כתב:** רחמנות הוא אי משלשה סימנין שיש לישראל וכבר אמרו וז"ל כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים ועריך האדם שיהא בו מדעת קונו דכתביה ביה ורחמיו על כל מעשיו והוא מרחם על הכלב ומושהו אכילתו במעיו ונותן לבחמו לחמה לפני עורב אשר יקראו וכי"כ גבור רחמיו עד שנותן ארך אפים לעוברי רצונו ומטיב להם בשעה שהם מדועסים לפניו וצריכים אנו ללכת בדרכיו וידוע שצער ב"ח שכולנו בני אדם אי"כ אכיש א' כגוף א' ואפילו איש שקרע עמו ויעשה עמו שלא כהונן אל כפעולו שלם ומגורו ולא יקרום ולא יטור אלא ירחם עליו ויעזרהו בכל הבא מידו ובמדה שאדם מודד מודדו לו עכ"ל.

נביא להלן סיפורים מגדולי ישראל איך ריחמו גם על הבעלי חיים כדי לטבוע בהם מידת הרחמנות. (ומהראוי לציין שרחמים על בעלי חיים זה כל עוד לא על חשבון אנשים, ברע שזה על חשבון אנשים זה הרחמים על בני אדם זה קודש, וכל מקרה שזה על חשבון משהו כגון אדם המאכלי חתולים וזה גורם שהחתולים יסתובבו בביתו ויזיקו לשכנים זה עניין לשאלת חכם. והדברים אמורים גם על אלו שמרחמים על כל העולם אבל זה על חשבון בני ביתם האישית או הילדים בוודאי שאין כ"א מידת הרחמים גם בני ביתם קודמים לרחם עליהם וכוונתו לרחם על משהו כשזה אכזריות כלפי השני רח"ל). **פעם** יצא רבי יצחק אלחנן לנפוש ואמנו ביתו רבי יעקב ליפשיץ בא לבקר, וכאשר ראה שרבי יעקב ליפשיץ כבר החל לעשות את הדרך בכדי לחזור לביתו רץ אחריו רץ רץ יצחק אלחנן ואמר לו שכחתי לומר לך על די ביתי יש חתול שמסתובב וכאשר אני ששכחתי רגיל אני להגיש לו צלחת חלב מידי יום ביומו ועתה ששכחתי אין מי שידאג לו אנת צלחת חלב מקומי עד שאחזור ותגיש לו את צלחת החלב. **כתב** רבי חיים פלאגיי בתוכחת חיים: ומשה נורא שנתגלה לו בלילה באחד מעשרי יערונו שהיה תם ויעשר נופטר, ולאחר חודש ימים רצייתי אותו בחלום שהיה לבוש בגדים נאים, שם ושמה. ושאלתי אותו על מה ולמה זכה לכל הכבוד הזה? ואמר לי שזכה לחיי העולם הבא על אשר לא השתעבד במשרתי באכזריות ובקושי, כי אם ברחמנותי, שלא העבד במעשה עולם עליהם, ויהי חלום. ושבו חתונתו בדבר וידעתי נאמנה שכן היתה מדתו הטובה, שלא לצער למשרתים שלו בשום שירות כבד, ולרחם עליהם בכל מה שאפשר, אשריו ואשרי חלקו.

לאחר פטירתו של רבי מאיר ברנדסופר נצפתה אשה מרת נפש מקוננת בקינה גדולה ומרה, וזוהרה במר לבנה, והיו ירחם עלי. היתה זו אשה המגדלת בחצר חתולים, והיו קרובים ללכה כל כך עד שהיתה באה לעתים תכופות להזכירם לברכה אצל ר"מ. ופעם אף עלתה לביתו של ר"מ עם כמה חתולים, והראתה לו אותם, וכינתה אותם בשמותיהם, והוסיפה על חתול פלוני שנקרא בשם זה וזה שאינו בקו הבריאות, ובקשה שהרב יתפלל עליו לרפואה שלימה, ולמחר שלח ר"מ לשאלו אצלה מה שלום אותו בעל חי. ובד אדם מבני שליט"א מונח קוויטל שכתבה אצלה

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

אישה לרפואת חתול אחד, ור"מ בגודל רחמנותו קרא את הקוויטל בפניה, ובירכה בתשומת לב מיוחדת, וכשאחד מבני ביתו תמה על הדבר, התפלא כנגדו באמרו: הלאו לעזור ליהודי בשעת מצוקתו הוא דבר נשגב וגדול מאד, כמה שבועות קודם הסתלקותו של ר"מ התקשרה אליו אותה אישה בבכיו בשעה אחרת בלילה, שאחד מחתוליה מת, וישאלה ממנו כמה שאלות בנוגע לסדרי הלוי, ור"מ הקשיב לה במשך כחצי שעה, והריגעה שהמקום ימלא חסרונה. **היתה** לו לרבי מאיר מפה מיוחדת לפסח, שלא הולך לאף אחד מבני ביתו לאכול עליה בפסח. פעם בימי חול המועד פסח הגיעה אליו אישה מרת נפש שהיתה מגדלת תרנגולים, בעת שאחז באמצע הסעודה, ואחד מתרנגוליה בידה התחילה האשה לכבדו שציפורן חדה חדרה אל רגלו של התרנגול, ובתוך כך דיברה שמה את התרנגול על המפה המיוחדת לפסח, וכאשר אחד מבני הבית ביקש להוריד את התרנגול מעל השולחן, עיכב ר"מ בעדו, ובמקום זאת התבונן בתרנגול, ליטף אותו, ואיחל לו חיים ארוכים, כדי להרגיע את לבה הסוער של האשה קשת חיים.

עובדה מופלאה מסופר על המנחת אלעזר ששמע רבות על גודל הכנסת אורחים שנוהג רבי ישעיהו מקיעסטיר, והשתוקק מאד להכירו. פעם אחת באה הזדמנות לידו להכיר את רבי ישעיהו, כשערך רבי ישעיהו טיש. לאחר שרבי ישעיהו נטל את ידיו לסעודה, תוך כדי הנטייה, הבחין במנחת אלעזר, ומאחר שלא יכל להפסיק בדיבור, הורה לו באצבעו שישב לצידו. ברך רבי ישעיהו ברכת המוציא, בצע פרוסה מהפת, והחל מסיר בעזרת הסכין את החלק הקשה אשר סביבות הפרוסה, סביב סביב. המנחת אלעזר אשר היה עז ותקיף בשמירת ההלכה, ולא חת מפני כל, מיהר ומחה בו, באמרו: נו, הפסק אך רבי ישעיהו לא שעה לדבריו, והמשיך להפריד את הקשה מן הרך, ובסייעה לא קם ממקומו ופרוסת הלחם הרכה בידו, נישג בריצה לקצה השולחן, ומסרה לאדם היושב בראש השולחן שכנגדו, ואז חזר למקומו וטעם מיד משארית פרוסת המוציא. אחי"כ פנה רבי ישעיהו למנחת אלעזר, ואמר לו: בעת שברכת ברכת 'המוציא', הבחנתו בזקן העני חסר השיניים היושב מולי, והוא מורעב מאד, לכן לא יכולתי לטעום מן הפת, בטרם נתתי לו את הפרוסה לחיות את נפשו. והוסיף ואמר: מה חמור יותר! הפסק או רחמנות! האם זה הרגע מגביל לתורא שאין זה הפסק, ומותר אפילו בין המוציא לטעמיה. **רבי עובדיה יוסף** היה רגיל לספר בשעוריו, על רבי עקיבא איגר, שהזדמן ליהר אחת לצורך השתתפות בחתונה. באותה עיר התגורר בחור מסכן, שהיה ספק אם יכול לבוא בקהל. כששמע הבחור שגדול הדור הגיע למקום, אמר: זו הזדמנות פז, אלך ואשטח לפניו את השאלה, ואת התשובה שכתבו דיני בנידון. בא לאכסניה של הרב. היה זה בשעת לילי המאוחרת. הרב היה עייף ונעם, אחרי הנסיעה בעגלה וטלטולי הדרך, ושמתחת החתונה. עם כל זאת, קיבלו הרב בסבר פנים מאירות, והתיישב לעניין במלוא הרצינות. בסדר גמור. תן לי את השאלה, רק אמור לי היכן אתה גר. אמר לו הרב הכתובת והלך לדרכו. מיד כשיצא, התיישב הרב לבדוק את העניין לעומקו, ואחר עיון ממושך כתב תשובה ארוכה שהוא מותר לבוא בקהל. ה' הרהירו כשראה גמור. כשסיים לכתוב את התשובה, שה' היתה כבר שלוש לפנות בוקר. מיהר הרב לביתו של אותו בחור ושם הפתיע אותו באמצע הלילה לאמר לו: מזל טוב, ברוך ה' מותר לך לבוא בקהל. הנה התשובה, הן אותה לרבנים יאל מדוע טרח הרב להגיע בשעה כזאת ולא המתין עד הבוקר? אמר לו רבי עקיבא איגר: איך אוכל לישן כשיהיה שריו בצערי? הרי אתה אפילו בחלום חושב על מצבך המצער, ואם אני יכול לשבח ייחודי היאך אומנע עצמי מכן. **והדברים** יודעים על רבי עובדיה עצמו שהיה יושב לילות כימים להתיר עגונות וכשעלה בידו להתירם היה מגיע גם בלשון לבנות בורק לביתם כדי לספר להם זאת. **סיפר רבי ארובן אלבז:** יום אחד כשהזמינו אותי להיות המוהל בבריתות שהתקיימו אצל רבי עובדיה יוסף שהיה הסנדק. היה זה יום קר מאד. באתי למול, ורבי עובדיה פנה אלי: רבי ארובן! היות והיום קר אל תשוק במבגונים הלחים הרגילים. הם לחים וקרים, ולתינוק ישיה קר. כינו כל תחמם את ידך בחבל פה חם, כדי שהתינוק לא יסבול מידיים קרות. ומוסיף הרב אלבז: רבות! איזו רגישות! ראשו של רבינו הרי היה בשמים. כולו אגונות. ראשו משוטט בהיתר עגונות, בפסקים הרי גורל, שכל הדיינים עומדים בשמתיים, לנוכח השליטה המדהימה בכל הפוסקים וספרי השו"ת השונים, ועם כל זה ראשו נתון גם בתינוק הקטן הזה, שכל יהיה לו חלילה קר.

סיפר רבי אביגדור בנבאל רבה של העיר העתיקה: בישיבה לבעלי תשובה היו בחור ובורחה שמועדי להנישא, וכבר שלחו הזמנות לחתונה. והנה מספר ימים לפני החתונה, סיפרה הכלה כבדרך אגב, שבעבר ביום נשואה לגוי מסוים בארגנטינה. הידיעה נפלה כרעם ביום בהיר על ראש החתן, משום שהיה כהן, וכידוע אשה שחיתת נשואה לפסול חיתון אסורה לכהן. מה עושים? הרי הזמנות כבר נשלחו והחורים כבר הגיעו מחו"ל! אמר רבו של הבחור: בוא נלך לרב שלמה זלמן ואיערבוך, אולי ימצא פתרון. שגהגיו לביתו הייתה השעה אחת חצות הלילה, אבל משום דחיפות העניין העזו לעלות לביתו. למולם האור עדיין דלק. הרב יצא מחדרו ושמע את כל המעשה. מובן שהתשובה היא כואבת הייתה בורה, הזוג לא יכול להתחתן על פי ההלכה! ואז התרחש דבר נורא, באותו רגע רש"י בבכי קורע לב, שפשוט אי אפשר היה לעמוד מולו, הוא המשיך ובכה ללא

הרף. הנוכחים הרגישו נבוכים על הצער העצום שגרמו לרש"י, ולא ידעו את נפשם. אחר זמן מה יצאו את הבית ברגשות מעורבים על צער על המצב, אבל בעידוד שקבל מההשתתפותו הכנה של רש"י במבצב. סוף המעשה היה מפתיע: למחרת הגיע יהודי מארגנטינה שהכיר את הזוג, וכששמע על הבעיה שהתעוררה, סיפר שהוא מכיר היטב את הגוי שהיה בקשר עם הבורחה בחו"ל, והוא מודאגת אינו גוי אלא יהודי, המעלים יחדותו. **רבי מיכאל** דב וייסמנדל מספר על יהודי שאף בשעתו בקשה, כשחיו עומדים מגד, ברחמנותו תואו לבעלי החיים. היה זה רבי אייזיק רוזנצווייג הי"ד, שהתפרנס מגידול תרנגולים. הוא הוביל עם שפחתו ברכת המוות, וכשהוא מוכה במזוזה ע"י נוגשיו הנאצים ימ"ש, שצחקו עליו וירקו מבניו, זעק מקרן הרכת לנאצים שעמדו על הכביש: לכו לביתי ותנו מן ומזון לתרנגולים הם לא אכלו ולא שתו כבר יום שלם! הוא לא נח ולא שקט, עד שראה מרוחק את חברו רבי משה יהודה צילץ הי"ד, שהיה עדיין מחוק לגזירת המוות. רבי אייזיק קרא לו וזעק אליו בקול גדול: צער בעלי חיים דאורייתא, תנו מים ומזון לתרנגולים. **פעם הלך** רבי שמואל אהרן יודלביץ ברחוב, והוא חתול שהכניס את ראשו לקופסת סימורים, ולא הצליח להוצאו משם. הוא קפץ ודילק, והראש לא יצא, והחתוך הולך ומסתבך. רבי שמואל אהרן ברחמיו, לא יכול היה לשאת את צערו של החתול, ולכאורה אין זה לפי כבודו, הוא ניגש אל החתול, תפס אותו בידו, ואיץ בוהיית את ראשו מהקופסה.

בספר יקב הישרי מובא הסיפור הבא: אשה אחת הזיזה סולם שעמד ליד לול תרנגולים, דרכו היו האפרוחים עולים ויורדים מהלול. מן השמילים הענישוה והיא נהייתה עקרה. נאשה באו אל הארז"ל ובקשו שישעה, והיה להם שגזירה זו נגזרה על האשה בעוון 'צער בעלי חיים'. הבינה האשה במה מדובר, תיקנה את מעשיה והשיבה את הסולם למקומו, וברוך ה' מיד נפקחו עיניו טוב ובמול טוב. **פעם** עבר רבי ב"צ אבא שאול ברחוב, וראה ילד עומד ליד דלפק ביקוס ומבטב בעיניו כלות, נישג וקנה עבורו עוגה! סלי למה להניח שאין המדובר בילד מורעב. ודאי אכל ארוחה משביעה, אלא שכך דרכם של ילדים, ללשוט עיניים לממתקים. ורבינו, איש החסד, לבו נכמר, לחש למלווה: רחמנותו, ילד רוצה עוגה! **מסופר** על האדמו"ר רבי שלמה מזוועהיל, שבתוך ביתו היו מתהלכים תמיד חתולים כבשטח הפקר, והוא בעצמו היה דואג לכל מזונם. סיפר במש"ב ששלו רבי אליהו ראטה שפעם אחת בשעה ששכב הרבי במיטתו, ביקש ממנו להגיש את הספר שהיה רגיל ללמוד בו לפני השינה. ההפלא רבי אליהו: מה יום יומיים, שהרבי מבקש ממנו להגיש לפניו את הספר? כי מנהגו הוא שלא לבקש מאחרים דבר שהוא יכול לעשות בעצמו. כשהבחין הרבי בפליאתו, הפשיל מעט את השמייכה, והראה לו כי בקצה המיטה ישנה חתולה, ואם יקום מן המיטה היא עלולה להתעורר ובכך יגרום לה צער.

בני זוג אירחו בביתם בקביעות איש עני ועירי. הם השתדלו ככל יכולתם להנעים לו את השעות בבית, היתה זו מצווה גדולה ולא מאוד נעימה, הוא היה רגיל לחזור על סיפוריו ועל קורות חייו כל פעם מחדש, ככל שבערו השנים ומספר הילדים הלך וגדל בביתם של בני הזוג, נעשה האורח לטורח יותר ויותר, אך המחשבות להפסיק לארוחו נדחו כאשר ראו את החיות והשמחה שהן גורמות לארוח האומלל. יום אחד הם עברו זירה והחליטו שלא יספרו לארוח העני את כתובתם החדשה, ובכך יזכו עוד אנשים במצווה חשובה זו. ואכן כך היה האורח הפסיק לבקר בביתם. יום אחד כאשר האשה עמלה במטבח בהכנת ארוחה, נמלטת זעקה גדולה מפיה, בעלה נהרד לראות עקרב גדול ומפחיד. הוא לא איבד את עשתונותו, לקח מטאטא והרג את העקרב. עוברות כמה שעות, והנה עקרב נוסף מטטיל בביתם, גם הוא נהרג מיידית, אבל עד מהרה נוכחו לראות שאין אלו עקרב אחד או שניים, אלא מכת עקרבים בביתם, הורגים את האחד בא השני, מדבר מקצועי הזומן לביתם, אך הוא קבע נחרצות שעל אף התחמותו הגדולה אינו יודע מהיכן מגיעים העקרבים. בצר להם, פנו בני הזוג אל רבי חיים פנחס שיינברג ושאלו בעצתו, 'הביאו פרק שירה!' הורה רבי חיים פנחס נראה מהי שירתו של העקרב! 'טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו', העקרב נשלח כדי להזכיר לבני האדם שהם צריכים לרחם על מעשי ידיו של הקב"ה, אולי יברחם לאחרונה על פסוק זה: 'שאל אותם רבי חיים פנחס. בני הזוג הביטו זה על זה, ופניהם נפלו, הם לא היו צריכים לשמוע יותר, עוד באותו יום איתרו את העני ועיכנו אותו בכתובתם החדשה והעקרבים נעלמו. **'וירחמינו על כל מעשיו'** של רבי חיים פנחס, היתה באמת ובתמים ולא רק בדרשות, סיפר תלמידו באתי פעם לביתו של הרבאש ישיבה, הוא היה שם לבדו ולא רציית להפריע לו, לפתע אני רואה שהראש ישיבה נעמד ומסתכל באחת מטליותיו למטה ומחפש דבר מה. "הכל בסדר!", שאלתי אותו, הוא הבחין בי מיד וברכני לשלום, ושאל אותי אם משוה מהתהלך על אחת מטליותיו, הבטתי ואכן מצאתי נמלה מטיילת על הטלית. רציית לתפוס אותה ולסלקה, אך נמלה חיישה עצר בעדי וביקש ממני שאבא כוס מהמטבח. הוא הניח את הכוס על הטלית ושם בתוכה את הנמלה. עתה רציית לזרוק את הכוס על האשפה, אך גם כעת עצר אותי ראש הישיבה ואמר לי: "ירד בבקשה למטה לגינה הנניח שם את הנמלה שתלך לדרכה היא הרי בריאה של הקב"ה".

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערוך בדרך של שו"ת

שאלה: מה נוהגים בפסח שני? **תשובה:** ביום שיש יום פסח שני של להרבות בשמחה ורוב הקהילות לא אומרים בו תחנון, החזו"א ס"ל שיש לומר תחנון, ובמקהלות החסידים נהגו לאכול מצות וכן נהג ג"כ הסטיפלער, והחזו"א אחז שלא לאכול מצות ביום זה משום דהוי כבל תוסף.

שאלה: מהי סגולת רבי מאיר בעל הנס שיום פטירתו בפסח שני? **תשובה:** יש עדות שאירע לו אייר נפטו רבי מאיר בעל הנס, שגדולי הדורות אמרו שאדם הזקוק לישועה יאמר אלקא דמאיר עניי ומועיל לכל צרה ובפרט ביום זה ידליק נר ויתן צדקה (ע"י"א שייבך עשרה עניים ת"ח שילמדו כל ספר תהילים) לע"י רבי מאיר ויאמר אלקא דמאיר עניי ועי"כ יצל מכל צרה. במשך שנים רבות טרום השואה בכל בית יהודי היחל קופה מיוחדת למען עניי ירושלים שיהי "קופת רבי מאיר בעל הנס" ולאין אדם היה אסור לעשות קופה אחרת, למיט רבי מאיר שפירא מלובלין הקים את אחת הישיבות החשובות באירופה והקים בניין אדיר למען בני הישיבה שהיה שם הצרכים רבוב פני הודו, ובניין ביתה מאפיינה להכנת האוכל, רפואת שניים וכל הדברים הנצרכים לבחור, ולשם ההזקקה שהטופת של הישיבה הוא הוציא קופות מיוחדות לכל בתי העיר וקם שם היה כתוב באופן ברור שהיהוית לתרום לקופה שלו זה רב כתבתי שלא יורידו מקופת רבני"ח, ובכ"י"א היו עליו דיני תורה קשים שבקושי הצליח לשרוד את זה. (ע"פ הסיפורים ברעיתי אדמה לפני קרוב למאתים שנים. הנרס ציונו של רבי מאיר והתנסה ולא נודע מקומו. לאחר של התגלה שוב ע"י רואה צאן שנח באותו מקום ובחלמו ראה שהוא יושן במקומו של רבי מאיר. התעורר ועורר את רבני העיר ליישן בארץ חפרו במקום ומצאו הסימנים המעידים על קברו שם, ובשנת תרכ"ז אירע מופת גדול כשבו את הציון התחברו עמודי אבות עצומים זה לזה לפני כל העם שהיו שם היה לאות ולמופת.)

שאלה: למה שנאה נקראת שנאת חנים אם אני שונא אותו בגלל שביוה אותי או בגלל שהציק לי, הרס לי, לכלך עלי? **תשובה:** כתב שיהיה לך בגללו או נגרו משמים לא הוא עשה לך, אלא הקב"ה גזר שיגיע מהסוביט שמגיע לך. הוא רב המקל, וכמו שאדם היכה עם מקל למישהו לא תעניש את המקל שנתן לך מכה אלא את היד שנתן עם המקל כך גם לא שונאים את מי שעשה לך עוול.

שאלה: יום שלישי בשבוע הבא הוא יום לג בעומר, יום השמחה של רשב"י, מה הדרכים לקבל את השפע מרשב"י ביום זה? **תשובה:** כתב הרמ"א שביים לג בעומר מרבים בו בשמחה, משום שפסקו למות בו תלמידי רבי עקיבא. ובאותו היום סמך ר"ע את חמשת תלמידיו שנשאר בו בחיים והרביצו תורה ועל ידם נתקיים העולם ובהם היה רשב"י. והארי"ל כתב שהוא יום הילולה של רשב"י. וכתב הרמ"א מנהג ישראל לישן ליליג בעומר על קבר רשב"י ואוכלים שותים ושומחים עם, והב"ח כתב שהארי"ל עשה שם תלחת לבנו ולכן נוהגים עד היום הזה גלח שערוה הקשה שקברו של רשב"י. וכתב החיד"א שבוים הביית יוסף רצו לבטל מנהג זה של אכילה שותיה שם והרשב"י נגלה לבית יוסף בחלום ואמר לו שרצונו שישמחו שם עד למאוד ואם יבטלו מנהג זה יהיה מגיפה גדולה. והארי"ל הביא גם סיפור על רבי אברהם ברוכים שהיה מייחדי סגולה בדור הארי"ל וביום לג בעומר הוא אמר נחם שהיה נוהג לומר כל השנה רשב"י עמד על קברו ואמר שכיוון שלא שמח ביום שמחתו סופו שלא יראה בתנמה לו בו באותו החדש. וידוע שתלמידי הגרי"א לא נהגו לעלות על קברים כלל אבל כשהגרי"א חלה הוא שלח חבר ת"ח להתפלל עליו בציון הרשב"י, ביניהם היו הסיטפלער, הרב שך, הרב שטיינר ורבי חיים קניבסקי ועוד. ואמר הגרי"א למרות שאין דרכנו לפקוד קברים, מ"מ מקובלני מאבי הגרי"ח מברסק שבקבר רשב"י שאני, והוא אתרא קדישא ומקום תפילה נשגב. והרב שטיינמן פעם כשהגיע לשיבתו שבכרמיאל עלה לפקוד את ציונו של רשב"י ולהעתיך שם בתפילה על הכלל והפרט. וכן רבי חיים קניבסקי כשהיה ברבי"ע ע"י מירון עלה להעתיך בתפילה בקבר הרשב"י. וידוע מהאמרי אמת שיכול להיות יחד עם הרשב"י גם במירון ע"י שילמד בתורתו וידליק נר לע"י, ועי"י זה נחשב שנמצאים ממש עמו. וכן אמר הרב אלישיב. וידוע שהשיבות הליטאיות פחות נהגו לעלות לרשב"י והטעם לזה משום שאין הם מתרוממים עי"י באופן שישפיע עליהם לזמן גדול, כי נפשם לא מוכנה בהכנה הראויה הרצונית כמו החסידים שמנהג אבותיהם בידם והם מכינים עצמם ליום זה וההשפעה שלהם מהשניעה היא גדולה ממנה, כי קבלה בידם שהוא ענין יום כיפור, ואפשר להשיג ביום זה ענייני התורה שבע"פ. והמהר"ל מפרגא בספרו נצח ישראל פכ"ה חתם שאף מערת הרשב"י בפקיעין הוא מקום ראוי לקבלת השפע. וכפר מירון עצמו הוא גם מקום מיוחד לקבלת שפע גדול מן שמיא.

שאלה: למה קשה לנו להתפלל הרע עיקר הישועות ממנויות מהתפללות? **תשובה:** על ההפך הרע מונע מאתנו להתפלל. וכותב בעל המאור עיקר מלחמת היצר על התפילה, כי גם אם ירבה האדם לעסוק בתורה ומצוות, ולגמול חסד בגופו וממונו, ולהחזיק די עניו ואבינו, על כל זה לא ישים היצר את כל תוקפו למחמתו. כיון שאם יתפללו לו יושעים. ומובא בברכות אמר רבי אלעזר, גדולה תפילה יותר ממעשים טובים, שאין לך גדול במעשים טובים יותר ממשה רבנו, ואם על פי כל לא נענה אלא בתפילה. ובתנחומא וירא כתיב אמר לחן הקב"ה לישראל, הו זהירין בתפילה, שאין מירא אחרת יפה הימנה, והיא גדולה מכל הקרבנות. ואפילו אין אדם כדאי לענות בתפילתו כיוון שמתפלל ומרבה בתחנונים, אני עושה חסד עמו (תנחומא וירא א'). ולכן כשקשה להתפלל ולבכות להי' על הצרכים שלנו נדע שזה מעצת הייצר.

שאלה: לפי המחוקק האחרון בכמה היציבור החרדי צמח בשנים האחרונות כאן בארץ? **תשובה:** בשבוע האחרון נערך מחקר על כל המגזרים בארץ והתוצאה היא כזו: לפני 40 שנה היו כאן בארץ כמאתים אלף חרדים, כיום יש כמיליון שלוש מאות אלף חרדים. החרדים עלו במלמלה מחמש מאות אחוז בעוד

שאר האכלוסיות היהודיות גדלו 135% אחוז לבד. ובעזרת השם מספר החרדים ילך ויגדל ויכפיל את עצמו בעוד מספר שנים, והחרדים יהיו לפחות 10% אחוז מכלל המדינה.

שאלה: האם הפגנת הפיות שנערכה בשבוע שעבר אמורה לתת תקווה שעריצות בתי המשפט נגד הדת והדתיים תיפסק? **תשובה:** דבר ראשון אנו לא יודעים כלום מה יהיה. העולם משתנה לא הזמן א"א לחזות ולקוח וברור שלב מלכים ושרים ביד ה' ורק בידו. מה שכן יש כאן שני צדדים, מצד אחד אמנם ההפגנה הייתה מרשימה, אבל לפרפרמה היא לא תעזור, כי התקשורת תמשיך למפסם שזה הרס הדמוקרטיה מה שיגרום לציבור ענק, ובהם גם רבים שמדוהים עם הימין, להשתכח שהפרפרמה לא טובה. ובאמת רואים שהתעמולה שלהם נגד הפרפרמה משפיעה וישרות גם על חכ"ים מתנדדים מהליכוד, שהם רק הם הסיבה שבאמת עצרו את הכל כי אין רוב. כמ"כ הלחץ הבינלאומי האדיר שהשמאל מארגן גם זה משפיע רבות על החלטות הרמ"מ. ואפשר להוסיף לזה גם את הטייסיים, ההסתדרות, וכל המשפיעים שולטים על הכלכלה, הוצא ושרא הגופים כאן במדינה שימשיכו לעשות הכל אבל הכל כדי שזה לא יהיה. **מצד שני** הנזק עדיין לא בלתי הפיך כמו אחרי הסכם אוסלו, כי עדיין יכולות להיות התפתויות והתמיכה ברפורמה דווקא ותגבר בעקבות המחאות האלימות נגד הרפורמה שגרמו לציבור גדול להתקומם נגד אנשי המחאה שאיבדו כל רסון. בנוסף, קיימת הערכה שאם הממשלה תשרוד את כל השנים, באופן טבעי המחאה תתנוגג ולא תצא להשלמה של הרפורמה. והעובדה שמתנהלים מגעים בין הצדדים מלמדת כי יש איזושהו ריכוך בעמדות המתנגדים שהרי לפני חצי שנה אי אפשר היה להאמין שיסכימו לדבר על העניין הזה שהיה בטאבו של השמאל שונאי הדת וכיום. נקודת הפתיחה כבר טובה יותר.

שאלה: מי היה רבי חיים נאה בעל השיעורים? **תשובה:** רבי חיים נאה נולד לפני 133 שנים י"ב באייר ה'תרי"ן ונפטר לפני 70 שנה בכ' בתמוז ה'תש"י. רבי חיים נאה היה אחד מחשובי רבני בניד ואף הוציא המון ספרים חשובים ביניהם ספר קצות השולחן על ספרי בעל התניא הוא היה אחד מהרבינים שמתכו באגודת ישראל ושימש תקופה כראש ישיבה ותקופה כרב גדול בבוכר, הדבר שהקנה לו את פרסומו הגדול הוא שיטתו ההלכתית בעניין מידות ושיעורי תורה. והחל בזה על החזון איש, המכתבים של החזו"א לרבי חיים נאה היו מלאי הערכה וכבוד לו זה, ומספרים כי כשיבקר הרב נאה אצל החזון איש בבני ברק ליווה אותו החזון איש בסיום ביקורו במבית עד לרחוב. אבל הסיטפלער חיבר ספר שלם בו הוא תוקף את דעת רבי חיים נאה, ורבי חיים קניבסקי היה מתבטא בחומרה שלא לסמוך כלל על שיעורי רבי חיים נאה, ואחי שהוציא ספר הוא הביא כחוגם גם את שיעורי רבי חיים נאה, רבי חיים קניבסקי אמר לו בחביבות איך נכד של הסיטפלער מביא שיעורי רבי חיים נאה.

שאלה: מה הסיבה שאדם שעובר עבירה ומודה בה בפה מלא לפני שגורים את דינו מביינים אותו לשחזר את מעשיו האל הוא הודה בה? **תשובה:** כל בן אדם נולד עם דחף לקבל עונש גם על דברים שלא עשה בגלל צלילן שמועיל לו עונש, וישנם אנשים וגם ילדים שזה מתגבר אצלם והם עושים כמי שנתנו פעולות בשביל לקבל עונש, או שאומרים שעשו כל מיני דברים בשביל לקבל עונש, מה שנקרא גרושת אשמה והיניך רק רשות אבל לא באמת עשו מהשו, ועבר כל מי שהודה שעשה משהו היו גוזרים את דינו, אך הרב שלמה הופמן שהיה קצין שטיפל מטעם בתי המשפט בעבריים הצליח לשכנע את השופטים שהודאה המון פעמים באה מגרושת אשמה ולא שבאמת עשו משהו, ולמד זאת מהרמב"ם בהלכות סנהדרין יח וסכות בשני אנשים שאומרים דברים שלא עשו בשביל להרהר ולכן לא מאמינים לאדם שאומר ע"ע שעשה עבירה בשביל להורג, הטיפול הכי טוב לזה הוא לשחרר את הילד / הבחור וכו' מהדמיונות בו הוא נמצא ולא לדבר אתו על עצמו אלא על זה שיש המון אנשים כב מחו"ל שטוענים או מדמיינים ומגומלים ועי"י הוא יקלט שגם הוא יכול לדמיון דברים שלא עשה וכן מקילים ממנו את רגשות האשמה, כמ"כ לימוד תורה היטב ולהבדיל לימוד הכתומת מחלש את כח הדמיון.

שאלה: בפרשת השבוע מובא ששמו את המקלל בית האסורים מה הדין שרבי חיים קניבסקי הוציא לעניין בית הסוהר כשיבקר שם? **תשובה:** לפני עשרים וחמש שנים בערך רבי חיים קניבסקי עלה יחד עם הרב שטיינמן ועוד רבנים לבקר אסירי בבית הסוהר האסיר הלך לבית הסוהר בערב השבת נראה לי, ובכניסה הצרה לבית הסוהר היה ויכוח בתחילה מי יכנס ראשון אך רבי חיים נכנס מיד ראשון ואמר אין מכבדים בבית האסורים, והסביר את שמבואר ביומא אין מכבדים אי"י דירה, ולכן בבית האסורים פטורים ממוזיה, והנה קיי"ל שאין מכבדים אלא בפתח שיש בו מוזיה וממילא אין דין להיכנס ראשון בבית האסורים. מתוך העלון הנפלא דברי שיי"ח לבעל הקובץ ליוניות.

שאלה: על איזה עניין בריאותי מצא הרמב"ם לנכון לחזור עליו שש פעמים בפרק ד מהלכות דעות? **תשובה:** מדרכי הבריאות שלא יבשה אדם נקביו. ומנה שם עשר הזדמנויות שאדם צריך לבדוק נקביו. ובהלכות מאכלות אסורות כתב המשנה נקביו הר"י בכלל משקף נפשו יתר על חלאים העיט שביאי על עצמו ויתחייב בנפשו. ואומרים גם שהמהלה הנפוצה בעמי הגוס נגרמת מהחשיית הנקבים. כמ"כ היה גם גורם לעקרות וכו', ומי שיש לו עצירות ראוי מאוד שירבה בשתיה ואכילת ירקות.

שאלה: בית שבעל מנהיג את הבית האם זה טוב או לא ואיך אמור להנהיג את הבית ברוחניות ובגשמיות למעט ענייני המטבח וכדו', אבל חייבים לדעת שהכל צריך להתנהל בצורה של התחשבות בצרכים של האישה, ובודאי במקום שלאשה יש קושי טכני או רגשי או במקום שחשוב לה לא ככה זה מבחינה רוחנית והן מבחינה חינוכית בריאותית וכלכלית חובה להתחשב בה. וההנהגה שלו צריכה להיות מתוך התחשבות ולא

מתוך התנגשות והיינו לקבל את הלב שלו וההרגשה שאכפת לו ממנה ולא מתוך ניצול חליהה אלא מתוך שזה הכי טוב לבנות בית מכל הבחינות כי כך ה' ברא את העולם. משלום בית לשלמות הבית.

שאלה: ילד שלא רוצה לאכול וכל פעם צריך לרדוף אחריו שיאכל כמה ילד לעשות אותו? **תשובה:** להניח לו על השולחן כמה סוגי מאכלים דברים שהוא אוהב וגם דברים שהוא לא אוהב וניתן לו לבד לבחור בעצמו מה הוא רוצה לאכול וכך בלי להלחץ בלי לדרוש ממנו בכח ניתן לו לבד לבחור. הוא לבד יבחר מה שטוב לו ואוכל בריא שהוא מעולם לא אכל. רבי שלמה הופמן.

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת. רעיונות שנשלחו למדור השבוע. א. בקשר למי ששאל שיש כל הרבה פצעים שקראים "מולוסקום", בארגטינה יש משחה בשביל זה ולי יש את המשחה הזאת בשמחה אפשר להתקשר לפני' 0534154058 **יבלות פגניים** - מנסיון, ע"פ המלצת רופאת ילדים מרחנו על הימנעו סיסטומיציץ (משחת עניינים) פעמיים ביום בהקפדה על שבועיים לפחות ברצף, והיבלת נפלה. **עצות ליבלות - מולוסקום.** אצלנו ראינו נפלאות לאחרונה לאחר שיישמנו המלצה לשיש על היבלת חומץ תפוחים (השגנו בחנות של בטר אנד ד'פרנט) החומץ ממש "אכל" את היבלת שהיתה ענקית וגדלה כל הזמן! הספגתי פלסטר בחומץ וכיסיתי את היבלת כל הלילה. השיפור ניכר מיד, ועכשיו - שבועיים אחרי נשאר רק סימן שטוח קטן. כמו כן עשיתי במקביל עוד דברים שמעתי ויתכן שעזרו גם הם. למרוח מעט רוק על היבלת מיד כשקמים בבוקר (לפני ששטופים את הפה) גם אז דקה לכסות בפלסטר. כיון שיש גם לתינוק הרבה יבלות קטנות וקשה להדביק על פלסטרם עם חומץ (זה קצת שורף ויוצר אדמומית סביב) חיפשתי עוד אפשרויות: אמרו לי גם לשים מהיין של התבדלה ש-שמו פעם אחת. זה רק פעם בשבוע, אז קשה לדעת אם יש עזר, אבל למה לא לנסות. וכעשוי קניתי משחה של פורבר בשם פרופוליס-המשווקת טענה ש-95 אחוז מהמשתמשים אומרים שעזרו מאד, אחרונה משתמשים רק עימיים אז לא ידוע עדיין. **לגבי היבלות הויראליות** ניתן למרוח על היבלות ויטמין d במשך מספר ימים, לנו ממש עזר. **עוד: מנסיון יש טיפות** בשם ירבוך שמועיל מאוד היבלות נעלמות תוך חודש, המוצר טבעי בכשר בדיוק י-מ נמכר בבית מרקחת וירושלים בשם רינה פארם שמשווק מוצרים טבעיים יש להם שירות משלוחים טל' 025383788. **יניסני** המון דברים ולא עזר כלום, עד שמישהי הציעה לנו משחה של פראוריא בשם אלו-פרופוליס קצת יקרה [114 ש"ח] אבל עזר פלאים והוריד לי את כל היבלות ממליצים מאוד. **ב.** בקשר לאקומה בכפות ידיים לנו יש משחה קוריאקה של נירדרם לנו היא מאוד עוזרת, לצריך עברה (מרשם) א. לגבי כתמי גזם וכן לגבי כתמי יין יש חומר של עוקבי בבקבוקונים שעוזרים מאוד! יש סוגי הכתמים לכתמי יין ודם זה באותו בקבוקון מעט יקר אבל שווה, זה למרוח ואח"כ להכניס למכונה לבלוע בעודה של שיפשופים לדמוה, ניתן לקנות בחנויות טמבור בכ"כ 25 שח לבקבוקון. **ד.** לגבי כתמים אדומים שנשארו אחר טיפול באקנה, רופא עזר אמר לי שאין מה לעשות עם זה, זה כתמים מהמשמ שעוזרו בעקבות המשחה והחשיפה לשמש אחר כך. **ה.** לריח בכפות הרגליים יש אצל הסנדלר ספודות נגד זנה-ספודות פחם מסוייטת מאוד עולה בערך 15 שח. **עוד כתבו:** לגבי ריח בגריליים יש אבקה אונדביל למינתה זיהה עובד מצויץ מנסיון אפשר אם, בלי מרשם התבדיל רק במחיר. **אחר כתב:** בקשר לריח בכפות הרגליים, יש לדאוג לחשיטה, שלא יהיה מצב בו נועלים אותו זוג נעליים ואותו זוג גרביים, ימים רצופים. (גרביים כמובן נקיות כל יום). זוג הנעלים שלא נעלו היום, יש לאוורר, ניסנו והצלחנו, שווה את ההוצאה (לצה של רופא ולדים לבחור). **עוד ריניון:** עצה לריח בכפות רגליים לא לאכול דברים עם חומציות למשל חצילים פטריות ועגניות. **ח.** כיפות שהתרטבו ניתן לרסות ליישר על ידי מניחים אותם על ראש של פאה לייבוש. **ט.** לרסות לתינוקת הרבה רשמו לתת באמבטיה ואז לא מתכלך. לגבי מתן ברול לתינוקות מניחים טישו מתחת לפתחים כך שאם נוזל מהברול הטישו מיד סופג אותו. אפשר גם ע"י מרדך וכך נכנס ישר לפה. **י.** שולחן שרגליו מברול קורה שהם מתחילים ונראים ממש לא יפה, מה הפתרון? הפתרון שמצאנו הוא לקנות טפט מראה (בצבע כסף) ולצפות אותו את המגזרים כמה פשוט ככה יפה. **יא.** השמשותף בצנח שהופיעה ממדור בעבר על ויורטל על הקיבה (שלשולים) לערבב כפית קקאו+ כפית סוכר עם מים ורתחים ולהוסיף מים פושרים ולשתות, אך עזר פלאים. **יב.** ניתן להשיג מדבקות זוהרות עברו שוטשטיין על הירושלמי כמו המדבקות שיש לשוטשטיין בבלי וכל על מתיתבא, כמ"כ בימים אלו הארגון מוציא מדבקות זוהרות עברו גמרות עזו והדר החלולות הנלמדות בכל בית הכנסת: 0504180186

התורה חסה: בקשות שנשלחו למדור ע"י הקוראים המשוועים לפתרונות לבעיותיהם, ניתן לשלוח פתרונות למייל שבסוף העלון. **א.** אשמח לדעת איך מנקים כתמים על סלית גדול שלא ירדו בנקי יבש? **ב.** בעלון פרשת שלח בשלח במדור של הפתרונות הובא עצה להתיקרות בשר, לשים משחה נגד כוויות. אם יש אפשרות לברר איה משחה מסוייטת זו. **ג.** אשמח מאד לפתרון לכעין בעות אורה שנוצרות (כנראה כבביסה) ברצועת לולאות לכפתורים בחולצה גברית וכן בבווארון.

ריתחא דאורייתא: מעשה במלמד שהגיע לתלמוד תורה אחרי פסח והנה הוא מגלה שבמגריה של השולחן שלו שוכן חבילת ביסילי שלקק מילד שהתנהג לא יפה לפני פסח, מי יהיה חייב האב או הרב? **תשובה:** לקח את הביסילי מהילד, או המנהל כי זה חמץ שברשותו, או האבא כי זה חמץ שזה שלו, או הילד כי האבא נתן לילד אחריות, או שאף אחד לא יהיה חייב. נסמך ע"י רבי אליעזר ויטקובסקי שליט"א יצוץ התורה' ביבית העי"ר. נכתב ע"י בני החרוץ עדי לנגדלות שמואל נ"י.

הלכות מענייני היום

ספירת העומר תזמורת ריקודים ומחולות בסיום גם למי שתמיד לא עושה בסיום תזמורת; התיזר לעשות כן הרב אלישיב ורבי חיים קניבסקי והטעם לזה הוא משום שלכבוד התורה אין הגבלות בימי הספירה.

לגי בעומר תספורת ולזמורה: הדין שומרת בלג בעומר להסתפר (לאשכנזים). **ולגוני תספורת** לגבי הנוהגים אבילות מפסח ועד ראש חודש שבט שרי להסתפר מליל לג בעומר (בשם רבי חיים קניבסקי והרב אלישיב) ואלו הנוהגים להפסיק האבילות בליל י' יחלו ללג בבוקר, ובמקום הדחיק או בשעת הצורך יש שמכּוּעוּ ללג במוקדם יותר. וחתן והייה בני משפחתו הקרובים מאוד כגון הורים ואחים יכולים להסתפר כבר מלבי בעומר בגלל שלא יהיה להם מספיק זמן בלג בעומר, כך פסק הרב אלישיב. **ולגני תזמורת** במקום שזה לכבוד רשבי כגון במדורות וכדו' התיזרו מהחליה. **ובל"ג בעומר** שרי לברך שהחיינו אף שכל העומר אסור.

פרשת אמור: **הלכות טומאת כהנים** מאת: ה'תאחדות תורת כהנים'; גם ישראל המטמא כחן במזיד ועבר בלא ולקה. ה' כחן קטן בן יומו אסור לטמאות. דוגמאות שכיחות: א. אסור להגל להסיע כהנים במקום טומאה (כגון כבישים מסוימים בבאר שבע, טבריה, כביש סוף בחיפה, ועוד) ב. פתיחת דלת במקום שיש בו נפט. ג. מוטס המוביל נפט, מזוואון שיש בו חלקי מת, הלוויות שמכניסים את הנפט לבניני מגורים, כניסה לבתי חולים בלא צורך. ועוד. לכל שאלה: 08-3132020 קבלת עדכונים: בנדרים פלוס, או במייל a083132020@gmail.com

חידות

חידות שינון הפרשה לפי סדר הא-ב: א. פרי עץ הדר? להתרג. ב. כחן הוא אסור בעבודה? על דם מום. ג. אסור לכחן להתחתן עם אישה? גרושה. ד. חלומית בת דברי הייתי משבטי: דן. ה. ענין עץ אבות? הדס ו. המשך: בא השמש? וטהר. ז. אסור באכילת קודשים? זר. ח. האוכל קודש שגגה צריך להוסיף? חומש. ט. לא יקרב אל הקודש כי הוא? טמא. י. בעשור לחודש השביעי יחול? יום כיפור. כ. השמן מהטיפה הראשונה של הזית? כתיבת. ל. אחד הדברים שמשאירים לעני בשדה? לנט. מ. ממתין מתחילים לספור ספירת העומר? ממחרת השבת. נ. הנשאר מבשר הקורבן נקרא? נותר. ס. מונים מפסח עד עצרת? ספירת העומר. פ. קרבן שנלקח מהתבואה החדשה? עומר. פ. חג המצות? פסח. צ. לשון זירזו בעניני הדקדק המנורה? צו. ק. מועדי ד' הם מקראי? קודש. ר. הקציר הראשון של התבואה? ראשית קצירכם. ש. יום הכיפורים הוא? שבת שבתן. ת. מותר לבת כחן ורוקה ולביתו לאוכלה? תרומה.

חידות תורניות: א. איך יתכן שאדם יתפלל ביום חול רגיל 5 פעמים שמונה עשרה לכתחילה בלי ששכח או החסיר משוהו. ב. היכן מצוינו בטעם הכולל טעם הגמול? ג. איך יתכן שרץ ליד כלי ולא נועט בו והוא זאת הכל טמא? ד. איך נקרא פסח שני בלשון חז"ל? ה. פסח בפרשה ולא חג הפסח?

תשובה: א. יש לו חיוב והוא עולה חזן בכל התפילות. ב. בפרשת שמייני בפרשת את שתייהם הטעם של זה הוא תלישה גדולה. ג. כלי חרס טמא באוויר (אם משלשל שרץ עם חוט לאוויר הכלי, טמא הכלי). ד. 'פסח קטן' ה. פרק כא' פסוק יח' 'עירור פסח ושרונו'.

חידות פסחיות: א. מה בין יאוש לתקווה? ב. מי מדליק את במירוק למרות שמוגלה לא שמע על רשבי"ג. ג. מה המשקף את ידיים ורגליים, השם, לבנה? ד. מה המשותף לקידוש, בית, ישמור? ה. למי יש ידיים בלי צפורניים? ו. לא אמר ר' לי ומי לא אמר ר' לי? ז. כיפה שלא לובשים? ח. למי יש עור של פיל למרות שאינו פיל? ט. איזה כנף מקרבים לפה אבל לא אוכלים אותה? י. למי יש אוזניים לבתי נראות? יא. איזה מאכל הוא עם המון סוכר ובכל זאת אין עליו סימון אדום של 'סוכר בכמות גבוהה'?

תשובות: א. האות למד. ב. גפרור. ג. קידוש. ד. השם. ה. ידות הכלים. ו. 'ויאמר דוד אל דג צר ליי' (תחנון). ז. ו'לא אמר אדם חברו צר ליי' (אבות ה). ח. 'מכנסי' אותו לכיפה ומאכילין אותו שעורין עד שרכיטו מבעת' (סנהדרין פא.). ט. פילה. ט. 'הכנף פתיל תכלתי'. י. לכותל. יא. חבילת סוכר.

חידות בשאלת אל תלדימים: א. איזה בעל חיים הולך על הראש? ב. איזה בעל חיים מת כהוא? ג. איזה בעל חיים זמן מועט? ד. איזה בעל חיים הולך על שתיים? ד. איזה דבר הבא מבעל חיים משתמשים בו רוב העולם יום יום בתור משק? ה. איזה מאכל עם מבעל חיים טמא שלא אוכלים אותו? ו. איזה בעל חיים אוכלים בשלוחן שבת?

תשובות: א. כינים הולכים על ראש האדם. ב. דג. ג. תרנגול. ד. חלב פרסה. ה. דבש דבורים. ו. דגים, עופות, בקר.

חידון משעויות פרשת אמור ח' משעויות למילה פרע - פרע - רבינו שיער. 'ית ראשו לא יפרע' תרגום: 'וא ירבי פירו (ויקרא כא ו). 'גדל פרע שער ראשו' (במדבר ו ה). **פרע - גילה.** 'יורא משה את העם כי פרע הוא' רש"י: פרע - מגולה. (נמות) (כל כה). 'מה ולא פרע את המילה כאילו לא מלי' רע"ב: ולא פרע - ולא גילה' (משניות שבת פ"ט משנה ו). **פרע - נקם.** 'בפרע פרעות ישראל' מדרות ציון: ענין נקמה. (פוסטים ה ב). **פרע - ביטל.** 'לא אפרע לו ארוס' רש"י: לא אבטל. (יחזקאל כד ד) **פרע - החזיר.** גבה. פריעת בעל חוב מצוה. אין פריעת מנכסים משועבדים במקום שיש נכסים בני חורין, **פרע - שם צמה.** **פרע - שם מקום.** מפל פרע - מפל מים היורד לנחל חרמון, למרגלות קיבוץ שניר. **פרע - מעשי פרא:** התנפלות של הרג ורצח. פרעות תרפ"ט.

הגיגים המיועדים לאלו שיש להם מזה תועלת כשאני אהיה סבא לא יצטרכו להזכיר לי לקנות את המתנות הזמורות: המדינה לא 'תורמת' כסף לחרדים. היה סדך הכל מאפשרת גם לחרדים ליהנות מתרומת המיליארים שהיא מקבלת מהאמריקאים.

סימנא מילתא: 'נעשה ונשמע' כתוב בתורה בספר שמות 24:7 (פרק כד פסוק ז).

אין הפגנות אלימות. יש הפגנות אלימים.

שאלו את ביידן למה החלטת לרוץ לנשיאות? והשיב: אם כבר להתמודד בגיל שלי, צריך לעשות את זה בזריזות.

מנווה פריעה: אם לא היה במצרים בית משפט עליון חזק וסמכותי ששם לגנב עינוי אז תזכיות המיעוט, מי היה מונע מפרעה להשליך ליאור גם את הילדות?

טוב שני ופולים לימון על העץ מופל לימון אחד ביד.

האמא נופת בילד: לא שמעת שקראתי לך? הייל: 'שמעת רק את הקריאה הסרומית, אני ממתין לקריאה השנייה והשלישית.

השדכן לאבי המיועדת: מדובר בבחור שהוא השפיץ של הישיבה. אבי המיועדת: אם ככה זה ממש מתאים משום שהבת שלי היא השפיצה של הסמינר.

שני טבחים באו לרב, זה טוען אני שף שרגא וזה טוען אני שף שרגא. אמר להם הרב אשאלכם שאלה: מגיע לקוח לאכול גפילטע פיש אבל יש לו סחף שלם רק עבור חצי גפילטע פיש. מה תעשו? אומר הראשון: מה השאלה, אחתון גפילטע פיש אחד לשנינו ואתן לו חצי. אומר השני: לחתון גפילטע פיש שלי לשנינו!! חס וחלילה. אתן לו גפילטע פיש שלם. אמר הרב לרצי: אתה שף שרגא האמיתי. **הרגע הזה** שנופל לך החשמל ואתה יוצא למסע בילוש ברווחים שמתחת הדלתות של השכנים לראות אם לכולם נפל ארץ רק לך.

הרגע הזה שאתה קורא את העלון ברחוב וקורא על פנים התמונות עד הרגע שאתה לא מצליח להתאפק ומגחך בקול גדול, מייד מעיף מבט חושש לצדדים לראות מי ראה.

הרגע הזה שאני עובר על ההגיגים מחפש אחד שיעלה חיך על פני ומגלה שהגעתי לתודות.

שף שרגא במכתון חדש: ופולים לימון בטעם שוקולד.

שאלה: מה מברכים על ופולים לימון. תשובה: בכניסתו מה הוא אומר, ברכה אחרונה. ביציאתו מה הוא אומר, ברוך שעשה לי נס במקום הזה.

שאלה למה שבושות נוהגים לשתות הרבה קפה. תשובה: על שם שקפה עליהם הר כגיגית.

הרגע הזה שחברך אתה עושה תנועת עזות למישהו באזור עד באמצע השיעור. ואתה עוד מחזיר לו תנועות בהתלהבות, עד שאתה קולט על הפרצוף המופתע שלו שהוא בכלל לא סימן אליך...

הרגע הזה שאתה קורא היגג משעשע בעלון ורץ לספר לחברותא בחיך רחב ואתה מגלה שהוא באמצע לקרוא את העלון.

הרגע הזה שאתה קורא את העלון ואוכל ופול לימון.

הרגע הזה שהבאני עם קובץ עלונים על הבמה ואתה רץ לתפוס עלון בקושי מצליח ואתה יוצא בחיך ומגלה שזה משבוע שעבר.

הרגע הזה שאתה פותח צנצנת גפילטע פיש ובה לך לעשות אפציי והעלון סגור ...

הרגע הזה שאתה במעלות עם איזה אחד שאתה לא מכיר משרוצא את הפלאפון כאילו יש קליטה.

הרגע הזה שאתה חוזר מטיע הביתה ומתקשר למבטבש כשנחלק את המגזן והבן שלך הדליק על חום.

הרגע הזה שאתה חזן ומבדך על ספירת העומר ולא זוכר מה סופרים היום.

הרגע הזה שאתה הולך ברחוב, מזהה קצת מרחק מישהו שנראה כמו החבר שהיית צמוד איתו כל שנות החיידר לפני 25 שנה. מנסה לפזול אם זה הוא או לא. אין לך עכשיו זמן לסגור פינות של כ"כ הרבה שנים. הוא חוזק על פינד לפני שהספקת להחליט. אתה מחכה 2 שניות ומתבונן באחורה, ואז מגלה שזה הוא הסתובב... **לא מוופלך** ולא מלימונך.

הרגע הזה שאתה נכנס לבית הכנסת בליל שבת ובדיק אווזים בבואי בשלום.

הרגע הזה שמצטלל מישהו הפלאפון במנגינה של השעון מעורר שלך.

הרגע הזה שאתה אומר לאחד בקידוש לבנה 'שלום עליכם' ואז אווזו שהוא באמצע הברכה.

הרגע הזה שנופל לך חלק מנגריה הקפה שמדת בכוס, ועכשיו אתה לא יודע כמה נשפך וכמה להוסיף.

הרגע הזה שאחרי משוה ארוך שהקלדת אתה מגלה שהמקלדת על אנגלית.

הרגע הזה שהבאני מסתכל לכיוונך ומסמן לך לעלות לתורה ובשבריר שניה של איחור אתה אווזו שהוא התכוון להוא שעומד מאחוריך.

הרגע הזה שמישהו מבקש שתזיניו אותו ב'על המחיה'.

הרגע הזה שהבאני מסמן לך הגבהה ואתה מגיע לספר ואתה רואה שהוא התכווה לגלילה.

קראתי 40 פעם הרגע הזה ונשמעתי:

הרגע הזה שאתה מגלה תוס' עם כוכבית קטנה 'שייד לעיל במשנה' כמה אדם אחרי.

הרגע הזה שאתה שואל את עצמך איך לא נגמרים לו כל הרגעים האלו.

חדש על המדף: יתחליב הרצה בניחוח וופלים לימון.

הרגע הזה שאתה לוקח לגיל נייר טואלט ומגלה שמישהו ניכס את החלל שבפנים כפח האישי שלו.

הרגע הזה שנמרתך כל הבטריה בפלאפון באמצע שיחה עם השווער ואתה לא מוצא מטען כדי לחזור אליו להתנצל.

הרגע הזה שבדבק לך טישויו לנעל ואתה מנסה להוריד אותו עם הרגל השנייה ואז הוא עובר לשם וחוזר חלילה עד שאתה כמעט נופל מהרגליות של עצמך וכל הרחוב מסתכל עלך כאילו אתה שיכור.

הרגע הזה שאתה מנגב ידיים במגבת על בית הכנסת, מתחלחל, שוטף שוב ידיים ומנגב שאתריה של טישו שמצאת על הרצפה, נשאר עם ידיים רטובות ופירוירי טישו על הידיים.

מטהר אייר - צרות אחרונות שמכחות את הראשונות. **הרגע שאחרי 5** דקות בפקק החלטת לעבור נתיב ובדיק אז השתחרר הפקק בנתיב שממנו עברת.

שף שרגא במכתון מיוחד לפסח שני: שוקולד במילוי דג מלוח. **חדש ומרגש!** וופל אשכוליות.

האנשים האלה שמתקנים אותך לומר שניים במקום שתיים.

האנשים האלה שכבר בירוק מהבהב עוצרים.

האנשים האלה שאתה מספר להם טעות שעשית והם אומרים לך: 'לא היית צריך לעשות את זה'.

האנשים האלו שמבטלים מילים בעברית: אני עיף? ואני!!!!!!

עיף זה לא מילה.

השלב הזה לפני לג בעומר שהילדים מבררים אצל האמא אם היא צריכה להתארז בסלון.

אם אין לך שעה להקשיב אל תשאל אותי מה נשמע.

אישהי ישנה בזמן הצפירה. איפה יש עכשיו צפירה לנשים.

מסתבר שקפה שחור מעורר את שמים בו מלח במקום סוכר.

על כמה אבטיחים צריך לדפוק כדי שיחשבו שאני יודע מה אני עושה.

היכן ניתן להשיג את העלון

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: **צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר** מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפניה בחצר ברחוב שקולוב 23. **ובביהמ"ד המרכזי מניין אברכים** **פרידס כ"ף** רחוב אבוהצירא 9, **ובכלל 'מושה וזנת' (בית כנסת הגדול)** בספריה בקומה ראשונה (הברון) בכניסה המערבית בקרטון בארון למטה.

וכן בשאר הקהמות והצל המפיצים הקבועים ובראשם **רבי ודידיה רבי שליט"א** - **משבחי הרב זר**: אוכל כל יום קצת ופולים לימון זכר לחורבן. **עוד משבחי הרב זר**: נוהג לומר אמן ויש שמיה רבא בשלושה קולות. בכל כוחו, בכל כוונתו ובקול רחש גדול. עקבות העלון משבוע שעבר פנו כמה לברר את הכתובת המדוייקת של הרב זר והאם יש לו סורגים בחלונות [א.ה. יש. יתרגעו. אין איך להינסך]. **בקרום:** המכון להוצאת

שבחי הרב זר בקרוב בחניוית הספרים המובחרות: 'שבחאי אסדר' ובשחי הרב זר חלק ב'. כמו"כ, יוצאת כעת מהדורה חדשה של חלק א', עם תיקונים ומילואים, נתחרו ראשי תיבות ונוספו אלפי ציונים מקורות. מתוך הספר: **אייתמר**, הרב זר חד אמר היה ונברא וחד אמר לא היה ולא נברא ונברא היה (משל היה - ללמוד הימנו שבחין הרבה) בשלמא למי"ד היה ונברא היינו דנתינן ליה גבי ניתן להשיג את העלון אלא למי"ד משל היה הי"ל לאתו"ה גבי מאמרי מסור וידיעות חשובות, איידי דנתייה לרבי שמחה שולמן תנא נמי הא, ורבי שמחה שולמן גופיה מני"ל דהיה ונברא, משום דאיכא סהדי באדידת (ס"א): בארית. ומיהו רבין לומר רבין למר היינו הר יונה נוף הגליל) ת"ש עמד שמואל על רגלו וזכר פה"ס אחת נכנסת לחצרות בית השם וחזייתה להרב זר דיתבי וקאמר שבתי בבית ה' כל ימי חיי ואיכא דמתני לה (נפצ"ק סימן) פינות צבאי.

קדושים קתני מיהת וחזייתה להרב זר אלאמה היה נעת ש"מ. **אין לקחת יתור מעלון אחד בשום מקום ללא אישור.** כמו"כ ניתן להשיג את העלון **במזויעני עולית** (לא כמותר) החל מיום חמישי בערב בשעה 36: 37 בכניסה לחנות ש.מ.ח. - שרונה משרד רחוב רשבי"ו 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל** אצל רבי שמחה שולמן שליט"א, שהוא מכבד את השבת ומנסה מאד להצחח גדולה להמשיך בעניין זה את דרכו של יוסף פרש. **כן ניתן להשיג בירושלים** ביישובת מיר אצל האישי שחס על כבוד כ"א כאחד מעמקי העולם רבי דוד ורומילד שליט"א או אצל האישי בעל כל הזהב, הדמות של ישיבת מיר רבי אבי פרידנר שליט"א שהוא מקרין הארת פנים נדירה. **בבית שמש** אצל אחד שרואים בו דמות של אדם נקי מעבירות רבי נחום זכרשי שליט"א בבית הכנסת אור אליהו. **וכן** בישיבת מרן הגר"מ שטרנבוך - חבקוק הנביא 7 רמה ג'. **בנתניבות** ביבית בוכריס'. ובבית יצחק. **ברחובות** ביישובת מאור התלמוד, אצל החבור החשוב ש'רת ניי. **בירוסם** אצל רבי מיכאל גולדנברג שליט"א. **באופקים** בבית הכנסת זכרון אליהו. **בקריית גת** ב'ביה"ח' שומרי אמונים ובב"כ"י קרטעסנין מיום שישי. **בחזון יצחק**: בבית כנסת המרכזי. **באשדוד:** בבית כנסת החי"ד"א רובע ג אצל גדול מוכי הרבים בדורנו רבי יצחק משענייה שליט"א **בעוצם** ביישובת נר זרח ע"י מרא דקדושים ביישיבה רבי שמואל הונויסברג שליט"א שארעטרט ומתחנך. **ברכסים** אצל האדם הגדול רבי יוסף המאירי שליט"א כולל רבי ישראל גבעה ב. **ברעננה** אצל משפחת זכאי מיוחדת והנפלאה רחוב נעמי שמר 9/5 טלפון 052-6903395

בפתח תקווה בבתי הכנסת בני דוד: אוהל אברהם. שירת מרים. קהל חסידים. בעשי"ט צאנז גור ויוצאי חברון. ע"י רבי יואל פינהנדרל שליט"א. וכן בישיבת אור ישראל וכן בישיבת עטרת שלמה. **בראשון לציון** אצל החי"ל: **כן** בעיר **אוכני** ביישיבת כנסת יחזקאל ותורה בתפארתה וביישיבת ע"י רבי יואל פינהנדרל שליט"א. **עוד באלעד** בבית הכנסת ע"י החלכה ע"י האישי שכמה וכמה העידו לו עליו שהוא מגדולי המחנכים וכל למדיו אוהבים אותו אהבת נפש רבי יצחק רבי שליט"א. **בצפת:** הביחל ביישיבת צפת ע"י הגאון הצדיק מאור רבי אברהם ליוסן שליט"א. **בקריית אתא:** בבית הכנסת מאקאוור ירושלים ג' ע"י החבור המורמסם בצדקותו עדין לגדולות אהוב הבריות נ"י **ברמת השרון** אצל הגאון שלא פסיק פומיה מלחיק וללמוד בהתמדה רבי דניאל פוסטבסקי שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות וכן בבית הכנסת המרכזי גולות ישראל וכן בבית הכנסת וכולל חוד צבי. **בחדרה** בכלול אדרת אליהו ובראשות הרב נתנאל יקותיאל רחוב הגדול העברי 13

בלוד - אחיסמך. בחנות בוגרין רחוב הרב אלישיב 5 גני איילון. **בעפולה** בב"הכ"י נצח ישראל שכונת עפולה עולית או אצל האישי שהקדיש עצמו לכלל בארץ לא רגיל לרבי אהרן קולדצקי שליט"א **במנצ'סטר** אצל רבי שמואל א. הורביץ שליט"א: 44742579311@44742579311. **בארגנטינה:** בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלונים.

לקבלת העלון בפקס יש להתקשר לטלפון: 03-6180383.

ניתן להוריד את העלון באתר 'לדעת גליונות' ובעמודות קול הלשון וכן את העלונים של כל ארבעת השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש רגנים. לכתוב מערכת. שבת. מקישים על פתח תיקיה. מקישים על תיקיית הורדת גליונות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ 456alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאות העלון לפנות: 0527633431. או בינדרים פלוסי - הרשת הכוללים פרדס כף עלון, (שלוחא 2422). זכות הרבים תלוי במסייעים: אפשר לשלוח משם חודעות.

ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הני"ל.

16אזמיה דסול ספי' פרשת אמור תשפ"ב

טוב להסות בה'

839

הדלקת נרות: 19:04

יציאת השבת: 19:56

רבינו תם: 20:48

ע"פ אופק תל אביב
טו' באייר התשפ"ג



לקיי
שמוע קייז!

סוד מערת רשב"ו אמור התשפ"ג



התנא הקדוש, רבי שמעון בר יוחאי בורח עם בנו רבי אלעזר למערה, שם הם מתחבאים מפני הרומאים הרשעים הרוצים לתופסו. כמה זמן יצטרכו להתחבא במקום? כיצד יסתדרו שם עם אוכל ושתיה?
 הם נכנסים למערה ובוטחים בה' שישמרם ויצילם. ואכן, בורא עולם עושה להם ניסים גלויים.
 מידי יום, הקב"ה שולח להם חרובים מוכנים בתוספת למים צוננים וטריים מהמעייץ. למרות שעץ חרובים מגדל פירות רק אחר שנים רבות, עץ החרובים מספק להם בצורה ניסית כל יום חרובים, בנוסף למעייץ שזרם ליד המערה בשביל שיוכלו לשתות. הם רואים כמו עיניהם כיצד הקב"ה מלווה אותם ונמצא איתם. אלא, שכבר ביום הראשון במערה הם נתקלים בבעיה – מה יהיה עם הבגדים לכבוד התפילה? הרי צריך לכבד את הקב"ה ולהתפלל לפניו בבגדים מכובדים ונקיים, והרי אם ישארו כעת עם בגדיהם למשך כל זמן שהותם, הבגדים עלולים להתלכלך ולקבל ריח לא נעים, בפרט כשאינם יודעים כמה זמן נגזר עליהם להיות במערה.
 הם מצאו עצה – החליטו לפשוט את הבגדים, תלו אותם ונכנסו אל תוך החול, כך שגופם היה מכוסה, והמשיכו ללמוד תורה. בעת שהיו צריכים להתפלל, יצאו מהחול ולבשו את בגדיהם. כך עשו לא יום ולא יומיים, אלא במשך 13 שנה!
 שואלים רבותינו: הרי רשב"ו ובנו רואים בחוש את הניסים הגלויים של עץ החרובים ומעייץ המים, אם כן, מה להם לחשוש מה יעלה בגורל הבגדים? הרי מי שדואג לכס לאכול ושתיה, ידאג לשמירת הבגדים שלכם?
 אלא עונים רבותינו: רשב"ו ובנו לימדו אותנו את הדרך בעבודת ה' – בכל ענייני הגשמיות: אוכל, שתיה, פרנסה והצלחה, הכל בידיו של הקב"ה, ואין בידו של האדם אפשרות לשנות את הנגזר, לכן הם לא טרחו ודאגו למזון והשתיה, אלא ה' שלח עד אליהם. אולם, בענייני רוחניות, קיום התורה והמצוות – האדם צריך לעשות את מיטב ההשתדלות, שנאמר: "הכל בידי שמיים, חוץ מיראת שמיים!". על כן, כשהם חושבים מה יהא עם בגדים לתפילה, הם מטכסים עצה מה לעשות ומשתדלים לשמור עליהם. כי כל עבודתנו בעולם היא להתאמץ ולהשקיע ברוחניות: תורה, תפילה ומצוות וזה עיקר השכר! זה היה לפני שנתיים, ליל לג' בעומר, ליל יח' באייר התשפ"ג. כולנו שמענו והתעוררנו לאסון הגדול במירון, בו נעקדו על קידוש ה' 45 קדושי מירון, בנוסף ל-145 פצועים.

ברגעי הדין הקשים והנוראים, היה יהודי בשם אברהם קרויס – חסיד תולדות אברהם יצחק המתגורר ב'בית שמש', שנמחץ בין ההמון הנוראי. הוא לא הצליח לנשום ואיבד את ההכרה. כוחות ההצלה הובהלו למקום וחזו במראות קשים – עשרות אנשים שוכבים על הרצפה ללא דופק ונשימה, נפחו את נשמתם. כשהגיעו כונני ההצלה אל אברהם קרויס הם ראו שהוא מוטל ללא דופק ונשימה, וסימנו אותו בשקית שחורה כאחד הנפטרים ל"ע. אלא שאז, באורח נס ממש, החליט אחד הכוננים לנסות בכל זאת לעשות לו החיאה, שמא יתרחש נס. הוא החל בפעולות החיאה, ובניסים גלויים – אברהם קרויס התעורר ופקח את עיניו. פיננו אותו בבהילות אל בית החולים 'זיו' בעיר צפת. בבית החולים הוא איבד את ההכרה פעמיים נוספות, שוב נעשו בו פעולות החיאה, ובחסדי ה' שוב הצליחו להחיות אותו ולהחזירו לחיים. שלוש פעמים הוא חזר לחיים באותו לילה באורח נס.
 הוא שכב בבית החולים מעורפל הכרה... – המשך בעמוד 4 –

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה ובי"ב. פנינה בת שושנה ובי"ב. אושרית בת פנינה ובי"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. ניסים חיים החל בן לטיפה.

זיווג הנוף: ניר ואודליה בני ציפורה.
 זשביק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. אלס בת פרידה. בת-חן בת גילה רוחמה. בנים זכרים – הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. הרב שמעון כדני בן חביבה. מ"ס עדוק בן נור ומרים בת גלית. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שלמה בן סעדיה זנדאני. עמרון יוסף בן סאלם ומרים. שרה בת קמר. רבי עובדיה בן יפת. מרים בת ר' שמריהו. שרית שרה בת וקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה.

העלון מוקדש לעילוי נשמת יוסף צמח ז"ל בן מרים ת.נ.צ.ב.ה.

העלון מוקדש לעילוי נשמת אבינו, סבינו ר' צדוק מעודה זצ"ל בן יחיא ת.נ.צ.ב.ה.

העלון מוקדש לעילוי נשמת רינת בת משה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.

כינוי כבוד להורים
יש לעורר הציבור במה שכתב בשו"ת 'שאלת שלום' (ת"א סי' סג) כי רבים העולים לספר תורה אחר הקריאה, מקבלים בסיום 'מי שבירך' ומזכירים שם אימם או אביהם בלא תואר כבוד.

והנה כבר כתב מרן (ויד"ד סי' רמ"ב) שלא יקרא לאביו בשמו – לא בחייו ולא במותו, אלא יאמר 'אבא מארי' וכד'. הרי שבכל פעם שמזכיר את שם הוריו חייב להוסיף תואר כבוד כגון 'מר אבי' 'מרת אמי', 'בן רבי פלוני' וכד'. והק כשמתפלל על אביו החולה, כתב החיד"א (ברכ"י סי' רמ"ט) שאין לומר בתפילה: 'אנא רפא נא לאדוני אבי או אבא מארי פלוני', אלא יאמר 'אבי פלוני ללא שם כבוד או גבהות, לפי שאין גבהות לפני המקום.

כינוי לחמיו וחמותו
יש לעורר העניין שלא יקרא לחמיו או

סגולות להצלחה גדולה
(1) אומר רב האי גאון: "קבלה ביד חכמים: אדם המאריך במוצאי שבת בתפילת ערבית, וכשאומר: "ברוך ה' המבורך לעולם ועד" בתחילת התפילה, הוא מאריך – הרי שמושך על עצמו הצלחה גדולה למשך כל השבוע.
(2) כותב הגאון בעל 'כף החיים' זצ"ל:

הצלחה גדולה

"סגולה להצלחה – בשעה שמגביהים את ספר התורה כדי להראותו לציבור המתפללים, יחפש מילה בספר תורה שהאות הראשונה שלו היא כאות הראשונה של שמו".

(3) עוד כותב רבנו 'כף החיים' זצ"ל: "המקפיד ללמוד פירוש רש"י והרא"ם על הפרשה בכל מוצאי שבת – ייחיה לו לסימנא טובא לכל ימות השבוע, ויתברך ב"מזון הנפש ובמזון הגוף".
(4) מקובל מרבי ברוך ממעוזיבו' זצ"ל שבימים שיאמר 8 פרקי תהילים: ד, י, סג, סה, קטז, קלז, קלח, קנ – יצליח".

חמותו בשמם הפרטי, ויש נוהגים לקראם אבא ואמא. ומכל מקום מותר לקוראם בתואר כבוד 'רבי', 'אדוני': 'רבי אברהם', 'רבנית שרה' (הליכ"ע שופטים) עוד מילתא אעורר, שרבים לא יודעים שכשם שאסור לבן להתרחץ עם אביו במקוה – כן אסור לרחוץ עם חמיו וגמיו במקוה (רמ"א אבה"ע סי' כג ס"ו) ואין להקל בדין זה.

כיבוד חמיו וחמותו
יש להזהיר העם שכשם שחייב לכבד אב ואם ולעמוד לפניהם, כך יש חיוב לעמוד לפני חמיו וחמותו. וכן כשחמיו עולה לתורה צריך לעמוד לפניו. וכן לא יקרא להם בשמם הפרטי אלא בתואר כבוד כמו שכתבנו. ומכל מקום, אינו חייב לכבדם ממש כמו אביו ואמו, אלא רק כמו שאר זקנים חשובים, כלומר שיעמוד לפניהם כמו דין העמידה לפני אדם זקן (4 אמות). והוא כהכרת הטוב שגידלו את אשתו והיו שליחים לכך שוכה לבנות את ביתו וילדיו, ולהינצל מהחטא, והם טיפחהו שנים רבות. פלא יועץ



תאמין - תצליח!

כל מה שילד צריך זה – מבוגר אחד שיאמין בו כשאמא מאמינה בילד שלה – הוא יצליח. נקודה. אנו לא מתארים עד כמה גדולה השפעת ההורה על הילד. ברגע שאמא מאמינה בליבה, באמת, לא במשחק, שילד שלה יש לב זהב, שהוא ילד טוב, שהוא יכול להצליח, והוא באמת מוכשר ובעל יכולות מיוחדות – הוא אכן יהיה כזה. כשאמא תגיד בליבה שהילד הזה הוא בטוח יהיה בעייתי בכיתה/ מפריע בגן / ריגשי מידי ולא מפותח... כך הילד יגדל ויהיה, ולא בגלל שהיא ניבאה את העתיד, אלא רק בגלל שכך היא גידלה אותו, על מצע ההרגשה הזו שלה. אמא שחושבת שהילד שלה הוא ילדותי ותינוקי, ואיך הוא יסדר בכיתה... אוטומטית תפנק אותו יותר, היא תעניק לו יותר, כי הוא לא מסתדר לבד (לדעתה). היא תדבר אליו בהתאם כפי שהיא



טוב בו ותגדילי את זה. כל הזמן תשנני לעצמך עד כמה הוא טוב וכך מיד תעבירי אליו בהרגשה את האמונה הזו בו, גם אם כל העולם לא מאמין בו. מספיק אחת (ובעיקר אמא) שעמוק בליבו הוא ידע שאוהבת אותו באמת ומאמינה בו למרות הכול. ודעו לכן, כי זה נרכש, ואפשר לעשות זאת בכל גיל!!! נוסף על כך, התגובות שלך מאוד משפיעות. כשילד נופל, או כשאת רואה ג'וק בבית – ככל שהאמא תגיב בבהלה וחרדה, כך הילד יגיב כשיקרו לו חוויות מעין אלו, והוא יכניס לליבו שחוויה כזו גורמת ללחץ ולחרדה. דוגמה: כשישנה הפסקת חשמל פתאומית בבית, ואין תאורת חירום, כיצד את מגיבה?... תדעי שבאותו רגע הילד לא יודעים איך להגיב, הוא מסתכל עליך ולומד בשידור חי, כיצד להתמודד עם הסיטואציה. האם את מגיבה בלחץ או ברוגע? האם את מוצאת בזמן הזה משהו נחמד וטוב,

מדליקה נרות ועושה אוריה נעימה ורגועה? או שאת נלחצת ועושה היסטריה? כך הילד לומד איך להגיב, ומעבר לתגובה. הילד מחקה אותנו בלי שנרצה, בדיוק ברגעים שלא שמנו לב, שיוצאת לנו תגובה קיצונית, הוא מקליט ומעתיק לחייו, וגרוע מכך, מכניסים לליבו פנימה שכך צריך להרגיש. כעת אנו מבינים יותר מדוע מה שהאמא וההורים חושבים על הילד כך הוא יהיה, כי את כל התחושות וההבנות שלו הוא סופג ומקבל מהם, ואם יחשבו עליו טוב – הוא יצמח צדק!
108

א' אדר א' 5778

היה זה יום שונה מכל שאר הימים. יום לג' בעומר, שנת ג' אלפים תתקכ"ב לבריאת העולם, השמים רעשו ומלאכי מרום חלו ונחפזו. בתוך מערה קטנה בהרי הגליל בין צפת למירון, קורא רשב"י הקדוש לתלמידיו, אשר בראשם רבי אלעזר בנו ורבי אבא. מיד כשהגיעו למערה הבינו כי אין זה זמן רגיל. אש עצומה הקיפה את המערה, כשרשב"י אומר לחבורה הקדושה: "כל ימי חיכיתי לרגע הזה בו אגלה לכם את סודות התורה, אלא שלא קיבלתי רשות מהשמיים, והיום הגיעה השעה שהורשתי מהשמיים לגלות זאת לעולם".

"על כן", הרים רשב"י את ידיו ואמר, "גוזרני על השמש שלא תשקע עד שלא אסיים לגלות לכם את הרזים והסודות הקדושים, כי היום הזה הוא היום שלי", חתם רשב"י.

ואז החל רשב"י באמירת סודות הזוהר (האיירא) ואור גדול זרח מפניו, עד כדי כך שכותב רבנו האר"י בשער הגלגולים כי באותה השעה התעלה רשב"י למדרגת משה רבינו בשעה שנתן את הלוחות השניות. כל העולם נרעש מקבלת תורת הסוד שעמדה בשמיים וחיכתה לרדת דורות רבים. עד שסיים רשב"י לדרוש את כל הסודות, עצם עיניו ורק אז החלה השמש לשקוע.

מיטת רשב"י החלה לרחרף באוויר כאשר אש גדולה מתקלחת סביבה. החלו התלמידים ללוות את מיטתו של רשב"י בדמעות, כשבת קול מכרזת ואומרת: "עלו, בואו והתאספו להילולא דרבי שמעון, יבוא שלום ינוחו על משכבותם". המלווים הגיעו להר מירון, וכשנכנסו למערה לקבור את רשב"י, שמעו קול גדול ונורא משמיים: "זה האיש מרעיש הארץ, מרגיז ממלכות. כמה גזרות הומתקו ביום זה בגללך!

אתה הוא רבי שמעון בר יוחאי, שבוראו מתפאר בו בכל יום! אשרי חלקך! כמה עולמות עליונים נשמרו בשבילך. עליך נאמר: 'זאתה לך לקץ ותנוח, ותעמוד לגורלך לקץ הימים!'. מאז ועד היום התגלה יום זה כיום גדול ונורא, יום גילוי סודות התורה לעולם, היום בו כוחו של רשב"י גדול מכל השנה, וכפי שהעיד ואמר לתלמידיו ברגעי פטירתו: "זה היום שלי!". הכל עולים לציון או מתפללים ולומדים בביתם לזכות הצדיק המחולל ניסים ונפלאות ביום קדוש זה. וכבר התבטא בלשון קודשו, רבנו עובדיה מברטנורא, מגדולי הראשונים:



"בי"ח באייר באים מכל הסביבות ומדליקים אבוקות גדולות, מלבד מה שמדליקים עליה נר תמיד... שהרבה עקרות נפקדו וחולים נרפאו בנדר ובנדבה שהתנדבו למקום ההוא". דבר נורא ואיום מסופר על מרן ה'בית יוסף', רבנו יוסף קארו מחבר השו"ע, אשר בחג הסוכות אחד עלה לציונו הקדוש של הרשב"י עם תלמידיו על מנת לחגוג את חג הסוכות במקום. לאחר תפילת ההלל, הקיפו הבית יוסף וחבורתו את הציון הרשב"י ובנו רבי אלעזר, ובסיום התפילה למדו את הזוהר הקדוש לימי חג הסוכות. והנה, יום לפתע התקדרו השמים בעבים והחל גשם רב לרדת בכל זמן חג הסוכות. ראה זאת ה'בית יוסף' והצטער נורא, שהרי אמרה המשנה כי גשמים בחג הינם סימן קללה, כעבד המכין כוס לרבו, ורבו שופכה בפניו. משמיים ראו את הצער של ה'בית יוסף'

ושלחו לו את המלאך המגיד אשר היה מרבה להתגלות ל'בית יוסף' ולומר לו גילויים משמיים. היה זה בשבת חול המועד, המלאך התגלה ל'בית יוסף' ואמר לו: "השם עמך... וזה שירדו גשמים – לא היה כדוגמת שפך קיתון על פניו (כלומר, אין זה סימן קללה), אלא אדרבא נתקבלו דבריכם ותפילתכם אצל רשב"י. שכן ראה רבי שמעון בר יוחאי ובנו את בואכם ולימוד הזוהר על קברם, ושמחו שמחה גדולה מכך. וברגע שהקפתם את ציון רבי אלעזר בארבעת המינים הבאים לרצות (כלומר לכפר על החטאים המעכבים את הגשמים) נתעוררו המים משמיים ובאו (ולכן אינם קללה, אלא ברכה)". הוסיף המגיד ואמר: "ודע, כי אילו הייתם מקיפים את הציון פעם נוספת, היו רוב גשמים באים לעולם כמו בימי חוני המעגל (שירדו בכמות גדולה ביותר)". חתם המגיד ואמר: "וכלל זה יהיה בידיכם, כל זמן שהעולם יהיה צריך לגשמים ביותר – לכו והקיפו קברי רשב"י ובנו ותקובל תפילתכם, וכן על כל צרה שלא תבוא על הציבור, תעשו שבע הקפות ותיענו!.

כי ישנה שמחה גדולה מאד לצדיקים אלו כשבאים לקברם וקוראים הזוהר על מערתם או סמוך לה, ואם תתמידו לקרות כן – יגלו לכם רזין עליאין הנמצאים בזוהר, אלא שבני אדם אינם מבחינים בהם, ורק ע"י לימוד הזוהר הקדוש בציון הרשב"י זוכים לגלות בתוך הזוהר את אותם הסודות". מסופר על רבי אליעזר אזכרי, בעל ספר 'החרדים', אשר בליל לג' בעומר רקד במירון, לפתע תפס אותו רבנו האר"י והחל לרקוד עימו, כשהוא מסביר: "זה יהודי מיוחד שרשב"י כעת היה פה בגוף ורקד איתו". כמה גדול יום לג' בעומר, היום של רשב"י בשמחה ובלימוד הזוהר. אור הרשב"י

אחר שעלה השל"ה הקדוש לקבר הרשב"י, הוא כתב באיגרת: "על קבר ביראה ובדבקות גדולה, כי כמה ניסים אירעו שם. ואחר הלימוד ישמחו בשמחה כי לא באלה חפץ רשב"י, והוא בדוק ומנוסה, ואחר כך נודדים נדרים ומתפללים ונפילים. אור הרשב"י

פרשת אמור

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

כל הזכויות שמורות ©

שבת טו' אייר התשפ"ג

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת	י-ם
19:07	19:58	20:51	
19:05	19:56	20:48	ת"א
19:07	19:59	20:51	חיפה
19:05	19:56	20:48	ב"ש

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מר"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

נכנסה אשה אל המלבי"ם זיע"א ומררה בככי. אלמנה עניה היא, ופרנסה- אין. **האם יודעת** את לעשות דבר מה? שאלה הרב. כן. ענתה האשה, יודעת אני ללבב לביבות. לו היה כסף בידי, הייתי שוכרת מקום, קונה קמח ושאר חומרים ומוכרת לביבות.
נענה הרב: אם כן, **נעשה שותפות**. אני אתן את הכסף, ואת- את העבודה, והקדוש ברוך הוא ישלח ברכתו.
נתן לאשה מאה רובלים, והשותפות החלה... שכרה האשה חדר, קנתה חומרים, והחלה למכור לביבות. הברכה שרתה, הרוחים גדלו, והאשה רשמה. לאחר חודש ימים הגיעה אל הרב ובידה מחצית הרוחים. עין הרב בחשבונות, ספר את הכסף והחזיר לאלמנה. תמהה האשה. והמלבי"ם הסביר: חשבונך נכון. אבל העסק עולה יפה, וחבל שאוציא את הכסף מן השותפות. המשיכי לסחור גם בחלקי...

מי שמאריך בשיחתו- יקוצו בני אדם בדברו.

מצב היסורים בעולם, כדוגמת הגלים בים. במקום אחד הכל שקט ורגוע, ואילו במקום אחר הים זועף וגועש וקצף וגובה הגלים רב. זמן מה לאחר מכן, המצב יכול להתהפך לגמרי, מן הקצה אל הקצה.

המקנא- ימיו מועטים, מפני שדואג למה שלא יזיקהו ולא יועילהו, וימות ביגון.

חביבות במיוחד היו על הגאון רבי שלמאן מוצפי זצ"ל המצוות התלויות בארץ. בקי גדול היה בהלכות אלה וכתב חדושים רבים. הרב היה מגדל בגנתו חטים **שתיינה שמורות** משעת הקצירה. מדי שנה היתה גנתו מצמיחה שבעה ק"ג חטים, ובערב שנת השמיטה תשי"ב הוציאה גנתו **עשרים ואחד** ק"ג בדיוק. כה רבה היתה התרגשותו והתפעלותו, עד שהלך לשיבתו ופרסם את הנס הגדול בהתפעלות עצומה...

צירוף מקרים הוא הדרך של אלוהים להישאר אנונימי..



אל תתלוננו על כך שאתם מזדקנים לא כולם מקבלים את ההזדמנות הזו

לע"נ רחל נרשה אלבו בת קלרה

הסדי השי"ת זוכה רק ע"י **התפילה והבקשה** לזכות לחסדיו, ומבלעדי זאת אין זוכה במאומה, ואין הדברים אמורים רק **בגשמיות** אלא אף **ברוחניות** זוכה רק ע"י התפילה.

אדם שקור חיוב להיות בעל זיכרון חטולה

כל התורה שידע הגאון מוילנא, יחד עם כל התורה שידע הרמב"ם, ויחד עם זו של רבינא ורב אשי, ושל רבינו הקדוש, הלל ושמאי, הנביאים יהושוע, ואף מה שמשא רבינו ע"ה ידע - **כל זה יחד הוא** כל כך מעט בהשוואה למה שהתורה כוללת בתוכה, עד כדי כך שאנו אומרים: "תורת ה' תמימה" כאילו לא נגעו בה כלל. בשם החפץ חיים

פעם פגש רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א ביהודי שתספורתו כעכו"ם. אמר לו שיתן לו **דינר זהב** בתנאי שיגלה את ראשו, אך הלה סירב. הבטיח לו רבי לוי יצחק חמישה דינרים, עשרה דינרים, ועשרים דינרים, וחמישה דינרים, אך הלה סירב. לבסוף אמר: "אם תגלה את ראשך, מבטיח אני לך **עולם הבא**". **מיד הסכים** וגלה את ראשו. אמר רבי לוי יצחק: "רביש"ע, עני זה הוא שוליה. עמל חודשים רבים כדי להרויח עשרים וחמישה דינרים, ובכל זאת סירב. ומה שסירב לעשות בשל דינרי זהב רבים, עושה הוא בעד עולם הבא שלא ראה מעולם... וכי אין יהודים אלה ראויים לעולם הבא??"

הנחל והיאור אסון כבד ארע לרועה. טלה מעדרו נסחף במימי היאור ו**טבע** והוא הצטער מאוד. שמע הנחל הקטן וכעס, אמר ליאור: "גזלן אתה, ראה כמה קורבנות בלעת בקרבך. הנה, אני לא גרמתי כל רע לאיש.
לו ברכו אותי משמים בשפע רב כ"כ, **הייתי גורם** רק טובה לעולם, לא הייתי עוקר עצים, ולא מטביע בעלי חיים. באותו שבוע החלו לרדת גשמים עזים שמילאוהו על גדותיו, שכח הנחל את דבריו, עלה על גדותיו וסחף את כל הנקרה על דרכו, וגם את הרועה ואת עדרו.
אין ללכת שולל אחר אדם האומר: אילו הייתי... יש לבדוק את דבריו, רק לאחר **שנתנים לו האמצעים** והכלים כדי לקיימם... רק אז הוא נבחן!

קריאת פסוק
יהודי טס לפריז ורואה כלב רוטוילר תוקף ילדה בת שש. היהודי רץ להציל אותה, יוצא עם כמה פצעים והכלב מת. באים כתבים אל הגיבור ואומרים שמחר בעיתון יהיה כתוב: "**פריזאי הציל** ילדה בת 6 מכלב טורף."
היהודי: "אבל אני לא פריזאי." הכתבים: "טוב, אז: **צרפתי הציל** ילדה בת 6 מכלב טורף." היהודי: "אבל אני גם לא מצרפתי." הכתבים אומרים לו: "**אירופאי הציל** ילדה בת 6 מכלב טורף." היהודי אומר: "אבל אני גם לא אירופאי." הכתבים: "אז מאיפה אתה?!" היהודי: "מישראל." הכתבים: "טוב, אז מחר בעיתון יהיה כתוב: **יהודי הרג** כלב של ילדה בת 6"..... (העורך)

העלון לעילוי נשמת: רבנו **שמעון בר יוחאי** זצ"ל הרב **עזרא עטייה** זצ"ל זכותם תגן עלינו

מה כתוב בפתקים?

ר' אברהם מרדכי האמרי אמת מגור זיע"א, לרגע לא הפסיק ולא הסיח את דעתו ממשנתו, גם כאשר נראה היה שהוא עוסק בעניינים אחרים.

סיפור

אחד מצירי הכנסיה הגדולה של "אגודת ישראל" שבאמצע ישיבה חשובה החליף הרבי פתקאות עם הגאון רבי מנחם ומבא זצ"ל הלוך ושוב. הכל היו סבורים שכתב אליו בעניינים העומדים על הפרק. והנה כשהרהיב אי מי להציץ בפתק אחד מצא אותו מלא וגדוש בחידושי תורה ושקלא וטריא של הלכה.

מן העובות המועילות ביותר לאדם היהודי בביתו, היא עבודת הצוות, שותפות בכל פרט

ופרט בחיים, התייעצות מתמדת

בין הנעל לאשתו והליכה בתלם אחד לאורך כל החיים. חובה עלינו להעריך ולהוקיר את השותפות הנפלאה הזאת.

אם נזכה לקיימה המילוואה, ביתנו יהפך למעון השכינה עלי אדמות, וכל מי שמתגורר בבית זה, יהיה מאושר עד בלי די. כאשר בני הזוג צועדים יחד, נמלכים זה בזה, וממליכים זה את זה – חייהם שלהם טובלים בים של **חדווה ושמחה**, וגלים של אושר מצייפים את לבבם.

כדי להגיע להכרה אמיתית בזה, ולחיות בהרגשה שיש מי שדואג

ונותן לי כל צרכי עד הפרט האחרון, וממילא לא תעמוד בפניי כל מניעה מלאהוב את השני לזה צריך לפני הכל, מנוחת הנפש. רק אז יתאפשר לי לראות את הדברים המתרחשים בעולם באור אחר, אור של אמונה.

וניצד מגיעים למנוחת הנפש? ע"י בטחון בבורא עולם! אבל צריך לדעת כיצד לפרש את המושג בטחון, מפני שגם בזה נוצר טשטוש, עד שהרבה אנשים מרגישים שהדבר גבוה מדי עבורם, ואין בכוחם להיות מאמינים...

הזהר ממי שאהבתו כפי צורכי, כי תשלם הצורך תשלם אהבתו.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

"ויאמר ה' אלימשה אמר אליהם בני אהרן ואמרתי אליהם.."
"אמר ואמרתי להזהיר גדולים על הקטנים"

הקטנים הם פרי חיקוי הגדולים, וכמעשה האב כך מעשה בניו אחריו, **מעשה אבות סימן לבנים**. וזהו שכתוב בתהילים **כמוהם יהיו עשיהם**, כמעשה האבות ("כמוהם"), ימשיכו לעשות הבנים ("יהיו עשיהם"), והוא שאומרים אנו בכל יום בברכות התורה **"ונהיה אנהנו ויאצאנינו"** – כפי שאנו נתנהג כך יתנהגו גם בנינו וילמדו ממעשינו.

לפעמים, בא הבן לאביו ומספר לשון הרע על ילד פלוני, והאב גוער בבנו ומסביר לו שאסור לומר זאת כיון שאין בכך תועלת, **לא תלך רכיל בעמיקה**, משיב הבן ואומר: **"אבל אבא, בשבת האחרונה סיפרת על פלוני שעשה כך וכך, חשבתי שזה מותר, למדתי ממך"**.

הבן איש חי מספר על אבא שעיפה מבנו להיות תלמיד חכם, לימים כשחזר הבן מלימודיו התיישב לאכול לחם ולא נטל ידיו החילה, ואף אביו נכנס באותה העת כשהוא עייף מעבודתו ובלא שימת לב שהבן נמצא לידו התיישב על השולחן ואכל מהמטעמים שהכינה אשתו ללא נטילת ידיים וברכה. לפתע הבחין האב בבנו שיושב לידו ושאלו אם נטל את ידיו, כשענה הבן בשלילה התרגו האב והביא סרגל מברזל על מנת להכותו, החזיר הבן את ידיו אחורה והאב במקום לפגוע ביד בנו הכה בידיו שלו עצמו. האמא פרעה בעחוק גדול ואמרה לבעלה: **"בעלי חיקר, מה אתה רוצה מילדנו החמוד, קשוט עצמך ואח"כ קשוט אחרים, אם אתה בעצמך לא נטלת ידיים למה שהוא יטול?"**

זהו שמורה לנו התורה "אמור ואמרת" – להזהיר גדולים על הקטנים, **אם רוצה האב שבניו יהיו מאירים ומזהירים במידות ישרות בדרך ארץ, בתורה ובמעוות, ראשית עליו להיזהר בעצמו**, כיון שהדוגמא האישית שווה יותר מספרי לימוד ומוסר, הבן קולט את פעולותיו ודרכיו של אביו ומעתיקם לחייו שלו עצמו.

יהי רצון שנזכה ליישר דרכנו ולתקן את מידותינו ונזכה לראות את כל בנינו **ירע בדרך ה', ונראה בקרוב בנחמת ציון ברחמים, אמן**.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל



בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

המוכיח את שאינו

נוכח, והמלמד את שאינו למד כמנגן בין המתים, או כצועק בין הגילולים.

גנות האסורה

שלח ר' **חיהאל מאיר** מגוסטנין שני גבאי צדקה **לאסוף כסף** לדבר מצוה משמו של הרבי סירב אחד מעשירי המקום לתת קימץ ידו בלבד ופיזר גידופים לרוב **נשחורו העושים** בצדקה אל ר' **חיהאל מאיר ספרו בגנותו** של העשיר הקמץ נענה אליהם הרבי ואמר כתוב לא תשנא את אחיך בלבבך פירוש בגלל לבבך **אם יש לך** לב טוב ולו לב רע אסור לך בגלל זה לשנוא אותו.

להצלחה וישועה בכל התחומים יהודה בן בת שבע אבישלוס בן אורה רפאל ארז בן הדסה צביה

אבא קמצן עומד למות וכאשר כל המשפחה הייתה לידו כדי לשמוע את מילותיו האחרונות התחיל האבא "יוסי פה?" "כאן" "אריק פה?" "כאן" "רבקה פה?" "נוכחת" "יצחק פה?" "נמצא" האבא אמר: "אז למה האור בשירותים דולק?!"



הנה מה טוב שישתדל אדם להשמיע לאוזניו את כל אשר לומד כי כאשר יותר חושים משתתפים בלימוד התורה סיכויי זכירתה גדולים יותר ולא בלימוד התורה בלבד **אלא גם בתפילה** אלא שכאן חובה היא מדין הגמרא שכך אמרו במסכת ברכות כתוב על חנה רק שפתייה נעות

מכאן למתפלל שיחתוך את שפתיו והם אמרו שצריך גם להשמיע לאוזניו אלא שבתפילת העמידה צריך להזהר שישמיע לאוזניו בלבד ולא ישמעו אחרים (ולדברי זוהר הקדוש הדבר חמור ומונע התפילה מלהתקבל).

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשידי, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, לאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עיזיה, כרמלה בת סעידה, סעידה מנול בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איהו, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יהודה יאיר, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פמיאל, שלמה בן דונה, יפה בת לאה מרן הרב **עובדיה יוסף בן גורג'יה**

{ אז נדברו }

פרשת אמור תשפ"ג | לסדר: "שבע שבתות תמימות תהינה..." | גליון מספר: 601

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

שערי הישועה במירון שנפתחים כבר ביום ששי הקרוב...

אמנם ל"ג בעומר יחול למעשה רק בשבוע הבא... אבל העת רצון ושערי שמים שנפתחים... זה כבר מתחיל ביום ששי הקרוב... כידוע: מובא בזה"ק: שבפסח שני מתחילה הארה שנקראת "תרעין פתחין..." שערי שמים נפתחים למשך שבעה ימים ומי שרוצה יכול להיכנס...

ולמה?? כי כידוע... פסח שני המקורי... מאיפה הוא התחיל?? מאותם אנשים שקבלו פטור!!! פטור מקרבן פסח... הם קיבלו אישור שהם פטורים מקרבן פסח... הכל בסדר... אף אחד לא יבא אליכם בטענות... אתם גלאט... אבל לא... הם מגיעים למשה רבינו בהכנעה ואומרים: נכון... אנחנו "לא יכולים" להקריב קרבן פסח... אבל אנא... "למה נגרע..." אנחנו גם רוצים...

ההמיית לב הזו!!! המשאלת לב הזו שזועקת: "למה נגרע..." הצמאון הזה עלה ופתח את שערי שמים... ולדורות עולם!!! כל שנה ב"ד באייר מתעוררת שוב אותה המיית לב... אותה השתוקקות של כל אחד ואחד מאיתנו במשבצת שלו... כל אחד ואחד מאיתנו בחולשות שלו... במקומות שאני לא אשם... אני לא אשם שאני לא מצליח ללמוד שעתים רצוף... מה אעשה... אני היפראקטיבי... אני לא אשם שאני סוחר את החיים וקם מאוחר בבוקר כי זה מה שאני... זה האופי השלעפער שלי בכל דבר... (גם "אם היה היום טיול הייתי מאחר אותי") אני לא כ"כ אשם בחוסר יציבות שלי בקדושה כי נפלתי כבר בגיל מאוד צעיר שלא באשמתי ועד שהבנתי עניין כבר הייתי עמוק בתוך בבוץ... בקיצור: כל אחד מאיתנו עם החולשות שלו שמבחינה מסוימת אני יכול להשיג אישור פטור... אבל אבאלע... למה נגרע???

אני לא מחפש להיות לא אשם ולהיפטור!! אני רוצה כן להיות מחובר ללימוד... אני רוצה כן להיות קדוש... אני רוצה כן לשמור פקודיך וחוקיך בלי עצב ואתפלל כדת וכראוי וכנכון ולא לחכות מתי התפילה תסתיים... אנא ה'... אני לא מתלונן... אבל אני כן מפציר: למה נגרע... אני גם רוצה!!!! אני רואה את ה-מתיקות וערבות טוב התורה אצל החברים שלי ואני מתגרה... אני רואה יהודים עם עיניים טהורות ונקיות ואני מתגרה... **למה נגרע???**

אז הנה!!!! ב"ד באייר הקרוב... יום ששי!! מאז שערי שמים נפתחים... וזה הזמן לפעול בדיוק בנושא הממוקד הזה... אבא שבשמים: אל תשאיר אותי מחוץ למשחק...

האם אתה מצליח לנחש מה הקשר בין 'למה נגרע' של פסח שני לבין-- ל"ג בעומר??

אני יכול להגיד לך בנימה אישית... שבשנים האחרונות אני מאוד פוגש את הקשר... יש לי כבר תפילה שעומדת לי על הלשון... אני מחכה בקוצר רוח להגיד אותה לה' כשאגיע א"ה בל"ג בעומר למירון... אבא שבשמים... בשלוש שנים האחרונות היה לי פטור מלהגיע למירון... בתש"פ היה קורונה, בתשפ"א היה האסון הנורא, בתשפ"ב המשטרה לא נתנה... הייתי פטור לכל הדעות ולכל השיטות... אבל!! זה בכלל בכלל לא נחם אותי... שאני פטור מלהגיע למירון... זה אפילו לא התחיל להרגיע אותי... למה?? כי אני!!!! אני רציתי!!! אני פה רוצה לנסוע למירון... למה נגרע?? הייתי שבור מזה... הייתי שבור שאני לא זוכה להגיע למירון... כי זה עניין שלי!! אני רוצה להגיע לשם!! אז אנא ה'... למה נגרע?? למה רק במירון זה עניין שלי?? איפה זה בבית מדרש... איפה זה בשמירת עיניים שלי... למה שם זה פחות עניין שלי?? למה אחרי תפילה מזופתת... מספיק לי איזה תירוץ מוצדק למה אני לא מצליח להתרכז בתפילה וזהו... זה מספק אותי?? הרי במירון היו לי תירוצים הרבה יותר מוצלחים וזה לא סיפק אותי... כי רציתי... היה איכפת לי... זה היה עניין שלי!!! זעקתי מקירות לבי- למה נגרע... אז איפה זה בבית מדרש?? למה שם זה פחות עניין שלי?? למה בייחם לפלאפון הככה ככה? שמי כמוני יודע עד כמה הוא מוריד אותי... (אני האחרון שצריך שיסבירו לי מה הבעיה) למה בזה יש לי הסברים מנומקים למה אין ברירה ואני חייב את זה ויש לי אישור ופטור... (אנב. והייתם נקיים... צילום אסטוולוציה. לי אישית יש פלאפון כשר) למה בעליה למירון לא חיפשתי פטור... אלא הפכתי עולמות כי זה עניין שלי... אנא ה'... אני רוצה שגם בדברים יותר מהותיים זה יהיה עניין שלי!! למה נגרע... שה'למה נגרע' שלי לא ישאר אי שם בעליה למירון... אני משתוקק לקחת את הקבלנות הזו ללימוד שלי... לתפילה שלי... לעיניים הטהורות שלי... שזה יהיה עניין שלי!!

זה בדיוק ההבדל התהומי והמעבר החד מחודש ניסן לחודש אייר... בחודש ניסן ה' מחבק את עם ישראל... יסובבנו יבוננהו יצרנוהו כאישון עינו... בוא... כדאי לכם... והוצאתי והצלתי וגאלתי ולקחתי והבאתי... זה משתלם... והייתם לי סגולה... למען ייטב לכם... עד כאן חודש ניסן!!

ואז מגיע חודש אייר... מגיע ל"ג בעומר!! מה קרה ביום הזה?? ביום הזה מונח על השלחן אצל ר"ע מכתב התפטרות!! ובו נכתב: עקב הרעת תנאים והואיל ואחרון התלמידים נטש אותי ביום זה לעולם שכולו טוב... אני מודיע על פרישת מהתפקיד... למסמך הזה היה את כל הסיבות שבעולם להיות מוגש לבורא עולם ביום זה... רבש"ע: הבטחת לנו שכדאי לעסוק בתורה וזה משתלם... מצטער... כעת אני רואה שזה לא משתלם ולא כדאי... אבל ר"ע לא אמר את זה... אתה יודע למה?? כי בשביל ר"ע... לעשות רצונך יתברך זה עניין אישי שלי!!

ר"ע לא מחפש אישורי מחלה... אדרבה... ר"ע עומד וזועק: למה נגרע... אני רוצה שוב לזכות להרביץ תורה... אותו דבר רשב"י... שנאלץ לברוח למערה מפני הגזירה... אם ר"ש היה מחפש תירוצים היה לו בשפע... אבל הוא זעק "למה נגרע"... התורה זה עניין שלי!!! ושם הכל קרה... ננצל את השבוע של תרעין פתחין וכנס בשער הזה ונזעק "למה נגרע", ותפילתנו לא תשוב ריקם.

ניתן לקבל את הגיליון בפקט באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם בהוצאות הגדולות!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

המאמר מוקדש לידידי שמחה כבר להתגלח...

בהתקרב יום קבלת התורה,

שוב ניתן לקנות את הספר

'המסולאים מפו',

הספר מותמקד בנתינת עצות וכלים לעצמאיים המעוניינים לפתוח עסק (מורשה) הנקרא בשם: עסק התורה.

לפניך טעימה חלקית מהנושאים שנפתחים בספר... (בצורה לא מסודרת)

כיצד ניתן לרכוש ידיעה בכל חלקי מקצועות התורה??
 כיצד ניתן למנוע ריפיון והאם בכלל?? מתי צריך לסגור את הגמ' ולצאת לפוש... ואילו מתי להתגבר בייטר שאת ולעמול?? איך מגיעים לחשקת התורה?? איך ניתן ליצור מתיקות וערבות התורה...?? צרה ושמה חברותא... כיצד לדעת להתרגל ללמוד גם לבד?? מה זה לא חברותא? ומה עושים בתחרות סמויה עם החברותא? עד כמה אני מחויב למסגרת או לטובת הישיבה?? איך כותבים חבורה...?? איזה הערה בלימוד עדיין נחשבת בסה"כ פשט פשוט ברשי" ומאיה שלב ההערה הזו כבר נחשבת חידוש בסוגיה שראוי להיכתב ולהימסר (חבורה??) האם יש סיכוי שיום אחד גם אני אהיה עקבי ומסודר ואניע בזמן לסדר ואוכל בזמן ואישן בזמן? האם לימוד המוסר הוא נחלתם הפרטית של הליטאים... והאם תורת החסידות שייכת רק למגזר החסידי?? רגע... למה לא לומדים בישיבות נביא...?? (רגע... ואם לא לומדים נביא... לכן מה??) בחור שלא התחבר מעולם ללומדים הישיבתי האם הוא בגדר תלמיד שלא ראה ברכה בלימוד?? האם יש בעיה ללמוד שוטנשטיין?? האם דף היומי שייך לבעלי בתים?? והשאלה העצובה והכאובה: ואיפה רוב המתמידים נעלמים במרוצת השנים?? ואיך בדורות הקודמים ידעו את כל התורה כולה בגיל שלושים... והאם יש סיכוי שגם אצלי זה יקרה? ואיך בדיק?? האם יש עניין לגשת למבחנים... ואם זה מלהיץ אותי נורא מה עושים...?? ומה העניין להיות סתם ככה בקי בתורה שבכתב... (מ"ב מסעות... אלופי עשיו... הגלים... נשיאים... למאי נפקא מינה)?? והאם יש עניין ללמוד משנה ברורה גם ללא ההכרעות הערכיות של 'דרשו' מפוסקי דורנו?? מה קורה אם אני לא מצליח לכתוב חבורה... זה אורך לי חודשים שלימים... מה עושים?? מה ההבדל בין התמודדות בקדושה של המתמיד לבין העיויב?? ואם עוברת עלי תקופה של חוסר חשק בולט בלימוד... כיצד מאבחנו מי פה החולה... האם הנפש הרוח או הנשמה?? ומה זה "השקפה"... האם יש עניין לדעת השקפה? ולאיה חלק ב"ד החוקה רמב"ם זה מסווג...?? והאם יש עניין לחזור מאה פעמים על הגמ'... ובאיה שלב ניתן להפסיק?? ומה עושים עם השאיפות שלי?? והאם יש עניין להתלמד לדבר בפני ציבור...?? והאם יש אחד שבנוי ללמוד טור ב"ו ולא גמרא??

אלו הם חלק מהנושאים שנפתחים בספר זה...

ניתן לרכוש במוקדי המכירה של גיליון זה, כמו כן ניתן להשיג אצל נציגי גיליון זה בישיבות הק'

לכירור מוקד המכירה הקרוב אליך:

0527683095

0548446691

ובכן: אני לא יודע האם אתה נוסע למירון בל"ג בעומר או לא... והאם זה יהיה עוד לפני שתתגלח או לא... אבל מה שבטוח: אם שמת לב: יש לרשב"י עסקים עם עניין השערות... כל יהודי יודע שבחאלאקע הולכים לרשב"י... גם מי שבל"ג בעומר לא נוסע למירון אבל בחלאקע שלו או של הבן שלו הוא כן נוסע למירון... גם הליטוואק הזה שאין לו שום עסק בנסתרות... גם הוא יודע של"ג בעומר זה יום שקשור לתגלחת וחלאקע... צא ולמד ממרן ר' חיים קנייבסקי שבל"ג בעומר הוא היה סוגר את הגמ' לשעתיים תמימות כדי לגזוז שערות של מאות ילדי חלאקע... ואני יכול להעיד בכלי שני כנשוי למשפחת המשגיח הרב וולבה ז"ל... כשהרב וולבה היה מגיע ממרומי גילו למירון בשביל חלאקע... והרב וולבה היה רחוק מעיניינים' כרחוק מזרח ממערב...)

אז מה באמת הסיפור?? מה הקשר בין רשב"י לתגלחת של שערות וכר???

תאמין לי שאני לא באמת יודע!! הלוואי והיה לי את השגות בדברים אלו... מה שכן... דבר אחד אני יודע: שהנושא של השערות! הנושא של לא תקיפו פאת ראשכם והנושא של "לא תשחית פאת זקןך..." אנחנו אולי מכירים את הנושא הזה בעיקר מהזוית ההלכתית היבשה... (הלוואי והיינו מכירים... הסטטיסטיקה אומרת שאנחנו ממש לא בקיאים במשול (זה) אז זהו!! שלהוי ידוע לך שהנושא הזה של שערות זה **דברים העומדים ברומו של עולם!!!** כל השפע וצינורות הקדושה או לחילופין הטומאה... הכל עובר איכשהו דרך השערות... **רק לשבר את האזון:** אם רשב"י ביום פטירתו גילה את האדרא זוטא... אז כידוע: **יש גם אדרא רבא!!!**

האדרא רבה עוסקת בעיקר בנושא הזה!! אתה יודע מה... בא לא נלך רחוק... אם שמת לב כי האנעים זמירות' נסוב סביב בחינות של 'ויחזו בזה זקנה ובחרות **ושער ראשך בשיבה ושחרות**, זקנה ביום דין ובחרות ביום קרב כאיש מלחמות ידיו לו רב, **מחלפות ראשן** כבימי בחורות **קווצותיו תתלים שחרות**... וכמובן שהוא יתברך אינו גוף והפיטין עצמו מקדים ומסתייג: דימו אותך ולא כפי ישך... המשילוך ברוב חזיונות... אבל עדיין!! למה עדיין הוא כן כביכול ממשיך את הקב"ה במושגי גוף? כי... כי היות וה' תלה את כל השפע האלוקי בגוף של היהודי ובמעשיו... אי לכך: בחור צריך לדעת שהבחינה של 'מחלפות ראשו כבימי בחורות' שבפרקי המרכבה מכוונים כנגד **מחלפות ראשי-אני הבחור לטוב ולמוטבו!!!**

כלומר: פאת הראש והזקן **שלי** הם המתג שמפעיל או מכבה סוג שפע אלוקי... שאני מפעיל או מכבה אותו בהתאם לזהירות שלי בשמירת הלאוים שה' ציוה אותי ביחס למקומות האלו... עכשיו בינינו: האם אני הבנתי מה שאמרת עכשיו?? תאמין לי שלא!!! אבל מי אמר שאני צריך להבין... **לי אין בעיה**... כל זמן שאני לא נוגע בזקן ובפאות... הצינורות הקדושים עושים את העבודה בלעדי... הקב"ה משפיע דרך הפאות והזקן שלי את כל ההשפעות גם אם אני לא יודע איך זה עובד... (כמו שאני לא יודע איך הלב והכליות והנשימה עובדים... וזה לא מפריע להם לעבוד... כל זמן שאני לא הורס את הבריאות בידיים... זה 'נוסע' ב"ה לבד גם בלי שאני בקי בגוף האדם)... **אבל אתה!!!** ברגע שאתה כן נוגע שם... וכן מתעסק בפאות ובזקן ואתה כן מתקרב לקצה... ומסכן את הזקן והפאות בלאו דלא תקיפו ולא תשחית... הההלו... פה יש כלל: **לפני שאתה עושה נזקים!!! לפחות תדע את ההיקף שלהם**... ולכן אני חושב שבחור שמתגלח במכונת גילוח ומתקרב לקצה... הוא מוכרח לרכוש מינימום של ידע והשגה באדרא רבא ו'אריך אנפין...' שידע על איזה רגישויות הוא דורך... ושתדע: צינורות הקדושה זה לא מיסטיקה שהמציאו אותה הבאבות... זה משהו שמפורש כמעט בכל דף בזה"ק... כל הי"ג מידות של רחמים תלוים בדיקנא... ושם אתה בוחש ומתקשקש כמו ילד קטן שמשחק בארון חשמל... ולכן כמדומני שחובה לעדכן את כל אותם בחורים שיש להם ניסיון בנושא של כל תקיפו... ההלו... תדעו לכם שאם פעם שמעתם על רשב"י הקדוש... וזה נשמע לכם משהו רציני?? אז תדעו לכם שרשב"י עושה עסק מאוד גדול מהשערות...

בל"ג בעומר אתה תראה הרבה ילדים חמודים שעושים להם חלאקה... ובפרט במירון!!

סתם בשביל מושגים אלה... מה העניין של החלאקה הזה?? זה ילד שמחנכים אותו לראשונה ללאו דלא תקיפו!! זה הכל!! וכל פעם שאני רואה את ילדי החלאקה... אני חושב לעצמי: יש פה עוד הרבה בחורים בני עשרים שהם!!! הם ילדו החלאקה האמיתיים... ולא במקום של זלזול... אלא באמת... ס"ו"ס כל העניין של חלאקה זה ברית הפאות!! מחנכים את הילד לשמור על לאו דלא תקיפו... ואצלך... לא משנה למה... משהו שם נכבד ונחשק במשך השנים... וצריך לרענן את החלאקה... אז קדימה... בא לרבי שמעון... ונעשה שחזור של חלאקה לילדים... ואני מבטיח לך שיהיו ישועות גדולות!!! (רק לשבר את האזון: ידוע שמרן הבריסקער רוב לא רצה לעשות חלאקה לילדים... למה?? אני לא ספר!! מישהו הכביר לי פשט בריסקאי בבריסקער רוב... הרי כל תקיפו זה לא להוריד שערות... אלא אדרבה... כשאתה בא להוריד את השערות... אז בבקשה- תשאר פיאות וזקן... ממילא טען הבריסקער רוב... כשאתם נותנים לי להוריד שערות... עשיתם אותי כסה"כ הספר שגוזז את השערות... אבל להשאיר ולא לגזוז... את זה אתם לא משאירים לבריסקער רוב... את זה אתם משאירים לשמנדריק שהוא עוד יגדל והוא יחליט בינו לבין עצמו האם הוא משאיר או לא...)

בקיבור: צר לי להוציא לך את האויר מהמפרשים... אבל האדמורי"ם והצדיקים שגוזזים השערות של ילדי החלאקה... עם כל ההתרגשות... בינינו... הם עושים את זה נטו ממקום של מידות טובות... כי בסוף החלאקה האמיתי הוא שלך!! המספריים האמיתיות מופקדות בידיים שלך!! ביראת שמים של הספר שהפקדת את ראשך אצלו... או לחילופין באמבטיה מול המראה עם המכונת גילוח... שם!!! שם אתה הוא האדמו"ר... אתה הוא הצדיק... ואתה תחליט האם אתה מפריש פאה בשדה ועד כמה אתה מתקרב לקצה... אתה פה הסיפור!!! ושלא תבין... שלא יקום השוטה התורן שיפרש את דברי כאילו אני מזלזל בחאלאקע... ההיפך הגמור ב-180 מעלות!!! חאלאקע זה הדבר הכי חשוב בעולם... אבל איפה?? איפה הוא בעיקר חשוב? **מול הספר!!!** שם זה קורה בפועל!! שם עלולים להיכשל בצינורות הקדושה... שם עלולים להגיע לקצה... שם במכונת גילוח... שם מתקרבים לפיצוצים אמיתיים מול צינורות הקדושה... אצל ר' חיים קנייבסקי או שיבדחט"א אצל האדמו"ר שליט"א זה רק הפרוטוקול... זה האירוע הרשמי עם העוגות והצילומים... אבל התגלחת האמיתית מתחילה 10 שנים לאחמ"כ שידידנו התחיל לסלסל בשער והתחיל להתקרב יותר מידי לגדר... אז בבקשה... נא לקחת את העניינים ברצינות... אמרתי לך את זה בזמן... כשאתה עדיין נראה עם הזיפים... אני כמובן לא מדבר על 'לגדל זקן'... אנחנו ממזמן לא אווזים שם... אני מדבר על דאורייתת גמורים... תפתח את הנושא... תברר מול מו"ץ האם אתה מסתפר כהוגן... ותדע לך: שאם תקבל על עצמך בל"ג בעומר במירון להתחזק בנושא הזה... אתה יכול לפעול ישועות... התפילות שלך מתקבלות... תשמע לי... אל תשכח לבשר בשורות טובות...

מוכרחים לעמוד במכסה שנתית של אלף תלמידים חדשים! אוטומטית היה לזה מחיר של "לא נהגו כבוד זה בזה..." אז במה התבטא אצלם ה"לא נהגו כבוד" זה בזה??

לא יודע!! ואני מעדיף להשאיר את זה פתוח... כי סו"ס אין לנו השגה במדרגה שלהם ובדקויות שעליהם הם נתבעו... אבל מה שכן-

יום אחד הקב"ה דפק על השלחן ואמר: סטופ!!! די!!!

אני לא רוצה הספקים של תורה... לא מחפש כמויות של תלמידים... אני לא מחפש אלפי שעות של לימוד וגם לא עשרות אלפי דפי גמ'... אני רוצה אישיות!!! אני רוצה תקשורת!!! אני רוצה את הבן שלי!! את הבן זוג שלי!! אני רוצה את היהודי שעומד מאחורי הנכונות לכזו תוצרת...

ואז מפעל חיים אדיר של 24.000 תלמידים קרס בבת אחת... כל ההספק והיעד נעלם ונכחד תוך שלוש שבועות... ומה נשאר?? מי נשאר??

נשאר אדם אחד בודד!! הלא הוא רבי עקיבא! שיש לו כעת את כל הסיבות שבעולם להפנות עורף ולהתמלא בהתנכרות להנהגת ה'... אבל לא!! הוא מיישיר עיניים אוהבות לאבא שבשמים והוא מבטיח: אני איתך ה'!!! והוא מוכן להמשיך ולהתמסר להרבצת תורה גם כשהעולם נשאר שמים והוא צריך להתחיל הכל מאפס... והיום הקשה והנורא הזה- ל"ג בעומר נהפך ליום של שמחה... **ולמה??**

ה' הפסיד כביכול ביום הזה כמויות. ה' הפסיד ישיבה של עשרים וארבע אלף תלמידי ר"ע... אבל מה ה' קיבל במקום זה?? ה' קיבל במתנה את הכלה הכי נאמנת בעולם ש"בשואו גליו"... בשיא ה"ל"ג בעומר שכל משברך וג"לך עלי עברו... גם אז הוא נשאר נאמן לה'!! הקב"ה כבר מגלה בסוד למשה רבינו ש=אדם אחד יש בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו והוא עתיד להיות הכלה הנאמנת ביותר שלי! שתהיה מוכנה ללכת אחרי בכל מצב וללא תנאים... והקב"ה מדגיש למשה: **אדם אחד יש!!** אני לא צריך שנים... מספיק לי אחד!! זה לא עניין של כמויות... זה עניין של עומק של נאמנות! בדיוק כמו שעשרה ילדים בגיל עשר לא שווה ערך לאדם אחד בן מאה... ככה כמויות של תורה לא שוות ערך לאדם אחד שמוכן להתמסר עד הסוף לתורת ה'... **והניתוח הכואב הזה התרחש בל"ג בעומר!!**

זה היה ניתוח כואב מאין כמוותו ואנחנו מתאבלים עליו במשך ל"ג יום... אבל דווקא ביום ה"ל"ג... בשיא ה"ל"ג... דווקא אז נשמעה קריאת מזל טוב בכל העולמות... לרבש"ע מגיע מזל טוב... הבן זוג הנאמן ביותר של ה' נכנס כעת לחדר יחוד לבד עם ה'!! בטח לבד... לא נשאר לו אפילו תלמיד אחד... ודווקא אז הוא נשאר שם לבד עם ה' בנאמנות גמורה... עם הפנים קדימה... לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה... והוא כבר בדרך אי שם לרבותינו שבדרום... אי שם בנגב... לכתך אחרי במדבר...

אחרים שלא עמדו בקצב... בקיצור: במילים אחרות: נאלצים לא לנהוג כבוד בכל מיני דברים... **רוצה כמה דוגמאות פשוטות???** לעלון הזה יש דעד ליון... יש לו תאריך ויעד והספק... הוא מוכרח לצאת כל שבוע... יש יום מסוים ושעה מסוימת שהוא חייב לרדת לכבש הדפוס... ואת המחיר אני לא צריך להגיד לקוראים... אתם פוגשים בעצמכם את המחיר... יש אנשים שקבוע מתלוננים: למה יש לך טעויות לשון של זכר ונקבה... זה **לא מכובד!!** זה **לא מכבד** את העלון... למה אתה **לא נוהג כבוד** בעלון שלך?? ומה אני עונה?? אתם צודקים... אבל מה אעשה... יש מירוך אחר יעד! יש הספק!! להספקים ויעדים יש מחיר... המחיר הוא ש"לא נהגו כבוד"... אז אצלי הלא נהגו כבוד מתבטא בתיקוני לשון... (או בלחץ והתפרצויות שלא נוהגים כבוד במי שנמצא שם באותו רגע) ובעיתונים אחרים ה'לא נהגו כבוד' מתבטא בסופר שכתב מאמר והיות והוא הגיש מידי מאוחר אז נאלצו לא לנהוג בכתבה שלו כבוד והוציאו את המגזין בלעדיו

רוצה דוגמא הכי מצויה של 'לא נהגו כבוד'?? בדף היומי... אני לומד דף היומי ופתאום אני רואה תוס' שמחייך אלי משמאל... מאוד מתחשק לי ללמוד אותו... אבל לא!!! אני נאלץ להפוך דף ולא לנהוג כבוד ברצון שלי ללמוד את התוס'... (לא חלילה שאני לא נוהג כבוד בתוס'... זה ששמו את התוס' בתוך הדף ואני דלגתי עליו זה לא אומר שאני לא מכבד את התוס'... אבל אני ע"פ לא נוהג כבוד ברצון שלי) ואני מעדיף לא לספר לך מה קורה אם הגעתי בדף היומי לסוגיה קצת מורכבת ולא לגמרי הבנתי... וכדי להבין לגמרי אני אצטרך טיפה להתעכב... והיות וההספק דוחק בי... בשביל זה יש לי שפאכטעל... אני מטיח פה... מורח שם ואיכשהו הופך את הדף... (שישאר בינינו...) נו... מה זה אם לא... לא נהגו כבוד!! ההספק והיעד שנושפים לי בעורף מאלצים אותי ברגע של חולשה לא לתת לסוגיה הזו את הכבוד הראוי לה... (ואח"כ עוד שואלים מה העניין ללמוד בעיון... כמובן אני מדבר על העיון האמיתי...)

רוצה עוד דוגמא אחרונה??? גיוס המונים או המצי"ג שמהלך עלינו אימים! מה כ"כ מעצב אותנו במצי"ג?? הבן אדם שנמצא פה מעבר לשפופרת הוא בלחץ... יש לו יעד... יש לו הספק... הוא התחייב כך וכך כסף... והוא צריך לגייס אותו תוך 36 שעות... וכולנו פוגשים את ההשלכה הישירה!! תראה איך הוא לא נוהג כבוד בעצמו... איך הוא מפעיל עלי לחץ ולא נוהג כבוד בי... ואני בסה"כ מבין אותו... כי סו"ס ביום יום הוא לא כזה... כי הכבוד שלו לא היה נותן לו!! וגם הכבוד שלי לא היה נותן לו להפעיל עלי אמבושט... מה עשו המומחים?? איך מפצחים כבוד???

מפעילים מכבש של לחץ והספק ועמידה ביעדים... וזהו!! אם כבוד זה טנק!!! אז הלחץ והעמידה ביעדים הוא טיל נגד טנקים... הוא הטיל היחיד שיכול לגרום להוציא אנשים מהטנק של הכבוד...

ומעתה: בזהירות גדולה ומתון חרדת קודש לגודל מעלתם של תלמידי ר"ע... אולי זה גם הנקודה כאן: מה הפשט ש"לא נהגו כבוד זה בזה"...?? לא יודע מה... דבר אחד ברור: היות ובישיבת ר"ע היה חתירה ליעד והספק לכמות של תלמידים!! היות והיו

האם ה' מחפש משטחים של תורה לפי קילו???

ישנה נקודה מאוד מעניינת ומתמיהה שמסתמא שמת לב אליה... רבי עקיבא למד 24 שנים בישיבה והוא חזר עם 24 אלף תלמידים!!!! זאת אומרת כל שנה נוספו לו עוד אלף!! ובדיוק אלף... ושלא תגיד לי שזה ישיבה שהתחילה עם קצת... ועם השנים זה צבר תאוצה ואז זה נהיה מחזור של 1000... לא!! בפירוש לא!! והראיה: שאחרי 12 שנים היו לר"ע 12.000 תלמידים ואילו אחרי 24 שנים היו שם 24.000 תלמידים. זה אומר שהייתה פה התפתחות מאוד עקבית!! מספר קבוע של תלמידים על כל שנה נוספת!!!

עכשיו: איך אתה מבין את זה?? איך זה יכול להיות?? איך זה תמיד יצא מספר כזה עגול?? איך כל שנה בדיוק אלף... איך לא קרה ששנה אחת היה 800 ושנה אחת 1500... איך כל שנה בדיוק אותה כמות??

נו... מה אתה אומר?? מה התשובה?? פשוט מאוד:

זה בדיוק כמו שתשאל על דף היומי!!! איך יכול להיות שכל יום כל יום מספיקים בדיוק דף?? איך יכול להיות שבמשך שש וחצי שנים לא קורה אף פעם שיום אחד למדו חצי דף או שתי דפים??

מה התשובה?? אדוני!! זה לא יצא ככה במקרה... זה משהו מתוכנן!! היות והצבנו לעצמנו יעד לסיים את הש"ס ובשביל זה אנחנו צריכים להספיק כל יום לכה"פ דף... אז אנחנו דואגים שזה מה שיקרה!! זה קורה לא בגלל ש'ככה זה יצא משמים'... אלא דואגים לזה... משתדלים לעמוד ביעדים שהצבנו לעצמנו... וברוך ה' מצליחים בס"ד...

אותו דבר כאן: אם בישיבת ר"ע כל שנה היו עוד אלף תלמידים נוספים... ההיגיון אומר שזה לא יצא ככה במקרה... היה פה יעד!! היה פה הספק!! הייתה פה חתירה בלתי נדלית של הספק ויעד של להגדיל!! להגדיל תורה ולהאדירה... להרבות ולהוסיף מידי שנה עוד ועוד ספסלים לבית המדרש... והיעד שהוצב היה אלף!!! (למה דווקא אלף?? לא יודע... אם אתה מאוד רוצה... אני יכול להגיד על דרך הדרש: שהחשבון היה שהיות ואלף נכנסים לתלמוד ואחד יוצא להוראה... לכן היה איכפת להם שמכל שנה יצא לכה"פ אחד שראוי להוראה) בקיצור: ככל הנראה היו שם יעדים!!! הספקים כמותיים!! והייתה שם חתירה בלתי נלאית לעמוד ביעד בכל דרך!!!

דא עקא!!! שיש כלל ברזל: בכל מקום שיש מירוך אחרי יעד תובעני!! בכל מקום שיש חתירה קנאית לעמידה ביעדים ובהספקים!! יש לזה מחיר ישיר והכרחי שאי אפשר לדלג עליו!!! **מה המחיר הישיר???**

שעל הדרך נאלצים לוותר על כל מיני דברים שנותרים מאחור... נאלצים להדחיק לצד דברים

ברור: שאם יש ענין ומעלה ללמד חמשה תלמידים... אז הלוואי וזה יכפיל את עצמו ויגיע לעשרים וארבע אלף... סו"ס מתמטיקה זה מתמטיקה... ברור שאחד ועוד אחד שווה שתיים... ובחור שיכול ללמוד מאה דפי גמ' או חמש מאות דפי גמ'. ברור שהוא יתבע על החמש מאות דף שהוא יכל ללמוד...

אז מה כן?? הרי סו"ס סיכמנו שהקב"ה לא מחפש כמויות ותוצרות??

אז התשובה כתובה כמעט בפירוש בגמ'!

הגמ' אומרת: "ושבתם וראיתם בין עובד אלוקים לאשר לא עבדו..." והגמ' מבארת שזה הולך על מי ששנה פרקו מאה ואחד פעמים... שמת לב מה שלמה המלך מדגיש?? אם יש מעלה לחזור 101 פעמים על המסכת... המעלה היא לא במספר!! אלא במה? **בעובד אלוקים** שמסתתר מאחורי המספר הזה!! כלומר: **האישיות** של מי שמסוגל לחזור 101 פעמים זה הוכחה שע"כ יש פה עובד אלוקים שמוכן כ"כ להשקיע!! כלומר: אנחנו לא מתלהבים מהמספר 101... אנחנו מתלהבים מה**עובד אלוקים** שעומד מאחורי זה!! הבנת את הקנייט?? בחור שמסוגל לשנן ולחזור על 500 דפי גמ'... זה דבר נשגב... למה?? כי המספר 500 מצליח לסנוור אותנו?? לא!! אלא מאי?? כזה בחור שלומד 500 דפי גמ'... זה בשבילנו אינדיקציה שיש פה בחור שמוכן להתמסר לתורה בעוצמה שכזו...

אלא!! שמה עלול לקרות לפעמים?? שמרוב שנכנסת למירוץ... עם הזמן זה נכנס למחול שדים... כל היום שלך מסתובב סביב ההספק והמירוץ ומתי לחזור... ואיך להיבחן... האישייות שלך ממזמן נמחקה... אתה בכלל לא פה... הכל דוהר קדימה קדימה נו נו... אני אוחז ב-420... והלאה... וכאן אתה צריך לעצור רגע ולשאול: סטופ!! שלום לי... מי אני?? מה שמי? לאיפה אני רץ?? בעצם מי אמר... בשביל מה בכלל?? אה... אני מתחיל להיזכר... פעם רצית להיות 'עובד אלוקים' כזה שמוכן לעסוק כ"כ הרבה בתורת ה'... אם ככה אז בא נעצור את המירוץ לעת עתה... תקפא לכמה זמן את הסהרוריות סביב ה-500 דפים... קודם תחזיר את המזרח לירא אלוקים!! תשנן לעצמך שאני פה בשביל להיות עובד אלוקים ואני רוצה ללמוד 500 דפי גמ' כדי להתמסר למענו יתברך... ברגע שהחזרת לקב"ה את האישייות... כעת תמשיך בריצה... כעת אפשר לחזור למירוץ... ותקח אותו לכל מקרה לגופו... כי הרבה פעמים כשנכנסים למירוץ... שוכחים לגמרי לגמרי את ההנחת היסוד... לאן רצים... וכאן צריכים לעצור לרגע... להחזיר את האישייות למרכז!! לזכור ולשנן שההספק והמספרים זה לא הנושא אלא האישייות שעומדת מאחוריהם... להפנים את זה... ואז לצאת שוב למירוץ... וחוזר חלילה... זה רצוא ושוב שאף פעם לא נגמר...

ככה זה צריך להיות!! נכנסים למירוץ... ואז נעצרים בצידו הדרך... נזכרים ב'עובד אלוקים', וממשיכים לנסוע על מאה ששים... ודו"ק.

אלו שאחראים על החיצוניות והכמותיות ועל הסחר בשמות...

רשב"י מכריז בבטחה: שאם אני ובני עוסקים בתורה ואנחנו בן עליה... אז גם אם שנים הם, אני ובני הם!! מה אומר פה רשב"י??

ראיתי בני עליה והם מועטים!! מה פירוש מועטים?? הם לא גדלים בהמוניות... הם לא מתעלים ממלא מלא שטייגן שמרעיש סביבם... אלא דווקא בשקט!! דווקא כשהם מתבשלים במיץ של עצמם ויש להם שקט תעשייתי שהם נאלצים להעריך מבפנים את תפקידם... (ללא הקב"ה והגלגלי עזר של האוירה החיצונית) שם צומחים בני עליה!! אומר רשב"י: יום יבא ורבות אלפי ישראל יצטופפו בקברי ויריעו לי: בר יוחאי נמשחת אשריך!! אשריך רבי שמעון... איזה צדיק אתה... אבל לא!! אני אענה להם: רבותי: לא מכאן צמחתי! לא בהמוניות הזו גדלתי ונתרוממתי...

אני הייתי זרוק במערה לבד יחד עם הבן שלי... לא היה שם אף אחד שיגיד לי אשריך... ושם לחשתי לבן שלי: רגע... אנחנו בני עליה?? אנחנו יושבים ועוסקים בתורה?? אם ככה אז אשרינו!! רגע... אבל מי אמר? בא נבדוק... בא נעשה סבב של ישיבות... ונראה האם סופרים אותנו ברשימה של הבני עליה?? לך תדע... אולי המערכת והממסד החליטו לשיר למישהו אחר אשריך... ואילו אותנו הותירו מאחור כי אנחנו סתם זרוקים במערה... (כן... זה הפחד של בחור להישאר בחממה... אתה לא תספר לי... יש לי דוקטורט וניסיון עשיר בהתפתחות בחממה... אתה מפחד שהמערכת תשאיר אותך מאחור... כאילו שיש ישות כזו...) אז לא!! אומר רשב"י: אני לא צריך הסכמות מהעוילים... אל תשכחו שאני תלמיד של רבי עקיבא!! ולא סתם... אלא תלמיד של היום שאחרי... תלמיד של הרבי שהאישייות האצילית שלו נבחנה דווקא בהתמסרות שלו מול חמשה תלמידים... (ועוד לאחר שהיו לו 24.000) ולכן אני משכיל להבין שאם זה אכן נכון שאני ובני-אנחנו בני עליה!! אז זה נכון בכל מחיר!! גם אם רק אני ובני יודעים את האמת הזו... אז זה אני ובני אנחנו לא צריכים את האישור של עולם הישיבות שיאשר את זה

יהודים יקרים: אתם יכולים לחזור הבייתה... אתם לא צריכים להגיד לי בר יוחאי אשריך... אני ובני ידענו את זה לבד במערה... ואנחנו לא צריכים חצי מיליון אנשים שיאשרו את זה... אבל בכל זאת!! טוב שבאתם לכאן... טוב שבאתם אלי... אני רוצה להגיד לכם שכל אחד מכם... לב יודע מרת נפשו... כל אחד יודע בדיוק מה עובר עליו... איזה קשיים... איזה התמודדויות... איזה התגברויות... ואם אתה בן עליה ואתה עושה רצון ה'... אתה יכול לשיר לעצמך: **נמשחת--אשריך!!**

אבל כאן המקום להסתייג... סו"ס נכתב כאן מסר כללי שה' לא מחפש תוצרות... ה' לא צריך כמויות ומשטחים של תורה... ה' רוצה את האישייות!

נו... אם ככה... בשורה תחתונה... מה יוצא לנו מכאן?? שזהו... ה' לא צריך דף היומי... ה' לא מחפש להרבות תורה בכמויות... עזבו... שב ברוגע... תעצור את המירוץ... שב תלמד בשלווה... אל תמהר לשום מקום... אבל לא!! זה לא נכון!! כי ברור שיש הספק!! ופשוט

המסר הזה הוא מפחיד מאוד!! וצריך לשנן אותו בזרנו:

כידוע: אנחנו מאוד סופרים כמויות... מאוד נצמדים להישגים ומספרים... בדור שלנו יש אמנם כבוד גדול לתורה... אבל אם תשים לב: הכבוד שלנו מאוד נצמד לכמויות... אנחנו מכבדים תורה... אבל בתנאי שהיא בכמויות... יש לנו כבוד גדול לעולם הישיבות... אבל איזה?? איפה שיש כמויות של תלמידים... מישהו יודע להעריך בית מדרש קטן?? מישהו יודע להעריך כולל של 15 אברכים?? אנחנו מאוד מכבדים את גדולי ישראל... מתי?? כשפקיע שמיייה וכולם מכבדים אותם... האם אנחנו יודעים לכבד את הגדול בישראל שעדיין מהלך בצדי הדרכים ואף אחד עדיין 'לא שם עליו'???

אני מכיר מקרוב את האברכים היקרים שעשו מאמץ לארגן את הכינוס "אשריך" בבין הזמנים ניסן... כאב לי שבסוף זה התבטל... אבל אחרי!! אחרי שזה כבר התבטל... חשבתי לעצמי... רגע... אולי ה' רוצה להגיד לנו... אני רוצה **אשריך** מסוג אחר!! אני לא רוצה אשריך של עשרים אלף בחורי ישיבות... אני רוצה אשריך מהסוג של **אשריך שראיתי בכר!!**

אותו רשב"י שנמצא לבד לבד במערה ושם!! שם הוא לוחש לעצמו ולבנו: בר יוחאי נמשחת **אשריך!!** אותו בחור ישיבה ששרוי לבד... בצער מערה... כל אחד וההתמודדויות שלו ושם!! שם קנית הודך והדרך... שם קורה **האשריך הגדול ביותר!!** רשב"י לא שייך לדור של ה-24.000 תלמידי ר"ע... הוא שייך ליום שאחרי... לרישום הפצפון של החמשה תלמידים של ר"ע... ושם!! שם צמח הנמשחת אשריך שרבות אלפי ישראל יפזזו וירקדו סביבו בל"ג בעומר... אשריך האמיתי מחכה לנו הרחק מההמוניות

ואני אעשה את שלי... אני אמשך לדבר לקיר... ולהגיד מידי שנה שוב ושוב לאותם בחורים משיעור ג' בישיבה קטנה שחושבים שה"אשריך" הגדול מחכה להם בישיבה המהוללה והנוצצת שנרשמים לה 24.000 בחורים... ואני אגיד את שלי... (לי בטח אין טובת הנאה... אני לא מרויח מזה שקל) תדע לך בחור יקר: שאם אתה באמת רוצה לצמוח בשיעור קומה רוחני... ה"אשריך" הגדול מחכה לך דווקא בחממות... במקומות הפחות כמותיים... שפחות שמים דגש על הישגים... אי שם בהיכלי התורה החמוקי יריכיך הצנועים... שם!! שם תקנה הודך והדרך... אני אמנם מדבר לקיר... אבל עדיין... אל תזלזל... תשמור את המסמך הזה... אם ובמדה ולא תתקבל לישיבה שחלמת עליה ואז יחשיך עליך עולמך ותחשוב שסגרו בפניך את שערי העליה בתורה... אז אני כבר עכשיו מודיע לך שיתכן **ואשריך שראינו בכר!!** (עכ"פ אצלי בוודאי זה מה שקרה...)

הגיע הזמן שנפסיק לסגוד לכמויות!! נפסיק לספור משטחים של בחורים... נפסיק להעריך דברים לפי הממדים המספריים שלהם... ה' לא מחפש תוצרות... ה' לא מחפש קונטיינרים של מלא תורה... ה' רוצה אישייות!! ואישייות של בן תורה צומחת דווקא בשקט... באחד על אחד... במערה של רשב"י ובנו... והמסר הזה יאמר על אפס ועל חמתם של כל

תקציר אירוע הקיץ הקרוב בבית ובשדה ובבית חיינו... שמרו תאריכים אלו פנים...

השנה זה יוצא טוב... פסח שני יוצא בדיוק ביום ששי... מה טוב בזה??

כי תבין: פסח שני זה חג של הנשים!!! כמובן באופן לא רשמי... אבל ככה זה יוצא... כי אצל גבר להידחות לפסח שני זה מחדל... מחדל חמור על הגבול של חיוב כרת... לכן באופן כללי גבר משתדל לעשות הכל כדי לא להידחות לפסח שני... וממילא גבר שכבר כן נדחה לפסח שני הוא מגיע בהיחבא... עושה את זה בשקט... מה שבטוח: הוא לא מרכיב את הטלה על כתפו כמו המחזות המרנינים של ערב פסח... הוא גם לא עושה את הטראסק של ליל הסדר כי הוא מרגיש לא נוח... (חוץ מהחבורה המרכזית של אנשי חב"ד קדישא שהם עושים פסח שני בשיטה כי הם היו סמאים בשיטתיות בערב פסח... ולהם דווקא מגיע כל הכבוד על ההקרה והחסד של אמת שהם הסכימו להפסיד את האירוע מספר 1 בכלל ישראל בשביל לשמור על כבוד של יהודי) וממילא ציבור הנשים הם אלו שתופסות את המקום המרכזי בפסח שני... הם אלו שנשארו בבית עם הילדים הקטנים בליל הסדר... והם עכשיו מחליפות את בעליהן... אז פסח שני הוא היום טוב הבלעדי של נשות ישראל הצדקניות!! עכשיו: במקביל!! יום ששי הוא גם היום בה"א הידיעה של הנשים בבית מקדש!!! כל אמא יהודיה מסיימת לבשל לשבת... ואז היא לשה עיסה וקורצת חלה... ואז!! בזמן שנותר עד שהחלה תתפח... היא רצה מה מהר לתפילת האמהות המסורתית בבית המקדש... כן... היא איבדה חלתו של עולם- את האדם הראשון שעפרו נצבר כאן בבית המקדש ולכן היא נצטווה על הפרשת חלה וכאן זה המקום להתפלל על הילדים... "זכני לגדל בנים ובני בנים חכמים ונבונים אוהבי ה' ראי אלוקים"... ואז היא מסיימת את תפילתה וחוזרת הבייתה...

מידי יום ששי מתקיים מעמד תפילת הנשים בבית המקדש... כל הנשים שמתגוררות במרחק יום אחד מירושלים מגיעות לשפוך דמעות בבית ה'... יש כאלו שיכולות להיכנס בפנים הר הבית ואפילו בעזרה... ויש כאלו שנאלצות להישאר מחוץ להר הבית (יולדות וכדו') ואז הם תופסות את הכותל הקרוב ביותר לקודש הקדשים... הלא הוא שריד בית מקדשנו ששרד בזכות הדמעות של

אלו שגם כשביהמ"ק היה קיים הם נאלצו להתפלל מולו)

עכ"פ השנה שני האירועים משתלבים גם יחד... גם יום ששי וגם פסח שני... הקשיבה אדון לקול שוועתם ולמכון שבתך השמים תעלה תפילתם כי אתה רב סליחות ובעל הרחמים...

כמובן שאי אפשר לשכוח שהיום שלפני פסח שני!! הוא יום טוב דומיננטי בפני עצמו... ביום זה מקדימות ומגיעות עשרות אלפי יולדות להקריב קרבן יולדת כדי להתיר להם לאכול בקדשים למחרת... יש היערכות רבתי אצל הכהני בית אב וכנהני משמר לקראת אכילת עשרות אלפי חטאת העוף עד חצות...

היום לשם שינוי... במקום להתמקד בנושא מסוים... היום נעשה סקירה כללית על תקציר האירועים והמעמדות שהולכים להתרחש לאורך הקיץ הקרוב... אז דבר ראשון: מיד לאחר פסח שני... מתחילה היערכות לקראת חג השבועות!! חג השבועות כידוע... הוא חג יוצא דופן... יש בו משהו יותר רגוע!!

מיד!!! מיד אחרי חג השבועות מתחילה העונה החביבה של קציר החיטים והעלאת הביכורים... והראשון הוא כמובן ביכורי החיטים והשעורים... (השעורים כבר נקצרו בניסן, אבל החיטים מיד אחרי שבועות מתחילה העונה) בהתחלה זה עדיין מטפסף לאט לאט כי רק עכשיו זה מתחיל... ואל תשכח שקציר של תבואה זה סיפור שלם!! זה לא כמו קטף של פירות שאתה קוטף וקדימה לירושלים... תבואה זה מוטוריקה עדינה... זה קוצר ומעמר דש וזורה מרקד... זה דבר שאורך לו זמן... ממילא הביכורים הראשונים אמנם מגיעים לירושלים מיד אחרי חג השבועות... אבל במשך החודש זה מתחיל לצבור תאוצה ואז מתחילים להגיע שיירות אדירות... כל בעלי שדות תבואה עולים בגיל ורנן לבית ה'... כל עיר והביכורים שלה... כל שיירה והכבת דרך שהיא עשתה מקצה גבול א"י... אשרי עין ראתה כל אלה...

ואז מגיע ר"ח תמוז ואיתו אט אט מסתיימת לה העונה של ביכורי חיטים... אחרוני הביכורים עדיין מגיעים לירושלים... ואז בבת אחת מפציעה לה עונת ביכורי התאנים... כן... הגיע הקיץ או לא הגיע?? השיירה הראשונה שהקדימה והגיעה לירושלים עם ביכורי התאנים זה לא חכמה גדולה!! כי בדרך כלל מדובר בישובים שקרובים לירושלים... וקו"ל שהקרובים לירושלים מביאים אותו לח... כלומר: הם קוטפים את התאנים ומגיעים איתם ככה!! לחים!! היישר מהעץ!! ע"פ רוב תאנים זה פרי שמייבים אותו וזה תהליך שלם עד שזה נהיה גרוגרות ואז עושים מזה עיגול גדולה- כמו איזה סיר קוגל וככה מביאים אותו לירושלים... אבל סו"ס יש גם תאנים לחים, זה גם מאכל בפני עצמו!! אבל הוא לרובני רק למי שמתגורר ממש קרוב לירושלים... (כי ברגע שאתה גר קצת קרוב וקצת רחוק... זה נהפך להיות נישט האין נישט האנר... ואז התאנים נהפכים להיות מוקצה כידוע... שבשלב שבין תאנים לחים ליבשים... התאנים עוברים שלב של "סרי ריחיה...") ומשם נלמד המושג מוקצה המיתולוגי...) ולכן מיד אחרי ביכורי החיטים יש גל פתאומי של ביכורי תאנים לחים ואז יש איזושהי הפסקה של שבועיים... וכולם יודעים שזה השקט שלפני הסערה... שאז מופיעים בזה אחר זה רבבות אלפי ישראל עם ביכורי תאנים וגרוגרות... זה הביכורים הכמעט הכי דומיננטיים כי תאנים יש לכולם!!!! תאנים כולם מגדלים...

וככה לאורך כל חודש תמוז ואז זה היום טוב של ביכורי תאנים וגרוגרות... ואז מגיע תשעת הימים... ושוב הזירה מתחממת והפעם זה מגיע לנקודת שיא!!! עוד כמה ימים מתחילה עונת הבציר...

עונת הבציר זה כבר לגמרי תקופה שחולקת מקום לעצמה!! אז דבר ראשון: עונת הבציר היא עונה מאוד עליזה... כרמים זה משהו שתמיד הולך עם מחול וריקודים... יש הרבה שחוק ומצב רוח במתחם של כרם... וכתוצאה מזה מתעוררת כוונת שיא בזירה הבטחונית הרוחנית של 'השופטים ושוטרים' לקראת אכיפה בתחום "הזיהה מחניך קדשו" "סו"ס למי אבוי ולמי אוי נאמר על הפריקת עול שעלולה לבא כתוצאה מהיין... (בקיצור: כמו ששור ביומי ניסן הוא מסוכן כי הפריחה של החציר גורמת לו שזחה דעתו עליו... אז חודש אב אותו סיפור קורה לבן אדם ברגע שהוא רואה יין כי יתאדם...) בתקופה הזו יש הרבה בני עליה שתופסים חיזוק ומקבלים על עצמם נזירות... עכ"פ במקביל באותו זמן מתחיל עונת הגתות שזה אומר שמורידים את החוסת ברלין שמפרידה בין החברים לבין עמי הארץ כי הע"ה גם נטהרים ואמנים על טהרת הגתות... ובמקביל מתחילים לעלות לירושלים לביכורי ענבים ויין... וזה כבר ממש שמחה של מצוה...

וככה זה לאורך חצי חודש אב וכל חודש אלול... ולקראת סוף אלול מתחיל הקטיף של התמרים שזה כמובן כבר משתלב עם ארבעת המינים... בקיצור: כעת מניתי לך בקצרה את שרשרת האירועים בבית חיינו לאורך הקיץ הקרוב... א"ה נשתדל לסקר כל אירוע בפני עצמו בהרחבה... כמובן שכל אירוע כזה מתחלק לשני חלקים: החלק השני הוא: זה סדר קדשים- במעמד העלאת הביכורים למקדש... אבל החלק הראשון: זה סדר זרעים... כל התהליך בשדה... החל מפרט ועוללות ושכחה ופאה... וכלה בתרומה גדולה ובמעשר ראשון ותרומת מעשר שזה יום טוב בפני עצמו... מה שבטוח: חזרנו לשגרה מלאה של שנה ראשונה שאחר שנת השמיטה... ישנה התרגשות והתחדשות והתרעננות בכל כזה מעמד... ואנחנו כעת רק בהתחלה...

לא נותר לנו כעת בערב חג השבועות אלא ללמוד בעיון את סדר זרעים... ובחג השבועות להתעדכן בתקנות או גזירות חדשות שהתעדכנו בבית דין הגדול בסדר זרעים לאורך השנה וחצי האחרונות...

כבר הוזכר כאן בגיליון זה בשנים הקודמות שלמורבה האבסורד דווקא רשב"י שכל האורות והכיסופים מתנקזים אליו... הרי אם נרצה להגדיר במילה אחת את משנתו של רשב"י זה:

עושים מה שצריך!!!!

דווקא בגלל שרשב"י הוא עמוד הגבורה!! והוא תמיד נצמד למה שצריך לעשות... דווקא הוא היה הכלי המתאים ביותר שדרכו התגלה תורת הסוד לעולם... מאותה סיבה שמכל הזרנוקים ומכל המטטרות והברזים הראשיים... מי נבחר להשקות את התינוק?? דווקא הבקבוק עם הפיה הקטנטנה!!! ולמה?? כי עם כל הכבוד לזרנוק של מכבי אש... אם תכנין אותו לכיוון הפה של תינוק... התינוק יעוף... יהיה פה רק נזקים ואילו טיפה אחת של מים לא תכנס לפיו של התינוק... לכן דווקא הבקבוקון הקטן עם הצוואר בקבוק והפיה הקטנטנה היא הצנור המתאים להשקות תינוק...

על אותו משקל: כשהוכשר הדור הראשון שהיה ראוי להתחיל לגלות בו את הזורה המבוקה של תורת הנסתר... את האור העצום הזה א"א להעביר בזרנוק של אור... אדרבה... צריך דווקא את מי שיש לו את כח הצמצום הכי גדול... כדי לפתוח את האור הכי דקיק שדרכו יועבר הזורה בצורה מבוקרת שלא יהיה פה חלילה ריבוי אור ושבירת כלים... ולכן דווקא רשב"י שהוא עמוד הגבורה והתקיפות!! דווקא הוא הבוציאנה דנהורא שדרכו האור העצום יכל לבקוע בצורה המבוקרת ביותר... ולכן זה בדיוק הפוך ממה שאנחנו מדמיינים... כשאנחנו מדמיינים את רשב"י אנחנו רואים אורות נשפכים... אבל למעשה דווקא שם היה את הגבורה הכי גדולה... ותכל'ס... במה התבטא הגבורה והצמצום של רשב"י?? זה התבטא בזה ש-

עושים מה שצריך!!!!

אצל רשב"י אין כזה דבר לפעול על פי רגשות ואורות... אצל רשב"י עושים רק מה שנוכח ומה שרצונו יתברך כעת שזה מה שצריך!! גם אם רשב"י מגלה לנו את כל סודות התפילה בשורה התחתונה רשב"י עצמו לא מתפלל... אך יכול להיות?? כי מה לעשות... בשורה התחתונה רשב"י צריך לעשות כעת משהו אחר!!!

אם רשב"י היה בינינו כיום... קח בחשבון שהוא היה יושב בבני ברק כל הלילה ודורש בפנימיות העניין של עולו ואתננישו בהילולא דבר יוחאי... נו... אז רשב"י היה נוסע למירון?? לא!! למה לא?? אז מאיזו סיבה שתהיה הוא צריך לעשות כעת משהו אחר!!!

אתה יודע מה?? אני אגלה לך סוד: ברור לי שאם רשב"י היה כיום הוא לא היה מגיע למירון... אתה יודע למה?? מסיבה ממש צדדית: כי השו"ע אומר שאסור לעבור כנגד המתפלל, אבל הזוה"ק מחמיר שאסור לעבור גם לצדי המתפללים... (המ"ב מביא את זה... אגב: אני באופן אישי קבלתי היתר מרב להקל שלא כוה"ק כי אני הפראקטיקי ואין לי כח להכות גם לצדי המתפללים... אבל עכ"פ כך הזוה"ק אומר!!! לא אני) ואני שואל אותך: ביום עמוס בציון הרשב"י (אם זה ל"ג בעומר או ער"ה וכדו') שעל כל מנין שמסיים יש שני מנינים שמתחילים... האם יש סיכוי בעולם לזוז שם בלי לעבור כנגד או בצדי המתפללים?? אין מצב!! נו... ובינינו... ראינו משהו שזה היה שיקול אצלו??

אז זהו!!! שאצל רשב"י כאן היה נגמר הסיפור!! הוא לא היה נכנס לציון ולו בגלל השיקול הזה!! הנה לך דוגמה של "עושים מה שצריך..." בקיצור: אם אתה מחפש לקחת משהו מהאור של רשב"י או הדבר הנכון ביותר זה לקחת משהו דווקא מהגבולות של רשב"י... שזה אומר: אני מקבל ע"ע להתחיל לעשות מה שצריך!! (מקורה ספציפית מסוימת) כל אחד במשבצת שלו ובינינו... אני מדבר על עבודת ה' שאני יודע מה צריך כעת לעשות לפי רצון ה'... ותכל'ס בשמחה... אני עושה מה שאני רוצה... ואני מקבל ע"ע להתחיל לעשות מה שצריך!! וכמובן: אל תעלה על האוטובוס למירון לפני שסיימת לעשות כל מה שנוכח לעשות לכה"פ באותו יום... לב יודע מרת נפשו...

הנאום המדהים וחוצב הלהבות...

יש סיפור מתוק שחביב עלי... מעשה באיכר כפרי ופשוט שמדי שבת היה יושב יחד עם אשתו ושניהם יחד למדו פרקי אבות... שניהם למדו והתחזקו יחד... פעם אחת הוא מסביר... פעם אחת היא מסבירה...

אגיוואלדיג... מסכת אבות מלאה בכ"כ הרבה דברי מוסר והתעוררות... ישבו יחד והתעוררו והתחזקו... ואז שבת אחת הם הגיעו למשנה האחרונה של פרק ג'... קנין ופתחי נדה הן הן גופי הלכות, תקופות וגמטראות פרפראות לחכמה... פה הם נתקעו!! מה כתוב כאן? קנין...?? מה זה ה'קנין' הזה?? אולי הכוונה לקנין תעשה את התיבה... "גופי הלכות" מה זה גופי?? אולי הכוונה לגופנים- פונטיים... בקיצור: הצדיק'ל שלנו התחיל לעיין בפירושים... מקמט את המצח חזק חזק... מנסה להבין... ובסוף אחרי הרבה עמל ויגיעה פנה אותו כפרי לאשתו ואמר לו... תקשיב... עייתי פה בפירושים... לא לגמרי הבנתי. אבל מה שכן יצא לי זה **ש.ש.ש. שצריך להיות יהודים טובים!!** אוהו... יופי... בטח... הכל מובן... רבי חנניא בן עקשיא אומר רצה וכו'...

הסיפור הזה הוא די מצחיק... אבל מצטער מאוד... אל תמהו לצחוק ולגחך על אותו איכר כפרי כ... לא נעים לומר... למען האמת אנחנו לא כ"כ רחוקים ממנו... **רוצה שאני אוכיח לך שאנחנו לא הרבה יותר טובים?**

יש לי מבחן פתע... אנחנו מתפללים שחרית... רגע אחד יש קדיש ואז אנחנו אומרים "יהא שמיא רבה מברך"... אחרי רגע אנחנו פתאום אומרים "ברוך ה' המבורך לעולם ועד..." ואז אח"כ בחזרת הש"ן אנחנו אומרים "קדוש קדוש קדוש"... סליחה קורא יקר: אתה יכול להגיד לי בשליפה מה ההבדל בין קדיש לקדושה וברכו?? אני רוצה שתסביר לי טיטטיש!! מה אמרת ב"יהא שמיא רבה"...?? ומה אמרת ב"קדוש קדוש קדוש"...?? ומה ההבדל בין שניהם לבין וברכו?? נכון שאתה לא יודע??

תהיה רגוע... גם אני לא!!! נו... אז מה זה כן?? אם אין באמת הבדל בין יהא שמיא רבה לבין- ברוך ה' המבורך... אז תכל'ס... מה אני ואתה מכוונים כשאנחנו אומרים גם את זה וגם את זה? לא נעים לענות... אנחנו מכוונים **ש.ש.ש. שצריך להיות יהודים טובים...**

לא נכון?? אני לא צודק?? אנחנו מכוונים שיהא שמיא רבה מברך כזה וברוך ה' המבורך כזה וקדוש קדוש כזה... בקיצור: סלט כזה... האמת היא שאני לעצמי די התקשיתי להודות באמת הצולבת הזו... אז עשיתי את המבחן הזה לאשת... שאלתי: מה את מכוונת ב"יהא שמיא רבה"? היא ענתה לי בכנות: מה זה משנה... אני יודעת שזה משהו טוב... נו... אז מה את חושבת ב"ברוך ה' המבורך"? שזה משהו עוד יותר טוב... אוהו... מצוין!! בשביל אשה זה מצוין!!! זה מספיק! (לא בצניעות... אני מתכוין ברצינות... כשאשה מתפללת היא בסה"כ רוצה שיהיה טוב ואין צורך לכוין ביותר מזה...)

עכשיו: בינינו... אתה מבין לבד שלמעשה ההבדל בין יהא שמיא רבה... לבין וברכו את ה' המבורך זה כמו הבדל בין זרעים מועד... וקדוש קדוש קדוש זה כבר נשים נזיקין... זה אמירות שונות לגמרי!! זה כותרות שונות לגמרי!! וזה רק דוגמא קטנה... **אתה רוצה דוגמא עוד יותר צנינית??** אני רוצה עכשיו להעתיק לך רשימה ארוכה של אוסף תכנים רוחניים שאלו קשורים אחד לשני: בסדר?? קדימה: הבעות... עבודה בשבלב... אהבת ה'... הכנעה... קבלת עול מלכות שמים... אמונה... בטחון... ענוה... תשובה... יחוד ה'... עול תורה... יראת שמים... ברכה... קדושה... צניעות... הלל... הודאה... עול מצוות... סייעתא דשמיא... אמת... טהרה... יראת חטא... התבטלות... התלהבות... משיחה... שכינה... כסא הכבוד...

נו... עברת על כל הרשימה? עד כאן הכל בסדר?? עכשיו בא תראה משהו מדהים!!! תראה איך אני לוקח את כל הרשימה הזו ועושה מזה סלט שלם... ואני בונה מזה נאום... אבל ממזה נאום... שפתיים ישק...

ששקט... אני מתחיל לדבר: רבותי: התכנסנו כעת לכבוד קבלת עול מצוות של הילד... יהודים יקרים: חובתנו לדעת שזה כל העניין של עבודה בשבלב!! כשיהודי מקבל על עצמו ללכת עם האמת, והטהרה... אז הוא זוכה לקדושה לאמונה... והכל מתוך ענוה, וכמובן צניעות... ואיך אפשר שלא לדבר על ההלל וההודאה... שכשיש יראת חטא והתבטלות אז זוכים לשכינה הקדושה והכל מתוך התלהבות ואמונה ובטחון וזה מגיע עד כסא הכבוד וכך נזכה למשיח צדקנו בבנין בית המקדש... אה... מה אתה אומר על הנאום שלי?? אתה צוחק?? תדע לך שאם הייתי עומד ומוסר את הנאום הזה בפאתוס באיזה אירוע רשמי... אתה היית יושב שם וחצי מקשיב... ולא היית קולט לרגע שלמעשה בלבלתי את השכל מתחילה ועד סוף!!! למעשה לא אמרתי פה כלום...

כי... כי באמת באיזשהו מקום יש לנו איזה אוסף של אוצר מילים ביהדות וכל פעם אנחנו איכשהו יורים איזה מילה אחרת לחלל האויר... פעם זה קשור יותר... פעם זה קשור פחות... אבל לא נורא... במילא אז לא נפ"מ... מה זה משנה יחוד או אמונה או דבקות או בטחון... העיקר זה משהו טוב... העיקר שבסוף צריך להיות יהודים טובים...

עד כאן צניניות!! וסליחה... כי אני באופן אישי לא אוהב צניניות... תכל'ס... כלפי מה הדברים אמורים??

יש משהו כזה שנקרא תורת הנסתר!!! וההתייחסות שלנו לתורת הנסתר מתחלקת לשני סוגים: יש כאלו שחונכו מהבית על חיבור מסוים לתורת הנסתר... אז זה מה שהם קיבלו מהבית... לעומת זאת מי שלא קיבל את זה מהבית... כמוני כמון... שגדלנו על התפיסה שאין לנו עסק בנסתרות... מבחינתנו פנימיות התורה ותורת הנסתר זה קופסא כזו שאם נרצה יום אחד... ננשום את הנשימה העמוקה וניכנס לנושא!! ואם לא אז הכל בסדר... תורת הנסתר תמשיך להישאר בתוך המגירה ונוכל להסתדר בלעדיה... אז זהו שלא!!! ומותר לנו לדעת את זה...

ש... שמה?? שכמו שאותו כפרי... אם הוא חושב ש"קנין ופתחי נדה הן גופי הלכות" הכוונה היא שצריך להיות יהודים טובים... אז מבחינתנו הוא לא יודע קרא וכתוב... אז זהו!! שמי שלא יודע פשוט פשוט מה אני אומר ב"יהא שמיא רבה", ומה ההבדל בין 'קדוש קדוש' לבין 'ברוך כבוד ה' ממקומו', אז גם אנחנו מבחינה מסוימת לא יודעים קרא וכתוב...

וממילא יום אחד אנחנו אמורים להגיע איכשהו בטעות לפנימיות התורה!!! אני מדגיש: **בטעות!!** למה בטעות?? כי מה אעשה... רציתי להבין אחת ולתמיד מה זה "ברוך!! אתה!! ה'!! אלוקינו! מלך העולם!! בשביל להבין טוב מה זה ברכה... בשביל זה אתה מוכרח איכשהו להתחבר עם הפנימיות שעליה מדבר רבינו נפש החיים שבער ב'...

ואכן באמת... במאות שנים האחרונות ירדו לעולם שני סוגי 'ממירם' לפנימיות התורה... קוראים להם: או ספרי **חסידות!** או ספרי **מחשבה!!!**

המכנה המשותף בין שניהם... שגם מי שלומד חסידות וגם מי שמתעסק במחשבה... זה לא אומר שהוא מקובל שלומד בישיבת המקובלים והולך בבגדי לבן בשבת... רק מה כן?? מדובר בעובד ה' או למדן שכמו שהוא לא מסוגל לטייח תוס' כך הוא לא מסוגל לטייח את העבודה הפנימית שלו ואם יש יהודי ואמונה ובטחון ודבקות... אני לא מסוגל להמשיך לחיות עם הסלט וההזנה הזו... אני רוצה להבין... להגיד כל דבר!!! וכאן מגיעים ספרי החסידות או ספרי המחשבה כדי להסביר לאותו עובד ה' מה הוא עושה... וזה בלי להיכנס לתורת הנסתר בצורה רשמית...

צריך לדעת שגם לפני אלף שנה שעדיין לא התגלה ספר הזהור וכ"ש שלא התגלתה תורת האר"י... גם אז היה פנימיות התורה!! למה?? כי מה נעשה שאם שמת לב... כששם ה' מוזכר בתורה... פעם מוזכר שם אדנות ופעם הו"ה... פעם אלוקים ופעם קל ה', פעם צבקות ופעם שקי... והאם פעם הפריע לנו מה ההבדל? למה כאן כתוב שם כזה וכאן שם כזה?? זה כבר לא חכמת הקבלה!! זה להבין פשוט בתורה!! ממילא כל מי שבאמת רצה להבין ולהשכיל בתורה ובעבודת ה'... היה מוכרח להגיע איכשהו לרובדים פנימיים שיתנו לו מענה ומפה בעבודת ה'...

כך שפנימיות התורה או לחילופין התעסקות במחשבה וחסידות זה לא משהו שנמצא במגירה ואתה תחליט לפי העניין האם לפתוח את המגירה הזו או לא. **לא!! לא!! זה ההגדרה!**

ההגדרה היא קצת שונה!!
פנימיות התורה ומחשבה וחסידות זה משהו שבאמת כעת עומד מהצד ולא מפריע... לא מנסה לדחוף את עצמו בכח... (ולכן בדרך כלל ההמלצה לא ללמוד את זה בשיטה...) וכל זמן שאתה עדיין שטחי ולא מפריע לך שאתה לא מבין עניין ואז תמשיך ככה... אין עניין לדחוף לך מושגים בכח!! כל זמן שאצלך פסוד"ז וברכות ק"ש ואשרי ובא לציון ד' אתה מקשה אחת של אוסף משפטים 'מרגשים' וטוב לך עם זה... אתה מכוין עם זה... אז יופי... הכל טוב... לא אמרו כלום... המשך כך... אבל!!! ברגע שתתעורר מעצמך לכל מיני שאלות... נניח יום אחד אמרת 'זיברך דוד' כמו בכל יום ואז כשהגעת ל'לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד וכו'... ופתאום זה התחיל להפריע לך... מה?? מה רוצה דוד המלך להגיד בכל המשפט הארוך הזה?? מה זה כל האוסף מילים האלו?? אם יש לך כזו שאלה... בא... אל... אני אסביר לך את זה בטוב טעם: תקשיב... לך ה' הגדולה והגבורה... בטח!! למי שייך הגדולה והגבורה... נו... למי?? לחי העולמים... נו... הלאה... והתפארת והנצח וההוד... נו... מה חשבת... למי שייך כל הפאר והנצחיות וההוד והממלכה?? בטח... זה שייך לה'... אז הנה... זה הפירוש!!! אה... טוב לך?? קבלת את ההסבר? הניח את דעתך?? מצוין... אם ההסבר כזה מיישב את דעתך... אתה יכול להמשיך הלאה והכל בסדר... אבל!!! אם אתה תעשה פרצוף מאוכזב... ותגיד לי: מצטער... לא ענית לי על השאלה... אני עדיין לא מבין מה זה לך ה' הגדולה והגבורה וגו'... אז אני אחייך חיוך גדול ואגיד לך: ברוך הבא... זכותך כעת לעמוד כמו הילד החכם ולשאל מה העדות החוקים והמשפטים והגדולה והגבורה והתפארת והנצח?? תלך כעת למשיב של הישיבה שיש לו השגה במחשבה. ותנדנד לו ויסביר לך... ואם הוא יתחמק תגיד לו שזכותך המלאה להבין פסוק מפורש שאתה אומר כל יום בפסוד"ז. מתי זכותך להבין?? כשזה מפריע לך! כשאתה לא מוכן לטייח. כל זמן שזה לא מפריע לך... אז אז מה אתה רוצה?? מה אתה מנסה להיות טנוב וללמוד ספרי מחשבה... כאילו שאתה מבין משהו...???

ספרי חסידות ומחשבה נועדו למי שחסר לו משהו!!! והספרים האלו נותנים לו מענה... אתן לך דוגמא: לא נעים לי להודות... בשלב מסוים ה'קדיש' נהיה לי נדוש ומשעמם... תבין אותי... בתפילת שחרית אחת יש לנו עשרה קדישים!!! ואני היפראקטיבי... מילא להגיד פעם בשנה ז' פעמים למנצח לבני קורח בסדר... אבל כל יום עשר פעמים לענות אמן ויהא שמיא רבה בקדיש... כמה אפשר? הלכתי למישהו והוא התחיל להסביר לי את המבנה של התפילה... ופתאום קלטתי שיש פה מבנה! ופתאום קלטתי שאין קדיש אחד שחוזר על עצמו... כל קדיש ממוקם בהיכל אחר והוא ממשיך שפע על מה שתחתיו או מעליו... (תלוי איפה)

פתאום נהיה לי גישמאק!!! הכל מקבל מימד אחר... ואז קלטתי שאם עד היום הייתי עסוק בלקבל ע"ע עוד חיזוק ועוד קבלה להגיע בזמן לתפילה ולא לצאת לפני הסוף... פתאום קלטתי... שההלו... עד היום היה לי פשוט משעמם!! במקום להתעסק באכיפה ובקנסות... אולי תנסה ליצוק תוכן בתפילה... הנה לך דוגמא ש-פנימיות מילאה לי כאן איזשהו חלל!! איזה חוסר עניין שלפתע רואים אותו באור אחר...

בקיצור: עובד ה' אמיתי יום אחד לצורך פנימיות התורה ברמה מסוימת... ואחרי שהאמר הזה נכתב (לא כ"כ בהר לי למה) אז למאמר הזה יש אולי תועלת והוא צריך להיכתב... כי ישנם למדנים ועובדי ה' שמזמזמן חסר להם משהו... ממזמן יש להם צורך להבין כל מיני דברים אבל יש להם מין הסתייגות מלגשת אל הקודש!! סוג של סטטוס קוו שאין לנו עסק בנסתרות!! לא!! יש לך טעות!! מי שרוצה להבין עניין... הרי תורה היא וללמוד אני צריך... כל זמן שדרישת ההבנה מגיע מצידך... ש-לך חסר משהו!! אתה רוצה להבין עניין... שאתה שואל מה העדות והחוקים והמשפטים... האבא שבשמים מוכן לענות לך כהלכות הפסח עד גמירא... נא לא להדחיק!! לא להשאיר פניות חלולות ושטחים מוזנחים... לא להשאיר פניות חסרות עומק ופנימיות... לא יתכן שלמדן שהתרגל להעמיק ולהבין מה שהוא עושה... ברגע שהוא מגיע לעבודת ה' הכל אצלו נהיה בעלבתית לגמרי... תפתח את הראש!!! תפתח את הלב... ואל תוותר... ותפלל לה' שיתפתח לפניך שערי אורה ושערי זוהר תורה שערי זוהר חכמה שערי זוהר בינה שערי זוהר דעת...

ואם מקודם אותו כפרי הבין ש"צריך להיות יהודים טובים"... גם אנחנו נוכל לסכם ביסוד אחד כללי. שאם נתעסק כן לחפש כותרת אחת שמאחדת את כל אוסף המושגים של היהדות... הרי בסופו של דבר כל תורת הפנימיות חותרת ליעד אחד... הלא הוא: וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד... ואיך?? איך זיל גמור... פעם מזוית של יראה... פעם באהבה... דבקות... יחוד ה'... תורה... אמונה... בטחון... הכל בסוף יחוד ה'. הכל בסוף חותר ל"וידעת היום"!!! שנהיה כולנו "יודעי שמך" ולא רק "לומדי תורתך לשמה".

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
**"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"**

"השיעור בדוטרויט"

שיעור מס' 138 | פר' אמור תשפ"ג

המקומי הנוכרי הקרוב שם מצאנו למזלנו שני נרות מסיבה אדומים גדולים, ומיץ ענבים כשר למהדרין. עלינו לחדר בשמחה. פרשנו מפה והדלקנו נרות בהתרגשות.

לפתע החלו לצפצף גלאי העשן. חיש מהרה הגיעו הגויים מהנהלת המקום ודרשו לכבות את הנרות מידית, אך לא יהודי כר' מאיר מחשב המצוות יותר על נרות שבת. ר' מאיר במאור פניו הסביר להם בטוב טעם ודעת שהנרות הללו מאירים בשמיים ומביאים איתם אורה וברכה לכל ימות השבוע, ואנחנו נשמור ולא נעזוב את החדר עד לכיבויים המוחלט. מול חיבת המצוות של ר' מאיר פילטשיק אפילו הגויים נמסו והסכימו. נגשנו לתפילה וקבלת שבת בחדרינו שהפך כרגע לבית כנסת. לעמוד ניגש ר' מאיר. מבחינתו מדובר היה בבית כנסת קרלניאי עם אלפי מתפללים. הוא ניגש לעמוד בשאגות ובקול רם ובצעקות בנוסח הקרלניאי: "הודו להשם כי טוב כי לעולם חסדו" "אלה חמדה ליבי" הוא שאג מנהמת ליבו. בסיום התפילה המרגשת וסעודת שבת החמה מהתרמוסים, המתובלת בזמירות ללא ויתור על אף פסיק ומנהג, עלינו לביקור חולים חם ולבבי בחדרו של ר' ישראל שאפר. הוא התרגש עד מאד מביקורנו ומהמאמץ המיוחד שעשינו לכבודו: להגיע לשבות שבת במחיצתו. היה נראה שביקור זה נטל הרבה יותר משישים מחוליו.

בניתיים אני שומע את ר' מאיר מברר מהי הדרך לבית הכנסת הסמוך אלינו. התברר שיש בית כנסת במרחק עשרה מיל מבית החולים- כששה עשר קילומטר. מרחק הליכה של ארבע עד חמש שעות.

יצאנו לדרך בשעה מוקדמת בבקרו של יום השבת, לבושים בטליתות כדי להימנע מטלילטול. התנחמנו שכיון שמדובר במניין של חסידי חב"ד הנעמדים בשבת לתפילה בשעה מאוחרת, יש סיכוי שנספיק את התפילה שם.

לאחר כשעתיים שלוש של הליכה בשמש הקופחת על ראשינו תשישית הלכה וגברה. הרגשתי מספר ר' צבי "שאם אני לא שותה מים לא יארך זמן רב עד שאתעלף. משכך אמרתי לר' מאיר המבוגר וממשיך לצעוד כצעיר ורענן באהבת השם הבורחת בקרבו,

"אני לא מסוגל להמשיך ויהי מה. זו שאלה של פיקוח נפש. אם אתה רוצה- תמשיך לבד. אחכה לך בפינה המוצלת הסמוכה, וכשתחזור נצעד יחד חזרה למלון.

עודנו מדברים נעצר בחריקת בלמים רכב. מתוכו יצא כושי ושאל את ר' מאיר: "אני רואה שאתה רב יהודי. רציתי לברר משהו על פי הקבלה. שנינו התאפקנו מלפרוץ בצחוק, אך ר' מאיר הסביר לו שלא כל יהודי לומד קבלה. רק אנשים מיוחדים והוא אינו כזה. הכושי המאוכזב רצה לחזור לרכבו. שאלתי אותו אם יש לו מעט מים קרים. הוא הגיש לי מעט מים שנשארו בבקבוק שלו, מובן שסירבתי באדיבות- "חמירה סכנתא מאיסורה". אז חזר הכושי לרכבו ונסע. עודנו עוצרים בצד הדרך ומנסים לפוש קמעה ולהחליט מה עושים, נשמעה שוב חריקת בלמים. הכושי החליט משום מה לשוב ואתו שני בקבוקי מים קרים שהשיבו את נפשותינו."

"כשראה אברהם שהזמינו לו את האיל בדרך נס ש"מ שהמקום רצה במחשבותיו ובמעשיו, והיו לו לריח ניחוח" כך מסביר רבינו בפרשתנו, שרק לאחר זימון האיל באופן ניסי, אברהם אבינו התפלל. "כי בכל מצווה יש מיני שכר: אחד על "מעשה" המצווה שבכוחו להשתיק המקטרגים, ואחד על "המחשבה"- שהיא עולה למעלה ומהפכת הדין לרחמים. וכשראה אברהם את הנס שנעשה לו באיל הבין שזו הוכחה שהמקום רצה גם במחשבותיו, וזה הפירוש בפרשתנו אומר רבנו הזרע שמשון: "ויכרון תרועה"- הזיכרון, כלומר: המחשבה, מחוברים ומוצמדים עם המעשה, דהיינו: התרועה.

מרוגשים מהסינתא השמימית הזו המשכנו לצעוד שעה ארוכה נוספת עד שהגענו לבית הכנסת החבד"י, בו אחזו כבר בתפילת המוסף. התפללנו בשמחה את תפילות השבת עבורן צעדנו במשך כחמש שעות. לאחר מכן הוזמנו לסעודת שבת בבית השליח המקומי, ובשעות אחר הצהריים, לאחר מנוחה, יצאנו שנית לכיוון בית החולים בדרך קצרה משמעותית אותה הראה לנו השליח החבד"י. למדתי מר' מאיר פילטשיק זצ"ל מעיד ר' צבי פרק בהליכות חיים, איך לפתוח את היד לזולת כמידת האצבע הכי גדולה, להיטיב עם יהודי במידה טובה מרובה תוך מסירות והקרבה ונד בבד לקיים מצוות הבורא באהבה גדולה תוך הקפדה יתירה על קלה כבחמורה, טעמו של השיעור הנפלא בדטרויט לא מש מפי עד היום הזה.

לצינו של הרבי מסטאלין בעיר דטרויט שבארה"ב נוהרים יהודים רבים מכל גווי הקשת. ומכל קצוות תבל, התושבים המקומיים מספרים שבתקופת מגפת הקורונה, זו שהפילה חללים רבים בארה"ב, קבוצה מתושבי המקום עלו לצינו של הדטרויטער זיע"א לבקש כי יגן עליהם מהמגפה. וראו זה פלא! "קול יעקב"- קול התפילה באהל רבי יעקב חיים ב"ר ישראל זיע"א עורר עבורם רחמי שמים ומקהילות הקודש שם בדטרויט לא נפקד איש במגפת בזכות.

"ועיקר כוונת השופר לעורר זכותו של יעקב" דברי רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו המדברת על מצוות החודש השביעי- חודש תשרי: "יש לומר שידוע שהקב"ה כדי לזכות את ישראל נתן להם שבע מצוות בחודש השביעי לרמוז להם שינצלו נפשם משבעה מדורי גיהנום ומשבע שמות הטומאה שיש ליצר הרע, שהם השורש של שבעים אומות, ואדרבא יזכו לשבע שמחות ולשבע חופות המזומנות לצדיקים. ולכן בחודש השביעי דווקא ציווה לישראל שישבתו ממלאכה בשלושה זמנים: ראש השנה, יום כפור וסוכות. ועוד יש בהם ארבע מצוות: שופר, סוכה, לולב ועינוי של יום הכיפורים- סך הכול שבעה. והשופר מעורר זכותו של יעקב, כמובא בזוהר הקדוש שהקול מורכב מאש- נגד אברהם, מים- נגד יצחק, ורוח- נגד יעקב. והשופר מעורר את יעקב הכלול משלושת אבות, והקול עולה עד כיסא הכבוד ומעוררין רחמים שהם בחינת יעקב" עכ"ל.

מסופר כי בחייו של הרבי, לפני קרוב לשמונים שנה, היה גביר נכבד שהיה מחלק לצדקה סכום קבוע של דולר (סכום חשוב באותם ימים) לכל פונה. פעם אחת פנו אליו בבקשה מיוחדת למקרה נצרך ביותר, אך הלה עמד על דעתו שנוא מחלק סכום קבוע וקבוע לכל נצרך, ואינו חורג ממנהגו. ממשמע זאת הרבי מדטרויט זיע"א אשר ידו ליבו וביתו היו פתוחים כאולם לכל דל ונצרך אמר הרבי זיע"א כי בידו של אדם יש חמש אצבעות בגדלים שונים, כשהיד סגורה כל האצבעות נראות בגודל זהה, אך כשאדם פותח את ידו שמים לב כי ישנן אצבעות גדולות יותר. כך על האדם לנהוג בנתינת צדקה. ישנם כאלו שצריך לפתוח עבורם כמידת האצבע הגדולה יותר.

אחד מהעולים לצינו שיתף בסיפור מדהים שארע לו כאן בדטרויט לפני כשני עשורים. שיעור בהידור בנתינה לזולת כמידת האצבע הכי גדולה. תוך כדי הידור רב בבין אדם למקום.

"ולקחתם לכם פרי עץ הדר"- "יקבל עליו להיות שלם וצדיק במעשיו של כל השנה הבאה, ולא יטה אפילו רגע אחד לדרך הרעה. וזה דומה לאתרוג שדר באילנו משנה לשנה, ולא יהיה בו שום נקב ושום חזונית, וייתן לבו לקב"ה, כמו שנאמר: "תנה בני לבך ליי", ויהיה כל עסקו ומחשבותיו לעשות פרי הדר, דהיינו: מעשים טובים" דברי רבנו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו.

בעיר דטרויט גרו בשעתו חסידי קרלין סטאלין רבים שהיגרו לארה"ב מאירופה. ביניהם היה יהודי ערירי בשם ר' ישראל שאפר מהעיר "בראזניץ"- ממושבות העידית של החסידים הקרלניאיים. הוא עוד זכר בערגה איך נהגו שם, בבראזניץ התושבים המקומיים להזמין את האורחים להתארח בביתם בשבת. לימים כשביקר בביהכ"נ של חסידי קרלין בירושלים התרגש לראות שאהבת ישראל ממשכה לזרום בדמם של הקרלניאים עד ימינו. ר' ישראל שאפר ז"ל הקפיד גם בדטרויט לאכול רק פת ישראל, דבר שהיה קשה לביצוע באותם ימים בדטרויט הרחוקה. כשחסידי קרלין הגיעו אחת לשנה לדטרויט וערכו שם בו' באייר סעודת הילולא כיד המלך, אותה הביאו מניו יורק. ר' ישראל שאפר למרות שהיה אדם אמיד ובעל בעמיו, אסף את שיירי הלחם משולחנות החסידים למקפיא בביתו, ומפת ישראל זו, מהלחם הישן הזה, ניזון כל השנה.

בערוב ימיו עת חלה והתאשפז בבית החולים המקומי. הרחיב ר' מאיר פילטשיק זצ"ל יחד עם יד ימינו, שיבדל לאוי"ט רבי צבי רובינשטיין שליט"א, נהגו להתירמו לטובת ישיבת קרלין ושמרו אתו קשר ידידותי חם. כששמע ר' מאיר זצ"ל שר' ישראל התאשפז, הוא פנה לר' צבי רובינשטיין וביקש ממנו להצטרף אליו לביקור חולים בשבת הקרובה בדטרויט "היכן נתאכסן?" שאל ר' צבי.

"בררתי. ישנו מוטל (מלון ללינה בלבד) סמוך ונראה לבית החולים, ויש להם חדר פנוי עבורנו. ואף פתרון לאוכל חם מצאתי" המשיך ר' מאיר. אביא מביתי בניו יורק אוכל חם בבקבוקי תרמוס, ומהתרמוסים החמים נאכל חמין בשבת, תוך כדי קיום מצוות ביקור חולים בהידור רב."

"מי יכול לעמוד מול טוב ליבו השופע של ר' מאיר!?" הסכמתי להצטרף אליו בשמחה. יצאנו בטיסה לדטרויט משך כשעתיים מניו יורק. הגענו לחדרנו ביום שישי אחר הצהריים. והנה התברר ששכחנו להביא מניו יורק יין לקידוש ונרות שבת. השבת כמעט פרשה כנפיה, יצאנו מהר לסופר

